

Bodleian Libraries

UNIVERSITY OF OXFORD

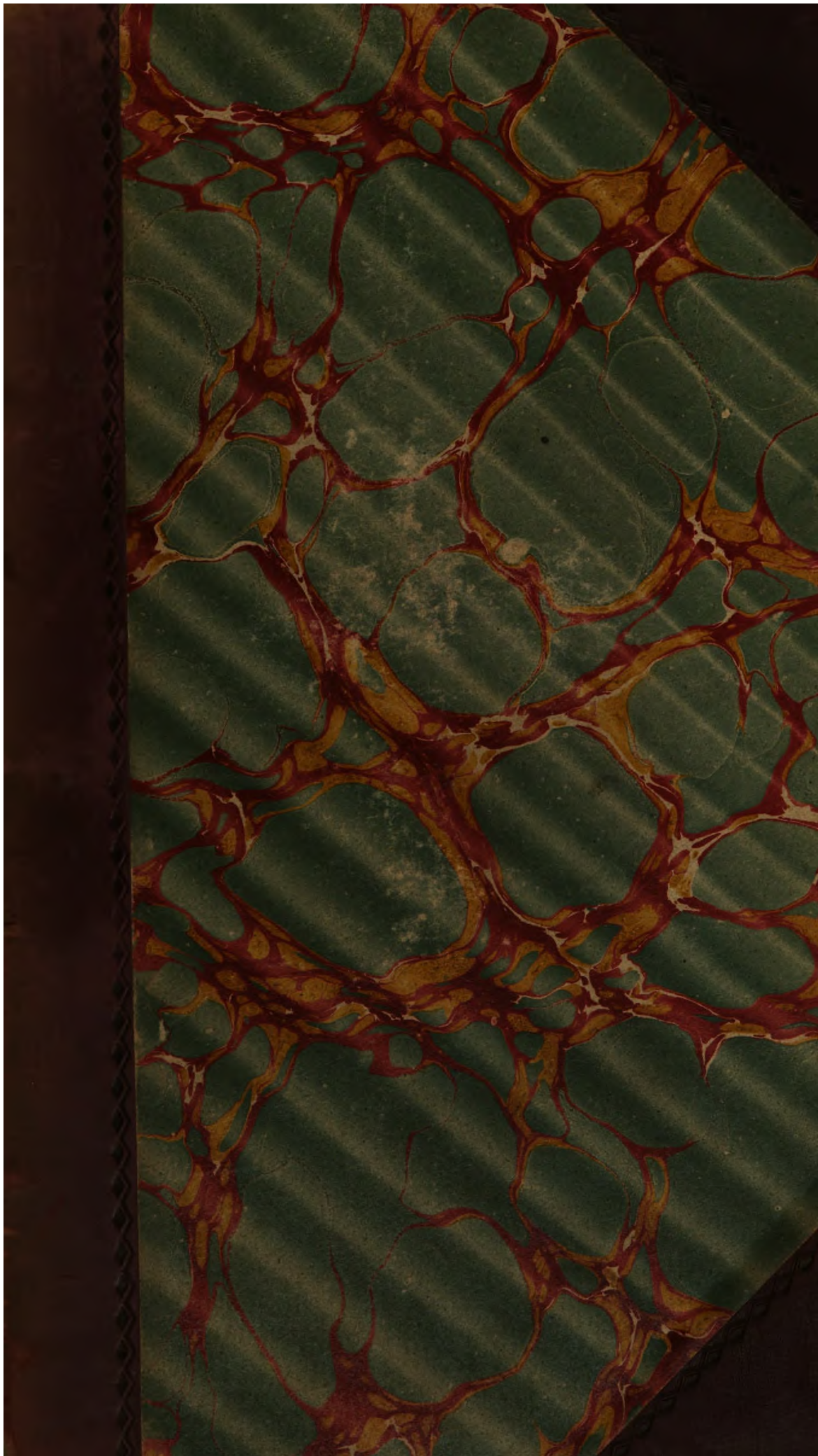
This book is part of the collection held by the Bodleian Libraries and scanned by Google, Inc. for the Google Books Library Project.

For more information see:

<http://www.bodleian.ox.ac.uk/dbooks>

This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 2.0 UK: England & Wales (CC BY-NC-SA 2.0) licence.

~~55. A. 6~~

NS 12 ADDS of 26

Taylor Institution.
1863

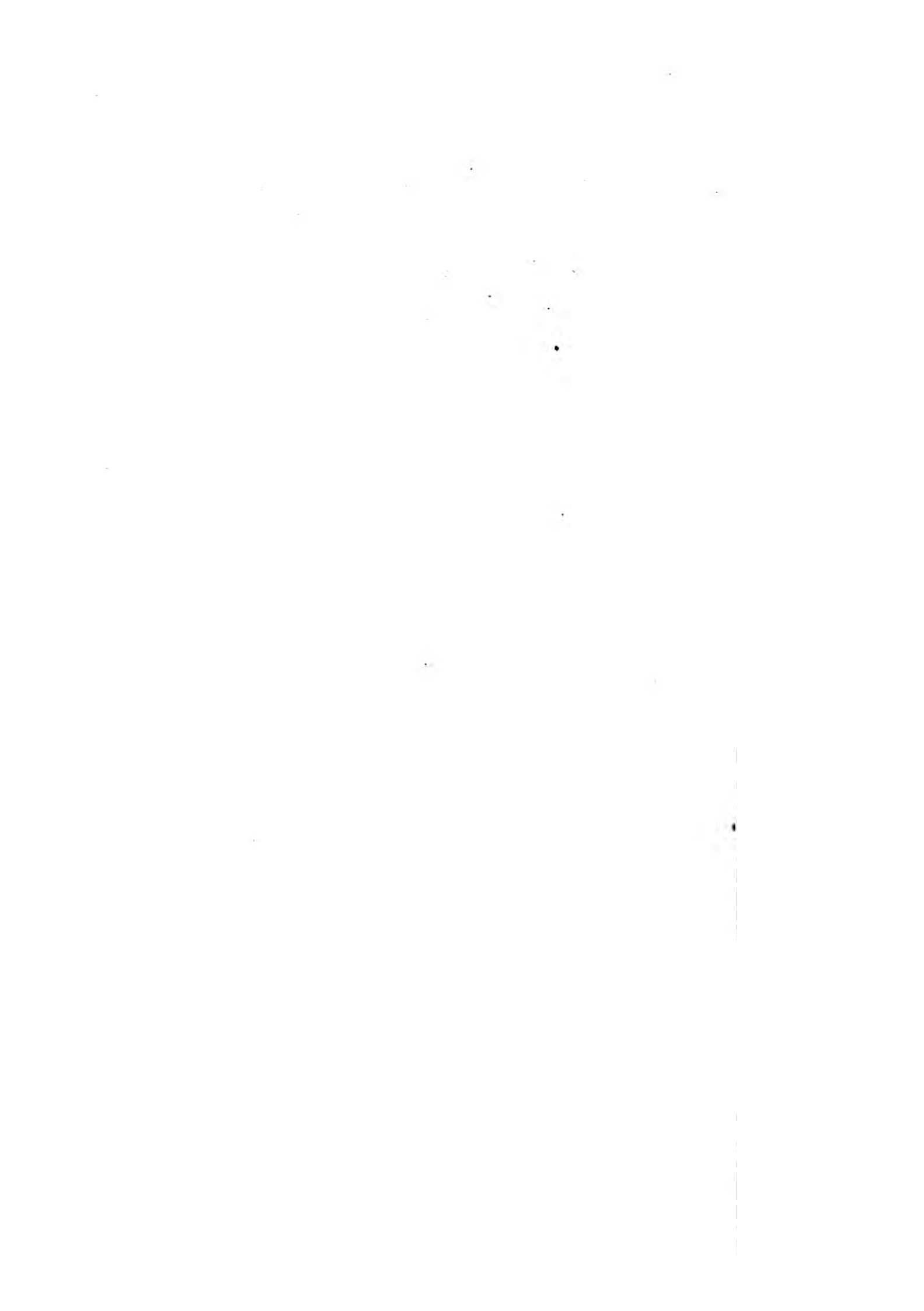

~~55. A. 6~~

MS 12 ADDS of 26

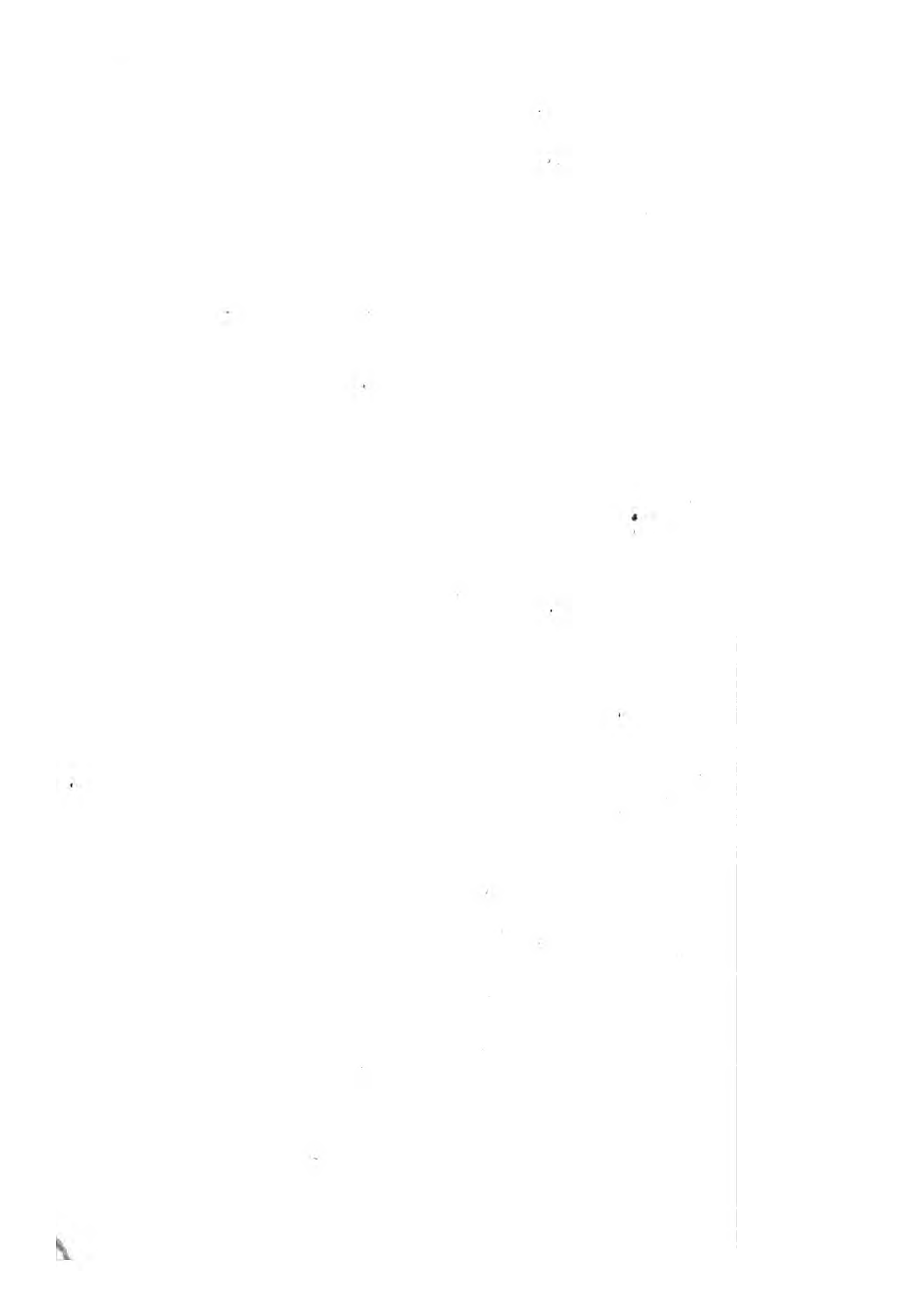

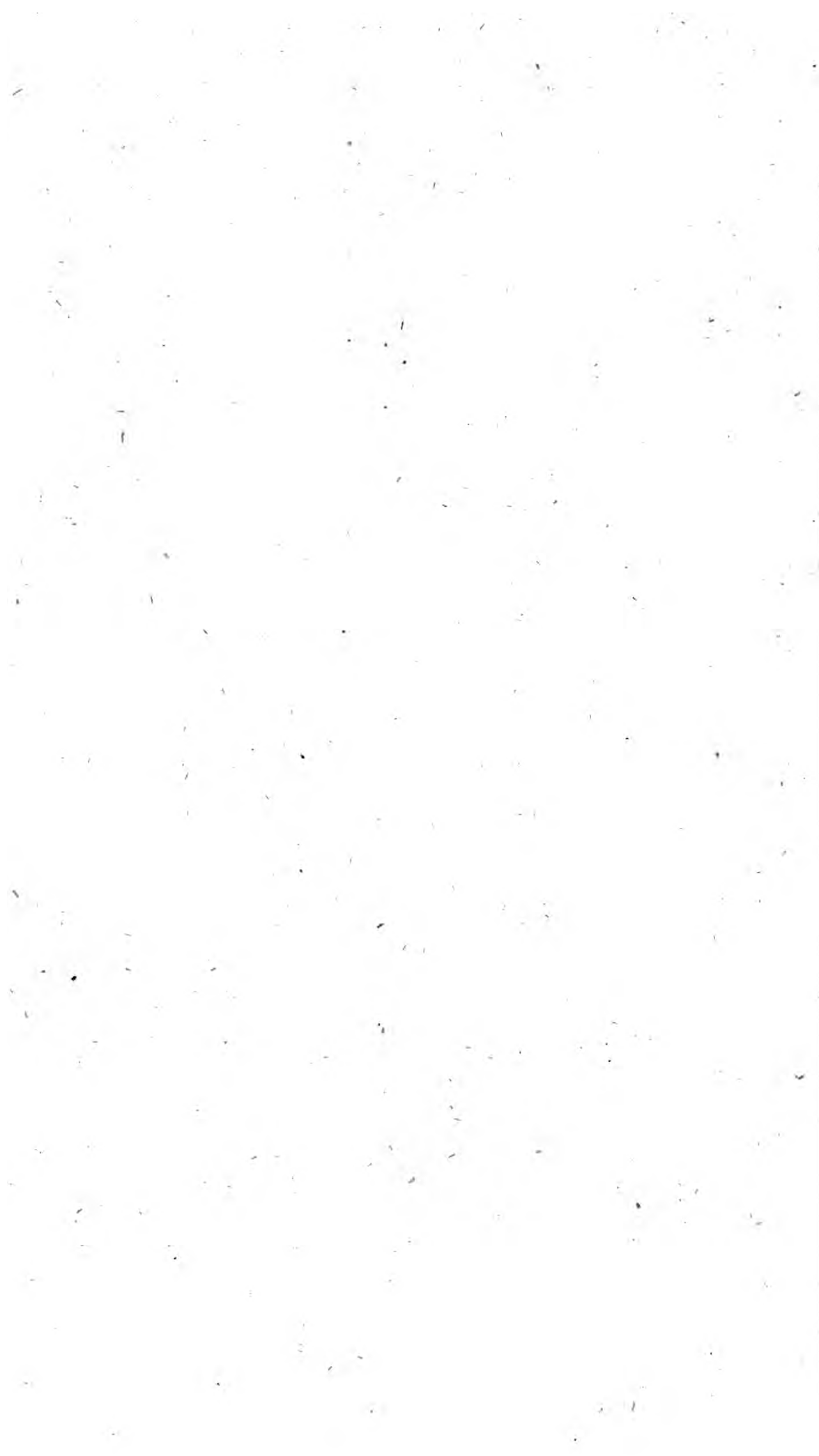
L. Excellenz

Hr. Johann Sigismund von Mösting
Königl. Danischer Geheimer Staats-Minister,
Präsident der Königlichen Gesellschaft
für Nordische Alterthumskunde
und Ehren-Mitglied mehrerer ge-
lehrten Gesellschaften.

Nordiske Fortids Sagaer.

Første Bind.

Nordiske Fortids Sagaer,

efter

den udgivne islandske

eller gamle nordiske Grundskrift

oversatte

af

C. C. Rafn.

Første Bind.

Kjøbenhavn.

Trykt i det Kongelige Bogtrykkerie.

1829.

Til Læseren.

Et heelt Aartusinde have de Sagaer, som her udgives i dansk Oversættelse, først som mundtlige Fortællinger, siden i det tolvte til fjortende Aarhundrede opskrevne, belært, underholdt og forlystet den ene Slægt efter den anden. Den Undest, de i et saa langt Tidsrum have haft som Folkeunderholdning og Folkelæsning, giver dem som saadan et afgjort Værd. End den Dag i Dag ere de en yndet Læsning for Høie og Lave, Mænd og Qvinder, Gamle og Unge, paa den fjerne Klippe, hvis tidligste Beboere bragte dem i Landets Bebyggelses Tid med sig fra Moderlandet, og opbevarede dem i en skøn Behandling gjennem Aarhundreders Række til den nærværende Slægt. End, som i fjerne Tider, lytter Ynglingen til dem med Begjerlighed og Forundring, Manden frydes ved kraftfuld Daad, og den Gamle oplives ved Mindet om de forgangne Dage.

Det er de Sagaer, der handle om Begivenheder her i Norden før Islands Bebyggelse i det 9de Aarhundrede, eller med andre Ord før den egentlig historiske Tidsalders Begyndelse. De Sagaer derimod, der handle om Begivenheder efter denne Tid, har det Kongelige Nordiske Oldskriftselskab begyndt at udgive saavel i Grundskriften under Benaevnelsen *Fornmanna Sögur* og *Islendinga Sögur*, som i dansk Oversættelse „Oldnordiske Sagaer,” og i latinsk Oversættelse *Scripta historica Islandorum*. Som historiske Mindeskrifter betragtede, ere vistnok disse af langt større Vigtighed, men dog have hine ogsaa stort Krav paa Oldtidsgranskerens og Oldtidsvennens Opmærksomhed. De ere af forskjelligt Værd, i det nogle, de saakaldte mytiske,

udsprungne af Nordens egen ælbgamle Folkepoesi, opbevare os en levende Skildring af Forfædres Færd, Indretninger og Troesmeninger i længst hensvundne Tider, andre, de romantiske, derimod, som først ere forfattede i en Tid, da Islænderne havde faaet Smag paa fremmed Romantik, ikkun indeholde dunkle Gjenklang af Forfædres Tid og Fortidens Væsen. Disse sidstnævnte have saaledes saavel i historisk som i poetisk Henseende mindre Betydning, men betragtede som Mindeskrifter af en fem til sex Aarhundreders Alder kunne de vel fortjene at udgives, alle i Grundskriften, de vigtigste ogsaa i Oversættelse. De første derimod have et høit poetisk Værd, og ere af Nordens største Historieforfattere, en Torfæus, en Suhm, en Schønning og en Geijer, lagte til Grund for vigtige historiske Forskninger. Vel have Fortællinger om saa gamle Tildragelser ikke i de enkelte Træk den strængeste historiske Nødvendighed, men for Hovedsagernes Paalidelighed ere der dog næsten altid talende Beviser, og selv det æventyrlige Anstrøg, hvormed Fortællingen er overtrukket, er ganske i Fortidens Aand, og Sagaen fremstiller for vort Blik kraftig vidnende Mindesmærker om Forfædres usminkede Dyder, stolte Høimod og Klippesterke Trofasthed.

Deres eiendommelige Værd, og det Lys, de udbrede over hele det nordlige Europas ældre Literatur, har ogsaa udenfor det egentlige Norden vaakt dem mange Beundrere og ivrige Dyrkere. Blandt Lydskerne have de lærde Oldgranskere Graetzer, Grimm og fremfor alle von der Hagen gjort deres Landsmænd bekjendte med disse Oldtids Minder, ligesom den berømte Digter de la Motte-Fouqué har ved sine herlige Heltedigte ladet Nordens djærve Aand tale til sjerne Folkeslag. I Fortalen til sin Udgave af Altnordische Lieder udsagen udtrykker von der Hagen sig saaledes: „Disse Sagens Bigtighed er af sig selv indlysende, og at de i og ved sig selv ved deres eiendommelige Fremstilling ere fortræffelige og kunstrige Værker ville især Volsunga og Ragnar Lodbroks Saga tydeliggjøre. Begge, som udgjøre eet Værk, høre tilligemed Hervors Saga til det Største og Herligste af den

gamle nordiske Heltepoesi." I Fortalen til Bæret Nordiske Heldenromane, som indeholder tydske Oversættelser af nogle af disse Sagaer, siger samme tydske Lærde: „Vor gamle fædrelandske Literatur har nu taget en afgjørende Retning imod Norden, og viser betydningsfuld, ligesom Magneten, tilbage paa sin Oprindelse. Begge Eddaerne og flere os vigtige Sagaer ere nyligen udkomne hos os i Grundskrift og Oversættelse, og den dybe og mangfoldige Sammenhæng mellem den gamle nordiske og den gamle tydske Poesi vil stedse mere og mere erkjendes og forkyndes." En kritisk Buerdering af alle disse Sagaer findes i P. E. Müllers vigtige Sagabibliotheks 2det Bind, hvortil henvises.

Den største Deel af disse Sagaer har Udgiveren forhen medbeelt i dansk Oversættelse i Bæret „Nordiske Kæmpe-Historier, eller mythiske og romantiske Sagaer, efter islandiske Haandskrifter fordanskede, 1-3 Bind, Kbhavn 1821-1826. 8. Dette Bærk blev saavel her i Norden som i Udlandene modtaget med Velvillie og vandt Kjenderes Bifald; det blev recenseret i Dansk Literaturtidende, 1821, S. 395-400, 1822 S. 753-756, 1824, S. 337-347, Literatur- og Kunstblad, 1821, S. 1-4, 6-8, 11-12, 14-16, Tilskueren 1821, S. 681-694, Tilskuerne 1822, S. 174, Revue encyclopédique, 1827 Mai, Ergänzungsblätter zur Allgem. Literatur-Zeitung, 1823 S. 301-306, og i Göttinger gelehrte Anzeigen, 1826, S. 1540-1544. Denne sidstnævnte Recension slutter med en Opfordring til mig om at udgive hele denne Sagacyclus ogsaa i den islandiske eller gamle nordiske Grundskrift. Denne Opfordring var mig saa meget mere velkommen, som jeg allerede tidligere havde foresat mig at besørge en saadan Udgave, eftersom de rige Hjælpemidler af Haandskrifter, hvoriblandt en Deel fortræffelige Membraner, især i den her værende efter dens fortjente Stifter Arne Magnusen benævnte Arne-Magnæanske Haandskrift-Samling indeholde betydelige Tillæg og afgive vigtige Berigtigelser næsten til alle disse Sagaers ældre Udgaver, der ere besørgeede paa en Tid, da man ikke havde de Fordringer ved Oldskrifers Udgivelse, som det

VIII

flersidige Formaal med samme i senere Tider har gjort det nødvendigt at tage Hensyn til. Med Ufbenyttelse af disse Hjælpemidler har jeg nu begyndt paa en fuldstændig Udgave i Grundskriften af denne Sagacyclus, hvorved, især ved den formedelst Haandskrifternes meget betydelige Mængde vidtløftige Collationering, jeg har havt god Bistand af en indfødt Islænder Hr. Cand. Th. Helgason. Dette Værk benævnes **FORNALDAR SÖGUR NORDRLANDA** eptir gömlum handritum útgefnar, og er bestemt til at udgjøre tre Bind, af hvilke de to første nu udkomme, og jevnføres med dem, indeholdende de samme Sagaer i dansk Oversættelse, de tvende første Bind af nærværende Værk.

I Fortalen til Grundskriftens Udgave er der givet omstændeligere Underretning om Beskaffenheden af de Hjælpemidler, som benyttes ved Udgavens Bearbejdelse, samt om Fremgangsmaaden ved samme, ligesom ogsaa meddeelt Fortegnelse paa de ældre Udgaver og Oversættelser af Sagaerne. Her vil jeg derfor lade det beroe ved blot at meddele en kortere Oversigt desangaaende, og isøvrigt henvise til hin Fortale.

Det bemærkes, at alle Haandskrifter, ved hvilke ikke andet er angivet, ere af den Arna-Magnæanske Haandskrift-Samling, som opbevares paa Universitetets Bibliotheket her i Kjøbenhavn.

Første Bind.

Forrest i dette Bind sættes de naive hjertelige Fortællinger om Danmarks navnkundige Konge Rolf Krake og hans bjærve Kæmper. Dernæst følger den Sagnkreds, der af alle har været videst udbredt i Fortiden og har vakt mest Opsigt blandt Nutidens Oldtidsvenner, den om Sigurd Fafnersbane og hans Ut, i hvilke fjerne Oldtids Levninger den nordiske Mythologis romantiske Høihed udtaler sig gennem tryllende, skjønt grufulde Former. Det er, som een af Tydslands største Kunstdommere S. P. F. Richter i Anledning af de la Motte-Fouqués Sigurd der Schlangentödter udtrykker sig: et Rige fuldt af Ispaladser, Isøer, Isfjelde, dets Menneske-

flægt en Egeffov i Stormveir," eller, som vor Grundtvig siger i Fortalen til Dptrin af Morners og Asers Kamp: „Is-kæmper, som vandre, og naar de smelte, er det som Skybrud." Sigurd, stammende paa Modreneside fra Danmark, er den samme der som den tydske Oldtids ypperste Helt besynges under Navnet Siegfried. tilligemed de ham omgivende Personer i det skønneste af den tydske Middelalder's Digtninger Nibelungenlied, der dog i Ude og indvortes Vilkaar staaer langt tilbage for de eddiske Kvad, hvorfra denne Saga udspringer: „Alt er her", som Grundtvig anførte Sted i Modsetning til de tydske Digtninger udtrykker sig, „Alvor, alt er gaadefuldt, kæmpe-mæssigt og jernfast. Skjaldene fortælle ikke et gammelt Eventyr til Skjemt, men stirre med Gru og Rørelse hen paa det store Sørgespil de afbilde." Efter den mærkelige Saga om Ragnar Lodbrok og hans Sønner, til hvilken hin Saga er knyttet, og Fortællingen om Norna-Gest, som ogsaa omtaler de samme Begivenheder, følger det vigtige Sagabrudstykke om Harald Hildetand og Sigurd Ring samt Brovalle-Slaget og de faare skjønne poetiske Sagaer om Hedin og Høgne og om Hervor og Kong Heidrek.

1. Kong Hrolf Krakes og hans Kæmper's Saga, S. 1-102. Sagaen er forhen trykt med svensk og latinsk Oversættelse i Bjørners Nordiska Råmpadater, Stockholm 1737, Fol. Den er bearbejdet paa Latin af Torfæus i hans *Historia Hrolfi Krakii, Hafniæ 1705. 8.* Dens Fortællinger have givet Stof til Dehlenschlägers Helge, Froars Saga og Hrolf Krake.

Med min Udgave af Grundskriften er Papirshaandskriften Nr. 9 i Fol. lagt til Grund; det er skrevet af Præsten Jon Erlendsson i Billingaholt, som var Afskriver for den lærde Biskop i Skalholt Brynjulf Sveinson. Med dette Haandskrift jevnførtes 9 Papirshaandskrifter, een, dog yngre, Membran af Haandskriftsamlingen paa det store Kongelige Bibliothek, og Bjørners Udgave.

Uf Bødvar Bjarkes Levnet har man en særskilt Bearbei-

belse i Saga af Bǫðvari bjarka, hvoraf der findes to Haandskrifter i Nr. 286 i 4. af den Arna-Magnæanske Samling, men denne Saga er de sildigere Tidens Foster og neppe ældre end det 15de Aarhundrede, og af liden eller aldeles ingen Værd. Et Par Vers forekomme vel i Sagaen, men disse røbe ligesaa lidet nogen høiere Væde.

2. Brudstykker af det gamle Bjarkemaal, S. 103-106. De ere forhen trykte med latinsk Oversættelse i Bartholins *Antiquitates Danicæ, Hafniæ 1689*, S. 178-182, oversatte paa Dansk af Sandvig i *Danske Sange af det ældste Lidsrum*, Kbhavn 1779, S. 11, og paa Tydsk af Herder i *Sämmtliche Werke der schönen Literatur*, 8 Th., S. 421; de første to Stropher findes desuden i alle Udgaver af *Naf den Helliges Saga i Heimskringla*, og de andre tre i Resens og Rasks Udgaver af *Snorres Edda*. Nu benyttedes til Udgaven *Membranfragmentet* Nr. 325 i 4 for de to første Stropher, og den saakaldte *Codex Regius* af Edda, som findes paa det store Kgl. Bibliothek, til de tre andre.

3. *Völsunga Saga*, S. 107-217. Den er forhen udgivet med svensk og latinsk Oversættelse i Bjørners *Nordiska Råmpadater*. Bjørners Text er med nogle gisnede Forbedringer aftrykt i F. H. von der Hagens *Ulnordische Lieder und Sagen, welche zum Fabelkreis des Heldenbuchs und der Nibelungen gehören, zweite Sammlung, Breslau 1814-1815*. Sagaen udgjør i tydsk Oversættelse det 4de Bind af sammes *Nordische Heldenromane*. Den bærer der Titel af *Völsunga-Saga* oder *Sigurd der Fasnirstödder und die Niflungen*. Af Brynhilds Sang om Kunernes Magt haves en dansk Oversættelse af Abrahamson, aftrykt som Tilgift til Myerups Udsigt over Nordens ældste Poesie og dens Literatur; den findes ogsaa, ligesom alle de andre Viser i Sagaen, i de forskjellige Udgaver og Oversættelser af den ældre eller Sæmunds Edda, hvis Indhold, med Hensyn til tabte Sange, kan gjøres fuldstændigere ved Sagaens Hjælp, saaledes som ogsaa er skeet i den efter Rasks Recension af Afzelius besørgede Udgave og i Finn Magnu-

sens Oversættelse: Den ældre Edda, en Samling af de nordiske Folks ældste Sagn og Sange ved Sæmund Sigfusson, 4 B. S. 54 og flg. Dette Værk, som ved min ældre Oversættelse af Sagaen endnu ikke var udkommet, har jeg nu kunnet benytte ved nærværende, og jeg har derefter berigtiget enkelte Udtryk i Oversættelsen af de i Sagaen forekommende Viser. Sagaens Begivenheder ere poetisk behandlede i Grundtvigs Optrin af Norners og Asers Kamp og i Baron de la Motte Fouqués der Held des Nordens.

I de danske Kæmpeviser om Sivard Snaren-Svend, Brynhild og Flere ere Sagaens Begivenheder næsten ukjendelige. Med større Overensstemmelse ere de opbevarede i Kæmpeviser paa Færøerne, af hvilke H. E. Lyngbye har meddeelt en fuldstændig, høist interessant Samling i sit udgivne Værk: Færøiske Dvæder om Sigurd Fofnersbane og hans Æt, med en indholdsrig Fortale af P. E. Müller, Randers 1822.

Ved min Udgave lagde jeg til Grund en Membrancoder i Haandskriftsamlingen paa det store Kongl. Bibliothek efter al Rimelighed fra Begyndelsen af det 15de Aarhundrede. Denne Oldbog blev af Biskop Brynjulf Sveinson nedsendt som en Foræring til Kong Frederik den Tredie, men bortkom strax efter Nedsendelsen, og fandtes først igjen i Aaret 1821, henkastet mellem en Deel Skramleri i en Krog paa Kunstskammeret; (see herom mere i min Udgave af Krákumál, S. 83-84). Den indeholder Volsunga Saga og Ragnar Lodbroks Saga, som begge ere forbundne i de fleste Afskrifter under Benævnelsen Saga af Ragnari lodbrók ok sonum hans. De to sidste Blade indeholde Krákumál. Denne Coder har tydelige Mærker paa at være affreven af en ældre, da Afskriveren flere Steder har med uvisse Træk eftermalet Ord, som han ikke har kunnet læse eller forstaae i den ældre. Herved ere opstaaede besynderlige og urigtige Læsemaader, hvoraf det er lykkedes at berigtige mange, ved gjennem de utydelige Træk at opspore de Ord, som have staaet i den ældre Coder. Til Jevnførelse benyttedes 8 Papiers Haandskrifter og Bjørners Udgave.

4. Ragnar Lodbroks og hans Søners Saga, S. 219-276. Sagaen er forhen trykt, ligesom den forrige, i Bjørners Værk, og Bjørners Text er aftrykt i F. H. von der Hagens Altnordische Sagen und Lieder, zweite Sammlung, og oversat paa Tydsk i hans Nordische Heldenromane, 5 B., Breslau, 1828. Tidligere blev Sagaen oversat paa Tydsk af Karl Victor von Bonstetten, og findes i hans Neue Schriften 2 Th. Kopenhagen 1800, fra S. 201. I *Bibliothèque universelle des Romans, à Paris* 1784, II vol. S. 43 flg. staaer en Roman betitlet Regner Lodbrok, som dog kun har liden Lighed med Sagaen. Mærkeligt er imidlertid den foran samme staaende Bemærkning: *Ce roman a une conformité de nom avec celui qu'on trouve manuscrit dans la Bibliothèque du Roi sous ce titre Ragnars saga lodbrókar*, da dette viser, at der paa det Kongl. Bibliothek i Paris findes et Haandskrift af Sagaen. En Deel af Sagaens Uslaug vedrørende Begivenheder ere poetisk behandlede af Baron de la Motte Fouqué, og udgjør det tredie Led i hans herlige Triade Sigurd der Schlangentödter, Sigurds Rache, und Uslauga, samlede under Titel Der Held des Nordens.

Her maa ogsaa henvises til de tvende færøiske Kvad Ragnar Tåttur og Asla Rujma i Lyngbyes ovenanførte Værk, S. 306-344 og 350-355.

For min Udgave er den fornævnte Membran lagt til Grund, og med samme jevnførtes 9 Haandskrifter paa Papir samt Bjørners Udave.

5. *K r a k a s M a a l*. S. 277-288. Af det gamle Nordens historiske Kvad er *Krákumál* det af alle, der oftest er blevet udgivet og oversat; man har saaledes af det 30 forskjellige Udgaver, Aftryk eller Oversættelser i det danske, latinske, tydske, hollandske, engelske, franske og italienske Sprog. De vigtigste ere Udgaverne i Worms *Danica literatura antiquissima, Hafniæ* 1636, og Johnstones *Lodbrókar Qvída or the deathsong of Lodbrok*, Sandvigs danske Oversættelse i *Danske Sange af det ældste Tidsrum*, Kbh. 1779, samt F. D. Graeters tydske i *Nordische Blumen*

1789 og 2den Udgave 1812, og W. Herberts engelske i *Miscellaneous Poetry, Vol. II, London 1806*. Da den gjenfundne Membrancoder, saavelsom ogsaa de øvrige Haandskrifter frembøde en Deel Berigtigelser, foretog jeg mig at besørge en ny Udgave af Kvadet, som udkom under Titel: *Krákumál sive epicedium Ragnaris Lodbroci, regis Danicæ*; *Krakas Maal* eller *Kvad om Kong Ragnar Lodbroks Krigsbedrifter og Heltedød*, efter en gammel Skindbag og flere hidtil ubenyttede Haandskrifter med dansk, latinsk og fransk Oversættelse, forskjellige Læsemaader samt kritiske og philologiske Anmærkninger, Kbhavn og London 1826. 8. Til Udgaven af dette Kvad er føiet Noder til dets gamle Melodi og Kobberstuffedet Facsimile af en heel Side af den mærkelige Coder, hvilket indeholder Slutningen af Ragnar Lodbroks Saga og Begyndelsen af *Krakas Maal*. Til denne Udgave har jeg omhyggelig benyttet alle forhaanden værende Hjælpe-midler, og henviser dem, som ønske nærmere at gjøre sig bekendte med dette mærkelige Kvad, til samme. Ved Udgaven i denne Sagasamling optoges kun de allervigtigste forskjellige Læsemaader, hvortil med Membranen vare jevnførte Worms Udgave og 8 Papirshaandskrifter.

Min Udgave af *Krakas Maal*, især min i samme indførte Undersøgelse om Kvadets Alder og Forfatter har en tydsk Skribent Dr. G. Th. Legis benyttet paa en besynderlig Maade i et nylig udkommet Værk *Fundgruben des alten Nordens*, hvilket han ogsaa benævner med en med Runer trykt Titel *FornaIdar gullmánur Norðrlanda*, der siensynlig er laant af Titelen paa Udgaven af nærværende Sagasamlings Grundskrift, hvis Udgivelse allerede for et Par Aar siden var bebudet. I dette Værk, 1 B. S. 160-174 har han nemlig et Afsnit: *Ueber Aechtheit, Alter und Verfasser des Schwannengefanges Ragnar Lodbroks*, som, uagtet han udgiver det for sit eget Arbeide, vil ved Sammenhold befindes at være en Oversættelse, for en stor Deel ordret, af min ovenansførte Undersøgelse. Paa samme Maade har denne Forfatter udfrevet hele Stykker af mine lærde Venner *D a s k s* og *M a g n u s e n s* ypperlige Arbeider, og ligerviis sammensat næsten hele

sin Bog; see herom Rasks Recension i den af ham udgivne interessante Tidende for indenlandsk og udenlandsk Literatur, benævnt „Literaturbladet,” 1829, S. 217-230.

6. Fortælling om Norna-Gest, S. 289-316. Denne Fortælling, som kan sammenlignes med Grækerens Fortælling om Meleagers Brand, er forhen udgivet med svensk og latinisk Oversættelse i Bjørners Vægt, og findes ogsaa i Grundskrift allene i Skalhølt's Udgaven af Olaf Trygvessøns Saga 2 P., S. 132-146. Bjørners Text er aftrykt i F. H. von der Hagens Altnordische Sagen und Lieder, zweite Sammlung, Breslau 1815, og paa Tydsk er Fortællingen oversat af samme Lærde og indført i Nordische Heldenromane, 5 B., Breslau 1828. Den høves fordanfket af Grundtvig i Heimdal, en Nyaarsgave for 1816. I L ynghyes Samling af Færøiske Dvæder findes et under Titel Nodna-Gjest Rujma, som taler noget vidtløftigere om, hvorledes Gest fik det omtalte Stykke af Sigurds Sædelspænde.

Til Grund for Udgaven lagde jeg Membrancodexen Nr. 2845 i 4 i Haandskriftsamlingen paa det store Kongelige Bibliothek, rimelig fra Begyndelsen af det 15de Aarhundrede; med den jevnførtes tre Skindbøger, eet Papirs Haandskrift og Bjørners Udgave.

7. Fortælling om Ragnars Sønner, S. 317-332. Den er forhen udgivet med latinisk Oversættelse tilligemed Fortællingen om Dplændingernes Konger i Langebek's *Scriptores Rerum Danicarum medii ævi*, T. II. S. 266-86 og benævnes der *Fragmentum Islandicum de Regibus Dano-Norvegicis ab Ivare Vidfadme ad Haraldum Blaatand*. Den samme ypperlige Membran, rimelig fra Begyndelsen af det 14de Aarhundrede, Nr. 544 i 4, som Langebek fulgte, og hvoraf han har vedfriet et Facsimile, blev igjen lagt til Grund. Langebek har læst enkelte Ord urigtig, deriblandt det sidste, som han læser Noregs istedenfor Noregi, og ledes derved til at antage

Fortællingen for et Brudstykke, hvorfor han tilføier *Cetera vix legi possunt*. Dette forholder sig ikke saa, men Fortællingen slutter med Ordet, som maa læses Noregi, saa at den er fuldstændig. Ganske umiddelbar efter staae paa samme Side med en anden Haand nogle Spaadomme paa Latin om Veirliget efter Bestaffenheden af Aarets første Dage, som begynder saaledes: *Si prima feria fuerit kalendas januarii hiems bonus, ver ventuosus, aestas sicca et vindemia bona, boves crescunt, et mel habundat, et vituli moriuntur. Si secunda &c.* De i denne Fortælling indeholdte Begivenheder ere opbevarede ved mundtlig Tradition paa Færøerne lige til vor Tid. Pastor Schrøter paa Sudevø blandt Færøerne har meddeelt det Kongl. Nordiske Oldskrift-Selskab et Folkesagn om Ragnar Lodbroks Søner, som han havde opskrevet i den færøiske Dialect efter et aldrende Fruentimmers Fortælling og ledsaget med dansk Oversættelse, hvorom jeg gav Selskabet Meddelelse i Mødet den 15de November 1827. Underretningen herom i Selskabets Hovedberetning for Aarene 1825 til 1827 S. 27 har vakt udenlandske Lærdes Opmærksomhed (See Deppings Recension i *Revue encyclopédique*, 1828, S. 408). Skjønt dette Folkesagn i sig selv ikke indeholder noget Bigtigt, saa er det dog høist mærkeligt, at see et Sagn om saa gamle Tildragelser ad denne Wei opbevaret til vor Tid, og da det saaledes har større Krav paa at kjendes, vil jeg her indføre det Ord til andet som det er meddeelt, blot med nogle Smaaforandringer i Færøiskens Rettskrivning efter Forslag af vor berømte Sprogforsker Prof. Rask, for at bringe samme til større Overensstemmelse og Fasthed.

Mér ér sagt um Yvar in Bajnlejsa, à han àtti truja Brøur: Bjødn Jadnsuju, Kvujdingur Kvåji o Sjúrir Ormeja. Tajarlingo Bojini à Påbin vär dejur. Aja helt à Spjowdinum, o han krojsti tä so fast, à tä stow bránt uj Hondine; men Yvar

Mig er fortalt om Ivar hin Beenløse, at han havde tre Brødre: Bjørn Ternsibe, Hviding den Hølrøstede og Sigurd Orm i Die. De fik Bud, at Faberen var død. Een holdt om Spydet, som han krystede saa fast, at det blev brunt i

XVI

in Bajnlejsi gjerdi onkje, utan säd o stardi uj Eldin, o tälaje onkje, men fek imsa Lidi, so han vär häje grönur o gulur, rejur o blåur. Adlir söddu näga, sum e ikkje kan minnast, utan tä, ä alt vär um ä hevna Påban.

Bojini fowrø attur vi tuj Sväri, tajr fingø. Nü spurdi Kong Ella tajr ettur, kväd hinir segjø. So segjø tajr, kväd uj kvør sväraje, men Yvarin han tälaje ikkje, utan stardi uj Eldin o fek imsa Lidi. Yä, seje Kong Ella, ä tä vär tä ajnasta, han ræddist firri, honun óttajist han firri, men ikkje tajm hinun.

Badjanir fowrø nü ä gjera se til. Nü tajr vovru lidnir, seje Yvar in Bajnlejsi vi tajr, ä han vildi sleppa vi tajmun, tajr söddu han kundi onkje gjera; han seje yü, han skuldi vi tajmun fara kortini. Tvej Hendilsir mötti tajmun, sum e ikkje minnist, men tow äv Sjogw o Owvegri, sum alt vär Úsendingar, so tajr hildu sär ikkje til näga Lujv; men Yvarin seje tä, ä tajr doju ikkje enn, ä tajr fingø verri ä möda in so; hä tajr higgja väl ettur, tåi Landi kóm új Egsjown. Tajr hugdø. Nü sögdu tajr, tajr sowu Landi, men tä kóm äv Landinun, söddu tajr, ettur Sjownun kóm tä, so tä säst kvörkje Himmal ella Jør. Yä,

Haanden; men Ivar Beenløse gjorde intet andet, end sad og stirrede i Ilden og talte intet, men skiftede stedse Farve, saa han var grøn og gul, rød og blaa. Alle sagde noget, som jeg ikke kan mindes, uden saavidt, at alt gik ud paa at hævne Faderen.

Budene fore hjem med de Svar de finge. Nu spurgte Kong Ella dem om, hvad hine sagde. Saa sagde de, hvad hver svarede, men at Ivar intet talte, men blot stirrede i Ilden og skiftede Farve. Sa, sagde Kong Ella, det var det eneste han ræddedes for, for ham frygtede han, men ikke for de andre.

Brødrene begyndte nu at gjøre sig færdige. Og da de vare færdige, sagde Ivar Beenløse til dem, at han vilde fare med dem. De sagde at han kunde intet ubrette; han sagde jo, han skulde alligevel fare med dem. To Hændelser mødte dem, som jeg ikke mindes, men dog foranledigede af Bølgebrud og Uveir, som alt var Forgjørelse udsendt mod dem; saa de opgave Haabet om Livet, men Ivar sagde da, at de bøde ikke end, og de finge værre at møde end saa; bad dem see vel efter, naar Landet kom i Diesyn. De holdt Udlik. Nu sagde de, at de saae Land, men der kom noget fra Landet, sagde de; over Søen kom det,

seje Yvar in Bajnleisi, á ná máttu tajar væl óttast, á tá vár Blowkigwin í nú kóm, háruj vowru Bajn sujni, o tái hóm leje ad Skjibinun, árin hóm nærti vi tá, skuldø tajar tågase o blága se midlun Hodnana á henni, o sujggja til, á tajar blágaje bajnt, tuj blágaje tajar ikkje bajnt, vár tajarra Lujv burtur. So narkajist hóm til tajarra, so tajar hildø se blága tá til hennara. So towgø tajar han Yvarin Bajnlejsa, o tajar blágajø han midlun Hodnana á henni; dér drowust tej béje á Sjownun. Tá vár han so tungur á henni, á Höddi snarajist av Holsvølini, o tá fek han ødl sujni Bajn attur, sum han skuldi háva. So fowru tajar til Lands, o so flettø tajar Blowkúdna. So fowr Yvar in Bajnlejsi til Kongjin, o han seje han vildi ongar Bødur háva firi Pában, dassum han vildi gjeva sér so migji av Landønun, sum ajn Nejds hú kundi rókka úd ivur. Tá lovaje Kongurin á han skuldi fáa, o so risti han Húina sundur uj Álar, so klénar sum han kundi fáa tajar, o tá rak um adla Lundina uj Ánglandi. Lundina fek han ikkje; men blajv vi ajt anna Petti, sum Húin rak um, o hár bigdi han. Men ettur tá druhø tajar Kong Ella kortini, o hevndø so Pában.

saa der hverken saaes Himmel eller Jord. Ja, sagde Ivar Beenløse, nu maatte de vel frygte, at det var Blodkoen, hvori hans Been vare, som nu kom, og naar hun lagde til Skibet, skulde de, sørend hun rørte ved det, tage ham og faste ham mellem Hornene paa hende, og see til at de fastede lige, thi traf de ikke ret, var deres Liv fortabt. Derpaa nærmede hun sig til dem, saa de holdt for, at de kunde faste til hende. Saa toge de Ivar Beenløse, og de fastede ham mellem Hornene paa hende, saa drogø de begge paa Søen. Da var han saa tung for hende, at Hovedet vriedes af Halsbenet, og da fik han alle sine Been igjen, som han skulde have. Derpaa fore de til Land, og flaaede Blodkoen. Saa foer Ivar Beenløse til Kongen, og han sagde, at han vilde ingen Bøder have for Faberen, dersom han vilde give ham saa meget Jord, som en Kohud kunde række ud over. Det lovede Kongen, at han skulde faae; og da ristede han Huden sønder i Remmer, saa smalle som han kunde faae dem, og da strakte den rundt om hele London i England. London fik han ikke, men blev ved et andet Stykke, som Huden rækkede om, og der byggede han. Men derefter dræbte de Kong Ella alligevel, og hævdede saaledes Faberen.

Om Ragnar Lodbroks Sønner skal man forhen have haft Sagaer, hvilke nu desværre ere forgaaede; af saadanne nævnes en Saga af Birni járnsíðu og en af Ivari beinlausa i Halvdan Einarsens Sciagraphia hist. lit. Isl. S. 123.

S. Saga = Brudstykke om nogle Oldtids Konger i Danmark og Sverrig, S. 333-359. Det er forhen udgivet af J. F. Peringskjöld under Titel: Sögubrot af nokkorum fornkóngum í Dana ok Svía veldi. Stockholm 1719, 4. Den største Deel af dette Brudstykke har N. F. S. Grundtvig fordansket under Titel: „Saga om Halvdans Sønner og Harald Hildetand“ i Dannevirke, 1 B., S. 356-392. Beskrivelsen af Brovalleslaget er bleven særskilt trykt med latinsk Oversættelse og Anmærkninger af E. C. Norman i en Magisterdisputats, Gripsvalde, 1815. Sagaen har givet Stof til Samsøes skjønne Fortælling om Halvdans Sønner.

Til Grund for min Udgave lagde jeg et Brudstykke af 6 Membranblade eller 3 Læg af en saare fortræffelig Codex, som det synes fra Begyndelsen af det 14de Aarhundrede, der er Afskrift af en ældre, maaskee en Bearbejdelse af den tabte Skjöldunga saga, som sees af, at Afskriveren et Sted i 9de Capitel har ladet Plads staae aaben for nogle Ord, som han ikke har kunnet læse, af at enkelte urigtige Læsemaader ere indkomne ved en urigtig Læsning af den ældre Codex, og at enkelte Bogstaver sees at være eftermalede med usikre Træk, saasom Navnet paa det Sted, hvor Harald Hildetands Hær samlede, som skrives med usikre Træk Sögia eller Sygia, istedenfor hvilket der upaatvivlelig i den ældre Codex har staaet Kögia. Af disse Blade har Arne Magnusen selv med megen Omhu forfattet en fuldstændig Afskrift, Nr. 1da i Fol., med hvilken den Afskrift, hvorefter Trykningen er skeet, er sammenholdt til desto større Sikkerhed om, at Codex paa alle Steder er læst rigtig. Med Membranen ere desuden fem Papirafskrifter og Peringskjölds Udgave jevnførte. Ved at sammenholde disse Afskrifter og denne Udgave med Skindbla-

dene finder man dem alle i Udtryk og Bendinger, dog ikke i selve Fortællingens Indhold, høist forskjellige fra samme, især er Forskjellen mærkeligst, saa vidt Membranens første meget udslidte Side naaer. Peringskjølds Udgave og nogle af Afskrifterne ubelade ogsaa enkelte Sætninger, og især adskillige af Navnene i Beskrivelsen af Brovalle-Slaget, eller skrive dem ganske urigtig, f. Ex. Ursina for Visma. At alligevel alle stamme fra Membranen, er klart af, at de alle begynde samme Sted og ende henimod samme Sted som Skindbladene, og have alle Lacun paa samme Sted som disse, i hvilke der lige midt i fattes i det mindste et Læg eller to Blade, dog rimeligviis ikke mere. Det er ikke troeligt, at een af de ovenanførte Afskrifter, med den paalidelige Afskriver Jon Erlandsøns Haand, skjønt den er mindst uoverensstemmende, er forfattet umiddelbar efter Skindbladene, thi han pleier dog at være mere nøiagtig, men Stykket har upaatvivlelig gaaet igjennem flere vilkaarlige Afskrivers Penne, som ikke have agtet paa Membranens Ord, men blot paa Fortællingens Indhold. Det er altsaa klart, at de, saavel Afskrifterne som Peringskjølds Udgave, ved Siden af Membranen aldeles intet Værd have, og at det vilde have været et unyttigt Arbeide at samle de mangfoldige Varianter, som de frembyde; derfor bleve allene til enkelte vanskelige Udtryk i Membranen deres Forskjelligheder anførte, hvilke dog blot maae betragtes som Afskriversnes egne vilkaarlige Gisninger.

9. Hedins og Høgenes Saga, S. 361-376. Den er forhen udgivet tilligemed Ketil Hængs, Grim Lodinskis og Drvar-Ødds Sagaer af Ole Rudbeck, med Jon Gudmundsens latinske Oversættelse, Upsala 1697 i Fol. Den er trykt paa Islandsk allene i den skalholtiske Udgave af Olaf Tryggvesøns Saga, 2 D., S. 49-58, og de to første Capitler under Titel: Um Brisínga-men i Rasse's Udgave af Snorra Edda ásamt Skáldu og þar með fylgjandi ritgjörðum, Stockholm 1818. Af denne Saga har Samsøe

taget Vemne til sin skønne Fortælling Hilbur, i hans Samlede Skrifter, 1 D., S. 35-70.

Til Grund for Udgaven lagde jeg den berømte Flatsbog paa det store Kgl. Bibliothek, som er skreven fra Aarene 1387 til 1395. Der benævnes Sagaen Sorles Fortælling, og udgjør en Episode af Kong Olaf Tryggvesøns Saga, med hvilken den forbindes, fordi Sagnet beretter: at Kong Olafs Hoffinde Ivar Kjome hævede den Uffjæbne, der hvilede over Hedin og Høgne. Med den jevnførtes Rudbecks Udgave, som dog er meget upaalidelig.

10. Hervørs og Kong Heidreks Saga, S. 377-470. Den er forhen udgiven med svensk Oversættelse og mange paa Latin skrevne Anmærkninger af D. Verelius, Upsala 1672 i Fol. Ligeledes er den efter en anden Recension udgiven med latinisk Oversættelse af Stephen Bjørnsøn paa Suhms Bekostning, Hafniæ 1785. 4. Efter Verelii Udgave har Hofprædikanten Afzelius besørget en ny svensk Oversættelse, ledsaget med et Uddrag af Verelii Anmærkninger, Stockholm 1811. 8. F. D. Graeter har givet en fri Bearbejdelse af Sagaens Hovedæmne under Navn af Tyrping oder das Zwergengeschmeide i Bragur, 1, 2, 7 B., og Grundtvig en fri Oversættelse deraf i Idunna, en Nyaaarsgave for 1811. I svensk Iduna, 9de H., Stockholm 1822, S. 38-118, findes en Afhandling med Titel: „Om Krigen på Samsø, et historiskt = geographiskt Bidrag till Nordens fornkundskap i Anledning af Hervarar Sagan“. Af Heidreks Gaader havees en saare forskjellig Bearbejdelse i det utrykte færøiske Kvad: Gádu Rujma.

Til Grund lagdes nu Papirshaandskriftet Nr. 345 i 4, skrevet 1694; med det jevnførtes een Membran paa det store Kgl. Bibliothek, eet Papirshaandskrift og Verelii Udgave, og desuden efterfaaes 8 andre Haandskrifter, som ikke fandtes benyttelige ved Udgaven, da de stamme fra de benyttede Haandskrifter og tildeels kun indeholde urigtige Læsemaader.

En heel anden Recension findes i den ypperlige Mem-

bran Nr. 544 i 4, i hvilken Slutningen af Sagaen er gaaet tabt, saa den kun gaaer til Begyndelsen af Gaaderne. Da Recensionen var saa forskjellig og Membranen heel mærkelig, lod jeg den afstrykke bag i Bindet med mindre Skrift.

U n d e t. B i n d.

De i dette Bind indeholdte Sagaer omhandle for største Deel norske Begivenheder eller Fortællinger om Personer af norsk Oprindelse. Her sættes de tvende Stykker om Fornjot og hans Slægt i Spidsen, en kort Beretning, der maa ansees for eet af de tidligste Forsøg paa at give nogen Oplysning om Norges ældste Historie. Dernæst følge de ypperlige Aldtids Sagn om Half og Halfs Kæmper, og om Fridthjof hin Frækne, og efter den livlige Skildring af Drvar-Ddd og de med samme i Forbindelse satte Fortællinger om hans Ætmænd, slutter Bindet med Sagaerne om Romund Greip-sen, Thorstein Vikingsen og Asmund Kæmpebane, der have mere æventyrligt Anstrøg.

1. Om Fornjot og hans Slægt, S. 1-19. Disse tvende Beretninger ere forhen udgivne af Rask i hans Udgave af Snorres Edda, S. 357-372. Det Stykke, som har til Overskrift: Det fundne Norge, findes ligeledes i Bjørners tidt nævnte Værk, hvor ogsaa et Uddrag af det første Stykke er tilføjet, samt i den skalholtiske Udgave af Olaf Tryggvesens Saga. Ved min Udgave blev Flatsbogen lagt til Grund.

2. Halfs og Halfs Kæmpers Saga, S. 23-58. Den er forhen trykt i Bjørners Værk. Nu lagdes til Grund Skindbogen Nr. 2845 i 4 i den ældre Kongelige Haandskriftsamling, rimelig fra Begyndelsen af det 15de Aarhundrede. Med den jevnførtes eet Papirshaandskrift og Bjørners Udgave.

3. Fridthjof hin Fræknes Saga, S. 59-96. Den er forhen udgivet i Bjørners Værk. Som en romantisk Fortælling er den behandlet af Samsøe (Efterladte Skrif-

ter, 1 Deel), som et dramatisk Digt af Sotost (Romantiske Digte) og paa Svensk som et Epos af Tegner, hvis Fridthjofs Saga er oversat paa Dansk af Foss, paa Tydsk af Mohnike og flere.

Nu lagdes til Grund Papirshaandskriftet Nr. 173 i Fol., som er skrevet af Torfæi Haandskriver Asgeir Jonsson. Med samme jevnførtes 2 andre Papirshaandskrifter og Bjørners Udgave.

En noget forskjellig Recension, som har enkelte Biser, der ikke findes i den anden, har man i en Membran Nr. 510 i 4, rimeligviis fra det 15de Aarhundredes Slutning. Da Sagaen er saa mærkelig, og denne Recension, skjønt den indeholder Urigtigheder i enkelte Udtryk, findes i en Skindbog, fandt jeg det rettest at indføre den med mindre Skrift bag i Bindet.

4. Om Dplændingernes Konger, S. 97-100. I Forbindelse med Fortællingen om Ragnar Lodbroks Sønner er denne Fortælling forhen udgivet af Langebek i *Scriptores Rer. Dan. T. II. S. 266-270*, efter den samme fortræffelige Skindbog Nr. 544 i 4, som jeg ved min Udgave lagde til Grund.

5-6. Retil Hængs og Grim Lobinkins Sagaer, S. 101-142. De ere forhen udgivne med Isleif Thoreliffsons latinske Oversættelse af Ole Rubbeck, tilligemed Drvar=Dbbs og Hedins og Høgnes Sagaer. Upsala 1697, Fol. Nu lagde jeg til Grund Skindbogen Nr. 343 i 4, sandsynlig fra Midten af det 14de Aarhundrede. Med den jevnførtes een Skindbog, eet Membranbrudstykke og to Papirshaandskrifter.

7. Drvar=Dbbs Saga, S. 143-254. Den er forhen udgivet af Rubbeck. En meget forskjellig og tillige efter alt at dømmes ældre Recension af Sagaen har Raff udgivet i sit *Synishorn af fornum og nýjum norrænum ritum*. Stockholm, 1819. 8. Paa Svensk er denne Recension oversat af J. G. Liljegren i *Skandinaviska Forn-*

Ålderns Hjeltesagor, 2 Del. Nu lagdes til Grund den førnævnte Skindbog Nr. 343. Med den jevnførtes to Skindbøger, af hvilke den ene bærer Mærker af at være skreven i Norge, hvorfra ogsaa Arne Magnusen beretter at have faaet den, to Membranbrudstykker og to Papirshaandskrifter.

Recensionen i Prof. Rasks Synishorn er trykt efter en ypperlig Skindbog Nr. 7 i 4 af den Kgl. Haandskriftsamling i Stockholm. Da den afviger saa meget fra den anden Recension, lod jeg den med Udgiverens Tilladelse aftrykke bag i Bindet med mindre Skrift, og da Recensionen er den ældste og bedste, foretrak jeg at følge den i Oversættelsen.

8. Un Bueboiers Saga, S. 255-290. Den er forhen trykt i Bjørners Værk. Nu lagdes Skindbogen Nr. 343 i 4 til Grund, og med den jevnførtes to Papirshaandskrifter og Bjørners Udgave.

9. Romund Greipsøns Saga, S. 291-307. Den er forhen udgivet i Bjørners Værk. Nu lagdes Papirshaandskriftet Nr. 587b i 4 til Grund, og med samme jevnførtes eet Papirshaandskrift og Bjørners Udgave.

10. Thorstein Vifingsøns Saga, S. 309-377. Den er forhen udgivet med svensk Oversættelse og Anmærkninger af Keenhjelm. Upsala 1680. 8vo. Nu lagdes Skindbogen Nr. 152 i Fol. til Grund, rimelig fra Begyndelsen af det 15de Aarhundrede, og med den jevnførtes een anden Skindbog, to Skindbogbrudstykker og Keenhjelms Udgave.

11. Asmund Kæmpebanes Saga, S. 379-402. Den er forhen udgivet af J. F. Peringskjöld med svensk og latin Oversættelse, Stockholm 1722. Fol. Asmund Kæmpebane spiller en vigtig Rolle i det utrykte færøiske Sniolfs Kvæji. Nu lagdes til Grund den ypperlige Skindbog Nr. 7 i 4 af den Kgl. Haandskriftsamling i Stockholm, af hvilken Cand. Gudmundsen tjente mig med at tage

en Afskrift, da han i Sommeren 1827 opholdt sig i Stockholm, for at besørge Afskrifter og Jevnførelser til Brug ved det Kongelige Nordiske Oldskrift = Selskabs Sagaudgaver. Med den jevnførtes eet Skindbogbrudstykke og Peringskjølds Udgave.

T r e d i e B i n d.

Til tredie Bind af Fornaldar Sögur Norðrlanda har jeg bestemt følgende Sagaer, hvis Udgave for største Delen allerede er bearbejdet, saa at jeg venter Bindet endnu i Aar færdigt fra Trykken:

1. Kong Gøtreks Saga.
2. Kong Rolf Gøtreksøns Saga.
3. Herrøds og Boses Saga.
4. Gange-Rolfs Saga.
5. Egils og Asmunds Saga.
6. Sørle den Stærkes Saga.
7. Hjalmters og DIVERS Saga.
8. Halfdan Eysteinsøns Saga.
9. Halfdan Branefostres Saga.
10. Sturlaug Starffames Saga.
11. Illuge Grydefostres Saga.
12. Erik Vidførlæs Saga.

Alle disse Sagaer ere meget æventyrlige; men da de alle have en fem til sex Aarhundrederes Alder, og for en stor Deel ogsaa findes i gode gamle Skindbøger, saa fortjente de at udgives i Grundskrift, især for Sprogets Skyld. Da de ikke, fra den poetiske Side betragtede, have nogen besynderlig Fortrinlighed, saa fandt jeg det rettest at lade det med disse Sagaer beroe med Udgaven i Grundskrift, og derimod i tredie Bind af Nordiske Fortids Sagaer at indføre Oversættelsen af den i flere Henseender mærkelige Saga om Kong Dibrif af Bern og hans Kæmper, der staaer i en saa vigtig Forbindelse

med de i den ældre Eddas historiske Sange og i Volsunga Saga indeholdte Fortællinger. Da jeg har tænkt paa, naar Tiden engang vil tillade mig det, at besørge en Udgave af Riddersagaerne, som for største Delen ere oversatte paa Norsk, af lignende tydske, hollandske, engelske, franske eller spanske Skrifter i det 13de og 14de Aarhundrede, især paa den norske Konge Hakon Hakonsons Befaling, og denne Udgave da allene besørget i Grundskriften, saa fandt jeg det saa meget mere passende, at give den danske Oversættelse af den vigtigste af dem, og den, af hvilken Oversættelse var helst ønskelig, Plads i nærværende Værk. I denne Sagas Hovedperson Didrik vil man finde Ostgothernes berømte Konge Theodorik, der ofte residerede i Verona, men dog kan Sagaen, som for en stor Deel er en Bearbejdelse af tydske Mænds mundtlige Fortællinger, i det Hele aldeles ikke forenes med Historien. Angaaende de tydske Sagn om Volsunger og Gjukunger og denne hele Sagnkreds's Oprindelse og historiske Betydning, samt dens Udbredelse og Forplantelse i Norden, har man fortræffelige høist indholdsrige Undersøgelser i P. C. Müllers ovenanførte Værk.

Didrik af Berns Saga er forhen udgiven, med svensk og latinisk Oversættelse, af S. Peringskiöld, under Titel: *Vilkina Saga eller Historien om Konung Thiberich af Bern och hans Kämpar, samt Niflunga Sagan*, Stockholm 1715, Fol. Efter Sagaen i denne Udgave har man en ordret tro Fortydskning af F. H. von der Hagen under Titel: *Vilkina und Niflunga Saga, oder Dietrich von Bern und die Nibelungen*, 1—3 Bind, Breslau 1814, som ogsaa udgjør de tre første Bind af hans *Nordische Heldenromane*. Denne Fortydskning overgaaer ved Noiagtighed i Udtryk og Vendinger de fleste saavel ældre som nyere islandske Sagaoversættelser. Af Sagaens tredie Fortælling, *Valents Saga*, har man en skøn Fortydskning af A. Dehlenschläger, der er indrykket i *Skandinavisk Museum for 1809*, og siden friere bearbejdet i hans *Samling af Eventyr*, 1 D., 1816.

Af disse mine Forgængeres Arbejder har jeg ved nærværende Oversættelse haft megen Nytte. Min Oversættelse er forfattet efter Papirshaandskriftet Nr. 178 i Fol., som er skrevet af Jon Erlendsson i Billingsholt for Biskop Brynjulf Sveinsson omtrent i Midten af det 17de Aarhundrede. Ogsaa et andet Papirshaandskrift Nr. 177 i Fol. benyttedes. Om dem begge giver Arne Magnusson paa en løs Seddel foran i den sidste følgende Underretning: „Hún er, sem eg sé, copía af Austfjarða bókinni (Eidagás), en ekki progenies Bræðratúngu bókarinnar, og er þar fyrir eigi í allan máta samhljóða þeirri, er Sra. Jón Erlendsson hefir ritað fyrir Mag. Brynjúlf.“ Denne Forskjellighed findes saaledes, at Nr. 177, skjønt ikke ganske overensstemmende, dog nærmer sig meget til Perringkjølds Udgave. Afskriveren af Nr. 178 har af Uagtsomhed udeladt enkelte til Meningsens Fuldstændighed nødvendige Ord, der altsaa maae have staaet i Grundcodexen; Nr. 177 og Perringkjølds Udgave have ogsaa adskillige oplysende Tilfættninger; i disse Tilfætte har jeg, for at fuldstændiggjøre min Fordansktning, benyttet ogsaa disse. Nøiere Angivelser desangaaende fandt jeg det bedst passende at opsætte til Grundskriftens Udgave. Stundum findes i Perringkjølds Udgave besynderlige Ubladelser, der ofte falde i det Platte, og saaledes tydelig vise, at denne er en senere Bearbejdelse. Sagaen fører vel hos Perringkjøld og de Nye Titel af Vilkina Saga, men i de herværende Haandskrifter har den den mere passende Titel, som jeg har beholdt. Inddelingerne af Fortællinger (þættir) og af Capitler har jeg ikke taget af Haandskrifterne, men derimod har jeg i den første Inddeling fulgt den af P. E. Müller i Sagabibliotheket foreslaaede. I Capitel-Inddelingen har jeg fulgt Perringkjølds Udgave til det 381 Cap., og dernæst afdeelt det øvrige, som ikke findes i samme, efter bedste Skjøn. De hist og her i Anmærkningerne tilføiede, især geographiske, Oplysninger ere for det meste Prof. F. H. von der Hagens Givninger.

Jeg kan ikke slutte uden at nedskrive denne Lærdes saa træffende Dom over Sagaen: „Saa høist vigtig,” siger han i Fortalen til sin Fortydsning, „denne Bog er for vor Poesis Historie, saa henrivende og indtagende er den ogsaa i sig selv ved aldeles nye og vidunderlige Sagn om Heltedaad og Elskovs Handeler, ved mangfoldige Berørelser med bekjendte Sagn og ved afvigende Fortælling og betydningsfuld Forbindelse af disse og alle indbyrdes. Ogsaa Fremstillingen er fortræffelig i Oldtids Smag, simpel, kraftfuld, til Hjertet talende, ikke blot udtogsviis, men udførlig, ofte dramatisk efter vort gamle og endnu mere det nordiske Epos's Maade. Kort det er et i alle Henseender fortræffeligt, udtømmelig rigt Heltedigt.”

I det jeg udgiver de to første Bind af dette Værk, maa jeg med Erkjendtlighed takke følgende Herrer, som dem der beredvilligen have ydet fortrinlig Bistand til at gjøre Værkets Udgivelse muelig:

Hr. v. Abrahamson, Major, Divisionsadjutant, G. D., D. M., Commandeur af St. Anna = Ordenen, Ridder af Bath = Ordenen, Weslegionen og Sværbordenen, Formand i det Kongl. Nordiske Oldskrift = Selskab, &c.

- Bagge, Cancellieraad, Apotheker, Nakskov.
- Barth, Capitain, Christianssand.
- Bernt, Justitsraad, Horsens.
- Finsen, Cancellie = Secretair, Colbing.
- Frigner, Adjunct, Bergen.
- Galskjøtt, Præst til Vestre Toten.
- v. Gedde, Lieutenant, Aalborg.
- Hansen, Overlærer, Ribe.
- Kildal, Provst, Finmarken.
- Knudtson, Broder, Grosserer, Trondhjem.
- Krag, Præst til Grong, Provst i Nummedalen.
- v. Lachmann, Capitain, Slesvig.
- Muntze, Capitain, Christiania.
- Møller, P. R., Kjøbmand, Molde.

XXVIII

Hr. Nielsen, Præst til Eid, Nordfjord.

— Paveis, Provst, Nordfjord.

— Smith, Sæe- og Land-Krigscommissair, R. S.
D., Stavanger.

I Værkets tredje Bind skal følge historisk, mythologisk, geographisk og antiqvarisk Register til alle tre Bind, og vil der tillige blive indført en, saa vidt mueligt, fuldstændig Fortegnelse paa dem, der ved Subscription have befordret dette Værks Udgivelse.

Kjøbenhavn den 28de Januar 1829.

S a g a
om
Kong Holf Krake
og
hans Kæmper.

10 3 2 1

10 3 2 1

10 3 2 1

H e r b e g y n d e r
Kong Rolf Krakes og hans
Kæmpers Saga.

Første Fortælling.
Om Frode.

Kong Frode dræber sin Broder Halfdan og om Halfdans Sønner Helge og Roar.

Der var en Mand, ved Navn Halfdan, en anden, som hed Frode; de vare Brodre og Kongesønner, og styrede hver sit Rige; Kong Halfdan var blid og sagtsmodig, stille og fredsommelig, men Kong Frode var overmaade sridig og trodsig. Kong Halfdan havde tre Børn, to Sønner Roar og Helge og en Datter Signe, som var den ældste og gift med Jarlen Sævil. Men da disse Begivenheder foregik, vare Halfdans Sønner Roar og Helge endnu i deres Barndom, og de havde en Fosterfader, ved Navn Negin, som elskede dem høit. I Nærheden af Borgen laae der en Ø, hvor Oldingen Bifil, som var en gammel Ven af Kong Halfdan, boede; han eiede tvende Hunde, som lode Ravnene Hop og Ho; han var meget rig, og særdeles kyndig i Tryllesange, naar man forsøgte ham deri. Men om Kong Frode er det at fortælle, at, skjønt han selv eiede et Rige, misundte han dog høiligen sin Broder Kong Halfdan Enevældet over Danmark, i det han

syntes, at hans Andeel ikke var bleven saa god. Han samlede derfor en stor Hær, drog til Danmark, og kom der ved Nattetid, og lod alt gaae op i Røg og Lue, saa at Kong Haldan næsten ikke kom til at værge sig, for han blev tagen fangen og dræbt; men de flyede, som fik Leilighed til at undkomme. Borgens Beboere maatte da sværge Kong Frode Troskabsed, og dem, som ikke vilde det, lod han martre med forskjellige Pinsler. Regin bragte sine Fostersonner Helge og Roar i Sikkerhed ud til Den til Oldingen Bisfil. De toge sig deres ulykkelige Ekjæbne meget nær, men Regin sagde, at, om Bisfil ei kunde skjule dem for Kong Frode, da vare næsten alle Udveie dem affkaarne; Bisfil svarede: „Her har man at trækkes med den Stærke;“ men tilføiede, at det i hoi Grad var hans Skyldighed at hjælpe Drengene; han modtog dem da, og førte dem ind i en Hule under Jorden, hvor de for det meste opholdt sig om Natten, men om Dagen kvægede de sig i fri Luft udi i Oldingens Lunde; thi Den var halv bevoxen med Skov. De skiltes saaledes fra Regin, som havde store Eiendomme og tillige Kone og Børn i Danmark, hvorfor han ikke saae andet for sig, end at gaae Kong Frode til Haande, og sværge ham Troskabsed. Kong Frode underlagde sig nu hele Danmarks Rige med Skat og Skyld, ihvorvel de fleste kun nødigen ginge under ham, da han var overordentlig forhadt; ligeledes gjorde han Sævil Jarl skatkyldig. Efter saaledes at have faaet alt dette iværksat, var han dog meget utilfreds med, at han ikke havde fundet Drengene Helge og Roar. Til alle Kanter udsendte han derfor Speidere, til nær og fjernt at søge at opdage dem, imod Nord og Syd, Ost og Vest, og han lovede anseelige Gaver til dem, som

kunde bringe ham nogen Underretning om dem; men dem, som skjulte dem, tilfagde han forskjellige Pindler, naar det engang blev opdaget; desuagtet kunde dog ingen give ham Underretning. Dernæst lod han opsøge alle Spaakvinder og Wiismænd¹ over hele Landet, og lod dem gjennemløbe baade det faste Land og alle Der og Udskjær, men Drengene fandtes alligevel ikke. Endelig tog han sin Tilflugt til Tryllemestere², som ved Runers Hjælp kunde udforske skjulte Ting, hvilke de selv vilde; de berettede, at Drengene ikke opfødtes paa Fastlandet, men at de dog ikke vare langt fra Kongen, hvorpaa denne sagde: „Vidt og bredt have vi ledt efter dem, og mindst synes der mig Forhaabning om, at de kunne være her i Nærheden; en D er her vel, som vi endnu ikke ofte nok have gjennemløst, men paa den er der næsten ingen Bygning, thi der boer kun en eneste fattig Gubbe.” „Led paa den først!” sagde Tryllemesterne; „thi megen Taage og Dunkelhed hviler over denne D, og vi ere ikke i Stand til, klartilgen at gjennemskue denne Gubbes Bolig; og vi

¹) Det var ganske i den nordiske Oldtids Aand, at antage Begivenhederne fremlevede ved Tryllekunster. En Spaakvindes eller Valas Sysel gik egentlig ud paa at forudsige Menneskene deres tilkommende Skjæbne, men Wiismændene, den Tids Philosopher, vare Mænd, som forskede Naturens Hemmeligheder, og ved disses Hjælp havde givet sig et Anstrøg af overnaturlig Widen. ²) eller Galdermænd, saa kaldtes det Slags Trolldarler, som til Udøvelsen af deres Kunst betjente sig af Runer eller Tryllelange. Denne Trolldom, som kaldtes Galder, tillagdes langt større Virkninger end andre Arter af Trolldom, hvilket ogsaa Sagafriveren viser, ved at lade Frode først tage sin Tilflugt til dem, som udøvede denne Trolldom, efterat hine Kunstner forgjæves vare forsøgte. Den var efter Sagnet indført her i Norden af Odin.

frygte for, at han er fremsynet og i det Hele ikke den, man anseer ham for." „Der skal man da endnu lede," sagde Kongen, „og det synes mig et Under, om en gammel Fisser skulde skjule disse Drengene, og torde understaae sig, os til Trods, at dølge Folk."

Kong Frode leder efter Helge og Roar hos Oldingen Bifil.

2. En Morgen tidlig, da Oldingen Bifil vaagne, sagde han: „Meget Underligt er nu i Fart og Flugt, og store og mægtige Fylgier¹ ere komne hid til Den; stander op, Halvdans Sønner Roar og Helge, og skjuler eder vel i Lundene i Dag!" De løb til Skoven, og det skete, som Oldingen spaaede, at Kong Frodes Udsendinge kom der til Den, og ledte efter Drengene alle vegne, hvor det faldt dem ind, men de fandt dem ingensteds, skjønt Oldingen dog forekom dem meget mistænkelig. Efter saaledes at have udført deres Hverv, droge de bort, og mældte Kongen, at de ikke vare i Stand til at finde Drengene. „Slet maae I have ledt," sagde Kongen, „thi denne Gubbe er meget tryllekyndig; skynder eder derfor uopholdsdelig derud igjen, for at Gubben, hvis de ere der, kan blive for sildig færdig med at skjule dem." Der var nu intet andet for, end at gjøre, som Kongen bød, og de droge atter anden Gang ud til Den. Oldingen sagde

¹) Fylgier vare et Slags Genier eller Ektytsaander. Et hvert Menneffe troedes at have ni saadanne, og hver af disse at aabenbare sig i visse Dyrskikkelser efter Egenhederne i Menneffets Character. Disse viste sig nu enten som Gjenfærd eller som Dødsbud, eller, som hvilke de her maae antages, som Varler i Almindelighed eller Forbud paa Menneffets Ankomst did i vigtige Anliggender.

igjen til Drengene: „Det er nu ikke længere forundt eder at sidde i Ro, skynder eder saa hurtig mueligt til Skoven!” og saa gjorde de. Hine sprang iilsomt paa Land, og forlangte at ransage, og Oldingen lod alt staae aabent for dem; men hvor meget de end ledte, fandt de dem dog ingensteds paa Den, og derefter droge de atter tilbage til Kongen med denne Bescud. Da sagde Kong Frode, at de ikke ledte saa vaersomt, som det gjordes fornødent, og at man nu ei længere skulde gaae lempelig til Værks mod denne Mand; „men jeg vil nu,” lagde han til, „selv drage til Den strax i Morgen,” og det skete ogsaa, at Kongen drog selv derud. Oldingen vaagnede i stor Bekymring, og indsaae at man maatte være iilsom og fatte en god Plan. Han sagde da til Brodrene: „Du skulde I tage vare paa, naar jeg raaber høit paa mine Hunde Hov og Ho, og da løbe ned i Hulen, og have det til Tegns paa, at da er ikke Fred kommen her til Den.” Skjuler eder der vel, thi eders Frænde Kong Frode er nu selv med at lede, men han stræber eder efter Livet med alskens undersundig List, og jeg seer nu ikke, om jeg vil være i Stand til længere at fordølge eder.” Oldingen gif derpaa ned til Stranden, hvor Kongens Skib allerede var landet; han lod da, som han ikke blev det vaer, og som om han lod Dinene løbe over sine Faar saa hurtig, at han aldrig saae om, hverken til Kongen eller hans Folk. Kongen bød sine Mænd at gribe ham; saa skete, og han blev ført for Kongen, som tilsalte ham saaledes: „Du er en listig Karl og meget undersundig, sig du mig, hvor Kongesønnerne ere! thi du ved det.” Oldingen svarede: „Hil dig, Herre! holder mig ikke, thi Ulven sønderriver ellers mine Faar;” og han raabte

derpaa høit: „Hop og Ho, hjælper Faarene! thi jeg kan ikke redde dem.“ „Hvad råaber du nu paa?“ spurgte Kongen; „Saaledes hedde mine Hunde,“ gjensvarede hin! „og leder I kun, Herre! saa meget som I vil, men ikke venter jeg, at Kongesønnerne ville findes hos mig, og meget undrer det mig, at I kan troe, at jeg, eder til Trods, torde skjule Folk.“ Kongen sagde: „Du er vist en snu Karl, men de ville dog ikke herefter kunne holde sig her i andre Smuthuller, skjønt de hidindtil have holdt sig deri; men du har fortjent at vorde skilt ved Livet.“ „Det staaer nu i eders Magt,“ svarede Oldingen, „og kan man da sige, at I har haft noget Grend her til Den, hellere end at fare hjem med uforrettet Sag.“ Kongen sagde: „Jeg nener vel ei at lade dig dræbe, men dog troer jeg, at denne Mensomhed er slet overlagt af mig.“ Herved drog Kongen hjem igjen, men Oldingen gik til Drengene, og sagde at de ikke kunde opholde sig længere paa Den, „og jeg vil,“ tilføiede han, „sende eder til eders Svoger Sævil Jarl, og I ville vist blive berømte Mænd, naar kun Livet bliver eder forbeholdt.

Helge og Roar komme til Sævil Jarl, og drage med ham til Gjæstebud hos Kong Frode.

3. Roar var da tolv og Helge ti Aar gammel, men Helge var dog den største og mandigste af dem. De droge nu bort, og hvor de paa Reisen traf paa Folk, kaldte den ene sig Ham og den anden Kane. De kom til Sævil Jarl, og vare der en heel Uge, før de bad Jarlen om Tilladelse til at opholde sig der. Han svarede dem da saaledes: „I tegne ikke til at blive til noget Stort, men dog vil jeg ikke spare Mad for eder en Tid.“ Der vare de nu en god Tid, og viste meget uslebne Sæ:

der, for at man ikke skulde kjende, hvo, eller af hvad Slægt de vare; Jarlen anede det ikke, og de meddeelte ham heller ingen Underretning om deres Forfatning. Det sagde dog somme, at de vel vare fødte med onde Saar i Hovedet, og gjorde Nar af dem, fordi de bestandig havde Maffer for Ansigtet, og aldrig toge Maffehæfterne af Hovedet. De vare der saaledes i tre Aar. Engang bød Kong Frode Sævit Jarl til Gilde; han havde nemlig størst Mistanke til, at Jarlen vel skjulte Drengene for Svogerstabs Skyld. Jarlen gjorde sig færdsig til Reisen med et stort Følge; Drengene tilbode sig at ville drage med ham, men han forbød dem at reise med. Jarlens Kone Signe var ogsaa med paa denne Færd. Ham, som i Grunden var Helge, skaffede sig en utæmmet Fole at ride, gallopperede nu efter Hæren, og vendte sig baglænds mod Halen, og stillede sig stedse meget toffet an. Kane tog en anden lignende Ridehest, og satte sig rigtig op. Jarlen blev nu vaer, at de ilte efter ham, og at de ikke kunde styre Ridehestene, men at de flokhaarede Foler gallopperede frem og tilbage med dem. Da faldt i det samme Maffehæften af Hovedet paa Kane, hvilket Søsteren Signe blev vaer; hun kjendte dem da strax, og græd bitterlig; Jarlen spurgte hende, hvorfor hun græd; hun kvad da denne Vise:

Skjoldungættens

Kongestamme

Er nu til Kviste

Ene vorden;

Mine Brødre

Paa baren Dyg, men

Sævils Mænd i

Sadler ride.

Farlen sagde: „En stor Tidende, men lad den ei aabensbares!“ Han red derpaa tilbage til dem, og bød dem drage hjem, sigende at det var en stor Skam at have saadanne med i gode Mænds Følge. De vare da allerede bøgne til Fods. Men han talte paa den Viis, fordi han maatte mage det saa, at ingen af hans Ord skulde falde paa, hvo de vare. De løb nu afside, men i Nærheden; dog vilde de ikke atter vende tilbage, men holdt sig bagerst i Følget. De kom nu til Gildet, og løb frem og tilbage i Hallen, og engang kom de derhen, hvor deres Søster Signe sad; hun hvidskede til dem ganske sagte: „Bliver ikke her i Hallen, thi eders Dannelses er kun ringe;“ men de gabe ikke Ugt paa hendes Ord. Kong Frode tilkjendegav nu, at han vilde lade lede efter Kong Halvdans Søner, og sagde, at han vilde tilstaae megen Ære til den, som kunde give ham Underretning om dem. Der var ogsaa kommen en Spaakvinde, ved Navn Heid; hende bød Kong Frode at forsøge sin Kunst, og see til, hvad hun kunde sige om Drengene, han gjorde prægtige Anrettelser for hende, og satte hende dernæst paa et høit Tryllehjal¹. Kongen spurgte hende, hvad Nytt hun blev vaer; „thi jeg kan vide,“ sagde han, „at der nu aabensbarer sig meget for dig, og heldig Fremgang seer jeg i dit Foretagende; svar mig derfor saa snart som mueligt,

¹) Det var Sædvane at byde disse Valaer eller Spaakvinder til Gilde, og der blev da intet sparet for dem, for at de skulde tolke Fremtidens Skjæbne og tage Dækket af skjulte Ting. Naar Trolddommen skulde øves, reistes først Tryllehjalet eller Seidhjalet, som var en under Trylleformularer indrettet Forhøining eller Støllads. Paa dette satte, efter flere Forberedelser, Valaen sig, og da gik under mange underlige Gebærder Spaaningen for sig.

Seidkvinde¹⁾!" Hun aabnede da Kjæsten, spærrede Munden vidt op, og denne Sang kom hende paa Tungen:

To ere inde,
Troer jeg dem ikke,
De, som ved Ilden
Yderst sidde.

Kongen spurgte: „Hvor ere da Drengene, eller de, som have skjult dem?" Hun svarede:

De, som paa Bisfilsø
Bare længe,
Og kaldtes der med
Hundenavne
Hop og Ho.

Men i det samme kastede Signe en Guldring til hende. Glad ved Gaven vilde hun nu bryde af: „Hvi blev det nu saa?" sagde hun, „det er jo en Løgn, hvad jeg siger, og min hele Spaadom forvildes nu ganske for mig." Da sagde Kongen: „Jeg skal pine Sandheden ud af dig, om du ikke vil have det bedre, og end veed jeg ikke noiere end tilforn, i saa stor en Forsamling, hvad det vil sige. Men hvorfor er Signe ikke i sit Sæde? det kan vel hændes, at her gaae Ræve paa Raad med Ulve." Man sagde Kongen, at Signe havde faaet ondt af den Røg, som steg op af Dvnen. Sævit Jarl bad hende at sidde op, og stille sig frimodig an: „Der er," sagde han, „endnu meget, som kan bidrage til, at Drengene beholde

1) Seid betyder egentlig Sydning, Røgning, især af forgiftige Urter, og var den alleræffheligste Art af Trolddom, som mest gif ud paa at føre Ulykker over Folk, ffjønt undertiden ogsaa betydelig Lykke. Det var mest Kvinder, der gave sig af det med, og derfor kaldtes Seidkvinder.

Livet, om Skjæbnen saa vil føie sig; men lad dig for alting ikke formærke med, hvad du tænker paa, thi vi maae ikke, saalænge Sagerne staae paa den Fod, give os af med at hjælpe dem." Kong Frode trængte nu haardt ind paa Hexen, og bød hende fremfige Sandheden, om hun ikke vilde udsætte sig for at blive piint ders til. Hun gabede da meget, og Trolddommen faldt hende saare besværlig, hvorpaa hun kvad denne Vise:

Seer jeg, hvor Halsdansk
 Søner sidde,
 Roar og Helge,
 Sunde begge;
 Snart de fra Frode
 Livet vil rane,
 Om de ei hurtig
 Forekommes.

„Men saa vil det nu ei skee," sagde hun, og dernæst hoppede hun ned af Tryllehiætet, og kvad:

Hams og Raues
 Dine spille,
 Edlinger de ere,
 Underdjarve.

Derefter løb Drengene ud, og ilte til Skoven med stor Rædsel. Deres Fosterfader Regin kjendte dem, og det syntes ham at være en mærkelig Begivenhed. Men dette gode Raad, at de skulde undslye, indgav Spaas kvinden dem, da hun løb ud yderst i Hallen. Kongen bød nu sine Mænd at springe op, og sætte efter dem; men Regin slukkede alle Lysene i Hallen, og den ene holdt den anden, thi nogle saae helst, at de undkom, og saales des naaned de Skoven. „Nær vare de mig nu," sagde

da Kongen, „og mange gaae her swigefulde paa Raad med dem,“ og disse skal borde grusomt hævnnet, saasnart Tid er dertil; men lad os nu først drikke, saa lang Tid Aftenen staaer paa; thi de maae være fuldkommen fornøiede med at være undkomne, og maae nu først bestræbe sig for at sætte sig i Sikkerhed. Regin gif nu at skjenke for Gjæsterne, og bød Duet omkring med Jorigheden, og det samme gjorde mange andre, saa at snart alle faldt sovende ned.

Roar og Helge indebrænde Kong Frode.

4. Brødrene fode nu, som sagt, i Skoven, og da de havde været der en søie Stund, fik de Die paa en Mand, som fra Kongsgaarden af red hen til dem; de kjendte nøie, at det var deres Fosterfader Regin, som kom; de bleve da inderlig glade ved ham, og hilste ham venlig; han gav ikke Gjenhilfen, men vendte Hesten tilbage fra dem og mod Kongsgaarden; de undredes derover, og talte med hinanden om, hvad dette vel skulde betyde; nu vendte Regin Hesten anden Gang mod dem, og stillede sig vred an, som om han vilde strax voldelig oversfalde dem. Helge sagde: „Jeg troer at kunne forstaae, hvad hans Mening er.“ Han red nu hjem til Hallen, men de ginge efter ham. Da sagde Helge: „Grunden til, at min Fosterfader bærer sig saaledes ad, er, at han ikke vil bryde sin Ed mod Kong Frode, og derfor vil han nu ikke tale til os, men han vil desuagtet gjerne hjælpe os.“ En Lund var nær Hallen, og da de kom der, sagde Regin til sig selv; „Havde jeg noget Ondt at udstaae med Kong Frode, da vilde jeg opbrænde denne Lund;“ og det var alt, hvad han sagde. „Hvad mon det skal betyde?“ spurgte Roar. Helge svarede: „Han vil nu, at vi

skulle drage hen til Hallen, og sætte Ild paa den, dog maae vi naturligviis lade een Udgang være i Behold for vore Benner." „Hvad vilke vi to Ungerføende kunne formaa til at udføre en saadan Stordaad," sagde Roar, „lig Overmagt, som vi her have imod os." „Saa skal det dog nu være," svarede Helge, „og vi maae dog engang vove paa, om vi kunne faae vor Harme hæbnet;" og de gjorde nu saa. Dernæst kom Sævil Jarl ud med alle sine Mænd, til hvilke han sagde: „Forøger nu Ilden, og hjælper disse Ungerføende, thi mod Kong Frode har jeg ingen Forpligtelse." Kong Frode havde tvende Smede, som vare store Kunstnere, og begge hedde Bar. Regin hjalp sine Benner og Frænder ud igjennem den ene Dør paa Hallen.

5. Kong Frode vaagnede nu i Hallen, sukkede dybt, og sagde: „Jeg har drømt en Drøm, Svende! som ikke betyder noget Godt; jeg vil fortælle eder den: det forekom mig i Drømme, at een kaldte paa os, og talte saa: Nu er du kommen hjem, Konge! med dine Mænd; jeg spurgte da meget vredt: hvor hjem? da svarede, og det saa nær, at jeg kunde mærke dens Aande, som talte: hjem til Hel, hjem til Hel¹⁾, sagde den, som talte, og ved det vaagnede jeg." Just som Kongen fortalte denne Drøm, hørte de, at Regin Fosterfader ude ved Hallens Dør kvad denne Vise:

Regin er ude

Og Halvdans Kæmper,

¹⁾ Dødens Gudinde, af hvis Navn Ordet Helvede har sit Udspring; hun herskede over en Deel af Niflheim eller Snygeverdenen, hvor hun modtog alle dem, som døde af Sygdom og Alderdom, og ei for Waaben og i Kampen.

Tapre Fjender,

Siger det til Frode!

Var slog Nagler,

Var satte Hoved paa,

Men Var for den Vare

Barnagler¹ slog.

Da sagde Kongens Mænd, som vare der inde, at denne Tidende havde ikke meget at betyde, at Regin var ude, eller Kongens Smede smedede, hvad enten de nu smedede Nagler eller andet Smedearbejde. „Holde I det for en ringe Tidende?“ sagde Kongen, „ei vil det saa blive os, nu har Regin forkyndt os nogen Fare, hvori vi svæve, og givet os Vink til Baersomhed, men han er trædsk og underfundig.“ Kongen gik nu til Hallens Dør, og saae, at der var Ufred udenfor. Da stod hele Hallen i lys Lue; han spurgte, hvo der raadede for Ilden, og fik til Svar, at det var Helge og hans Broder Roar. Kongen hød dem Forlig, og tilbød dem, at de maatte ene raade for Vilkaarene: „Det vilde være for grusomt mellem os Frænder,“ sagde han, „at den ene skulde ønske at være den andens Banemand.“ Helge svarede: „Ingen kan troe dig, og du sviger saa os ikke mindre, end du sveg min Fader Haldan, hvilket du nu skal undgjælde.“ Kong Frode gik da bort fra Hallens Dør, og til Indgangen af en underjordisk Gang, i den Ugt, derigjennem at ile til Skoven og undflye. Men da han kom derned, stod Regin der imod ham, og modtog ham ikke meget fredelig, hvorpaa han vendte tilbage, og indebrændte der med mange af sine Mænd. Der indes

¹) Her er et Ordspil med Smedenes Navne Var, som ogsaa betyder den Vare eller Forsigtige.

brændte ogsaa Helges og Roars Moder Sigrid, thi hun vilde ikke gaae ud. Brodrene takkede nu deres Svoger Sævil Jarl, og deres Fosterfader Regin, samt alt det øvrige Folk, for den gode Hjælp, de havde ydet dem, og de tildeelte Mændene store Gaver. De underlagde sig Riget og alle Kong Frodes Eiendele, baade Land og Løsøre. Disse Brodre vare hinanden ulige i Sindelag; Roar var en blid og sagtmodig Mand, men Helge var en stor Krieger, og syntes at overgaae Broderen i alt. Saaledes gik en Tid hen, og her ender nu Fortællingen om Frode, og derpaa begynder den om Roar og Helge, Haldans Sønner.

Anden Fortælling.

Om Roar og Helge, Haldans Sønner.

Om Roars Giftermaal og Regins Død.

6. Der var til den Tid en Konge, ved Navn Nordre, som herskede over en Deel af England, og havde en Datter, som hed Dgn. Roar opholdt sig ofte og længe hos Kong Nordre, for at yde ham Bistand til Landets Forsvar. De vare hinandens kjæreste Venner, og omsider fik Roar Dgn. tilægge, og styrede dernæst Riget i Forbindelse med sin Svigerfader Kong Nordre; men Helge regjerede deres Fædrenearv Danmark. Sævil Jarl styrede ogsaa sit Rige i Forbindelse med Signe; deres Søn hed Hrof. Kong Helge Haldanson i Danmark var ikke gift. Regin blev syg og døde, og det blev anseet som et stort Tab for Riget, eftersom han var meget venneskæl.

Kong Helge besøger Dronning Dlusfa.

7. I de Tider herskede over Saxland en Dron

ning, som hed Olufa; hun var i alt lig en Hærkonge¹⁾, og gif med Skjold og Brynie, omgjordet med et Sværd, og med en Hjelm paa Hovedet; med hende forholdt det sig saa, at hun var skjon af Udseende, men grim og hovmodig i Sindelag; dog det vare alle enige om, at hun var det bedste Parti til den Tid her i de nordiske Lande, saa vidt man kunde skjonne, men gifte sig vilde hun ikke. Kong Helge fik Underretning om denne hovmodige Dronning, og syntes, at hans Maag vilde meget forøges ved at ægte hende, hvad enten det nu skete med eller mod hendes Villie; han drog derfor en gang med en stor Krigshær did, og kom der uden at hun tænkte derpaa; han sendte Mænd til Hallen, at lade sig mælde hos Dronning Olufa, at han vilde gjæste hende tilligemed sin Hær; dette kom meget uventet over hende, saa at der ingen Muelighed var i at samle Tropper; hun valgte derfor, hvad der efter Omstændighederne var bedre, og bød Kong Helge til Gjæstebud med hele hans Hær. Kongen kom nu til Gjæstebudet, og satte sig i Høisædet hos Dronningen, og de drak begge tilfælles den Aften. Der blev intet sparet, og ingen kunde mærke mindste Misfornoielse paa Dronning Olufa. Imidlertid tiltalte Kong Helge hende saalunde: „Det forholder sig nu saa,” sagde han, „at jeg har taget den Beslutning, at vi skulle holde vort Bryllup i Aften, saasom der er Folk nok samlet dertil, og vi skulle der næst dele Seng sammen i Nat.” Hun svarede: „Alt

¹⁾ En Hærkonge var egentlig en Konge over en Krigshær, men uden Land; Navnet tyder hen paa hendes krigeriske Sind og Ehyler.

for hurtig, Herre! synes mig at J gaaer til Værks med dette, men er holder jeg nogen anden Mand for mere beleven, end J er, om jeg skal nødsages til at tage den Bestemmelse at elske en Mand; men dog haaber jeg, at J vil gjøre det uden at tilfidesætte Ugtelse." „For din Hoffærdighed og Overmod," sagde Kongen, „har du fortjent, at vi leve sammen, saa længe jeg finder for godt." „Omske maatte vi," svarede hun, „at flere af vore Venner være her tilstede, men nu kan jeg jo ikke gjøre noget derved, og derfor kommer J nu til at raade, og maa J lade det gaae af i Sammelighed med os." Der blev nu drukket stærkt om Aftenen og langt ud paa Natten; Dronningen var meget munter, og ingen kunde mærke andet paa hende, end at hun tyktes godt om Gistermaalet. Omfider fulgte man Kongen til Sengs; Dronningen havde allerede lagt sig til Leie. Kongen havde drukket saa stærkt, at han strax faldt sovende ned paa Leiet. Denne Leilighed benyttede nu Dronningen, og stak ham med en Søvtorn¹, og da nu alle Mændene vare bortgangne, stod hun op, ragede alt Haaret af ham, og besmurte Hovedet med Tjære; derpaa tog hun en Lædersæk, stoppede først nogle Klæder deri, og tog dernæst Kongen og indsvøbte ham i Lædersækken. Derefter kaldte hun paa nogle Folk, og befalede dem at bære ham til hans Skibe, vakte dernæst hans Mænd op, og sagde dem, at deres Konge var allerede ude paa Skibene, og vilde seile, da Bøen nu var bleven god. De sprunget nu op saa høilig

¹) Søvtorn eller Søvnpreen var en Torn eller Preen, hvor paa Søvn bringende Runer vare ristede, eller ogsaa stundum en Tand af et Eg. At stinge een med saadan en Torn, vil altid saa siges saa meget som at bibringe ham en Dødsføvn.

mueligt, men vare drukne, saa at de ikke vidste noie, hvad de toge sig for. De kom da til Skibene, men Kongen saae de ingensteds. Derimod bleve de vaer, at der var kommen en overordentlig stor Lædersæk, og de vilde nu see efter, hvad der var deri, og ventede imidlertid paa Kongen, troende, at han vilde komme strax efter dem. Men da de nu havde løst op, fandt de deres Konge i Sækken skammelig medhandlet, og borttoge Svøntornen, hvorpaa Kongen vaagnede ikke just med den behageligste Drøm; og da var han, kan man vel tænke, ilde til Sinds mod Dronningen. Paa den anden Side samlede Dronning Olufa en Hær sammen om Matten, og da fattedes hun ikke Folk; Kong Helge saae sig nu ikke i Stand til at anfælde hende. De hørte Lurelyd og Krigsraab oppe paa Landet, hvorfor Kongen indsaae, at det var ham bedst tjenligt, at drage bort saasnart som mueligt, saa meget mere, som det just var god Bør. Han seilede da hjem til sit Rige med denne store Bestæmmelse, harmede sig meget, og overveiede ofte, hvorledes han kunde faae Hævn over Dronningen.

Kong Helge hævner sig paa Dronning Olufa.

8. Dronning Olufa sad nu en Tid stille i sit Rige, og hendes Overmod og Uretfærdighed havde aldrig været større end nu. Hun havde bestandig en stærk Livvagt om sig efter hint Gjæstebud, som hun anrettede for Helge. Denne Tildragelse spurgtes vidt og bredt, og alle syntes at det var en uhørt Begivenhed, at hun skulde kunne have bestæmmet en saadan Konge. Ei længe derefter holdt Helge med sit Skib fra Land, og paa denne Færd kom han til Saxland, der hvor Dronning Olufa havde

sit Sæde. Hun havde da meget Folk om sig. Han lagde med sit Skib ind i en Lønvig, og befalede derpaa Folket, at vente ham der til paa tredie Dag, men siden drage deres Wei, hvis han ikke til den Tid var kommen tilbage. Han tog to Kister fulde af Guld og Solv med sig, og skaffede sig en slet Døerklædning, drog siden til en Skov, hvor han skjulte Kostbarhederne. Derefter gik han omkring i Nærheden af Dronningens Hal, hvor han traf paa een af hendes Trælle, og spurgte ham om Tidender fra Landet. Trællen sagde, at der herskede god Fred, og spurgte igjen, hvo han var? Han gav sig ud for en Zigger, „men dog har jeg,” foiede han til, „været saa heldig at finde en stor Skat i Skoven, og det synes mig raadeligt at vise dig, hvor Skatten er.” De gik nu tilbage i Skoven, og han viste Trællen Skatten, og denne priste da den uventede Lykke, som var kommen over ham. „Er Dronningen gjerrig?” spurgte Ziggeren. „Ja,” svarede Trællen, „hun er den gjerrigste af alle Kvinder.” „Det maa behage hende,” vedblev Ziggeren, „og den Skat, som jeg har fundet, synes at være hendes Eiendom, eftersom Landet tilhører hende; og jeg vil ikke tilintetgjøre hendes uventede Lykke, og fordølge denne Skat; Dronningen kan da give mig den Deel, som hun synes; det vil være bedst for mig. Men! mon hun vil bekvemme sig til at hente Skatten her?” „Det troer jeg,” svarede Trællen, „naar man gaaer hemmelig til Værks dermed.” „Her er et Halsmykke og en Ring,” sagde da Ziggeren, „som jeg vil give dig, om du kan skaffe hende ene hid i Skoven, og skal jeg derhos indgive hende sligt et Raad, som ikke skal stemme hende imod dig.” Denne Beslutning

toge de nu, og overlagde den indbyrdes. Trælken gik derpaa hjem, og fortalte Dronningen, at han havde fundet en Skat i Skoven, saa stor, at den ene vilde udgjøre mange Menneskers Belfærd; og han bad hende nu at skynde sig at gaae med ham for at hente Skatten. „Om dette er sandt, hvad du beretter,” sagde hun, „da skal du faae store Gaver for denne din Underretning, men i modsat Fald skal du miste Livet; dog tilforn har jeg jo prøvet dig som en tro og ærlig Svend, hvorfor jeg ogsaa troer, hvad du nu siger.” Hun lod nu her see, at hun var gjerrig, og gik med ham hemmelig ved Nattetid, saa at intet Menneske, uden de to allene, vidste noget deraf. Da de nu kom til Skoven, var Helge der tilstede, og greb hende, og sagde, at de nu traf hinanden ret tilpas, for at han kunde faae sin Bestemmelse hævnnet. Dronningen sagde, at hun vel havde taget ilde mod ham; „men,” svarede hun til, „nu vil jeg gjøre det altsammen godt igjen, og saa foranstalter du os vort Bryllup, som sømmeligt er!” „Nei,” sagde han, „ei skal du slippe paa den Viis, men nu skal du gaae med mig til mine Skibe, og være der, saa længe jeg lyster, thi jeg kan ikke for min Unseelses Skyld lade det være uhævnnet, saa ilde og haanligen som jeg blev medhandlet.” „Du faaer nu at raade dennesinde,” sagde hun. Kong Helge deelte Leie med Dronningen mange Nætter, og derefter drog hun atter hjem, og der gik saaledes Hævn over hende, ligesom nu er fortalt, og hun var meget ilde tilfreds med sin Forfarning.

Kong Helge ægter sin Datter Yrsa.

9. Efter dette drog Kong Helge paa Krigstog, og var en havnkundig Mand. Men da nu Tiden var

omme, nedkom Olufa med en Datter; paa dette Barn yttrede hun al sin Harm; hun eiede en Hund, som hed Yrsa, og efter denne opkaldte hun Pigebarnet, saa hun kom til at hedde Yrsa; hun var meget smuk, og da hun var tolv Aar gammel, maatte hun passe Hjorden, saa man aldrig skulde sige andet, end hun var et Barn af fattige Folk, saa meget mindre, som Dronningen var gaaet saa hemmelig til Værks dermed, at saa vidste, at hun havde baaret og født Barnet. Saaledes gik nu Tiden hen, indtil Noen var tretten Aar gammel; da tildrog det sig, at Kong Helge kom der til Landet, og var da naturligvis begjærlig efter at spørge Tidender derfra; han iførte sig derfor en Tiggerklædning, og gik op til Skoven, og der saae han for sig en stor Hjord og en ung Pige, som var sat til at passe den; hun var saa skøn, at han syntes aldrig at have seet skønnere Kvinde; han spurgte hende, hvad hun hed, og af hvad Slægt hun var. Hun svarede, at hun var Fattigmands Barn, og hed Yrsa. „Ei har du Trællevine,” sagde han, og han fattede strax Kjærlighed til hende, og sagde, at det var mest passende, at en Tigger tog hende tilægte, efter som hun var en Tiggers Datter. Hun bad ham ei gjøre det, men han tog hende ligesuldt, førte hende til sine Skibe, og seilede siden hjem til sit Rige. Dronning Olufa forholdt sig listig ved dette, og ikke oprigtig, da hun fik det at vide. Hun lod, som hun ikke vidste, hvad der var skeet, og tænkte, at dette vilde være Kong Helge til Sorg og Beskæmmelse, men til ingen Ære eller Glæde. Kong Helge holdt nu Bryllup med Yrsa, og elskede hende høit.

Om Helge og Roars broderlige Sindelag.

10. Kong Helge havde en Ring af meget fortrinlig Bessaffenhed, hvilken begge Brødrene vilde have til Eie og ligeledes deres Søster Signe. Kong Roar besøgte engang Kong Helge i hans Rige; denne anrettede da et prægtigt Gjæstebud for ham; Kong Roar sagde: „Da du er den største Mand af os to, og jeg desuden har slaaet min Bopæl op i Nordhumberland, saa tilstaaer jeg dig dette Rige, hvortil vi begge have lige Udkomst, naar du vil meddele mig noget af Løssorene; jeg vil have Ringen, som er den bedste Kossbarhed i din Eie, den vi begge vilde besidde.” „Det er tilbørligt, Frænde!” svarede Helge, „at du faaer Ringen til sikker Eie.” Ved denne Ustale glædedes de begge, og Kong Helge gav nu sin Broder Kong Roar Ringen; denne drog derefter hjem til sit Rige, og sad der i Fred og Ro.

Hrof kaster Ringen gode over Borde, og dræber Kong Roar.

11. Det hændte sig imidlertid, at Brødrenes Svoger Sævil døde, og Hrof, med Tilnavn den Sorte, arvede Riget efter ham; han var en grim Mand og meget-gjerrig. Hans Moder fortalte ham meget om Ringen, som hendes Brødre eiede. „Det synes mig Billighed fordrer,” sagde hun, „at mine Brødre betænkte os med nogen Deel af Riget, eftersom vi stode dem bi med at hævne vor Fader, men de have hverken betænkt din Fader eller mig derfor.” „Soleklart er det, som du siger,” sagde Hrof, „og det er at undres over, og nu skal jeg forsøge hos dem, hvilken Forfremmelse de ville tilstaae os derfor.” Derpaa drog han til Kong Helge, og krævede af ham Trediedelen af Danmarks Rige eller Ringen og

de, thi han vidste da ikke, at Roar havde faaet den. „Du taler heel frækt,” sagde Kongen, „og farer frem paa stor Vis; vi vandt Riget ved Heltedaad, saa at vi satte vort Liv i Bove, med din Faders og min Fosterfader Regins og andre brave Mænds Bistand, de som vilde yde os Hjælp. Nu ville vi sikkerligen lønne dig derfor for vort Slægtstabs Skyld, om du det vil antage; men saa meget har dette Rige kostet mig, at jeg til ingen Mand vil afstaae det; men Kong Roar er nu i Besiddelse af Ringen, og jeg formoder, at den ei sidder løs for dig.” Derefter drog Hrof bort, meget ilde tilfreds, og begav sig nu til Kong Roar. Denne tog vel og hæderlig mod ham, og han blev hos ham i nogen Tid. Som de engang seilede frem for Landet, og laae paa en Fjord, da sagde Hrof: „Det synes mig at ville somme sig for dig, som min Frænde, at du overgiver mig Ringen gode, og mindes saaledes vort Slægtstabs.” Hertil svarede Kongen: „Saa meget har jeg givet for at faae denne Ring, at jeg ei vil give slip paa den for hvad det saa skulde være.” „Da maa du dog,” sagde Hrof, „tilstaae mig at see Ringen, thi jeg er særdeles begjærlig efter at vide, om den er saadan en Kostbarhed, som der fortælles.” „Det er en ringe Tjeneste,” sagde Kong Roar, „og den vil jeg med Fornøielse bevise dig,” og han rakte ham Ringen. Nu betragtede Hrof Ringen en Tid, og sagde, at den ikke noksom kunde berømmes, „og jeg har,” tilføiede han, „aldrig seet saadan Kostbarhed, og kan man vel bære over med dig, at du anseer Ringen for heel god; men det er nu det bedste, at ingen af os og heller ingen anden faaer Nytte af den;” og han kastede derpaa Ringen ud i Søen, saa langt han fortraæde. Da tog Kong Roar til

Orde: „Du er et meget ondt Menneske;” og han lod hans Fodder affugge, og ham dernæst bringe hjem til hans Rige. Hrof blev snart helbredet, saa at Fodsummerne groede til. Da samlede han sig Mandskab, og vilde hævne den ham tilføiede Beskæmmelse. Med en betydelig Hær drog han til Nordhumberland, og kom uforvarende over Kong Roar, som just sad ved et Gilde, og kun havde faa Mænd om sig. Hrof lagde strax til Strid, og det kom til et haardt Slag, men Kampen var meget ulige, saa at Kong Roar faldt, hvorpaa Hrof underlagde sig Landet, og dernæst lod han sig give Kongenavn. Siden beilede han til Kong Nordres Datter Dgn, som hans Frænde Kong Roar tilforn havde haft tilægte. Kong Nordre syntes, at en stor Modgang nu havde truffet ham, eftersom han da allerede var en aldrende Mand og kun lidet skicket til at gaae i Strid. Han fortalte nu sin Datter Dgn, hvorvidt det var kommet, og sagde, at han, uagtet han var gammel, ikke vilde unddrage sig fra at rykke ud til Kamp, hvis dette var hende imod. Hun sagde da med stor Bekymring: „Vist er dette mod min Villie, men dog seer jeg, at dit Liv er afhængigt deraf; derfor vil jeg ikke aldeles afflaae hans Begjering; men dog kun tilstaae den paa det Vilkaar, at der forundes mig Frist paa nogen Tid, da jeg er frugtsommelig ved Kong Roar, og det maa først være tilende.” Da dette derpaa blev forestillet Hrof, tilstod han at give denne Frist, naar han saa uden Noie kunde komme til Regjeringen og Ægteskabet. Kong Hrof syntes nu, at han paa denne Færd ret var kommen i Veiret, da han havde overvundet en saa mægtig og navnkundig Konge.

I dette Mellemrum sendte Dgn Mænd til Kong Helge, og bød dem sige, at hun ei havde Lyst til at ægte Hrof, naar hun maatte raade sig selv og ikke' vorde tvungen, fordi hun var frugtsommelig ved Kong Roar. De Udsendte droge bort, og sagde, hvad dem var befalet. Kong Helge svarede: „Det er forstandig talt af hende, thi jeg vil hævne min Broder Kong Roar.“ Af dette anede Hrof intet.

Kong Helge hævner sin Broder Roar, og Agnar Roarson henter atter Ringen fra Havets Bund.

12. Dronning Dgn fødte nu en Søn, som fik Navnet Agnar; han blev tidlig stor og haabefuld. Men Kong Helge samlede en Hær, saasnart han spurgte dette, og drog mod Hrof. Det kom til en Træfning, som endtes med, at Hrof blev fangen; da sagde Kong Helge: „Du er en meget ond Hovding, men dog synes jeg ikke om at dræbe dig, thi du har mere Skam af at leve i Jammer og Kval;“ han lod derpaa hans Skinnebeen og Arme bryde over, og sendte ham siden hjem til hans Rige i den Forfatning, at han ikke var duelig til noget. Men da Agnar Roarson var tolv Aar gammel, syntes man aldrig at have seet hans Lige, og i alle Færdigheder overgik han langt alle andre; han blev en stor Krieger og saanavkundig, at om ham er meget fortalt i Fortidens Sagaer, at han har været den største Kæmpe baade i ældre og nyere Tider. Han søgte Underretning om, i hvilken Fjord det var, at Hrof havde kastet Ringen over Borde. Mange havde alt ledt efter den med alskens Paafund, men dog ei fundet den. Agnar kom nu, fortælles der, med sit Skib i denne Fjord, og sagde, at det var et raast Foretagende at opsoge Ringen, dersom man havde taget

Mærke paa Stedet, hvor den var bleven udkastet; dette underrettede man ham om; siden beredte Agnar sig dertil, dykkede til Bunds, men kom op uden at have Ringen; han gik til Bunds anden Gang, men havde ikke fundet den, da han kom op; da sagde han: „Uagtsoomt er her søgt efter den,“ hvorpaa han nu gik ned tredje Gang, og kom op med Ringen; af dette blev han meget berømt. Han opholdt sig nu i sit Rige om Vinteren, men om Sommeren var han i Vikingsfærd, og blev en navnkundig Mand, og navnkundigere end hans Fader Kong Rorar. Kong Helge og Dronning Yrsa elskede hinanden høit, og havde en Søn sammen, ved Navn Rolf, som siden blev en ypperlig Mand.

Dronning Dlufa aabenbarer Yrsas Herkomst.

13. Dronning Dlufa spurgte nu, at Kong Helge og Dronning Yrsa elskede hinanden høit, og vare vel tilfredse med deres Kaar. Det saae hun ikke gerne, og reiste derfor til dem; da hun kom der til Landet, sendte hun Bud til Dronning Yrsa; og da de mødtes, bød Yrsa hende hjem til Hallen med sig. Dertil sagde hun nei, og at hun havde ingen Være at gjengjelde Kong Helge. Yrsa sagde: „Vanærende behandlede du mig, medens jeg var hos dig, men kan du sige mig noget om, hvad Slægt jeg er af; thi jeg har Anelse om, at det ikke maa forholde sig saaledes, som man sagde mig, at jeg var et Barn af fattige Folk.“ „Det kunde man vente,“ svarede Dlufa, „at jeg maa kunne berette noget derom; det var netop mit fornemste Værende herhid, at jeg vilde kundgjøre dig det; først vil jeg dog spørge dig, om du synes godt om Gistermaalet.“ „Ja,“ sagde hun, „det maa jeg vel synes godt om, eftersom jeg er gift med den ypperligste og navnkun-

digste Konge." „Din Lykke er dog ikke saa stor, som dig synes," vedblev Olufa, „thi han er din Fader, og du er min Datter." „Da er min Moder den værste og grusomste Kvinde," sagde Yrsa, „thi det er en sjelden sørgelig Tildragelse, som ikke vil glemmes, saa længe Verden staaer." „Helge har du at takke for dette," sagde Olufa, „og min Brede; men nu vil jeg byde dig hjem med mig til Hæder og Anseelse, og i alle Henseender behandle dig saa godt, som jeg formaaer." „Ikke veed jeg, hvordan det vil blive;" svarede Yrsa, „men her kan jeg nu ikke være længere, efterat jeg har faaet at vide, at dens sjeldne sørgelige Skjæbne hviler over mig." Hun gik strax til Kong Helge, og fortalte ham, hvor tungt Skjæbnen havde soiet det. Kongen sagde: „Du har en overmaade grusom Moder, men dog vil jeg, at det skal forblive ved, hvad steet er." Men Yrsa sagde, at det ei kunde forblive saa, at de herefter kunde leve sammen. Yrsa drog nu hjem med Dronning Olufa, og var i Saxland en Tid. Dette gik Kong Helge saa nær til Hjerter, at han lagde sig i sin Seng, og var meget sorrigfuld. Til den Tid kjendte man intet bedre Parti end Yrsa; imidlertid varede det dog længe, inden andre Konger beilede til hende, hvortil Aarsagen fornemmelig var den, at man altid havde Formodning om, at Helge vilde komme efter hende, eftersom han ofte lod sig forlyde med, at det vilde særdeles mishage ham, om hun skulde blive gift med nogen anden.

Kong Adils i Sverrig ægter Dronning Yrsa.

14. Der var til den Tid en mægtig og gjerrig Konge, ved Navn Adils, som herskede over Sverrig, og havde sit Sæde i Hovedborgen Upsal. Han fik Under

retning om Yrsa, beredte da sine Skibe, og reiste derpaa i Besøg til Olufa og Yrsa. Olufa anrettede et Gjæstebud for ham, og tog imod ham med al muelig Høflighed. Han anholdt nu om Dronning Yrsa til sin Egtekone; Olufa svarede: „Du har vel spurgt Sagens Beskaffenhed, og hvorledes hendes Tilstand er, men jeg vil ikke afflaae det, naar hun synes derom.” Sagen blev nu andraget for Yrsa; hun kaldte det et slet Bytte, eftersom han var en uvennesæl Konge. Sagen fik dog Fremgang, hvad enten hun saa talte lidt eller meget derimod, og Udils drog bort med hende, uden at man spurgte Kong Helge derom, eftersom Udils ansaae sig for den fornemste af de to Konger. Kong Helge fik det heller ikke at vide, før de vare komne hjem til Sverrig, hvor Kong Udils da høitideligholdt deres Bryllupsfest. Da Kong Helge spurgte dette, blev han endnu slettere til Mode end tilforn, saa at han sov ganske allene i en affides liggende Hytte. Om Olufa forekommer nu ikke mere i denne Saga, og saaledes forløb en Tid.

Kong Helge avler Skulde med en Alf.

15. Det hændte sig en Juleaften, da Kong Helge var gaaet til Sengs, og Beiret var slet udenfor, at noget kom til Døren og hylte ynkkelig. Da tænkte Kongen hos sig selv, at det var ukongeligt at lade den Arme staae udenfor, naar det stod i hans Magt at hjælpe den; han gik da hen, og lukte Døren op, og saa, at der var kommet et fattigt pjaltet Bæsen, som sagde: „Vel har du nu gjort, Konge,” hvorpaa det gik ind i Hytten. Kongen sagde: „Svøb dig ind i Halsmen og Bjørneskindet, at du ei skal fryse.” Det sagde: „Tilstaae mig, o Konge! at dele Seng med dig, og

hvile hos dig, da mit Liv beroer derpaa." „Vel gyser jeg for dig," svarede Kongen, „men om det er saa, som du siger, da læg dig her ved Sengestokken i dine Klæder, saa kan det vel ikke skade mig." Hun gjorde nu saa, og Kongen vendte sig fra hende. I Hytten brændte Pys, og kort efter kastede Kongen Dinene over Skuldren, og saae, at der laae en Kvinde saa skøn, at han tyktes aldrig at have seet skønnere, og hun var klædt i en Silkefjortel. Han vendte sig da hurtig om til hende med Bønlighed. Da sagde hun: „Nu vil jeg drage bort, og du har nu frelst mig af stor Nød, thi min Stedmoder havde paalagt mig denne Ufsjæbne, og jeg har besøgt mange Konger, men ingen har villet modtage mig; tilføj mig nu ingen Skændsel! nu vil jeg ikke længere forblive her." „Nei," sagde Kongen, „det gaaer ei an, at du drager saa snart bort, og vi maae ei saa hurtig skilles ad; thi jeg vil strax holde Bryllup med dig, eftersom jeg synes saa vel om dig." „Saaer du da vel at raade, Herre!" sagde hun, og de hvilte nu sammen den Nat; men om Morgenens tog hun til Orde: „Bøllystigen har du behandlet mig, men det skal du vide, at vi have Barn sammen; gjør nu som jeg siger, Konge! og søg efter vort Barn næste Vinter ved denne Tid ved dit Skibshuus¹⁾, thi om du ei gjør saa, kommer du til at undgjelde det." Derefter drog hun bort. Kong Helge var nu noget muntre end tilforn. En god Tid randt dog hen, i hvilken han ingen Agt gav derpaa. Men efter tre Mars Forløb skete det, at der en Midnat kom tre ridende til den samme Hytte, hvori Kongen sov; de havde

¹⁾ Skibshuus eller Nøst var et ved Stranden beliggende Huus, hvori Skibe og Skibsredskaber forvaredes.

et Pigebarn med, og satte det ned ved Hytten; en Kvinde, som havde holdt Barnet, tog til Orde: „Du skal vide, Konge! at dine Slægtninge skulle undgjelde det, at du ikke agtede efter, hvad jeg bød dig; men det kommer dig nu til Gode, at du den Gang frelste mig af min Nød, og maa du vide, at denne Pige hedder Skulde, og er vor Dotter.” Derefter rede disse Folk bort. Det har været en Alf eller Ellekvinde, og Kongen saae hende aldrig siden. Skulde voxte der op, og blev snart grusom i Sind. Men der fortælles, at Kong Helge, for at glemme sin Sorg, beredte sig til en Udenlandsfærd. Hans Søn Rolf blev tilbage, men Faderen hærjede vidt og bredt, og udførte mangen Stordaad.

Kong Helge falder i Sverrig ved Kong Udils's Svig.

16. Kong Udils havde sit Sæde i Upsal; han havde tolv Bersærker, som vare ham til Landeværn, saa at han var sikker mod alle Farer og Ufred. Kong Helge beredte sig at drage til Upsal for at bortføre Yrsa. Han kom der til Landet, men da Kong Udils spurgte Kong Helges Ankomst, adspurgte han Dronning Yrsa, hvoreledes hun vilde, man skulde modtage ham. „Det raas der du vel selv for,” svarede hun, „men du veed det forud, at der er ingen Mand, med hvem jeg er nærmere beslægtet, end med ham.” Kong Udils fandt det derfor bedst, at byde ham hjem til Gjæstebud, men ikke tænkte han at lade det gaae af uden Svig. Kong Helge tog med Glæde mod Indbydelsen, og han drog til Gjæstebudet med hundrede Mand, men den største Deel af hans Mandskab efterlodes nede ved Skibene. Kong Udils modtog ham med aabne Arme, og Dronning Yrsa agtede at forsone Kongerne, og hun behandlede Kong Helge i alle Henseen-

der med Verbødighed; men denne blev saa inderlig glad ved Dronningen, at han satte alt andet tilside, og vilde tale med hende al den Tid, han kunde anvende dertil, og saaledes tilbragte de Gjæstebudet. Det hændte sig nu at Kong Adils's Bersærker kom hjem; saasnart de vare komne i Land, drog Kong Adils, uden at nogen vidste det, til dem, og bød dem at drage til en Skov, som laae imellem Borgen og Kong Helges Skibe, og derv fra anfaldt Kong Helge, naar han begav sig tilbage til sine Skibe; „Jeg skal ogsaa,” sagde han, „sende eder Mandskab til Hjælp, som skal falde dem i Ryggen, saa de komme i dobbelt Klemme; thi jeg vil nu alvorlig bestræbe mig for, at Kong Helge ikke skal undkomme, da jeg mærker, at han har en saadan Kjærlighed til Dronningen, at jeg ei vil staae Fare for, hvad han kan faae i Sinde.” Kong Helge sad imidlertid ved Gjæstebudet, og dette falske Raad blev omhyggeligen dulgt for ham, ligesom ogsaa for Dronningen. Yrsa sagde til Kong Adils, at hun gjerne saae, at han vilde give Kong Helge fyrstelige Gaver, Guld og Kostbarheder. Dette lovede han, men agtede dog i Grunden at beholde det alt for sig selv. Kong Helge drog derpaa bort; Kong Adils og hans Dronning fulgte ham paa Veien, og nu skiltes Dronningen og Kongerne ad paa en meget passende Maade; men ikke længe efter at Adils var dragen tilbage, traf Kong Helge og hans Mænd Ufred for sig, og kom pludselig i Kamp. Kong Helge gik vel frem, og stred tappert, men formedelst den overlegne Sjende, han havde at stride imod, faldt han der med megen Berømmelse og med mange og store Saar. En heel Hær faldt dem i Ryggen, nemlig Kong Adils's egne Tropper, saa at de

fom midt imellem Hammeren og Ambolten. Dronning Yrsa fik det ei at vide, førend Kong Helge var falden, og Kampen var forbi. Med Kong Helge faldt alt det Mandskab, som var gaaet op med ham paa Landet; men det andet undskyede hjem til Danmark.

Om Kong Udils og Dronning Yrsa.

17. Kong Udils roste sig af sin Seier, og syntes at han havde forfremmet sin Sag godt, i det han havde overvundet en saa ypperlig og derhos saa vidt navnkundig Konge, som Helge var. Dronning Yrsa svarede: „Ei er det passende at broute saa meget af, at du har sveget den Mand, med hvem jeg stod nærmest i Slægtskab, og som jeg elskede høiest; og for den Sags Skyld vil jeg aldrig blive dig huld mere, naar du har med Kong Helges Paarørende at dele. Dine Bersærker skal jeg lade dræbe, saasnart jeg kan komme afsted dermed, om nogen er saa tapper, at han vil gjøre det for min Skyld og for sin egen Navnkundighed.” Kong Udils bad hende, ikke at opirre ham eller hans Bersærker: „thi,” sagde han, „det vil ikke bekomme dig vel, men jeg vil bøde til dig for din Faders Død med ypperlige Gaver, store Pengesumme og kostbare Klenodier, om du saa synes;” Dronningen sagtedes da noget i sin Brede, og modtog Gaver af Kongen; hun var dog efter den Tid vanskeligere i Sind, og hun tænkte ofte paa at tilføie Bersærkerne nogen Meen og Beskæmmelse, og aldrig fandt man hende efter Kong Helges Fald ret fornoiet og ved god Lune; der var ogsaa mere Uenighed i Hallen, end der før havde været, og Dronningen vilde ikke vel enes med Kong Udils, saa vidt hun maatte raade. Kong Udils syntes nu at blive

meget berømt, og det syntes at være en stor Hæder, at være om ham og blandt hans Kæmper; han sad nu en Tid i sit Rige, og troede at ingen torde vove sig i Kamp mod ham og hans Bersærker. Kong Udils var en meget stor Afgudsdyrker, og fuld af Trolddom. Her ender Fortællingen om Helge og Roar, Halvdans Sønner.

Tredie Fortælling

Om Svipdag Svipson.

Svipdag Svipson drager til Kong Udils.

18. Der var en Bonde, ved Navn Svip, som boede i Sverrig fjernt borte fra andre Folk; han var meget rig, og havde i sin Tid været en stor Kæmpe; han var ikke i alt den, man ansaae ham for, men kyndig i mange Ting. Han havde tre Sønner, som her nævnes; den ene hed Svipdag, den anden Beigald og den tredie, som var den ældste, Serk eller Hvitserk; de vare alle drabelige Mænd, stærke og skjønne af Udseende. Da Svipdag var atten Aar gammel, sagde han en Dag til sin Fader: „Rjedsomt hendrage vi vor Levetid, medens vi opholde os her oppe blandt Fjeldene, i affides Dale og ubeboede Egne, og komme aldrig til andre Folk, og andre heller ikke til os; det er derfor en raskere Beslutning, at vi drage til Kong Udils, og see til at blive ansat hos ham blandt hans Kæmper, om han vil antage os.” Den gamle Svip svarede: „Det synes mig ikke raadeligt; thi Kong Udils er en grusom Mand, og staaer ikke til at troe, uagtet han seer blid ud; og hans Mænd ere fulde af Avind og dog drabelige; men vist er det, at Kong Udils er mægtig og navnkundig.” „Man maa vove noget,” sagde derpaa Svipdag, „om man vil komme frem

i Verden, og man kan ikke vide, før man har forsøgt det, hvorledes Lykken vil føie sig; men vist er det, at her vil jeg ikke sidde længer, i hvad der saa skal skee." Og eftersom han nu havde fast besluttet dette, gav hans Fader ham en stor Øxe, som baade var smuk og skarp, og talte saaledes til Sønnen: „Vær ikke gjerrig mod andre, og pral ei, thi det er lastværdigt, men forsvar dig vel, naar nogen angriber dig; thi det anstaaer sig for en stor Mand, at broute lidet, men dog udrette meget, naar han kommer i nogen Fare." Han gav ham dernæst en fuldstændig Vaabenrustning og en god Hest. Svipdag red nu bort, og kom om Aftenen til Kong Udils's Borg. Han saae at der anstilledes Lege udenfor Hallen, og at Kong Udils sad, omgiven af sine Bersærker, paa en stor Guldstol, og saae derpaa. Da Svipdag kom til Skigaarden¹, var Borgporten lukket, thi det var da Skif, at man bad om Tilladelse at ride ind; den Uleilighed gjorde Svipdag sig ikke, men han opbrød strax Porten, og red ind. „Denne Mand farer uklogt frem," sagde Kongen, „og dette har aldrig nogen før prøvet; muelig er han sig sin Styrke bevidst, og skader det ikke, om han fik sat en Probe paa den." Bersærkerne satte et forstrækkelig bredt Ansigt op derved, og det syntes dem, at han teede sig meget hovmodig. Svipdag red hen for Kongen, og hilste ham med Anstand, thi det forstod han sig godt paa. Kong Udils spurgte, hvo han var; han sagde det, og da kjendtes Kongen strax ved ham, og alle formodede nu, at han maatte være en stor og fortrinlig Kæmpe. Legen vedvarede, og Svipdag satte sig paa en Bænk, og

¹ Den Indhegning af Træplanter omkring Borgen.

saae paa den. Bersærkerne saae vredt til ham, og sagde derpaa til Kongen, at de vilde forsøge ham. „Det holder jeg for,” sagde Kongen, „at han ingen ringe Karl er, men jeg synes vel om, at I prøve ham, om han er saadan en Mand, som han lader.” De ginge siden tilhobe ind i Hallen, men Bersærkerne ginge til Svipdag, og spurgte ham, om han maaskee var en Kæmpe, eftersom han stillede sig saa stormodig an; han sagde, at han var sliq en Mand som een af dem. Ved disse hans Ord voxte deres Hovmod og Stridslyst; men Kongen bad dem være rolige om Aftenen. Bersærkerne satte et vredt Ansigt op, og brølede høit, og sagde til Svipdag: „Drister du dig til at stride med os; da behøver du at have flere Baaben end Skjeldsord og Skryden allene, og nu ville vi forsøge, hvad Karl du er.” Han svarede: „Det vil jeg sige ja til, at stride med een ad Gangen, og god saa seet den, som kunde overvinde mig.” Kongen syntes heel vel om, at de forsøgte hinanden. Dronning Yrsa sagde: „Denne Mand skal her være særdeles velkommen.” „Det vide vi,” sagde Bersærkerne da til hende, „at du ønsker os alle i Underverdenen; men vi ere bedre ved Kræfter, end at vi skulde falde for Ord allene eller for en ond Billie.” „Det er godt,” sagde Dronningen, „at Kongen forsøger, hvad for Mænd han har i eder, efterdi han sætter saa megen Lid til eder.” Da sagde Bersærkerens Formand: „Jeg skal bevæge dig til Taushed, og tæmme din Hoffærdighed, saa vi just ikke skulle have nogen Skræk for ham.”

Svipdags og Bersærkerens Kamp.

19. Morgenen derpaa begyndte der en haard Tvekamp, og der manglede ikke paa store Hug. Da saae

alle, at den Fremmede kunde svinge Sværdet med megen Styrke, og at Bersærken veg ganske tilbage for ham, hvorpaa Svipdag dræbte ham. Strax traadte en anden frem, og vilde hævne hin, og dræbe ham; men han gif samme Bei, og Svipdag lod ei af, før han havde dræbt fire af dem. Da sagde Kong Udils: „Megen Skade har du tilføjet mig, og det skal du nu undgjælde,” hvorpaa han bød sine Mænd at staae op og dræbe ham. Men Dronningen samlede sig Folk, for at hjælpe ham, og sagde, at Kongen nu kunde see, at der var langt mere Manddom i denne ene Mand end i alle Bersærkerne tilhobe; Dronningen stiftede nu Fred imellem dem, og alle tyktes, at Svipdag var en overordentlig Kæmpe. Han satte sig nu, efter Dronning Yrsas Raad, paa en anden Bænk lige overfor Kongen. Da det begyndte at blive mørkt, saae han sig om, og tyktes, at han kun havde udrettet meget lidet mod Bersærkerne, og han ønskede nu atter at træffe dem. Han troede det rimeligt, om de saae ham ene, at de da vilde overfalde ham; han gif derfor ud, og det gif just, som han troede; thi de begyndte da strax at anfælde ham, men da de havde stredet en Tid, kom Kongen til, og stillede dem ad. Efter dette drev Kongen de Bersærker, som vare tilbage, i Landflygtighed, fordi de ikke kunde staae sig alle mod een Mand, og yttrede, at han ei før havde vidst, at de vare saa ringe Mænd i alt uden i hovmodige Ord allene. De maatte nu drage bort, men truede dog med at hærje paa Kong Udils's Rige. Kongen lod som han aldrig ændsede deres Trudslery og sagde, at der ingen Styrke var i det Smaafravl; de droge da bort med Skam og Skændsel. Kong Udils havde dog i Forstningen virkelig selv opegget dem til at

anfalte Svipdag og dræbe ham, naar de saae ham gaae ene ud af Hallen, og saaledes hævne sig, uden at Dronningen skulde forud mærke det. Svipdag havde dræbt een, da Kongen kom og skilte dem ad. Kong Udils bad nu Svipdag, at yde ham den samme Bistand, som tilforn alle Bersærkerne, „helst estersom Dronningen ønsker,” sagde han, „at du skal være i deres Sted.” Der var nu Svipdag i nogen Tid.

— Slag imellem Svipdag og Bersærkerne.

20. Kort derefter fik Kongen Budskaab om fjendtligt Indfald, at Bersærkerne nemlig havde samlet sig en stor Hær, og hærjede i hans Rige. Kong Udils bad Svipdag at drage ud mod dem, sigende, at det var hans Skyldighed, og at han skulde faae saa stor en Hær, som han behøvede. Svipdag var ikke meget for at være Anfører for Hæren, men tilbød, at han vilde drage med Kongen, hvorhen han vilde; men Kongen vilde endelig, at han skulde føre Hæren an. Svipdag sagde da: „Allene paa det Vilkaar vil jeg gjøre det, at I lover mig tolv Mandes Liv, saasnart jeg faaer i Sinde at bede eder derom.” „Det vil jeg tilstaae,” svarede Kongen. Derefter drog Svipdag til denne Kamp med en betydelig Hær, men Kongen blev hjemme. Svipdag lod gjøre Fodangler og kaste ned der, hvor Kamppladsen var affrukken, og anstillede der desuden mange andre Krigspuds. Derpaa begyndte en skarp og haard Strid, og Vifingernes Hær veg meget tilbage, og det gjorde dem ondt, da de fik Fodanglerne at føle. Der faldt een Bersærk og et betydeligt Mandskab; men de, som vare tilbage, flyede til Skibene, og saaledes bort derfra. Svipdag kom nu hjem til Kong Udils, og

havde da vundet en berømmelig Seier. Kongen takkede ham meget for hans Fremgang og Landeværn. Dronning Yrsa sagde: „Vist er den Plads bedre besat, der beklædes af saadan en Mand som Svipdag, end da alle dine Bersærker samlede indtog den,” hvilket Kongen sandede. De Bersærker, som vare undkomne, samlede atter en Hær, og hærjede igjen paa Kong Adils's Rige; Kongen fordrede da atter af Svipdag, at han skulde gaae imod dem, og sagde, at han vilde give ham udvalgt Mandskab. Svipdag drog nu til Kampen, og havde kun Tredieparten Folk imod Bersærkerne. Kong Adils lovede imidlertid at komme ham til Undsætning med sin Huustrop. Svipdag havde hurtigere gjort sig færdig, end Bersærkerne havde tænkt, og de stødte nu paa hinanden, og der begyndte en haard Strid. Kong Adils samlede en Hær, i den Agt at trænge uforvarende ind paa Bersærkerne.

Svipdags Brødre komme ham til Undsætning.

21. Det er nu at fortælle, at da Oldingen Svip en Morgen vaagnede af sin Sønn, sukkede han bekymret, og sagde til sine Sønner: „Nu synes eders Brøder Svipdag at trænge til Hjælp, thi han holder et Slag ei langt herfra, og han har en stor Overmagt at stride imod; han har mistet sit ene Die, og har desuden mange andre Saar; han har vel fældet tre Bersærker, men der ere endnu andre tre tilbage.” Brødrene gjorde sig da i Hast færdige, væbnede sig, og ilte derhen, hvor Striden stod, og da havde Vikingerne en halv Gang saameget Mandskab. Svipdag havde udrettet store Bedrifter, men var haardt saaret, og havde mistet det ene Die; hans Hær var nedhugget for Fode, men Kongen

Kom ham ikke til Undsætning. Da hans Brødre nu kom til Kampen, ginge de vel frem og did, hvor Bersærkerne selv stode, og saa blev Stridens Udfald, at Bersærkerne faldt alle for Brødrenes Hænder, hvorpaa Mandefaldet pludseligen vendte sig til Vikingernes Hær, men de, som vilde beholde Livet, overgave sig til Brødrene. Efter dette droge de til Kong Adils, og underrettede ham om Slagets Udfald; Kongen takkede dem for denne berømmelige Heltedaad. Svipdag havde faaet to Saar i Haanden og et stort Saar i Hovedet, og desuden var han eensiet for hele sin Levetid; han laa nu en Tid syg af disse Saar, og Dronning Yrsa lægte ham. Men da han var bleven helbredet, sagde han til Kongen, at han vilde drage bort derfra. „Vi ville,” sagde han, „søge at træffe en Konge, som vil yde os mere Hæder, end du gør, Konge! thi slet har du lønnet mig for mit Landeværn, og for saadan Seier, som vi have vundet dig.” Kong Adils bad ham at forblive der, og foregav, at han vilde gjøre vel imod ham og hans Brødre, og lovede, at han skulde ikke agte nogen Mand over dem. Men Svipdag havde fast besluttet at drage bort, fornemmelig fordi Kong Adils ikke var kommen til Slaget, for alt var forbi, hvor til Grunden var, at det var ham ligegyldigt, paa hvis Side Seiren vilde falde, paa Svipdags eller Bersærkerens; derfor havde han holdt sig i en Skov, og derfra været Tilskuer af Kampen, og det havde staaet i hans Magt at rykke til, saasnart han vilde, og komme Svipdag til Undsætning; men han var, sandt at sige, lige glad, om end Svipdag havde tabt Slaget og lod det Næsen synke.

Om Kong Rolf og om Svips Sønner, som kaares
til hans Mænd.

22. Nu beredte Brødrene sig til at drage bort, uden at det var mueligt at hindre dem. Kong Udils spurgte ofte, hvorhen de agtede sig? De sagde, at de endnu ikke i den Henseende havde taget nogen Beslutning: „Men vi ville nu overlægge det,” sagde Svipdag, „og jeg vil nu lære at kjende andre Mænds og Kongers Skif, og ikke blive gammel her i Sverrig.” De takkede Dronningens meget for den Hæder, hun havde beviist Svipdag, sege dernæst paa deres Heste, og rede Veien frem til deres Fader. De spurgte nu hans Raad, hvad Beslutning de skulde tage, og hvorhen de skulde vende sig. Han kaldte det størst Hæder, at være hos Kong Rolf i Danmark og blandt hans Kæmper. „Der er den skjønneste Leilighed til Forfremmelse,” sagde han, „og til at faae eders Overmod sagnet, thi jeg har spurgt det for vist, at der have de største Kæmper her i Norden samlet sig.” „Hvorledes forholder det sig med ham?” spurgte Svipdag. „Det er mig sagt om Kong Rolf,” svarede Faderen, „at han er rund og gasmild, trofast, men vaersom i at indgaae Venstabsforbindelse, saa at hans Lige ikke vil findes; han sparer næsten hverken Guld eller Kostbarheder mod nogen, som vil modtage dem; han er en middelmaadig Mand at see til, men stor og vanskelig at komme i Raft med; han er den skjønneste af Mænd, stolt mod de Ubarmhjertige, men venlig og godmod de Arme, og mod alle, som ikke trodse ham; han er overmaade nedladende, saa at han venlig tiltaler saavel fattige som Rige. Han er saa berømmelig en Mand, at hans Navn ei vil ældes, saa længe Verden er beboet;

han har ogsaa gjort sig Skatkyldige alle de Konger, som ere i Nabolandene deromkring, da alle ere villige til at tjene ham." Da sagde Svipdag: "Saa har du nu talt om ham, at jeg og alle vi Brødre have fast besluttet at drage til Kong Rolf, om han vil tage mod os." Svip Bonde sagde: "J maae nu raade for eders Færd og Forretagende, men bedst tykkes det mig, at J blive hjemme hos mig." De sagde, at nu vilde det ikke nytte at fraraade dem. Siden toge de Afsked med deres Fader og Moder, og kom ikke til Kong Udils, uagtet Svipdag havde lovet ham at komme til ham, for de droge bort. De droge nu Veien frem lige til Kong Rolf; Svipdag gik strax ind for Kongen, og hilste paa ham; denne spurgte, hvo han var? Svipdag nævnte sit og sine Brødres Navne for ham, og sagde, at de havde været en Tid hos Kong Udils. "Hvi drog du da hid," spurgte Kong Rolf, "eftersom du veed, at der er ikke meget Ven-skab mellem Kong Udils og mig?" "Det veed jeg vel, Herre!" svarede Svipdag, "men dog vil jeg søge om at blive eders Mand, ligesom ogsaa alle mine Brødre, hvis det lader sig gjøre, om J end kunde synes, at vi ikke ere af megen Værd." Kongen svarede; "Ei havde jeg besluttet at tage mig Benner af Kong Udils's Mænd, men efterdi J ere dragne til mig, saa vil jeg ogsaa antage eder, thi jeg anseer dens Vilkaar for bedre, som ikke bortviser eder, eftersom jeg seer, at J ere dygtige Kæmper, og jeg har spurgt, at J have bundet stor Navnkundighed, dræbt Kong Udils's Bersærker, og udført mangen anden berømmelig Heltedaad." "Hvor viser du mig til Sæde?" spurgte Svipdag; Kongen sagde: "Sætter eder hos den Mand der, som hedder Bjalke,

og lader Plads staa ledig ovenfor eder til tolv Mænd!" Nu ginge Brødrene til den Plads, som Kongen havde anvist dem; Svipdag spurgte Bjalke, hvorfor de Pladse skulde staa ledige, som vare indenfor dem; Bjalke svarrede, at Kongens tolv Bersærker sad der, naar de kom hjem, men de vare nu ude paa Krigstoge. Den ene af Kong Rolf's Døttre hed Skur, den anden Drifa, denne var hjemme hos Kongen, og var en meget beleven Kvinde; Drifa syntes godt om disse Brødre, og var meget velvillig imod dem. Saaledes forløb nu Sommeren, indtil Bersærkerne om Hosten kom hjem. Efter Skif og Brug ginge de, da de kom i Hallen, for hver Mand, og da spurgte deres Formand, om den, der sad for ham, torde kalde sig ligesaa tapper som han. De fandt da paa forskjellige Svar, som enhver syntes bedst at passe sig, men hvilke dog bestandig gik ud paa, at alle fandt, at der fattedes meget i, at de vare saa tapre. Nu gik han for Svipdag, og spurgte, om han ansaae sig saa tapper? Svipdag springer op, svinger sit Sværd, og siger, at han i ingen Henseende gav ham noget efter i Tapperhed. „Hug da i min Hjelm!" sagde Bersærken; det gjorde Svipdag, men det bed ikke paa. Siden vilde de slaaes, men Kong Rolf sprang imellem dem, og sagde, at det skulde ikke tillades dem, og de skulde fra den Tid af hellere kaldes hinandens Ligemænd og begge hans Benner; derefter forligtes de, og stode hinanden stedse bi, hvor de vare paa Krigstoge, og seirede, hvor de kom frem. Kong Rolf sendte nu Mænd til Sverrig til sin Moder Dronning Yrsa, og bad hende at sende ham de Tiendele, som hans Fader, Kong Helge, havde haft, og Kong Adils havde bemægtiget sig, da han blev

dræbt. Yrsa sagde, at det var billigt, at hun fik den Sag sat igjennem, om det var hende mueligt. „Men hvis du selv, min Son!“ lod hun sige, „vil forsøge paa at erholde disse Eiendele, da vil jeg staae dig bi i Raad; men Kong Udils er en Mand saa gjerrig efter Penge, at han aldrig bryder sig om, hvor meget han derfor opofrer.“ Dette bød hun dem sige til Kong Rolf, og sendte ham derhos anseelige Gaver.

Om Kong Rolf og Kong Hjørvard.

23. Kong Rolf laae nu ude paa Krigstøge, og dette voldte ham Ophold i at drage til Kong Udils; han forskaffede sig en stor Magt, og alle de Konger, som han traf paa, gjorde han skatSkyldige under sig, hvortil det især hjalp ham, at alle de største Kæmper vilde være hos ham, og ikke tjene nogen anden, eftersom han var langt gavmildere end andre Konger. Kong Rolf valgte til sin Hovedstad Leiregaard i Danmark, som var en stor og stærk Borg, hvor der herskede mere Odselhed og Hofpragt end andensteds i alt, hvad man havde befundet som Tegn paa høi Anseelse. Der var en mægtig Konge, som hed Hjørvard; han ægtede Skulde, Kong Helges Datter og Kong Rolfs Søster; det skete med Kong Udils's og Dronning Yrsas og hendes Broder Rolfs Samtykke. Engang bød Kong Rolf sin Svoger Hjørvard til Gjæstebud, under hvilket det en Dag hændte sig, medens Kongerne vare ude, at Kong Rolf løste sit Buxebelte, og rakte imidlertid Kong Hjørvard sit Sværd; og da han havde bundet Buxebeltet, tog han atter Sværdet, og talte da saaledes til Kong Hjørvard: „Det vide vi begge, at det er et gammelt Ord, at den skal bestaae dig siden være den andens Undermand, som holder paa

hans Sværd, medens han binder sit Buxebelte; skal du nu derfor være min Underkonge, og finde dig i det ligesaa vel som andre." Hjørvard blev meget opbragt herover, men nødtes dog til at lade det blive derved. Han drog saaledes bort, meget ilde tilfreds med sine Raar. Han ydede dog Ekat til Kong Rolf, ligesom hans andre Underkonger, som vare ham underdanige. Her ender Fortællingen om Sviydog.

Fjerde Fortælling.

Om Bødvar Bjarke og hans Brødre.

Kong Ring ægter Dronning Hvit.

24. Det er nu at fortælle, at over Opdalene, nord paa i Norge, herskede den Gang en Konge, der hed Ring, som havde en Søn, ved Navn Bjorn. Det hændte sig, at hans Dronning døde, hvilket Kongen saavel som mange andre ansaae for et stort Tab. Hans Undersaatter og Raadgivere bade ham at gifte sig igjen, og det skeer nu, at han sender Mænd sønderpaa i Landet, at beile for sig; men de fik megen Modbor og svære Storme, saa de nødtes til at vende Stovnen, og holde udaf Veiret, og dreve nordpaa op til Finmarken, hvor de forbleve om Vinteren. Kort efterat de vare komne i Land, droge de en Dag op i Landet, og kom til et Huus, hvori de traf to smukke Kvinder. Disse toge med Glæde imod dem, og spurgte, hvorfra de vare komne did. De fortalte dem nu hele deres Færd, og i hvad Vrende de vare reiste, og spurgte Kvinderne, hvo de vare, og af hvad Aarsag saadanne fagre og yndige Kvinder vare komne til et saa eensomt Sted, fjernt fra andre Folk. Den ældste sagde: „Enhver Ting har sin Aarsag, Ungerstvende! her ere vi komne for den Sags

Skuld, at en mægtig Konge begjærede min Datter til ægte, men hun vilde ikke have ham, hvorpaa han truede med at bruge Vold imod hende; desaaarsag holder jeg hende her skjult, medens hendes Fader ligger ude paa Krigstogte." De spurgte, hvo hendes Fader var? „Hun er en Datter af Kinnernes Konge," svarede Moderen. De spurgte om deres Navne: „Jeg hedder Ingeborg," sagde den ældste, „og min Datter hedder Hvit, og jeg er Finnekongens Frille;" der var desuden en Pige, som varttede dem op. Kongens Mænd syntes vel om dem, og den Beslutning blev tagen, at forsøge at faae Hvit til at drage med dem, og gifte sig med Kong Ring. Formanden for Kongens Udsendinge bragte dette paa Bane for hende; hun gav dem ikke strax Svar, men hun skød det under sin Moders Afgjorelse. „Eaa er det nu, som man siger," sagde Moderen, „at af hver Banstellighed maa man rede noget Godt ud; det er vel ilde, at saadant skeer uden hendes Faders Minde, men man maa dog vove derpaa, om hun skal bringes Maalet nærmere." Derefter heredte hun sig til at reise med dem, og de toge nu Veien lige til Kong Ring. De Udsendte spurgte, om Kongen vilde ægte denne Kvinde, eller lade hende atter drage bort. Kongen syntes godt om Kvinden, og holdt strax Bryllup med hende, og det brød han sig ei om, at hun ikke besad Formue. Kongen var temmelig til Alders, hvilket snart mærkedes paa Dronningen.

Om Bjørn Kingsøn og hans Stedmoder Hvit.

25. En gammel Bonde boede der ei langt fra Kongens Sæde; han var gift, og havde en Datter, ved Navn Vera, som var en ung og smuk Pige. Kongens Søn

og Bondens Datter Bera legede ofte Færnelege sammen, og det stod vel til imellem dem. Bønden var rig, og havde længe været paa Kriſtoge i sin unge Alder, og var en stor Kæmpe. Bera og Bjørn elskede hinanden høit, og kom ofte sammen; saaledes forløb en Tid, uden at dog noget Mærkværdigt tildrog sig. Bjørn voxte snart op til en stor og stærk Mand; han var meget særdig i alle Jdrætter. Kong Ring var længe ude af Landet paa Kriſtoge; Hvit var da hjemme og styrede imidlertid Landet; men hun var ikke afholdt af Folket. Mod Bjørn var hun meget venlig, skjønt han kun syntes lidt om hendes Kjærtegn. Da Kongen engang drog hjemmefra, raadede Dronningen ham, at han skulde lade sin Søn Bjørn blive hjemme hos hende, at staae hende bi i at styre Landet; dette fandt Kongen vel overlagt; Dronningen blev nu hovmodig og opblæst. Kongen befalede Bjørn at blive hjemme, for i Forbindelse med Dronningen at vaertage Rigets Unliggender; Bjørn sagde, at han ikke var meget derfor, og at han ikke kunde fordrage Dronningen; Kongen befalede, at han alligevel skulde blive tilbage, og drog nu ud af Landet med en stor Hær. Bjørn gif efter denne Samtale med sin Fader hjem, og de vare blevne ganske uenige. Han gif strax til Sengs meget bedrovet, og var rød som Blod; Dronningen gif til ham, for at tale med ham og opmuntre ham, og hun snakkede meget venligen for ham; men Bjørn bad hende at drage bort, og det gjorde hun ogsaa dennesinde. Hun kom dog ofte igjen tilbage til ham, og sagde, at det var bedst passende, at de deelte Seng sammen, mens dens Kongen var borte, og at det var langt bedre, at de holdt sig til hinanden, end at hun havde saa gammel

en Mand, som Kong Ring var. Bjørn tog dette meget ilde op, og gav hende en dygtig Kindhest, bød hende gaae bort, og stødte hende fra sig. Hun sagde, at hun ei var vant til slig Behandling, at blive stødt eller slaaet, og svarede til: „Efter som du synes bedre om, Bjørn! at tage en Bondetøs i Favn, saa fortjener du ogsaa det, som nu vil følge, og som er mere skændigt end min Kjærlighed og Blidhed, og det vil ei være urimeligt, om jeg sætter en Modvægt mod din Trods og Daarlighed;” og nu slaaer hun til ham med en Ulbehandske, og siger, at han skulde blive til en vild og grim Hulebjørn, „og du skal,” vedblev hun, „ikke nyde anden Føde end din Faders egne Faar, hvilke du skal dræbe og æde, saa man aldrig skal have seet Magen, og du skal aldrig slippe ud af denne Forhexelse, og vil Mindet om dette blive dig værre end intet.”

Om Bjørns Drab og om ham og Bera.

26. Efter dette forsvandt Bjørn, og ingen vidste, hvor han blev af; men saasnart man savnede ham, drog ge Mænd ud at lede efter ham, men han blev, som rimeligt var, ingensteds funden. Derimod traf det sig, at Kongens Faar bleve dræbte, det ene efter det andet, af en stor og grim Graabjørn, som anfaldt dem. En Aften hændte det sig, at Bera saae denne grimme Bjørn; den løb til hende, og viste sig meget venlig imod hende. I denne Bjørn tyktes hun at gjenkjende Bjørn Kongesøns Dine, hvorfor hun ikke flyede for den. Dyret gik derpaa fra hende, men hun gik efter det, lige indtil de kom til en Klippehule; men da hun kom til Hulen, stod der en Mand for hende, og hilste hende; hun gjenkjendte i ham Bjørn Ringsøn, og de bleve overordentlig glade

ved igjen at sees. Der vare de nu i Hulen en Tid, thi hun vilde ikke skilles fra ham, saa længe det stod i hendes Magt at blive, uagtet han paamindte hende, at det var usømmeligt at være der hos ham, saasom han om Dagen var et Dyr, men kun om Natten et Menneske. Imidlertid kom Kong Ring hjem fra sine Krigstoge, og da blev det ham fortalt, hvad Tildragelser der i hans Fraværelse havde hændt sig, først, at hans Søn Bjørn var pludselig forsvunden, og dernæst om det store Dyr, som var kommet der i Landet, som mest anfaldt hans egne Faar. Dronningen skyndte stærkt til at lade Dyret dræbe, men det varede dog en Tid, inden der blev gjort noget derved, og Kongen talte ikke meget derom, men fandt det Hele dog noget underligt. En Nat som Bjørn og Vera laae i deres Seng, tog han til Orde: „Det aner mig, at min Dødsdag forestaaer mig i Morgen, thi de ville jage efter mig, og tykkes mig heller ikke stor Gammen ved Livet formedelst den Ustjæbne, som hviler paa mig; uagtet det glæder mig, at vi ere begge sammen; dog maa deri nu skee en Forandring. Den Ring, som jeg har under min venstre Arm, vil jeg give dig; du maa derfor give Ugt paa Folket, som angriber mig i Morgen, og naar jeg er død, til da til Kongen, og bed ham give dig det, som er under Dyrets venstre Bop, hvilket han vil tilstaae dig. Imidlertid vil Dronningen fatte Mistanke, just som du agter igjen at drage bort, og hun vil byde dig at spise af Dyrefjødet; men det skal du ikke spise, thi du er frugtsummelig, som du veed, og vil føde ved mig trende Dreng, og paa dem vil det sees, om du spiser af Dyres

fjødet; thi denne Dronning er den største Troldehex, der kan findes. Drag dernæst hjem til din Fader, hvor du vil føde Drengene, af hvilke du dog vil holde mest af den ene. Men hvis du ei kan holde dem hjemme formedst deres Ufjæbne og Vildhed, drag da bort, og far med dem hid til denne Hule; her vil du finde en Kiste med trende Afdelinger i, og de Runer, som derpaa ere ristede, ville antyde dig, hvad hver af dem skal have til Eie. Trende Baaben ere i Bjerget, og hver skal have det, som ham er bestemt. Den af vore Sønner, som først kommer til Verden, skal hedde Thorer, den anden Elgfrøde, og den tredie Bødvar, og det forekommer mig sandsynligt, at de ville blive ikke umandige, og at deres Navne ville længe opbevares i Esterflægtens Minde." Efterat han havde sagt dette og meget andet til hende, drog Bjørnehammen sig over ham; Bjørnen gif da ud, og hun forrigfuld efter ham. I det hun seer sig om, faaer hun Die paa en stor Hær, som kom frem for Bjergaasen; mange og store Hunde ginge foran Hæren. Bjørnen løb nu fra Hulen, og frem langs Fjeldet, hvor Hundene og Kongens Mænd kom imod ham, og han blev dem vanskelig at faae Bugt med; han lemlæstede mange Mænd for dem, inden de ret kom ham ind paa Livet, og alle Hundene dræbte han. Omfider lykkedes det dem dog at slaae Kredss om ham, men han svævede da meget rasende hist og her indenfor Mændenes Kredss. Men nu saae han, hvor vidt det var kommet med ham, at han paa ingen Maade kunde undslippe. Han dreiede da derhen, hvor Kongen stod, tog fat paa den Mand, som stod ham nærmest, og rev ham levende sønder. Da var han saa afmægtig, at han kastede sig fladt ned paa Jorden; hvorpaa Mændene strax løb til, og dræbte

ham. Saasnart Bera saae dette, gif hun til Kongen og sagde: „Vil J, Herre! give mig det, som er under Dyrets venstre Bop?“ Kongen tilstod hende det, sigende, at det allene kunde der være, at det vel maatte anstaae ham at tilstaae hende det. Kongens Mænd havde da allerede næsten flaaet Bjørnen. Bera gif til, og tog Ringen bort, og forvarede den, uden at nogen enten saae, hvad hun tog, eller siden forsøgte at faae det at vide. Kongen spurgte, hvo hun var? thi han kjendte hende ikke; hun gav ham saadant Svar, som hun troede, tjente hende bedst, men dog anderledes, end det virkelig forholdt sig.

Bera føder tre Sønner, Elgfrode, Thorer og Bodvar.

27. Kongen drog nu hjem, og Bera fulgte med samme Bei. Dronningen tog meget fornøiet og venlig mod hende, og spurgte, hvo hun var; hun sagde ligesom før, men dog ikke, hvad Sandheden var. Dronningen anretter nu et stort Gilde, og laver Bjørnekjødet til, at sætte for Gæsterne. Bondedatteren var i Dronningens eget Bærelse, og fik ikke Tilladelse at drage bort; thi Dronningen anede, hvo hun maatte være. Og Dronningen kom nu der, førend man kunde vente det, med en Tallerken, hvorpaa der laae noget Bjørnekjød, og bød Bera nyde noget deraf; men hun vilde ikke spise det. „Det er underligt,“ sagde Dronningen, „at du kimses ad den Mad, som Dronningen selv værdiger sig at byde dig; tag strax fat, ellers skal du blive værre faren.“ Hun skærer et Stykke af for hende, og Enden blev, at han spiste dette Stykke. Dronningen skærer der:

paa et andet Stykke af, stikker det i Munden paa hende, men hun sank kun lidet deraf; det andet spyttede hun ud af Munden, og sagde, at hun vilde ikke spise mere, om hun end pinte hende til Døde. Dronningen svarede: „Muelig vil dette dog virke noget,” og loe derad. Derpaa drog Vera bort og hjem til sin Fader, og hun havde en svær Byrde at bære paa. Hun fortalte nu sin Fader, hvorledes alt hang sammen. Noget Tid derefter nedkom hun, og fødte et Drengbarn, som dog var af noget besynderlig Bessaffenhed; det var for oven et Menneske, men fra Navlen og nedad var det et Elsdyr; det blev derfor kaldt Elgfrode. Hun fødte nok en Dreng, som blev kaldt Thorer; han havde Hundesodder fra Bristen af, og blev derfor kaldt Thorer Hundesod; han var for Resten den Skønneste Mand, man kunde see. Omfæder fødte hun en tredje Dreng, han var allersmukkest, og havde ikke mindste Legems Lyde, og fik Navnet Bodvar; ham elskede hun høiest. De skode nu op som Straae, og naar de legede med andre Dreng, vare de grumme og gjenstridige i alt; mange bleve ilde medhandlede af dem, og især lemlæstede Frode mange af Kongens Mænd, og somme dræbte han med alle.

Elgfrode bliver en Skaleboer:

28. Saaledes gif en Tid hen, indtil de vare tolv Aar gamle! da vare de saa stærke, at ingen af Kongens Mænd kunde staae sig for dem, hvorfor de heller ikke vovede sig i Kast med dem. Frode sagde da til sin Moder, at han vilde drage bort, „og jeg vil,” foiede han til, „ikke have noget med Folk at gjøre, thi de ere kun Uflinger, og de summe sig strax, naar man rører ved dem.” Hun sagde at han kunde ikke begaae sig blandt

Folk formedelst sit Stivsind. Moderen drog nu med ham til Hulen, og viste ham der de Eiendele, som hans Fader havde bestemt ham; thi Bjørn havde fastsat, hvad enhver skulde have. Frode vilde tage mere, men mægtede det ikke; thi det var de mindste Eiendele, som vare ham tiltænkte. Og nu seer han, hvor Baabnene rage frem af Bjerget; han tager først ved Hæftet, men Svær; det var fast, saa at han ikke kunde trække det ud; der; næst tager han fat paa et Øreskaste, men det var ikke løsere end det forrige; da sagde han: „Det kan være, at han, som har nedlagt disse kostbare Ting her, har villet, at Baabensskiftet skulde ligne Delingen af det andet Løbøre;” han greb da i et Haandsfang, og det var strax løst, saa der fulgte en Skalpi eller kort Sværd med Haandsfanget; han betragtede Klingen et Dieblif, og sagde siden: „han, som har skiftet disse Sager, har været partif;” og han slog nu med begge Hænder Klingen mod et Klippestykke, og vilde sønderflaae den; men Klingen gik ind i Klippen, saa det smeldede mod Hæftet, men den gik ingenlunde itu deraf; da sagde Elgfrode: „Hvad ligger det Lag paa, hvorledes jeg behandler denne ondtsvarslende Kostbarhed! thi derom er ingen Tvivl, at den kunde bide, hvad det saa skulde være.” Derefter tog Frode Afsted med sin Moder, og drog bort; han drog op paa en Sjeldvei, og blev der en Ildgjerningsmand, og slog Folk ihjel, for at tilvende sig deres Eiendomme, og byggede der en Skale¹, hvor han slog sin Bopæl op.

¹) En Skale eller Skaale var en langt fra andre Menneskeboliger paa affides Bjerge eller i eenformige Skove beliggende Bygning, hvor mest Kæmper eller forhevede Væsener, eller over:

Thorer Hundefod bliver Konge over Goterne.

29. Kong Ring troede nu vel at kunne forstaae, hvilke Vidunder alt dette maatte betegne; men han talte ikke et Ord derom for Folket, og lod alt være roligt som tilforn. Kort derefter forlangte Thorer Hundefod at drage bort, men hans Moder viste ham til Hulen, og anviste ham de Eiendele, som vare ham bestemte, underrettede ham om Baabnene, og bød ham tage Øxen, og sagde, at hans Fader saaledes havde budet. Derpaa tog Thorer Afsked med sin Moder, og drog bort; han gik strax til Hulen, og tog først fat paa Sværdfæstet, men Sværdet var fast; dernæst tog han ved Skaftet paa Øxen, den var løs, efterdi den var ham bestemt. Han tog derpaa sine Eiendele, og gik bort, lagde dog først Veien om ad til sin Broder Elgfrode. Han gik ind i hans Skale, satte sig ned i Sædet, og lod Hatten synke ned over Ansigtet. Lidt efter kom Frode hjem, og saae ikke meget mildt til den Fremmede, men trak sit korte Sværd, og sagde:

Skalmen skingrer,
 Og af Skeden ganger,
 Haanden mindes
 Hildes Værk,

og drev det ned paa Bænken, som stod hos ham, og stillede sig meget rasende og barsk an. Da kvad Thorer:

Men jeg lader
 Lige Lyd min

hoved til Menneskeselskab lidet skillede Personer opholdt sig. Saadan Bygning var ofte, efter dens Beboers Raar, meget anseelig.

Dre give

Paa anden Veie.

Da kunde Thorer ikke fordølge sig længere, og Frode kjendte sin Broder, og tilbød ham Halvdelen af alt, hvad han havde forhvervet sig, og der manglede ikke paa stor Rigdom. Thorer vilde dog ikke tage derimod, men dvælede der i nogen Tid, og drog siden bort. Elgfrode viste ham til Gotland, sigende, at Goternes Konge nylig var død, hvorfor han tilskyndte ham at drage til dette Rige, efterat han forud i den Henseende havde underrettet ham om mange Ting: „Det er,” sagde han, „en Lov hos Goterne, at ved saadan Leilighed blive alle Goter stævne til et almindeligt Folkemøde. En stor Stol bliver dernæst fremsat i Forsamlingen, hvori to Mænd rummeligen kunne sidde, og den skal da være Konge, som udfylder dette Rum; men mig tykkes, at du fuldkommen kan udfylde det.” Efter dette toge de Afsted med hinanden, og skiltes ad; Thorer tog nu Veien lige til Gotland, hvor han kom til en Jarl, som tog vel imod ham; der opholdt han sig om Natten. Det sagde hver Mand, som saae Thorer, at han var vel skicket til at være Konge over Goterne for sin Væxts Skyld, og at man vilde finde faa, som vare hans Lige. Da de nu kom til Thingstævne, gik det just, som hans Broder Frode havde forudsagt. En ypperste Boldgiftsmand var sat til med sanddru Kjendelse at afgjøre Sagen; mange satte sig i Sædet, men han kjendte dem uværdige; tilsidst gik Thorer til, og satte sig i Stolen; da sagde Boldgiftsmanden: „For dig passer Sædet bedst, thi tildommer jeg derfor dig dette Herredømme.” Siden gave Indbyggerne ham Kongenavn, og han blev kaldt Kong Tho-

rer Hundefod, og om ham ere vidtsøftige Fortællinger. Han var almindelig yndet, førte mange Krige, og havde som oftest Seier, og sad siden en Tid lang rolig hjemme i sit Rige.

Om Bødvar Bjarke.

30. Bødvar var imidlertid hjemme hos sin Moder, og var meget afholdt af hende; han var af alle den mandigste og skønneste; dog var han endnu ikke meget kjendt iblandt Folk. Han spurgte engang sin Moder, hvo der var hans Fader? hun fortalte ham da hans Faders Død og hele Tildragelsen, hvorledes en uheldig Skjæbne var ham paalagt af hans Stedmoder. Bødvar svarede: „Ild bør vi for dette lønne denne Troldkvind.“ Hun fortalte derpaa, hvorledes hun af Dronningen var tvungen til at spise af Bjørnekjødet, hvilket nu kjendtes paa hans Brødre Thorer og Elgfrøde; Bødvar sagde: „Det tykkes mig, at Frøde kan med større Skjel hævne vor Fader paa dette Kvindeuhjre, end ihjelslaae uskyldige Folk for Bindings Skyld, og bedrive Ildgjerninger; underligt synes det mig ogsaa, at Thorer drog bort, uden at han gav denne Her nogen Paamindelse, og jeg troer, at det bliver det bedste, at jeg straffer hende lidt for os allesammen.“ Bera svarede: „Maa det saa, at hun ikke sætter nogen Trolddom imod dig, som kan skade dig!“ han sagde, at det skulde han nok passe. Derefter droge Bødvar og Bera til Kongen, hvem hun efter Bødvars Raad fortalte, hvorledes alt var tilgaaet, og viste Ringen, som hun havde taget ud af Dyrrets Bø, og som havde tilhørt hans Søn Bjørn. Kongen syntes med Vished at kjende Ringen: „Jeg havde ganske anet det, sagde han, at alle disse Undere, som her ere

foregaaede, stete paa Dronningens Anstiftelse, men for medelst min Kjærlighed til hende har jeg tiet dermed." Bødvar sagde: „Lad hende nu drage bort, eller vi ville tage Hævn over hende." Kongen tilbød at ville bøde til ham med Penge, saa meget han selv bestemte, for at alt endnu skulde være roligt: „Jeg vil desuden," tilføiede han, „give dig et Rige at styre, og Jarls Navn strax, men efter min Dod Kongedømmet, for at du ikke skal tilføie hende nogen Meen." Bødvar sagde, at han ikke vilde være Konge, men at han hellere vilde være blandt Kongens Mænd, og tjene ham; „men," vedblev han, „skjønt du er saa indtagen af denne onde Mand, at du neppe beholder Forstanden tilbage til ret at styre dit Kongedømme, saa skal hun dog aldrig trives fra dette Dieblif." Bødvar var da saa rasende, at Kongen ikke torde give sig af med ham; og han styrtede ind i Dronningens Stue, og havde en Skindpose i Haanden, men Kongen og hans Moder ginge efter ham. Og da Bødvar kom der, vendte han sig strax til Dronning Hvit, satte Skindposen over hendes Hoved, og snørede den sammen om Halsen, gav hende derpaa adskillige Rindhug, og slog hende til Døde med forskjellige Pinster, og trak hende omkring i alle Stræder. Mange eller de fleste der i Hallen syntes, at det ikke var værre end halvt fortjent; men Kongen syntes meget ilde derom, skjønt han dog ikke kunde gjøre noget derved. Saaledes lod Dronning Hvit sit arme Liv. Bødvar var da atten Aar gammel. Kort derefter blev Kong Ring syg, og døde, hvorefter Bødvar modtog Regjeringen, og var dermed tilfreds en søie Tid. Siden stævnedes han sine Underfaatter til Thinget, og sagde der paa Thinget, at han vilde dras

ge bort, giftede derpaa sin Moder med en Mand, ved Navn Valfleit, som tilforn havde været Jarl, og holdt deres Bryllup, før han red bort.

Om Bødvar Bjarke og Elgfrode.

31. Derefter red Bødvar ene bort, og havde ikke meget Guld eller Sølv eller andre Eiendele med sig; dog var han vel udrustet med Vaaben og Klæder; han red nu paa sin gode Hest først til Hulen efter sin Moders Anviisning. Sværdet blev løst, saasnart han tog ved Fæstet; dette Sværd besad de Egenkaber: at det aldrig maatte blottes uden det blev Mand's Bane; aldrig maatte det lægges under Hovedet, og ikke reises op paa Fæstet; kun tre Gange skulde det skærpes i hele sin Tid, men til andre Tider maatte det ikke blottes, saa vanskeligt var det at besidde; denne store Kostbarhed vilde alle Brødrene eie. Bødvar drog nu til sin Broder Elgfrode, som gjorde ham en Skede af Birketræ til Sværdet. Paa denne hans Reise hændte intet Mærkværdigt, før han en Aften kom til en stor Skale; den eiede Elgfrode. Bødvar ledede sin Hest ind, og syntes der at eie upaataalt alt, hvad han troede at trænge til. Frode kom hjem om Aftenen, og kastede et vredt Øie til ham; Bødvar brød sig ikke derom, og lod endog, som han hævede Brystet høiere derved. Nu kom ogsaa Hestene i Uenighed, og vilde drive hinanden af Stalden. Frode tog da til Orde: „Det er en meget forbøven Karl, der drister sig til at sætte sig herind uden mit Forlov!“ Bødvar trykkede Hatten ned i Ansigtet, og svarede intet. Elgfrode springer da op, trækker Skalmen, og støder den ned, saa det skinger mod Hæftet, og gjør saaledes tvende Gange, men Bødvar rører sig ikke af

Stedet. Tredie Gang trækker han Skalmen, og springer imod ham; thi han mærkede, at den fremmede Mand ikke lod sig forskrække, og tænkte at denne da vilde tage fat i ham. Og da Bødvar nu saae, i hvad Hensigt han gjorde det, vilde han ikke tøve længere, men sprang op, og løb ham ind under Armene. Elgfrode spændte ham endnu haardere om Livet, og de toge dygtig fat i hinanden. Under dette faldt Bødvars Hat af, og da gjenskjendte Frode ham, og sagde: „Velkommen, Frænde! vi have her længe nok staaet og brudtes.“ „Endnu staa der det ikke,“ sagde Bødvar. Elgfrode svarede: „Vær ligere, Frænde! maatte du dog endnu være ved at have med mig at bestille, om vi skulle forsøge hinanden, og du vil her kjende Forskjellen paa vor Styrke, om vi skulle møde hinanden, og den ene ikke skaaner den anden. Frode tilbød ham at blive hos sig, og eie Halvdelen af alt, hvad han eiede. Bødvar vilde ikke blive, thi han holdt det for en ond Gjerning, at staae Folk ihjel for Bindings Skyld; han drog derfor bort. Frode fulgte ham paa Veien, og fortalte, at han havde givet mange Fred, saadanne nemlig, som ikke kunde forsvare sig; derover glædede Bødvar sig, og sagde, at han havde lede vel heri, og han burde lade de fleste fare i Fred, om han end troede, at de havde noget med at fare. Elgfrode svarede: „Mig har Skjæbnen i alle Henseender været ugunstig; men for dig er det det bedste at drage til Kong Rolf i Leire; thi hos ham ville alle de største Kæmper være, eftersom han i Høimod, Gævmildhed og Kjækhed overgaaer alle andre Konger.“ Derpaa tog Frode og ryfede i ham, og sagde: „Du er ikke saa stærk, Frænde! som det anstaaer dig;“ han skar sig derpaa i Læggen,

tog Blodet, og bød ham drikke, hvilket Bødvar gjorde; Frode tog derpaa i ham anden Gang, og da stod Bødvar fast paa Pladsen, som det sommede sig. „Ja nu er du meget stærk,” sagde Elgfrode, „og jeg troer at denne Drik er kommen dig godt til Nytte, og du vil overgaae de fleste i Styrke og i al Rjækhed og Manddom, og det under jeg dig vel.” Derefter traadte Frode med sin ene Klove i Bjerget, ved hvilket de stode, og sagde: „Til dette Spor vil jeg hver Dag gaae, og see efter, hvad der er i Sporet; deri vil være Muldjord, om du døer af Sot, Vand, om du døer paa Soen, og Blod, om du døer for Vaaben, og da vil jeg hævne dig; thi jeg elsker dig høiest af alle mine.”

Om Bødvar Bjarke og Thorer Hundefod.

32. De skiltes nu, og Bødvar tog Veien til Gotland. Han traf ikke Kong Thorer Hundefod hjemme; men de to Brødre lignede hinanden saa noie, at man ikke kunde kjende den ene fra den anden. Indbyggerne troede derfor, at det var Thorer, som var kommen hjem; man lod ham sætte sig paa Thronen, og i alle Henseender behandlede man ham som Konge; ja man anviste ham endogsaa Plads i Dronningens Seng, thi Thorer var gift. Bødvar vilde ikke ligge under det samme Lagen som hun, hvilket forekom hende underligt, efter som hun fuldt og fast troede, at det var hendes Mand; men da Bødvar fortalte hende, hvorledes det Hele forholdt sig, lod hun sig ikke videre formærke dermed. De laae nu saaledes hver Nat, og suakkede med hinanden, lige indtil Kongen kom hjem, da man fik Visshed om, hvo Manden var. Begge Brødrene toge med aabne Arme imod hinanden; Thorer sagde, at han ikke havde betroet

nogen anden at ligge saa nær sin Dronning. Thorer tilkød ham, at han maatte forblive der, og skulde da faae Halvdelen af alle hans rørlige Eiendomme, men Bødvar vilde det ikke, hvorpaa Thorer sagde, at han kunde handle, som han selv fandt for godt, og tilbød at give ham Mandskab, men det vilde han ikke heller tage imod. Bødvar red derpaa bort, og hans Broder Kong Thorer fulgte ham paa Veien, og begge Brødrene skiltes nu ad med Venfkab, men dog med nogen Forbeholdenhed; og der fortælles intet om hans Færd, førend han kom til Danmark og var ei langt fra Leiregaard.

Bødvars Ophold hos Hotts Forældre.

33. En Dag var det stærk Slud og slemt Veir, og Bødvar blev gjennemvaad, og Hesten meget mødig og træt under ham, da han red saa langt, og Veien derved var gjennemtrængende blød og tung. Det blev ogsaa meget mørkt, og drev stærkt paa om Natten, og han blev det ei vaer, før Hesten stødte Hoden imod en Skrænte; Bødvar steg derfor af, for at føle sig for, og mærkede, at der var et Hus, og ledte Døren op. Han bankede nu paa, og der kom en Mand ud; Bødvar bad om, at han maatte blive der Natten over; Husbonden sagde, at han vilde ikke vise ham bort ved Nattetid, eftersom han ikke kjendte Veien. Det forekom Bonden, at han i sine Miner og hele sin Udfærd tegnede til at være en stor Mand. Der var nu Bødvar om Natten, og blev behandlet med al Tjenstvillighed. Han spurgte meget om Kong Rolfs og hans Kæmpers Heltegjerninger, og om der endnu var langt did. „Nei,” sagde Bonden, „did er kun en kort Wei; har du i Sinde at drage dertil hen?” „Ja,” svarede Bødvar, „det er min Afgt.” Bonden

den sagde: „Der vil du blive vel imodtagen; thi jeg seer at du er en stor og stærk Mand, og de der synes ogsaa at være anseelige Mænd.“ Ved dette begyndte Kjærlingen at græde høit, da de talte om Kong Rolf og hans Kæmper i Leiregaard. „Hvad græder du for, stakkels Kjærling?“ sagde Bødvar. Hun svarede: „Jeg og min Mand har en Søn, som hedder Hott; han gik en Dag til Borgen, for at fornøie sig; men Kongens Mænd gjorde Nar af ham, hvilket han fandt sig meget ilde ved; siden toge de ham, og satte ham i en Beenhob, og det er nu deres Lidsfordriv under Maaltidet, at, saa snart eet Been efter det andet er aspillet, kaste de det paa ham, og han faaer stundum stor Skade deraf, naar det træffer ham, og jeg veed nu ikke, om han er levende eller død; men for min Gjæstfrihed imod dig haaber jeg, at du vil lønne mig derved, at du vil kaste hellere mindre end større Been paa ham, om han endnu ikke er død.“ „Jeg skal gjøre efter som du beder,“ svarede Bødvar, „og ikke tykkes det mig saa mandigt, at slaae Folk med Been, eller behandle Børn og Smaafolk ilde.“ „Da gjør du vel,“ sagde Kjærlingen, „eftersom din Haand synes mig meget stærk, saa jeg kan fuldt vist skjonne, at han ingentunde vil kunne udholde dine Slag, om du ikke vil skaane ham.“

Om Bødvar Bjarke og Hott Bondesøn.

34. Siden drog Bødvar Beien frem lige til Leiregaard, hvor Kongen havde sit Hovedsæde. Bødvar ledede derpaa sin Hest ind i Stalden, og satte den ved Siden af Kongens bedste Heste, uden at spørge nogen derom. Derpaa gik han ind i Hallen, hvor der da kun vare saa tilstede; han satte sig yderst, og da han havde

sidet der en fæie Stund, hørte han noget at buldre hente i et Hjørne af Hallen. Bødvar saae derhen, og blev vaer, at en Haand kom op af en stor Beendynge, som laae der; Haanden var meget sort; Bødvar gif derhen og spurgte, hvo der var i Beendynge; Svaret lod med svag Røst: „Høtt hedder jeg, fjære Bødvelil!“ „Hvi er du her?“ spurgte Bødvar, „eller hvad gjør du?“ Høtt svarede: „Jeg gjør mig en Skjoldborg, fjære Bødvelil!“ hvorpaa Bødvar tog til Orde: „Elendig est du i din Skjoldborg,“ tog fat i ham, og trak ham op af Beendynge. Høtt skreg da høit, og sagde: „Vil du nu stille mig ved Livet? gjør ei det! saasom jeg nu havde fat mig i god Forsvarsstand, men du har nu aldeles sonderbrudt min Skjoldborg, og nu havde jeg gjort den saa høi uden om mig, at den havde beskyttet mig for alle eders Slag, saa at aldeles intet havde kunnet ramme mig længere, men jeg havde dog endnu ikke bragt den i den Stand, jeg agtede, den skulde blive.“ „Ei skal du,“ svarede Bødvar, „nu behøve at bygge Skjoldborg længere;“ hvorpaa Høtt græd, og sagde: „Vil du da nu dræbe mig, Bødvelil?“ Bødvar bad ham ikke skrike saa høit, løftede ham op, og bar ham ud af Hallen og hen til et Vandsted, som var der i Nærheden, men saa gabe Ugt derpaa; der toede han ham nu fra Top til Taa, og gif derpaa atter til den Plads, som han tilforn havde indtaget for sig, og ledede Høtt efter sig, og gav ham Plads ved Siden af sig; men denne var saa bange, at han skjalv over hele sit Legeme, uagtet han syntes at kunne forstaae, at denne Mand vilde hjælpe ham. Det blev nu Aften, og Folk strømmede ind i Hallen. Rolf's Kæmper saae nu, at Høtt havde faaet Stæde oppe paa en Bænk, og det

tyktes dem, at den Mand, som havde bovet at sætte ham der, havde gjort sig meget dristig. Høtt blev nu ilde til Mode, saasnart han saae sine gamle Bekjendtere, thi han havde fristet Dødt af dem; og, saasom Livet var ham kjær, vilde han til at fare tilbage i sin Beendynge, thi han troede, at han var ikke slet saa bar for deres Rast, naar han naaede did, som han nu var; men Bødvar holdt ham, saa han ikke var i Stand til at drage bort. Høssinderne bleve nu ved deres gamle Skif, og fastede først smaae Been tværs over Gulvet til Bødvar og Høtt; men Bødvar lod, som han ikke saae det; Høtt derimod var saa bange, at han rørte hverken Mad eller Drikke, og det kom ham bestandig for, som han hvert Dieblif skulde blive slaaet; hvorpaa han sagde til Bødvar: „Kjære Bødvelil! nu bliver en stor Knokkel dreven paa dig, og den er vist bestemt til vor Ddelæggelse.” Bødvar bad ham være taus, og han sætter nu sin hule Haand imod, og fatter saaledes Knokkelen, hvormed ogsaa fulgte et heelt Laarbeen; han sendte derpaa Knokkelen tilbage, rettede den paa den, som fastede, og gav ham den lige foran med saadant Eftertryk, at han fik sin Barne. Derved kom en stor Forstrækkelse over Høssinderne, og Rygtet bragte til Kong Rolf og hans Kæmper oppe i Kastellet, at en Mand, som saae ud til noget Overordentligt, var kommen i Falten, og havde dræbt een af hans Høssinder, og at de ønskede at dræbe ham igjen. Kongen spurgte, om Høssinden var dræbt sagløs. „Ja saa godt som,” svarede de, men hele Sandheden kom dog nu for Dagen. Kong Rolf sagde, at det skulde være langt fra, at man skulde dræbe Manden. „J have da her,” siger han, optaget eders onde Uvæsen, at

flaae sagløse Folk med Been, som er mig til Bannere, og gjør eder stor Skam. Jeg har jevnlig talt om dette tilforn, men I have ingen Agt givet paa mine Ord; og jeg troer, at det maa ikke være nogen ubetydelig Karl, som I nu have angrebet, kalder ham derfor hid til mig, at jeg kan faae at vide, hvo han er!" Bødvar gif nu for Kongen, og hilste med megen Unstand paa ham; Kongen spurgte ham om Navn: "Høtt's Bærgede kaldes eders Hoffinder mig," sagde han, "men jeg hedder ellers Bødvar." Kongen spurgte: "Hvilke Bøder vil du byde mig for min Hoffinde?" "Han ligger paa sine Gjerninger," svarede Bødvar. Kongen spurgte: "Vil du blive min Mand, og besætte hans Plads?" Bødvar svarede: "Det siger jeg ikke nei til, at være eders Mand; men jeg vil derfor paa ingen Viis skilles fra Høtt, men vil, at vi begge sidde nærmere hos dig, end denne sad; i andet Fald drage vi begge bort." Kongen sagde: "Skjønt jeg i ham ingen Hæder ser for mig, saa vil jeg dog ikke spare Mad for ham." Bødvar gif nu til den Plads, som ham behagede, men han vilde ikke sidde paa den, som hin havde beklædt; han rykkede op etsteds trende Mænd, og han og Høtt toge der Sæde, og det var længe inde i Hallen, end Sæde var dem anvist. Rolf's Mænd tænkte nu, at Bødvar vilde blive dem haard at faae Bugt med, og de vare yderligen forbittede paa ham.

Bødvar dræber et stort Udyr.

35. Og som det nu led ad Julen, bleve Folk der meget bekymrede; Bødvar spurgte Høtt om Aarsagen dertil; Høtt fortalte ham, at der nu to Vintre efter hinanden var kommen et stort og skrækkeligt Dyr, som havde Vin-

ger paa Ryggen, og fløi bestandig, og to Efteraar havde det været der, og anrettet stor Ødelæggelse. Intet Jern bed paa det, og nu kom netop Kong Rolfs Kæmper, som vare de drabeligste Helte, ikke hjem. „Ei er Hallen saa godt besat, som jeg troede,“ sagde Bødvar, „om et Dyr skal ødelægge Kongens Rige og Eiendomme.“ Høtt svarede: „Det er intet Dyr, snarere er det det største Uhyre.“ Julekveld kom nu, og da sagde Kongen: „Nu vil jeg, at alle skulle være rolige og tause i Nat, og jeg forbyder alle mine Mænd at sætte sig i nogen Fare mod Dyret; gaae det nu med Kvæget, som Skjæbnen vil, men mine Mænd vil jeg ikke miste.“ Alle lovede gjerne at gjøre, som Kongen bød. Alligevel gif dog Bødvar hemmelig bort om Natten, og lod Høtt gaae med sig, ihvorvel denne nødig gjorde det, og sagde, at det var hans visse Død. Bødvar sagde, at det vel vilde faae et bedre Udfald, end han tænkte, men han var dog saa bange, at Bødvar maatte bære ham. De fik nu Die paa Dyret, og strax skreg Høtt saa høit han kunde, og sagde at Dyret vilde opsluge ham. Bødvar bød nu den Usting tie, og kastede ham ned i Mossen, og der laae han, og var saare ræd, og dog torde han ikke løbe hjem. Nu gif Bødvar mod Dyret, men den Forhindring kom ham paa, at just som han vilde trække Sværdet, stak det saa fast i Balgen, at han ikke mægtede at trække det; han rykkede derfor stærkt i det, saa det knagede i Balgen, og da gif Sværdet af Skeden; han stødte det nu saa stærkt ind under Dyrets Bøv, at det stod i Hjertet, og Dyret drattede dødt ned til Jorden. Derefter gif han hen, hvor Høtt laae, tog ham op, og bar ham hen, hvor Dyret laae dødt paa Jorden. Høtt skjalv forfærdes

lig. „Nu skal du drikke Dyrets Blod,” sagde Bødvar; han var vel længe uvillig dertil, men torde dog tilsidst ikke andet; Bødvar lod ham nu drikke to store Sturke og spise noget af Dyrets Hjerter; dernæst tog Bødvar fat i ham, og de brødes længe; tilsidst sagde Bødvar: „Nu er du da bleven ganske stærk, og ei venter jeg, at du nu vil ræddes for Kong Rolfs Hirdmænd.” „Rei fra dette Die; blif ræddes jeg ikke,” svarede Høtt, „end ikke for dig selv.” „Det er vel, min Stalbroder Høtt,” sagde Bødvar, „lad os nu reise Dyret op, og stille det saaledes, at de andre kunne troe, at det er levende!” De gjorde saa, og ginge dernæst hjem, og ikke et Menneske vidste, hvad de havde udrettet.

Høtt Bondesøn faaer Navn af Hjalte.

36. Morgenen derpaa spurgte Kongen om, hvad de havde fornummet til Dyret, om det havde været nogensteds der om Natten. Man berettede ham, at alt hans Kvæg gik ganske uskadt og roligt i Folden. Kongen bød sine Vagtmænd efterforske, om man ikke kunde see noget Kjendetegn til, at det havde været der; de gjorde saa, men kom hurtig tilbage, og berettede Kongen, at Dyret løb med stor Fart ligemod Borgen. Kongen bad nu sine Hoffinder være tapre, og hver hjælpe saa meget han havde Mod til, og dræbe dette Uhyre, og saa skete, som Kongen bød, at de gjorde sig færdige dertil. Kongen fastede et Die paa Dyret, og sagde derpaa: „Jeg seer ikke, at Dyret bevæger sig; men hvo vil nu paatage sig at gaae imod det?” Bødvar sagde, at det var Beviiis paa en tapper Mand's Lyst til at forsøge sin Styrke: „Min Stalbroder Høtt!” vedblev han; „lyst nu af dig det onde Dømmeme, som man har om dig, at man siger, at

der ingen Daad og Dygtighed er i dig, og spring nu til, og dræb Dyret, da du nu seer, at ingen anden er ret villig dertil!" „Ja," sagde Høtt, „dertil er jeg færdig." Kongen sagde: „Ikke veed jeg, hvorfra du har faaet denne Mandighed, og med dig er tilvisse i kort Tid steet en stor Forandring." Høtt sagde: „Giv mig dit Sværd Gyldenhjalte, som du der holder i din Haand, og da skal jeg fælde Dyret, eller lade mit Liv." „Dette Sværd," sagde Kongen, „staaer ikke til at føres uden af en brav og tapper Mand." Dertil svarede Høtt: „Det skal du faae at see, Herre! at saadan Mand er netop jeg." Da sagde Kongen: „Hvo kan vide, om ikke mere er forandret i din Bessaffenhed, end man kan see paa dig; thi de færreste tykkes at kjende dig, om du er den samme Mand. Tag nu Sværdet, og behold det, hvis du udforer dette." Derpaa gif Høtt med al Djærvhed mod Dyret, og hug til det, saasnart han kom det i Hugs Bidde, og Dyret faldt dødt til Jorden. Da tog Bødvar til Orde: „See nu, Herre! hvilken Seier han har vundet." Kongen sagde: „Vist har han udrettet en stor Daad; men ikke har Høtt været ene om at dræbe Dyret, snarere har du gjort det." „Kan vel være," sagde Bødvar, „at det er saa, Herre!" Kongen svarede: „Det vidste jeg, da du kom her, at saa Mænd kunde maale sig med dig; men det anseer jeg dog for dit mandigste Værk, at du har gjort en anden Kæmpe af Høtt, som kun lidet saae ud til en saa stor Lykke, og nu vil jeg, at han ikke længere skal hedde Høtt, men han skal nævnes op efter Sværdet Gyldenhjalte, og hedde Hjalte fra denne Dag." Her endes denne Fortælling om Bødvar og hans Brødre.

Femte Fortælling.
Om Hjalte den Høimodige.
Om Kong Rolfs Bersærker.

37. Nu led det ad Vinteren, saa at Kong Rolfs Bersærker snart kunde ventes hjem. Bødvar spurgte Hjalte om, hvorledes Bersærkerne pleiede at tee sig; han sagde, at de havde for Skik, naar de kom hjem til Hove, at gaae for hver Mand og først for Kongen, og spørge, om han i Tapperhed torde sætte sig i Ligning med dem: „Saaledes svarer da Kongen,” sagde Høtt: „det er vanskeligt, siger han, at nævne saa frække Mænd, som I ere, eftersom I have skaffet eder et stort Navn i blodige Kamp mod forskjellige Folkfærd, saavel i den søndre Verdensdeel, som her i den nordre: dette svarer Kongen mere af Høimodighed end af Svaghed; thi han kjender deres Sind, og de have vundet Kongen stor Seier og mange Eiendele. Derpaa gaae de fra ham, og spørge saa hver Mand, som er i Hallen, om det samme; men ingen tykkes, at han tør ligne sig med dem i Tapperhed.” „Det er et ringe Udvalg af Mænd her er hos Kong Rolf,” sagde da Bødvar, „om alle skulle føre feige Ord i Munden for Bersærkerne,” og dermed sluttede de denne Samtale. Bødvar havde nu været et Aar hos Kong Rolf, og som det nu var anden Julekveld, og Kong Rolf sad over Bordet, sprang Hallens Dørre pludselig op, og der ginge ind tolv Bersærker, alle graae af Jern, og skinnende, som om man kunde see paa et Isflag. Bødvar spurgte Hjalte hvisskende, om han torde forsøge sig imod nogen af dem? „Ja,” sagde Hjalte, „ikke imod een, men snarere imod alle; thi jeg kan ikke ræddes, om der end er Overmagt imod mig, og ikke skal

een af dem indjage mig Frygt." Nu ginge Bersærkerne langs ind i Hallen, og saae at Kong Rolf's Kæmper havde formeret sig, siden de sidst droge hjemmefra, og de betragtede noie de nyankomne Mænd, og saae, at især den ene af dem var en ikke ringe Karl, og der siges, at deres Formand blev lidt underlig til Mode derved. Nu ginge de efter Sædvane ind for Kong Rolf, og gjorde Kongen det sædvanlige Spørgsmaal; Kongen svarede dertil, ligesom han pleiede, hvad ham syntes rimelig. Siden ginge de for hver Mand i Hallen, og til sidst for de tvende Stalbrødre, og Formanden spurgte Bødvar, om han torde give sig ud for at være ligesaa tapper en Mand, som han var. Bødvar svarede, at han paastod ikke, at han var en ligesaa tapper Mand, som de vare, men snarere, at han var langt taprere, i hvad de saa vilde forsøge, og torde han ikke at jage ham som en So, saadan en nederdrægtig Tævesøn, som han var, og i det samme springer han frem paa Bersærken, griber ham under Armene, som han stod i alt sit fulde Harnisk, og kaster ham hovedfuld til Jorden, saa han laae der med brudte Been; Hjalte havde den samme Leg for med en anden. Da blev der en stor Ulyd i Hallen, og det forekom Kong Rolf, at det nu saae ud til at ville blive en meget farlig og vanskelig Sag, om hans Mænd saaledes fældte hinanden. Han sprang da fra sit Høisæde hen til Bødvar, og bød ham lade alt være Fred og god Forstaaelse; men Bødvar paastod, at Bersærken skulde miste Livet, hvis han ikke tilstod, at han ansaae sig selv for hans Undermand. Kong Rolf sagde, at det var en let Sag; hvorpaa han lod Bersærken staae op; saaledes gjorde ogsaa Hjalte efter Kongens

Bydende, hvorpaa Mændene satte sig ned, hver i sit Sæde, men Bersærkerne i deres med svar Bekymring. Kong Rolf holdt en Tale til dem, og søgte at overtude dem, at de kunde see, at intet var saa særdeles stort eller stærkt, at det jo kunde finde sit Lige. „Jeg forbyder eder,” sagde han, „at begynde nogen Drabning eller Ulempe her i min Hal; og om I overtræde denne min Befaling, da skal det gjelde eders Liv; men værer saa rasende som mueligt, naar jeg har med mine Gjender at dele, og vinder eder da Hæder og Unseelse; nu har jeg saadant Udvalg af Kæmper, at jeg ikke behøver at slaae min Lid til eder Bersærker allene.” Alle gavede lydelig tilkjende, at de bifaldt Kongens Tale, og de bleve nu alle fuldkommen forligte, og Pladserne i Hallen saaledes tildeelte Kongens Mænd, at Bødvar blev holdt høiest i Ære, saa han sad ved Kongens høire Haand, og næst ham Hjalte hin Høimodige; Kongen gav Hjalte det Navn, at han skulde hedde hugprud eller høimodig, fordi han daglig omgikkes med Kongens Hoffinder, af hvilke han havde været saa ilde medhandlet, som før er fortalt, og det uden at han tilføiede dem mindste Skade, skjønt han nu var bleven langt mandigere end de; men Kongen syntes, at det havde været meget at bære over med, om han havde givet dem nogen Naamindelse eller endogsaa dræbt nogen af dem. Paa Kongens venstre Haand sad de tre Brødre Svipdag, Hvitserk og Beigald, i saa høi Unseelse vare de komne; dernæst sad de tolv Bersærker, og siden langs paa begge Sider i Hallen de øvrige udvalgte Mænd, hvilke her ei ere nævnte. Kongen lod disse sine Mænd til Gammen og Skjemt anslette alskens Lege og Kunster, og det mærkede man, at

Bødvar var den største af alle hans Kæmper i alt, hvad der blev prøvet, og han kom i saa stor Anseelse hos Kong Rolf, at han fik hans kjæreste Datter Drifa til ægte. Nu forløb saaledes en Tid, i hvilken de opholdt sig rolige i Riget, og vare heel navnkundige Mænd. Her endes Fortællingen om Hjalte hin Høimodige.

Sjette Fortælling.

Om Kong Rolfs og hans Kæmpers Færd til Sverrig.

Kong Rolfs og Bødvar Bjarkes Samtale.

38. Det fortælles nu, at Kong Rolf en Dag holdt et prægtigt Gilde, og alle hans Kæmper og Stormænd vare forsamlede hos ham i hans Kongesal. Kongen fastede nu Diet til begge Sider, og sagde da: „Mægtig Styrke er her samlet i een Hal,” hvorpaa han spurgte Bødvar, om han kjendte sliq en Konge, som han var, der havde saadanne Kæmper; Bødvar sagde, at han ei kjendte en saadan: „men een Ting er der,” tilføiede han, „som synes mig at forringe eders kongelige Hæder.” Kong Rolf spurgte, hvad det da var. „Det mangler eder, Herre!” sagde Bødvar, „at I ikke har krævet eders Fædrenears i Upsal, hvilken eders Svoger Kong Udils uretfærdigen forholder eder.” Kong Rolf svarede: „En vanskelig Sag vil det blive at søge den, thi Udils er ikke nogen eenfoldig Mand, men er snarere trolskfyndig og en snu, listig, underfundig, og derhos grusom Mand, og den værste at have med at gjøre.” „Dog anstaaer det eder, Herre!” sagde Bødvar, „at fordre eders Part og engang at drage til Kong Udils, og erfare, hvor lunde han vil svare til dette Krav.” Kong Rolf sagde:

„Det er en betydelig Sag, som du der minder mig om, thi paa den gjerrige og forræderste Kong Udils har jeg at hævne min Faders Drab; derfor vilje vi nu vove dette farlige Foretagende.” „Det vil jeg ikke dadle,” sagde Bodvar, „ei heller fraraade at forsøge engang, hvorledes det staaer til hos Kong Udils.

Om Bonden Kane i Sverrig.

39. Derpaa beredte Kong Rolf sig til Reisen med hundrede Mand foruden hans tolv Kæmper. Der er intet fortalt om deres Reise, før de kom til en Bonde; han stod udenfor, da de kom, og bod dem alle ind hos sig. Kongen sagde: „Du er en rask Mand, men har du Evne til det, thi vi ere ikke saa, naar vi ere samlede? du maa ikke være saa ringe en Bonde, om du kan tage imod os alle.” Bonden loe, og sagde: „Stundum har jeg dog seet ikke færre Mænd komme der, hvor jeg har været, og I skulle ikke mangle Drikke eller hvad andet I behøve Ratten over.” „Det vilje vi da forsøge,” sagde Kongen, og dernæd var Bonden tilfreds. Man tog da mod deres Heste, og viste dem den bedste Pleie. „Hvad er dit Navn, Bonde!” spurgte Kongen. „Kane kalde somme mig,” svarede han. De bleve nu der saa vel modtagne, at de neppe syntes at kunne være komne paa et gjæstfriere Sted; Bonden var meget munter, og de maatte spørge ham, hvad de vilde, saa svarede han dem meget vel paa alt, og de holdt for, at han var den viseste Mand, de nogensinde havde truffet. De lagde sig nu til at sove, og vaagnede ved at de frøs saa, at Tænderne dirrede i Munden. De sprang da alle op, og trak Klæder og andet, hvad de kunde faae, over sig, undtagen Kong Rolfs Kæmper allene, som beholdt blot de Klæder,

de tilforn havde paa; dog frøs de alle om Natten. Om Morgenen spurgte Bonden: „Hvorledes have I sovet?“ „Vel,” svarede Bødvar, hvorpaa Bonden sagde til Kongen: „Det veed jeg, at det forekommer dine Hoffinder, at det har været noget svært i deres Sovestue i Nat; det var ogsaa Tilfældet; men ikke maae de troe at kunne udstaae alle de Farer, hvormed Kong Udils i Upsal vil forsøge eder, naar dette tyktes dem saa besværligt. Vil du derfor, Herre! komme derfra med Livet, saa send Halvdelen af din Hær hjem; thi det er ikke Mængden, der vil gjøre Udslaget til Seier over Kong Udils.” „Du er en djærv Mand, Bonde!” sagde Kongen, „thi vil jeg følge dit Raad.” De gjorde sig nu færdige, og droge bort efterat have taget Afsked med Bonden; men Kongen sendte Halvdelen af sin Hær hjem, og de rede derpaa videre frem ad Veien. Da det blev Aften, laae der en anden lille Bondegaard for dem, og her syntes de at gjenkjende den samme Bonde, som de forrige Nat havde gjæstet hos, hvilket forekom dem heel underligt. Bonden tog atter meget vel imod dem, og spurgte, hvi de kom saa ofte. „Vi ere nu i den Forsatning,” svarede Kongen, „at vi neppe vide, hvad for Anslag vi ere udsatte for, og du maa ret kaldes en listig Karl.” Bonden sagde: „End: nu skal jeg ikke tage ilde imod eder.” De forbleve der om Natten, og der blev viist dem megen Gjæstfrihed; de lagde sig til at sove; men vaagnede ved at der var kommen saa stor Lørd over dem, at den syntes dem næsten utaalig, og de neppe kunde bevæge Tungen i Munden; de stode da op, og ilte hen, hvor der stod en stor Kande med Vin, og drak deraf. Morgenen derpaa sagde

Kane Bonde: „Det er nu saa, Herre! at J maa lyde mig ad; liden Udholdenhed synes mig ved de Mænd, som behøve at drikke om Natten; større Fristelser skulle J udstaae, naar J komme til Kong Adils.“ Der indtraf et stærkt Uveir, hvorfor de forbleve der den Dag, og nu forestod den tredie Nat. Om Aftenen blev der gjort Ild paa for dem, og det forekom dem, som sade ved Ilden, at det blev dem for hedt om Hænderne, hvorfor de fleste flyede bort fra den Plads, som Bonden havde anvist dem, og de sprang alle bort fra Ilden, undtagen Kong Rolf og hans Kæmper. Bonden sagde: „Endnu maa J gjøre et Udvalg af eders Hær, Herre! og det er mit Raad, at ingen fortsætter Reisen, uden J og eders tolv Kæmper, og da er der noget Haab om, at J atter kunne komme tilbage, men i andet Fald aldeles intet!“ „Saa stor Tillid har jeg fattet til dig, Bonde!“ sagde Kong Rolf, „at vi ville følge dit Raad;“ og de forbleve der i tre Nætter, hvorpaa Kongen red derfra med sine tolv Mænd, men tilbagesendte hele sin øvrige Hær. Kong Adils havde Speidere ude paa hans Færd, og sagde: „Det er vel, at Kong Rolf vil hjemsoge mig; thi før vi skilles ad, skal han vist udrette sit Værende her, saa det skal blive værdt at omtales vidt og bredt.“

Kong Rolf Krake og hans Kæmper komme til
Kong Adils i Upsal.

40. Derefter rede Kong Rolf og hans Kæmper til Kong Adils's Hal. Alle Indbyggerne begave sig op i Borgens høieste Taarne for at beskue Kong Rolf's og hans Kæmper's Prydelse, thi de vare stirligen udrustede; og mange beundrede disse saa belebne Riddermænd; de

rede først langsomt og med høi Anstand; men da de kom Hallen nær, lode de Hestene føle Sporerne, og galloperede frem til Hallen, saa at alt sprang af Veien, hvor de fore frem. Kong Adils lod tage vel og med al Høflighed imod dem, og bød, at man skulde tage imod deres Heste. Bødvar sagde: „Giver vel Ngt paa, Svendene! at hverken Mannen eller Halen kommer i Ulempe paa Hestene, men passer dem godt, og bevarer dem med al Omhu fra at blive smudsige!” Dette blev strax Kong Adils berettet, hvor omhyggelig de havde befalet, man skulde være med at rygte deres Heste. Han sagde: „Sorfærdelig stor er deres Overmod og Hoffærdighed; lyder nu mit Raad, og gjører som jeg byder; hugger Halserne ganske tæt af ved Bagdelen og affærer Mankerne, saa at Vandestindet følger med, og tilreder dem saa ilde og foragtelig, som det paa nogen Maade staaer i eders Magt, saa at de neppe beholde Livet tilbage!” Man fulgte dem nu til Hallens Dør, men Kong Adils lod sig ikke tilsyne. Da sagde Svipdag: „Jeg kjender Leiligheden her, derfor vil jeg gaae først ind, og jeg har den største Mistanke til, hvorledes her vil blive taget imod os og gjort Unrettelser for os; men lad os ikke mærke med, who der er Kong Rolf, saa at Kong Adils vil kunne kjende ham i vor Flok. Svipdag gif da foran dem alle, og efter ham hans Brødre Hvitserk og Beigald, derpaa Kong Rolf og Bødvar, og saa den ene efter den anden. Svendene, som bøde dem til Hallen, vare da allerede forsvundne. De havde hver en Høg siddende paa Skulderen, hvilket til de Lider ansaaes for en stor Prydelse, og Kong Rolf havde en Høg, som kaldtes Habrok eller den langburede. Svipdag gif

nu ind foran dem, og betragtede alle Ting meget opmærksomt; han saae store Forandringer rundt omkring. De vandt lykkelig over mange Hindringer, som vare satte for dem, hvilke det vil være vanskeligt at opregne; og det blev desto besværligere for dem, jo længere de kom ind i Hallen. Omfæder naaede de dog saa langt ind, at de saae, hvor Kong Udils sad og hovmodede sig i Høisædet, og det gjorde et stort Indtryk paa begge Kongerne, at see hinanden; dog saae de, at det endnu ikke var let at komme til Kong Udils, skjønt de vare komne hinanden saa nær, at de kunde tale sammen. Da tog Kong Udils til Orde: „Er du nu kommen her, Stalbroder Svipdag? hvad er den Kæmpes Vrende her? maaskee er det ikke saa, som mig synes?”

En Huling er i Nakken,

Uf Hovedet er Diet,

Et Ur er i Panden,

Evende Hug paa Haanden,

og saa har hans Broder Veigald Knuder over hele Legemet.” Svipdag sagde saa høit, at alle kunde høre det: „Nu vil jeg modtage det Leide af eder, Kong Udils! som jeg har Ret til at forlange, for disse tolv Mænd, som her ere komne.” „Det vil jeg tilstaae,” sagde Kong Udils, „begiver eder derfor strax ind i Hallen uforsagte og med frimodige Hjerter!” De syntes nu at kunne kjende, at der vare gjorte lønlige Faldgrave omkring Hallen inden for dem, og at det ei vilde være behageligt at forsøge den Modtagelse, som var beredt der for dem; men saa stort et Mørke var over Kong Udils, at de ikke tydelig kunde see ham i Ansigtet. De saae da ogsaa, at de Betræk, hvormed Hallen indvendig var beklædt til

Frydelse, vare gjennembrudte, og at væbnede Mænd vel maatte være bag ved dem. Deri toge de heller ikke fejl, thi saasnart de vare komne over Gravene, styrtede en bryniefklædt Mand i fulde Vaaben frem fra hvert Fors hæng, og gjorde et heftigt Anfald paa Kong Rolf og hans Kæmper; men de toge vel imod dem, og fløvede Folk lige ned i Tænderne; saaledes gik det en Tid; og Kong Rolf blev ikke fjendt, men de Angribende saldt d yngeviis. Kong Udils svulmede af Bredde i Høisædet, da han saae, at Rols Kæmper fældte hans Mænd hobeviis, ligesom andre Hunde, og indsaae, at den Leg ei vilde gavne ham. Han stod derfor op, og talte saa: „Hvad er det for en skrækkelig Allarm? I ere de største Drog, i hvad I foretage eder, i det I anfalde saadanne Kæmper, som have besøgt os; holder op i Diebliffet, og sætter eder ned, og lad os modtage hinanden med Glæde, Svoger Rolf! alle tilsammen.” Svipdag sagde: „Lid det holder du nu dit givne Leide, Kong Udils! og æreløs beviser du dig heri. Derefter satte de sig ned, Svipdag sad inderst, derpaa Hjalte hin Høimodige, men Bødvar og Kongen sadde sammen, thi de vilde ikke, at han skulde blive fjendt. Kong Udils sagde: „Jeg seer, at I farer ikke hæderligen frem i et fremmedt Land, og hvorfor har Svoger Rolf ikke mere Mandskab med?” „Jeg seer,” svarede Svipdag, „at du ikke sparer at pønsse paa svigefulde Anslag mod Kong Rolf og hans Mænd, og det kommer derfor kun lidet an paa, om han rider hid med saa eller mange Mænd;” og saaledes endte de deres Ordskifte.

Kong Udils lader en Ild antænde.

41. Efter dette lod Kong Udils Hallen reengjøre, og de døde Kroppe bære bort; thi af hans Mænd vare

mange dræbte, og en Mængde saarede. Kong Adils sagde da: „Lad os nu gjøre en Langild for vore Venner, og ret for Alvor tænke paa at hædre dem, saa at vi alle kunne være tilfredse dermed.“ Der bleve da satte Folk til at tænde Ilden an for dem. Kong Rolf og hans Mænd sad bestandig med deres Vaaben i Hænderne, og vilde aldrig give slip paa dem. Ilden flammede snart op, thi der blev ikke sparet paa Tæg og tørre Træsplinter til at bringe den i Lue med. Kong Adils satte sig selv med sine Hoffinder paa den ene Side af Ilden, men gav Kong Rolf og hans Kæmper Plads paa den anden Side. Paa begge Sider sad de paa lange Bænke, og talte med hinanden indbyrdes; Kong Adils tog Ordet: „Ei er der, Kong Rolfs Kæmper! fortalt for meget om eders Tapperhed og Manddom, skjønt I ogsaa ansee eder større end alle andre Mænd, og der er ikke talt usandt Ord om eders Magt. Bringet Ilden i Lue!“ sagde han fremdeles, „saasom jeg ikke skjælnet noie, hvo Kongen er, og I ville vist ei flye fra Ilden, om det endog bliver eder lidt lunfent.“ Og der blev nu gjort, som han bød; men han vilde derved skaffe sig Sikkerhed om, hvo af dem der var Kong Rolf; thi han indbildte sig, at denne ikke saa godt kunde udholde Ilden som Kæmperne, og han tænkte, at det da vilde blive lettere, at faae ham fat, naar man først vidste, hvo af dem han var; thi tilvisse var det hans Ugte at bringe Kong Rolf af Dage. Dette bemærkede Bødder og flere, og de bestjærmede ham noget for Heden, som de bedst formaadede, dog ikke saa, at han derved blev kjendt. Men som nu Ilden slog stærkest ind paa dem, mindedes Kong Rolf det Løfte, han selv havde gjort, at han hverken skulde flye Ild eller Jern, og han saae nu, at Kong Adils

vilde sætte et Forsøg paa, at de kunde indebrænde der, eller i andet Fald ikke fuldbyrde deres Lofte. Desuden saae de, at de Bænke, hvorpaa Kong Udils og hans Mænd sad, allerede vare rykkede ud igjennem Hallens Væg. Veddet begyndte nu at blusse ind imod dem, og de saae, at Luen vilde angribe dem, hvis de ikke søgte at forebygge det, saasom Ilden allerede fængte i deres Klæder; da kastede de deres Skjolde paa Ilden, og Bødvar og Svipdag sagde:

Oge vil vi Ilden

I Udils's Borg.

Hver af Rolf's Kæmper greb da sin Mand af dem, som holdt Ilden vedlige, kastede dem ind paa den, og sagde: „Barmer eder nu i Ilden for eders gode Tjeneste og Møie, thi vi ere tilfulde bagte, og nu kan I bage eder lidt, efter som I have været saa slittige i at tænde Ild for os.” Hjalte greb den tredie, og kastede ham ind paa Ilden ved sin Ende, og saaledes gif det hver den, som passede Ilden; de bleve alle brændte op til Aske, og ikke een blev bjerget, saasom ingen torde vove sig at komme nær. Efterat dette var udført, tog Kong Rolf til Orde:

Den flyer ei Ilden,

Som over den løber,

hvorpaa de sprunget over Ilden, og agtede sig ind paa Kong Udils, men saasnart han blev dette vaer, undskydede han, og løb til en Pille, som stod der i Hallen og var huul indvendig, og saaledes slap han ud af Hallen ved Trolddom og Galder, og kom ind i Dronning Yrsas Sal. Hun begyndte i Dieblikket at tiltale ham, og sagde ham mange haarde Ord: „Først lod du min Herre Kong Helge dræbe,” sagde hun, „ved Ridingsværk, og forholder nu Godset for den, som have Det dertil, og

end ydermere vil du dræbe min Søn; du overgaaer ens hver anden i Ondskab og Grusomhed; derfor skal jeg mage alt saa, at Kong Rolf erholder sine Eiendomme, men du Skam og Bænere, som du høiligen har fortjent."

Kong Adils sagde: "Saavidt er det nu kommet her, at den ene ikke kan troe den anden; men fra dette Dieblif skal jeg aldrig komme for deres Nafsyn;" dermed sluttede de deres Ordskifte.

Bogger giver Kong Rolf Tilnavnet Krake.

42. Dronning Yrsa gif nu til Kong Rolf, og tog med megen Glæde imod ham; han hilste hende ligesledes med Venlighed; hun satte en Mand til at opvarte dem, og vise dem al muelig Bistand, men da han kom for Kong Rolf, sagde han: "Denne Mand er mager af Ansigt og der er nogen Krake ¹⁾ i hans Nafsyn; er det eders Konge?" Kong Rolf sagde derpaa: "Navn har du nu givet mig, som jeg stedse skal bære; men hvad giver du mig i Navnesæfse?" Bøgger, saa hed han, svarede: "Dertil eier jeg aldeles intet, saasom jeg er en fattig Mand." Da tog Kongen til Orde: "Saa faaer den at give andre, som ders til har Raad," og han trak en Guldring af sin Haand, og gav den til Manden. Denne sagde: "Hil dig Kongning for din Gave! dette er jo en stor Kostbarhed!" Da Kongen saae, at han skattede den saa høit, sagde han: "Bed lidet bliver Bøgger fornøiet." Bøgger sagde, i det han satte sin ene Fod op paa Bænken: "Dette høitidelige Løfte gjør jeg her, at jeg skal hæbne dig, om jeg overlever dig, og om du bliver overvundet af Mennesker." Kongen sagde derpaa igjen: "Det er smukt

¹⁾ d. e. noget magert Langagtigt.

af dig, men dog ere der andre, som man i denne Henseende ikke kan stole mindre paa end paa dig." Det saae de, at denne Mand var huld og tro i det Lidet, han formaaede; men de meente, at det var ogsaa kun Lidet, han kunde udrette, thi det var kun en ringe Karl at see til; for ham holdt de sig nu ikke skjulte. De agtede derpaa at sove, da de troede, at de uden Frygt kunde lægge sig til Leie i det Herberge, som Dronningen havde anvist dem. Da sagde Boddvar: „Her ere gjorte gode Unrettelser for os, saa der er Syn for Sagn, at Dronningen vil bort Vel; men Kong Adils ønsker os saa meget Ondt, som han formaaer, og det synes mig meget, om vi slippe saaledes fra det, som Sagerne nu staae." Bøgger fortalte dem, at Kong Adils var saa stor en Afgudsdyrker, at hans Lige ikke fandtes. „Fær ofrer han til en Galt," sagde han, „og jeg troer ikke, at der gives saa stort et Uhyre som den; tager eder derfor vel i vare, thi han gjør sig al Umage for at ombringe eder paa den første den bedste Maade!" „Ja det venter jeg," sagde Boddvar, „at han vil huske os det, hvorledes han maatte flygte ud af Hallen for os i Aftes." „Det maae I agte paa," sagde Bøgger, „at han er underfundig og grusom af Sind."

Om Kong Adils's Offergalt og svigefulde Anslag.

43. Derpaa sov de ind, og vaagnede ved at der lige med eet blev en saa stor Ullarm udenfor, at alt gav Gjenlyd deraf og rystede, og Huset, de laae i, syntes at dansse som paa en Traad. Da tog Bøgger til Orde: „Nu er Galten kommen i Gang, og er udsendt af Kong Adils til Hævn over eder, og det er en Trold saa stor, at ingen kan staae imod den." Kong Rolf havde

med sig en stor Hund, som hed Gram, af ualmindeligt Mod og Styrke. Strax efter kom nu en Trolld ind i en Galts Skikkelse, og det skreg ynkeligt i dette onde Udyr; Bødvar hidser Hunden paa Galten, og denne var heller ikke seen med at styrte ind paa den, og der blev en haardnakket Kamp. Bødvar vilde hjælpe Hunden, og hug til Galten, men det bed ikke det mindste paa dens Ryg; men saa haardfør var Hunden Gram, at den rev Drerne af Galten tilligemed alt Kjævefjødet, og med det samme sank Galten ned paa Stedet. Der paa kom Kong Udils til Huset med en stor Hær, og satte strax Ild paa det. Saasnart Kong Rolf og hans Mænd mærkede dette, forstode de, at de endnu ikke fattedes Brænde. Da tog Bødvar til Orde: „En slet Dødsmaade er dette, om vi skulle alle her brænde inde, og faarer jeg for min Deel hellere at falde for Vaaben paa aaben Mark, og slet er da Enden paa Kong Rolfs Kæmpers Bedrifter, om det skal gaae saaledes; nu seer jeg intet bedre Raad for os, end at vi trænge saa fast ind paa Stolperne i Væggen, at de gaae itu, og falde ud fra Huset, om det vil lykkes;” men det var ikke Børneleg, thi Huset var fast bygget. „Lad da hver tage sin Mand, naar han kommer ud,” vedblev han, „saa vilde de vel atter snart give efter.” „Dette er et ypperligt Raad,” sagde Kongen, „og kommer os her ret tilpas.”

Kong Rolfs Kamp i Upsal.

44. De toge nu dette Raad, og ginge saa haardt og med saadan Styrke ind paa Stolperne i Væggen, at de gik itu, og faldt ud fra Huset. Saaledes kom de

ud, og funde alle Borgens Stræder besatte af brynieklædte Mænd. Der begyndte nu en meget skarp Strid, og Kong Rolf og hans Kæmper ginge haardt frem, og fældte Folk for Fode, saa der blev meget tyndt omkring dem, og de traf aldrig paa saa stolt og modig en Mand, at han jo maatte styrte til Jorden for deres drøie Hug. Under denne haarde Kamp kom Kong Rolf's Høg flyvende fra Vorgen, og satte sig paa Kongens Skuldre, ladende, som om den havde en stor Seier at rose sig af. Da sagde Bødvar: „Saa stiller Høgen sig nu an, som om den havde udrettet noget Stort.“ Den Mand, som skulde passe Høgene, fandt det underligt, at Kongens Høg var kommen ud, og skyndte sig derfor til det Loft, hvor Høgene sad forvarede; men han fandt alle Kong Udils's Høge døde, hvilken Daad Kong Rolf's Høg havde udrettet. Saa blev nu Kampens Udfald, at Kæmperne dræbte mange, og ingen kunde holde Stand, men Kong Udils var da ude af Sigte, og ingen vidste, hvor han var bleven af, og de af Kong Udils's Mænd, som endnu stode paa Benene, bade om Fred, hvilken Kong Rolf skjænkede dem. Derpaa ginge de til Hallen igjen, og drist sig ind i den; Bødvar spurgte da, paa hvilken Bænk Kong Rolf vilde sidde; denne svarede: „Paa selve Kongebænken ville vi sidde, og jeg vil sidde i Høisædet.“ Kong Udils kom nu ikke i Hallen, og syntes at Skjæbnen ret var ham imod, og at dette var ham til stor Beskæmmelse, hvad Kunster han end prøvede. De sad nu en Stund i god Ro, og hvilte sig, hvorpaa Hjalte hin Høimodige tog til Orde: „Er det ei bedst, at nogen

seer til vore Heste, at de ikke fattes, hvad de behøve?" Det skete; men da den Udsendte kom tilbage, fortalte han, at Hestene vare haanligen behandlede og skamferede, og sagde, hvorledes de vare tilredte, ligesom før blev fortalt. Dog, Kong Rolf agtede ikke derpaa, men sagde blot, at Kong Udils var i alle Henseender sig selv lig. Nu kom Dronning Yrsa ind i Hallen, og gik for Kong Rolf, og hilste ham med Anstand og Pryd; han gav hende en venlig Gjenhilfen, hvorpaa hun sagde: „Du er ei her saa kjærlig modtagen, Frænde! som jeg ønskede, og som det burde være, og du skal ikke dvæle her længere, min Søn! thi der trækkes nu Tropper sammen fra hele Sverrig, og Kong Udils agter at dræbe eder alle, hvilket han for lang Tid siden havde villet, naar han kun havde kunnet det; men din Lykke har haft mere Magt end hans Trolddom. Her er nu et Sølvhorn, som jeg vil give dig, hvori alle Kong Udils's bedste Ringe ere forvarede, ogsaa den, som han statter høiere end alle de andre, og som hedder Sviagriis;" og hun gav ham nu saa meget Guld og Sølv, at det neppe kunde vurderes. Bøgger var nu tilstede, og fik meget Guld af Kong Rolf for sin gode Tjeneste. Dronningen lod derpaa lede frem tolv Heste, alle røde af Farve, undtagen een, som var sneehvid, hvilken Kong Rolf selv skulde ride; disse vare de udsøgteste af Kong Udils's Heste, og de vare alle heelt brynieklædte. Hun gav dem ogsaa Skjolde og Hjelme og desuden andre Klæder, de bedste som fandtes, saasom Jlden havde fortæret deres Klæder og Baaben, og i alle Dele, hvad de behøvede, udfyrede hun dem paa det fortrinligste. Kong Rolf spurgte: „Har du nu givet mig de Eiendele, som mig

tilkomme med Nette, og som min Fader har besiddet." Hun svarede: „Mange flere Ting ere her, end han eiede, og du havde Ret til at fordre; og du og dine Mænd have desuden her vundet en stor Berømmelse. Udruster eder nu paa det bedste, saa at ingen skal kunne sælde eder, thi J ville endnu engang blive forsøgte." Derefter segede de paa Hestene, og Kong Rolf tog en meget kjærlig Afsked med sin Moder, hvorpaa de skiltes med Venlighed.

Kong Rolf saaer Guld paa Fyrisval.

45. Kong Rolf og hans Kæmper toge nu deres Vej fra Upsal ned efter Fyrisval¹; da saa Kong Rolf en stor Guldring glimre paa Veien foran dem, og den klingrede, ved det de rede over den. „Den synger nu saa høit," sagde Kongen, „fordi den synes ilde om at ligge eensom," og han kastede nok en Guldring paa Veien til den anden, sigende: „Det skal Folk fortælle, at jeg ikke tager Guld op, skjønt det ligger paa alfar Vej, og heller ikke skal nogen af mine Mænd driste sig til at tage den op; thi den er kastet her, for at den skulde opholde vor Færd." Det lovede de ham, og i det samme høre de Lurerne gjalde fra alle Kanter, og bleve vaer, at en umaadelig stor Hær satte efter dem, og det saa hestigt, at de galloperede saa stærkt, som Hestene kunde løbe. Kong Rolf og hans Mænd vedbleve at ride frem ad Veien. „Disse ride fast efter os," sagde Bødvar, „de ville vist tale med os, og det var jo ganske godt, om nogen af dem havde Vrende til os." „Det ville vi kun bekymre os lidt om," svarede Kongen, „de skulle tørve af sig selv, og han rakte nu sin Haand ud til Hornet, hvori Guldet var, og som Beigald red med; han saede

¹) En Slette nær Upsal.

nu Guld vidt og bredt paa Beien, hvorpaa de rede, over hele Fyrisval, saa at hele Beien glimtede som bare Guld. Men da de eftersættende Folk saae Guldet skinne dem i Dinene vidt og bredt paa Beien, saa sprunget de fleste af Hestene, og den syntes at lege bedst, som snarest fik Fingre i Guldet. Her reves og sloges de nu det bedste de kunde, og den var bedst faren, som var stærkest; men de tænkte kun seent paa at sætte efter Rolfs Kæmper. Da Kong Udils saae dette, var han nærved at gaae fra Sands og Samling, og han irettesatte sine Mænd med haarde Ord, sigende, at de optog det Mindre, men gave slip paa det Større; „og vil denne hæslige Skam,” tilsviede han, „udspredes til alle Lande, at I lade — kun tolv Mænd undkomme fra os, saa utallig en Mængde Folk, jeg nu har sammendraget fra alle Sverrigs Herreder.” Kong Udils ilte da foran dem alle, thi han var vreddest, men Mængden fulgte efter ham. Og da nu Kong Rolf saae Kong Udils ile sig næsten i Hælene, fremtog han Ringen Sviagriis, og kastede den paa Beien. Saasnart Kong Udils saae Ringen, sagde han: „Huldere end jeg har den været mod Kong Rolf, som har givet ham denne Kostbarhed; dog skal jeg nu eie den, og ikke Kong Rolf;” hvorpaa han strakte sit Spydkast hen, hvor Ringen laae, og vilde for al Ting see til at faae fat i den; men i det han stak Spydet ned i Krumningen paa Ringen, boiede han sig stærkt paa Hesten. Dette bliver Kong Rolf vaer, vender sin Hest hurtig om, og siger: „Svinboiet har jeg nu den, som af Svenskerne er mægtigst;” og, i det Kong Udils vilde drage Spydkastet og dermed Ringen til sig, iler Kong Rolf til, og hugger hele Bagdelen af ham lige ind til Benet med sit Sværd Skofnung, som var det allerbedste

Sværd, som nogen har baaret her i Norden. Derpaa sagde Kong Rolf til ham: „Behold du nu denne Skamplet en Tid! og kan du nu kjende Rolf Krake, ham du saa længe har søgt efter.” Blodet begyndte nu at forrinde Kong Udils, hvorved han blev meget asfmægtig, saa at han nu maatte vende hjem igjen i denne flette Forsfatning; men Kong Rolf tog atter Sviagriis, og saaledes skiltes de den Gang, og man har intet Sagn om, at de oftere ere trufne paa hinanden. Siden dræbte Kæmperne alle de Mænd, som vare redne længst frem, og havde vovet sig mest i Saren; thi nu turde de ikke længere at bie efter Kong Rolf og hans Kæmper, og ingen ansaae sig god nok til at betjene dem, hvorfor de ogsaa hver holdt af til sin Side, saasnart Leilighed gaves. Kong Rolfs Tilbagereise og Besøg hos Bonden Kane.

46. Kong Rolf red nu med sine Mænd Veien frem næsten hele den Dag; men da Natten faldt paa, fandt de en Gaard, og da de kom til Porten, stod Bonden Kane der for dem, og tilbød dem al Gæstfrihed, og sagde, at deres Reise var ikke udfalden meget forskjellig fra det, som han havde spaaet. Dette sandede Kongen, og sagde, at denne Mand lod sig ikke blænde. „Her ere nogle Baarben, som jeg vil give eder, Herre!” sagde Kane; „Forfærdelige ere de Baarben, Gubbe!” sagde Kongen; det var Skjold, Sværd og Brynie; Rolf vilde ikke modtage dem; derover blev Kane vred, og tyktes, at der ved dette Ufslag var skeet ham en stor Vanære. „Ei stikker du dig, Kong Rolf! deri, saa godt som du tænker,” sagde Kane, „og J ere ikke altid saa vise, som J synes.” Bonden tog det meget ilde op, og der var nu ikke at tænke paa Natteherberge; men de maatte ride deres Wei bort,

skjønt Natten var meget mørk. Bonden var mørk under Brynet, og tyktes, at han kun lidet var hædret, da de ikke vilde modtage Gaver af ham; han opholdt dem nu ikke, men lod dem ride, som dem behagede. De reed da bort og det uden at hilse ham Farvel; men da de ikke vare komne langt, holdt Bødvar Vjarke stille, og tog til Orde: „For silde fatte Daarer et godt Raad; saaledes gaaer det nu mig; det aner mig, at vi ikke have handlet klogt, i det vi have nægtet os selv Seiren. Kong Rolf sagde: „Det samme aner mig, thi denne Mand maa have været Odin hin Gamle, og tilviſse var han eensiet.” Lad os da vende hurtig om,” sagde Svipdag, „og faae Viſhed i den Sag!” De kom nu tilbage, men da var baade Gaard og Gubbe forsvundne. „Det hjælper ikke at lede efter ham,” sagde Kong Rolf, „thi det er en ond Mand.” De droge nu deres Vej, og intet er fortalt om deres Færd, før de kom tilbage til Danmark, hvor de fode i Fred og Ro. Det Raad gav Bødvar Kongen, at han fra den Tid ikke ſkulde drage meget i Kamp; og det syntes dem da sandsynligt, at kun ſaa torde angribe dem, naar de forbleve i Rolighed; men han sagde, at han var bange for, at Kongen fra denne Tid ikke vilde blive ſaa feiersæl ſom tilforn, om han vilde troe derpaa. Kongen ſvarede: „Skjæbnen raader for hver Mandſ Liv, og ikke hin onde Mand.” „Dig ville vi ſidſt miſte,” ſagde Bødvar, „om vi raade derfor; men dog har jeg ſvær Anelſe om, at ſnart ville der indtræffe ſtore Hændelſer for os alle;” hermed ſluttede de deres Samtale. Af denne Færd bleve de meget navnkundige.

Syvende Fortælling.

Om Slaget med Skulde og om Kong Rolf Krakes og hans Kæmpers Endeligt.

Kong Hjørwards og Skuldes Anslag.

47. Der forløb nu saaledes en lang Tid, i hvilken Kong Rolf og hans Kæmper sad i Fred i Danmark. Ingen angreb dem, men alle Skattekonzernerne forbleve i Lydighed imod Kongen, og betalte ham deres Skat; det samme gjorde ogsaa hans Svoger Kong Hjørvard. Engang talte Dronning Skulde med tunge Suk saaledes til sin Herre Kong Hjørvard: „Det er ikke efter mit Sind, at vi skulle yde Skat til Kong Rolf, og trælle under hans Nag, og det skal heller ikke saa være, at du skal være hans Undermand.” Hertil svarede Hjørvard: „Det gavner os bedst, ligesom de andre, at vi finde os deri, og leve i Fred og Ro.” „Da er du kun en ringe Karl,” sagde hun: „om du vil taale alskens Banære, som dig er tilfoiet.” „Det er umueligt,” sagde han, „at anfælde Kong Rolf, thi ingen drifter sig til at bære Ubindsfold imod ham.” „Hvi er du saa ringe en Mand,” vedblev hun, „at der er intet Mod i dig? Den vinder aldrig, som intet sover; det kan man ikke vide, før man har forsøgt det, om man ei kan staae imod Kong Rolf og hans Kæmper; og nu er det saa, at jeg troer, at han nu for bestandig er seierløs; og jeg skal ikke afholde mig fra at forsøge det, og ikke skaane ham, skjønt han er i Slægt med mig; han holder sig nu som oftest hjemme, fordi han aner selv, at Seiren ikke længere vil være med ham. Jeg skal nu oplægge et Raad imod ham, ifald det vil hjælpe, og jeg skal ikke undlade at forsøge hver Lyst for

at sætte det igjennem." Skulde var et stort Troldvæsen, og var paa modrene Side af Alfeslægten, og dette fik Kong Rolf og alle hans Kæmper at undgjelde. „Skulle vi nu først," sagde hun, „sende Bud til Kong Rolf, og bønne falde ham, at han forunder os Frihed fra at yde Skatten i de næste tre Aar, paa det Vilkaar, at vi siden paa een Gang betaler ham alt, hvad ham med Rette kan tilkomme. Af dette Kunstgreb troer jeg at tørde haabe et godt Udfald, og gaaer det vel af, da skulle vi i den Tid forholde os rolige." De Udsendte droge nu bort paa Dronningens Befaling, og Kong Rolf tilstod hendes Forlangende angaaende Skatten.

Om Skuldes Færd til Kong Rolf.

48. I denne Mellemtid forsamlers Skulde alle de drabeligste Mænd til sig, og alskens Mennefsudskud af alle de nærmeste Herreder. Dette svigefulde Anslag blev dog holdt saa hemmeligt, at Kong Rolf ikke mærkede noget dertil, og hans Kæmper heller ikke fattede den ringeste Mistanke derom; thi det blev drevet med den største Tryllekunst og Hæxeri; ja, Skulde anvendte, for at overvinde sin Broder Kong Rolf, den allerværste Trolddom eller Seid, og baade Ulfer og Norner eller Spaaekvinder og utallige andre onde Væsener vare i hendes Følge, saa at ingen menneskelig Magt kunde staae imod sigt. Kong Rolf og hans Kæmper sad imidlertid i Fryd og Gammen paa Leiregaard, og dreve Tiden hen med alskens Lege, som man da kjendte til, hvilke de øvede med al Kunst og Pryd; hver havde ogsaa sin Trille at fornøje sig med. Da nu Udrustningen var færdig, droge Kong Hjørvard og Skulde til Leiregaard med denne uhyre Hær, og kom der ved Juletider. Kong Rolf havde da ladet

gjøre store Unrettelser imod Julen, og hans Mænd drak stærkt Juleaften. Hjørvard og Skulde reiste uden for Byen deres Telte, som baade vare store og lange og besynderlig indrettede; der vare ogsaa mange Vogne, alle fyldte med Vaaben og Krigsrustninger. Kong Rolf lagde ikke Mærke dertil, men havde mere sine Tanker henvendt paa, ret at vise sin Stormodighed, Pragtsfuldhed og Høimod og al den Mandighed, der boede i hans Bryst, og paa at see dem til Gode, som vare komne til ham, for at hans Hæder kunde vidt og bredt udbredes; thi han havde nu alt, hvad som kunde pryde en verdslig Konge. Men det har man ingen Efterretning om, at Kong Rolf eller hans Kæmper skulde nogensinde have ofret til Afguder; men derimod troede de paa deres egen Magt og Styrke; thi til den Tid var den hellige Tro endnu ikke forkyndt her i Norden, og de, som boede her i den nordre Verdens Deel, havde kun liden Oplysning om deres Skaber.

Om Hjalte den Høimodige og Kæmpernes
Opmuntring til Kampen.

49. Det hændte sig imidlertid, at Hjalte den Høimodige gik til det Huus, hvori hans Frille var; han mærkede da tydelig, at der ikke saae meget fredeligt ud under Hjørwards og Skuldes Telte, men stille sig dog rolig an, saa man ikke kunde see mindste Forandring i hans Mine, og gik til Sengs med Frillen, som var en saare smuk Kvinde; men, da han havde ligget der en søie Tid, sprang han op, og spurgte hende, hvad hun syntes bedst om, tvende Ugersvende paa to og tyve Aar, eller en firfindstyve Aars Gubbe; hun svarede: „Tvende to og tyve Aars Karle staae mig bedre an end firfinds-

tyve Mars Gubber." „Dette Ord skal du undgjælde, din Skjoge!" sagde Hjalte, og han gif hen til hende, og bed Ræsen af hende, sigende: „Nu kan du skyde Skylden paa mig, om der skal opstaae Slagsmaal om dig, og venter jeg, at de fleste ville herefter kun synes lidt om dig." „Jlde behandler du mig nu," sagde hun, „og ufortjent." „Ikke kan man tænke paa alt," sagde Hjalte, og greb sine Vaaben, thi han saae, at Markerne trindt omkring Borgen vare besatte af brynieklædte Mænd, og at Bannerne alt vare reiste i Veiret, og han forstod da, at der ikke maatte dvæles længere, og at Ufred forestod; han gif derfor til Hallen, hvor Kong Rolf og hans Kæmper vare, og raabte: „Vaagner nu op, Herre Konning! thi Ufred er i Gaarden, og det er nu mere nødvendigt at kæmpe, end at favne Kvinder; og jeg troer, at kun lidt vil Guldet i Hallen forøges ved din Søster Stuldes Skat; men hun er, skjønt en Kvinde, håard som Skjoldunger, og det kan jeg sige dig, at det er ikke en ubetydelig Hær med haarde Sværde og Krigsrustninger, som der ganger her trindt om Borgen med Uvindskjold, og at Kong Hjørvard pønser paa Hjendtlighed imod dig, og agter vist ikke fra denne Stund ostere at kræve Riget af dig." „Nu ville vi," sagde han, i det han henvendte sig til sine Stalbrødre, „styre vor Konnings Hær, thi han sparede aldrig noget for os; lad os nu vel opfylde vore hellige Løfter, mandig at forsvare den navnkundigste blandt Konger af dem, som nu ere her i Norden, saa at det maae spørges til alle Lande, at vi gjengjeldte ham hans Vaaben og Krigsrustninger og alle de andre Velgjerninger, han har beviist os; og vi gjøre her:

ved jo ikke andet end vor høieste Skysdighed. Store Barfler ere gangne forud, skjønt vi saalænge have været rolige derved, og jeg har stærk Anelse om, at derefter ville følge store Tildragelser, som ville blive i varigt Minde; det vil somme sige, kan jeg tænke, at jeg taler dette af Mistrøst; men det kan vel hændes sig, at Konning Rolf nu for sidste Gang drikker med sine Kæmper og Hoffinder. Op nu alle Kæmper!" vedblev Hjalte, „og stiller eder snart fra eders Griller! thi andet forestaaer eder nu, at berede eder mod det, som herefter følger. Op nu alle Kæmper, og væbner eder tilhobe!" Sprunget da op Romund Haarde og Rolf Snarhaandede, Svipdag og Beigald og Hvitserk hin Kasse, Haklang den sjettede, Hardrefil den syvende, Hake hin Modige den ottende, Bøtt hin Stærke den niende, Starolf hed den tiende, den ellevte var Hjalte hin Høimodige og Bødvar Bjarke den tolvte; og han havde faaet Tilnavnet Bjarke eller Egstyrke, fordi han skaffede alle Kong Rolfs Bersærker af Veien for deres Dvermod og Hoffærdighed; men nogle dræbte ham, saa at ingen af dem længere kunde trives for ham, thi de vare som Kvinder at regne imod ham, naar det kom an paa en Prøve, men ansaae sig dog stedse for hans Dvermænd, og oplagde bestandig svigefulde Anslag imod ham. Bødvar Bjarke stod strax op, iførte sig sin Baabenrustning, og sagde: „Nu behøver Konning Rolf stolte Mænd, som alle have Hjertet paa det rette Sted, og som ikke stille sig bag ved Kongen." Kong Rolf sprang nu op, og uden mindste Frygt tog han til Orde: „Fremtager os den bedste Drik! thi vi ville først drikke, og være muntre, og saa udvise, hvad for Mænd Rolfs Kæmper ere, og stræbe efter det

ene, at vor Manddom maa blive længe i Efterflægtens Minde; thi her ere komne de største og tapreste Kæmper af alle omliggende Lande. Siger til Hjørvard og Skulde og deres Mænd, at vi ville drikke os lystige, før vi tage imod Skatten!" saa stete, som Kongen bød; Skulde svarede: „Ulig er min Broder Kong Rolf alle andre Mænd, og det er Skade for saadanne Mænd; men dog skulle vi nu alligevel engang slaae Hovedet paa Sømmet." I saadan Anseelse var Kong Rolf, at han var berømt baade af Venner og Uvenner.

Slagets Begyndelse og Hjaltes Opmuntring og Samtale med Bødvar.

50. Kong Rolf sprang nu op fra Høisædet, da han havde drukket en Stund, og alle hans Kæmper skiltes nu fra den gode Drik og droge ud, undtagen Bødvar Bjarke, ham saae de ingensteds, hvilket undrede dem meget, og de havde Mistanke om, at han enten var fangen eller ihjelslagen. Saasnart de vare komne udenfor, opstod der en skrækkelig Kamp; Kong Rolf fulgte selv sit Banner frem, og hans Kæmper paa begge Sider og det øvrige Mandskab fra Borgen, hvilket det ikke er let her at opregne, men de kom nu kun til liden Nytte. Der fik man at see svære Hug i Hjelme og Brynier, og mange Sværde og Spyd at svinges i Luften, og saa mange Dyrger af Lig, at alle Grunde vare bedækkede dermed. Hjalte hin Hvimodige sagde: „Mange Brynier ere nu forslidte, og mange Baaben sønderbrudte, mange Hjelme forhuggede, og mangen kjæk Riddermand stødt af Hesten; dog er vor Konning end ved freidigt Mod, thi han er nu saa glad, som da han sad og drak Øl, og han svinger nu sit Slavind med begge Hænder tillige, og han

er heel ulig andre Konger i Kamp, thi saa synes han mig, som han havde tolv Mænds Styrke; mangen tapper Mand har han fældet, og nu faaer Kong Hjørvard at føle, at Sværdet Skofnung bider, og det synger høit i deres Hjernesfaller;" thi det var Skofnungs Natur, at det lød høit, naar det traf paa Benene. Der blev nu kæmpet med saadan Hestighed, at intet holdt Stand mod Kong Rolf og hans Kæmper. Kong Rolf svang nu Skofnung, saa det var et Under at see paa, og Kong Hjørwards Hær blev meget formindsket, og hans Folk faldt for Fode. Nu seer Hjørvard og hans Mænd, hvorledes en stor og stærk Bjørn gaaer foran Kong Rolfs Mænd, og bestandig tæt foran Kongen selv; den dræbte flere Mænd med sine Kløer, end fem af Kongens andre Kæmper; Hug og Skudvaaben glede uden Virkning ned af den, men den nedstyrtede Mænd og Heste, saa mange, som kom den nær, og knuste Folk med sine Tænder, saa der blev en jammerlig Hylen i Kong Hjørwards Hær. Hjalte seer sig nu om, og savner sin Stalbroder Bødvar, og siger til Kong Rolf: „Hvorledes mon det forholde sig, at Bødvar unddrager sig nu, og er ikke hos Kongen, saadan og saa stor en Kæmpe som vi have holdt ham for, og som han saa ofte har viist sig?" Kong Rolf svarer: „Nogensteds maa han være, som os bedst maa gavne, om han er sig selv raadig. Udviis du dit skønne Mod, og gaae frem ad, men last ham ikke, thi ingen af eder er hans Lige, det siger jeg, uden at gjøre nogen af eder Bebreidelse, thi I ere alle meget tapre Kæmper." Hjalte tog sig dog for at løbe hjem til Kongens Hal, og da han kom ind, saae han Bødvar sidde der ganske ørkesløs. „Hvor længe skulle vi tøve efter den drabeligste af Kæmper,"

sagde da Hjalte, „og er dette en sørgelig Hændelse uden Lige, at du staaer ikke paa din Plads, og forsøger dine kraftfulde Arme, som ere saa stærke som mæskede Bjørne. Op nu, Bødvar Bjarke, min Overmand! eller jeg brænder Huset op tilligemed dig selv, thi det er en Hovedskam for en saadan Kæmpe, som du er, at Kongen skal stille sig i Fare for os, og da mister du derved din store Berømmelse, som du i saa lang Tid har haft.” Bødvar stod nu op, sukkede og sagde: „Ei tør du, Hjalte! at skrække mig, thi jeg er ikke frygtsom, og jeg er nu ganske færdig til at drage med; da jeg var ung, flyede jeg hverken Ild eller Jern; Ild har jeg kun enkelte Gange forsøgt, men Jern har jeg stundum udholdt, og jeg har ei unddraget mig fra nogen af disse Dele hidindtil, og du skal med Sandhed sige, at jeg er fuldkommen villig til at stride; bestandig har Kong Rolf kaldt mig Kæmpe fremfor sine andre Mænd, og jeg har desuden meget at gjengjelde ham, først Svogerskabet, dernæst tolv Gaarde og mange Kostbarheder, han har givet mig; jeg fældte Bersærken Agnar, som tillige var Konge, og denne Daad har længe været i Folks Minde.” Dernæst opregner han mangt et Storbærk, som han havde udført, hvorved han var bleven mange Mænds Bane, og bad ham saa troe, at han uden Frygt vilde gaae til Kampen; „men dog troer jeg,” sagde han, „at vi her have langt større Vidunder at stride imod, end nogensteds, hvor vi tilforn ere komne; men du har ikke, Hjalte! været Kongen til saa stor Tjeneste med dette Forretagende, som du troer; thi saa vidt var det nu næstent kommet, at man ikke vidste, til hvem Seiren vilde vende

sig; dog har der nu denne Gang mere manglet dig Forstand end Velvillie mod Kongen, og ingen anden af hans Kæmper, uden du og Kongen, skulde have været i Stand til at falde mig ud; thi hver anden skulde jeg have dræbt; men nu nærmer sig Skjæbnens Beslutning, at intet Raad mere kan hjælpe, og siger jeg dig med Sandhed, at nu kan jeg i mange Henseender mindre yde Kong Rolf Hjælp, end før du kaldte mig herfra." Hjalte sagde: „Klart er det, at jeg er dig og Konning Rolf mest forbunden, men det er dog vanskeligt at finde Raad i saadanne Tilfælde.

Om Bodvar Bjarkes og Hjalte hin Hovmodiges Fremgang og Drdsfifte.

51. Efter denne Hjaltes Opmuntring staaer Bodvar op, og gaaer ud til Kampen; da forsvandt Bjørnen strax af Synne af Kong Rolf's Hær, og nu begyndte Kampen at falde dem besværlig; thi Dronning Skulde havde, der hvor hun sad i sit sorte Telt paa sit Tryllehjal, ikke kunnet komme afsted med sine Kunster, saa længe Bjørnen var i Kong Rolf's Hær. Det skifter nu saa om, som om mørk Nat kom efter en klar Dag, og Kong Rolf's Mænd see en skrækkelig Galt komme frem af Hjørwards Hær, i Størrelse ei mindre end en tre Vintres Kvie; den var ulbegræet af Farve, og Pile fløi ud af hver af dens Børster, og dræbte paa denne usædvanlige Maade Kong Rolf's Hoffinder hobeviiis. Bodvar Bjarkes fældte nu for Gode, og hug baade til venstre og højre, og tænkte nu ikke paa andet, end at nedhugge saa mange som mueligt, førend han faldt; den ene styrtede da for ham tvært over den anden; blodige vare hans Arme lige op til Skuldrene, og døde Kroppe

laae dyngeviis paa alle Sider trindt omkring ham. Han stillede sig an, som han var rasende; men saa mange Mænd af Kong Hjørwards og Skuldes Hær, som han og flere andre Kong Rols Ræmper end dræbte, saa gif det dog med saadant et Vidunder, at deres Hær aldrig derfor blev tyndere, og det var, som ingen udrettede noget, og aldrig tyktes de at have været i saadan vidunderlig Kamp. Da tog Bødvar til Orde: „Drøi tyktes mig Skuldes Hær, og jeg har Mistanke til, at de Døde svæve her, og staae atter op, og stride imod os; og det vil være en vanskel lig Sag, at kæmpe mod Gjengangere; og saa mange Been, som her ere kløvede, og Skjolde søndersplitte tede, og Hjelme og Brynier huggede i smaa Stykker, og Høvdinger fældte til Jorden, saa ere de Døde dog de grummeste at kæmpe imod; thi vi have ingen Magt imod dem. Men hvor er nu den af Konning Rols Ræmper, som udæskede mig, og som saa ofte tilskyndte mig at gaae ud, før jeg vilde give ham Svar? Nu seer jeg ham ikke, og jeg er dog ei vant til at bagtale Folk.” Derpaa sagde Hjalte: „Deri siger du Sandheds Ord, du pleier ikke at bagtale Folk; men her staaer den Mand, som hedder Hjalte; jeg har endnu Eøne til at udrette noget, og der er ikke langt imellem os, og nu har jeg tapre Mænds Bistand nødvendig, thi alle Dækningsbaabnene ere huggede af mig, og, skjønt jeg tyktes, at jeg dræber Folk for Fode, formaaer jeg dog ikke at hæve ne alle de Hug, som jeg erholder; dog skal jeg ei staae mig, om vi saa i Aften skulle gjæste i Valhal; thi vist ere vi aldrig stødte paa et saadant Under, som paa denne Dag; men længe have vi seet Varsler paa de Hændelser,

som nu forestaae.” Bødvar Bjarke tog til Orde: „Læg Mærke til, hvad jeg nu siger: jeg har nu kæmpet i tolv store Hovedslag, og altid haft Ord for at være en usofsagt Helt, og har ikke givet efter for nogen Bersærk; jeg tilskyndte Kong Rolf at besøge Kong Abdils; der mødte vi vel nogle listige Kunstere; men det var af liden Betydighed imod dette Dævelskab, som nu trykker mit Hjerterte saa haardt, at jeg ikke svinger Sværdet med samme Glæde som tilforn; jeg mødte Kong Hjørvard nys i det første Angreb, og vi kom strax i Kæst med hinanden, men ingen af os kjælede for den anden; der skiftede vi nu Baarben en Stund, og han gav mig et Sting, saa jeg kunde føle Dødens Nærmelse; men jeg hug ham Haand og Fod væk, og det andet Hug traf i hans Skulder, saa jeg fløvede ham ned i Siden og Ryggen, og saaledes stonedede han derved, at han ei aandede mere; men da han nu havde sovet en Stund, og jeg troede ham død, saa vil vist faa findes hans Lige, thi han stred lige saa djarvelig derefter som tilforn, og jeg kan aldrig sige, hvad Kræfter han nu har. Her ere nu saa mange Mænd sammenkomne, mægtige og forneemte, imod os, og fra alle Verdens Hjørner drive de sammen, saa at man ei kan udholde Kamp imod dem; men Odin kan jeg ikke kjende iblandt dem, og jeg bærer dog ingen Tvivl om, at han jo maae svæve her imod os, den fule og trølose Herians Søn¹, kunde nogen vise mig, hvor han stod; jeg skulde da kryste ham som en anden, den mindste og elendigste Museunge, og kunde jeg blot faae ham imellem Hænderne, det onde og giftige Bæsen skulde da vorde skammelig

¹) saa kaldtes stundum Odin; Herian bemærker den Krigførende.

gen medhandlet; thi hvo kunde bære mere heftigt Had i Sindet end jeg, naar han saae sin Drot og sin Herre saa medhandlet, som vi nu see vor." Hjalte sagde: "Er Skjæbnen let at boie, og det nytter ikke at staae imod Naturen." Dermed sluttede de deres Samtale.

Kong Rolf Krakes og hans Kæmpers Fald og Hævnen efter dem.

52. Kong Rolf værgede sig vel og mandig og med storre Tapperhed, end nogen Mand vidste Mage til; man trængte haardt ind paa ham, og alle de udsøgteste af Kong Hjørwards og Skuldes Mænd sloge en Kreds trindt omkring ham. Skulde var nu ogsaa selv kommen til Kampen, og ansporede med Hidsighed sine Ulyrker til at gaae løs paa Kong Rolf; thi hun saae, at hans Kæmper ikke vare ham nær; og det var just det, som Bodvar Bjarke og flere af Kæmperne storligen angrede, at de da ikke kunde yde deres Herre Hjælp; thi de vare nu lige saa begjerlige efter at døe med ham, som de havde haft lyst til at leve med ham, da de vare i deres blomstrende Ungdom. Nu var hele Kong Rolfs Huustrop falden, saa at ikke een Mand stod mere paa Benene, men de fleste af Kæmperne vare dødelig saarede; og dette gif nu, som rimeligt var, sagde Mester Galterus, at Menneskekræfter ikke kunne staae imod saadan Djævels Kraft uden Guds almægtige Bistand, „og det ene var til Hinder for din Seier, Konning Rolf! at du ikke havde nogen Oplysning om din Skaber." Nu opkom der saadant et Trolddoms Uveir, at Kæmperne begyndte at styrte, den ene tvært over den anden. Kong Rolf slap dog ud af Skjoldborgen, men var som opgiven af Modighed, og fort at berette, der faldt Kong Rolf, og alle hans Kæm-

per med stor Berømmelse; men hvor drøie Hug de deelte ud, før de faldt, det staaer ikke til at beskrive med Ord. Der faldt ogsaa Kong Hjarvard og hele hans Hær, og ifkun nogle faa Nidinger stode tilbage tilligemed Skulde. Hun lagde derpaa Kong Rolf's Rige under sig, og styrede det baade slet og i kort Tid. Elgfrode hævnede sin Broder Bødvar Bjarke, som han havde lovet ham, tilligemed Kong Thorer Hundefod, som der berettes i Fortællingen om Frode, og de finge megen Bistand fra Sverrig af Dronning Yrsa, og det siges, at Bøgger har været Hovedansøger. Med denne hele Hær droge de til Danmark mod Dronning Skulde, uden at hun tænkte derpaa, og de fangede hende, før hun kunde faae nogen Trolddom iværksat. Alt hendes onde Pak dræbte de, men hende selv martrede de til Døde med alskens Pinsler. Saaledes kom Riget igjen under Kong Rolf's Døtre, og hver drog til sin Hjemstavn. Over Kong Rolf blev en Hoi opkastet, og hans Sværd Skofnung lagt ved hans Side; ogsaa for hver Kæmpe blev en Hoi opkastet, og nogle Vaaben lagte deri. Og ender her Kong Rolf Krakes og hans Kæmpers Saga.

Brudstykker
af
det gamle Bjarkemaal

Solen er oprunden,
Kyste Hanens Sjædre,
Tid er nu for Dreng
Tid Daad at gange;
Vaager, stedse vaager,
Venner kjære,
Alle I ypperste
Udils Uvenner!

Har hin Haardsføre
Kolf den Skytte,
Utgode Mænd, som
Slugt ei kjende;
Eder jeg vækker ei til Biin,
Ikke til Kvinders Tale,
Men jeg eder til Hildes
Haarde Leg¹ nu vækker.

* * *

Den gavmilde Konning
Sine Hirdmænd² skjenked³

¹) Kampgubindens Leg, d. e. Striden. ²) Hoffinder. ³) De følgende Benævnelser ere alle Omfkrivninger paa Guldet, som for største Delen grunde sig paa eddiffe Myther, og for hvilke der gives Regler i Skalda.

104 Brudstykker af det gamle Bjarkemaal:

Fenjas Arbeide¹,
Fafners Leie²,
Glaser's Glandsløv³,
Granes fagre Byrde⁴,
Drøpners dyre Sved⁵,
Drmens Duun².

Den gjæve Fyrste uddeelte,
Folk modtoge
Sifs Hovedhaar⁶,
Haandens Is⁷,
Den tvungne Odderbod⁸,

¹) Trælkvinderne Fenja og Menja malede ifølge Grottesangen Gulb for Kong Frode paa Kværnen Grotte. ²) Over Gulb rugede Fafner i en Drms Skikkelse, derfor nævnes Guldet Drmens Duun, Hynde eller Leie. ³) I Usgaard foran Balhals Dørre stod den heilige Lund Glaser, hvis Løv vare røde som Gulb. ⁴) Efterat Sigurd havde overvundet Fafner, bortførte han dennes Gulb paa sin Hest Grane. ⁵) Af Ringen Drøpner, som Dværgen Brok havde bragt Dbin, dryppede hver niende Nat otte ligesaa tunge Ringe, som her benævnes dens Sved. ⁶) Lofe havde ved List afklippet Sifs heilige Haar, men han blev af Thor tvungen til at formaae Svartalfene til at smede et Hovedhaar af puren Gulb til hende istedenfor hint. ⁷) Guldet benævntes Haandens Ild formedelst dets røde Farve og dets Afbenyttelse til Fingerringe; paa lignende Maade benævnes her Solvet, formedelst dets hvide Farve, Haandens Is. ⁸) Dbin, Lofe og Fæner traf paa en Vandring ved en Na en Odder, som sad og aad en Kar. Lofe ihjelslog den, og de slæbte den derefter hen til en Bonde, ved Navn Reidmar, og bade ham om Natteherberge, sigende, at de selv førte Mad med sig. Men denne Odder var egentlig Reidmars Søn Dter, som havde paataget sig denne Skikkelse; Reidmar hidkaldte derfor sine andre Sønner Fafner og Regin, og ophidsede dem til at hævne deres Broder. Da bleve Uferne bundne, og maatte betale saa meget Gulb, som der kunde rummes i Odderens aflaaede Skind og tillige beklædes uden omkring det. Det var den Bod eller de Bøder, som Uferne ble-

Freias Taarer ¹,
 Flodens Ild ²,
 Ides glindsende Ord ³.

Krigeren glæded
 Mange Folk med
 Thjassles Arveskifte ³,
 Prydede vi ginge!
 Den kampdjærve Høvding
 Skjenked de Tapre
 Rhinens røde Malm ²,
 Niflungers Trætteæmne.

* * *
 Saa skal jeg ham kvæle,
 Som den mørkansigtede
 Skovbjørns Bedrager
 Kvæler Bæggens Beboer ⁴.

de tvungne til at betale for Ddberens Drab. Dette Guld, hvor
 over Fasner siden, som, der fortælles, rugede i en Orms Skikkelse,
 indtil Sigurd efter Fasners Drab bortførte det, blev længe et
 Livstems Vble i Niflungernes Slægt, hvorom Valsunga Saga,
 14de Kap. og følgende, giver nsiere Beretning.

¹) Freias, eller som hun her i Texten kaldes, Mardals Mand
 Dder drog lang Bei bort; Freiagrød da over ham, og hendes Taar
 rer vare røde som Guld. ²) Uferne vare til Gjæstebud hos Uger, Ha
 vets Gud; denne lod da indbære paa Gulvet skinnende Guld, som
 oplyste Salen ligesom Ild eller Lys; deraf kaldes Guldets Svens
 eller Flobernes Ild. ³) Da Fatterne Thjasse, Ide og Gang skif
 tede Arv efter deres Fader Dvald, maalte de Guldet, ved hver Gang
 at tage saa meget, de kunde holde i Munden; deraf Guldets Bes
 nævnelser, Fatters glindsende Ord og Thjassles Arveskifte. ⁴)
 Bæggens Beboer d. e. Musen. Naar man sammenholder dette
 Brudstykke med de Udtryk om Ddin, som i Nolf Krakes Saga, see
 ovenfor S. 100, lægges Bødvar Bjærke i Munden, ledes man paa

106 Brudstykker af det gamle Bjarkemaal

Rolf hin Høimodige
Paa Jordens Haar¹ er falden.

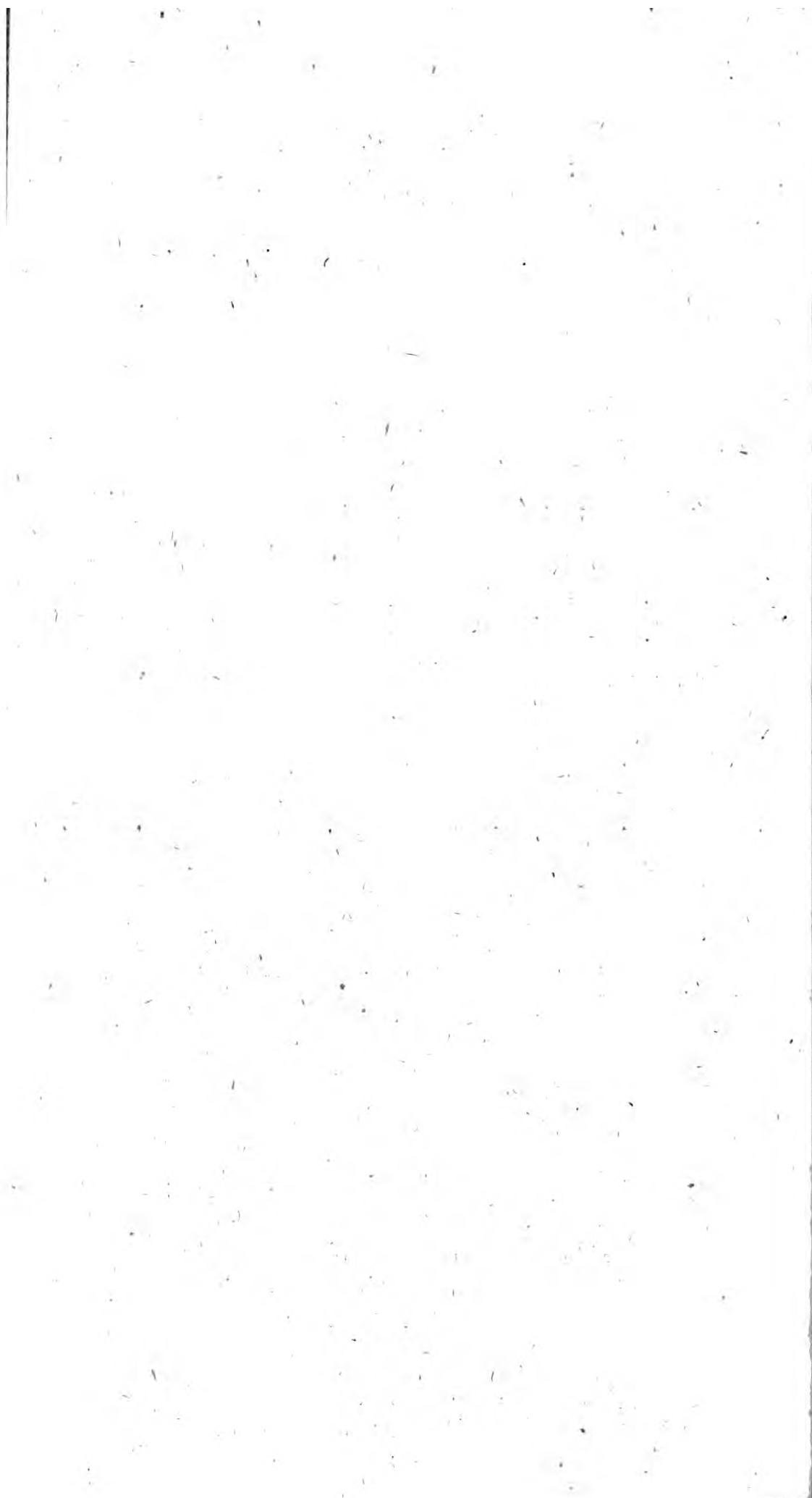
den Formodning, at dette Stykke af Bjarkemaal er Rilden til hin Beretning om Bødvars Udtryk, og at altsaa her sigtes til Ddin, hvorved Sagaens Udsagn, at Rolf og hans Kæmper ikke troede paa Ddin, vinder Bestyrkelse.

¹) d. e. i Græsset.

Völsunga Saga

eller

Saga om Sigurd Fafnersbane.

Bølsunga Saga.

Sige bliver Konge i Huneland.

Her fortælles først om en Mand, ved Navn Sige, som sagdes at være Odins Søn; en anden Mand er nævnt i Sagaen, som hed Skade, og var mægtig og drabelig; men dog var Sige, ifølge Beretningerne, endnu mægtigere og af høiere Byrd. Skade havde en Træl, ved Navn Brede, om hvem Sagaen ogsaa fortæller os noget; han forstod sig vel paa det, han skulde udføre, og besad Idretter og Færdigheder lige med, ja nogle endog fremfor dem, som bleve høit anseete over ham. Det hændte sig nu engang, at Sige drog paa Dyrejagt, og Trællen fulgte ham, og de jagede hele Dagen ligetil Aften; og da de om Aftenen bare Fangsten sammen, havde Brede faaet mere end Sige; derover var denne saare misfor- nøiet, og sagde, at han undrede sig over, at en Træl skulde overgaae ham i Dyrejagt; han løb derfor til ham, og dræbte ham, og grov siden Liget ned i en Sneedrive. Om Aftenen drog han hjem, og fortalte, at Brede var reden fra ham i Skoven: „han var paa een Gang ude af mit Niesyn,” sagde han, „saa jeg ei veed mere til ham.” Skade fattede Mistanke til Siges Udsagn, og formodede, at det maatte være hans Svig, og at han vel havde dræbt Trællen; han udsendte derfor Folk for at lede efter ham, og saaledes endte Søgningen, at de fandt ham i Sneedriben. Da sagde Skade, at den

Drive Skude for Eftertiden kaldes Brede Drive, og efter den Tid har det været Skif, at benævne en stor Sneedrive saaledes. Det kom nu op, at Sige havde dræbt Trællen, og siden skjult ham; de kaldte ham da en Fredsbryder, og han maatte nu ikke forblive længere hjemme hos sin Fader. Odin fulgte nu Sige bort af Landet saa lang en Vej, at det var en betydelig Reise, og han lod ei af, før han havde ført ham til Krigsskibe. Da begav Sige sig paa Krigstog med det Mandskab, som hans Fader før Skilsmisken havde overdraget ham, og han var seiersfæl i Kampen, og saavidt kom hans Sag, at han omsider vandt sig Land og Rige. Dernæst gjorde han et anseeligt Giftermaal, og blev en mægtig og vældig Konge; han herskede over Huneland, og var en berømmelig Kriger. Han havde med sin Kone en Søn, som hed Nerer; denne voxte der op hos sin Fader, og blev snart stor af Væxt og en ypperlig Mand.

Volsungs Fødsel og Giftermaal.

2. Nu blev Sige gammel; han havde mange Uvinds mænd, saa at omsider endog de gjorde Anfald paa ham, hvem han bedst troede; det var nemlig hans Kones Brødre. De anfaldt ham, da han mindst tænkte derpaa, og var omgivet af saa Folk, saa at han blev overmandet, og faldt i denne Træfning med hele sin Huustrop. Hans Søn Nerer var ikke tilstede i Saren, og han fik siden af sine Venner og Landshovdingerne saa megen Hjælp, at han bemægtigede sig baade Land og Kongedomme efter sin Fader Sige. Og da han nu troede at have faaet fast Fod i sit Rige, mindedes han den Sag, som han havde med sine Morbrødre, der havde dræbt hans Fader; han samlede sig derfor et betydeligt

Mandskab, drog med denne Hær mod sine Frænder, da det syntes, at de tilforn havde opført sig saaledes imod ham, at han nu vel kunde sætte Slægtskabet til Side; det gjorde han, og holdt ikke op, før han havde dræbt alle sin Faders Mordere, i hvor vanskelige de end vare ham at faae Bugt med. Nu tilegnede han sig Lande, Rige og Gods, og han blev vældigere, end hans Fader Sige havde været. Han forhvervede sig stort Bytte i Krigen, og tog sig en saadan Kone, som han fandt at passe for sig; men de vare meget længe sammen, uden at have nogen Arving; dette bedrøvede dem begge saare, og de bade Guderne med stor Befymring om, at de vilde skjenke dem et Barn. Det fortælles nu, at Frigga horte deres Bøn, og ligesaa Odin, hvad de bade ham om; han blev ikke raadbild, men tog sin Dnsfems¹, Jæsten Kimners Datter, lagde et Æble i hendes Haand, og bad hende bringe det til Kongen. Hun tog imod Æblet, iførte sig en Krageham, og fløi saa længe, indtil hun kom der, hvor Kongen opholdt sig, og sad paa en Høi. Hun lod da Æblet falde i hans Skjød; han tog dette Æble, og tyktes vide, hvad Egenskab det besad, og han gif da hjem fra Høien til sine Mænd, og kom til Dronningen, og hun spiste noget af Æblet. Det fortælles nu, at Dronningen fandt snart, at hun var frugtsommelig, men der led en lang Tid hen, inden hun kunde føde Barnet. Det indtraf nu, at Kerer skulde, som Konger pleie, drage i Leding for at frede om sit Land. Paa denne

¹) Dnsfems bemærker enten udkaaret, elsket Mø eller udvælgende Mø, Valkyrie, een af de Møer, som Odin sendte til hver Strid, for at udkaare dem, som skulde falde og gjæste hos ham i Valhal.

Færd hændte det sig, at Nerer blev syg og døde, og agtede at besøge Odin, hvilket mange i de Tider holdt for ønskeligt. Med Dronningens Sygdom vedblev det at være det samme, saa at hun ikke kunde føde Barnet, og det varede saaledes sex Aar, at hun havde denne Sot. Da fandt hun, at hun ikke kunde leve længe, og hun bød da, at man skulde udfære Barnet, og hendes Bud blev efterkommet. Dette Barn var et Drengbarn, og denne Dreng var, da han kom for Lyset, stor af Væxt, som man kunde formode. Det er sagt, at han kyskede sin Moder, før han døde; og, da han fik Ravn, blev han kaldt Volsung, og han blev Konge over Huneland efter sin Fader; han blev tidlig stor og stærk og fuld af Mod i det, som man til den Tid holdt for Manddoms og Tapperheds Prøve; han blev den største Kriger og seiersæl i de Træfninger, som han holdt paa sine Krigstog. Da nu Volsung var bleven voksen, sendte Nimmer ham sin Datter Eiod, som før blev omtalt, da hun drog med Ublet til Volsungs Fader Nerer; Volsung tog hende tilægte, og de levede længe og lykkelig sammen, og havde ti Sønner og een Datter; deres ældste Søn hed Sigmund, og Datteren Signe; de vare Tvillinger og i alle Henseender de anseeligste og skønneste af Kong Volsungs Børn, der dog alle vare djærve Folk, ligesom det længe har været i Folkemunde og til Berømmelse omtalt, hvilke drabelige Kæmper Volsungerne have været, og at de, som det fortælles i gamle Sagaer, have udmærket sig fremfor de fleste baade i Skjønhed og Idrætter og alskens Kæmpelyst. Det berettes, at Volsung lod bygge en ypperlig Hal, gennem hvis Midte et stort Træ hævede sig op, saa at dets Grene med fagre Blade skyg-

gede over Hallens Tag, men Stammen stod ned i Hallen, og den kaldte de Brandstokken¹.

Signe giftes med Siggeir, Goterne's Konge.

3. Over Gotland herskede paa den Tid en Konge, som hed Siggeir, og var mægtig og rig paa Folk. Han drog til Kong Volsung, og beilede til Signe; dette Andragende optog baade Kongen og hans Sønner vel, men hun selv var uvillig dertil; imidlertid bad hun dog sin Fader at raade for dette, som for alt andet, hvad hende angik. Kongen fattede da den Beslutning at gifte hende med Siggeir, og hun blev troløvet med ham, og det blev bestemt, at Bryllupsfesten skulde holdes hos Kong Volsung, og at Siggeir skulde drage did til denne Tid. Kongen gjorde de bedste Anrettelser til Gildet, og da alt var beredt, kom Kong Volsungs Gæster paa den bestemte Dag, og ligesaa Kong Siggeir, som ogsaa førte mange hæderlige Mænd med sig. Det fortælles, at store Ildsteder vare anbragte langs igjennem Hallen, men den store før omtalte Ubild stod i Hallens Midte. Nu berettes videre, at, idet Folk sad ved Ilden om Aftenen, traadte en Mand ind i Hallen, der af Anseelse var alle ubekjendt; denne Mand var saaledes paaklædt, at han havde en spraglet Kappe over sig, han var barberet, og havde linnede Buxer, sammenbundne om Benene; et Sværd bar han i Haanden og en sid Hat paa Hovedet, og han var meget høi og aldrende at see til, og eensiet². Han gif til Brandstokken, blottede Sværdet, og stak det i Bullen med saadan Kraft, at det trængte

¹) formodentlig fordi Ilden har været anbragt omkring samme.

²) Af Beskrivelsen kjender man strax, at det var Odin, som efter Sagnene ofte aabenbarede sig for sin Slægt.

ind lige til Fæstet. Jngen dristede sig til at hilse paa denne Mand; han tog da til Orde, og sagde: „Den, som trækker dette Sværd ud af Bullen, han skal have det til Gave af mig, og han skal selv sande, at aldrig bar han bedre Sværd i Hænde, end dette er.” Derpaa gik denne gamle Mand ud af Hallen, og ingen vidste, hvo han var, eller hvorhen han drog. De stode nu op, og sparede ingen Nøje for at trække Sværdet ud, og den holdt sig for lykkeligst, som først naaede det. De Fornemste ginge først til, siden enhver af de andre, men der kom ingen, som fik det, thi det rokkedes ikke af Stedet, da de toge paa det. Da traadte Sigmund, Kong Volsungs Søn, til, og trak Sværdet af Bullen, og det var, som det sad løst for ham. Dette Vaaben syntes alle saa vel om, at ingen tyktes at have seet et saa godt Sværd; og Kong Siggeir tilbød Sigmund at opveie Sværdet med tre Gange saa meget Guld. „Du maatte have taget dette Sværd ligesaa let som jeg, der hvo det stod,” sagde da Sigmund, „om det sømmede dig at bære det, men nu faaer du det aldrig, efterat det først er kommet i mine Hænder, om du end bød mig alt det Guld, som du eier.” Kong Siggeir blev vred ved denne Tale, og tyktes at der var givet ham et haanligt Svar; men som han var en meget snedig Mand, saa lod han som han ikke agtede paa denne Tale, og dog udtænkte han samme Aften den Gjengjeldelse for dette, som siden blev iværksat.

Kong Siggeirs og Signes Hjemreise.

4. Nu er det at berette, at Kong Siggeir gik i Seng til Signe denne Aften; men da Veiret næste Dag var godt, sagde Kong Siggeir, at han vilde reise hjem, og ikke tøve, indtil Veiret blev flettere, eller Søen useilbar.

Der tales ikke om, at Kong Volsung eller hans Sønner søgte at holde paa ham, allerhelst da de saae, at han var bestemt paa at forlade Gildet. Da sagde Signe til sin Fader: „Ei har jeg Lyst til at drage bort med Kong Siggeir, og ei kan jeg glæde mig ved ham, thi jeg veed af min Fremviisdom og vor Slægts medfødte Klogskab, at der vil af dette Egteskab komme stor Ulykke over os, om det ikke bliver snart brudt igjen.“ „Ei skal du tale saa, Dotter!“ sagde han, „thi det vilde være stor Skam baade for ham og for os, om vi bryde vort Ord mod ham, medens han er uskyldig, og da vise vi hverken Tro eller Venkab imod ham, om dette bliver brudt; og vil han ilde gengjælde os det, saa meget det staaer i hans Magt, og det sommer sig ene fra vor Side, at holde det Indgangne.“ Nu beredte Kong Siggeir sig til Hjemreisen, og da de droge fra Gæstebudet, bød han sin Svigerfader Volsung og alle hans Sønner hjem til sig i Gotland til et anseeligt Gæstebud, paa tre Maaneders Frist, med alt det Følge, som han vilde have med sig og ham passende kunde være; Kong Siggeir vilde nu gengjælde den Mangel, der var i Bryllupsglæderne, da han, ganske mod Folks Sædvane, ikke vilde forblive der mere end een Nat; Kong Volsung lovede at komme paa den bestemte Dag; derpaa skiltes Svogrene, og Siggeir drog hjem med sin Kone.

Kong Volsungs Fald.

5. Der fortælles nu om Kong Volsung og hans Sønner, at de droge paa den fastsatte Tid til Gotland efter deres Svogers, Kong Siggeirs, Indbydelse; de havde tre Skibe ud fra Landet, alle vel udrustede. De havde en heldig Reise, og kom med deres Skibe til Got-

land. Det var silde om Aftenen, og samme Aften kom Kong Völsungs Datter Signe, og kaldte sin Fader og sine Brødre til en hemmelig Samtale; hun fortalte dem nu om Kong Siggeirs Forehavende, at han havde trukket en betydelig Hær sammen, og at hun troede, at han agtede at svige dem. „Nu beder jeg eder,” sagde hun, „at I drage strax tilbage til eders Rige, og samle saa meget Folk sammen som mueligt, og drage da selv hid, og hævne eder saa; men gaaer ei i denne Fare! thi I undgaae ikke hans Svig, hvis I ikke ville følge det Raad, som jeg giver eder.” Da sagde Kong Völsung: „Det monne alle Folkefærd til Berømmelse sige, at jeg talte et Ord, før jeg blev født, og gjorde jeg det høitidelige Lofte, at jeg skulde hverken flye Ild eller Jern for Rædsels Skyld, og det har jeg holdt hidindtil; og hvi skulde jeg ei opfylde det nu paa min gamle Alder? og ei skulle Mær bebreide mine Søner i Lege, at de frygtede for Døden, thi een Gang skal dog enhver døe, og Døden kan ingen undgaae; nu er det derfor mit Raad, at vi ingenlunde flye, men kæmpe paa det mandigste; jeg har nu stredet hundrede Gange, og har haft stundum mere Mandskab, stundum mindre, og jeg har stedse haft Seier, og det skal ei spørges, at jeg flyer eller beder om Fred.” Nu græd Signe saare, og bad, at hun maatte lade være at drage tilbage til Kong Siggeir; men Völsung sagde: „Du skal tilvisse drage hjem til din Mand, og forblive hos ham, hvordan det end gaaer med os.” Signe gif da hjem, men de beredte sig om Natten; og om Morgenens, saasnart det dagedes, bød Kong Völsung alle sine Mænd staae op, gaae i Land, og berede sig til Kamp. Da ginge alle i fuld Rustning i Land, og det varede nu ei længe, før

Kong Siggeir kom med hele sin Hær; der blev en meget haard Kamp imellem dem, og Kongen opmuntrede sine Folk paa det hidsigste til Fremgang; det er sagt, at Kong Volsung og hans Sønder ginge otte Gange igjennem Kong Siggeirs Splynger den Dag, og hug til begge Sider. Og da de agtede end at gjøre saa, da faldt Kong Volsung midt i sin Slagorden, og med ham alle hans Folk, undtagen hans ti Sønder, fordi de havde at gjøre med langt større Overmagt, end de kunde modstaae. Nu bleve alle Volsungs Sønder tagne til Fange, satte i Baand, og førte bort. Signe fik da at vide, at hendes Fader var dræbt, men hendes Brødre fangne og bestemte til Døden; og hun kaldte nu Kongen til Samtale med sig: „Jeg vil bede dig,” sagde hun, „at du ei lader mine Brødre saa hastig dræbe, men lad dem hellere sætte i Fjæder, thi det gaaer mig, som Ordsproget siger, at Døet ynder, saa længe det skuer, men jeg beder ikke for dem længere, da jeg veed, at det ei vil nytte.” Da svarede Kong Siggeir: „Ufsindig est du og galen, at du beder mere Modgang over dine Brødre, end at de blive dræbte; men dog skal dette tilstaaes dig, thi des bedre tykkes mig, jo større Lidelser de udstaae, og jo længere Kval de have, førend de døe.” Han lod det da være, som hun bad, og der blev tagen en stor Fjæder eller Træboile, og lagt paa Fodderne af de ti Brødre erteds i Skoven, hvor de nu sad hele den Dag til Natten. Men om Midnat kom der fra Skoven en gammel Elg eller Elsdyr, baade stor og grum, derhen hvor de sad i Fjæder; den bed een af Brødrene til Døde, aad ham heelt op, og foer siden bort. Morgenen derefter sendte Signe den Mand, som hun troede bedst, til sine Brødre,

for at faae at vide, hvordan det gif dem, og da han kom tilbage, berettede han hende, at een af dem var død; det syntes hende haardt, om det skulde gaae dem alle saa, uden at hun kunde hjælpe dem; men fort er derom at fortælle, den samme Elg kom i ni Nætter efter hinanden om Midnat, bed een ad Gangen ihjel, og opaad ham, og blev ved, indtil de alle vare opædte, saa at Sigmund var den eneste, der var tilbage; og før den tiende Nat sendte Signe nu den Mand, til hvem hun satte Tiltro, til sin Broder Sigmund, gav ham Honning, og bød ham at smøre Sigmunds Ansigt dermed, og lægge noget i Munden paa ham; han gif nu til Sigmund, og gjorde, hvad ham var budet, og drog derpaa hjem. Om Natten derefter kom den samme Elg, som sædvanlig, og agtede at bide ham ihjel, ligesom hans Brødre; men nu fornemmer den Lugten af ham, der hvor han var oversmurt med Honning, og slikker hele hans Ansigt med sin Tunge, og rækker siden Tungen ind i Munden paa ham; han benyttede Leiligheden, og bed den i Tungen; den stod fast imod, og rykkede haardt til sig, og sparkede Foden imod Fjæderen, saa at denne kloveedes heelt sonder, men han holdt saa fast, at Tungen gif af Elgen oppe ved Tungerødderne, og saaledes fik den sin Bane. Men det er somme Mænds Sagn, at den samme Elg var Kong Siggeirs Moder, og at hun ved sin Trolddom og Hexeri havde paataget sig denne Skikkelse.

Sigmund dræber Kong Siggeirs Søner.

6. Nu var Fjæderen brudt, og Sigmund løb, og han opholdt sig nu der i Skoven. Men Signe sendte Bud derhen, for at faae at vide, hvordan det gif, og om Sigmund var i Live; og da de kom, fortalte han

dem hele Tildragelsen, hvorledes det var gaaet med ham og Elgen, og de droge hjem, og fortalte Signe, hvad der var skeet. Hun drog nu ud til sin Broder, og de fattede den Beslutning, at han skulde indrette en Hule under Jorden i Skoven. Der forløb nu saaledes en Tid, i hvilken Signe skjulte ham der i Skoven, og sendte ham, hvad han behøvede, men Kong Siggeir stod i den For-
mening, at alle Volsungerne vare døde. Kong Siggeir havde to Sønner med sin Kone, og der fortælles nu, at, da den ældste Søn var ti Aar, sendte Signe ham til Sigmund, at han skulde yde ham Bistand, om han vilde forsøge paa at hævne sin Fader. Drengen drog da til Skoven, og kom silde om Aftenen til Sigmunds Hule; Sigmund tog vel imod ham, og sagde, at han skulde lægge Dei til deres Brød: „Jeg vil,” sagde han, „imidlertid gaae at hente Brænde;” og han gav ham en Meelbælg, men gik selv at hente Brændet. Men da han kom tilbage, havde Drengen ikke lagt Brødet; og da Sigmund spurgte, om Brødet var færdigt, svarede han: „Jeg tørde ikke røre ved Meelbælgen, thi der laae noget Levende i Melet.” Da tyktes Sigmund, at denne Dreng ikke besad saa meget Mod, at han kunde være tjent med ham, og da han igjen traf Signe, sagde han til hende, at han var ikke bedre hjulpen, uagtet han havde denne Dreng hos sig. „Dræb ham da!” sagde Signe, „thi han bør da ikke leve længere;” og saa gjorde han. Nu forløb den Vinter, og Vinteren derpaa sendte hun sin yngste Søn til Sigmund, og tør man ikke at forlænge Fortællingen herom, det gik som før, at han dræbte ogsaa denne Dreng efter Signes Raad.

Sinfjötles Dphav.

7. Det hændte sig engang, da Signe sad i sit Kammer, at der kom en meget troldfyndig Seidkone¹ til hende; Signe tiltalte hende saaledes: „Jeg vil at vi skifte Ham;“ hvorpaa hun svarede: „Derfor maa du raade;“ og nu gjorde hun saa ved sin Kunst, at de skiftede Udseende, og Seidkonen satte sig i Signes Sæde, efter hendes Raad, og lagde sig i Sengen hos Kongen om Aftenen, og han mærkede ikke andet, end det var Signe. Men om Signe er det at fortælle, at hun drog til Hulen til sin Broder, og bad ham om Natteherberge, „Jeg har forvildet mig i Skoven,“ sagde hun, „og veed ei, hvor jeg er kommen hen.“ Han sagde, at hun kunde blive der, og at han ei vilde nægte en Kvinde Huusly, da han troede at kunne være vis paa, at hun ikke vilde saaledes lønne ham den gode Modtagelse, at hun vilde forraade ham. De ginge da ind i Hulen, og satte sig ned at spise; han kastede ofte Vinene paa hende, og fandt Kvinden væn og fager. Men da de vare mætte, sagde han til hende, at han ønskede at de begge skulde ligge i een Seng om Natten; hun satte sig ikke derimod, og han havde hende der i tre Nætter, hvorefter hun drog hjem til Seidkonen igjen, og bad at de atter skulde skifte Udseende, hvilket denne ogsaa bevirkede. Men da Tiden var omme, fødte Signe et Drengbarn, og denne Dreng blev kaldt Sinfjötle, og da han voxte op, blev han baade stor og stærk og skøn af Udseende; han slægtede meget Volsungerne paa, og var ikke fuldt ti Vintre, da Signe sendte ham til Hulen til Sigmund. Hun havde gjort den Prøve paa sine første Sønner, før hun sendte dem til Sigmund,

¹) see foran S. 11.

at hun fæde Kjortelen fast paa Armene i Hud og Kjød; de udholdt det ilde, og skrege derved; saaledes gjorde hun nu ogsaa ved Sinfjotle, men han skiftede ikke Mine derved. Hun flaaede da Kjortelen af ham, saa at Huden fulgte med Ermerne, og sagde, at det vilde blive ham smertefuldt; men han sagde: „Saadan Smerte agte Volsunger ringe.“ Drengen kom nu til Sigmund; da bad Sigmund ham at ælte Dei af deres Meel, mens han opsøgte Brænde, og han gav ham en Bælg, og gif efter Brændet; men da han kom tilbage, var Sinfjotle allerede færdig med Bagningen. Da spurgte Sigmund, om han havde fundet noget i Melet; han svarrede: „Jeg havde Mistanke om, at der maatte være noget Levende deri, saasnart jeg begyndte at ælte, og jeg har nu æltet det med, som var deri.“ Sigmund sagde, og loe derad: „Ei tillader jeg dig at æde af dette Brød i Aften, thi deri har du æltet den værste Edderorm.“ Sigmund var saa drabelig en Mand, at han kunde æde Gift, uden at det skadede ham; Sinfjotle taalte vel, at Edder kom uden paa ham, men han udholdt ikke at æde eller drikke det.

Sigmunds Hævn og Helges Fødsel.

8. Det fortælles nu, at Sigmund holdt Sinfjotle endnu for ung til at deeltage i Hævnen, og vilde først vænne ham til nogle besværlige Foretagender; derfor drog de om Sommeren ud vidt omkring i Skoven, og dræbte Folk, for at forhøve sig Bytte. Da fandt Sigmund, at han slægtede Volsungerne paa, dog tænkte han, at han maatte være Kong Siggeirs Søn, og syntes, at han havde noget af sin Faders Dndskab, men Volsungernes Kæmpemod, og holdt for, at han vilde

blive sine Frænder meget lig. Han mindede ofte Sigmund om Hævnen efter sin Fader, og tilskyndte ham at dræbe Kong Siggeir. Nu hændte det sig engang, da de droge ud i Skoven for at forhverve sig Gods, at de fandt et Huus og to Mænd sovende derinde med tykke Guldringe paa; de vare Kongesønner, og en Ulfjæbne havde rammet dem, thi Ulvehamme hang over Huset over dem, og kun hvert tiende Dogn kunde de komme ud af Ulvehammene. Sigmund og Sinfjotle fore i Hammene, og kunde ei komme ud af dem igjen, thi de havde end den samme Egenskab som før, og de tudede nu som Ulve, og begge forstode Stemmen. Nu holdt de sig til Skovene, og hver af dem foer sin Bei; men de gjorde, den Aftale imellem sig, at de skulde vove Anfald, om der endog vare syv Mænd for dem, dog ei flere; men den, der blev anfaldet med Ufred, skulde lade Ulveglammet høre. „Lad os ei bryde denne Aftale,” sagde Sigmund, „thi du er ung og fuld af Dristighed, og man vil snart forsøge paa at gjøre Jagt efter dig.” Enhver af dem drog nu sin Bei, og da de vare adskilte, traf Sigmund paa nogle Mænd, og lod Ulveglammet lyde; og da Sinfjotle hørte det, foer han til, og dræbte dem alle. De adskilte sig atter, og da Sinfjotle var kommen længere frem i Skoven, fandt han elleve Mænd, og det gif saa, at han dræbte dem alle. Nu blev han modig, gif hen under en Eg, for at hvile sig der. Siden kom Sigmund til, og sagde: „Hvi kaldte du ikke?” „Ei vilde jeg kalde dig til Hjælp, for at dræbe elleve Mænd,” svarede Sinfjotle. Da sprang Sigmund saa haardt ind paa ham, at han vaskede og faldt. Sigmund bed ham foran i Struben, men den Dag kunde de endnu ikke komme ud af Ulvehammene.

mene; han lagde ham derfor paa sin Ryg, og bar ham hen i Hytten, og sad over ham, og bad Troldene tage Ulbehammene; Sigmund saae da en Dag to Væseler, af hvilke den ene bed den anden i Struben, hvorpaa den løb til Skoven, og tog et Blad, og lagde det over Saaret, og Væselen sprang strax helbredet op. Sigmund gik ud, og saae da en Ravn komme flyvende med Bladet og bringe ham det; han lagde det over Sinfjotles Saar, og denne sprang strax op, som om han aldrig havde været saaret; derefter gik de til Huln, og bleve der, indtil de skulde fare ud af Ulbehammene; disse toge de da, og opbrændte dem i Ilden, og gjorde det Ønske, at de ei mere skulde vorde nogen til Meen. I denne Ufsjæbne øvede de mange Heltegjerninger i Kong Siggeirs Rige, og da Sinfjotle havde nået sin modne Alder, troede Sigmund, at han havde prøvet ham tilstrækkelig. Det varede da ei længe, før Sigmund vilde søge at hævne sin Fader, om det vilde lykkes ham. De droge da en Dag bort fra Huln, og kom til Kong Siggeirs Gaard tilde om Aftenen; de gik ind i Forstuen, som var foran Hallen; der vare Ølkar inde, bag hvilke de skjulte sig. Dronningen vidste, hvor de vare, og gik til dem; og da de kom sammen, toge de det Raad, at søge Faderhævnen, saasnart det nattedes. Signe og Kongen havde to unge Børn, som gik og legede med Guldringe paa Gulvet, kastede dem langs Gulvet i Hallen, og løb dernæst efter dem. En Guldring sprang ud i Forstuen, hvor Sigmund og Sinfjotle sad, men Dronningen løb efter, for at opsøge den; han saae da to Mænd sidde der, store og barste af Udseende, som havde side Hjelme og hvide Brynier, og han løb nu strax ind i Hallen

til sin Fader, og sagde ham, hvad han havde seet. Kongen fattede Mistanke om, at der maatte være Svig under; men da Signe hørte, hvad de sagde, stod hun op, tog begge Børnene, gik ud i Forstuen med dem, og sagde, at de skulde vide, at de havde aabenbaret dem, „og raader jeg eder, at I dræbe dem,” svarede hun til. „Ei vil jeg dræbe dine Børn, om de end have forraadt mig,” sagde Sigmund, Sinfjotle derimod lod ingen Tid forløbe, men trak sit Sværd, dræbte begge Børnene, og kastede dem ind i Hallen for Kong Siggeir. Kongen stod da op, og eggede sine Folk til at gribe de Mænd, som havde skjult sig i Forstuen om Aftenen. Kongens Mænd løb strax ud, og vilde gribe dem, men de værgede sig mandigen, og den syntes at være værst faren, som var dem nærmest. Omfider bleve de dog overmandede, fangne og satte i Baand og Fjæder, og saaledes sad de der hele denne Nat. Nu overveiede Kongen, hvilken Dødsmaade han skulde tillægge dem, at de kunde føle den saa længe som mueligt, og om Morgenen derpaa lod han nu gjøre en stor Hvi af Steen og Torv, og da Hvi'en var færdig, lod han sætte en stor flad Steen i Midten af den, saa at den ene Kant af Stenen vendte op, den anden ned, og den var saa stor, at den deelte Rummet i to Dele, saaledes, at man ikke kunde komme fra den ene til den anden. Derpaa lod han Sigmund og Sinfjotle tage og sætte dem i Hvi'en, hver paa sin Side, eftersom det syntes ham værre for dem, om de ei begge vare sammen, men dog kunde høre til hinanden. Men da Folkene nu vare ifærd med at tildække Hvi'en med Græstov, kom Signe dertil, og havde et Halmknippe i Armen, kastede det i Hvi'en til Sinfjotle, og bad Trællene ei

lade Kongen det vide, hvilket de lovede, og derpaa blev Høien tillukket. Da nu Natten kom, sagde Sinfjotle til Sigmund: „Ei venter jeg, at der for det første en Lid vil mangle os Mad; thi her har Dronningen fastet Flæsk ind i Høien og viklet Halm derom.” Nu følte han atter paa Flæsket, og mærkede, at Sigmunds Sværd var indstuffedet deri, hvilket han kjendte paa Fæstet, da det var mørkt i Høien; dette fortalte han Sigmund, og de glædede sig begge derover; Sinfjotle skod nu Odden af Sværdet ind over Stenen, og stødte haardt paa det, Sværdet bed i Stenen; Sigmund tog nu ved Odden, og de ristede derpaa imellem sig, og de lode ei af at riste, før det var fuldendt, som kvædet er:

Kraftfulde Sigmund

og Sinfjotle

Risted den store

Steen med Sværdet.

Nu vare de løse, og begge sammen i Høien, og ristede baade Stene og Jern, og saaledes kom de ud af Høien. De ginge nu hen til Hallen igjen, og da laae alle Mand i Svov. De bare Ved til Hallen, og satte Ild i Veddet, men de, som vare inde, vaagnede ved Røgen, og saae Hallen brænde over sig. Kongen spurgte, hvo der raadede for Ilden. „Her ere vi, jeg og min Søstersøn Sinfjotle,” sagde Sigmund, „og agte at lade dig vide, at Volsungerne ere ei alle døde.” Han bad dernæst sin Søster at gaae ud og modtage hæderlig Medfart af ham, og vilde han saa bøde hende for den Harm, hun havde haft. Men hun svarede: „Nu skal du vide, om jeg har husket Kong Siggeir for Volsungs Drab: jeg lod dræbe vore Børn, fordi de vare for sene til at hævne min Fader, og jeg drog i Skoven til dig i en Spaakvindes Skif:

felse, og er Sinfjotle vor Son; og han har saa meget Kæmpemod, fordi han baade er Konning Volsungs Sønneson og Dotterson; jeg har nu anvendt alle Midler, for at Siggeir skulde være Døden vis, og jeg har gjort mig saa megen Umage for, at Hævnen kunde werde fuldbragt, at jeg nu ei længere kan leve; og skal jeg nu lige saa villig døe med Kong Siggeir, som jeg nødigt levede med ham." Derpaa kysede hun sin Broder Sigmund og Sinfjotle, bød dem Farvel, og gik ind i Jlden; der døde Signe og Kong Siggeir og alle hans Hoffinder. Frænderne samlede nu Mandskab og Skibe, og Sigmund begav sig hjem til sit fædrene Rige, og fordrev derfra den Konge, som havde bemægtiget sig Regjeringen der efter Kong Volsung. Sigmund blev nu en mægtig Konge, berømmelig og viis, vældig og daadfuld; han havde en Kone, ved Navn Borghild, og med hende to Sønner, Helge og Hamund. Da Helge var født, kom Spaaefvinder til, og forudsagde hans Skjæbne, sigende, at han skulde blive den navnkundigste af alle Konger. Sigmund var da kommen fra Kampen, og gik med et Føg¹ imod sin Son, og hermed gav han ham Navnet Helge, og i Navnefæste Ringstad² og Solfjeld og et Sværd, og onskede ham at voxer op i Hæder, og slægte Volsungerne paa; han blev høimodig og vennesæl, og i alle Færdigheder overgik han de fleste andre. Det fortælles, at da han var femten Aar gammel, drog han ud paa Krigstog. Helge var Konge over Hæren, men Sinfjotle var sat ham til Medhjælp, og de anførte begge Krigsfolket.

¹) Føg var høit anseet af de gamle Nordboer, som satte Tillid til dets lægende Kræfter, især ogsaa dets Virkning til at betage Mæden den Gift, som maatte indeholdes i samme. ²) sandsynlig Ringsted i Sjælland.

Helge fælder Kong Hødbrod, og ægter Sigrun.

9. Det siges, at Helge paa sine Krigstog traf paa en Konge, som hed Hunding; han var en mægtig Konge, havde en talrig Hær, og raadede over Lande¹. Det kom til et Slag imellem dem, og Helge gik heftig frem, og saa endtes Kampen, at Helge vandt Seier, men Kong Hunding faldt tilligemed en stor Deel af hans Folk. Nu holdt Kong Helge for, at han havde gjort stor Fremgang, da han havde fældet saa mægtig en Konge. Men Kong Hundings Søner udbøde en Hær imod ham, og vilde hævne deres Fader; de holdt et haardt Slag, og Kong Helge gik igjennem Brødrenes Slagorden, trængte frem til Kong Hundings Søners Banner, og fældte der Hundings Søner Alf og Eiof, Hervard og Hagbard, og vandt en berømmelig Seier. Og da Helge drog fra Slaget, traf han i en Skov paa flere Kvinder, alle hæderlige af Udseende, dog overgik een de øvrige; de rede pyntelig smykkede. Kong Helge spurgte den Fornemste om Navn, og hun kaldte sig Sigrun, og sagde, at hun var Kong Høgnes Datter. Han sagde da til hende: „Farer hjem med os, og værer os velkomne!“ „Andet staaer os nu for,“ svarede hun, „end at drikke med dig.“ „Hvad er det, Kongedotter?“ sagde Kong Helge, hun svarede: „Kong Høgne har lovet mig til Hødbrod, Kong Granmars Søn, men jeg har lovet, at jeg ikke vil have ham hellere end en Krageunge; men dog vil dette faae Fremgang, om du ei forhindrer det, gaaer med din Hær imod ham, og bortfører mig; thi med ingen Konge vil

1) ifølge Edda over Hundland, formodentlig Hundborg og flere Herreder i Kalborg Stift, hvor end mange Stedsnavne pege paa lignende Afstamning, f. G.: Hundborg, Hundstrup, Hune-
torp, Hune, Hundslund, nu Dronninglund.

jeg hellere bygge og boe, end med dig." „Stil dig til
 freds, Kongedotter!" sagde han, „thi vi skulle prøve vor
 Styrke, og forsøge, til hvem Seiren vil vende sig,
 førend du skal blive gift med ham; og derpaa vil jeg
 vove mit Liv." Derefter udsendte Helge Mænd med store
 Gaver, at kalde Folk til sig, og han stævnedes alt Krigs-
 folket sammen til Rødebjerg¹. Der tovede Kong Helge,
 indtil en stor Hær kom til ham fra Hedinsø²; da kom
 ogsaa til ham mange Hjælpetropper fra Nørvesund³ med
 Skjonne og store Skibe. Kong Helge kaldte til sig sin
 Skibsstyrmand, som hed Leif, og spurgte, om han havde
 talt deres Mandskab; men han svarede: „Ei er det let,
 Herre! at tælle de Skibe, som ere komne fra Nørves-
 und; paa dem ere tolv tusinde Mand, og det øvrige
 Mandskab er dog Hælften mere." Da sagde Kong Hel-
 ge, at de skulde styre til den Fjord, som hedder Varins-
 fjord, og saa gjorde de. Da kom der saa stor Storm
 og saa høi en Søgang over dem, at, naar Bølgerne knus-
 gede paa Skibsbordene, var det ligest at høre, som om
 Bjerge stødte sammen; men Helge bad dem ei at forfær-
 des, og ei stryge Seilene, hellere sætte hvert høiere end
 før; det var da nærved, at Bølgerne sloge over Skis-
 bet, før de naaede Land. Da kom Sigrun, Kong
 Hognes Datter, oppe fra Landet med meget Mandskab,
 og anviste dem en god Havn, som hed Gnipelund. Dette
 rygtedes blandt Landsfolket, og oppe fra Landet kom

¹) sandsynlig Kullen. ²) maastee Store Hedinge eller Lands-
 byen Lille Hedinge, bannet ligesom Odense af Odinsen, eller ogsaa
 den lille D. Hiddensee nær Rygen. ³) nogle læse her Njorvasund,
 som er Gibraltarstrædet, Edda har Torfasund, som synes at være
 Nresund.

Rong Hødbrods Broder, som herskede over Svarinshoi¹; han raabte til dem, og spurgte, hvo der styrede denne store Hær; Sinfjotle stod op, og havde Hjelm paa Hovedet, skinnende som Glar, og en Brynie, hvid som Sne, Spyd holdt han i Haanden med et ypperligt Banner, og et guldrandet Skjold foran sig; han forstod at tale med Konger: „Sig saa,” sagde han, „naar du har givet Sviin og Hunde at æde, og du træffer din Kone, at her ere Volsungerne komne, og at Konning Helge vil træffes her i Hæren, hvis det lyster Hødbrod at møde ham, og det er hans Gammen at vinde Hæder i Kamp, medens du sidder ved Ilden, og kysser Trælkvinder.” Granmar² sagde: „Ei veed du meget Hæderligt at tale og gamle Fortællinger at berette, eftersom du lyver en Hødding paa; sandere er det, at du længe har opholdt Livet ude i Skovene ved Ulvespøde og dræbt dine Brødre, og det er underligt, at du tør komme i Hær med gode Mænd, du, som har suget Blodet af saa mange kolde Nadsler.” Sinfjotle svarede: „Ei mon du nu klart mindes, da du var en Bala³ paa Varinsø, og sagde at du vilde tage dig en Mand, og udkaarede mig til at besætte den Plads, at være din Mand; men siden blev du Valkyrie⁴ i Usgaard⁵, og det var nærved, at alle vilde

¹) disse sidstnævnte Steber vare sandsynligt beliggende i Vester-Gotland. ²) skal formodentlig være Granmars Søn, som i Edda kaldes Gudmund. ³) see foran S. 10. ⁴) Valkyrier vare Mær i Valhal, som Odin sendte til hver Strid, at udkaare dem, som skulde falde; de raabede for Seiren. I Valhal var deres Forretning, at bære Drik omkring, og at have Opsyn med Dordstøi og Bøgere, og til flige lavere Synter sigter naturligvis Sagen her. Edda har her en ond Valkyrie. ⁵) Hovedstaden i Usernes Stammeland, som maa søges i Nærheden af Kaukasus

flaaes for din Skyld, men jeg avlede med dig ni Ulve paa Lagenaes, og var jeg Fader til dem alle." Grammar svarede: "Meget kan du lyve, jeg mener at du ingens Fader kunde være, siden du af Jættens Døtre paa Thorsnaes blev gjort uskicket til sligt; du er Kong Siggeirs Sredson, og laae ude i Skovene blandt Ulve, og alle Slags Uheld kom paa een Gang over dig; du dræbte dine Brødre, og gjorde dig beffendt ved Udaad." Sinfjofle svarede: "Maa du mildes, at du var Hoppe hos Hingsten Grane, og at du travede under mig paa Braavalle¹; siden blev du Jættens Golvers Gededreng." Grammar sagde: "For vit jeg møtte Fuglene med dit Udsfel, end trættes længere med dig." Da sagde Kong Helge: "Klogere var det af eder at flaaes, end at tale sligt, som det er en Skam at høre, og ei ere Grammars Sønner mine Bønder, dog ere de drabelige Mænd." Grammar red nu bort og fik Solsjeld til Kong Hødbrod; deres Heste hedte Sveivud og Sveglud²; de mødte ham i Borkporten, og forkyndte ham Nyttet om Krig. Kong Hødbrod var i Brynie, og havde Hjelum paa Hovedet. "Hvo ere de?" spurgte han, "og hvi ere de saa forbitrede?" Grammar svarede: "Her ere Volsungerne komne, og have tolv tusinde Mand ved Land og syv tusinde ved den D, som hedder Sv³, men den største Magt ligger dog ved Grindernes⁴, og troer jeg, at Helge vil flaaes." Kongen svarede: "Vi lade Bud udgaae over hele vort Rige, og drage imod dem, og sidde ingen

¹) Sletten, hvor det navnkundige Slag stod mellem Harald Hildetand og Sigurd Ring. ²) den fyrige og den smidige. ³) sandsynlig har Sagaens Forfatter her forfeilet Meningen af Edbas Ord, som bemærke: ude paa Havet. ⁴) formodentlig Ankerplads nær Goteborg.

hjemme, som stride vil! ogsaa sende vi Bud til Rings Sønner og Konning Høgne og Alf hin Gamle, thi de ere store Krigere." De stødte sammen ved Grekesteen, og det kom til et haardt Slag; Helge gik frem igjennem Rækkerne, saa der blev et betydeligt Mandefald. Da saae de en stor Skjoldmøskare, der var som en Lue at see til; det var Sigrun Kongedatter. Kong Helge trængte frem imod Kong Hødbrod, og denne faldt under Banneret; da sagde Sigrun: „Hav Tak for denne Storsdaad, nu ere Landene under en anden, og er dette mig en stor Lykkesdag, og du vil faae Hæder og Berømmelse af, at du har fældet saa stor en Konge." Dette Rige tog nu Kong Helge, og han opholdt sig der længe, og fik Sigrun tilægte, og blev en navnkundig og berømmelig Konge; men der tales ikke mere om ham i denne Saga.

Borghild sviger Sinfjotle.

10. Nu reiste Volsungerne hjem, og havde atter forøget deres Berømmelse meget. Sinfjotle drog paa ny ud paa Krigstog; da saae han en fager Kvinde, og han fik stor Lyst til at ægte hende; til denne Kvinde beilede ogsaa en Broder til Kong Sigmunds Dronning Borghild; de afgjorde Sagen ved Kamp, og Sinfjotle fældede denne Konge. Han hærjede nu vide om Land, holdt mange Slag, og havde stedsse Seier, og blev her ved den berømteste og navnkundigste af Mænd, og kom hjem om Høsten med mange Skibe og stort Bytte. Han fortalte sin Fader hin Tildragelse, og denne underrettede igjen Dronningen derom; hun bad ham at drive Sinfjotle i Landflygtighed, og sagde, at hun ikke vilde see

ham for sine Dine. Sigmund sagde, at han ei vilde lade ham drage bort, og tilbød hende, at bøde for ham med Guld og mange Eiendele, uagtet han aldrig tilforn havde bødet til nogen, og sagde, at man havde ingen Være af at gaae i-Nette med Kvinder. Da hun nu saae, at hun ikke kunde faae sin Hensigt sat igjennem, sagde hun: „J skal da raade herfor, Herre! thi saa bør det at være.“ Hun gjorde nu med Kongens Samtykke et Arræent efter sin Broder, tilberedte dette Gæstebud med de herligste Anretninger, og indbød mange Stormænd dertil. Borghild bar Drikke for Mændene; hun kom for Sinfjotle med et stort Horn, og sagde: „Drik nu, Stedson!“ han tog ved Hornet, saae i det, og sagde: „Alklar er Drikken;“ da sagde Sigmund: „Ræk mig Hornet!“ og han tog ved det, og drak deraf; Dronningen sagde: „Hvi skulle andre Mænd drikke for dig?“ Hun kom anden Gang med Hornet: „Drik nu!“ sagde hun, og tilskyndte ham med mange Ord; han tog ved Hornet, og sagde: „Swigefuld er Drikken;“ Sigmund sagde: „Ræk mig den!“ Tredie Gang kom hun, og bød ham drikke det ud, om han havde Volsungers Mod; Sinfjotle tog ved Hornet, og sagde: „Edder er i Drikken;“ Sigmund sagde: „Lad os see den igjennem Læberne, Søn!“ Da var Kongen meget drukken, og derfor talte han saa Sinfjotle drikker, og styrter strax til Jorden. Sigmund reiste sig da op, og græmmede sig næsten tildode; han tog Liget i sin Favn, og gif til Skoven, og kom tilsidst til en Fjord; der saae han en Mand paa en liden Baad; han spurgte, om han vilde sætte ham over Fjorden; Manden tilstod hans Forlangende; Skibet var saa lidet, at det ei kunde bære dem alle paa een Gang, og derfor blev Liget først

ført over, men Sigmund gif imidlertid langs med Fjorden, og da forsvandt pludselig baade Skib og Mand for Sigmunds Dine. Han gif derpaa hjem, og forskød Dronningen, som ført efter døde. Sigmund bestyrede fremdeles sit Rige, og agtes for at have været den største Kæmpe og Konge efter Fortids Begreber.

Sigmund ægter Hjordis, Kong Eylimes Datter.

11. Der var en mægtig og berømt Konge, ved Navn Eylime, han havde en Datter, som hed Hjordis, og var en meget fager og forstandig Kvinde. Kong Sigmund spurgte, at hun var efter hans Sind, om han skulde have nogen Kone; og han besøgte da Kong Eylime. Denne aurrettede til et stort Gjæstebud for ham, i Tilfælde af, at han ikke kom med Ufred did. Der gif nu Sendebud imellem dem, som berettede, at han kom med Venstak og ei med Baaben. De bedste Tilberedelser bleve da gjorte til Gjæstebudet, og meget Folk indbudet. Allevegne vare der gjorte Forberedelser til at lette Kong Sigmund Reisen. De kom nu til Gjæstebudet, og begge Konger toge Sæde i een Hal. Kong Lynge, en Søn af Kong Hunding, var ligeledes kommen der, ogsaa han ønskede at træde i Svogerstak med Kong Eylime. Denne mærkede nu, at de begge havde eet Vende, og forstod tillige, at Ufred var at vente af den, som fik Uslag; da talte Kongen saaledes til sin Datter: „Du er en forstandig Kvinde, og da jeg har sagt, at du selv maa vælge din Mand, saa vælg nu een af disse to Konger, og er din Beslutning i denne Henseende ogsaa min.” Hun svarede: „Vanskelig ryktes mig denne Sag, dog kaarer jeg den, som er den navnkundigste, nemlig Kong Sigmund, endskjont han

allerede er noget til Alders;" og ham blev hun nu given. Kong Lynge drog bort, men Sigmund holdt Bryllup, og ægtede Hjordið, og der bleve gjorte større Anrettelser og med mere Jver den ene Dag end den anden. Derefter reiste Sigmund hjem til Huneland, og hans Svigerfader, Kong Eylime, med ham, og han passede nu sit Rige. Men Kong Lynge og hans Brødre samlede sig en Hær, og droge mod Kong Sigmund; thi skjønt de ingensinde tilforn havde haft Lykken paa deres Side, saa gif dette dem dog mest til Hjerte; de vilde derfor nu nedkue Volsungernes Kæmpemod, og kom til Huneland. De sendte deres Hilsen til Kong Sigmund, og udfordrede ham til Kamp; men de vilde ei stjæle sig paa ham, og forstode vel, at han heller ikke vilde flye. Kong Sigmund sagde, at han skulde komme til Slaget, og traf en Hær sammen. Hjordið blev fjørt ud i en Skov tiligemed en Trælkvinde og meget Gods; der var hun, medens de holdt Slag. Vikingerne ginge i Land med en overordentlig stor Hær. Kong Sigmund og Eylime opsatte deres Bannere, og der blev blæst i Lurerne; Kong Sigmund lod nu anblæse sit Horn, som hans Fader havde eiet, og han tilskyndte sine Mænd til Fremgang, men han havde meget mindre Mandskab. Nu begyndte et haardt Slag, og skjønt Sigmund var gammel, stred han dog vældig, og var stedse fremmerst blandt sine Mænd; hverken Skjold eller Brynie holdt Stand imod ham, og han gif stedse om Dagen midt igjennem sine Fjenders Rækker, og ingen kunde see, til hvis Side Seiren vilde vende sig; mange Spyd og Pile sloi da i Luften, men saaledes beskjermede hans Skytsgudinder ham, at han ikke blev saaret; og ingen kunde tælle,

hvor mange Mænd der faldt for ham, og han havde begge Armene blodige og til Skuldrene. Da nu Slaget havde været en Tid, kom en Mand til Striden med en rød Hat paa og en blå Kofte; han havde kun eet Dje og et Spyd i Haanden; denne Mand gik imod Kong Sigmund, og svang Spydet i Veiret imod ham, og da Sigmund hug stærkt til, traf Sværdet paa Spydet, og brast i to Stykker. Da vendte Mandefaldet sig, og Lykken var nu vegen fra Sigmund, og der faldt meget af hans Folk. Kongen skænnede sig ikke, og opmuntrede ivrig Folket, men dog skete det, som man siger, at een ikke kan staae imod mange; i dette Slag faldt Kong Sigmund og hans Svigerfader Eylime i Spidsen af Fylkingen, og den største Deel af hans Hær.

Sigmund Volsungsons Død.

12. Kong Lynge ilte nu til Kongsgaarden, og ventede at tage Kongedatteren til Fange, men det slog ham feil, og han fik der hverken Kone eller Gods. Han drog nu over Landet, og deelte Riget ud til sine Mænd; han troede da at have tilintetgjort hele Volsungernes Æt, og tænkte, at han nu for Eftertiden ei behøvede at være mere i Frygt. Natten efter Slaget gik Hjordis hen paa Valen, kom did, hvor Kong Sigmund laae, og spurgte, om han stod til at læges; han svarede: „Mange leve og ved liden Forhaabning, men Lykken er nu vegen bort fra mig, saa at jeg ei vil lade mig helbrede; ikke vil Odin, at vi skulle længere svinge Sværd, siden dette gik i Stykker; jeg har holdt Slag, saa længe det behagede ham.“ Hun sagde: „Tuset mangler jeg, lykkes mig, om du vorder helbredet, og hævner min Fader.“ „En anden er det bestemt,“ svarede Kongen, „du gaar frugt-

sommelig med et Drengbarn, opdrag det vel og omhyggelig, og vil denne Dreng blive den ypperste og berømteste i vor Æt; forvar vel Stykkerne af Sværdet, deraf skal gøres et godt Sværd, som skal kaldes Gram; det skal vor Søn bære, og dermed udøve mangt et Storsværk, som aldrig skal glemmes, og saa længe Verden staaer, skal hans Navn leve i Hæder; trøst dig ved det; men mig gøre Saarene afmægtig, og jeg skal nu besøge mine henfarne Frænder." Hjordis sidder nu over ham, indtil han dør, og da begyndte det at lyse ad Dag. Dronningen saae nu, at der vare komne mange Skibe til Land, og sagde til sin Trælkvinde: „Vi ville bytte Klæder, og du skal nævne dig med mit Navn, og udgive dig for Kongens Datter;" og de gjorde saa. Deres Fingere fik nu at see det store Mandefald, og saae, hvorledes Kvinderne ilte til Skoven, og forstode, at det tydede paa store Tildragelser; de sprang derfor af Skibene; men denne Flaade styrede Ulf, Kong Hjalpreks Søn af Danmark, han havde faret langs med Landet med sine Skibe. De kom nu paa Balpladsen, og saae det store Mandefald. Han bød at opsøge Kvinderne, og hans Befaling blev opfyldt; han spurgte da, hvo de vare; men det gik ei, som man skulde troe; Trælkvinden førte Ordet for begge, og fortalte dem Kongerne Sigmunds og Eylimes og mange andre Stormænds Fald, og hvo der havde bedrevet denne Gjerning. Ulf spurgte, om de vidste, hvor Kongens Skat var skjult; Pigen svarede: „Det kan man vente, at vi vide," og hun viste dem til Skatten; og de fandt en stor Rigdom, saa at ingen tyktes for at have seet saa meget Guld eller flere Kostbarheder samlede paa eet Sted; dette bare de til Kong

Alf Skibe. Hjordis fulgte ham tilligemed Trælkvinden, og han begav sig nu paa Hjemreisen til sit Rige, og yttrede, at de navnkundigste blandt Konger vare der faldne. Kongen satte sig ved Styret paa Skibet, men Kvinderne sad i Forrummet; han talte med dem, og syntes vel om deres Tale. Han kom nu hjem til sit Rige med meget Gods; Alf var den mandigste af Mænd. Og da de havde været en kort Tid hjemme, spurgte Dronningen sin Søn Alf: „Hvi har den fagrere Kvinde færre Ringe og flettere Klædning, jeg formener, at den af dem maa være den fornemste, som I have holdt mindst i Anseelse.“ „Ogsaa mig forekommer det,“ sagde han, „som hun ei har Trælkvindesæder, thi da vi kom sammen, skikkede hun sig godt i at tage imod fornemme Folk, og herpaa ville vi anstille en Prøve.“ Da de nu engang sad ved Drikkebordet, gav Kongen sig i Tale med dem, og sagde: „Hvilke Mærker have I paa, hvad Tid det er, naar Natten lider, naar det ikke er stjernelyst?“ Hun svarede: „Det Mærke have vi herpaa, at i min Ungdom var jeg vant til at drikke meget tidlig i Morgenstunden, og siden jeg lod af med det, vaagnede jeg dog paa samme Tid; dette er mit Mærke.“ Kongen smilede derad, og sagde: „Slet var Kongedotteren vant.“ Nu udfritter han Hjordis, og spørger hende om det samme; hun sagde: „Min Fader gav mig en liden Guldring, som besidder den Egenkab, at den kjolner mig paa Fingrene i Morgenstunden; det er mit Mærke herpaa.“ Da svarede Kongen: „Overflodighed af Guld var der da, om Trælkvinder det bare, og have I nu længe holdt eder skjulte for mig, men saa har jeg dog bestandig anet om dig, som om vi begge vare lige gode Kongebørn,

skjønt du ei har sagt det, og du skal nu blive holdt mere i Anseelse, thi du skal worde min Kone, og skal jeg give dig Morgengave, saasnart du har født dit Barn." Hun fortæller ham nu Sandheden om sin Skjæbne; og da kom hun i megen Anseelse og blev holdt for den høi-derligste Kvinde.

Sigurd Fafnersbanes Dphav.

13. Det fortælles nu, at Hjordi's fødte et Drengsbarn, og Drengen blev ført til Kong Hjalprek; Kongen blev glad ved de hvasse Dine, som han bar i Hovedet, og sagde, at han ikke vilde finde sin Eige eller Jevn- lige, og der blev øst Vand paa ham¹, og givet ham Navnet Sigurd; om ham sige alle eet, at i Udfærd og Vært var ingen hans Eige; han blev med megen Omhu opdragen af Kong Hjalprek, og naar alle de berømteste Mænd og Konger blive nævnte i Fortidens Sagaer, da skal Sigurd have Forrangen i Styrke og Tapperhed, Kæmpe- mod og Færdigheder, som han har besiddet fremfor andre Mænd i den nordre Verdensdeel; Sigurd voxte nu op hos Kong Hjalprek, og hvert Barn elskede ham; han fæstede Hjordi's til Kong Alf, og gav hende Morgengave. Regin hed Sigurds Fosterfader, og var Reidmars Son; han lærte ham Idrætter, Brætspil og Runer², og at tale mange Tungemaal efter Kongesønners Brug i de Tider, og desuden mange andre Ting. Engang, da de vare ene, spurgte Sigurd, om han vidste, hvor stor en Skat hans Fader havde eiet, og hvo der forvarede den;

¹) Det bemærkes, at Daab eller Doversning med Vand allerede var i Brug her i Norden før Kristendommens Indførelse.

²) Runer, de Gamle Skrifteegn, som troedes at besidde over- naturlige Kræfter, bemærker ogsaa i Almindelighed hemmeligheds- fulde Videnskaber.

han svarede og sagde, at Kongerne forvarede den. Da sagde Regin: „Troer du dem fuldkommen vel?“ „Det sammer sig,” svarede Sigurd, „at de forvare den, indtil det er passende for mig; thi de kunne bedre beskytte den end jeg.” En anden Gang kom Regin i Tale med Sigurd, og sagde: „Underligt er det, at du vil blive Kongernes Hestdreng, eller fare som Løber for dem.” „Det er ei saa,” svarede Sigurd, „thi jeg raader over alle Ting med dem, og det staaer mig frit for at tage, hvad jeg ønsker.” „Bed da Kongen at give dig en Hest!” sagde Regin. Sigurd svarede: „Den kan jeg strax faae, naar jeg vil.” Sigurd gif nu til Kongen. Da sagde denne til ham: „Hvad ønsker du at erholde af mig?“ „En Hest at fornøie mig med,” svarede Sigurd. Kongen sagde, „Vælg dig selv en Hest, og hvad du ellers ønsker dig af min Eiendom.” Dagen efter gif Sigurd til Skoven, og mødte en gammel Mand med sidt Skæg, som var ham ubekjendt; denne spurgte, hvorhen Sigurd agtede sig; han svarede: „Jeg vil udsøge mig en Hest, vær paa Raad med mig!” Han sagde da: „Lad os gaae, og drive Hestene til Aaen Busiltjørn!” De dreve dem ud paa Dybet af Aaen, og de lagde sig alle strax til Land, undtagen een Hest, og den tog Sigurd; den var graa af Farve, ung af Alder, stor af Væxt og skøn af Bygning; ingen Mand havde endnu siddet paa dens Ryg. Den skæggede Mand sagde: „Denne Hest nedstammer fra Sleipner¹, og den skal opfores omhyggelig, thi den vil overgaae enhver anden Hest;” derpaa forsvandt Manden; Sigurd kaldte Hesten Grane, og den har været den fortrinligste af Heste; det var Odin,

¹) Odins ottebenede Hest, hvis Lige ikke fandtes.

som var kommen til ham. End sagde Regin til Sigurd: „Alt for lidet Guds eier du; det bedrøver mig, at du løber som en Bydreng, men jeg veed at give dig Anviisning paa en stor Skat, og der er stort Haab om Vre ved at søge den, og Berømmelse, om du erholder den.“ Sigurd spurgte, hvor den var, og hvo der forvarede den? „Han, som forvarer den,“ sagde Regin, „hedder Fafner, og ligger ei langt borte herfra paa Gnitehede; og naar du kommer der, maa du sande, at aldrig saae du mere Guds og Guld paa eet Sted, og ei behøver du mere, om du end bliver den ældste og navnkundigste af alle Konger.“ Sigurd svarede: „Skjønt jeg er ung, kjender jeg dog denne underfulde Drm, og jeg har spurgt, at ingen tør vove sig imod den formedelst dens Størrelse og Grumhed.“ „Det er ei saa,“ svarede Regin, „den ligner L yngorme eller Snoge i Væxten, og der har gaaet større Ry af den, end den kan svare til; saa vilde dine henfarne Frænder have tænkt, og Skjønt du er af Volsungersæt, saa har du dog ei deres Sind, thi de ere regnede for de første til enhver Bedrift.“ „Kan vel være,“ svarede Sigurd, „at jeg endnu ikke har meget af deres Kæmpemod og Snille, men ei behøves det at bebreide mig Mangel derpaa, thi jeg er endnu kun lidet kommen over Barnealderen; men hvi ophidser du mig saa meget?“ „Herom er en Fortælling,“ svarede Regin, „og den vil jeg berette dig.“ „Lad mig høre!“ sagde Sigurd.

Regin fortæller om sin Broder Fafner.

14. Det er Begyndelsen til denne Fortælling, at min Fader hed Reidmar, og var en mægtig og rig Mand; Fafner hed hans Søn, en anden hed Dter, og jeg var

den tredie, og den ringeste af dem i Legemsfærdighed og Udseende; dog forstod jeg at arbejde i Jern, Sølv og Guld, og af enhver Deel gjorde jeg noget Nyttigt. Min Broder Oter havde en anden Beskæftigelse, og var af anden Natur; han var en stor Fisker, og overgik heri andre Mænd, og var daglig i en Odders Skikkelse bestandig i Naen, og trak Fiske op med Munden; Fangsten bragte han til sin Fader, som deraf havde stor Fordeel; han havde for det meste en Odders Skikkelse paa sig, og naar han kom hjem fra Fiskefangsten, levede han i Eensomhed, og aad Fiske med tillukkede Dine, da han ikke kunde see paa det Tørre. Men Hafner var den største og grummeste, og vilde tilegne sig alt, hvad der var. Der var en Dverg,¹⁾ vedblev Regin, ved Navn Andvare; han var bestandig i den Fos, som efter ham hedder Andvaresfos, i en Gjeddes Skikkelse, og hentede der sin Føde; thi i Fossen var der en stor Mængde Fiske. Min Broder Oter foer ogsaa bestandig i denne Fos, og hentede Fiske op i Munden, og lagde een ad Gangen paa Landet. Odin, Loke og Hæner²⁾ kom paa deres Bei til Andvaresfos; Oter havde da fanget en Lax, og aad den med tillukkede Dine paa Flodbredden; Loke tog en Steen, og slog Odderen ihjel; Aserne holdt det for en heldig Fangst, og slaede Bælgen af Odderen; samme Aften kom de til Reidmar, og viste ham Fangsten; da toge vi dem til Fange, og fordrede af dem som Bøder og Løsepenge, at de skulde fylde Bælgen med Guld, og bedække den udvendig med røden Guld. De sendte da Loke ud, for at skaffe Guldet tilveie. Han kom til Ran²⁾,

¹⁾ tre af Aserne eller de øverste Guder. ²⁾ Havets Gubinde, Havguden Eggers Hustru.

og fik hendes Næt, drog saa til Andvaresø, og kastede Nættet for Gjedden, som løb deri. Da sagde Loke:

Hvad er det for Fiske,
Som i Floden gaae,
Kunne sig for Vaande ei vogte;
Løs fra Hel¹
Du dit Hoved ud,
Og Skaf mig Flodens Flamme²!

Andvare kvad til Svar:

Andvare jeg hedder,
Din hed min Fader;
Har mangen Sø jeg befaret;
Mig en ublid Norne
Fra Døhav bestemte,
At jeg skulde i Vandet vade.

Loke saae nu det Guld, som Andvare eiede; men da han havde udleveret Guldets, havde han beholdt en liden Ring, men den tog Loke af ham. Dvergen gif da ind i Klippen, og sagde, at denne Ring skulde blive til Død for enhver, som eiede den, og ligesaa alt Guldets. Aserne overgave Reidmar Guldets, udstoppede Odderbælgen dermed, og stillede den siden paa Fødderne; derpaa skulde Aserne stable Guld op ved den, og tildække Bælgen udvendig. Men da det var gjort, gif Reidmar frem, og saae et Mundhaar, og bad dem skjule det. Odin tog da Ringen, som havde tilhørt Andvare, frem, og bedækkede Haaret; da kvad Loke:

Guld er dig nu givet,
Gjengjeld du haver
Herlig for mit Hoved;

¹) Dødens Gudinde. ²) Guldets.

Din Søn er ingen

Lykke beskaaren,

Det er eder begge til Bane.

Siden myrdede Fafner sin Fader Reidmar," vedblev Regin, „og jeg fik intet af Skatten. Han blev saa ond, at han drog bort fra andre Folk, og forundte ingen at nyde godt af Skatten uden sig selv, og blev siden den værste Dm, og ruger over denne Skat. Derpaa drog jeg til Rougen, og blev hans Smed, og er dette Indsigt af min Fortælling, at jeg mistede min Fædrenes arv og Bøderne for min Broder. Guldet er siden paa Grund heraf kaldt Odderboden eller Bøder for Dter." „Meget har du tabt," sagde da Sigurd, „og meget onde have dine Frænder været imod dig. Gjør mig nu et Sværd med din Kunstfærdighed, saa godt, at intet saadant før har været smedet, at jeg dermed kan udføre Storbærker, om Modet staaer mig bi, hvis du vil, at jeg skal dræbe denne hin store Drage." Regin svarede: „Det skal jeg sikkert gjøre, og med dette Sværd vil du kunne dræbe Fafner."

Regin smeder Sværdet Gram.

15. Regin smedede nu et Sværd, og gav det til Sigurd; Sigurd tog ved Sværdet, og sagde: „Dette er din Smedning, Regin!" og han hug i Almbolten, og Sværdet brast; han kastede da Klingen bort, og bad ham smede et andet bedre Sværd. Regin gjorde et andet Sværd, og rakte Sigurd det; han saae paa det. „Dette maa behage dig," sagde Regin, „skjønt det er en vanskelig Sag at smede for dig." Sigurd prøvede dette Sværd, og det gik i Stykker ligesom det første; da sagde Sigurd til Regin: „Du maa være lig dine gamle Frænder,

og ikke staae til at troes." Han gif nu til sin Moder, hun tog vel imod ham, de satte sig til at drikke, og talte med hinanden; da sagde Sigurd: „Har jeg spurgt ret, at Kong Sigmund overgav dig Sværdet Gram i tvende Stykker?" „Ja!" sagde han: „Det er sandt." Da sagde Sigurd: „Giv mig det, jeg ønsker at eie det." Hun sagde, at han tegnede til at slægte sine Fædre paa i berømmelig Færd, og gav ham Sværdet. Sigurd gif nu til Regin, og bad ham at gjøre sig deraf et Sværd, saa godt han formaaede. Regin blev vred, og gif til Smedien med Sværdstykkerne, og syntes, at Sigurd foruroligede ham idelig med Smedning. Regin gjorde nu et Sværd, og da han bar det fra Esfen, forekom det Smedesvendene, som Ild brændte fra Eggen; han bad Sigurd modtage det, sigende, at han intet Sværd kunde gjøre ham, om dette gif sønder. Sigurd hug i Ambolten, og kløvede den ned i Foden, men Sværdet hverken brast eller brødes; han roste det meget, gif til en Na med en Tot Uld, og fastede den imod Strømmen, og den skares itu, da den drev ind paa Sværdet, som han holdt for den. Da gif Sigurd glad hjem. Regin sagde: „Fuldføre maa du nu dit Løfte, og angribe Fasi ner, da jeg nu har smedet Sværdet." Sigurd svarede: „Fuldføre vil jeg det, men andet maa jeg udføre først, nemlig hævne min Fader." Sigurd blev alt mere yndet af Folket, som han blev ældre, saa at hvert Barn elskede ham med inderlig Kjærlighed.

Griper beretter Sigurd sin Skjæbne.

16. Griper hed en Mand, som var Sigurds Morbroder. Kort før Sværdet var færdigt, reiste Sigurd til ham, thi han var fremvæis, og vidste forud Mennes-

stenes Skjæbne. Nu spurgte Sigurd, hvorledes det vilde gaae ham i Livet. Griper var længe uvillig til Svar, men berettede dog tilsidst, efter Sigurds indstændige Bøn, Udfaldet af hans Fremtids Skjæbne, saaledes som det gik siden. Og da Griper havde kundgjort ham disse Ting efter hans Forlangende, red han hjem. Kort derefter talte han med Regin; da sagde denne til ham: „Dræb Fafner, som du lovede!” „Gjøre skal jeg det”, svarede Sigurd, „men dog andet først, nemlig hævne Kong Sigmund og mine andre Frænder, som faldt i hint Slag.”

Sigurd hævner sin Fader paa Hundings Søner.

17. Sigurd gik nu til Kongerne, og sagde til dem: „Her har jeg nu været en Tid hos eder, og er eder al Tak skyldig for den Kjærlighed, Ære, og store Anseelse, som I have yndet mig; men nu vil jeg drage ud af Landet, og gaae imod Hundings Søner, for at de skulle vide, at Völsungerne ikke ere alle døde, og hertil ønsker jeg mig eders Bistand.” Kongerne lovde at ville forstrække ham med alt, hvad han bad om. Nu blev en stor Hær udrustet, og alt paa det bedste sat i Stand, baade Skibe og hele Krigsrustningen, saa at hans Færd nu kunde blive anseeligere end tilforn. Sigurd styrede den Drage¹, som var størst og ypperligst; ogsaa deres Seil vare meget kunstig virkede og fortræffelige at se. De affeilede nu med god Bør, men efter saa Dages Forløb opkom et stort Uveir med Storm, saa at Søen stod i eet Skum. Sigurd hød, at man ei skulde

¹) Drager vare Krigsskibe, saaledes benævnte af deres Dantelse som Drager eller Slanger, saa at Gallionen dannede Hovedet eller Forkroppen og Bagstavnen Svandsen eller Halen.

stryge Seilene, om de end revnede, hellere heise dem høir ere end tilforn. Da de seilede frem forbi en Klippepynt, raabte en Mand hen til dem paa Skibet, og spurgte, hvo der styrede Skibe og Folk. Ham blev svaret, at deres Høvding var Sigurd Sigmundson, som nu var den fjækkeste af alle unge Mænd. Da sagde Manden: „Om ham ere alle enige, at ingen Kongesøn kan sættes i Ligning med ham, og beder jeg eder at stryge Seilene paa eet af Skibene, og tage mig om Bord.“ De spurgte ham om Navn. Han svarede:

Hnikar¹ hed jeg
 Da jeg Hugin² glæded,
 Unge Volsung!
 Og stredet jeg havde;
 Nu kan du falde
 Gubben paa Bjerget
 Fæng eller Fjølner³,
 Fart vil jeg begjere.

De styrede nu i Land, og toge Gubben op i Skibet. Da lagde Veiret sig, og de fore, indtil de kom i Kong Hundings Søners Rige. Da forsdandt Fjølner. De droge strax frem med Jld og Sværd; de dræbte Folk, og brændte Bygderne, og ødelagde alt, hvor de fore frem. En Mængde flyede da bort til Kong Lynge, og berettede ham, at der var kommen en Hær i Landet, som foer frem med mere Voldsomhed, end man hidtil havde seet; de sagde, at Hundings Søner ei vare langsynede, da

¹) eet af Odins Tilnavne, som bemærker den Seirende. ²) een af Odins Ravne, som her staaer for Ravne i Almindelighed. ³) ogsaa tvende af Odins Tilnavne, som bemærke den Erhvervende eller Fangende, og den Mangfoldige eller Mangeformede.

de broutede af, at de ikke frygtede for Volsungerne; men nu styrede Sigurd Sigmundson denne Hær. Kong Lynge lod Opbud til Krig udgaae over hele sit Rige; ikke vil han undflye; thi stævner han til sig alle de Mænd, som vilde yde ham Hjælp; han rykkede derpaa frem imod Sigurd med en meget stor Hær, og hans Brødre med ham, og det kom til et haardt Slag imellem dem. Der kunde man see mange Spyd og Pile, haardt svungne Ører, splittede Skjolde og brustne Brynier, flængede Helme, fløvede Hjernesfaller og mangen Mand styrtet til Jorden. Og da Slaget havde staaet saaledes meget længe, trængte Sigurd sig frem for Banneret, førte Sværdet Gram i Haanden, og nedhug baade Mænd og Heste. Med begge Armene blodige op til Skuldrene styrter han gennem Rækkerne, og Folket viger, hvor han sætter Fod; hverken Brynie eller Hjelm holdt Stand, og ingen tyktes før at have seet saadan en Kæmpe. Slaget varede længe uafgjort under hidstg Angreb og betydeligt Mandefald. Det gik dog af, som sjelden kan hændes, naar Landsfolket bestandig støder til Hæren, at alt var forgjæves; der faldt saa mange paa Hundingernes Side, at ingen vidste Tallet paa dem. Til sidst foer Sigurd fremmerst i Fylkingen, og da kom Kong Hundings Søner imod ham; han hug da til Kong Lynge, saa han fløvede hans Hjelm og Hoved og bryniefklædte Krop; derpaa hug han hans Brøder Hjørvard sønder i tvende Dele, og dræbte da alle Hundings Søner, som endnu levede, og største Delen af deres Folk. Nu drog Sigurd hjem med en fager Seier og meget Bytte og Berømmelse, som han havde vundet paa dette Tog. Der bleve da an-

stillede Høitideligheder hjemme i Riget ved hans Ankomst. Og da Sigurd havde været hjemme en kort Tid, kom Negin for at tale med ham, og sagde: „Nu maa du, som du har lovet, afstøde Fafners Hjelm; thi nu har du hævnret din Fader og dine andre Frænder.” Sigurd svarede: „Udføre skal jeg det, som jeg har lovet, og ei gaaer det mig af Minde.”

Sigurd dræber Fafner.

18. Nu rede Sigurd og Negin op ad Heden paa den Bei, ad hvilken Fafner var vant at krybe, naar han drog til Bands, og det berettes, at den Klippe, han laae paa, var tredive Favne fra Vandet, af hvilket han draf. Sigurd sagde: „Du fortalte mig, at denne Drage ei var større end en Lyngorm, men mig synes at Sporet af den er overmaade stort.” „Gjør en Grøft,” sagde Negin, „og sæt dig deri, og naar Ormen kryber til Bands, sting den da til Hjertet, og dræb den saaledes! derved vil du vinde megen Berømmelse.” Sigurd svarede: „Men hvorledes skal jeg beskytte mig, om Ormens Blod oversvømmer mig.” „Ei kan man give dig Raad,” svarede Negin, „hvis du forfærdes for enhver Ting, og ei slægtter du dine Frænder paa i Heltmod.” Nu red Sigurd hen paa Heden, men Negin sneg sig forfærdet bort. Som Sigurd nu var i Færd med at gjøre en Grøft, kom en gammel Mand med sidt Skæg til ham, og spurgte, hvad han der foretog sig. Sigurd fortalte ham, som det var. Da sagde den gamle Mand: „Dette er uforsigtigt, gjør flere Grave, og lad Blodet løbe deri, men sæt dig selv i den ene, og sting Ormen i Hjertet!” Derpaa forsvandt denne Mand; men Sigurd gjorde Gravene, som han havde raadet. Og da nu Ormen krøb til Bands,

blev der saa stort et Drøn, at al Jorden sittede i Nærheden, og Ormen sprudede Edder trindt omkring sig; men Sigurd blev ei bange ved dette Gny, og da Ormen krøb over Groften, stang Sigurd den under den venstre Bob, saa Sværdet gif ind lige til Fæstet. Derpaa sprængte han op af Groften, og rykkede Sværdet til sig, saa han fik begge Armene blodige op til Skuldrene. Og da nu den store Orm følte sit Banesaar, da slog den med Hovedet og Halen, saa at alt det, som kom for den, brast sonder. „Hvo er du”, spurgte Fafner, da han fik Saaaret, „og hvo din Fader, og af hvad Æt stammer den, der har Mod til at anfælde mig med Baaben?” Sigurd svarede: „Min Æt er ukjendt for Folk, og jeg er et fornemt Dyr, der hverken har Fader eller Moder, og har vanket om i Eensomhed.” Fafner gjentog: „Har du hverken Fader eller Moder, ved hvilket Under er du da avlet? og hvis du siger mig ikke dit Navn paa min Dødsdag, da veed jeg, at du lyver.” Da svarede han: „Mit Navn er Sigurd, og min Fader var Sigmund.” Nu spurgte Fafner videre: „Hvo ophidsede dig til denne Gjerning, og hvi lod du dig ophidses dertil? har du ikke spurgt, hvorledes alle Folk frygtede for mig og min Strækehjelm¹⁾? Men, skarpsiede Ungerføvend! du stammer fra en tapper Fader.” „Mit stærke Mod,” svarede Sigurd, „tilskyndte mig til denne Daad, og, at den blev fuldbragt, dertil hjalp denne faste Haand, og dette skarpe Sværd, som du nu følte; og Alderen gjør sjelden haard for den, som er blødagtig i Barndommen.” „Jeg vidste vel,” sagde Fafner, „at, om du var voksen op hos dine

¹⁾ Hgishjelm eller Strækehjelm bemærker et Tegnr, eller Mærke, som troedes at indjage Rædsel.

Frænder, vilde du være barsk i Strid; men dette er mere at undres over, at en bunden Krigsfange skal have dristet sig til at anfælde mig, thi fangne Mænd ere sjelden tapre til Kamp." Sigurd sagde: „Bebreider du mig, at jeg har været sjernt fra mine Frænder? men, uagtet jeg er fangen, saa er jeg dog ikke bunden, og det fandt du, at jeg var løs." Da sagde Fasner: „Med bittre Ord svarer du paa alt, hvad jeg siger, men viid, at det Guld, som jeg har eiet, skal volde dig Døden." Sigurd svarede: „Enhver vil have Formue til den sidste Dag, men tilsidst skal dog enhver døe." „Lidet vil du handle efter mit Raad," sagde Fasner, „men drukne maa du, om du farer uvarlig paa Søen, og vent hellere paa Landet, indtil Havet bliver stille!" Sigurd sagde: „Siig mig det Fasner, om du er meget kyndig, hvilke ere de Norner, som løse Fostret af Mødrene?" Fasner svarede: „Mange ere de, og af forskjelligt Slags; nogle ere af Ufers Æt, nogle af Alfes Æt, og nogle ere Dvalins Døttre¹." Sigurd sagde: „Hvad hedder den Holm², hvor Surtur³ og Uferne blande Sværdvædsken

¹) Ufer, Odins Frænder og Følge, som her i Norden nøde guddommelig Dykkelse; Ufer, sandsynlig en Folkestamme, som fra ældre Tider har boet her i Norden; senere hen forbandtes med Navnet Begrebet af Mander eller overnaturlige Væsener, et Slags Mellemvæsener imellem Guder og Menneker. Dvalin er Navnet paa en vis Dværg, formodentlig den som foretog Raadet Sønnen eller Ratten; Dvalins Døttre staaer altsaa istedet for Dværges Æt. ²) eller Kampplads. ³) Surtur, Herrens i Muspelheim og uforsømtlig Fiende af Uferne; ved Ragnarok eller Verdens Undergang skulde han tilligemed Muspels Sønder drage i Kamp mod Uferne, overvinde dem, kaste Ild over Jorden og opbrænde hele Verden.

sammen!" Fafner svarede: "Den hedder Ufåbt². Fremdeles sagde Fafner: "Min Broder Hegin volder min Død, og skal det glæde mig, om han volder ogsaa din Død, og da gaaer det, som han ønsker." "Jeg har Skrækkeshjelm," vedblev Fafner, "imod alt Folket, siden jeg laae paa min Broders Arv; da sprudede jeg Edder fra mig til alle Sider, saa at ingen torde komme mig nær, og for ingen Vaaben ræddedes jeg, og aldrig fandt jeg saa mange Mænd imod mig, at jeg jo troede mig stærkere, thi alle ræddedes for mig." Sigurd svarede: "Den Skrækkeshjelm, som du taler om, giver ikke mange Seier, thi enhver, som kommer i Kæst med mange, maa en gang omsider sande, at ingen er bestandig den Seirende." Fafner svarede: "Nu raader jeg dig, at du tager din Hest, og rider bort, saasnart som mueligt, thi det hævder sig oftest, at den, som faaer Banesaar, hævner sig selv." Hertil svarede Sigurd: "Dette er dit Raad, men andet vil jeg gjøre; jeg vil ride til dit Leie, og tage der det meget Guld, som dine Frænder have eiet." Fafner svarede: "Ride vil du, indtil du finder saa meget Guld, at der sættes Maal for dine Levedage; thi dette samme Guld volder din Bane, og enhver andens, som kommer til at eie det." Sigurd stod op, og sagde: "Hjem skulde jeg ride, og give slip paa dette meget Guld, om jeg vidste, at jeg skulde aldrig døe, men enhver kjæf Mand vil eie Formue, alt indtil hin ene Dag. Men du, Fafner! krymp du dig i Dødskampen, til Hel henter dig!" og da dør Fafner.

¹) en poetisk Omfkrivning paa at stride. ²) formodentlig: den fra Evighed bestemte.

Sigurd dræber Regin, og spiser Fafners Hjerter.

19. Derefter kom Regin til Sigurd, og sagde: „Hil være dig, min Herre! en stor Seier har du vundet, at du har dræbt Fafner, paa hvis Bei ingen før har dristet sig til at sidde, og denne berømmelige Daad vil ihukommes, saalænge Verden staaer.” Nu stod Regin lang Tid, og stirrede ned paa Jorden; efter dette udbrod han med megen Harm: „Min Broder har du dræbt, og neppe kan jeg være uskyldig i denne Daad.” Derpaa tog Sigurd Sværdet Gram, tørrede det paa Græsset, og sagde til Regin: „Fjernt var du, da jeg udførte denne Daad, og prøvede dette skarpe Sværd med min Haand og min Styrke; jeg stred imod den stærke Orm, medens du laae bag en Lyngebust, og vidste hverken, hvor Himmel eller Jord var.” Regin svarede: „Denne Orm har længe kunnet ligge i sit Leie, om du ei havde benyttet dette Sværd, som jeg forsærdigede dig med min egen Haand, og hverken du eller nogen anden havde ene udført dette.” Sigurd svarede: „Naar Folk komme til Kamp, da gjelder mandigt Hjerter mere end skarpt Sværd.” Da sagde Regin med stor Bekymring: „Du har dræbt min Broder, og neppe er jeg uskyldig i denne Gjerning.” Da skar Sigurd Hjertet ud af Ormen med Sværdet Ridi¹, men Regin drak Fafners Blod, og sagde: „Lilstaa mig en Bøn, som er let for dig at udføre, gaf til Ilden med Hjertet, og steg det, og gif mig det at æde!” Sigurd gif bort, og stegte det paa et Sped, og da Saften sydede ud, tog han med sin Finger paa det, og stak Fingren i Munden, for at smage, om det var stegt, og da Ormens Hjerteblood kom paa hans

¹) d. e. det som let kan svinges.

Lunge, forstod han Fuglenes Stemme. Da hørte han, at Svæler kvæddrede paa Busken ved Siden af ham: „Der sidder du, Sigurd!“ sagde een, „og sleger Fafners Hjerter; det skulde han selv æde, da vilde han blive visere end enhver anden;“ en anden sagde: „Der ligger Regin, og vil soige den, som ham troer;“ en tredie sagde: „Han bør hugge Hovedet af ham, og vil han da ene kunne raade over det meget Guld;“ en fjerde sagde: „Visere er da Sigurd, om han gjør det, som I raade ham, og derpaa rider til Fafners Leie, tager den Mængde Guld, som der er, og siden rider op paa Hindarfjeld², hvor Brynhild sover; der vil han kunne lære megen Wiisdom; forstandig var han, om han fulgte eders Raad, og tænkte paa sin egen Nedning; thi Ulven er nær, naar man seer dens Dre;“ en femte sagde: „Ei er han saa betænksom, som jeg troede, om han skaaner Regin, da han dog fordræbte Broderen;“ en sjette sagde: „Det var et snildt Foretagende, om han dræber ham, og raader ene over Skatten.“ Da sagde Sigurd: „Ei skal saadan Ulykke hændes, at Regin skal blive min Banemand, før skulle begge Brødrene fare een Vej,” og han trækker nu Sværdet Gram af Balgen, og hugger Hovedet af Regin, og derefter æder han et Stykke af Ormens Hjerter, og et Stykke gemmer han hos sig. Siden sprang han paa Hesten, og red efter Sporret af Ormen Fafner til dens Leie. Han fandt Voligen aaben; alle Dørre vare af Jern, ligesaa Dørfarmene og alle Pillerne, der

²) maaskee, efter von der Hagens Mening, Brunhildenstein ved Feldberg i Hessen, hvorom der gaaer det Sagn, at der om Natten gaaer en Lue op deraf, at det er Brynhilds Straffested, og at hendes Skikkelse skal være synlig i Luen.

vare nedgravede i Jorden. Sigurd fandt der en stor Mængde Guld og Sværdet Hrotte, og han tog der Skrækkehjelm og Guldbrynien og mange store Røstbars heder; saa meget Guld fandt han der, at det forekom ham, at to eller tre Heste ei kunde bære mere; alt dette Guld tog han, og lagde det i to store Kister, derpaa tog han sin Hest Grane i Tømmen, men Hesten vilde ikke gaae, og ei hjalp det, at pidste den frem; han mærkede nu, hvad Hesten vilde, sprang paa Ryggen af den, og stødte den med Sporerne; da løb den, som den var uden Byrde.

Sigurd kommer til Brynhild Budlesdatter.

20. Sigurd red nu en lang Vei, indtil han kom op til Hindarfjeld, og tog Veien sønderpaa til Frakland¹. Paa Hjeldet foran sig saae han en stor Klarhed, som om der brændte Ild, og det straaede deraf mod Himlen; men da han kom dertil, stod der for ham en Skjoldborg² med et Banner oven paa. Sigurd gik op paa Skjoldborgen, og saae, at der sov et Menneske, som laae i fuld Vaabenrustning; han tog først Hjelm af Hovedet, da saae han, at det var en Kvinde; hun var iført en Brynie, som sad saa fast om hende, som om den var voxet til Kjødet; da ristede Sigurd den forsigtig oppe fra Hovedet heelt ned, og langs med begge Arme, og skar den sønder som Klæde. Sigurd sagde, at hun havde sovet altfor længe; hun spurgte: „Hvad er saa mægtigt, at det ituskærer Brynien og forjager min Sovn, eller mon her er kommen Sigurd Sigmunds søn, som har Fafners Hjem og hans Bane³ i Hænde?“

¹) Frankenland ved Rhinfloden. ²) et Brynstværn, sammensat af Skjolde. ³) Sværdet Gram, hvormed Sigurd havde dræbt Fafner.

„Den er af Volsungers Æt,” svarede Sigurd, „som har udført dette Værk; jeg har spurgt, at du er en mægtig Konges Datter, og med samme Berømmelse er der fortalt mig om din Skjønhed og ligesaa om din Viisdom, hvilken jeg nu lyster at prøve.” Brynhild sagde: „To Konger sloges, den ene hed Hjalmgunnar, han var gammel og en stor Kriger, og Odin havde lovet ham Seiren, men den anden hed Agnar eller Audes Broder; jeg fældte Hjalmgunnar i Striden, men Odin satte mig til Straf derfor med en Søvtorn¹ i Hovedet, og sagde, at jeg aldrig i de kommende Dage skulde faae Seier, og at jeg skulde giftes; men jeg gjorde det høitidelige Løfte deris mod, at jeg ingenfinde vilde gifte mig med nogen, som kunde ræddes. Sigurd sagde: „Lær mig Viisdom i høie Ting!” „Du maa vel bedre vide sligt,” svarede hun, „men med Glæde vil jeg lære dig, om der er noget, som jeg veed, der kan behage dig, i Runer² eller andre Ting, som i paakommende Tilfælde kunde anvendes; lad os nu drikke begge sammen, og giv nu Guderne os en lykkelig Dag, at du kan erholde Klogskab og Berømmelse af min Lærdom, og mindes, hvad vi tale.” Brynhild fyldte et Bæger, bar det til Sigurd, og sagde:

Ol bringer jeg dig,
 Bryniethings³ Hovding!
 Med Styrke blandet
 Og straalende Hæder;
 Fuld er det af Lindring

¹) En Torn, som troedes at frembringe Dvalesøvn. ²) Runer bemærker hemmelighedsfulde Videnskaber og Characterer. ³) Bryniernes Thing d. e. Kampen.

Dg Løge-Runer,
 Goden Galder
 Dg Glædes Taler.

Seier-Runer skal du kunne,
 Om du vilt Snilde have,
 Dg riste paa Sværdets Fæste,
 Nogle paa Bæltet,
 Dg paa Boilen,
 Dg nævne to Gange Tyr¹.

Brændings-Runer skal du gjøre,
 Om du vilt bjerget have
 Paa Soen Seilet² Heste²;
 Paa Stavnen skal de ristes,
 Dg paa Styrets Glade,
 Naren med Jld skal mærkes³;
 Saa brat er ingen Brænding,
 Dg ei saa blaa er Boven,
 Frelst dog du slipper fra Soen.

Maal-Runer skal du kunne,
 Om du vil, at ingen dig
 Med Hævn skal Harm⁴ gjengjelde;
 Dem omvinde skal du,
 Dem omvæve,
 Dem omsætte alle sammen
 Paa det Thing,
 Hvor Mænd skulle
 Til Domslutning drage.

¹) een af Aserne, der dyrkedes som Krigsgub. ²) Skibene.
³) Runerne nemlig indbrændes paa Naren. ⁴) Brede over For-
 urettelse.

Dit; Runer skal du kunne,
 Vilt du, at ikke Kvinden,
 Som du troer, skal Troskab svigte;
 Dem skal du paa Hornet
 Og bag paa Haanden riste,
 Og mærke paa Ræglen Raub¹.

Allet skal du signe,
 Og afvende Faren,
 I Driften lægge Løg;
 Da jeg det veed,
 At dig vorder aldrig
 Meenblanden Mjoden.

Hjælp; Runer skal du kunne,
 Om hjulpet du vil faae
 I Barselkvide Kvinden;
 I Loven² dem du riste,
 Og om Ledet dem spænde,
 Og bede om Disers³ Bistand!

Green; Runer skal du lære,
 Om Læge du vilt vorde,
 Og kunne Saar besee;
 Paa Barken skal de ristes,
 Og paa Træets Kviste,
 Hvis Lov⁴ mod Osten lude.

Sinds; Runer skal du kunne,
 Om du i Sindrighed
 Vilt andre overgaae;

¹) Raub, d. e. Røb, Nødvendighed, er Navnet paa en Rune, som svarer til vort R. ²) Haandens indvendige Flade. ³) Elytsgubindernes. ⁴) eller Grene.

Dem først raadede,
 Dem først ristede,
 Dem udtænkte Hropter¹
 Af den Bædffe,
 Som var runden
 Af Heiddraupners Hoved²
 Og af Hoddropners Horn³.

Paa Fjeldet stod han,
 Med flammende Sværd,
 Og Hjelm paa sit Hoved;
 Da nælte Mimers Hoved⁴
 Kyndig det første Ord,
 Og sagde sande Runer:

Paa Skjoldet de vare ristede,
 Som staaer for den skinnende Gud⁵,
 Paa Arvakers Dre
 Og paa Alsvins Hov⁶,
 Og paa Hjulet, som ruller
 Under Røgners Vogn⁷,

¹) eet af Odins Navne, maaskee den Raabende. ²) Efter Magnusens sindrige Gising Omers Hoved d. e. Himmelen. ³) Maaskee Himmelhjørten Gylthyrners Horn. ⁴) Mimer var en Tætte, der var sendt af Aserne som Gidsel til Vanerne, for ved sin Wiisdom at gaae dem til Haande med kloge Raad. De dræbte ham, og sendte Aserne Hovedet, hvilket Odin balsamerede; og det besad da endnu sin forrige Wiisdom, og medbeelte Odin hemmelige Runskaber. ⁵) Solens Skjold Svalin. ⁶) Arvaker, den aarle Waagne, og Alsvid, den Altfortærende eller den Hurtige, vare Solens Heste. Ved Arvakers Dre menes sandsynligvis Morgenrøden og ved Alsvins Hov Aftenrøden. ⁷) d. e. Odins Vogn, hvorved, efter Magnusens Formodning, menes Karlsvognen, som tilegnedes ham eller Thor.

Paa Sleipners¹ Lommer,
 Og paa Slædens Liner;

Paa Bjornens Lap
 Og paa Brages² Tunge,
 Paa Ulvens³ Kloer
 Og paa Ornens Næb,
 Paa blodige Binger
 Og paa Broens Ende⁴,
 I den Lofendes Luve
 Og den Lindrendes Fjed;

Paa Glar og paa Guld
 Og paa goden Solver,
 I Viin og i Ur⁵
 Og paa Balaens⁶ Sæde,
 I Mandens Hud,
 Paa Gungners⁷ Dd
 Og paa Sigians⁸ Bryst,
 Paa Mornens Nægl
 Og paa Næbet af Uglen.

Alle bleve affkaarne,
 Som paaristede vare,
 Og tværede i den hellige Mjød,
 Og sendte paa vide Beje;
 De ere hos Alfes,

¹) Odins Hest. ²) een af Aserne, udmærket ved Wiisdom, Beltalenhed og Sprogkyndighed, og en Mester i Skjaldskab. ³) maaftes paa Odins Ulves. ⁴) sandsynlig Himmelbroen Bifrøsts. ⁵) Al, som endnu ikke har været underkastet Gjæring. ⁶) Spaastrindens. ⁷) Odins Landes d. e. en Landses i Almindelighed. ⁸) Tattkvindens.

Rogle hos Aser,
 Og hos de vise Vaner,
 Somme have Menneskers Børn.

Det er Bog:Runer,
 Og Hjælpe:Runer,
 Og alle Ol:Runer,
 Og Kraft:Runer klare;
 Hvo, som kan dem, usorvilbede
 Og usordærvede,
 Sig dem til Held kan have;
 Nyd dem, om du dem næmmed,
 Til Magterne opløses¹!

Nu skal du vælge,
 Medens Valget dig er budet,
 Hvasse Vaabens Svinger!
 Tale eller Taushed;
 Hav dig selv i Hu!
 Hele Sagen er begrundet.

Sigurd svarede:

Ikke vil jeg flye,
 Om end min Død du vidste,
 Ei er jeg født med Feighed;
 Dine Venneraad
 Vil jeg alle følge,
 Saalænge som jeg lever.

Brynhild giver Sigurd gode Raad.

21. Sigurd sagde: „Aldrig finder man en visere
 Kvinde i Verden end dig; lær mig derfor flere floger

¹) Til Verdens Undergang.

Raad!" Hun sagde: „Billigt er det, at opfylde din Billie, og give dig nyttige Raad formedelt din Videbegjærighed og Klogskab." Da begyndte hun saaledes: „Vær fjærlig mod dine Frænder, og vær ei let til at hævne deres Fornærmelser, men bær over med dem med Saalmodighed, saa har du derfor langvarig Berømmelse! Tag dig vare for onde Ting, Elskov til Mær og gifte Kvinder, thi deraf kommer ofte Ondt! Tab ei din Fatsning mod uvise Mænd i folkerig Forsamling! de tale ofte værre, end de ere underrettede, og du bliver da strax aften eller anden udraabt for en frygtsom Mand, og man troer, at det er sagt med Sandhed; dræb saadan een Dagen efter, og gjengjeld ham saaledes hans fornærmende Ord! Om du drager en Bei, hvor der boe onde Vætter, da tag dig vel vare, og tag dig ei Herberge nær Veien, om end Natten kommer over dig; thi ofte lure de onde Aander der, for at føre Menneffene vild. Lad dig ei forlokke af sagre Kvinder, om du end seer dem ved Gjæstebud, saa at det hindrer din Søn, og du saaer Sinduro derover! forsør dem ei med Kys eller andre Kjærtegn! Om du hører uforstandige Ord af drukne Mænd, giv dig ei i Trætte med dem, som ere drukne af Vinen, og have tabt deres Samling! saadanne Ting blive mange til Sorg eller Bane. Slaaes hellere med dine Venner, end du skulde være kvindagtig, og sværg ikke falsk Eed! thi Skræffelig Hævn følger paa Fredsbrudet! Handl velvænkende imod døde Mænd, hvad enten de ere døde af Sygdom, eller paa Søen, eller for Baaben; stød deres Lig omhyggelig til Jorde! Tro dig ei sikker for dem, hvis Fader eller Broder eller andre

Frænder du har sældet, om han end er ung; thi en Ulo kan ofte boe i en ung Søn! Bogt dig med Omhu for dine Benner's svigefulde Anslag! Men lidet formaær jeg at forudsee af dit Liv, dog frygter jeg, at dine Svogres Had vil komme over dig." Sigurd sagde: "Ei findes der forstandigere Kvinde end du, og det sværger jeg, at jeg vil ægte dig, da du er ganske efter mit Sind." Hun svarede: "Dig vuffer jeg mig helst, om jeg end maatte vælge blandt alle Mænd," og de bekræftede dette med Ed indbyrdes.

Om Sigurds Vaabenrustning, Udseende og Sæder.

22. Nu red Sigurd bort; hans Skjold var beflædt med flere Lag, og overtrukket med røden Guld; og paa det stod malet en Drage, foroven mørkebrun, men lysrød forneden; samme Mærke var paa hans Hjelm, Sadel og Vaabenskap; han bar en Guldbrynne, og alle hans Vaaben sunklede af Guld, og vare mærkede med en Drage, for at han, hvor han drog frem, strax kunde være kjendelig for enhver, der havde spurgt, at han dræbte den store Drage, som Væringerne¹ kalde Fafner; hans Vaaben vare smykkede med Guld, og brune af Farve, fordi han langt overgik andre Mænd i Høflighed og Anstand, og næsten i alle Ting; og naar alle de største Kæmper og berømteste Høvdinger opregnes, da bliver han altid sat i Spidsen, og hans Navn nævnes i alle Tunger nordensfor Græklands Hav, og saa skal det være, saalænge Verden staaer. Hans Haar var bruunt af Farve, og fagert at skue, og faldt i store Lokker, Skægget var tykt og kort, og af samme Farve, Næsen høi, og Ansigtet stort og fyldigt; hans Dine vare saa

¹) Nordboer, som tjente i Keiserens Livvagt i Constantinopel.

skarpe, at faa torde skue ham under Brynene; hans Skuldre vare saa brede, som om man saae to Mænd; hans Legeme var, i Forhold til hans Høide og Tykkelse, særdeles vel dannet, og det er Mærket paa hans Høide, at, naar han, omgjordet med Sværdet Gram, som var syv Spand langt, gik igjennem en fuldgroet Rugager, da naaede Dopskoen paa Sværdet til Toppen af den standende Sæd; men hans Styrke var dog større end hans Bæxt. Han besad Færdighed i at svinge Sværd, skyde Spyd, kaste Skaf, holde Skjold, spænde Bue og ride Hest, og mange Slags ridderlige Øvelser lærte han i sin Ungdom. Han var en viis Mand, saa at han vidste forud tilkommende Ting; han forstod Fuglestemme, og derved kom saa Ting uforvarende over ham. Han talte længe og vel, saa at, naar han begyndte at tale en Sag, hørte han ingensinde op, uden at alle fandt, at det ikke kunde være anderledes, end han havde talt. Det var ham en Glæde at yde sine Mænd Hjælp, og forsøge sig selv i store Foretagender, vinde Bytte fra sine Fjender, og give det til sine Venner. Ei manglede ham Mod, og aldrig blev han forfærdet.

Sigurd kommer til Brynhild, og sværger hende Tro-
skabsed.

23. Sigurd red nu, indtil han kom til en stor Stad, i hvilken der herskede en mægtig Høding, som hed Heimer; han var gift med Brynhilds Søster Bekhild¹⁾; hun havde siddet hjemme, og lært kvindelige Haandsyglers, men Brynhild foer med Hjelm og Brynie, og drog

¹⁾ Bekhild bemærker Bænkild, hvilket Navn henpeger paa hendes Lyft til kvindelige Syglers.

i Krigen, og derfor blev hun kaldt Brynhild. Heimer og Bekhild havde en Søn, ved Navn Alfvid, en meget beleven Mand. Der gik Folk udenfor og legede, og da de saae, at en Mand kom ridende lil Byen, standsede de Legen, og undrede sig over ham, thi de havde aldrig seet saadan Mand; de ginge ham imøde, og toge vel imod ham. Alfvid bad ham blive hos sig, og tilbød, at han skulde faae, hvad han vilde ønske; han modtog Tilbudet, og der blev beviist ham al Hæder og Tjenstfærdighed; fire Mænd løstede Guldet af Hesten, den femte tog imod den; der kunde man see mange gode og sjældne Kostbarheder, og man havde en Fornøielse af at skue Brynierne, Hjelmene, de svære Ringe, de sælsomt store Guldbægere, og alskens Krigsbaaben. Sigurd opholdt sig der længe i stor Anseelse; da spurgtes den Heltedaad til alle Lande, at han havde dræbt den frygtelige Drage. Sigurd og Alfvid elskede hinanden inderligen, og vare oprigtige Venner, og det var deres Lyst at tilberede deres Baaben, at skæfte Pile, og at jage med Høge.

24. Brynhild, Heimers Fosterdatter, var da ogsaa hjemkommen, og sad i en adskilt Stue med sine Møer; hun besad flere Færdigheder end andre Kvinder; hun indvævede Tæpper af Guld, og bordyrede i dem de Underværker, som Sigurd havde udøvet: Ormens Drab, Skattens Bortførelse og Regins Død. En Dag fortælles der nu, at Sigurd red til Skoven med sine Hunde og Høge og et stort Følge, og da han kom hjem, stoi hans Høg op paa et høit Taarn, og satte sig i et Vindue. Sigurd ilte efter Høgen, og saae da en fager Kvinde, og kjendte, at det var Brynhild; alt tyktes ham særdeles herligt, baade hendes Skjønhed og hendes

Arbejde. Siden kom han i Hallen, men vilde ikke deeltage i nogen Skjemt; da sagde Allsvid: „Hvi er du saa taus? det bedrover os, dine Benner; og hvi vil du ikke være glad? dine Høge sørge, og ligesaa Hesten Grane, seent faae vi det godt igjen.” Sigurd svarede: „Gode Ven! hør hvad jeg tænker paa: min Høg fløi i et Taarn, og da jeg tog den, saae jeg en fager Kvinde, hun sad ved et guldvirket Tæppe, og bordyrede deri mine fremfarne Bedrifter.” Allsvid sagde: „Du har seet Brynhild Budslesdotter, den mandigste blandt Kvinder.” Sigurd svarede: „Det maa saa være, men naar kom hun her til?” Allsvid svarede: „Kort før du kom her.” Da sagde Sigurd: „Det vidste jeg for saa Dage siden; den Kvinde har jeg elsket høiest i hele Verden.” „Vær ei bekymret for en Kvinde!” svarede Allsvid: „for en saadan Mand som dig er det ilde, at sørge over det, man ei kan faae.” Da sagde Sigurd: „Hende vil jeg besøge, og give hende Guld, og naae hendes gjengjeldende Gunst.” Allsvid svarede: „Ei fandtes den Mand endnu i Verden, som hun tilskædte Plads hos sig, eller vilde give Al at drikke; men det er hendes Lyst, at omgaaes med Vaarben, og at udøve berømmelig Daad.” Sigurd sagde: „Ei veed jeg, om hun svarer mig, og forunder mig Plads hos sig.” Den følgende Dag gif Sigurd til hendes Stue, men Allsvid stod udenfor, og skæstede sine Pile. Sigurd sagde: „Hil være dig, Kvinde! Hvorledes lever du?” Hun svarede: „Jeg lever vel med mine Frænder og Benner, men derpaa kommer det an, hvad Held man bærer til sin sidste Dag.” Han satte sig nu ned hos hende. Der ginge da ind fire Kvinder med store Guldbægere, fulde af den bedste Viin, og stode for dem.

Da sagde Brynhild: „Dette Sæde bliver indrømmet faa undtagen min Fader, naar han kommer.” „Men nu” svarede han, „er det indrømmet den, hvem jeg ønsker det helst.” Salen var betrukket med de kostbareste Tæpper, og hele Gulvet belagt med Klæde. Sigurd vedblev: „Nu er det opfyldt, hvad du har lovet mig.” Hun svarede: „Velkommen være du mig!” Derpaa reiste hun sig op, og de fire Kvinder med hende, gif for ham med et Guldbæger, og bød ham at drikke. Han rakte Haanden imod Guldbægeret, og tog hendes Haand tillige, og satte hende hos sig. Han tog om hendes Hals, kyssede hende, og sagde: „Ei er nogen sagerre Kvinde kommen til Verden.” Brynhild sagde: „Det er et klogt Raad, ei at sætte sin Tiltro til Kvinder, thi de bryde ofte deres Løfter.” Han sagde: „Det vilde være mig den lykkeligste Dag, naar vi kunde faae hinanden.” Brynhild svarede: „Ei er det af Skjæbnen bestemt, at vi skulle boe tilsammen; jeg er en Skjoldmø, og bærer Hjelm blandt Hærkonger, og dem maa jeg yde Hjælp, og ei er jeg bleven kjed af at stride.” „Da vare vi de lykkeligste,” sagde Sigurd: „om vi boede sammen, og det er sværere at taale den Sorg, som beroer herpaa, end skarpe Baaben.” Brynhild svarede: „Jeg maa endnu monstre Krigeres Rækker, men du skal ægte Gudrun Gjufesdotter.” Sigurd sagde: „Ei sviger mig en Kongedatter, og ei har jeg to Dnsker om det, og det sværger jeg ved Guderne, at jeg skal eie dig eller ingen Kvinde.” Hun svarede ham paa samme Maade, Sigurd takkede hende for sit Løfte, og gav hende en Guldring, og de svore nu Ed paa ny. Derpaa gif han bort til sine Mænd, og dvælede der en Tid i megen Fryd og Herlighed.

Gudrun Gjukedatters Drom, og Brynhilds Samtale med hende.

25. Gjuke hed en Konge, som herstede over et Rige søndenfor Rhinen; han havde tre Sønner, hvis Navne vare Gunnar, Høgne og Guttorm, og en Datter, der hed Gudrun, og var en saare berømt Kvinde. Disse Børn overgik andre Kongebørn i Skjønhed og Væxt; de laae bestandig ude paa Krigstog, og udførte mange betømmelige Bedrifter. Gjuke var gift med Grimhild den Tryllekyndige. Der var en anden Konge, ved Navn Budle, og, skjønt Gjuke var mægtig, var Budle dog endnu mægtigere. Brynhilds Broder hed Atle¹⁾; han var en grum Mand, stor og fortladen, men anseelig og den største blandt Krigere, ogsaa Grimhild var grum i Sind. Gjukes Rige var i stort Flor, mest ved hans Børn; thi de bare Fortrinet for de fleste i de Tider. Engang sagde Gudrun til sine Moer, at hun var ilde tilmode; een af Kvinderne spurgte hende da, hvad der forstyrrede hendes Glæde. Hertil svarede hun: „Uheldspaaende Dromme tynge mit Hjerte med Sorg; siden du spørger mig, vil jeg sige dig Drommen.“ Kvinden sagde: „Fortæl mig den da, men vær ei bedrøvet, thi ofte drømmer man for Uveir!“ Gudrun gjentog: „Drommen tyder intet Uveir; jeg drømte, at jeg saae en fager Høg paa min Håand; dens Fjædre vare af gylden Farve.“ Kvinden sagde: „Mange have spurgt om din Skjønhed, Blisdom og Belevenhed; een eller anden Kongesøn vil bestemt til dig.“ Gudrun vedblev: „Ingen Ting syntes mig bedre end Høgen, og alle mine Eiendomme vilde jeg hellere lade end den.“ Kvinden svarede: „Den, som du sdaer, maa

¹⁾ Upaatvivlelig den navnkundige hunniffe Konge Attila.

være vel dannet, og vil du elske ham meget." „Det ængster mig," sagde Gudrun, „at jeg ei veed, hvo han er, og vi skulle besøge Brynhild, hun maa vide det." De gjorde sig nu færdige med Guld og stor Pragt, og Gudrun reiste med sine Møer, indtil de kom til Brynhilds Hal, som laae paa et Bjerg, og var skjønt prydet med Guld. Da man blev deres Ankomsstid vaer, fortalte man Brynhild, at mange Kvinder kom kjørende i forgyldte Vogne til Borgen. „Det maa være Gudrun Gjufesdotter," sagde Brynhild, „efterdi jeg drømte om hende i Nat, og vi ville gaae hende imøde; smukkere Kvinder besøge os aldrig." De ginge hende imøde, og bøde hende velkommen. Derpaa ginge de ind i den skjønne Hal; Salen var malet indvendig og meget prydet med Guld; et Tæppe var bredt under deres Fødder, og mange vare der til Opvartning; der anstilledees nu alskens Lege. Gudrun talte kun lidet; da sagde Brynhild: „Hvi vil du ei være vel til Mode, det maa du være; lad os alle fornøie os sammen, og tale om mægtige Konger og deres Stoværker!" „Det ville vi gjøre," svarede Gudrun, „sig mig, hvilke Konger holder du for de fortrinligste?" Brynhild svarede: „Hafes Sønner og Hagbard; de udførte paa Krigstoge mangan berømmelig Daad." Gudrun vedblev: „Store vare de og berømte; dog har Sigar bortført deres Søster, og brændt inde de andre, og de ere sene til at hævne sig; og hvinevner du ei mine Brødre, som nu holdes for de ypperste Mænd?" „Det har god Tid," sagde Brynhild, „thi endnu ere de ikke meget forsøgte, og jeg veed een, som overgaaer dem, det er Sigurd, Konning Sigmunds Søn; han var endnu Barn, da han dræbte Kong

Hunding's Søner, og hævnede sin Fader og sin Morfader Eylime." Gudrun sagde: „Hvad var til Mærke paa det? siger du, at han var fød, da hans Fader faldt?" Brynhild svarede: „Hans Moder gif paa Valpladsen, og fandt Konning Sigmund saaret, og tilbød at forbinde hans Saar, men han sagde, at han var for gammel til mere at stride, og bad hende tænke paa, at hun skulde føde den ypperligste Søn, og det gif i Opfyldelse. Derefter døde Konning Sigmund, og efter hans Død drog hun med Kong Alf, og hos ham blev Sigurd opdragen i stor Anseelse, og der forløb ingen Dag, at han jo udførte Heltedaa, saa at han er den berømteste Mand i Verden." Gudrun svarede: „Af Elskov har du udspurgt Efterretning om ham; men derfor kom jeg hid, at jeg vilde fortælle dig mine Drømme, som volde mig saa stor Bekymring." „Lad Drømme ei ængste dig," svarede Brynhild, „men vær blandt dine Venner, som alle vilde glæde dig!" „Det drømte jeg," sagde Gudrun, „at vi ginge fra Stuen mange tilsammen, og saae en stor Hjort, som bar Fortrinet for alle andre Dyr; dens Haar vare af Guld; alle vilde vi tage Dyret, men jeg ene staaede det; og det ryktes mig bedre end alle andre Ting; siden fældte du Dyret i mit Skjød, og det var mig saa stor en Sorg, at jeg neppe kunde bære den; derpaa gav du mig en Ulvehvalp, som bestænkte mig med mine Brøders Blod." Brynhild svarede: „Jeg vil forklare Fremtidens Hændelser, saaledes som de vilde indtræffe: Sigurd vil komme til dig, han som jeg udkaarede til min Mand; Grimhild giver ham svigblanden Mjød, og den vil bringe os alle i stor Strid; han kommer du til at eig, men snart at miste; derpaa skal du faae Konning Atle, men du

skal miste dine Brødre, og da vil du dræbe Atle." Gudrun svarede: „Til stor Sorg er det os at vide saadant." Og de reiste nu bort og hjem til Kong Gjufe.

Sigurd ægter Gudrun Gjufesdatter.

26. Sigurd drog nu bort med det meget Guld, og de skiltes som Venner; han red paa Grane med al sin Rustning og Byrde, og red indtil han kom til Kong Gjufes Hal. Da han nu red ind i Borgen, saae een af Kongens Mænd ham, og sagde, „Det synes mig, som her kommer ridende een af Guderne; see denne Mand, hvor prydet med Guld, og hvor skinnende hans Baabensdragt, hans Hest langt større end andre Heste, og selv overgaaer han langt andre Mænd." Kongen gif da ud med sine Hoffinder, og tiltalte Sigurd saalunde: „Hvo est du, som rider lige ind i min Borg; det har ingen endnu vovet uden mine Søners Tilladelse?" „Mit Navn er Sigurd," svarede han, „og jeg er en Søn af Kongning Sigmund." Kong Gjufe sagde: „Velkommen skal du være her hos os, og du skal faae alt, hvad du ønsker." Han gif nu ind i Hallen, og alle vare lave ved Siden af ham; alle viste sig tjenstvillige imod ham, og han var der i stor Anseelse. De rede alle tilsammen, Sigurd, Gunnar og Høgne, men Sigurd overgif dem i alle Færdigheder, skjønt de dog alle vare drabelige Mænd. Grimhild mærkede, hvor høit Sigurd elskede Brynhild, og hvor ofte han talte om hende, og hun tænkte ved sig selv, at det vilde være stor Lykke, om han satte sig der fast, og ægtede Kong Gjufes Datter; hun saae, at ingen kunde sættes i Ligning med ham, og at han var meer bemidlet, end man hidtil havde kjendt nogen, og til hvor stor Bisjand han kunde være dem. Kongen be-

handlede Sigurd som sine Søhner, men de ansaae ham langt over sig. En Aften, som de sad ved Drikkebordet, reiste Dronningen sig op, og gif for Sigurd, til talte ham, og sagde: „Glæde have vi af dit Ophold her, og alt Godt ville vi bevise dig, tag her ved dette Horn, og drik!” Han tog imod det, og drak deraf. Hun tilsvarede derpaa: „Koning Gjufe skal være din Fader og jeg din Moder, men Gunnar og Høgne dine Brødre; og naar I alle ere forbundne med Ed, da ville I ei finde nogen eder voksen.” Sigurd tog det vel op, og ved denne Drik glemte han Brynhild; han opholdt sig der en lang Tid. Engang gif Grimhild for Kong Gjufe, slyngede sine Arme om hans Hals, og sagde; „Her er nu kommen den største Kæmpe, som kan findes i Verden; han er os til stor Styrke; giv ham din Dotter med meget Gods og saa stor en Deel af Riget, som han onsker, saa at han kan være her med Glæde!” Kong Gjufe sagde: „Sælsomt er det at byde sine Døtre frem, men dog sommer det sig mere, at byde hende til ham, end om andre bade om hende.” Og en Aften skjenkede Gudrun for Gjesterne; Sigurd saa da, at hun var en skøn Kvinde, og meget beleven i alle Ting. Fem Halvaar var Sigurd der; de levede alle i Venstabskab, og indlagde sig Berømmelse, og Kongerne raadstog med hinanden indbyrdes; Kong Gjufe sagde: „Meget Godt beviser du os, Sigurd! og høilig har du styrket vort Rige.” Gunnar sagde: „Alt ville vi anvende paa at bevæge dig til at forblive her længere, baade Riget og vor Søster tilbyde vi dig, og ikke skulde en anden erholde disse, om han end bad derom.” Sigurd sagde, „Haver Tak for den Hæder, I gjøre mig, dette skal jeg modtage.” De tilsvore hinanden nu Brøderstabskab, som

om de vare sambaarne Brødre; der blev da holdt et anseelig Gilde, som stod mange Dage, og Sigurd drak Bryllup med Gudrun. Der kunde man see megen Gammelen og Glæde, og den ene Dag blev Høitiden større end den anden. De droge nu vide om Land, og udførte mange berømmelige Bedrifter, dræbte mange Kongesøner, saa at ingen bedrev slige Rauddomsgjerninger, som de; og derpaa droge de hjem med meget Bytte fra Krigen. Sigurd gav Gudrun at æde af Fafners Hjerter, og efter den Tid var hun meget grusommere og klogere end tilforn; de havde en Søn, som fik Navnet Sigmund. Engang gif Grimhild til sin Søn Gunnar, og sagde: „Din Forsatning er mig heel onskelig, kun fattes dig en Kone; beil til Brynhild! det er det anseeligste Giftermaal du kan gjøre, og til hende vil Sigurd følge dig.” Gunnar svarede: „Vist er hun skøn, og dertil er jeg ei uvillig;” han talte nu derom med sin Fader og Brødre og med Sigurd, og alle tilskyndte ham dertil.

Gunnar beiler til Brynhild, og faaer hende.

27. De gjorde sig nu omhyggeligen færdige til Reisen, og rede over Fjelde og Dale til Kong Budle, og beilede til Brynhild. Kongen optog deres Ærende vel, og lod Afgjørelsen staae til hende; thi, sagde han derhos, hun var saa stolt, at hun selv vilde raade for, hvem hun vilde tage til Mand. Derpaa rede de hen til Lindale; Heimer tog vel imod dem, og Gunnar sagde sit Ærende; Heimer sagde, at det stod til hendes Valg, hvem hun vilde ægte, og han underrettede dem om, at hendes Hal var ikke langt derfra, og at hun vilde ægte den allene, som red igjennem den brændende Jld, som trindt omgav hendes Sal. De kom nu til Salen, og saae, hvor For-

gen glimrede af Guld, og hvor Ilden slog sine Flammer trindt omkring den. Gunnar red paa Gote, og Høgne paa Holkne; Gunnar sporede sin Hest mod Ilden, men Dyret veg tilbage. Da raabte Sigurd: „Hvi viger du tilbage, Gunnar?“ Gunnar svarede: „Ei vil Hesten frem i Ilden,“ og han bad Gunnar at laane sig Grane. „Det staaer dig frit for,“ sagde Sigurd. Gunnar red da mod Ilden, men Grane vilde ikke gaae frem, hvorfor Gunnar maatte opgive sit Forsæt. Da skiftede Sigurd og Gunnar Udseende, hvilket Grimhild lærte dem, og Sigurd red frem paa Grane; Guldsporer fode om hans Fødder, og da Grane følte Sporernes Braade, foer den frem igjennem Ilden. Da blev der et stort Gny, Ilden blusfede høit, Jorden skjælvede, den røde Lue stod imod Himlen; dette torde ingen gjøre for; det fortrnedes for hans Dine, som om han red i Mørke; derpaa sagtnedes Ilden, Sigurd sprang da af Hesten, og traadte ind i Salen; saa er kvædet:

Ilden da blusfed,
 Jorden dundrede
 Høit sig hæved
 Mod Himlen Luen;
 Der dristed sig saa
 Drottens Kæmper
 Gjennem Ilden at ride,
 Eller over den stige.

Sigurd Grane
 Slog med Sværdet,
 Ilden da fluktes
 For Vædningen,

Luen sig for Vrens
 Elsker lagde,
 Da glindsed Sadlen,
 Som Regin eiet havde.

Dg da Sigurd kom indenfor Luen, fandt han der en farger Bolig, og der sad Brynhild. Hun spurgte, hvad for en Mand han var, og han kaldte sig Gunnar Gjuker søn, og sagde: „Du er bestemt til min Kone med din Faders og Fosterfaders Jaord, efter dit eget Tilfagn, saafremt jeg red igjennem din Tryllesue.” Hun sagde: „Ei veed jeg, hvorledes jeg skal svare dertil.” Sigurd stod opret paa Gulvet, og støttende sig paa Sværdets Fæste, sagde han til Brynhild: „Dig vil jeg give en stor Morgengave af Guld og kostbare Klenodier.” Derpaa svarede hun tungfindig, siddende paa sit Sæde, som en Svane paa Volgen, med Sværd i Haand, Hjelm paa Hovedet, og Brynie om Brystet: „Gunnar!” sagde hun, „tal ei saadant til mig, hvis ikke du er ypperligere end enhver anden Mand, og da skal du dræbe dem, som have beilet til mig, om du har Mod dertil. Jeg var i Strid med Gardernes¹ Konge, og vore Vaaben bleve farvede i Mandeblood, og derefter længes jeg endnu.” Han svarede: „Mangen Stordaad har du udøvet, men mindes nu det Løfte, som du gjorde, om der blev reden igjennem denne Ild, at du vilde være den Mand's Kone, som det gjorde.” Hun fandt nu, at han talte Sandheds Ord, stod op, og modtog ham kjærlig. Der dvælede han tre Nætter, og de deelte Seng tilsammen, men han lagde Sværdet Gram blottet imellem dem. Hun spurgte da, hvi han gjorde det, hvortil han svarede, at det var

¹) Indbyggerne i Garberige d. e. Rusland.

ham bestemt, at han saaledes skulde holde sit Bryllup med sin Kone, ellers blev det hans Død. Han tog da af hende Ringen, som havde tilhørt Andvare, og som han for havde givet hende, men gav hende i dens Sted en anden Ring af Fasners Arv. Derefter red han bort over den samme Ild til sit Følge, og de skiftede atter Udseende; siden rede de til Lindale, og berettede, hvorledes det var gaaet. Den samme Dag drog Brynhild hjem til sin Fosterfader, og sagde ham i Fortrolighed, at der var kommen en Konge til hende, „og han red,” sagde hun, „igjennem min Trykkelue, og sagde, at han var kommen for at ægte mig, og nævnte sig Gunnar; men jeg sagde, at det kunde Sigurd ene gjøre, ham som jeg svor Ed paa Hjeldet; og han er min første Elsker.” Heimer svarede, at det nu maatte forblive derved. „Min og Sigurds Datter Ablaug skal opdrages her hos dig,” sagde da Brynhild, og hun drog dernæst til sin Fader. Kongerne droge nu hjem, og Grimhild modtog dem vel, og takkede Sigurd for hans Bistand; der anrettedes nu et Gæstebud, og en stor Mængde Gæster bleve indbudne; Kong Budle kom der da med sin Datter og sin Søn Utle, og dette Gilde varede i mange Dage; men da det var til Ende, mindede Sigurd sig alle de Eder, han havde svoret Brynhild; dog lod han, som intet var. Gunnar og Brynhild sadde nu i Fryd og Gammen, og tommede den gode Viin.

Brynhilds og Gudrun's Tvætte.

28. Det hændte sig en Dag, at de ginge til Rhinstrømmen, at tvætte sig, da vadede Brynhild længst ud paa Strømmen; Gudrun spurgte, hvad det skulde betyde. Brynhild svarede: „Hvi skulde jeg ligne dig heri

mere end i andre Ting? Jeg holder for, at min Fader er mægtigere end din Fader, og at min Mand har udført mange Heltegjerninger og redet igjennem brændende Ild, medens din Mand kun var Kong Hjalpreks Erkel." Gudrun svarede med Brede: "Da er du klogere, om du tier, end at du laster min Mand; thi deri ere alle enige, at ingen, som i nogen Ting kan maale sig med ham, er nogensinde kommen til Verden, og ei anstaaer det dig vel, at laste ham, thi han var din første Elsker, og han dræbte Fafner, og red igjennem Tryllesluen, da du troede, at det var Kong Gunnar, og han laae hos dig, og tog af din Haand Ringen, som har tilhørt Andvare, og kan du nu her kjende den! Brynhild saae nu Ringen, kjendte den, og blev bleg som et Lig. Hun drog derpaa hjem, og talte ikke et Ord om Astenen, og da Sigurd kom i Sengen, spurgte Gudrun: "Hvi er Brynhild saa forrigsuld?" Sigurd svarede: "Ei veed jeg det nøie, men det aner mig, at vi snart maae faae det nøiere at vide." Gudrun vedblev: "Hvi er hun ikke fornøiet med sin Rigdom og alles Priis, og med at hun har faaet den Mand, hun ønskede?" Sigurd spurgte: "Hvor var hun, da hun sagde, at hun syntes at have en berømmelig Mand, og den, hun helst ønskede at eie?" Gudrun svarede: "I Morgen skal jeg spørge hende om, hvem hun helst vil eie." Sigurd svarede: "Det fraraader jeg dig, thi angre vil du, om du gjør det." Om Morgenen sade Kvinderne i deres Kammer, og Brynhild var taus. Da sagde Gudrun: "Vær munter, Brynhild! bedrøver dig vor Samtale, eller hvad staaer din Glæde i Veien?" "Idel Ondskab bringer dig til saa at spørge," sagde Brynhild, "du har et

grusomt Hjerte." „Tro ei saa," sagde Gudrun: „men sig det heller!" Brynhild svarede: „Spørg heller om det, der er dig nyttigere at vide, og som sommer fornemme Kvinder; du har godt ved at være fornøiet med det Gode, da alt gaaer dig efter Ønske." Gudrun svarede: „Altfor tidlig var det, om jeg drystede mig heraf, og dette er vist et ondt Forbud; hvad ophidser dig imod mig? jeg gjorde dig intet til Bedrøvelse." Brynhild svarede: „Det skal du undgjelde, at du fik Sigurd, thi jeg under dig ikke at eie enten ham eller hans meget Guld." Gudrun svarede: „Ei vidste jeg eders Aftale, og vel maatte min Fader sørge for mit Giftermaal, end skjønt du ei blev adspurgt derom." Brynhild svarede: „Ei have vi haft lønlig Samtale, og desuden have vi svoret hinanden Ed, og I vidste vel, at I bedroge mig, og det skal jeg hævne." Gudrun svarede: „Du er bedre gift, end du fortjener, og dit Overmod vil faae en slet Ende, og det vilse mange undgjelde." „Fornøiet var jeg," sagde Brynhild, „om du ei havde berømmeligere Mand end jeg." Gudrun svarede: „Du har en saa berømmelig Mand, at det er uvist, hvo af dem, der er den største Konning, og har størst Rigdom og Magt." Brynhild svarede: „Sigurd dræbte Fafner, og denne Daad er mere værd end hele Kong Gunnars Rige, saasom kvædet er:

Sigurd vog Ormen,
 Og det siden vil
 Aldrig glemmes,
 Medens Folk leve;
 Men din Broder

Hverken torde
 I Ilden ride,
 Eller over den stige."

Gudrun sagde: „Grane vilde ei løbe i Ilden, saalænge Kong Gunnar sad paa den, men han selv torde vel ride, og man bør ei bebreide ham Mangel paa Mod." Brynhild svarede: „Lad os ei fordølge det, jeg troer ei din Moder Grimhild vel." Da sagde Gudrun: „Bagtal ei hende, thi hun er imod dig som imod sin Dotter." Brynhild svarede: „Hun er Ophav til al den Modgang, som nager mig; hun gav Sigurd ondt Al, saa at han ei mindedes mit Navn." „Mange falske Ord taler du," sagde Gudrun: „og dette er en stor Løgn." Brynhild svarede: „Nyd saa vist Sigurds Kjærlighed, som du har mig ei sveget; thi ikke have I fortjent at boe sammen, og gid det maa gaae dig efter mit Ønske!" Gudrun svarede: „Bedre maa jeg nyde hans Kjærlighed, end du ønsker; og ingen kan sige, at han nogenstinde har nydt for meget Godt af mig." Brynhild svarede: „Ild taler du, og de Ord, som undslippe dig, ville fortryde dig, naar din Hidstighed sætter sig; og lad os ei veksle hadefulde Ord!" Gudrun svarede: „Du tiltalte mig først med bittre Ord, og nu stiller du dig an, som om du vil gjøre det godt igjen; men du skjuler Grusomhed derunder." „Lad os ophøre med denne unyttige Samtale," sagde Brynhild, „jeg taug længe med den Harm, som boede i mit Bryst; men jeg elsker alligevel din Brøder, og lad os derfor tale om noget andet!" Gudrun svarede: „Langt seer din Vland ind i Fremtiden;" og saaledes opkom der stor Ulykke af, at de gik til Floden, og af at hun kjendte Ringen, hvilket gav Anledning til deres Tvist.

Brynhild Budlesdatters Harme.

29. Efter denne Samtale lagde Brynhild sig til Sengs, og det blev Gunnar berettet, at Brynhild var syg. Han gik da til hende, og spurgte, hvad der var gaaet hende imod; men hun svarede intet, og laae som død. Og da han trængte fast ind paa hende, sagde hun: „Hvad gjorde du af den Ring, som jeg gav dig, den som Kong Budle gav mig ved sidste Afsked, da du og Kong Gjufe kom til ham, og truede med at hærje og brænde, naar du ei erholdt mig? Siden tog han mig tilside, og spurgte, hvem jeg udkaarede af de ankomne Mænd, men jeg bød mig til at værge Landet, og være Hovding over Trediedelen af Folket; der vare da to Vilkaar for Haanden, at jeg skulde gifte mig med den, han ønskede, eller i andet Fald blive arveløs, og miste hans Vensteb; og han lagde til, at hans Vensteb dog vilde gavne mig mere end hans Brede. Da overtænkte jeg hos mig selv, om jeg skulde gjøre hans Villie eller dræbe mange Mænd, og syntes dog, at jeg var afmægtig til at stride mod ham. Da kom det saa vidt, at jeg lovede mig til den Mand, som red Hesten Grane med Fafners Arv, og red igjennem min Trylletue, og dræbte de Mænd, som jeg nævnte. Nu trøstede ingen sig til at ride uden Sigurd; han red igjennem Ilden, thi han manglede ikke Mod der; til; han dræbte Ormen og Regin, og fem Konger, men det gjorde du ikke, Gunnar! thi du blev bleg som et Lig, og du er ingen Konge eller Kæmpe. Det Løfte gjorde jeg hjemme hos min Fader, at jeg skulde elske den allene, som var den berømteste af Fødsel; men det er Sigurd; nu er jeg en Meenederste, fordi jeg ikke eier ham, og der-

for skal jeg søge at faae dig bragt af Dage, og jeg tar Grimhild ondt at lønne; der gives ei hjertelofere Kvinde end hun." Gunnar svarede, saa at saa hørte det: „Mange Falskheds Ord har du talt, og du er en ondskabsfuld Kvinde, at du bagtaler hende, som langt overgaaer dig; ei er hun mistroelig ved sin Forfatning, saaledes som du er, og ei kvalte hun døde Mænd, og ingen myrdede hun, men lever med Berømmelse." Brynhild svarede: „Et har jeg gaaet skjult til Værks, og ingen Udaad har jeg bedrevet; saa er mit Sind ikke; men nu har jeg stor Lyst til at bringe dig af Dage." Derpaa vilde hun dræbe Kong Gunnar, men Høgne satte hende i Lænker. Gunnar sagde: „Ei vil jeg, at hun skal ligge i Lænker." „Hav ingen Bekymring derfor," svarede hun, „thi aldrig seer du mig glad i din Hal, og ei at drikke eller spille Brætspil, eller med Glæde at tale, eller at indvirke Guld i kostelige Klæder, eller at give eder Raad." Hun sagde, at det var hendes største Sorg, at hun ei havde Sigurd tilføgt. Derpaa reiste hun sig op, slog sin Brodeerramme, saa den gik sønder, og bad dem saa at lukke Stuedøren op, at man kunde høre hendes Jammerklage lang Vei bort. Der var da stor Graad, saa at man kunde høre det over hele Borgen. Gudrun spurgte sine Kammermoer, hvi de vare saa bedrøvede og forrigfulde: „Hvad skader eder!" sagde hun, „hvi fare I om som vidløse Menneſter, og hvad Under er kommet over eder?" Da svarede en Hoffvinde, som hed Svafertod: „Dette er en Ulykkes Dag, vor Hal er fuld af Jammer." Da sagde Gudrun til sin Selskabskvinde: „Stat op, vi have længe sovet; væk Brynhild, lad os gaae til Bords, og være muntre!" „Det tør jeg ikke gjøre," sagde hun,

„enten vække hende eller tale til hende; i mange Dage har hun ei smagt Mjød og Viin, og hun har faaet Gudernes Brede.” Da sagde Gudrun til Gunnar: „Gak du at besøge hende, og sig, at hendes Kummer bedrøver os!” „Det er mig forbudet,” sagde han, „at besøge hende eller tage vare paa hendes Sager.” Desuagtet gik han dog til hende, og søgte paa mange Maader at faae hende til at tale, men fik intet Svar. Han gik da bort, og til Høgne, og bad ham tale med hende, og kjönt han var utilbøielig dertil, gik han dog, men fik intet Svar. Derpaa gik man til Sigurd, og bad ham at besøge hende. Han svarede intet, og derved forblev det om Aftenen. Dagen derefter, da Sigurd kom fra Dyrejagt, gik han til Gudrun, og sagde: „Det har anet mig, at denne Forvirring vil fremskynde store Ting, og at Brynhild vil døe.” Gudrun svarede: „Min Herre! stort Under er kommet over hende, hun har nu sovet syv Dogn, uden at nogen har tordet vække hende.” „Ei har hun sovet!” svarede Sigurd, „snarere har hun store Raadslagninger for imod os.” Da sagde Gudrun grædende: „Det er en stor Sorg at vide din Død, drag heller hen og besøg hende, og see, om hendes Hidsigthed kan formindstes, giv hende Guld, og stil saa hendes Brede!” Sigurd gik ud og fandt Salen aaben, han troede hun sov, løstede Klæderne af hende, og sagde: „Vaagn op, Brynhild! Spjelen staaet høit over Borgen, du har sovet for længe, ryyst Sorgen af dig, og bliv glad!” Hun sagde: „Hvi er du saa dristig at besøge mig? mig var ingen værre i denne Svig.” Sigurd sagde: „Hvi taler du ei med nogen, og hvad bedrøver dig?” Brynhild svarede: „Dig skal jeg fortælle Marsagen til min Brede.” Sigurd sagde:

„Fortryllet est du, om du troer, at mit Sind er grumt imod dig, og han er din Mand, som du udkaarede.”

„Nei,” sagde hun, „ei red Gunnar igjennem Ilden til mig, og ei gav han mig til Morgengave en Valplads af slagne Fjender; jeg undredest over den Mand, som kom i min Gal, og det syntes mig, at jeg kjendte dine Dine, dog kunde jeg ei skjelne det med Visshed formedelst det Trylleskjul, som laae for min Skjæbne.” Sigurd svarede: „Ei er jeg hyperligere Mand end Kong Gjufes Sonner, de dræbte Danekongen og den store Høvding, Kong Budles Broder.” Brynhild svarede: „Meget Ondt er jeg dem skyldig, og mind mig ei paa min Harm! Du, Sigurd! overbåndt Ormen, og red igjennem Ilden, og det for min Skyld, men det formaede ikke Kong Gjufes Sonner.” Sigurd svarede: „Ei blev jeg din Mand, og du var ikke min Kone, men en berømmelig Konge gav dig Morgengave.” Brynhild svarede: „Ei kjendte jeg saaledes Gunnar, at mit Hjerter glædedes ved ham, og grum er jeg ham, endskjønt jeg følger det for andre.” „Det er underligt,” sagde Sigurd, „ei at elske sig en Konge, eller hvad bedrøber dig mest? Mig synes at hans Kjærlighed maatte være dig bedre end Guld.” Brynhild svarede: „Sigurd! det er det smertefuldeste i min Sorg, at jeg ikke kan faae det sat igjennem, at et skarpt Sværd bliver farvet i dit Blod.” Sigurd svarede: „Klag ei derover, thi ei længe vil det vare, inden et skarpt Sværd staaer i mit Hjerter, og kan du ikke ønske dig det værre, thi du vil ei overleve mig, og faa ville vore Fremtids Levedage blive.” Brynhild svarede: „Store Værker indeholde dine Ord; siden du svog mig for al min Glæde, bekymrer jeg mig ei om Livet.” „Lev du!”

vedblev Sigurd, „og elst Kong Gunnar og mig! og alle mine Eiendomme vil jeg opofre, for at du ei skal døe.” Brynhild svarede: „Ei kjender du noie mit Sind, du overgaaer alle Mænd, men ingen Kvinde har været dig mere forhadet end jeg.” Sigurd svarede: „Andet er sandere, jeg elsker dig høiere end mig selv, endstjont jeg maatte bukke under for Svigen, og kan det nu ikke forandres; thi hver Gang, jeg kom til mig selv, bedrøvede det mig, at du ei var min Kone; dog overvandt jeg mig, saa meget jeg kunde, naar jeg var i Kongehallen, og fornøiede mig ved, at vi dog vare alle tilsammen; kan og hændes, at det skal gaae i Opfyldelse, som forud er spaaet, og ei skal man frygte derover.” Brynhild svarede: „Det er for silde, at du siger, at min Sorg bedrøver dig, ingen Lise tilstædes mig mere.” Sigurd svarede: „Gjerne ønskede jeg, at vi steg i een Seng begge, og at du blev min Kone.” Brynhild svarede: „Ei sommer sig saadan Tale, og ei vil jeg have to Konger i een Hal, og før skal jeg lade mit Liv, end jeg skal svige Kong Gunnar; og mindes au det, vi talte paa Sjeldet, og den Ed vi svore, men nu er det alt brudt, og jeg vil derfor ikke leve!” „Ei mindedes jeg dit Navn,” sagde Sigurd, „og ei kjendte jeg dig, førend du var gift, og dette er min største Sorg.” Da sagde Brynhild: „Jeg svor den Ed, at ægte den Mand, som red igjennem min Tryllesue, men den Ed vil jeg holde, eller i andet Fald døe.” „Heller end du skal døe, vil jeg dig ægte, og forlade Gudrun,” sagde Sigurd, og saalees opsvulmede hans Sider, at hans Brynieringe gik sonder. „Ei vil jeg have dig,” sagde Brynhild, „og ingen anden.” Da gif Sigurd bort; saa siges der i Sigurds Kvad:

Ud gif Sigurd
 Fra Samtalen,
 Konningers Ben,
 Alf Kummer nedflaaet,
 Saa at sønder brast
 Fra den stridslystne
 Kæmpes Sider
 Jernvævet Brynie.

Og da Sigurd kom i Hallen, spurgte Gunnar, om han vidste, hvad der gif hende imod, og om hun havde sit Mæle. Sigurd sagde, at hun kunde tale. Nu gif Gunnar til hende anden Gang, og spurgte, hvad der gif hende til Hjerte, og om der gaves nogen Lindring for hendes Kummer. „Jeg vil ei leve,” sagde Brynhild, „thi Sigurd har bedraget mig, og ei mindre dig, da du lod ham gaae i min Seng. Nu vil jeg ei have to Mænd i een Hal, og dette skal være Sigurds Bane, eller din eller min; thi han har fortalt det alt til Gudrun, og hun spotter mig derover.”

Guttorm dræber Sigurd.

30. Efter dette gif Brynhild ud, satte sig under sin Stuebæg, og opløstede stor Jammerklage; hun sagde, at alt var hende kjedsommeligt, baade Land og Rige, da hun ikke eiede Sigurd. Og nu kom Gunnar atter til hende; da sagde Brynhild til ham: „Du skal baade lade Rige og Gods, Livet og mig, og skal jeg fare hjem til mine Frænder, og sidde der i Sorg, hvis du ei dræber Sigurd og hans Søn, den Ulvehvalp, ei værd at opføde.” Gunnar blev meget mismodig, og syntes ei at vide, hvad Udfald alt dette vilde faae; han var forbundt i Ed med Kong Sigurd, og var vankelmødigt i Sin-

det, dog syntes ham det mest Skjendsel, om hans Kone forlod ham. „Brynhild er mig kjærere end guld,” sagde Gunnar, „hun som er den fagreste af alle Kvinder, og for skal jeg Livet lade, end tabe hendes Kjærlighed;” han kaldte derpaa sin Broder Høgne til sig, og tiltalte ham saaledes: „I stor Vaande er jeg stædt; jeg vil dræbe Sigurd; thi han har sveget mig i Tro, og kunne vi da raade over Guld og hele Riget.” Høgne svarede: „Ei sømmer det os, at bryde Eden med Ufred; vi have ogsaa stor Vistand af ham, og ingen Konger ere os voxne, saalænge denne hunniske Konge lever; sig en Svoger faae vi aldrig; derfor troer jeg, at det i enhver Henseende er godt, at vi ieholde saadan Svoger og Søstersøn. Jeg seer vel, hvorfra dette kommer; det har Brynhild opvakt, og hendes Raad bringer os stor Beskæmmelse og Skade.” Gunnar svarede: „Dette skal iværksættes, og jeg seer Raaden at udføre det paa; lad os ophidse vor Broder Guttorm dertil, han er ung og ubesindig og uden al Ed.” Høgne svarede: „Den Beslutning synes jeg ilde om, og hvis den fuldbyrdes, da ville vi faae Gjengjeld, for at have sveget saadan en Mand.” „Sigurd skal døe,” sagde Gunnar, „eller jeg i andet Fald,” og han bad nu Brynhild at staae op, og være fornøiet. Hun stod op, og sagde derhos, at Gunnar ei skulde komme i hendes Seng, før det var fuldbyrdet. Brødrene raadsløge nu med hinanden; Gunnar sagde, at dette var en gyldig Dødsaarssag, at have krænket Brynhilds Ufskyld; derfor ville vi ophidse Guttorm til at udføre denne Daad, og kalde ham til os, og byde ham Guld og et stort Rige, for at udføre denne Gjærning.” Og de toge en Drik og no:

get Ulvekjød, lode det koge, og gave ham det at æde, efter som Skjalden kvad:

Eræets Fisk¹ de fegte,

Toge Ormens Nadsel,

Guld til Guttorm

Gave nogle,

Lagde i Dlet

Ulvekjød

Og mange andre

Tryllede Sager.

Ved denne Spise og ved Brynhilds Dvertalelser blev han saa ophidset og gjerrig, at han lovede at udføre dette Bærf; de lovede ham stor Hæder derfor. Sigurd tænkte ikke paa dette Forræderi, han formaaede da heller ikke at modstaae Skjæbnen eller overskride Livets fastsatte Grændser; han var sig ogsaa bevidst, at han ikke fortjente at sviges af dem. Guttorm gik ind til Sigurd om Morgen, som han laae i sin Seng, og da han saa til ham, torde Guttorm ikke anfælde ham, og gik ud igjen; saa gik det ogsaa anden Gang, thi Sigurds Dine luede saa skarpt, at saa udholdt at see imod dem; tredje Gang var Sigurd sovret ind; da blottede Guttorm Sværdet, og stødte det i Sigurd, saa at Dden fæstede sig i Dyuen under ham. Sigurd vaagnede ved Saaret, og da Guttorm søgte til Døren, greb Sigurd Sværdet Gram, og fæstede det efter ham; det traf ham over Ryggen, og tog ham sonder paa Midten, saa at hans Fødder faldt til den ene Side i Stuen, og Hoved og Hænder til den anden. Gudrun, som var indsovet i Sigurds Sævn, vaagnede med uudsigelig Sorg, flydende i hans Blod,

¹) Slangen.

og hun hylede saaledes med Graad og Jammerklage, at Sigurd horte det, reiste sig op ved Hovedpuden, og sagde: „Græd ikke, dine Brødre leve dig til Gammnen, men en ung Søn har jeg, som ei kan tage sig vare for sine Fiender; og slet have de iagttaget deres Gavn, thi ei faae de en Svoger, som saaledes rider i Kampen med dem, og helser ingen Søstersøn lig med ham, om det blev ham foruundet at voxe op; nu er det fuldbyrdet, som forlængst er spaaet, og som jeg hidtil har fordulgt, thi ingen kan staae mod sin Skjæbne. Men dette forvolder Brynhild, kun som elsker mig frem for enhver anden Mand, og det maa jeg sværge, at Gunnar fornærmede jeg aldrig; jeg holdt vore Eder, og aldrig overskred min Kjærlighed til hans Kone, hvad jeg skyldte ham. Havde jeg vidst dette før, og stod jeg nu paa Fodderne med mine Baaben; mange skalde miste deres Liv, førend jeg faldt, og alle disse Brødre skulde blive dræbte; og vanskeligere skulde det have været dem at dræbe mig, end den største Bøffel eller Bilsdorne.” Kongen lod nu sit Liv, men Gudrun ndstodte svære Suk. Dette horte Brynhild, og hun loe, da hun horte hendes Hulken. Da sagde Gunnar: „Ei leer du nu, fordi dit Hjertes Glæde er opfyldt! Hvi skifter du Farve, du er meget oprørt i Sindet, og det seer ud til, at Døden er dig nær; intet havde du bedre fortjent, end at see Kong Atles Blod flyde for dine Fodder, og at du maatte staae over ham, saaledes som vi nu maae sidde over vor Svoger og Broders Banemand. Hun svarede: „Ingen vil paastaae, at dette ikke er fuldelig Hævn; men Kong Atle bekymrer sig ikke om eders Trudsler og Brede, og han vil leve længere end I, og have større Magt.” Høgne svarede: „Nu er det fuld-

byrdet, som Brynhild spaaede, og denne onde Gjerning, som vi aldrig faae affonet." Gudrun svarede: „Mine Frænder have dræbt min Mand; nu maae J ride i Krigen først, og naar J komme i Slag, da skulde J sande, at Sigurd ei mere staaer ved eders Side, han som var eders Held og Styrke, og havde han en Søn, ham selv lig, da skulde hans Affom og Frænder igjen give eder Styrke."

Sigurds og Brynhilds Lig brændes paa et Baal.

31. Jngen kunde nu see, om Brynhild glædede sig eller sørgede herover. Hun sagde: „Jeg drømte Gunnar! at jeg havde en kold Seng, men at du ved i dine Uvenners Vold, og at det vil gaae hele eders Æt ilde, da J ere Edbrydere, og glemte, at Sigurd og du have blandet Blod sammen¹, den Gang du lod ham myrde, og lønnede ham saaledes for alt det Gode, som han har viist imod dig, i det han lod dig være den Fornemste, og holdt sin Ed, da han kom til mig, og lagde mellem os det skarpe Sværd, som var hærdet i Eder; og tidlig forbrøde J eder med ham og mod mig, da jeg sad hjemme hos min Fader, og havde alt, hvad jeg ønskede, og tænkte ikke, at nogen af eder skulde werde min, da J tre Konger kom ridende til Borgen; siden kaldte Ætlen mig til sig, og spurgte, om jeg vilde eie den, som red paa Grane; han var dig ikke lig, og jeg lovede mig til Kong Sigmunds Søn, men til ingen anden, og ei vil det gaae eder værre, om jeg end døer." Da rejste Gunnar sig op, slyngede sine Arme om hendes Hals, og bad, at hun skulde modtage Forsoningsbøder og leve;

¹) De gamle Nordboer pleiede, ved at indgaae Fostbrødretag, at lade deres Blod flyde sammen i en Huling i Jorden.

og saa alle de andre vilde forhindre hendes Død; men hun stødte enhver fra sig, som nærmede sig hende, og sagde, at hendes Beslutning var urokkelig, og ethvert Forsøg at hindre den forgjebes. Derpaa kaldte Gunnar paa Høgne, spurgte ham om Raad, og bad ham at gaae til hende, og forsøge, om han kunde formilde hendes Sind; og sagde, at det nu var den høieste Tid, om man kunde faae hendes Sorg lindret." Høgne svarede: „Lad ingen hindre hendes Død, thi hun bliver os aldrig til Held, og intet Menneske, siden hun kom her." Hun bød nu, at der skulde fremtages meget Guld, og at alle skulde komme, som ønskede sig Guds; derpaa greb hun et Sværd, og stak sig under Armen, saa hun segnede hen over Dunden, og udbrød: „Tager nu Guld, hver som tage vil!" Alle tang. Brynhild sagde: „Tager nu Guldet, og nyder det vel!" Endnu sagde Brynhild til Gunnar: „Nu vil jeg i Korthed sige, hvad herefter vil skee: Snart vil du blive forligt med Gudrun ved den tryllekyndige Grimhilds Hjælp; Sigurds og Gudruns Datter skal hedde Svanhild, og hun skal vorde den fagreste af Møer. Gudrun skal blive gift med Atle imod sin Villie. Oddrun¹ skal du ønske dig, men Atle vil forhindre det; da ville I begge have lønlige Sammentømster, og hun vil elske dig; men Atle skal svige dig, og sætte dig i en Ormegaard. Derefter vil Atle og hans Sønner blive dræbte; Gudrun vil dræbe dem, og siden ville store Volger bære hende til Konning Jonakers Borg, og der vil hun føde berømmelige Sønner; Svanhild vil blive sendt ud af Landet, og blive gift med Konning Formunref; men hende vil Bikkas

¹) Atles Søster.

Forræderi ramme, og er da al eders Æt tilintetgjort, og Gudrun's Kvind forøget." „Nu beder jeg dig, Gunnar! den sidste Bøn: lad gjøre et stort Baal paa aaben Mark for os alle, for mig og Sigurd, og dem som bleve dræbte med ham, slaa derover et Telt, farvet med rødt Menneskeblod, og lad mig brændes der paa den ene Side af denne hunniske Ronge, men mine Mænd paa den anden Side, to ved Hovedet, to ved Fødderne, og derhos to Høge; da er det ligelig fordeelt; lægger der imellem os et blottet Sværd, ligesom forhen, da vi stege i een Seng; da kunne vi kaldes Ægtefolk, og Døren falder ham da ikke paa Hælene, naar jeg følger ham, og er Hensarten da ei ynkelig at skue, naar fem Trælkvinder følge ham, og de otte Tjenere, som min Fader gav mig, og de brændes der tillige, som bleve dræbte med Sigurd. Mere skulde jeg tale, om jeg ikke var saaret; men nu sagtnes mit Mandedræt, og mit Saar aabner sig; dog sagde jeg sandt." Der blev nu beredt om Sigurds Lig efter Fortids Skik, og der blev gjort et stort Baal, og da det var antændt og blussede op, blev Sigurd Fafnersbanes Lig lagt ovenpaa det tilligemed hans tre Mars gamle Søns, hvilken Brynhild lod dræbe, og Guttorms. Og da Baalet overalt luede, gif Brynhild ud derpaa, og sagde til sine Kammermoer, at de skulde nu tage det Guld, som hun vilde give dem. Derefter opgav hun Manden, og blev der brændt tilligemed Sigurd; saaledes endte de deres Liv.

Kong Atle ægter Gudrun.

32. Enhver, som hører disse Tidender, vil sige, at aldrig vil der komme til Verden en Mand som Sigurd, og saalænge Verden staaer, skal hans Navn ei ældes i

den tydste Tunge eller glemmes i Nord. Det fortælles, at da Gudrun sad en Dag i sin Stue, sagde hun: „Ves dre var Livet, da jeg eiede Sigurd; han overgik alle Mænd ligesaa meget, som Guld overgaaer Jern, eller Løg andre Urter, eller Hjorten andre Dyr, men mine Brødre misundte mig saadan en Mand, som overgik alle; ei kunde de sove, før de fik ham ryddet af Veien. Stor Larm gjorde Grane¹, da den saae sin Herre saaret; siden talte jeg med den som med et Menneske, men den lod Hovedet synke, og vidste at Sigurd var død.“ Derpaa undveg Gudrun til Skoven, og hørte trindt omkring sig Ulvetuden, og ønskede sig da hellere Døden end Livet. Gudrun drog, indtil hun kom til Kong Halls Borg, og sad der i syv Halvaar hos Thora Harkonsdatter i Danmark, hvor hun nød stor Ære. Hun vævede et Tæppe, og bordyrede deri mangan Stordaad og fagre Lege, som vare bragelige i de Lider, Sværde og Brynier og alskens Kongerustninger, Kong Sigmunds Skibe, som seilede langs med Landet, og de Rampe, da Sigmund og Siggeir sloges sønder paa Fyen. Sligt var deres Gammen, og dermed trøstede Gudrun sig meget i sin Sorg. Nu spurgte Grimhild, hvorhen Gudrun var kommen; og hun kaldte sine Sønner for sig, og spurgte, hvorkedes de vilde bøde til Gudrun for hendes Søn og Mand, og sagde, at de vare skyldige dertil. Gunnar sagde, at han vilde give hende Guld til Erstatning for hendes Sorg; de sendte nu Bud efter deres Benner, og tilberedte deres Heste, Hjelme, Skjolde, Sværde og Brynier, og alskens Krigsrustninger, saa at

¹) Dette passer bedre med Eddas Fortælling, ifølge hvilken Sigurd blev dræbt under aaben Himmel.

Reisen beredtes paa det anseeligste; ingen Ræmpe med Mod sad nu hjemme; deres Heste vare bryniefklædte og hver Rytter bar en forgyldt eller skinnende Hjelm. Grimhild begav sig paa Veien med dem, og sagde at deres Vrende allene kunde fuldkommen udføres, naar hun ikke sad hjemme; de havde i alt fem hundrede Mand med sig; ogsaa anseelige Mænd fulgte dem, der var Baldemar af Danmark og Eymod og Jarisleif; de ginge ind i Hallen til Kong Half; der vare Kongobarder og Franker og Saxer! de droge i fulde Krigsrustninger, og havde røde Peltse over sig, som Kvædet er:

Stumpe Brynier,
 Støbte Hjelme,
 Dngjordede med Sværde,
 Og havde brune Lokker.

De bragte gode Gaver til deres Søster, og tilsalte hende mildt, men hun troede ingen af dem. Derpaa gav Gunnar hende en svigefuld Drik, hvilken hun modtog, og mindedes siden intet af det, som var foregaaet. Denne Drik var blandet med Tryllekraft, med Søvand og hendes Sønns Blod, og i Hornet vare ristede forskjellige Slags Runer, bestrøgne med Blod, saasom her siges:

Der vare i Hornet
 Alfens Runer,
 Ristede, rødfarvede,
 Raade dem jeg ei kunde;
 Haddingers Lands
 Lange Dgle,
 Et uskaaret Ar,
 Dyr's Indgange¹.

¹) Sandsynlig ere, efter Prof. von Hagens findrige Gissning,

Der var i Allet
 Meget Ondt sammen:
 Sæft af alskens Træer
 Og brændte Agern,
 Arnenes Dug¹,
 Offerdyrs Indvolde,
 Soden Svinelever,
 Thi det døver Hadet.

Efterat Enigheden saaledes var tilveiebragt, modtoges de
 kjærlig, og da Grimhild saae Gudrun, sagde hun: „Hil
 være dig, Dotter! jeg giver dig Guld og alskens Kofs-
 barheder at eie efter din Fader, gyldne Ringe, og Læp-
 per, forfærdigede af de kunstfærdigste hunniske Mær; ders-
 med er der bødet til dig for din Mand. Siden vil jeg gifte dig
 med Kong Utle hin Mægtige, og da skal du ogsaa raade
 over hans Rigdom, thi ei bør du for en Mands Skyld
 forlade dine Frænder, men gjør hellere, hvad vi bede om!”
 Gudrun svarede: „Aldrig vil jeg eie Kong Utle, og ei
 sømmer det sig, at vi leve sammen.” „Ei skal du nu
 tænke paa heftigt Had!” sagde Grimhild, „men lad, som
 Sigurd og Sigmund endnu levede, om du faaer Søn-
 ner med Kong Utle!” Gudrun svarede: „Ei kan jeg
 ham glemme, thi han overgif alle andre.” „Denne
 Konge er dig bestemt,” vedblev Grimhild, „og ingen skal
 du i andet Fald eie.” „Byd mig ei denne Konge,” sagde
 Gudrun, „fra hvem idel Ulykke vil opstaae over denne
 Slægt; og han vil til Uheld opføde sine Sønner, og stræfs-
 disse her forekommende Omfærdninger Benævnelser paa Runer,
 som brugtes ved Trylleri, og derfor forandredes noget fra den
 almindelige Form.

¹) Sod, som forbum brugtes til Trolddomskunster.

kelig Hævn vil dernæst komme over ham!" Grimhild blev ilde tilmode ved hendes Tale, og sagde: „Gjør som vi bede, og du skal derfor faae stor Hæder og vort Ven- skab, samt Stæderne Vinborg og Valborg." Hendes Ord virkede saa kraftig, at det skete, som hun ønskede, saa at Gudrun sagde: „Det maa nu være saa, skjønt imod min Villie, og det vil kun blive os lidet til Glæde, men mere til Sorg." Siden steg de paa deres Heste, og deres Kvinder satte sig i Vognene. De droge nu fire Dage til Hest, og andre fire til Skib, og de næste fire atter landveis, indtil de kom til en høi Hal. Der gif meget Folk Gudrun imøde, og et kosteligt Gjæstebud blev anrettet, efterat Bud forhen var gaaet imellem dem; hun drog frem med megen Anstand og Pryd. Paa dette Gjæstebud drak Kong Atle sit Bryllup med Gudrun, men aldrig glædedes hendes Sind ved ham, og med liden Kjærlighed levede de sammen.

Kong Atles Drøm og Sendebud efter Gjufungerne.

33. Nu fortælles det, at Kong Atle vaagnede en Nat, og talte til Gudrun: „Jeg drømte," sagde han, „at du stødte et Sværd igjennem mig." Gudrun udtvædede Drømmen. „Det betyder Jld," sagde hun, „om man drømmer om Jern, og den Daarskab, at du anseer dig for taprere end alle andre!" Atle sagde: „End drømte jeg, at her vare opvoxede tvende Korstængler, og jeg vilde ikke beskadige dem; siden bleve de oprevne med Rod, farvede i Blod, baarne frem paa Bordet, og budne mig at spise. Endvidere drømte jeg, at to Høge floi af mine Hænder, de vare hungrige, og bleve ombragte. Deres Hjerte syntes mig blandet med Honning, og jeg aad deraf; siden forekom det mig, som fagre Hvalpe

laae foran mig, og tudede høit, og jeg aad deres både Kroppe imod min Villie." Gudrun svarede: „Ei ere disse Dromme gode, dog skulle de gaae i Opfyldelse; dine Sønner ville omkomme, og mange tunge Hændelser komme over os." „End drømte jeg," sagde han, „at jeg laae i et Bad, og min Død var bestemt." Tidten led nu frem, og de levede ikke meget vel sammen. Kong Atle grundede paa, hvorhen det meget Guld maatte være kommet, som Sigurd havde eiet, men det vidste Kong Gunnar og hans Broder; Atle var en stor Konge, mægtig, forstandig og rig paa Folk; han holdt Raad med sine Mænd, hvorledes man vel skulde gaae til Værks. Det vidste han, at Gunnar og Høgne eiede mere Guld, end at noget Menneſke deri kunde lignedes med dem; thi fattede han den Beslutning, at sende Mænd til disse Brødre, at byde dem til Gæstebud, og paa mange Maader bevise dem Hæder. De Udsendtes Formand hed Binge. Dronningen fik imidlertid Underretning om deres lønlige Samtale, og fattede Mistanke om, at der maatte være Forræderi i Værk imod hendes Brødre; hun ristede da Runer, og tog en Guldring, knyttede et Ulvhaar i den, og overgav den til Kongens Udsendinge. De droge dernæst bort, efter Kongens Bud, men før de steg i Land, besaae Binge Runerne, og ristede paa anden Viis, saa Meningen forandredeſ, som om Gudrun i Runerne tilskyndte dem at komme did. De kom nu til Kong Gunnars Hal, hvor de bleve vel modtagne; store Ildsteder bleve antændte for dem, og derpaa tommede de glade den bedste Drif. Da sagde Binge: „Konning Atle sender mig hid, han ønsker, at I besøge ham, og I ville faae af ham megen

Hæder, Hjelme og Skjolde, Sværde og Brynier, Guld og gode Klæder, Krigsfolk og Heste, og et stort Lehn; thi eder vil han helst forunde sit Rige." Da' rystede Gunnar med Hovedet, og sagde til Høgne: „Hvorledes skulle vi optage dette Budskab; han byder os at modtage et stort Rige, men jeg kjender ingen Konger, der eie saa meget Guld som vi, thi vi have alt det Guld, som laae paa Gnitehede, og eie store Kamre fulde af Guld og de bedste Hugvaaben og alskens Krigsrustninger; jeg veed, at ingen Hest kan lignes ved min, intet Sværd er saa hvast, intet Guld saa herligt som mit." Høgne svarede: „Hans Budskab undrer mig; thi saa har han sjelden viist sig; uraadeligt vil det være, at drage til ham i Besøg; og det undrede mig, da jeg saae de Kostbarheder, som Kong Atle sender os, at see et Ulvehaar knyttet i en Guldring; kan hændes at Gudrun troer, at han bærer Ulvesind imod os, og at hun ikke ønsker, at vi drage did." Binge viste ham nu de Runer, som Gudrun, efter hans Sige, sendte; nu gif Mængden til Sengs, men de bleve tilbage med nogle Mænd, og satte sig til at drikke; da kom Høgne's Kone, ved Navn Kostbera, en meget fager Kvinde, frem, og saae paa Runerne; Gunnars Kone hed Glaumbør, og var en mandig Kvinde. De skjenkede i, og Kongerne bleve snart drukne; det mærkede Binge, og sagde: „Ei er det at dølge, Kong Atle er for langsom og gammel til at værges sit Rige, men hans Sønner unge og endnu ikke duelige til noget; nu vil han give eder Bælde over Riget, medens de ere saa unge, thi eder under han bedst at nyde det." Evende Ting begunstigede nu Sagen for ham, at Gunnar var drukken, og et stort Rige blev tilbudt ham; heller ikke mægtede han at mod;

staae sin Skjæbne; han lovede da at reise, og underrettede sin Broder Høgne derom. Denne svarede: „Dit Lilsagn maa staae ved Magt, og følge skal jeg dig, men utilboielig er jeg til denne Reise.”

Kostbera fortæller Høgne sin Drøm.

34. Og da de havde druffet saa meget dem behagede, ginge de til Sengs; men Kostbera begyndte at betragte Runerne, og tydede Bogstaverne; hun saae, at noget var paaristet over det, som stod underneden, og at Runerne vare forandrede; dog udfandt hun ved sin Kløgt den rette Mening; derefter gif hun til Sengs til sin Mand. Og da de vaagnede, sagde hun til Høgne: „Du agter at reise herfra, men det er uraadeligt; drag heller en anden Gang, og ei maa du forstaae dig udi paa Runer, om du troer, at din Søster har budet dig dennesinde; jeg fortolkede Runerne, og undrede mig over, om en saa viis Kvinde havde ristet viltsomt, men underneden læses, hvad der tyder paa eders Død; enten er det saa, at hun ikke har forstaaet at riste, eller ogsaa andre have forandret det, thi nu skal du høre min Drøm. „Jeg drømte,” sagde hun, „at jeg saae en meget strid Ua strømme herind, saa at Søilerne i Hallen oprykkedes.” Han svarede: „J ere ofte i slet Stemning, og ikke staaer mit Sind til at opføre mig ilde imod nogen, saalænge han ei har fortjent det; men han vil modtage os vel.” Hun svarede: „J ville komme til at prøve det, og ei vil Vennekab følge denne Indbydelse. Og endvidere drømte jeg, at en anden Ua styrtede herind, og den bruste frem med rasende Bulder, saa at alle Bænke skylledes bort i dens Fart, og begge J Brøders Fodder brødes sonder; det maa vel tyde paa noget.” Han svarede: „Der maa være

Ugre, hvor det forekom dig, at der løb en Ua, og i det vi gaae over Ugeren, ville store Stakke stinge vore Fødder." „Derefter drømte jeg," sagde hun, „at dit Sengelagen brændte, saa at Ilden luede op over Hallen." Han svarede: „Jeg seer nœie, hvorpaa dette tyder: vore Klæder ligge her, for at farves, og skulle de maa skee under Farvningen brændes; ligesom det forekom dig med Lagnene." „En Bjørn saae jeg at komme herind," vedblev hun, „som sønderbrød Kongens Høisæde, og kradsede saaledes med Klærne, at vi bleve alle bange, og den tog os alle paa een Gang i Munden, saa at vi mægtede intet, men stor Fornærdelse kom over os." „Der vil komme et stort Uveir," svarede han, „det holdt du for en Hvidbjørn." „Endt videre," sagde hun, „syntes mig en Drn at flyve herind, og slagre langs igjennem Salen; den bestænkede mig og os alle med Menneſkeblod; dette maa vist betyde noget Ondt, thi det forekom mig, som det var Kong Atles Ham." Han svarede: „Ofte slagte vi raskt væf, og dræbe stort Kvæg til vor Fornødenhed; og det betyder en Dre, naar man drømmer om en Drn, men Atle bærer et oprigtigt Sindelag imod os;" og hermed endte de denne Samtale.

Gjukungernes Reise til Kong Atle.

35. Nu fortælles der om Gunnar, at det gif ham ligesaa, da han vaagnede, i det nemlig hans Kone Glaumvor fortalte ham sine mange Drømme, der syntes at tyde paa Ewig; men Gunnar udlagde dem alle til det Modsatte. „Dette var een af dem," sagde hun, „det forekom mig, som et blodigt Sværd blev baaret her ind i Hallen, og du blev gjennemstungen med Sværdet, og Ube hylede ved begge Sværdets Ender;" Gunnar svar

rede: „Smaaahunde vilde bide os der, thi blodfarvede Baaben betyde ofte Hundeglam.“ „Fremdeles,“ sagde hun, „saae jeg nogle Kvinder, mørke af Udseende, kom: me herind, og udkaare dig til Mand; det maa have været dine Diser¹⁾. Han svarede: „Vanskeligt bliver det mig nu at udtyde Drømme, men ingen kan undgaae sin Skjæbne; og er det ikke usandsynligt, at vi kun vilde leve kort Tid. Og om Morgenens sprang de op, og vilde drage affted, men de andre søgte at holde dem tilbage. Siden sagde Gunnar til en Mand, som hed Fjorner: „Stat op, og giv os at drikke god Biin af store Kander, thi det kan hændes, at dette bliver vort sidste Gilde; og dse vi, da vil den gamle Ulv faae Guldet, og denne Bjorn vil ikke spare, at bide med sine Stridstænder.“ Siden ledsagede Folket dem ud med Graad; Hognes Søn sagde: „Farer vel, og haver godt Held!“ Den største Deel af deres Folge blev tilbage. Solar og Gnævar, Hognes Sønner, droge med, og en stor Kæmpe, som hed Drkning, og var Broder til Vera. Folket fulgte dem til Skibene, og alle fraraadede dem denne Reise, men det var forgjæves.“ Da sagde Glaumvør: „Binge! sandsynlig vil din Ankomst hertil drage stor Ulykke efter sig, og store Begivenheder vilde hændes paa din Reise.“ Han svarede: „Det sværger jeg, at jeg farer med Sandhed, og mig tage en hoi Galge og alle Underverdenens Rædser, om jeg lyver noget Ord;“ men han regnede det ikke saa noie med saadanne Ord. Da sagde Vera: „Farer vel og med god Lykke!“ Hogne svarede: „Værer muntre, ihvordan det end gaaer med os!“ Der skiltes de nu for sidste Gang. Siden roede de saa fast, og med saa stor

¹⁾ Skyttaander.

Styrke, at næsten det Halve af Rjolen gif løs fra Skibet; de svang Narerne med saa store Tilbageflag, at baade Haandfang og Roertolle brast. Da de kom til Land, fastgjorde de ikke Skibene, men bestege strax deres stolte Gangere, og rede en Tid igjennem en mørk Skov, og da de vare komne frem i den, fik de Die paa Kongens Hær; de hørte stort Gny og Baabenlarm, og saae en stor Mængde Folk og megen Udrustning, thi hele Borgporten var fuld af væbnede Mænd. De rede til Borgen, men fandt den tillukket. Høgne brød Porten op, og de rede nu ind i Borgen. Da sagde Binge: „Dette maatte du have ladet ugjort, men venter nu her, imedens jeg søger eder et Galgetræ! med Venlighed bad jeg eder komme hid, men Forstillelse boede derunder, og skal det ei vare længe, førend I blive ophængte.” Høgne svarede: „Ei give vi efter, og lidet frygte vi, hvor det gjelder Strid, ei heller skal det lykkes dig at skrække os, og det skal komme dig haardt at staae;” de stødte ham derpaa til Jorden, og sloge ham med Ørehamre til Døde.

Kong Atle strider med Gjukungerne.

36. De rede nu til Kongehallen. Kong Atle stillede sit Folk op til Strid, og Rækkerne svingede saaledes, at en aaben Plads blev imellem dem: „Bærer velkomne hos os,” sagde Atle, „og overdrager mig det meget Guld, som os tilkommer, den Skat, som Sigurd eiede, og som altsaa nu tilhører Gudrun!” Gunnar svarede: „Aldrig faaer du den Skat, og dygtige Mænd skulle I her finde for eder, førend vi lade Livet, om I byde os Ufred; kan høendes, at du tilbereder dette Gæstebud prægtigen til ringe Sorg for Ørne og Ulve.” „For længe siden havde jeg i Sinde at berøve eder Livet,” sagde Atle,

„for at raade over Guldet, og lønne eder det Nidingsværk, da I svege eders bedste Svoger, og ham vil jeg hævne.” Høgne svarede: „Det kommer eder værst at staae, at I saa længe har ruget over denne Beslutning, og ere dog endnu ikke beredte.” Der begyndte nu en haard Kamp og først med Skydevaaben; Tidenden herom kom for Gudrun, og, da hun hørte dette, blev hun beslytsom, kastede Rappen af sig, og gik dernæst ud, og hilste de Ankomne, kyssede sine Brødre, og beviste dem Kjærlighed; dette var deres sidste Hilsen. „Jeg troede,” sagde hun, „at have truffet Foranstaltning til, at I ikke skulde komme her, men ingen kan undslippe sin Skjæbne.” „Mon det baader noget, at sige om Forligelse?” sagde hun derpaa, men alle nægtede det reent ud. Hun saa nu, at man tog haardt affted med hendes Brødre, og fattede da en alvorlig Beslutning, iførte sig Brynie, tog Sværd i Haand, og stred ved sine Brødres Side; hun gik frem som den raskeste Krieger, og alle sagde eenstemmig, at man ikke saa et mandigere Forsvar end der hvor hun var. Der skete et stort Mandefald, og Brødrene gjorde god Fremgang; Slaget stod længe paa, ligetil hen over Middag; Gunnar og Høgne gik frem igjennem Kong Atles Rækker, og hele Sletten, beretter Sagnet, strømsmede i Blod. Høgne Søner ginge haardt frem. Kong Atle sagde: „Vi have meget og tappert Folk og vældige Kæmper, men nu ere mange af os faldne, og vi have eder Dndt at lønne; I dræbte her nitten af mine Kæmper, og sex allene ere nu tilbage.” Nu blev der en Stilstand i Kampen; da sagde Kong Atle: „Fire Brødre vare vi, og jeg er nu ene tilbage; jeg kom i mægtigt Svogerskab, og ventede mig stor Forfremmelse deraf; jeg havde

en Kone, væn og viis, stormodig og stræng, men ei kan jeg nyde Godt af hendes Viisdom; thi sjelden vare vi enige; I have nu dræbt mange af mine Frænder, søget mig fra mit Rige og mine Eiendomme, og bragt min Søster af Dage, hvilket harmer mig mest." „Hvi taler du om Sligt?" svarede Høgne: „du brød jo først Freden, da du tog min Frændekvinde¹, saltede hende ihjel, for at bemægtige dig Skatten, og skjulte hendes Drab, og det var ei kongeligt. Og latterligt tykkes det mig, at du opregner din Rvide; og Guderne vil jeg takke, naar det gaaer dig ilde."

Gunnars og Høgne's Drab.

37. Kong Atle eggede nu Folket til at gjøre et haardt Anfald; da strede de paa det drabeligste, men Gjufungerne trængte saa heftig frem, at Kong Atle veg tilbage ind i Hallen, og de kæmpede nu derinde, og Striden var meget haard. Mandefaldet var stort, og Kampen endtes saa, at alle Brodrenes Mænd faldt, saa at de to stode ene tilbage, efterat mangen Mand var faret til Hel for deres Vaaben. Nu trængte man ind paa Kong Gunnar, og ved Overmagten blev han taget fangen, og sat i Fjæder. Siden kæmpede Høgne med megen Tapperhed og Manddom, og fældte tyve af Kong Atles største Kæmper; han kastede mange i den Jld, som var anrettet i Hallen, og alle vare deri enige, at hans Lige vanskelig vilde findes, men dog blev ogsaa han til sidst overmandet og taget fangen. Da sagde Kong Atle: „Et stort Under er det, hvor mange Mænd her ere bleve for ham; skæver nu Hjertet ud af ham, og lad det være hans Bane!" Høgne svarede: „Gjør som dig behager,

¹) Ifølge Eddas Beretning hans Moder Grimhild.

og med Glæde vil jeg taale, hvad I vilke gjøre, og det skal du see, at ei er mit Hjerte rødt; forsøgt har jeg til forn haarde Ting, og altid var jeg rede til at aflægge Prober paa Manddom, saalænge jeg ikke var saaret; men nu, da vi ere haardt saarede, kan du raade os imelslem? Da sagde Kong Atles Raadgiver: „Jeg veed et bedre Raad; lad os hellere tage Trællen Hjalle, men laane Høgne; denne Træl er bestemt til Døden, og saalænge han lever, bliver han en etendig Karl.“ Trællen hørte dette, raabte høit, og undløb et Sted hen, hvor han ventede at kunne skjule sig, og sagde, at deres Ufred kom ham haardt at staae, og at det var en Ulykkes Dag, da han skulde døe bort fra sine gode Kaar og Svinevogtning, men de grebe ham, og droge Kniven imod ham; han skreg høit, førend han solte Døden. Da viste Høgne sig, som saa pleie, naar de ere stødte i Livsfare; han bad for Trællens Liv, og sagde, at han ikke vilde høre det Skrig, og at det tyktes ham mindre, selv at fremme denne Leg. Trællen blev da skjenket Livet. Nu bleve baade Gunnar og Høgne satte i Sjæder; da sagde Kong Atle til Kong Gunnar, at han skulde sige dem, hvor Guldet var, om han vilde beholde Livet. Han svarede: „For skal jeg see min Broder Høgne's Hjerte blodigt.“ Og nu grebe de Trællen anden Gang, skare Hjertet ud af ham, og bare det for Kong Gunnar. Han sagde: „Halle hin Feiges Hjerte kan man her see, og det er uligt Høgne hin Modiges Hjerte, thi nu skjælder det meget, men Hælften mere, da det laae i hans Bryst.“ Nu ginge de, efter Kong Atles Tilskyndelse, til Høgne, og skare Hjertet ud af ham; men saa stor var hans Standhaftighed, at han loe, medens han led denne Kval, saa at alle undrede

sig over hans Sindsstyrke, og det er stedse siden blevet med Berømmelse ihukommet. De viste Gunnar Hjertet; han sagde: „Dette er Høgne hin Modiges Hjerter, og uligt er det Hjalte hin Feiges; thi nu bærer det lidet, men mindre, medens det laae i hans Bryst; men ligesom vi nu lade vort Liv, saa skal du, Atle! engang lade dit, og nu veed jeg ene, hvor Guldet er; ei kan Høgne nu sige dig det. Jeg har endnu Esviol i Sindet, da vi levede begge, men nu staaer det allene i min Vold; nu skal Rhinen raade Guldet, for Hunnerne skulle bære det paa deres Hænder.“ Kong Atle svarede: „Drager bort med den Lærebundne!“ og saa blev gjort. Gudrun kaldte nu nogle Mænd til sig, gif til Atle, og sagde: „Sid det nu gaae dig ilde, og estersom du har holdt Ord imod mig!“ Kong Gunnar blev nu sat i en Ormegaard, hvori der var en Mængde Orme, og hans Hænder blev fastbundne. Gudrun sendte ham en Harpe, og han viste sin Færdighed, og slog Harpen med megen Kunst, saa at han slog Stremgene med Lærerne, og spillede saa skjont og henrivende, at saa syntes at have hørt spille saaledes med Hænderne, og saa vidt bragte han det med sin Kunst, at alle Ormene sov ind, undtagen en Dagle, stor og skrækkelig; den krøb til ham, og gravede sig ind med sin Braad, indtil den stak i hans Hjerter, og saaledes lod han sit Liv med meget Heltemod.

Kong Atle og hans Sønners Død.

38. Kong Atle tyktes nu, at han havde vundet en stor Seier, og sagde til Gudrun, som for at spotte hende eller rose sig selv: „Gudrun!“ saa talte han, „mistet har du nu dine Brødre, og det har du selv forvoldt.“ Hun svarede: „Du finder nu en Fornøielse i at fortælle

mig disse Drab, men hændes kan det, at du angrer det, naar du erfarer, hvad der kommer efter, og det vil være den langvarigste Arvelod, ikke at tabe Grusomhed af Erindring, og skal det ikke gaae dig vel, saalænge jeg lever." Han svarede: „Vi ville nu forliges, og jeg vil bøde til dig for dine Brødre med Guld og dyre Kostbarheder efter din egen Bestemmelse." Hun svarede: „Længe har jeg været mild at komme til Rette med, men det kunde endda gaae, saalænge Høgne levede; du kan heller ikke nogenfinde give mig saadan Bod for mine Brødre, som jeg ønsker; men ofte blive vi Kvinder undertrykte ved eders Vold; nu ere mine Frænder alle døde, og kan du nu ene raade over mig; det Vilkaar vil jeg imodtage, at vi anrette et stort Gjæstebud, og vil jeg saa gjøre Arveol efter mine Brødre og dine Frænder." Hun begyndte nu at tale mildere, men i Hjertet tænkte hun anderledes; han var let at overtale, og troede hendes Ord, da hun nu tiltalte ham med Mildhed. Gudrun gjorde nu Arveol efter sine Brødre, og Kong Atle ligeledes efter sine Mænd, og dette Gjæstebud blev anrettet med stor Pragt. Nu tænkte Gudrun paa sin Harm, og grundede paa at tilsvie Kongen stor Skændsel, og om Aftenen greb hun sine og Kong Atles Sønner, som de løb og legede ved Bænken; Drengene bleve forfærdede, og spurgte, hvad de skulde; hun svarede: „Spørger ikke derom, dræbe vil jeg eder begge!" De svarede: „Raade maa du over dine Børn, som du vil, det skal ingen forhindre dig, men det er dig en Skændsel, at gjøre dette." Hun skar derpaa Halsen over paa dem. Kongen spurgte, hvor hans Sønner vare; hun svarede: „Jeg skal sige dig det, og glæde dit Hjerter, du opvakte en stor Harm hos mig, da du dræbte mine Brø-

dre; nu skal du høre min Tale: du har mistet dine Sønner, og begge deres Hjerneskalder ere her som Bordbægere, og selv drak du deres Blod, blandet med Bium. Siden tog jeg deres Hjerter, og stegte dem paa et Spid, og du aad dem." Kong Atle svarede: „Grum est du, at du myrdede dine Sønner, og gav mig deres Kjød at æde, og der er ikke langt imellem, at du gjør Dødt." Gudrun svarede: „Det var min Hensigt at tilføie dig stor Skændsel og Skade, og ei kan man fare ilde nok afsted imod saadan en Konge. Kongen sagde: „Værre har du handlet, end man har nogensinde hørt, og der er megen Uklogskab i saadan haard Fremfærd; du havde derfor vel fortjent, at du blev brændt paa Baal, og først stenet ihjel, saa havde du det, som du leder efter." Hun svarede: „Du spaaer det dig selv, men jeg maa lide en anden Død;" de vekslede saaledes mange hadefulde Ord. Høgne efterlod sig en Søn, som hed Rislung; han havde stort Had til Kong Atle, og sagde til Gudrun, at han vilde hævne sin Fader. Hun optog det vel; de raadsløge derom, og hun kaldte det en stor Lykke, om det blev iværksat. Og om Aftenen, da Kongen havde drukkert, gif han til Sengs, og da han var indsovet, kom Gudrun og Høgne's Søn ind. Gudrun tog et Sværd, og stak det i Kong Atles Bryst, og de vare begge behjælpelige, Gudrun og Høgne's Søn. Kong Atle vaagnede ved Saaret, og sagde: „Ei behøves det at forbinde mig, eller indsove Saaret, men hvo har tilføiet mig dette Saar?" Gudrun svarede: „Jeg har min Deel i denne Gjerning, og Høgne's Søn har ogsaa sin." Kong Atle sagde: „Ei anstod det dig at gjøre saadant, om du end havde nogen Marsag dertil, thi du blev gift med mig efter dine Fræns

ders Raad, og jeg gav dig til Morgengave tredive gode Hyttere, og tyve hæderlige Møer, og mange andre Folk; og dog lod du dig ei nøie dermed, uden at du maatte raade over de Lande, som Kong Bude havde eiet; og din Svigermøder lod du ofte sidde med Graad." „Meget Usandt har du talt," svarede Gudrun, „og ikke agter jeg derpaa, og ofte har jeg Sorg i mit Sind; men du forøgede den meget. Her har ofte været store Uroligheder i din Gaard, og ofte sloges Frænder og Venner, og den ene har Mistro til den anden. Bedre vare mine Raar, da jeg var hos Sigurd; vi dræbte Konger, raadede over deres Eiendomme, og gave dem Fred, som det begjerede, og Høvdinger ginge os til Haande, og vi berisgede dem, som ønskede det. Siden mistede jeg ham, og det var lidet at bære Enkenavn; men det harmer mig mest, at jeg kom til dig, da jeg før havde haft den berømteste Konge, men du kom aldrig fra Krigen, uden som den Tabende." Kong Atle svarede: „Ei taler du Sandhedens Ord, og ved flige Bebreidelser forbedres i ingen Henseende vor Forsatning, thi vi have gjort Skaar i vor Lykke. Behandl mig nu sømmelig, og stød mit Lig hæderlig til Jorde!" Hun svarede: „Det skal jeg efterkomme, lade dig gjøre en ærefuld Grav og en hæderlig Steenkiste, svøbe dig i fagre Lagen, og sørge for enhver Fornødenhed." Derefter døde han, og hun gjorde, som hun lovede. Siden lod hun sætte Ild i Hallen, og Høffinderne vaagnede med Forfærdelse; de vilde da ikke indebrænde der, men hug hverandre gjensidig ihjel; der endte Kong Atle og alle hans Høffinder deres Liv. Gudrun ønskede nu ikke at overleve denne Gjerning, men hendes Time var endnu ikke kommen. Volsungerne og

Gjufungerne have, efter som der berettes, været de heltes modigste og vældigste Mænd, og saa fortælles det i alle Oldtids Kvad. Paa denne Viis og efter Forløb af disse Begivenheder blev Ufreden stillet.

Gudrun giftes med Kong Jonaker.

39. Gudrun havde en Datter ved Sigurd, som hed Svanhild; hun var en deilig Mø, og havde skarpe og tindrende Dine, ligesom hendes Fader, saa at saa torde skue hende under Brynene; hun overgik ligesaa meget andre Kvinder i Skjønhed, som Solen med sin Glans fordunkler Himlens øvrige Stjerner. Gudrun gif en gang til Søen, tog Stene i sit Skjød, og sprang ud i Søen, i den Hensigt at drukne sig. Da hævede store Bølger hende hen over Havet, og hun bevægedes frem ved deres Kraft, og kom omsider til Kong Jonakers Borg; han var en mægtig Konge, og rig paa Folk; han ægtede Gudrun, og deres Børn vare Hamder, Sørle og Erp. Der blev Svanhild opdraget.

Kong Formunref beiler til Svanhild.

40. Der var en Konge, ved Navn Formunref, en mægtig Konge paa den Tid, hans Søn hed Randver. Kongen kaldte Sønnen for sig, og sagde: „Du skal drage med min Raadgiver Vikke paa mine Begne til Kong Jonaker; hos ham opdrages Sigurd Fafnersbanes Datter Svanhild, der, som jeg har spurgt, er den sagerste Mø under Verdens Sol; hende ønsker jeg helst at eie, og til hende skal du beile for mig.” Han svarede: „Skyl dighed er det, Herre! at jeg drager i eders Vrende.” Kongen lod nu gjøre hæderlige Tilberedelser til deres Reise, og dernæst begave de sig paa Veien. De kom til Kong Jonaker, saae Svanhild, og fandt hende overor-

dentlig Fjøn. Randver gif for Kongen, og sagde: „Kong Formunref tilbyder eder sit Svogerskab; han har spurgt om Svanhild, og vil udkaare hende til sin Kone; og det kan man vente, at hun ikke vil kunne gives til nogen mægtigere Konge, end han er.” Kongen sagde, at det var et hæderligt Giftermaal, og at han var meget narv fundig. „For vanskelig er Lykken at lide paa,” svarede Gudrun, „og jeg frygter, at den her vil bryde.” Dog blev efter Kongens Tilskyndelse, og ved alt, hvorpaa det beroede, dette besluttet; og Svanhild drog nu til Skibs med hæderligt Følge, og sad i Løstingen hos Kongesønnen. Da sagde Vikke til Randver: „Passende var det, at du, men ei saa gammel en Mand, havde en saa Fjøn Kone.” Det behagede ham vel, og han talte til hende, og de talte gjensidigen sammen med Venlighed; de kom nu i Land, og droge hjem til Kongen. Vikke sagde: „Det bør sig, Herre! at du kjender, hvad der har hæns det sig, endstjont det er haardt at aabenbare; det er nemlig den Svig, at din Søn har faaet Svanhilds fulde Kjærlighed, og hun er hans Frille; og lad sligt ei være ustraffet!” Mange onde Raad havde han tilforn bragt paa Bane, stjont dette overgif dem alle, og Kongen adlød hans mange onde Raad. Kongen kunde ikke stille sin Brede, men sagde, at man skulde gribe Randver og hæng ham op i en Galge. Og da han blev ført til Galgen, tog han en Høg, plukkede alle Fjædrene af den, og sagde, at man skulde vise hans Fader den. Da nu Kongen saae Høgen, sagde han: „Der kan man nu see, at det synes ham, at jeg paa samme Maade er berøvet al Hæder, som Høgen er berøvet sine Fjædre,” og han

bød at nedtage hant af Galgen; men Bikke havde imidlertid maget det saa, at han allerede var død. Endvidere sagde Bikke: „Intet Menneske har du værre at lønne end Svanhild; lad hende døe med Bestæmmelse!” Kongen svarede: „Det Raad skal isærksættes;” derpaa blev hun bunden i Borgporten, og man førte Heste til, at de skulde træde paa hende; men da hun slog Dinene op, torde Hestene ei trampe hende. Og da Bikke saae det, sagde han, at man skulde trække en Bælg over hendes Hoved; det blev gjort, og saaledes lod hun sit Liv. Gudrun ophidser sine Sønner til at hævne Svanhild.

41. Da Gudrun spurgte Svanhilds Død, sagde hun til sine Sønner: „Hvi sidde I saa stille, og tale Glædes Ord, da dog Konning Formunrek myrdede eders Søster, og lod hende nedtræde under Hestefødder med Bestæmmelse; ikke have I Gunnars eller Høgenes Sind, thi de skulde have hævnet deres Frænke.” Hamder svarede: „Lidet prisste du Gunnar og Høgne, da de dræbte Sigurd, og du farvedes i hans Blod, og ilde bleve dine Brødre hævnede, da du dræbte dine Sønner; bedre skulde vi allesammen dræbe Konning Formunrek; og ei kunne vi udholde dine Tilskyndelses Ord, saa haardt som vi ere ophidsede.” Gudrun gif leende, og fyldte store Bøgere, som hun gav dem at drikke; derefter udvalgte hun dem store og gode Brynier og anden Rustning. Da sagde Hamder: „Her skulle vi nu skilles for sidste Gang; sørgelige Tidender skal du spørge, og da skal du drikke Urveal efter os og Svanhild.” Derefter droge de bort, men Gudrun gif til sin Stue meget forrigfuld, og sagde: „Med trende Mænd var jeg gift: først med Sigurd Fafnersbane, og han blev snigmyrdet, og er det min største

Sorg; siden blev jeg gift med Konning Atle, men saa grumt var mit Hjerte imod ham, at jeg dræbte vore Sønner i Harmen; derefter styrtede jeg mig i Esen, men Volgerne bare mig til Land, og da blev jeg gift med denne Konning. Siden giftede jeg Esvanhild bort af Landet med et stort Udstyr, og det er den bitterste af mine Sorger, næst efter Sigurds Mord, at hun blev traadt under Hestefødder; skjønt det ogsaa nedtynger mit Sind med søer Kummer, at Gunnar blev sat i en Ormegaard, og at Hjertet blev udskaaet af Høgne. Bedre var det, at Sigurd kom mig imøde, og jeg foer med ham. Her er nu hverken Søn eller Dotter tilbage at trøste mig. Mindes nu, Sigurd! om det, vi talte, da vi stige i een Seng, at du vilde besøge mig, og hente mig fra Hel;" og saaledes endte hendes Jammerklager.

Gudrun's Søners Død.

42. Nu fortælles der om Gudrun's Søner, at hun havde saaledes tilberedt deres Rusning, at Jern ikke bed paa dem, og hun bad dem at vogte sig for Stene og andre store Ting, tilføiende, at det vilde worde dem til stor Meen, om de ei gjorde saa. Da de nu vare komne paa Veien, traf de deres Broder Erp, og spurgte, hvorledes han vilde hjælpe dem; han svarede: „Ligesom Haanden hjælper Haanden, eller Foden Foden." Det forekom dem ingen Hjælp at være, og de dræbte ham derfor. Nu droge de Veien frem, og det varede kun kort Tid, før Hamder snublede, og stak Hænderne ned. Da sagde han: „Erp maa have sagt Sandhed, thi nu vilde jeg have faldet, hvis jeg ei støttede mig med Hænderne." Lidt efter snublede Sørte; han gled med den

ene Fod, men stod dog. Da sagde han: „Faldet havde jeg, om jeg ei havde støttet mig paa begge Fødderne.” De sagde da, at de havde handlet ilde imod deres Broder Erp. De droge nu, indtil de kom til Kong Formunref; de ginge ind, og gjorde strax Anfald paa ham; Hamder afhug begge hans Hænder, og Sarle begge hans Fødder. Da sagde Hamder: „Ufhugges skulde nu Hovedet, hvis vor Broder Erp, som vi dræbte paa Veien, endnu levede, og for seent indsee vi det; saa som Kvædet er:

Uf var nu Hovedet,
Om Erp leved,
Broder vor, tapper i Strid,
Som vi paa Veien vog.

Ikke havde de agtet paa deres Moders Bud, men havde slaaet med Stene. Folk trængte nu ind paa dem, men de værgede sig vel og mandigen, og mange faldt for deres Hænder, men Fern bed ikke paa dem; da kom en Mand til, der kun havde eet Øie, og var noget til Alfers: „Ikke ere I vise Mænd,” sagde han, „at I ikke kunne dræbe disse Mænd.” „Giv os Raad dertil, om du kan!” sagde Kongen. Han sagde: „I skulde slaae dem ihjel med Stene,” og saa blev gjort. Da fløi der Stene fra alle Sider imod dem, og paa denne Maade endte de deres Liv.

Om Heimer og Uslaug.

43. Heimer i Lindale spurgte denne Tidende, at Sigurd og Brynhild vare døde. Da var deres Datter Uslaug, som opfostredes hos ham, tre Aar gammel. Heimer forudsaae nu, at man vilde søge efter Møen, for at ombringe hende ligesom al hendes Æt. Saa stor Sorg bar han over sin Fosterdatter Brynhild, at han hverken

agtede paa sit Rige eller paa sine Eiendomme. Og da han saae, at han ikke kunde skjule Moen der lod han gjøre en Harpe saa stor, at han lagde Ublaug deri til; ligemed mange Kossbarheder i Guld og Sølv, og drog derpaa bort, vide om Land, og omsider hid til de nordiske Lande. Saa kunstig var hans Harpe indrettet, at man kunde tage den fra hinanden, og sætte den sammen i Fældingerne, og han pleiede stundum, naar han kom til et Bandsfald, som ei laae i Nærheden af noget beboet Sted, at tage Harpen fra hinanden, og toe Moen. Han havde et Løg, som han gav hende at æde, og dette Løg havde den Egenkab, at man kunde længe leve af det, om man end ikke havde anden Føde. Men naar Moen græd, da slog han Harpen, og da taug hun; thi Heimer besad megen Færdighed i de Jdrætter, som den Tid vare brugelige. Han havde ogsaa mange kostbare Klæder i Harpen og meget Guld. Og nu drog han, til han kom til Norge til en liden Gaard, som kaldes Spanggerhede¹. Der boede en Olding, som hed Uage; han havde en Kone ved Navn Grima, og der vare ikke flere Mennesker end de to. Den Dag var Oldingen ude i Skoven, men Kærlingen var hjemme. Hun hilste Heimer, og spurgte, hvo han var; han sagde, at han var en Tigger, og bad om Huus. Hun svarede, at der kom ei flere, end at hun kunde tage vel imod ham, om han syntes om at blive der. Da han havde været der noget, sagde han, at han trængte mest til, at der blev tændt Ild for ham, og at han saa siden blev fulgt til et Sovehuus, hvor han kunde u hvile sig. Da nu Kærlingen havde antændt Ilden,

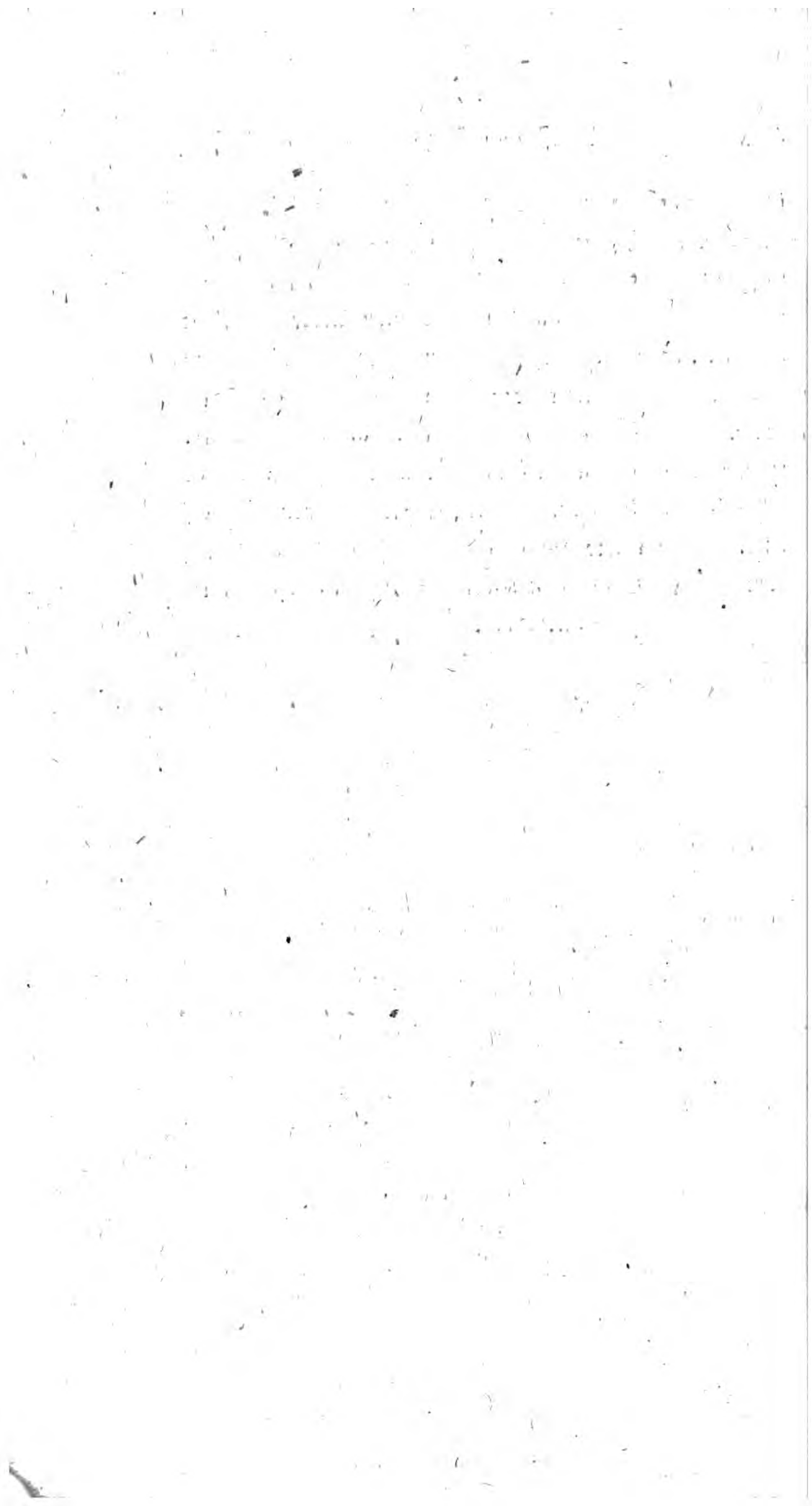
¹) sandsynlig beliggende paa Landtungen Spangareide, nær Lindesnes.

satte han Harpen op i Sædet hos sig, men Kærlingen var meget snaksom. Ofte saae hun hen til Harpen, fordi Fligen af et kostbart Klædemon stak frem af den; og da han varmede sig ved Ilden; blev hun vaer, at en kostbar Guldring kom frem under hans Pjalter; thi han var slet flædt. Da han nu havde varmet sig, saa meget han behøvede, holdt han Nadvæere, og bad dernæst Kærlingen følge sig derhen, hvor han skulde sove om Natten. Da sagde hun, at det var bedre for ham, at være ude end inde: „thi jeg og min Mand,” sagde hun, „tale ofte meget sammen, naar han kommer hjem.” Han bad hende raade. De ginge derpaa ud; han tog Harpen, og bar den med sig; Kærlingen gik til en Byglade, fulgte ham derind, og sagde, at han skulde tillave sit Leie der, da hun haabede, at han der kunde sove i Ro. Nu gik Kærlingen bort, at besørge sine Gysler, men han lagde sig til at sove. Gubben kom hjem ud paa Ustenen, men Kærlingen havde kun tilberedt lidet af hvad hun skulde. Han var modig, da han kom hjem, og da alt var ubereedt, hvad hun skulde besørge, blev han ilde tilfreds, og udbrød, at deres Ulykke var stor, da han arbeidede hver Dag mere, end han kunde udholde, men hun vilde intet tage sig for, som var til Gavn. „Vær ei vred, min Mand!” sagde hun, „thi det kan hændes, at du kan i kort Tid arbejde saa meget, at vi kunne have nok alle vore Levedage.” „Hvad er det?” sagde Gubben. Kærlingen svarede: „Her er kommen til Herberges hos os en Mand, og jeg troer, at han har store Eiendomme at fare med, og han er temmelig til Alders; rimeligviis har han været en stor Kæmpe, men nu er han overvældet af Træthed; ikke tykkes mig, at jeg før har seet hans

lige; dog troer jeg, at han nu er modig og søvrig." Da sagde Gubben: "Det synes mig uraadeligt, at svige de saa, som komme her." Hun svarede: "Hvi vil du længe være saa ringe en Mand, at alt bliver stort for dine Dine. Vælg nu een af Delene, enten at du dræber ham, eller at jeg tager ham til min Mand, og da ville vi jage dig bort; og berette kan jeg dig de Ord, som han talte til mig i Gaar Aftes; men lidet tykkes dig det, der ligger Lag paa, om han end har talt med Elskov til mig; og det er vel derfor det klogeste Raad for mig, at jeg tager ham til Mand, men driver dig bort eller dræber dig, om du ei udfører min Vilie." Og det er sagt, at Gubben stod under Konens Herredomme, og hun bragte det endelig saa vidt, at han gav efter for hendes Tilskyndelser. Han tog da sin Øxe, og hvædsede den saa skarp som mueligt. Og da han var færdig, fulgte Kærlingen ham hen, hvor Heimer sov. Denne snorkede høit; da sagde Kærlingen til Manden, at han skulde anfælde ham paa det hurtigste, og derpaa skynde sig at løbe bort, "thi du kan ikke holde Stand mod hans Bryden og Raab, om han saaer fat paa dig." Hun tog imidlertid Harpen, og løb bort med den. Nu gif Manden hen, hvor Heimer sov; han hug til ham, og det blev et stort Saar, og Øxen slap ud af hans Haand. Han ilte nu bort saa hurtig, som han kunde. Heimer vaagnede ved Saaret, men det var snart ude med ham, og det er sagt, at der blev et saa stort Gny i hans Dodskamp, at Stolperne under Huset ginge ud, saa at hele Huset styrtede sammen, og Jorden rystede under dem; og der endte Heimer sit Liv. Nu kom Gubben til Kærlingen, og fortalte, at han havde dræbt ham. Dog var det en lang

Tid," sagde han, „at jeg ei vidste, hvorledes det vilde
 gaae, thi denne Mand var en særdeles drabelig Ræmpe;
 men nu haaber jeg dog, at han er hos Hel." Rærlingen tak-
 fede ham for hans Gjerning." „Nu haaber jeg," sagde hun,
 „at vi have Eiendomme nok; lad os nu undersøge, om
 jeg har sagt sandt!" De tændte nu Ild an; Rærlingen
 tog Harpen, og vilde oplukke den, men der var ikke an-
 det for, end at hun maatte bryde den op, thi hun forstod
 sig ikke paa Oplukningen. Endelig fik hun Harpen op-
 brudt; hun saae da et Møbarn, saa deilig, at hun ei
 før havde seet dets Lige, og desuagtet vare der mange og
 kostbare Sager i Harpen. Da udbrod Rærlingen: „Det
 kunde vel hændes, som oftere skeer, at det ilde lykkes, at
 svige den, som een troer, og det synes mig, at vi her have
 faaet et Barn at forsørge." Manden svarede: „Ei er
 dette, eftersom jeg troede, dog skal man ei klage der-
 over," og nu spurgte han, af hvad Art hun var; men
 Barnet svarede intet, som om hun aldrig havde lært at
 mæle. „Nu gaaer det, som jeg frygtede, at vort Fore-
 havende vilde faae et slet Udfald," sagde Gubben, „vi
 have begaaet en stor Misgjerning; hvorledes skulle vi nu
 forsørge dette Barn?" „Klart er det at indsee," sagde
 Grima, „hun skal efter min Moder hedde Kraka." „Men
 hvorledes," vedblev Gubben, „skulle vi opføde dette
 Barn?" Rærlingen svarede: „Jeg seer et godt Raad
 dertil; vi skulle give hende ud for vor Datter, og saale-
 des opføde hende." „Det vil ingen troe," sagde Manden,
 „dette Barn er meget skjønnere end vi; vi ere jo meget
 uskjønnede begge; og der vil ingen Sandsynlighed være
 for, at vi skulde have saadant et Barn, saa hæblige, som
 vi ere." Nu sagde Rærlingen: „Ei veed du, om jeg

ikke kan finde paa nogen List, saa at det ei vil holdes for usandsynligt, at vi jo eie et saadant Barn. Jeg vil rage Haaret af hende, og besmore Hovedet med Tjære og andet, hvorved man kan være mest sikker paa, at Haaret kun seent vil voxe ud igjen. Hun skal have en sid Hat, og være slet klædt; da vil hun ligne os af Udsæende. Kan see at Folk saa troe, at jeg har været meget smuk i mine unge Dage; desuden skal hun sættes til det værste Arbeide." Det tænkte Manden og Kærlingen, at hun ikke kunde tale, da hun aldrig svarede dem. De gjorde nu, som Kærlingen bestemte, og Uslaug voxte der op i stor Fattigdom.

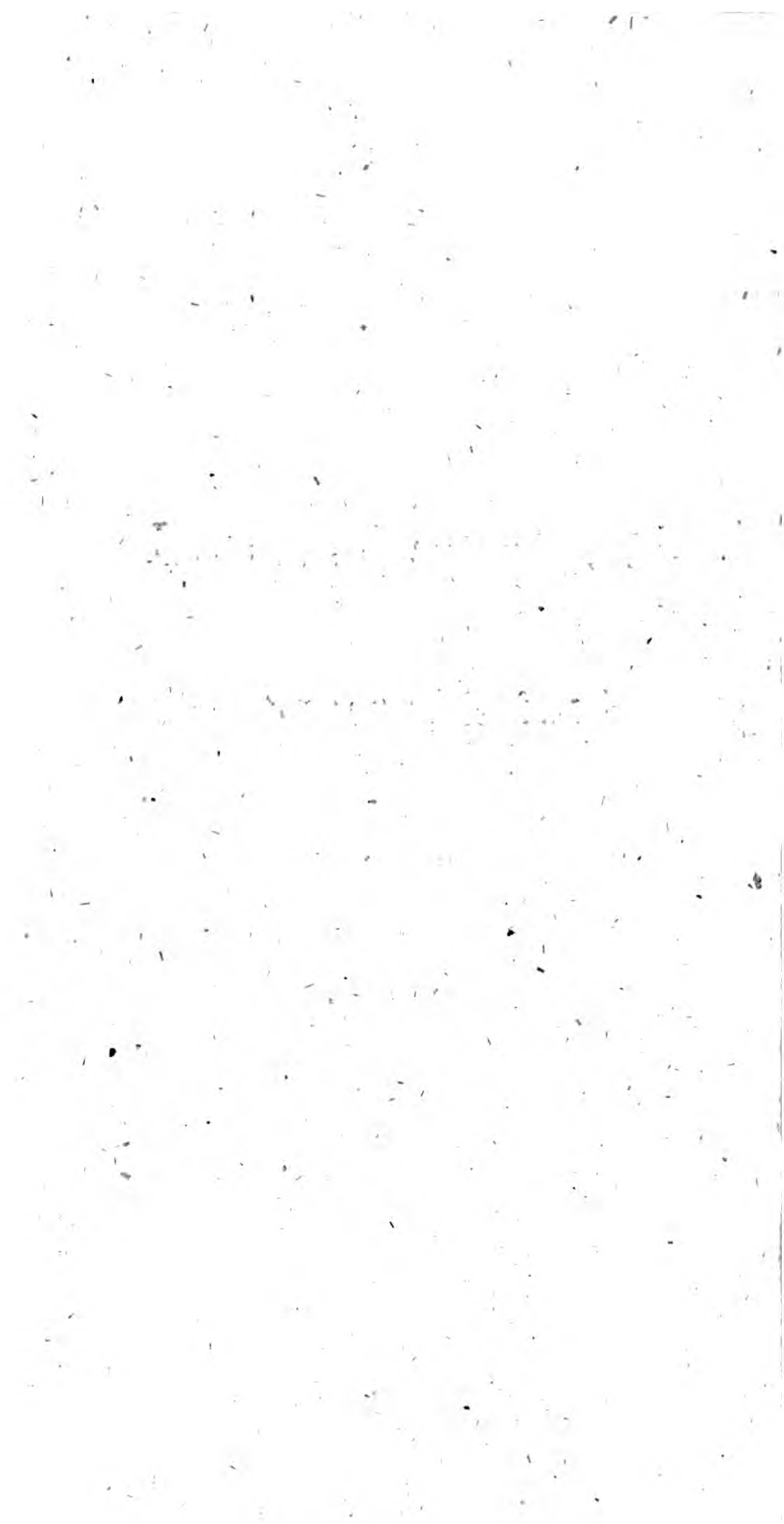

Kong Magnar Lodbroks

og

hans Sønners

Saga.

Magnar Lodbrofs og hans Sø- ners Saga.

Om Thora Borgarhjorts Lindorm.

Herrod hed en mægtig og berømt Jarl i Gotland; han var gift, og havde en Datter, ved Navn Thora, den skjønneste af Kvinder, og vel øvet i alskens nyttige Haandarbejder. Med Tilnavn kaldte man hende Borgarhjort eller-Hinden i Borgen, fordi hun i Skjønhed ligesaa meget overgik alle andre Kvinder, som Hjorten heri overgaaer de øvrige Dyr. Jarlen lod bygge en Skemme eller adskilt Stue til sin Datter i Nærheden af Kongehallen med en Skigaard¹ omkring; og som han elskede hende høit, pleiede han hver Dag, for at glæde hende, at sende hende en Foræring; og saa, sagde han, vilde han vedblive. Han lod nu en Dag, fortæller man, bringe hende en liden Lindorm, som var særdeles sager. Denne Orm holdt hun for en god Eiendom, satte den i sin Æske, og lagde Guld under den. Den voxte tillige med det underliggende Guld, saa at det ei varede længe, inden Rummet blev den for snævert i Æsken, og da lagde den sig i en Ring uden om den; og omsider kom det endog saa vidt, at der ikke var Rum til den i Stuen; og ligesom Ormen tiltog i Størrelse, saaledes voxte ogsaa Guldet under den. Nu laae den uden om Stuen, saa at Hale og Hoved naaede sammen; farlig var den at

¹) d. e. et Gjerde eller en Indhegning af Planker eller Træsplinter, saaledes som endnu er Brug i Norge.

komme i Rast med, og af Skræk for den torde ingen komme til Stuen, uden den Mand allene, som bragte den Føde; og den behøvede en Oxe i Maalet. Jarlen holdt dette for en stor Skade, og gjorde det høitidelige Løfte, at han vilde give sin Datter til den Mand, hvo han end var, som dræbte Ormen, og at Guldet, som laae under den, skulde følge hende som Medgift. Denne Tidende spurgtes vide om Land, men dog fandtes ingen, som troede sig i Stand til at faae Bugt med denne store Orm.

Om Ragnar Lodbrok.

2. Paa den Tid herskede over Danmark Sigurd Ring, en mægtig Konge, som især er bleven berømt af det Slag, han holdt mod Harald Hildetand paa Braasvalle, hvor Harald faldt for ham, som bekjendt er blevet over hele Verdens nordre Deel. Sigurd havde en Søn, som hed Ragnar; han var stor af Væxt, skøn af Udseende og vel begavet med Forstand; højmodig var han mod sine Mænd, men grum mod sine Uvenner. Saa snart hans Alder tillod det, skaffede han sig Mandskab og Krigsskibe, og han blev den største Krieger, saa at hans Lige neppe fandtes. Han spurgte det Løfte, Herred Jarl havde givet, men lod, som han ei agtede derpaa, ja som om han ei engang vidste det. Han lod sig gjøre en Klædning af underlig Bestaffenhed, det var lodne Buxer og en loden Kappe; og da de vare færdige, lod han dem syde i Beg, og dernæst hærdede han dem. Det hændte sig nu en Sommer, at han styrede med sin Flaade til Gotland, og lagde Skibene ind i en Lønvig, ei langt fra Jarlens Hovedsæde. Og da Ragnar havde været der een Nat, vaagnede han tidlig om Morgen,

reiste sig op, og isørte sig den før omtalte Vaabentlædning, tog et stort Spyd i sin Haand, og gik eensom bort fra Skibene hen paa et sandet Sted, hvor han væltede sig i Sandet. Før han gik bort, tog han Bladnaglerne ud af Spydet, og dernæst gik han ganske ene til Porten paa Jarlens Borg, hvor han kom saa tidlig paa Dagen, at alle endnu laae i deres dybe Sovn. Han styrede nu lige til Stuen, og da han kom i Skigaarden, hvor Drømmen var, stak han til den med sit Spyd, og rykkede det dernæst til sig igjen. Unden Gang stak han til den, og det Stik kom i Drømmens Ryg, og nu krympede den sig saa haardt, at Spydet gik af Skafte, og saa stort et Gny lod der i dens Dødskamp, at hele Stuen skjælv. Derpaa vendte Ragnar sig, og drog bort; da traf en Blodstraale ham mellem Skuldrene, men den Klædning, han var isørt, beskyttede ham saaledes, at han fik ingen Skade deraf. De, som vare i Stuen, vaagnede ved Gnyet, og ginge ud. Thora saae da en stor Mand gaae bort fra Stuen, og spurgte ham om Navn, og om, hvem han søgte efter. Han standsede, og kvad denne Vise:

Bøvet jeg har nu Livet,
 Vise og fagre Kvinde!
 Jordefisten¹ jeg angreb
 Femten Vintre gammel;
 Snart vil Døden mig ramme,
 Hvis ei Jernet kryber
 Haardt den ringomlagde
 Hedelax til Hjerte.

Nu gik han bort, og talte ei mere med hende; Spydet

¹) d. e. Drømmen, som laae paa Jorden i en Ring eller Kredss om Thoras Skemme.

Iod han blive staaende i Saaret, men Skafet tog han med sig. Da hun havde hørt denne Vise, forstod hun klart, hvad han sagde om sit Værende, og hvor gammel han var; og hun overveiede nu hos sig selv, hvo han vel maatte være, vidste dog ei ret, om han var af Menneskeslægt eller ei, fordi hans Væxt forekom hende i Forhold til den Alder, han havde, saa stor, som Sagnet skildrer os Uvætternes¹. Hun gik nu tilbage i Stuen, og lagde sig til at sove. Da nu Folk om Morgen kom ud, bleve de vaer, at Ormen var død, og at den var gennemstukken med et stort Spyd, som endnu stod fast i Saaret. Jarlen lod det nu tage bort derfra, og det var saa stort, at saa kunde føre det; og han tænkte nu paa, hvad han havde lovet den Mand, som blev Ormens Bane; men det syntes ham, som han ei var vis paa, om et Menneske eller maaskee et andet Væsen havde udført denne Daad. Han raadsløg nu med sine Venner og sin Datter, hvorkunde han skulde udforske dette. Imidlertid holdt han det for sandsynligt, at den, som havde udført dette Værk, ogsaa vilde søge at naage Belønningen. Thora tilraadte da, at lade sammenkalde et Thing saa folkerigt som mueligt, og byde, at alle skulde komme did, som ei vilde have Jarlens Brede, og som paa nogen Viis kunde søge Thingestevne; og om der var nogen, som vedgik Ormens Banesaar, da skulde han føre med sig det Skaf, som havde siddet i Spydet. Dette Raad bifaldt Jarlen, og han lod nu stevne til Thing; og paa den bestemte Dag kom Jarlen og mange andre Høvdinger sammen, saa at der blev en meget talrig Forsamling.

¹) d. e. onde overnaturlige Væsener.

Ragnar faaer Thora Borgarhjort.

3. Det spurgtes nu til Ragnars Skibe, at deri Nærheden var stevnet til Thinget; thi drog Ragnar næsten med hele sin Hær fra Skibene til Thinget. Da de kom did, toge de Plads noget fra andre Mænd, eftersom Ragnar saae, at der var kommen en langt større Forsamling af Folk, end sædvanligt var. Da stod Jarlen op, paabød Tausshed, og talte: han takkede Folk, fordi de saa vel havde fulgt hans Dmbud, og sagde dem derpaa Anledningen til dette Thingestevne; først fortalte han dem Løftet, han havde givet den Mand, som blev Ormens Bane; derpaa, at Ormen nu var død, og at Udføreren af denne Stordaad havde ladet Spydet blive siddende i Saaret; „og om der nu er nogen kommen her paa Thinget,” tilføiede han, „som har Skastet, som passer til dette Spyd, da bære han det frem, og sande saaledes sit Udsagn! og jeg skal fuldbyrde alt det, jeg har tilfagt, hvad enten han er af høiere eller lavere Herkomst;” og han sluttede nu Forhandlingerne med, at han lod bære Spydet for hver Mand, som var paa Thinget, og bod dem sige, om der var nogen, som kunde vedgaae denne Daad, og havde det Skast, som passede til Spydet. Saa skete nu, men der fandtes ingen, som havde Skastet. Omfider kom man derhen, hvor Ragnar stod, og viste ham Spydet. Han vedgif, at det var hans, og Spyd og Skast passede til hinanden, saa at der var Syn for Sagn, at det var ham, der havde tilføiet Ormen Bane; og af denne Daad blev han særdeles navnkundig over hele Norden. Han beilede derpaa til Thora; Jarlen optog hans Begjering vel, og man gjorde

Unrettelser til et stort Gilde med de bedste Midler, som fandtes i Riget. Ragnar holdt saaledes sit Bryllup, og drog, efterat Høitiden var endt, hjem til sit Rige, hvor han dernæst opholdt sig en Tid. Han elskede Thora høit; de havde to Sønner; den ældste hed Erik, den yngste Agnar; de vare store af Væxt og skjonne af Udseende. De lærte alskens Idrætter, og af Datidens Helte fandtes saa deres Lige i Styrke. Thora faldt omfider i en Sygdom, af hvilken hun døde. Dette gif Ragnar saa nær til Hjerter, at han ikke vilde forestaae Regjeriingen, men tog andre Mænd til at bestyre Riget i Forening med sine Sønner. Selv tog han til sin gamle Bedrift; han drog ud paa Krigstog, og Seier fulgte hans Færd.

Ragnar drager til Norge, og finder der Uslaug^r.

4. En Sommer styrede Ragnar med sine Skibe til Norge, thi han havde der mange Frænder og Venner, som han agtede at besøge. Om Aftenen lagde han Skibene ind i en liden Havn i Nærheden af en Gaard, som hed Spangarhede. I den Havn laae de om Natten. Da Madsvendene Morgenen derpaa droge i Land, at bage Brød, saae de en Gaard i Nærheden, og det forekom dem da beleiligere at drage did, for der at fuldføre deres Arbeide. Saa snart de kom til denne lille Gaard, traf de paa en Kærling, og spurgte hende, om hun var Huusmoderen, og hvad hun hed. Det første bejaede hun, og svarede til: „Ufædvanligt er mit Navn, thi jeg hedder Grimma; men hvo ere I?“ De svarede, at de vare Ragnar Lodbroks Tjenestemænd, og at de ønskede at ud-

¹⁾ Jfr. Volsunga-Saga, ovenfor S. 217.

føre deres Syssel der, og bade hende være dem behjælpelig. Kærlingen svarede, at hendes Hænder nu vare altfor stive dertil; „men den Tid har været,” tilføiede hun, „at jeg kunde regne mig i Kvinders Tal baade i Skjønhed og Færdigheder, og vel kunde udføre min Gjering; men jeg har en Datter, som maa være eder til Hjælp. Hun vil snart komme hjem; hun hedder Kraka, men det er nu kommet saa vidt, at hun neppe vil lyde mine Bud.” Kraka var om Morgenen ude at vogte Faar, og da hun saae, at der vare komne mange store Skibe til Land, tog hun sig for, at toe sig, skjønt Kærlingen havde forbudet hende det, for at forhindre, at man skulde blive hendes Skjønhed vaer, thi hun var den fagreste af alle Kvinder, og hendes Haar saa langt, at det naaede til Jorden, og saa fagert som den deiligste Silke. Da Nadsvendene havde gjort Jld, kom Kraka hjem. Hun saae nu, at der vare komne Mænd, som hun aldrig før havde seet. Hun betragtede dem, og de igjen hende, og de spurgte nu Grima: „Er denne fagre Mø din Datter?” „Ei er det løiet,” sagde Grima, „at hun er min Datter.” „Meget ulige ere I da,” sagde de, „saa styg som du er, men vi have endnu aldrig seet saa deilig en Mø, og ikke den fjerneste Lighed med dig finde vi hos hende; thi du er ret en Præksfuld Skabning.” Grima svarede: „Ei maa man see paa mig nu; forandrede ere mine Ansigtstræk fra det, de forhen vare.” De aftalte nu, at hun skulde hjælpe dem med Arbeidet. Kraka spurgte, hvad hun skulde gjøre. De bade hende ælte Deien; selv vilde de bage Brødet. Hun tog nu til sin Forretning, og udførte den vel; men deres Dine vare

aldrig fra hende, saa at de ei passede deres Eysfel, men brændte Brodet. Da de havde fuldført deres Gjerning, droge de tilbage til Skibene; men da de toge Raden frem, sagde alle, at de havde aldrig tilforn udført deres Gjerning saa slet, og at de derfor burde straffes. Da spurgte Ragnar, hvi de havde saaledes bagt Brod. De undskyldte sig med, at de havde seet en Kvinde saa deilig, at hun i den Grad havde fængslet deres Dine, at de ikke havde agtet paa deres Eysfel. De lagde til, at der i hele Verden ikke kunde findes sagreere Mø. Da de nu talte saa meget om hendes Skjønhed, sagde Ragnar, at han dog var vis paa, at hun ei var saa skøn, som Thora havde været. De sagde, at hun gav hende intet efter i Skjønhed. Da sagde Ragnar: „Nu vil jeg sende saadanne Mænd, som have Die for slegt, og om det er saa, som I fortælle, da skal denne Mangel paa Ugtsomhed være eder tilgivet; men om Kvinden i nogen Henseende ikke er saa skøn, som I have berettet, da skal stor Straf og Hævnen ramme eder.“ Han bød nu Mænd at drage til denne sagre Mø, men en stærk Modvind forhindrede dem at komme i Land den Dag. Ragnar bød da sine Ufsendinge saaledes: „Om denne unge Mø synes eder saa deilig, som man har berettet os, beder hende da at drage til mig! thi jeg vil da træffe hende, og hun skal vende min. Hverken vil jeg, at hun skal være klædt eller uklædt; hverken mæt eller umæt; ei skal hun fare eensom, og skal dog intet Menneske følge hende.“ De droge nu Veien til Gaarden. De betragtede Kraka med Opmærksomhed, og hun forekom dem at være saa deilig, at man forgjæves vilde søge hendes Lige. Da forkyndte de deres Herre Ragnar's Ord, og hvorledes hun skulde være bu

redt. Kraka overtænkte, hvad Kongen havde talt, og hoorlunde hun skulde gjøre sig færdig, men Grima holdt det for ugjortligt, og troede fuldt og fast, at denne Konge ikke maatte være klog. Kraka svarede: „Det maa han have talt, at det lader sig saalunde udføre, hvis vi ellers forstaae, hvad han har sigtet til; dog! vist er det, at i Dag vil jeg ikke drage med eder, men i Morgen tidlig skal jeg komme til eders Skibe.” Derpaa droge de bort, og fortalte Ragnar deres Vrenedes Udfald, og at hun vilde komme til dem. Den Nat forblev Kraka hjemme, men om Morgenens tidlig sagde hun til Gubben, at hun nu vilde drage til Ragnar, „men dog vil jeg først,” sagde hun, „gjøre nogen Forandring i min Klædning. Du har et Ørtensæt, det vil jeg vikle om mig, og uden paa det lader jeg mit Haar falde, og er jeg da ingensteds bar; men jeg vil smage paa et Løg, thi vel er det kun ringe Mad, men man kan dog mærke, at jeg da har nydt noget; og jeg vil lade din Hund følge mig, da farer jeg ikke eensom, skjønt dog intet Menneske følger mig.” Da Kærlingen hørte hendes Beslutning, fandt hun, at hun havde truffet alt meget noie.

Ragnar faaer Kslaug.

5. Da nu Kraka var færdig, drog hun til Skibene; hun var deilig at skue, og hendes Haar hang frit ned, og skinnede som Guld. Nu kaldte Ragnar paa hende, og spurgte, hvo hun var, og hvem hun vilde træffe. Hun svarede med denne Vise:

Bryde dit Bud jeg ei torde,

Da du bød mig at komme,

Ei en Konnings Bønner

Uopfyldte lade;

Ikke om Mad jeg mindes,
 Min Hud er ei nogen,
 Fuldgodt Følge jeg haver,
 Farer end jeg eensom.

Han sendte nu Mænd imod hende, at ledsage hende til Skibene, men hun sagde, at hun ei vilde drage did, uden man gav hende og hendes Reisesælle Løfte paa fredelig Behandling. Man ledsagede hende nu til Kongens Skib; da hun kom i Forrummet, rakte Kongen sin Haand imod hende, men Hunden bed ham i den. Ragnar's Mænd løb da til, og dræbte Hunden. De sloge en Buesireng om dens Hals, og kvalte den saaledes; og bedre end saa holdt man ikke den Fred, man havde lovet hende. Ragnar førte hende derpaa ind i Løstingen til sig. Hun stod ham vel an; han talte kjærlik til hende, og behandlede hende med Bliohhed. Han kvad denne Vise:

Hun vil vist med aabne
 Arme imod mig komme,
 Naar af Kongen den milde
 Mø med Venlighed hilles.

Hun kvad:

Banærefri du lade,
 Hvis du Freden vil hævde,
 Heden mig fare, Konning!
 Hjemsogt har jeg en Fyrste.

Han sagde nu, at hun stod ham vel an, og at hun endelig maatte drage med ham. Det nægtede hun. Da fremkom han med det Onske, at hun skulde blive der paa Skibet Natten over. Hun sagde, at det ei skulde skee, før han kom hjem fra den Færd, han havde besluttet; „og kan maaskee hændes,” tilsviiede hun, „at eders Sind

da er forandret." Da kaldte Ragnar paa sin Skatmes-
ster, og bød ham fremtage den overalt guldborddyrede
Kjole, som Thora havde eiet. Den bød Ragnar Kraka
med disse Ord:

Vil du tage denne
(Vel den kan dig klæde)
Sært med Sølv udsyet,
Som Thora Hjort har eiet;
Fore hendes hvide
Hænder om disse Somme,
Kjær var Folkenes blide.
Konning hun til Døden.

Kraka svad til Svar:

Ei tør jeg tage denne
(Standsklæder mig ei passe)
Sært med Sølv udsyet,
Som Thora Hjort har eiet;
Thi er jeg Kraka kaldet,
Ud i fulsorten Badmel
Har jeg paa Gruus omgaaet,
Geder langs Søen drevet.

„Dg vil jeg vist ei modtage Kjolen," sagde hun, „jeg vil
heller ikke iføre mig prægtige Klæder, saalænge jeg er her
hos Gubben; kan være, dig synes bedre om mig, naar
jeg klæder mig bedre. Dg nu vil jeg drage hjem; men
om du ved din Tilbagekomst er af samme Sind, og øns-
sker, at jeg skal drage med dig, da kan du sende Mænd
efter mig." Ragnar svarede, at hans Sind ei vilde for-
andres. Hun drog derpaa hjem, men de begave sig paa
den bestemte Reise, saasnart de fik Bør, og Ragnar fuld-
førte det Værende, som han havde besluttet. Da han

Kom tilbage, landede han i den samme Havn, hvor Kraka før kom til ham. Han sendte strax samme Aften Mænd til hende, at forkynde i Kongens Navn, at hun nu skulde drage bort med alle. Kraka sagde, at hun ei kunde drage derfra før om Morgenens. Hun reiste sig nu aarle op, gik til Gubbens og Kærlingens Seng, og spurgte, om de vare vaagne. De bejaede det, og spurgte, hvad hun vilde. Hun sagde, at hun agtede sig bort derfra, og ei at være der længer. „Jeg veed,” tilsvarede hun, „at J dræbte min Fosterfader Heimer, og intet Menneske har jeg værre at lønne end eder, men fordi jeg nu har været her en Tid, vil jeg dog ikke lade eder tilsvare noget Ondt. Men det vil jeg ønske eder som bestemt, at den ene af eders Fremtids Dage vil blive værre end den anden, men den sidste den værste; og maae vi nu skilles.” Derpaa gik hun Veien ned til Skibene, hvor man imodtog hende vel. De fik god Bør. Da man samme Aften skulde rede Sengene, sagde Ragnar til Kraka, at han ønskede, hun skulde sove ved hans Side. Hun sagde, at det ikke maatte være saa, og jeg vil, tilsvarede hun, at du drikker Bryllup med mig, naar du kommer hjem i dit Rige, thi det tykkes mig hæderligst, saavel for dig og mig, som for vore Arvinger, om vi faae nogle. Han tilstod hende sin Bøn. Reisen gik lykkelig for dem; og saasnart Ragnar nu var kommen hjem i sit Land, blev et kosteligt Gjæstebud anrettet for dem, og man drak strax hans Velkomstsøl og Bryllup. Første Aften, da Ragnar og Aslaug kom i Seng, vilde han favne sin Kone, men hun unddrog sig; „thi,” sagde hun, „Jeg siger dig, at det ikke vil gaae godt, om jeg ei maa raade.” Ragnar sagde, at han ei fæstede Tro til det, og at Gubben

og Kærlingen ei vare fremvise. Han spurgte, hvor længe det skulde vare. Da kvad hun:

Rolige skulle vi vente,
 Skjont vi Sengen dele,
 Errende Nætter i Hallen,
 Før til Guder vi ofre;
 Ellers vil langlig Skade
 Paa mit Foster vorde;
 Altfor snar du begynder
 Den, som Been ei haver.

Dg skjont hun kvad dette, gav Ragnar dog ikke Ugt der paa, men fulgte sine Raad.

Om Ragnar's Sønner.

6. Liden led nu frem, og de levede sammen med Glæde og stor Kjærlighed. Omfider fødte Kraka sig syg, nedkom, og fødte et Drengbarn. Drengen blev overøst med Band, og givet Navnet Ivar. Men denne Dreng var beenløs, og det var som Brusk, hvor der skulde være Been. I hans Ungdom var hans Bæxt saa stor, at ingen vare hans Jævnlinge. Han var af alle den Skjønne af Udseende, og saa forstandig en Mand, at man bærer Lov om, at der har været nogen større Biiskmand til end han. De fik end flere Børn: deres anden Søn hed Bjorn, den tredje Hvitserk, den fjerde Rognvald. Saasnart deres Alder tillod det, lærte de alskens Jdrætter, og bleve store og djærve Mænd. Hvor de droge frem, lod Ivar sig bære paa Stænger, thi han kunde ikke gaae; og han skulde være deres Raadgiver, i hvad de toge sig for. Den Gang vare Ragnar's første Sønner, Erik og Ugnar, drabelige Mænd, saa at deres Jævnlinge vanskelig fandtes; hver Sommer laae de ude med Krigsskibe,

og vandt Berømmelse af deres Krigstoge. En Dag spurgte Ivar sine Brødre Hvitserk og Bjørn, hvor længe det skulde saaledes gaae, at de vilde sidde hjemme, uden at indlægge sig nogen Vre. De svarede, at de vilde følge hans Raad i dette, som i andet. „Nu vil jeg,” sagde Ivar, „at vi anholde om veludrustede Skibe og Mandskab; siden vilde vi erhverve os Gods og Berømmelse, om det saa vil lykkes.” Da de nu indbyrdes havde overlagt dette, bade de Ragnar at give dem Skibe og saadant Mandskab, som var prøvet i Krigsfærd, og vel udrustet med alt. Dette deres Ønske opfyldte han. Og da nu Hæren var udrustet, droge de af Landet; men hvorsomhelst de holdt Træfning, finge de stedse Overmagten, og formerede deres Tropper og Eiendele. Da sagde Ivar, at han holdt det for rettest at drage didhen, hvor større Overmagt var at kæmpe imod, for saaledes at forsøge deres Tapperhed. De spurgte, hvor han ventede at dette kunde opnaaes. Nu nævnte han dem en Stad, som hed Hvitaby¹. Det var et stort Offersted, og mange havde forsøgt at vinde denne Bye, men Seiren var endnu ikke falden i nogens Lod. Ogsaa Ragnar var kommen did, men maatte vige derfra med uforrettet Sag. „Er der da saa stor og tapper en Besætning,” spurgte de, „eller er der anden Vanskelighed at kæmpe imod?” Ivar svarede dem, at baade var Folket talrigt, og Offerstedet stort, og dette havde været til alles Undergang, saa at ingen havde kunnet holde Stand. Da sagde de, at han skulde raade for, om de skulde styre did eller ikke; men han sagde, at han vilde gjøre et Forsøg paa, om deres Tapperhed eller Landsfolkets Dfringer formaaede mest.

¹) Maastee Withby paa Northumberlands Østkyst.

Ragnars Sønner indtage Hviteby, og der falder deres Broder Rognvald.

7. De styrede nu did, og da de naaede Landet, beredte de sig til Dvgang. Imidlertid sandt de det raasdeligt, at noget Mandskab holdt Vagt ved Skibene, og da deres Broder Rognvald var ung, saa at de troede ham ikke voxen en saa farlig Prøve, som de der ventede sig, lode de ham med en Deel af Mandskabet holde Vagt ved Skibene. Før de droge op paa Land, sagde Ivar, at Borgfolket havde to Rviensød, som indjogte Folk en saadan Skræk, at de ikke kunde staae for deres Brølen og Trolddom. „Holder eder,” vedblev han, „som det egner sig Mænd, om der end kommer nogen Frygt over eder, thi andet er her ikke at gjøre!” De fylkede nu deres Hær, men da de nærmede sig Borgen, bleve Stads Beboere dem vaer, og grebe strax til at udløse de Rød, som de troede paa. Da nu Rvierne vare løsladte, løb de stærkt frem, og brølede frygtelig. Dette saae Ivar fra Skjoldet, hvorpaa han blev baaren, og bad, at man skulde give ham en Bue. Saasnart han fik den, skød han til begge disse Troldkvier, saa de styrtede døde ned, og saaledes var nu den Ufred fra Haanden, som man frygtede mest. Nu tog Rognvald til Orde ved Skibene, og talte til sit Mandskab, at de Mænd vare lykkelige, som kunde have saadan Skjemt, som hans Brødre havde, „og,” tilføiede han, „ei andet bevægede dem til at forlange, at jeg skulde blive tilbage, end at de ene vilde høste Berømmelse deraf, thi skulle vi nu gange op alle som een Mand!” Saa gjorde de, og da de indhentede Hæren, gif Rognvald djærvt frem i Kampen, men faldt, efterat have stredet tappert en Stund.

De andre Brødre trængte nu ind i Borgen; der begyndte en ny Drabning, og Enden blev, at Borgfolket tog Flugten, men hine forjog de Flygtende. Da de kom til Borgen, kvad Bjørn denne Vise:

Høit vi hævede Raabet,
 Sandheds Ord jeg beretter,
 Bore Sværde bed meer i
 Gnipefjord end deres;
 Udfor Hviteby kunde
 Hvo som vilde ved Kjæthed
 Hæder vinde; ei Sværde
 Svende i Kampen spare!

Da de kom tilbage til Byen, brændte de hvert Hus, og de nedbrøde hele Borgmuren, men alt løst Gods toge de med sig, og styrede nu derfra med deres Skibe.

Ragnars Færd til Sverrig.

8. Over Sverrig herskede en Konge, ved Navn Eystein. Han var gift, og havde en Datter; hun hed Ingeborg, og var den skønneste og sagerste af alle Kvinder. Kong Eystein var mægtig og rig paa Folk, ond, men dog en vis Mand. Han havde sit Hovedsæde i Upsal, og var en stor Afgudsdyrker. Til de Tider var i Upsal saa stort et Dffersted, at det ikke har haft sin Lige her i Norden. De troede paa en Ko, og kaldte hende Sibilja¹. Man ofrede saa meget til hende, at ingen kunde holde sig for hendes Brøl; og derfor pleiede Kongen, naar en fjendtlig Hær var ivente, at lade denne samme Ko gaae foran Fylkingen. Saa stor Djævelskraft besad hun, at Fjenderne bleve forvirrede, saasnart de horte hendes Brøl, saa at de sloges indbyrdes, og toge

¹) d. e. den idelig brølende.

sig ikke selv i Ugt; og for den Sags Skyld var Sverrig i den Tid ikke udsat for fjendtligt Indfald; thi ingen dristede sig til at kæmpe mod sig en Overmagt. Kong Eysteinn havde Venstabs med mange Mænd og Hovdinge. Der var ogsaa i den Tid, fortæller man, godt Venstabs mellem ham og Ragnar. De havde derfor den Skik, at de skiftedes til hver Sommer at drage til hinanden til Gildet. Det hændtes nu, at Ragnar skulde gæste Kong Eysteinn, og da han kom til Upsal, blev han og hans Hær vel modtagne. Da de første Aften drak, lod Kongen sin Datter skjenke for sig og Ragnar. Da talte Ragnars Mænd indbyrdes, at det var mest passende, at Ragnar beilede til Kong Eysteins Datter, og ei længere beholdt Gubbens Datter tilægtes. Nu gav een af hans Mænd sig til at andrage dette for ham, og det endtes med, at hun blev ham trolovet; dog skulde hun sidde en lang Tid som Fæstems. Da Gildet var til Ende, begav Ragnar sig paa Hjemreisen; den gik heldig af, og der er intet fortalt om hans Færd, før hans Bei, i Nærheden af Borgen, faldt gjennem en Skov. Da de kom til en aaben Plads i Skoven, lod Ragnar sin Hær gjøre Holdt, og paabød Laushed; han bød nu alle dem, som havde været med paa denne Reise til Sverrig, at ingen af dem maatte aabenbare den Beslutning, han havde taget om Giftermaal med Kong Eysteins Datter. Saa strengt forbød han dette, at om der var nogen, som aabenbarede det, da skulde han uden al Skaansel misse Livet. Efter saalunde at have talt, drog han hjem til Borgen. Det glædede Folket atter at see ham, og Albægeret toms medes paa hans Velkomst. Ragnar satte sig i sit Høisæde, men havde ei siddet der længe, før Kraka kom ind

i Hallen, satte sig paa hans Knæ, slyngede Armene om hans Hals, og spurgte, hvad Tidender han bragte; hvortil han svarede, at han ingen havde at fortælle. Ud paa Aftenen begyndte man at drikke, og derefter søgte man Hvile i Søvnens Arme. Som nu Kraka laae ved Ragnars Side, spurgte hun ham endnu engang om Tidender. Han sagde, at han vidste ingen. Hun vilde nu snakke om mange Ting, men han sagde, at han var søvrig og modig af Reisen. „Da vil jeg sige dig Tidender,” sagde hun, „om du vil mig ingen sige.” Han spurgte, hvilke de vare. „Det kalder jeg Tidender,” sagde hun, „om en Konning har fæstet sig en Hustru, og Folk dog vil sige, at han havde sig en anden tilforn.” „Hvo har fortalt dig dette?” sagde Ragnar. „Beholde skulle dine Mænd Liv og Lemmer,” vedblev hun, „thi ingen af dine Mænd have sagt mig det; men J maa have seet, at der sad tre Fugle i Træet hos eder; de fortalte mig disse Tidender. Men det beder jeg, at du ei reiser, at fuldføre det Giftermaal, som du har sat dig for; thi jeg vil nu fortælle dig, at jeg er en Konnings og ei en ringe Bondes Dotter; min Fader var saa berømmelig en Mand, at hans Lige ei fandtes, men min Moder var den skønneste og viseste af alle Kvinder, og hendes Navn vil leve i varigt Minde, saalænge Verden staaer.” Han spurgte nu, hvo hendes Fader da var, om hun ei var den fattige Gubbes Datter paa Spangarhede. Hun sagde, at hun var en Datter af Sigurd Fafnersbane og Brynhild Budlesdatter. „Det tyktes mig usandsynligt,” sagde han, „at deres Dotter skulde hedde Kraka, og være opvoxen i saadan Fattigdom, som der var paa Spangarhede.” Da svarede hun: „Derom

skal Sagaen vidne," og nu fortalte hun, og begyndte Fortællingen dermed, at Sigurd og Brynhild traf sammen paa Fjeldet, da hun blev avlet, „og da Brynhild nedkom med mig," vedblev hun, „blev der givet mig Navn, og jeg blev kaldt Uslaug." Dernæst fortalte hun alt, som var hændes, siden hun kom til Gubben. Da svarede Ragnar: „Denne underfulde Fortælling om Uslaug finder jeg saare mærkværdig!" „Du veed," vedblev hun, „at jeg er frugtsoommelig, og det vil være et Drengbarn, jeg gaaer med; paa denne Dreng vil sees det Mærke, at det synes som en Orm ligger om Drengens Die; hvis dette nu gaaer i Opfyldelse, beder jeg dig, ei at drage til Sverrig, at ægte Kong Eysteins Dotter; men dersom det flaaer feil, drag da, hvorhen du vil! og onsker jeg, at denne Dreng skal opkaldes efter min Fader, hvis, som jeg haaber, dette Hædersmærke findes i hans Die." Noget Tid derefter blev hun syg, og nedkom med et Drengbarn. Huusfolkene toge Drengen, og viste hende ham; hun bød dem nu at bære ham til Ragnar, og lade Kongen see ham. Han blev da baaren ind i Hallen, og lagt i Ragnars Rappesfjød. Da denne nu betragtede Drengen, spurgte man ham, hvad han skulde hedde. Han kvad denne Vise:

Sigurd Svenden skal nævnes,
 Slag han vil holde mange,
 Meget ligne sin Moder,
 Faders Son dog kaldes;
 Han den første af Odins
 Et skal vorde nævnet,
 Orm i Die har den, som
 Anden Bane tildeelte.

Nu trak han en Gulbring af sin Haand, og gav Drengen den i Navnefæste; men da han rakte Haanden med Ringen frem, rørte den ved Drengens Ryg, hvilket Ragnar udlagde, som om han ringeagtede Guldet; og nu kvad han denne Vise:

Lindrende Dine og Hjerte,
 Trofast synes Folket
 Brynhilds dyrebare
 Dattersøn at have;
 Denne Budles Etmand,
 Som flux Guldet hader,
 Vil ved Styrke alle
 Overgaae i Kampfærd.

Og fremdeles kvad han:

Seer man paa ingen Svende,
 Sigurd ene undtagen,
 Midt i Diestenen
 Ormen i Bugter ligge;
 Denne Dag ham af Skovens
 Dyr¹ en Ring tildeelte,
 Thi maa af Dle:Ormen
 Dgenavn han erholde.

Han bød nu, at Drengen skulde bæres ud i Sidebygningen, og da afstod han fra Reisen til Sverrig. Det kom nu op, hvad Æt Uslaug var af, saa at hvert Menneske vidste, at hun var en Datter af Sigurd Fafnersbane og Brynhild Budlesdatter.

Ragnars Søner Agnars og Grikis Død i Sverrig, og Uslaug's Opmuntring til Havn.

9. Da nu den bestemte Tid, at Ragnar skulde

¹) d. e. Slangen.

drage til Høitid i Upsal, var forløben, og han ei kom; ryktes Kong Eysteiu, at der var skeet ham og hans Datter en Vanære, og Kongernes Venstak var dermed brudt. Da Ragnars Sønner Erik og Agnar spurgte dette, aftalte de indbyrdes, at samle sig saa stor en Hær som mueligt, og dernæst hærje paa Sverrig. De traf nu en stor Hær sammen, og udrustede Skibe. Man holdt den Tid for, at det var et godt Forvarsel, om det lykkedes vel med at trække Skibene i Soen. Men da Agnars Skib blev stød af Rullerne, hændte det sig, at der stod en Mand i Veien, som blev dræbt. Denne Hændelse kaldte de Rulle-Varfel. Skjønt dette ikke syntes at være nogen god Begyndelse, vilde de dog ikke for den Sags Skyld opgive deres Reise, men droge, da Hæren var udrustet, til Sverrig. Saasnart de kom i Kong Eysteins Rige, fore de frem med Hærskjold. Da Landsfolket blev det vaer, ilte man til Upsal, og underrettede Kong Eysteiu om, at en fjendtlig Hær var kommen i Landet. Kongen lod Budstikken udgaae over hele sit Rige, og traf en frygtelig stor Hær sammen. Med den rykkede han frem til en Skov, hvor han op slog sine Telte. Ogsaa Koen Sigbilja havde han med sig, men man maatte ofre hende meget, forinden hun vilde drage affted. Som de nu vare i Skoven, talte Kong Eysteiu saalunde: „Spurgt har jeg, at Ragnars Sønner ere paa Sletterne her foran Skoven, og det er mig med Sandhed sagt, at de have ikke en Trediedeel Mandstak imod os. Nu skulle vi ordne Rækkerne til Kamp, og skal Trediedelen af vor Hær drage imod dem; thi saa modige ere de, at de da strax troe, at have vor Skjæbne i deres Hænder; men ders

paaflutte vi pludselig anfalte dem fra alle Sider; Koen skal gaae foran Hæren, og jeg haaber, at de ikke vilde kunne holde sig for hendes Bral." Saa skete nu. Saasnart Brodrene saae Kong Eysteins Hær, syntes de, at de her ikke hadde med Overmagt at gjøre, og stode i den Formening, at det ikke var mere Mandskab. Men strax derpaa kom hele Hæren ud af Skoven, og Koen blev losladt. Han løb foran Hæren, og brølede frygtelig, og der opkom et saa stort Gny og saadan Forvirring over Krigsfolkene, som hørte det, at de sloges indbyrdes. Kun begge Brodrene kunde holde sig. Men denne onde Mand stanger de mangen Mand ihjel med sine Horn, og endskjont Ragnar's Sønner vare drabelige Mænd, kunde de dog ikke holde Stand banded imod saa stor Overmagt og imod Evolddommen. Desuagtet gjorde de dog en haard Modstand, og værgede sig vel og mandigen til megen Berømmelse. Erik og Agnar vare stedse fremmerst i Fylkingen, og ofte ginge de igjennem Kong Eysteins Rækker. Nu faldt Agnar, og da Erik saae det, kæmpede han paa det drabeligste, og agtede vel paa, som han slap derfra med Livet eller ikke. Til sidst blev han overmandet, og taget fangen. Da bad Kong Eystein at standse Striden, og tilbød Erik Fred, og det vil jeg desuden tilstaae dig, sagde han, at jeg vil give dig min Døtter tilægte." Erik svarede med denne Vise:

25 10 Bod for min Broder jeg ikke
 26 10 Lager, vel No' jeg vil kjøbe,
 27 10 Et hær Eystein vorde.
 28 10 Agnar's Bone nævnet;
 29 10 Mig vil begræder en Moder,
 30 10 Mænd mit Gravol vil drikke,

Thi lader Spydestangen

Stande tvært mig igjennem!

Nu gif han derhen, hvor Eystein var, og sagde, at han ønskede, at de Mænd, som havde fulgt ham, sige Fred, og kunde fare, hvorhen de vilde; „men jeg vil,” sagde Erik, „at man tager som flest Spyd, og stinger dem her ned i Jorden; op paa dem vil jeg lade mig hæve, og der ende mit Liv.” Da svarede Kong Eystein, at man skulde opfylde hans Begjering, uagtet han kaarede det, som var værst for dem begge. Spydene bleve nu nedsatte, og Erik kvad denne Vise:

Har af Kongesønner

Ingen, saavidt jeg mindes,

Døet paa et dyrere Leie

Eil Dobre for Ravne;

Snart nu ogsaa over

Broderens Blod den sorte

Udselravn skal klukke,

Skjønt den ham ilde lønner.

Han gif nu did, hvor Spydene vare nedsatte, og tog en Ring af sin Haand, kastede den til sine Mænd, som nu havde faaet Fred, bad dem bringe den til Uslaug, og kvad denne Vise:

Bud skal I bringe Uslaug,

(Bane fik vore Kæmper!)

At min Ring den smække

Kvinde skal nu hæve;

Da vit med megen Sorrig,

Naar min Død der spørges,

Laus min Stedmoder sige

Det til sine Sønner.

Han blev nu hævet op paa Spydene; da saae han, hvor en Kavn stoi; og endnu kvad han denne Vise:

Ober mit Hoved Kavnem
 Glad nu skriger, og Ornen,
 Glemmende Kampens Minder,
 Kræver Heltens Dine;
 Veedst du, hvis af mit Hoved
 Mine Dine de hugge,
 Lønne de mig ilde
 Al den Gode, jeg gav dem.

Han lod derpaa sit Liv med megen Tapperhed, men hans Affendinge droge hjem, og lode ei af, før de kom til Ragnars Hovedsæde. Han var den Gang dragen til Kongeslevne. Ragnars øvrige Sønner vare heller ikke hjemkomne fra Krigstogene. De vare der nu tre Nætter, før de ginge til Uslaug. Da de kom for hendes Høisæde, hilste de hende med Verbødighed, og hun tog vel imod deres Hilsen. Hun havde et Linflæde over sine Knæer, havde løst Haaret, og vilde til at kæmme sig. Hun spurgte, hvo de vare; thi hun havde ikke seet dem før. Den, som førte Ordet for dem, sagde, at de havde tjent i Ragnars Sønner Eriks og Agnars Hær. Da kvad hun denne Vise:

Hvad have I fra eders
 Nytt om Konger at sige:
 Ere de Svenske i Landet
 Eller ere de borte?
 Spurgt har jeg, at de reiste,
 Nere dog veed jeg ikke;
 Dankonger fremtraf Skibe,
 Sondenfra de fore.

Han kvad en Vise til Svar :

Dig fortælle vi dines
 Død, det er haardt, o Kvinde!
 Alder gav mange Bane,
 Kampen Thoras Søner;
 Onde Tidender ikke
 Andre end dem vi vide,
 Budskab har jeg nu fremsført,
 Fløi over Eigene Ørnen.

Hun spurgte derpaa, hvorlunde det var gaaet til, og da kvad han den Vise, som Erik havde kvædet, da han sendte hende Ringen. De saae nu, at hun fældte Taarer, men de vare som Blod at see til, og haarde som Hagelskorn; det var baade den første og sidste Gang, noget Menneske saae hende fælde Taarer. Omfæder sagde hun, at hun ei kunde udføre Hævnen, førend enten Ragnar eller hans Søner kom hjem; „J skulle imidlertid forblive her,” vedblev hun, „og ei skal jeg undlade at egge til Hævn over dem, ligesaa fuldt som de havde været mine egne Søner.” De forbleve nu der, men saa traf det sig, at Ivar og Uslaug's øvrige Søner kom hjem for Ragnar. Ei forløb da lang Tid, forinden Uslaug drog til dem. Sigurd var den Gang tre Vintre gammel; han drog med Moderen. Da hun nu kom i Brødrenes Hal, modtog de hende med Glæde, og de spurgte hende om Tidender. De fortalte hendes Søn-Rognvalds Fald, og hvorledes det var gaaet til dermed. Det tog hun sig ikke meget nær, men kvad denne Vise:

Mig lod mine Søner,
 Raagevangs¹⁾ Heltene, længe

¹⁾ Raagerens Bang b. e. Søn.

Sorge, snart J ikke
 Soge Hjemmet atter;
 Rognvald i Mandebloodet
 Rødnede Skjoldets Glade,
 Frygtjærv foer han til Odin
 Først af mine Søner.

„Jeg kan ikke see,” sagde hun, „at han kunde have levet til mere Berømmelse.” Nu spurgte de, hvad Tidender hun havde at fortælle. Hun svarede: „Eders Brøders og mine Stedsønners, Eriks og Agnars Fald, de, som jeg holdt for de drabeligste Mænd; og er det umandigt, om J taale sligt, og det vil jeg bede eder, og dertil i alle Maader yde eder min Bistand, at deres Drab paa det haardeste vorder hævnnet.” Da sagde Ivar: „Det er vist, at til Sverrig kommer jeg aldrig, at kæmpe mod Kong Eysteinn og den Dffertrolddom, som der er.” Hun trængte nu haardt ind paa dem, men Ivar førte Ordet, og nægtede bestandig Toget. Da kvad hun denne Bise:

Ei J vilde længe
 Uden Hævn da være,
 Ikke et Halvaar efter,
 Om før dem J døde,
 (Det jeg ei tør dølge)
 Da, hvis Liv end havde
 Erik eller Agnar,
 Om end ei mine Søner.

„Ei er det vist,” vedblev Ivar, „at det hjælper noget, om du end kvæder den ene Bise efter den anden, og veed du vel, hvor fast en Vold der er for?” „Ei veed jeg det vist,” sagde hun, „men veed du noget at fortælle, hvad Banskælighed der er?” Ivar svarede: „Der er saa stor

Offertrolldom, at dens Ege ingensteds findes, og denne Konning er baaide mægtig og ond." "Hvad tror han da mest paa ved sine Ofringer?" spurgte hun videre. "Det er," svarede Ivar, "en stor Ko, som kaldes Sibilla; hun er saa fortryllet, at, saasnart hun udstodte sine Brol, har ingen af hans Gjender kunnet holde sig, og neppe har man med Mennesker allene at stride, men man maa først søge at bekæmpe Trolldommen, inden man møder Kongen; i denne Fare vil jeg hverken vove mig eller mine Folk." Hun svarede: "Det maa du see hen til, at du kan ei baaide kaldes en vældig Kæmpe, og ingen Daad udøve." Men da hun nu havde opgivet alt Haab, og vilde til at drage bort, eftersom de ei syntes at agte meget paa hendes Ord, sagde Sigurd Orm i Die: "Sige maa jeg dig, Moder! hvad jeg har i Sinde, dog kan jeg ei raade over deres Svar." "Høre vil jeg det," sagde hun. Nu kvad han denne Vise:

Skal om trende Nætter,

Da du sørger, Moder!

(Langen Dei vi have)

Leding udruffet være;

Skal i Upsal ikke,

Om end Gods han byder,

Hvis saa Diser hjælpe,

Konning Eysteinn raade.

Og da han havde kvædet denne Vise, forandrede Brodrenes Sind noget. Da sagde Alslaug: "Klart viser du nu, min Son! at du vil gjøre min Villie, men dog kan jeg ei indsee, at vi faae dette udrettet, hvis vi ikke have dine Brodres Bistand; men saaledes maae vi berede os, at vi kunne faae Hævnen paa det bedste udført; og

jeg maa sige, min Søn! at du opfører dig vel!" Da kvad Bjørn denne Vise:

Due vil i den Tapres
 Barm dog Hu og Hjerte,
 Om end Manden mindre
 Mæler om sin Kjæthed;
 Os staaer ei i Dine
 Ørn, ei spillende Snoge,
 Mine Brødre mig glæded,
 Mindes jeg dine Sønner.

Og nu kvad Hvitsert denne Vise:

Tænke vi maae paa Hævnen,
 For fra Hjemmet vi drage,
 Agnars Bane vi lade
 Meget Ondt forsøge!
 Skib paa Bølgen vi styde,
 Hugge Is for Stavnen,
 Snart vi nu maae søge
 Snekkerne at berede!

Hvitsert talte nemlig om, at der skulde hugges Is, fordi det frøs stærkt, og deres Skibe vare indefrosne. Og nu tog Ivar til Orde, og sagde, at det nu var kommet faa vidt, at han maatte have nogen Deel deri, og der paa kvad han denne Vise:

Mod vi skulle have,
 Driftighed tillige,
 Det vil da behøves,
 At der meget følger;
 Bære skulle I høit mig
 Beenløse frem for Folket,

At jeg kan begge mine
Hænder til Kampen nytte!

„Og er det nu det bedste,” sagde Ivar, „at vi gjøre os al muelig Flid med at udruste Skibe og sammentrække Mandskab; thi vi ville nu komme til at behøve, ikke at spare noget, om vi her skulle faae Seier.” Uslaug gik derpaa bort.

Ragnars Søners og Uslaug's Hærfærd til Sverrig.

10. Sigurd havde en Fosterfader; denne paatog sig, paa sin Fosterfaders Vegne, baade at udruste Skibe og at samle Mandskab, saa at alle Skibene kunde blive vel besatte; og det gik saa hurtigt for dem, at den Hær, som Sigurd skulde udruste, var færdig efter tre Dages Forløb, og han havde fem Skibe, alle vel bemandede. Og da fem Dage vare forløbne, havde Hvitserk og Bjorn udrustet fjorten Skibe, men Ivar havde ti Skibe, og Uslaug desuden ti, da syv Dage vare forløbne fra den Tid, de talte derom, og Brødrene lovede Toget. Alle kom nu sammen, og enhver fortalte, hvor meget Mandskab han havde faaet. Da sagde Ivar, at han havde sendt en Rytterhær landveis. „Om jeg vidste,” svarede Uslaug, „at den Hær kunde komme til Nytte, som drager landveis, da kunde jeg have sendt en stor Hær.” „Ei skal Liden nu dermed forhales,” sagde Ivar, „men vi ville nu begive os paa Veien med den Hær, som vi have samlet.” Uslaug sagde da, at hun vilde drage med dem, „for at jeg kan vide,” tilføiede hun, „hvor meget I bestræbe eder for at hæbne eders Brødre.” „Det er vist,” sagde Ivar, „at du kommer ei paa vore Skibe, men, om du endelig vil drage med, da skal du styre den Hær, som drager landveis.” Dette lod hun saa være. Man forandrede nu hendes Navn,

og hun blev kaldet Randalin^r. Begge Hære drog der paa bort, og Ivar fastsatte forud, hvor de skulde mødes. Reisen gik lykkelig for dem begge, og de mødtes paa det bestemte Sted, og hvor de kom i Sverrig i Kong Eysteins Rige, fore de frem med Hærskjold, saa at de brændte alt, hvad der kom for dem, dræbte hvert Menneskes Barn, og saa vidt dreve de det, at de dræbte for Fode alt, hvad levende var.

Strid i Sverrig, og Kong Eysteins Fald.

11. I midlertid undkom nogle Mænd til Kong Eystein, og fortalte ham, at der var kommen en stor Hær i hans Rige, som foer saa frygtelig frem, at den skaanede intet, og at den havde ødelagt alt, saa vidt den var kommen, saa at der ikke stod et Huus mere tilbage. Da nu Kong Eystein hørte dette, troede han at kunne vide, hvad Vifinger det maatte være, og han lod Budstikken udgaae over hele sit Rige, og stævnedes alle de Landets Mænd til sig, som kunde bære Skjold, og vilde yde ham Hjælp. „Vi skulle have Roen Sibilja, vor Gudinde, med os,” sagde han, „og lade hende løbe foran Hæren; da haaber jeg, at det vil gaae ligesom før, at de ei kunne udstaae hendes Brøl. Jeg vil opmuntre hele min Hær til den tapreste Modstand, for at vi kunne fordrive denne store og onde Hær.” Saa skete nu, at Sibilja blev løsladt. Da Ivar saa hendes Færd, og hørte de grumme Brøl, som hun udstødte, bad han, at hele Hæren skulde gjøre en stor Ulyd, baade med Baabens brag og Krigsbrag, for at Folket saa lidt som mueligt skulde høre Brølet af dette lede Drolddyr, som foer imod dem. Ivar bad sine Bærere, at de skulde bære ham

^r) d. e. den skjoldbærende, Skjoldm.

imod hende; saa langt frem som mueligt, „og naar denne Ro kommer til os,” sagde han, „kast mig da hen paa hende! og da skal eet af to skee, enten skal jeg lade mit Liv, eller hun skal døe. Nu skulle I tage et stort Træ, skære det i Form af en Bue, og Skyderedskaber som passe dertil.” De bragte ham da denne stærke Bue, og de store Pile, og disse Baaben syntes ikke at kunne føres af nogen anden. Nu eggede Ivar hver Mand til at vise sig brav, og deres Hær rykkede da frem med stor Hestighed og Gny, og Ivar blev baaren foran Fylkingen. Men da Sibilja begyndte at brøle, blev der saa stort et Gny, at det var som hele Hæren taug og stod stille. Dette virkede saaledes paa Folket, at hele Hæren begyndte at slaaes indbyrdes, Brødrene allene undtagne. Medens dette Under skete, saae de, som bare Ivar, at han spændte sin Bue, som om det kun var en svag Elmekvist. Det forekom dem endog, som om han trak Pilspidsen indensfor Buens Krumning, og nu hørte de Strengen hvine, saa deres Øren aldrig før havde fornummet saadan Lyd, og Pilene stoi saa haardt, som om de vare skudte af den stærkeste Laasbue, og saa lige, at hver Pil kom i sit Die paa Sibilja. Hun faldt da, og styrtede derefter hoveds fulds frem, og nu vare hendes Brøst meget værre end tilforn. Da hun nu kom til dem, bød Ivar sine Bærere, at kaste ham paa hende. Han blev da saa let for dem, som om de kastede et lidet Barn, saa de naaede Roen, skjønt den ei var ganske nær. Men da han kom paa Sibiljas Ryg, blev han saa tung, at det var som en Klippe faldt paa hende, saa at hvert Been brødes i hende, og hun fik deraf sin Døen. Han bød nu sine Mænd tage ham op saa hurtig som mueligt. Det skete, og da var

hans Stemme saa gjennemtrængende, at det forekom enhver i Hæren, naar han talte, som om han var nær ham, om han end var fjernt borte. Den største Lydighed blev viist hans Bud, saa at han ved sin Tale standsede al den Ufred, der var kommen mellem Folkene indbyrdes. Imidlertid havde denne dog ikke gjort stor Skade, da de kun havde stredet en soie Stund. Derpaa eggede Ivar dem til at gjøre et haardt Anfald paa Fjenden, „og nu troer jeg,” sagde han, „at den grumme Modstander er af Veien, da Koen er dræbt.” Paa begge Sider skylkede de nu Hæren, og Kampen begyndte, og den var saa haard, at alle de Svenske sagde, at de ingensinde før havde været stædte i saadan Fare. Brødrene Hvitserk og Bjorn ginge saa djærvt frem, at ingen Fylking holdt Stand imod dem, og nu faldt saa mange af Kong Eysteins Folk, at den mindste Deel stod tilbage; dog undkom enkelte ved Flugt. Kampen endtes da med, at Kong Eystein faldt, men Brødrene finge Seier, og gave dem Fred, som vare tilbage. Da sagde Ivar, at han ei længere vilde føre Krig der i Landet, eftersom Landet var høvdingeløst, „og vil jeg hellere,” sagde han, „at vi styre derhen, hvor vi kun ne vente os mere Overmagt.” Men Kandalin drog hjem med en Deel af Hæren.

Ragnars Søner indtage Wisilsborg.

12. De overtalte nu indbyrdes, at ville hærje paa Syderrige¹⁾, og fra den Tid af var Sigurd Orm i Die med sine Brødre paa hvert Krigstog. Paa denne Færd lagde de til alle store Borge, og ingen holdt Stand imod dem. Og nu fik de Underretning om en Borg, som

¹⁾ Derved forstaaes Frisland, Gallien, Italien og flere sydlige Lande.

baade var stor og stærk og vel besat med Folk; mod den beslutsede Fvar at drage; det er ogsaa fortalt, hvad Borgen hed, og hvo der beherskede den; dens Høvding hed Vifil, og efter ham kaldtes Borgen Vifilsborg¹. De fore nu frem med Hærskjold, og ødelagde alle Borge, som de traf paa, indtil de kom til Vifilsborg. Høvdingen var den Gang ikke hjemme i sin Borg, men var dragen bort, og havde meget Folk med sig. De opstog deres Telte paa Sletterne omkring Borgen, holdt sig den første Dag rolige, og underhandlede med Beboerne. De bød dem vælge, om de enten vilde overgive Borgen, da skulde alle Mand gives Fred, eller forsøge deres Kræfter og Tapperhed, da skulde ingen Mand gives Fred. Svaret var strax paa rede Haand, at den Borg fik de aldrig indtaget, hvorfor man heller ikke behøvede at overgive den, „og maae I først,” tilføiede de, „forsøge eder, og vise eders Tapperhed, Styrke og Mandemod.” Natten forløb, og næste Dag forsøgte Brodrene at indtage Borgen, men udrettede intet. De beleirede den nu en halv Maaned, og gjorde hver Dag Forsøg paa at indtage den med forskjellige Krigspuds, men det gik dem værre, jo længere de forsøgte; thi agtede de nu at drage dervfra. Da nu Borgmændene mærkede det, ginge de ud paa Borgmuren, og udbredte over hele Muren de kostbareste Tapeter og Klæder, som vare i Borgen, og fremviste Guld og kostelige Klenodier for dem. Derpaa tog een af dem til Orde; „Vi troes de,” sagde han, „at disse Mænd vare Ragnar's Sønner, og deres Mandskab tappert, men det maae vi sige, at det er ei gaaet dem bedre end andre.” Derefter raabte

¹) St-Vifilsburg (Avenche, Aventicum) ligger i Schweiz nær Murtense.

de Krigsraab, sloge paa Skjoldene, og eggede dem paa det hidsigste til Strid imod sig. Da nu Ivar hørte dette, gif det ham nær til Hjerte, og han blev deraf saa syg, at han neppe kunde røre sig; og de maatte derfor tøve, til det enten bedredes med ham, eller han døde. Han laae hele Dagen ligetil Aftenen, uden at mæle et Ord. Da bød han endelig de Mænd, som vare hos ham, at gaa til Hvitserk, Bjørn og Sigurd, at de skulde komme til ham med alle de viseste Mænd. Da nu alle Hærens største Hovdinger vare samlede paa eet Sted, spurgte Ivar dem, om de havde udtænkt noget Raad, hvorved de med større Sandsynlighed kunde vente sig Seier, end ved dem, som de tilforn havde forsøgt. Men alle svarede, at de havde ei Klogskab til at udtænke et saa godt Krigspuds, at de derved kunde vente Seier; „men det er nu, som det oftest var,” tilføiede de, „at dine Raad komme os mest til Nytte.” Da svarede Ivar: „Mig er et Raad kommet i Hu, som vi ikke endnu have forsøgt: her er en stor Skov i Nærheden, og naar nu Natten kommer, da skulle vi lønligen drage til Skoven, men vore Telte skulle staae tomme tilbage. Naar vi nu komme til Skoven, skal hver Mand binde sig en Dragt Brænde, og dermed skulle vi drage mod Borgen, lægge Bed paa alle Sider om den, og antænde Beddet; da vil der blive et stort Baal, og Borgmurene ville da for denne Ild tabe deres Kalk; dernæst skulle vi føre Valslynger¹ frem mod Borgen, og forsøge, hvor længe den kan holde sig.” Det blev nu udført; de ginge til Skoven, og forbleve der, saalænge Ivar fandt det tjensligt. Dernæst droge de, efter hans Bestemmelse, til Bor-

¹) d. e. Træmassiner til at udkaste Stene med.

gen, og da de antændte den Mængde Ved, blev der saa stort et Baal, at Murene ikke kunde holde længer, men gave sig. De angrebe nu Borgen med Ballestinger, og gjorde flere Abninger paa Muren. Da begyndte den egentlige Kamp, og, da nu Stridskræfterne vare lige, faldt de fleste af Borgens Beboere, og Resten undskyede, og Kampen endtes med, at de dræbte hvert Menneskes Barn, som var i Borgen. De borttog alt Godsset, men brændte Borgen, før de fore bort.

Ragnars Sonner agte at bestorme Romeborg.

13. De styrede nu derfra, og standsede ei deres Færd, før de kom til den Borg, som hed Luna². Da havde de næsten ødelagt hver Borg og hvert Kastel i hele Syderrige, og vare da saa navnkundige over al Verden; at der ei fandtes saa lidet et Barn, at det jo kjendte deres Navn. De besluttede nu, ei at lade af, før de naaede Romeborg, eftersom de havde hørt den Borg berømme for sin Størrelse og Folkemængde, Rigdom og Navnkundighed. Imidlertid vidste de ei noie, hvor lang Wei der var did, og da de ikke havde tilstrækkelig Føde til deres betydelige Mandskab, forbleve de en Tid i Luneborg, og talte over om deres Færd. Da kom der en gammel og graas hærdet Mand til dem; de spurgte, hvo han var; han svarede, at han var en Tigger, og havde hele sin Levetid faret Landet rundt. „Du maa kunne fortælle os mange Tidender,“ sagde de, „som vi ønske at vide.“ Den gamle Mand svarede: „Ei formoder jeg, at I skulle spørge mig om noget Land, hvorom jeg ei veed at fortælle eder.“ „Det ønske vi,“ sagde de, „at du siger os, hvor lang Wei der er herfra til Romeborg!“ Han svarede:

²) En By i Etrurien.

rede: „Jeg kan sige eder noget til Mærke, I kunne her see disse Jernsko, som jeg har paa Fødderne; de ere nu gamle, og de andre, som jeg har paa min Ryg, ere nu opslidte; men da jeg drog deraf, bandt jeg disse opslidte, som jeg nu har paa Ryggen, paa mine Fødder, og paa Beien deraf har jeg været siden.” Da den gamle Mand havde sagt dette, fandt de, at de maatte opgive den besluttede Færd til Rom, hvorpaa de styrede bort med hele Hæren, og indtog mange Borg, som aldrig tilforn havde været indtagne, og deraf sees endnu Mærke den Dag i Dag.

Ragnar begynder sin Hærfærd til England.

14. Imidlertid sad Ragnar hjemme i sit Rige, og vidste hverken, hvor hans Sønner eller hans Kone Uslaug vare. Dog gik der blandt hans Mænd lydeligt Ry om hans Sønners berømte Bedrifter, saa at han indsaae, at ingen kunde maale sig med dem i Navnkundighed. Han tænkte nu over, hvad Berømmelighed han kunde indlægge sig, som ikke vilde mindes i kortere Tid. Det blev da hans Beslutning, at han skaffede sig Sommermænd, lod fælde store Træer, og deraf bygge to store Skibe. Da de vare færdige, saae man, at det var to Knorrer¹⁾, saa store, at før den Tid havde der aldrig været byggede saadanne her i Norden. Derhos lod han gjøre stor Vaabenudrustning over hele Riget. Ved disse Tilberedelser forstode Folk, at han agtede sig paa nogen Hærfærd ud af Landet. Dette spurgtes vide omkring i Nabolandene; derfor frygtede alle Folk og alle Konger, som havde Land at herske over, at være udsatte for at blive forjagede fra deres Lande og Riger; thi lod enhver

¹⁾ d. e. Førselskibe, ophæiede ved begge Stavnene.

af dem holde Vagt i sine Lande, om Ragnar skulde faae i Sinde at gjore Anfald did. Engang spurgte Uslaug Ragnar, hvilken Færd han havde besluttet. Han sagde hende, at han agtede sig til England, og det allene med to Skibe og saa meget Mandskab, som de kunde rumme. Da sagde Uslaug: „Denne Færd, som du nu agter dig paa, synes mig uoverlagt; raadeligere vil det dog være for dig, at have flere og mindre Skibe.” „Det er ei be-
 rømmeligt,” sagde han, „om man end kan indtage et Land med mange Skibe, men dertil har man endnu ingenfinde hørt Mage, at et Land, som England, er blevet indtaget med to Skibe; og skulde Seiren ikke falde i min Lod, da er det bedre, jo færre Skibe jeg har haft med mig fra Hjemmet.” Da svarede Uslaug: „Mig synes, at det bliver ikke mindre Bekostning, inden disse Skibe ere udrustede, end om du havde mange Langskibe til denne Færd. Du veed ogsaa, at det er vanskeligt at anløbe England, og om saa skeer, at dine Skibe forlise, saa ere Folkene, om de end komme i Land, dog ikke i Stand til Modværn, naar Landshæren kommer til; men lettere er det dog at anløbe Havnene med Langskibe end med Rørreer.” Nu kvad Ragnar denne Vise:

Guldet ingen skal spare,
 Om han vil Helte eie,
 Bærre en Konning anstaaer
 Ringes end Ræmpers Mængde;
 Ikke en Høvding det sommer,
 At han ved Guld sig viser,
 Mangen Konning jeg veed, som
 Bort fra sin Rigdom døde.

Dg han lod nu sine Skibe udruste, og samlede sig Mandſkab, ſaa at Knørrerne bleve vel bemandede. Man havde mange Meninger om hans Beſlutning; da kvad han endnu denne Viſe:

Hvad er det for en Murren
Her blandt Folket? med Guld jeg
Eder beriged, nu ikke
Ud paa Søen J ville;
Dog, ved eders Bægring
Ubekymret, ſkal jeg
Bente, om Guder ville,
Søens Farer med Raſthed.

Skibene vare nu udrustede, og Mandſkabet, ſom ſkulde følge ham, færdigt, og da Veiret blev gunſtigt, ſagde han, at han nu vilde drage om Vord. Uſlaug ledsagede ham til Skibene; og før de ſkiltes, ſagde hun, at hun nu vilde gjengjælde ham den Kjøle, han havde givet hende. Han ſpurgte, paa hvad Maade hun vilde det. Hun raakte ham da et Klædemon, og kvad denne Viſe:

Dig jeg under den ſide
Særk, ſom ei er ſyet,
Men med hellige Ønſker
Bævet af fine Traade;
Egge vil dig ei bide,
Bunder ikke bløde,
J den hellige Kappe,
Den var Guderne ſignet.

Derpaa ſagde han, at han nu vilde fuldbyrde ſin Beſlutning; men da de ſkiltes, kunde man tydelig ſee, at Skibsmiſſen gif hende nær til Hjerte.

Om Ragnar's Død.

15. Ragnar styrede nu med Skibene, efter sin Bestemmelse, til England; men der reiste sig saa heftig en Storm, at begge Knørrer sønderfloges mod Landet. Dog kom hele Hæren i Land med Behold af Klæder og Vaaben. Hvor han nu traf paa Landsbyer, Borge og Kasteller, indtog han dem. Den Konge, som da herskede over England, hed Ella. Han havde spurgt, at Ragnar var dragen bort fra sit Rige; derfor havde han sat Folk til Vagt, at han kunde strax faae Underretning, hvis Hæren kom did til Landet. Disse droge nu til ham, og gavede ham Efterretning om Fjendens Ankomst; thi lod han Bud udgaae over hele sit Rige, og bød hver Mand komme til sig, som Skjold kunde bære og ride Hest, og som havde Mod til Strid; og han trak en stor og frygtelig Hær sammen. De beredte sig nu til Kamp. Kong Ella bød sine Folk saalunde: „Hvis vi seire i dette Slag, og I blive Ragnar vaer, da skulle I ikke bære Vaaben paa ham; thi han efterlader sig saadanne Sønner, at de aldrig ville undlade at angribe os, om han falder.” Og saa beredte sig Ragnar til Kamp; istedenfor Brynie var han iført det Klædemon, Uslaug gav ham ved Skilsmis: sen, og i sin Haand førte han Spydet, hvormed han dræbte Ormen, som laae om Thoras Gal, den ingen anden torde angribe; og han havde ingen Dækningsvaaben uden en Hjelm. Saasnart de nu stødte sammen, begyndte Slaget. Ragnar's Hær var langt mindre, saa at Striden ei stod længe paa, førend der faldt mange af hans Folk. Men hvor han foer frem, veg Fjenden for ham; han gik igjennem Fylkingerne, og hvor hans Hug eller

Stik ramte Skjolde, Brynier eller Hjelme, da skete det med saadan Kraft, at intet kunde holde sig. Men aldrig blev der hugget eller skudt til ham, saa at noget Vaaben gjorde ham Skade, og han fik intet Saar, men dræbte en Mængde af Kong Ellas Folk. Saa blev dog Kampens Udfald, at hele Ragnar's Hær faldt, hvorpaa han blev indesluttet mellem Skjoldene og taget fangen. Man spurgte ham nu, hvo han var, men han svarede aldeles intet. Da sagde Ella: „Denne Mand maa sættes i en større Prøve, om han ei vil sige os, hvo han er. Nu skal man kaste ham i en Ormegaard, og lade ham der sidde en Tid; og om han siger sit Navn, og vi kunne skjonne, at det er Ragnar, da skal han optages paa det hurtigste. Man fulgte ham nu did; og han sad der længe, og ikke en Orm hæftede sig paa ham. Da lod Ordet: „Dette er en drabelig Mand, Vaaben bed ikke paa ham i Dag, og nu kunne Ormene ikke skade ham.“ Da Kong Ella hørte dette, bød han, at man skulde trække Dverklædningen af ham. Saa blev gjort, og da hæftede Ormene sig ved ham paa alle Sider. Da sagde Ragnar: „Grynte vilde nu Grisene, om de vidste, hvad den Gamle lider.“ Og om han end talte sligt, vidste de dog ikke nøie, om det var Ragnar eller en anden Konge. Nu kvad han denne Vise:

Een og femti Slag jeg
 Holdt, som længe vil mindes,
 Vide mangen Mand jeg
 Meen tilsoied i Kampfærd;
 Ei jeg tænkte, at Orme
 Skulde min Bane vorde,

Meget ofte det hændes,
Hvad man mindst selv venter.

Og end kvad han:

Grynne vilde de Grise,
Om Galtens Kaar de vidste,
Meen mig volder Ormes
Biden, høit de hviste,
Snave med deres Braade
Jnd, og have mig suget,
Bleg jeg ligger, blandt Orme
Livet jeg snart skal ende.

Han lod nu der sit Liv, og førtes siden bort derfra. Nu fandt Kong Ella Syn for Sagn, at det var Ragnar, som der havde ladet sit Liv, og han overtænkte hos sig selv, hvorlunde han skulde bedst vende sin Sag, saa at han kunde beholde sit Rige, samt faae Kundskab om, hvorledes Sønerne vilde optage Efterretningen om deres Faders Død. Han tog da den Beslutning, at han lod udruste og vel bemandede et Skib, og sætte derover en Mand, som baade var viis og tapper. Han sagde da, at han vilde sende Bud til Svær og Brødre, for at forkynde dem deres Faders Fald; men denne Reise syntes alle saa farlig, at saa havde Lyst til at fare. Kongen bød de Udsendte, at de skulde nøie lægge Mærke til, hvad Indtryk denne Tidende gjorde paa enhver især af Brødrene. „Farer da,” sagde han, „saasnart I faae Bør!” Han lod nu udstyre deres Færd, saa at der intet fattedes dem; de droge bort, og Reisen gik lykkelig for dem.

Om Ragnar's Søner.

16. Imidlertid havde Ragnar's Søner hærjet omkring i Syderrige, og vendte nu tilbage til Norden

igjen, og agtede at besøge deres Faders Rige. De vidste intet om hans Hærfærd, mindst hvad Ende den havde taget, og dog vare de meget begjerlige efter at vide, hvorledes det var tilgaaet. De droge nu søndenfra over Land, men allesteds, hvor man spurgte, at disse Brødre vilde komme, ødelagde Folkene selv deres Borge, førte deres Guds bort, og flygtede, saa at hine neppe finge Føde til deres Mandskab. Det var en Morgen, at Bjørn Jernside vaagnede, og kvad denne Visé:

Rast hver Morgen flyver

Ravnen her over disse

Borge, og lader som den

Karst af Hunger døde;

Syd over Heden den fare!

Dg hvor vi Krigere fældte,

Der kan den suge Dug af

Dødes aabne Bunder.

Det var før da i Kampens

Færd vi begyndte at drage,

Ingen Fjende imod os

Drog i Rommernes Rige;

Hefstig over Valen

Ornen skreg, da Sværdet

I den rædsomme Kamp jeg

Svang mod Krigeres Pander.

Det traf sig imidlertid saa, at de kom til Danmark før Kong Ellas Udsendinge, og holdt sig nu i Rolighed med deres Hær. Sendemændene kom til deres Borg, just som de sad ved Gilde; de ginge ind i Drikkehallen, og frem for Høisædet, hvor Ivar laae. Sigurd Orm i Die og Hvitserk den Raste sad ved Brætspil, men Bjørn

Jernside skrævede et Spydkast paa Hallens Gulv. Da de nu kom for Ivar, hilste de ham med Ærbødighed. Han optog deres Hilsen vel, og spurgte, hvo de vare, og hvad Tidender de havde at forkynde. Deres Formand svarede, at de vare engelske Mænd, og at Kong Ella havde sendt dem i det Ærende, at forkynde dem deres Fader Ragnar's Død. Sigurd og Hvitserk lode nu Brættet falde, og lagde meget nøie Mærke til denne Fortælling. Bjørn stod paa Hallens Gulv, og stortede sig ved sit Spydkast. Nu spurgte Ivar nøie efter Omstændighederne ved hans Død; men de fortalte alt, som det var tilgaaet, fra den Tid, han kom til England, og til han lod sit Liv. Og da nu Fortællingen kom dertil, at han havde sagt dette: „Grynte vilde Grisene,” fattede Bjørn med sin Haand saa fast om Spydkastet, at der sad Kjende i det, hvor Haanden havde holdt; og da de sluttede deres Fortælling, svang Bjørn Spydet saa haardt, at det sprang i to Stykker; Hvitserk holdt en Tablbrikke, som han havde slaaet, og frystede den saa fast, at Blodet sprang ud af hver Nægl paa hans Haand; og Sigurd Drm i Die holdt paa en Kniv, og skrævede sin Nægl, og da disse Tidender bleve fortalte, hørte han saa nøie derefter, at han ei tog sig i Agt, før Kniven stod lige ind i Benet, og dog kunde ingen mærke det paa ham. Men Ivar spurgte paa det nøieste om alt, og hans Ansigt'sfarve var stundum rød, stundum blaa, men stundum var han bleg, og saa opsvulmet, at hans Yderhud var ganske opblæst af den Harm, der var i hans Bryst. Nu tog Hvitserk til Orde, og sagde, at Hævnen kunde snarest begynde, ved at de dræbte Kong Ellas Udsendinge. Ivar svarede: „Det skal ikke skee, de skulle fare i Fred, hvor

hen de ville, og om dem fattes nogen Ting, da skulle de sige det til mig, og skal jeg da skaffe dem det." Da de nu havde endt deres Vrende, ginge de igjen ud af Hallen og til deres Skib. Og saasnart Børen blev god, begave de sig paa Veien, og Reisen gik heldig for dem, saa at de snart naaede Kong Ella, og fortalte ham, hvad Indtryk Tidenden havde gjort paa enhver af Brødrene. Da Kong Ella hørte dette, sagde han: „Det kan man vente, at enten behøve vi at frygte for Ivar, eller i andet Fald for ingen, eftersom I fortælle om ham; de ville ikke blive fjendtlig stemte, og for dem holde vi vel nok Riget." Nu lod han sætte Vagthold over hele sit Rige, saa at en fjendtlig Hær ei kunde komme usforvarende over ham.

Ragnars Søners Hærfærd til England.

17. Men da Kong Ellas Udsendinge vare borte, holdt Brødrene Raad sammen, hvorlunde de skulde udfore Hævnen efter deres Fader Ragnar. Da sagde Ivar: „Ingen Lod vil jeg have deri, og ei give Mandskab deri til; thi det gik med Ragnar, som jeg kunde have tænkt forud; han beredte slet sin Sag i Begyndelsen, thi han havde ingen Årsag til at angribe Konning Ella, og er det ofte skeet, om nogen med Uretsfærdighed agter at udøve Vold, at det da har taget en lidet hæderlig Ende. Derfor vil jeg modtage Pengebøder af Konning Ella, om han vil tilstaae mig dem." Men da hans Brødre hørte dette, bleve de forbittrede, og sagde, at aldrig vilde de begaae den Nedrigheid, i hvad han saa vilde; „og ville det mange mæle," tilsvøiede de, „at vi ei ligne os selv, om vi ikke hævne vor Fader, vi som have faret vide om i Verden med Hærskjold, og dræbt mangan sagløs Mand; og skal det aldrig skee. Nu skal paa det hurtigste hvert

Skib udrustes, som i Danmark er tjenligt til Søfærd, og saa iøvrigen skal der samles Folk, at hver, som kan bære Skjold, skal drage til Kamp mod Konning Ella." Ivar sagde, at de Skibe, som han raadede over, skulde blive tilbage, det undtagen, som han selv eiede. Men da det spurgtes, at Ivar ikke tog sig af Sagen, fik de mindre Mandskab, men droge ikke bestomindre affted. Saasnart de kom til England, fik Kong Ella Underretning derom, og lod derpaa Luren gjalde, og bød til sig alle Mand, som vilde følge ham. Han fik nu saa stor en Hær, at intet Menneske vidste Tallet paa den, og med denne rykkede han imod Brødrene. Da de nu stødte paa hinanden, deeltog Ivar ikke i Slaget; derfor maatte Ragnar's Sønner tage Flugten. Kong Ella fik Seier, og som han nu var ved at fordrive de Flygtende, sagde Ivar, at han agtede ei at vende om til sin Hær, „men jeg vil forsøge," sagde han, „om Kongen vil tilstaae mig nogen eller ingen Hæder, og tykkes det mig bedre, at tage imod Bøder af ham, end at gjøre flere saadanne uheldige Tog, som dette vi nu gjøre." Hvitserk sagde, at han ei vilde have Lod i denne hans Beslutning; han kunde forfølge sin Sag, som han vilde, „men aldrig skulle vi," sagde han, „tage Bøder efter vor Fader." Ivar svarede, at de da maatte skilles, og bød dem raade over det Rige, som de alle eiede tilfælles, „men I skulle," tilføiede han, „sende mig, hvad Løse, jeg forlanger." Da Ivar nu havde talt dette, bød han dem Farvel, og tog Veien tilbage til Kong Ella. Da han kom for ham, hilste han Kongen med Ærbødighed, og begyndte saalunde at tale: „Jeg er kommen til dig, og agter at underhandle om Forlig; thi da jeg seer, at jeg ikke er dig voksen,

synes det mig bedre, at modtage den Hæder, som du vil tilstaae mig, end at lade mine Mænd og mig selv gaae til Grunde." Da svarede Kong Ella: "Det vil Folk sige, at det er ikke raadeligt at troe dig, og at du taler ofte skjont, naar du tænker svigefuldt, og vil det være os vanskeligt, at forsøge os med dig eller dine Brødre." Ivar svarede: "Mine Fordringer til dig ere ikke store, og om du vil opfylde dem, skal jeg derhos sværge dig, at jeg aldrig skal stride imod dig." Nu spurgte Kongen, hvad han forlangte i Bøder. "Jeg vil," sagde Ivar, "at du giver mig saa meget af dit Land, som en Oxehud kan omfatte, og derudenom skal det tillades mig at gjøre en Grundvold; mere vil jeg ei forlange af dig, men det seer jeg, at du ingen Hæder vil unde mig, om du nægter dette." "Ei indseer jeg," sagde Kongen, "at det kan blive os til Skade, at du faaer saa meget af mit Land; thi vil jeg vist tilstaae dig det, om du vil sværge mig, at du ei vil stride imod mig, thi ei frygter jeg for dine Brødre, om du er mig tro." De toge nu indbyrdes den Beslutning, at Ivar svor ham den Ed, at han skulde aldrig stride mod ham, eller anlægge Planer til hans Skade; og at han skulde have saa stor en Deel af England, som den største Oxehud, der var at faae, kunde omfatte.

Ivar anlægger Lunduneborg, og om Kong Ellas Død.

18. Ivar skaffede sig nu en Hud af en gammel Oxe, og lod den vel bløde og tre Gange udspænde. Derpaa lod han den skære i saa smalle Riemme som mueligt, og siden Haarsiden adskille fra Kjodsiden, og da dette var færdigt, var det saa overordentlig lang en Tvinge, at ingen havde tænkt, at det havde ladet sig gjøre. Der

paa lod han den udbrede om en Slette, men det var saa vidt en Strækning Land, at en stor Borg der kunde faae Rum. Derudenom lod han mærke en Grundvold, som til en stor Borgmuur. Han skaffede sig nu en Mængde Arbeidsfolk, lod bygge Huse paa denne Slette, og der gjøre en stor Borg, som fik Navnet Lundeneborg, og som er den største og berømteste af alle Borge i hele Norden. Da Borgen nu var færdig, havde han udgivet sit Løbore; thi han var saa rund og gavmild, at han udsdeelte med begge Hænder. Forstandig var han tillige, og man gjorde saa meget af hans Viisdom, at Folk søgte i vanskelige Sager hans Raad, og saaledes afgjorde han alle Sager, som enhver syntes sig tjenligst. Han blev derved vennet, saa at han havde hver Mands Venstabs. Og saa Kong Ella havde stor Vifstand af ham ved hans findrige Raad; thi Kongen lod ham forestaae og udføre mange Sager og Beslutninger, og han behøvede da ikke at være selv tilstede. Da Ivar nu havde drevet sin Sag saa vidt, at han troede ingen Vanskeligheder længer at møde, sendte han Mænd til sine Brødre i det Værende, at de skulde sende ham saa meget Guld og Sølv, som han forlangte. Da disse Mænd nu kom til Brødrene, fortalte de deres Værende, og ligeledes, hvor vidt det var kommet med ham; men da ingen syntes at vide, hvilke listige Anslag han pønsede paa, troede Brødrene derfor, at han ei længere havde det Sindelag, som han pleiede at have. De sendte imidlertid saa meget Gods, som han forlangte, og da Ivar erholdt dette, gav han det altsammen til de største Mænd i Landet, og drog derved Folket fra Kong Ella, saa at alle lovede, at de vilde sidde stille, om han end gjorde et Krigstog imod Kongen.

Da Ivar nu saaledes havde skaffet sig en Hær, sendte han Bud til sine Brødre, at de skulde udbyde Leding over alle de Lande, som stode under dem, og udæste hver Mand, som de kunde faae. Da denne Ordsending kom til Brødrene, indsaae de strax, at han nu havde god Forhaabning om, at Seiren vilde falde i deres Lod; thi samlede de Tropper over al Danmark og Gotland og alle de Riger, som de havde Bælde over, og droge en uovervindelig Hær sammen til en almindelig Leding. Derpaa styrede de med Skibene til England, og reiste baade Dag og Nat, for at forhindre, at der ikke gik noget Nyss forud for dem. Krigstidenden blev da bragt Kong Ella, og han samlede sig Tropper, men fik faa, eftersom Ivar havde draget Mængden fra ham. Ivar drog nu til Kong Ella, og sagde, at han vilde fuldkomme det, han havde svoret, „men ei kan jeg raade for,” tilsviende han, „hvad mine Brødre foretage sig. Det vil jeg dog gøre, drage til dem, og forsøge, om jeg kan formaae dem til at standse deres Hær, og ikke gjøre mere Ondt, end de alt have gjort.” Ivar drog nu til sine Brødre, men skyndte dem til at rykke frem paa det mandigste, og til snarest at lade det komme til Slag, eftersom Kongen havde meget mindre Mandskab. De svarede, at han ikke behøvede at ophidsse dem, thi de havde samme Hu som til forn. Ivar drog nu til Kong Ella, og sagde ham, at de vare altfor hidstige og rasende til at lyde hans Raad. „Da jeg vilde mægle Fred mellem eder,” vedblev han, „raabte de imod; thi vil jeg nu opfylde mine Eder, saa at jeg ikke vil stride imod dig, men tilligemed min Hær være rolig Tilskuer, og gaae da Striden af mellem eder, som den kan!” Kong Ella og hans Folk fik nu Die paa

Brødrenes Hær, som foer frem med forfærdelig Hefthighed. Da sagde Ivar: „Det er nu bedst, Konning Ella! at du fylker din Hær, thi jeg aner, at de ville gjøre et haardt Anfald paa dig.” Saasnart nu Hærene stødte sammen, kom det til et stort Slag, og Ragnars Sønner ginge haardt frem gennem Kong Ellas Fylkinger, og saa hidstige vare de, at de tænkte allene paa, at gjøre ham saa meget Afbræk som mueligt. Dette Slag, som baas de var haardt og langvarigt, endtes da med, at Kong Ella og hele hans Hær tog Flugten, og han blev taget fangen paa Flugten. Da var Ivar der i Nærheden, og sagde, at man nu skulde tage en Beslutning om hans Død, „og i den Henseende maae vi,” tilsoiede han, „mindest den Dødsmaade, han voldte vor Fader. Nu skal den Mand, som er mest færdig i at slinge med Od, mærke en Orn^r saa dybt som mueligt i hans Ryg, og den Orn skal rødnes med hans Blod.” Den Mand, som valgetes til denne Bestilling, gjorde nu, som Ivar bød ham. Kong Ella var haardt saaret, forinden dette skete; han lod nu der sit Liv, og da syntes de, at de havde hævnnet deres Fader Ragnar. Ivar sagde, at han vilde give dem det Rige, som de alle eiede tilfælles, men selv vilde han raade over England.

Ragnars Sønners Død.

19. Derefter droge Hvitserk, Bjorn og Sigurd hjem til deres Rige, men Ivar blev tilbage, og herskede over England. Fra den Tid af drog hver særskilt med sin Hær, og hærjede paa forskjellige Lande. Deres Moder Uslaug blev da en gammel Kone. Men da Hvitserk

¹⁾ Denne Straf bestod i, at Ribbenene bleve huggede fra Ryggen, og bæiede ud ad ligesom en Orns Binger.

engang hærjede i Østerleden, kom saa stor en Overmagt imod ham, at han ikke kunde holde Stand, men blev taget fangen. Da valgte han sig den Dødsmaade, at der skulde gøres et Baal af Mandehoveder, og at han derpaa skulde brændes. Paa den Maade lod han sit Liv. Da Uslaug spurgte dette, kvad hun denne Vise:

Een i Østervegen¹
 Dinkom af mine Søner,
 Hvitserk var han nævnet,
 Ei han pleied at flygte;
 Brændt han blev paa faldne
 Kæmpers Hoveddyngte,
 Slig en Død den kjække
 Konning for sig valgte!

Dg end kvad hun:

Mange Hoveder Fyrsten
 Under sig lod faste,
 Luen op af Faldnes
 Hoveddyngte spilled;
 Dg hvad bedre Seng vet
 Skulde Kæmper rede,
 Lunge er en Konnings Død, naar
 Ei med Hæder han falder!

Men fra Sigurd Drm i Die nedstammer en stor Et. Hans Datter hed Uslaug, Moder til Sigurd Hjort. Sigurd Hjort var Fader til Ragnhild, Harald Haarfagers Moder, han, som var den første, der herskede ene over hele Norge. Ivar herskede over England, lige til sin Dødsdag, og døde af Sygdom. Da han laae paa sin Døds seng, sagde han, at man skulde jorde ham der,

¹) Østersøens østlige Kystlande.

hvor Riget var mest udsat for fjendtligt Overfald, thi han haabede, at de, som landede der, da ikke vilde faae Seier. Da han nu var død, blev der gjort, som han havde budet, og han blev hvilelagt paa samme Sted. Og det fortælle mange, at da Kong Harald Sigurdson kom til England, landede han der, hvor Ivar laae jordet; og han faldt paa dette Tog¹. Men da Wilhelm Bastard² kom til Landet, drog han did, opbrød Ivars Hoi, og saae ham ligge uforraadnet. Han lod da gjøre et stort Baal, og lod Ivar der brænde, hvorefter han gik i Land, og fik Seier. Fra Bjørn Fjernside nedstamme mange Mænd. Fra ham nedstammer den store Høvding Thord paa Hofde i Hofdestrand. Men da alle Ragnars Søner vare døde, adspredtes den Hær, som havde fulgt dem, til forskjellige Sider; og alle de, som havde været hos Ragnars Søner, syntes ikke om at være hos andre Hovdinger. Iblandt dem vare to Mænd, som droge vider om Land, for at søge efter, om de kunde finde nogen Hovding, hvem de troede at kunne tjene uden Banære; dog droge de ikke begge samme Wei.

Om to Mænd, som havde været hos Ragnars
Søner.

20. Det tildrog sig i Udlandene, at en Konge, som havde to Søner, blev syg og døde; men hans Søner vilde drikke Arveøl efter ham, og udsendte Indbydelse til denne Høitid, saa at alle kunde komme did, som i de tre nærmeste Aar spurgte dette. Nygtet herom udbredte sig vide om Land, og i disse tre Aar gjorde de Tilberedelser til Gildet. Da nu den Sommer, da Arveøllet skul-

¹) I Slaget ved Strandfordbridge, 1066. ²) Eller Erobreren, samme Aar.

de driffes, og den Tid, som var bestemt, var for Haanden kom der saa stor en Mængde Mennesker did, at ingen vidste Tallet paa dem, og de optog mange store Haller og desuden mange Telte under aaben Himmel. Da det var langt ud paa Aftenen den første Dag, kom en Mand til Hallen; han var saa stor, at ingen var hans Lige i Størrelse, og af hans Klædedragt kunde man see, at han havde været hos fornemme Folk. Da han kom i Hallen, gik han for Brodrene, hilste dem, og spurgte dem, hvor de vilde vise ham til Sæde. De syntes vel om ham, og bade ham sidde paa den øverste Bænk. Han behøvede to Mænds Plads. Saa snart han nu havde sat sig ned, blev der baaren Drik for ham, som for andre Mænd, men intet Horn var saa stort, at han jo drak det ud i een Drik, og alle fandt, at han saae enhver anden over Skuldrene. Det traf sig, at endnu en anden Mand kom til Gildet; han var endnu drabeligere end den første. Begge disse Mænd havde side Hatte paa Hovedet. Da nu denne Mand kom for de unge Kongers Højsæde, hilste han dem med Anstand, og bade dem vise sig til Sæde. De sagde, at han skulde sidde nedensfor den første paa den øverste Bænk. Han gik da til sit Sæde, og de optog begge tilsammen saa stort et Rum, at fem Mænd havde rømmet Sæde for dem. Dog var den førstkomne den ringeste af dem til at drikke; men den sidstkomne drak saa hurtig, at han næsten hældte hvert Horn i sig, og man kunde dog ikke mærke paa ham, at han blev drukken; snarere viste han sig frastødende mod sine Sidesmænd, og vendte dem Ryggen. Den, som kom først, bad, at de skulde have Gammen, og vilde han begynde. Han rakte Haanden mod den anden, og kvad denne Vis:

Fortæl om dine Bedrifter!
 Derom vil jeg dig spørge,
 Hvor saae du Ravn paa Grene
 Mættet af Kampens Bædffe¹?
 Ostere blev du ved anden
 Eysfel i Hallen funden,
 End du trak blodig Krop for
 Balens Fugle i Dalen.

Nu syntes den, som sad yderst, at der ved sig Tiltale
 blev sat Prøve paa ham, og han kvad denne Vise til Svar:

Ti du, Hjemfødning kaldet!
 Hvad har du Usling at sige?
 Jungsinde ved Daad har
 Mig du overgaaet;
 Ikke i Sværdes Leg du
 Fedede sultne Ulve,
 Boven du aldrig pløied,
 Hvi kan du vældig drikke?

Da svarede den, som først kom:

Havets Heste vi lode
 Haarden Brænding bestryge,
 Medens Blodet paa Brynjer,
 Blanke og side, drypped,
 Ulven fik nok at æde,
 Dret randt paa Nakken,
 Og i Kæmpeblodet
 Haarde Sværde vi rødned.

Og nu kvad den, som sidst kom:

¹) d. e. Blodet.

Ingen saae jeg af eder
 Der hvor foran den høide
 Raageveiens Hest¹ vi
 Sandt den gabende Rovfugl,
 Og under Lyd af Luren
 Foran Landet da over
 Røden Havn vi det rige
 Ravnens Klæde² heiste.

Og end kvad den, som først kom:

Os i Høisædet ikke
 Anstaaer det at trættes,
 Hvo af os der har kæmpet
 Kjæffere end den anden;
 Du stod, hvor Volgen bragte
 Bjælkehjorten³ til Sundet,
 Jeg sad, hvor Raaen flytted
 Røden Stavn til Havnen.

Nu svarede den, som sidst kom:

Bjørn i hver en Kamp vi
 Begge fulgte, der vare
 Prøvede Helte, dog stundum
 Ragnar vi ogsaa tjente;
 Jeg var i Volgareland⁴, hvor
 Kæmper freidigen strede,
 Thi bær jeg Saar paa Siden,
 Sid du inderst, Grande!

Om en Træmand.

21. Dgmund hed en Mand; han blev kaldt Dg-
 mund hin Danske. Han foer engang med fem Skibe,

¹) Svøens Hest, d. e. Skibet. ²) sandsynlig sigtes her til
 Ragnar's Fane, som kaldtes Ravnens. ³) d. e. Skibet. ⁴) Bulgarien.

og laae ved Samsø i Munarvig. Det fortælles, at Madsvendene droge i Land, at lave Maden, men de andre droge til Skoven, at fornøie sig. Der fandt de en gammel Træmand, som var fyrrethve Alen i Høide, og bevoxen med Mos. De saae dog hele hans Bestaffenhed, og talte indbyrdes om, hvo der vel havde ofret til denne store Gud. Da kvad Træmanden:

Det var længe siden
Da i Leding fore
Heflings Søner
Med Kullers Tunger¹
Frem ad Orters
Salte Beie²,
Da blev jeg Herster
Her i Torpen.

Der mig satte
Syd ved Haset
Ledingsdjarve
Lodbroks Søner;
For Kæmpers Død man
Til mig da ofred
Her paa Samsøs
Søndre Kyster.

Der bød de stande,
Medens Stranden taaler,
Manden ved Tjørnen
Mos bevoxen;

¹) Bankestokkens Tunger, d. e. Skibene. ²) d. e. Haset.

Nu styrte paa mig
Snyers Taarer,
Hverken Fjermer mig
Kjød eller Klæde.

Det tyktes dem underligt, og de fortalte det siden til
andre.

Krafts Maal,

som nogle kalde

Lodbroks Svad.

1.

Svunge vi med Sværdet!
Svandt ei mange Lider,
Siden Gotland vi søgte,
Slangen sin Dod at give;
Thora til Brud vi toge,
Tilnavn Kæmper mig gave
Lodbrok, da jeg den lede
Lyngaal¹ gjennemboed,
Staf jeg til stærken Drage
Staalets rungende Lunge.

2.

Svunge vi med Sværdet!
Saare ung jeg et Maalrid
Ulven osterpaa i
Dresund tildeelte;
Gulbenet Fugl² vi gave
Goden Føde i Mængde,
Hvor mod de høie Hjelme
Haarde Sværde sunge;
Svullen var Valens Vove,
Vaded Ravens i Blodet.

¹) Ormen. ²) Ornen.

3.

Svunge vi med Sværdet!
 Svævede hviit vore Sverd, da
 Lyve Nar vi talte,
 Tumled i Strid os vide;
 Dtte Jarler vi sloge
 Dster i Dynas Munding;
 Allvne fuldt af Fode
 Finge i denne Drabning;
 Sved¹ faldt i den svulne
 Ss, og Kæmper døde.

4.

Svunge vi med Sværdet!
 Svigted ei Hedins Rone²,
 Da til Herians Haller³
 Helsinges hjem vi kræved;
 Op i Jva vi lagde,
 Ddden⁴ kunde da bide;
 Rødneede Bunders varme
 Dobe hele Floden;
 Branden⁵ klingred i Brynjer,
 Brustte for Dren Skjolde.

5.

Svunge vi med Sværdet!
 Saae man da ingen flygte,
 Førend paa Heflers Heste⁶
 Herrød faldt i Striden;
 Ikke fløver med Egils⁷.

1) den røde Sved, d. e. Blod. 2) Hilde, Stridens Gudinde.
 3) Ddins Sale. 4) Piilspidsen. 5) det flammende Sværd.
 6) Vikinge=Anførers Heste, d. e. Skibene. 7) Søkongens.

Narer beromtere Hovding
 Siden paa lange Skibe
 Søfugls Mark¹ til Havnen;
 Haardt bar Helten vide
 Hjertet frem i Kampen.

6.

Svunge vi med Sværdet!
 Svendene fasted Skjolde,
 Udsendt, Nadseldyret²
 Gite mod Kæmpers Bryster;
 Bed paa Skarpastær da
 Skærejernet³ i Kampen,
 Rodnet blev Randemaanen⁴,
 For Ravn Konning fældtes;
 Flod af Heltes Hjerner
 Hed paa Brynier Sveden⁵.

7.

Svunge vi med Sværdet!
 Sølsomt tudede Raarder,
 Førend paa Ullarager⁶
 Eystein Konning fældtes;
 Pryded med Guld de ginge,
 Graadige Falk at mætte;
 Liglys⁷ de røde Skjolde
 Risted i Hjelmemode⁸,
 Viin af Rakkens Bunder⁹
 Vædede Hjernens Klofter.

¹) Havet. ²) det af Buen udskudte Sværd. ³) Landsen.
⁴) Skjoldet. ⁵) den røde Sved, d. e. Blodet. ⁶) i Upland
 nær Upsala. ⁷) Splydene. ⁸) Kampen. ⁹) Viin af Bunder,
 d. e. Blod.

8.

Svunge vi med Sværdet!
 Svælg kunde da Raabe
 Ud for Einderis Der
 Overflodig Gode;
 Galas Heste¹ finge
 Foder da i Mængde;
 Vanstelig var det sig at
 Vogte, ved Solens Dpgang
 Strengmøer² saae jeg stige,
 Stodte paa Hjelmens Malmen.

9.

Svunge vi med Sværdet!
 Skjolde med Blod vi væded,
 Bundeboeret³ vi høied
 For Borgundarholmen⁴;
 Regnskjer slede Ringe⁵,
 Kendte fra Buen Pilen;
 Vulner faldt paa Balen,
 Var ei en Konning større;
 Lig laae stroed ved Stranden,
 Staal gav Ulven Maaltid.

10.

Svunge vi med Sværdet!
 Saae man Striden at rase,
 Inden Freyr Konning fældtes
 I Flæmmingers Rige⁶;
 Ved den blaae og haarde

1) Troldkvindens Heste, d. e. Ulve. 2) Møerne, som bandte
 paa Buestrengen, d. e. Pilene. 3) Sværdet. 4) Bornholm.
 5) d. e. Regnen af Pilene sønderled, Brynneringene. 6) Flændern.

Blodige Saargravstikke¹
 Hefstig i Hognes gyldne
 Harniff² i Kampen fordum;
 Mø græd for Morgenstriden,
 Modig blev Uoen af Fode.

11.

Spunge vi med Sværdet!
 Saare mange jeg fandt da
 Ei langt fra Englenæs paa
 Einesers Skier³ at ligge;
 Dage vi seiled i sex til
 Slag, før Hæren sældtes;
 Mænd holdt Oddes Messe⁴,
 Medens Solen oprandt,
 Maatte for vore Vaaben
 Balthjof i Striden falde.

12.

Spunge vi med Sværdet!
 Sydede Dug⁵ af Raarder
 Bradt i Bardeffjord, da
 Blege Lig fik Høge;
 Smældede Buen, da Pile
 Svølners Skjorter, med Hamren
 Valkede⁶, heftig bede
 I den haarde Træfning;

¹) Sværdet. ²) Hildes Fabers Harniff, d. e. Brynie i Almindelighed. ³) Søkongens Skier, d. e. Skibene. ⁴) Striden, saaledes kaldt med et foragteligt Sideblik paa den kristelige Religion. ⁵) Blod. ⁶) Odins Skjorter, smedede med Hamren, d. e. Jernbrynier.

Drmen¹ ilte til Bunder,
Edderhvas, sprængt med Blodet.

13.

Svunge vi med Sværdet!
Svævede Hlafas Telte²
Hoit i Hildes Lege³
Foran Hedningevigen;
See da Kæmper kunde
Klovede stærke Skjolde,
Heltes Hjelme i Landsers
Haarde Møde⁴ sledne;
Det var ei paa bløden Bolster
Brud at favne hin prude.

14.

Svunge vi med Sværdet!
Stormede Regn, mod Skjolde,
Lig i Nordhumberland da
Laae paa Jorden stræde;
Man ei nødtes den Morgen
Mænd til Strid at egge,
Der hoor skarpe Kaarder
Skare Hjelmens Glade;
Kampmaaner⁶ saae jeg klobes
Kæmperne misted Livet.

15.

Svunge vi med Sværdet!
Skjenket da Herthiof blev i
Selve Syderser⁷

1) Pilen. 2) Valkyriens Telte, d. e. Skjoldene. 3) Krigs-
gudindens Leg, d. e. Kampen. 4) Kampen. 5) Pileregn.
6) Skjolde. 7) Hebriderne.

Geir over vore Kæmper;
 Maatte i Randeregne¹
 Rognvald for ham falde,
 Hviest Harm kom da over
 Helte i Sværdeblæsten²;
 Hvast de haarde Pile
 Hjelmens Ryster³ kasted.

16.

Svunge vi med Sværdet!
 Sant Mand over anden,
 Haab ved Slagets Hysten
 Hogens Broder glæded;
 Malm og Skjolde mødtes;
 Marstein, han, som styred
 Irland, lod ei Ulven,
 Ikke Ornene hungre;
 Blev i Bedrafjord til
 Valføde. Ravnen kaldet.

17.

Svunge vi med Sværdet!
 Saae jeg i Piles Trætte⁴
 Mangen Mand at falde
 Morgensund for Kæmper;
 Tidlig Skedetornen⁵
 Traf min Søn paa Hjertet;
 Egil den uforsagte
 Ugnar Livet røved;
 Raarder paa Hamders Kjortel⁶
 Klingrede, Banre glindsed.

¹) Skjolderegne, d. e. Kampen. ²) Kampen. ³) nemlig
 her Rognvald. ⁴) Kampen. ⁵) Sværdet. ⁶) Skongens
 Kjortel, d. e. Brynien.

18.

Svunge vi med Sværdet!
 Saae jeg for Ulve hugge
 Endils ordholdne Sønner¹
 Ikke smaat med Sværde;
 Ei i Vigen ved Skæde
 Viin os Kvinder frembar,
 Ikke faa af Eggers
 Væster² ryddede vare;
 Skaaret var Skoguls Kappe,
 I Skjoldungers⁴ Kampgny.

19.

Svunge vi med Sværdet!
 Sunge en Morgen vi Raarders
 Leg⁵, ud for Lindesøre,
 Med Lovdunger⁶ trende;
 Faa kunde fryde sig over
 Frelste bort at komme,
 Vad da Ulven mange,
 Ornen sled Rjod med Hogen,
 Frers Blod den blanke
 Bolgeflade rødned.

20.

Svunge vi med Sværdet!
 Saae jeg, at haarfagre Kæmpe,
 Møernes Helt, en Morgen
 Maatte af Vaten vige;
 Det var ei, som varmen Bædste

¹) Sofkongens Sønner, d. e. djærve Søfrigere. ²) Sogubens Væster, d. e. Skibe. ³) Valkyriens Kappe, d. e. Brynien. ⁴) d. e. Kongers. ⁵) d. e. holdt Kamp. ⁶) Konger.

Biinkarrets No os frembar,
 Inden Orn Konning saldt paa
 Ulasund i Kampen;
 Ei det var, som ungen Pige
 I Høisæde at kyssse.

21.

Svunge vi med Sværdet!
 Svart bed Raarder i Skjolde,
 Klart mod Hildes Klædning¹
 Klang de skinnende Landser,
 Det vil paa Ungulsboen
 Aldre igjennem skues,
 Hvor vi Helte fremginge
 Hefstig i Sværdelegen;
 Modnet var ud for Næsfet
 Marle Bunders Drage².

22.

Svunge vi med Sværdet!
 Svæver for Kampen vel Døden
 Nærmere, om han i Oddes
 Uveir³ end stilles forrest?
 Den, som aldrig ængstes,
 Ofte Livet begræder;
 Ondt er det at egge
 Usling til Hildes Lege⁴;
 Blodhjertede i Varmen
 Baader aldrig Modet.

¹) Krigsgudindens Klædning, d. e. Brynien. ²) Pilen. ³) Pile-
 nes Uveir eller Regn, d. e. Striden. ⁴) Krigsgudindens Leg, d.
 e. Kampen.

23.

Svunge vi med Sværdet!
 Slig Færd jeg falder billig,
 At i Sværdes Samtog
 Svend gaaer imod Svenden;
 Vige ei Karl for Karlen,
 Det var Kæmpers Lov længe;
 Moernes Elsker ile
 Altid freidig til Kampen.

24.

Svunge vi med Sværdet!
 Synes mig, at det vides,
 At vi Ddet følge;
 Undgaaes ei Rornerst¹ Love;
 Ei tiltænkte jeg Ella,
 Over min Død at raade,
 Da Blodfalken² jeg feded,
 Forte Kjol gjennem Soen,
 Føde i Skotlands Fjorde
 Fuldelig gav vi da Ulve.

25.

Svunge vi med Sværdet!
 Saare fryder det mig, at
 Balders Faders³ Bænke
 Bredte jeg veed for Gæster,
 Skart af Hoveders Krumtræer⁴
 At vi skulle drikke,
 Kæmpen ei klager ved Død i
 Rostelige Fjølners⁵ Bolig,

¹) Skjæbnens Gudinders. ²) Ravenen. ³) Svins. ⁴) Dy-
 rehorn, som de Gamle brugte som Druffekar. ⁵) Svins.

Ikke jeg kommer med Angstens
Ord til Vidrers¹ Borde.

26.

Evunge vi med Sværdet!
Snart nu Uslaug's Sønner
Bilde med skarpe Baaben
Bække Hildes Lege,
Hvis kun nu de vidste
Dore store Kvaler,
At en Flok af Orme
Edderfulde mig slide;
Moder gav jeg mine Børn, som
Modige Helte fødte.

27.

Evunge vi med Sværdet!
Saare mod Døden det lider,
Ungster mig voldsomt Ormen,
Oglen mit Hjerte bebygger!
Venter jeg, at Vidrers
Baand² flux Ella træffer;
Evlne af Sorg vil mine
Sønner ved Faderens Bane,
Ei ville kjække Kæmper
Raare roligt Sæde.

28.

Evunge vi med Sværdet!
Samlet til een og femti
Hovedkampe har jeg
Hære ved Piles Umbud³;

¹) Ddins. ²) Ddins Baand, d. e. Spydet. ³) Udbud ved Budstikken eller Krigspilen.

Mindst blandt Mænd jeg vented
 Mere stærk i Kampen
 Anden Konning at finde,
 Ung jeg Pilen rødned;
 Os monne Aser hyde,
 Ei skal Døden begrædes.

29.

Ønske vi nu at ende!
 Indbyde hjem mig Diser,
 Som fra Herians¹ Haller
 Har mig Odin tilsendt;
 Glad skal jeg Al med Aser
 I Høisæde drikke,
 Ledne er Livets Timer,
 Leende gaaer jeg i Døden!

¹) Odins.

Fortælling

om

Norna-Gest.

Fortælling
om
Morna = Gest.

Morna-Gest kommer til Kong Olaf.

Det fortælles, at, medens Kong Olaf Tryggvesen en gang opholdt sig i Trondhjem, hændte det sig, at en Mand hen paa Eftermiddagen kom til ham, og hilste ham med Anstand. Kongen tog vel imod ham, og spurgte, hvo han var? Han sagde, at han hed Gest. „Gjæst skal du her være,” sagde Kongen, „i hvad du end hedder.” Gest svarede: „Sandt siger jeg dig om mit Navn, Herre! men gjerne vil jeg gjæste hos dig, om det tilstædes mig.” Kongen sagde, at det stod ham frit for, men eftersom det var langt hen paa Eftermiddagen, vilde Kongen ikke tale videre med Gest, thi han skyndte sig da til Aftensang, og gik siden til Bords og dernæst til Hvile. Samme Nat vaagede Kong Olaf i sin Seng, og læste sine Bønner, men alle de andre i samme Herberge sov. Da forekom det Kongen, at en Ulf eller Uand kom ind i Huset, skjønt dog alle Dørre vare lukkede; den kom for hver Mand's Seng, som der sov, og tilsidst kom den til en Mand's Seng, som stod yderlig. Da standsede Ulfen, og sagde: „Meget stærke Laase ere her for tomt Huus, og er Kongen i saa Henseende ikke saa viis, som Folk troe, at han skulde være den viseste af alle,

eftersom han nu sover saa haardt;" derefter forsvandt den gennem de lukte Dørre. Men tidlig om Morgenens derpaa sendte Kongen sin Skovvend, for at udforske, hvo der havde ligget i denne Seng om Natten, og fik da at vide, at Gjæsten havde ligget der. Kongen lod ham falde for sig, og spurgte, hvo han var. Han svarede: „Thord hed min Fader, og blev kaldt med Tilnavn Tingsbit, en Dansker af Væ; han boede paa den Gaard i Danmark, som hedder Græning. „En raak Mand er du," sagde Kongen. Denne Gjæst var djærv i Ord, større end Folk er flest, stærk, men dog temmelig til Nærene. Han bad Kongen om Lov til at blive i nogen Tid ved Hoffet. „Er du døbt?" spurgte Kongen; Gest sagde, at han var primsignet¹, men ei døbt. Kongen sagde, at det vel maatte tillades ham at være blandt Hoffinderne, „imidlertid," foiede han til, „maa du ikke være lang Tid hos os, uden at døbes." Men Alfen havde talt om Laasen, fordi Gest forsede sig om Aftenen som andre Kristne, men var dog egentlig en Hedning. Kongen spurgte: „Over du nogen Jdræt?" Han sagde, at han spillede paa Harpe, og fortalte Sagaer, saa at Folk deraf kunde have Gammen. „Ild gjør Konning Svend," sagde Kongen, „at han lader udøbte Mænd drage ud af sit Rige Landene imellem." „Ei maa Danekonningen tilregnes det," sagde Gest, „thi jeg drog bort fra Danmark lang Tid førend Keiser Otto lod brænde Danevirke, og tvang Kong Harald Gormson og Harkon Blotjark til at antage Kristendommen." Kongen spurgte Gest om mange Ting, og han skilte sig vel og viselig ved Svarene. Det var, fortælles der, i Kong Olafs

¹) d. e. betegnet ved Korsets Tegn.

trede Regjerings Aar¹, denne Gest kom til ham. Samme Aar kom ogsaa til ham to Mænd, som hed Grimer, og vare sendte fra Godmund paa Glæstisval; de bragte Kongen to Horn, som Godmund gav ham, hvilke ogsaa kaldtes Grimer. De havde ogsaa flere Vrender til Kongen, om hvilke siden skal tales². Gest opholdt sig nu hos Kongen, og der blev anvist ham Sæde yderst paa Gæstebænken; han var en Mand af gode Sæder, og blev derfor yndet og hædret af de fleste.

Ulf hin Rode giver Kongen Ringen Nitud.

2. Kort før Juul kom Ulf hin Rode hjem med sit Folge. Han havde om Sommeren været i Kongens Vrende, thi han var sat til Landeværn om Høsten i Vizgen mod de Danes Indfald. Han pleiede stedse at være hos Kong Olaf om Høivinter, og bragte nu Kongen mange kostbare Sager, som han havde forhvervet om Sommeren; deriblandt var en Guldring, som hed Nitud; den var nættet sammen paa syv Steder, og hvert Stykke havde sin Farve; den var af meget bedre Guld end andre Ringe. En Bonde, ved Navn Lodmund, havde givet Ulf Ringen, som forhen havde tilhørt Kong Half, hvem Halfs Kæmper fulgte og ere opnævnte efter; Ringen havde disse fratvunget Kong Halfdan i Ylfing. Lodmund havde til Gjengjeld udbedet sig af Ulf, at han vilde udvirke hos Kong Olaf, at han maatte beholde sin Gaard; hvilket Ulf lovede. Kongen opholdt sig i Trondhjem, og holdt nu Juul med rigelige Anrettelser, og paa Julens ottende Dag gav Ulf hin Rode Kong Olaf Ringen Nitud. Kongen takkede ham for Gaven, og al den troe Tjeneste, som han bestandig havde viist ham. Denne

¹) altsaa Aar 998. ²) See Oldnordiske Sagacr, 3 B. S. 124.

King gif rundtomkring i Herberget¹⁾, hvor Folk sade og drak; thi i de Tider vare endnu ingen Haller byggede i Norge. Den ene viste nu Ringen til den anden, og ingen tyktes at have seet saa godt Guld, som det der var i den. Til sidst kom den til Gæstebænken, og til den nys ankomne Gæst; han kastede Diet paa den, og gav den igjen fra sig tvært over den Haand, hvormed han holdt i et Horn. Han syntes ikke meget om den, og lod ikke et Ord falde om denne Kostbarhed, men blev ved at snakke med sine Sidemænd. En Herbergesvend, som stjenkede ude ved Gæstebænken, spurgte nu, „Synes eder vel om Ringen?“ „Meget vel,“ sagde de, „undtagen den nys ankomne Gæst; ham staaer den ikke an, men han har vel ikke Forstand paa at see, eftersom han ikke ændser saadanne Ting.“ Herbergesvenden gif nu ind for Kongen, og fortalte ham disse Gæsternes Ord, og hvorlunde den nys ankomne Gæst ikke lod et Ord falde, da dette kostbare Stykke blev ham viist. „Den nys ankomne Gæst maa vide flere Ting, end I formode,“ sagde Kongen, „og han skal komme til mig i Morgen, og fortælle mig een eller anden Saga. Gæsterne talte nu sammen ude paa Bænkene, og spurgte den nys ankomne Gæst, om han havde seet saa godt eller endog bedre Guld, end det der var i Ringen? „Etersom det synes eder underligt,“ svarede Gest, „at jeg taler saa lidet om den, da vil jeg sige eder, at jeg vist har seet det Guld, som ingenlunde er ringere, men snarere bedre.“ Nu loe Hoffinderne meget, og sagde, at det saae ud til, at man kunde vente sig en stor Skjemt, „og mon du,“ sagde de, „vil slaae til Bedd med os, at du har seet saa godt Guld, som dette er, saa

¹⁾ d. e. en Bygning, hvori man baade sov og drak.

at du formaaer at sande dit Udsagn, da skulle vi derpaa sætte fire Mark gangbart Guld, men du din Knib og dit Bælte; og skal Kongen domme os imellem." „Ei skal nu begge Dele skee," svarede da Gest, „at jeg har givet mig i Raad med eder, og ikke skulde antage det Vilkaar, som I byde mig; thi skal jeg vist vedde herom, og sætte saa meget imod, som I have bestemt, men Kongen skal domme os imellem." Dermed endte de deres Samtale. Gest tog da sin Harpe, og slog vel og længe om Aftenen, saa at alle fandt Behag i at høre derpaa; han slog Gunnars Slag fortrinligst, og tilsidst slog han det gamle Kvad om Gudrun's List, hvilket Folk ikke havde hørt før; og derefter gif Folk til Sengs.

3. Kongen stod tidlig op om Morgen, og da han havde hørt Messen, gif han til Bords med sine Hoffinder. Da han nu var kommen i Højsædet, gif Gæsteflokken tilligemed Gest ind for ham, og fortalte ham hele deres Aftale og det Beddemaal, som de havde gjort. „Lidet tykkes mig om eders Beddemaal," sagde Kongen, „at I udsætte eders Penge mod Gest, I maae vel den Gang have haft Drik i Hovedet; thi er det mit Raad, at I gjøre det til intet, allerhelst om Gest vil indvillige derti." „Nei," svarede Gest, „jeg vil, at hele vor Aftale skal holdes." Da sagde Kongen, „saa synes mig om dig, Gest! som mine Mænd ere komne tilkørt ved denne Aftale, snarere end du; dog vil det nu snart vise sig." De ginge derpaa bort, og man satte sig til at drikke; og da Drikkebordene vare borttagne, lod Kongen Gest kalde for sig, og talte saaledes til ham: „Nu er du skyldig at komme frem med noget Guld, om du har det, saa at jeg kan fælde Dommen om eders Bedde-

maal." „Det er eders Billie, Herre!" sagde Gest, og greb da til en Pung som han havde hos sig, tog deraf et Knytte, løste noget ud af det, og rakte det til Kongen. Kongen saae, at det var et Stykke af et Sadelspænde, og at det var meget godt Guld; han bød nu fremtage Ringen Nitub, og saa blev gjort, hvorpaa Kongen sammenholdt Guldet med Ringen, og sagde derpaa: „Vil synes mig dette bedre Guld, som Gest har frembaaret, og saa ville flere synes, naar de see paa det." Mange fandede denne Kongens Kjendelse, hvorpaa han tildømte Gest Veddepengene. Gæsterne syntes da, at det var gaaet ud over dem. Imidlertid sagde Gest: „Lager selv eders Penge, thi jeg behøver dem ikke, men vedder ei oftere med ukjendt Mand! thi ei vide I, om I have den for eder, som baade har hørt og seet flere Ting end I; men takke vil jeg eder, Herre! for Kjendelsen." Kongen sagde: „Nu vil jeg, at du siger, hvorfra du fik dette Guld, som du her har." „Nodig er jeg til det," sagde Gest, „thi det vil tykkes de fleste utroligt, hvad jeg dersom har at fortælle." „Dog ville vi høre det," sagde Kongen, „eftersom du har lovet at fortælle os dit Levensløb." Gest sagde: „Om jeg fortalte eder, hvorlunde det er gaaet med Guldet, da aner det mig, at I ville høre andre Sagaer i Forbindelse hermed." „Kan vel være," sagde Kongen, „at du i dette aner ret."

Norna-Gest kommer til Frankland.

4. „Da vil jeg begynde min Fortælling derfra," sagde Gest, „at jeg drog sydpaa til Frankland¹⁾; jeg var nemlig begjerlig efter at kjende Kongesæder, og det store Berømmelses Rygte, som gik om Sigurd Sigmundsons

¹⁾ Frankenland ved Rhinen.

Skjønhed og Kjæthed. Ei hændtes mig noget Mærk; værdigt, før jeg kom til Grafland til Konning Hjalprek; han havde mange Hoffinder om sig; der var den Gang Sigurd, en Søn af Sigmund Völsungson og Hjordi's Eylimesdotter. Sigmund faldt i Kampen for Hundings Søner, men Hjordi's blev gift med Kong Hjalprek's Søn Half; der voxte Sigurd op i sin Barndom, og alle Kong Sigmund's Søner, som langt overgik andre Mænd i Styrke og Væxt, nemlig Eintjotte og Helge, som dræbte Kong Hunding, hvorfor han blev kaldt Hundingsbane, en tredje hed Hamund; Sigurd var dog den fortrinligste og mandigste af alle Brødrene, saasom det er almindelig bekjendt, at Sigurd har af alle Hærkonger¹ været den gjeveste og ypperligste efter Fortids Viis. Til Kong Hjalprek var da ogsaa kommen Regin Reidmarsøn, en saare kunstfærdig Mand, en Dværg af Væxt, og der hos klog, grusom og tryllefyndig. Regin lærte Sigurd mange Ting, og elskede ham meget." Gest fortalte nu om sine Forældre og de underlige Hændelser, som havde tildraget sig der, „og da jeg havde været der en føie Stund," sagde han, „gav jeg mig i Sigurds Tjeneste, som saa mange andre; alle elskede ham meget, thi han var baade blid, nedladen og gavmild imod os."

Om Sigurd Sigmundson's Tapperhed.

5. „Det hændte sig en Dag, at vi kom til Regins Huse. Sigurd blev der vel imodtagen; da kvad Regin denne Vise:

Hid er kommen
En Ræmpe raadsnar,
Søn af Sigmund,

¹) b. e. Konger, som styrede en Krigshær.

Til Sale vore;
 Mere Kraft han har
 End jeg gamle,
 Men den hidfige Ulv
 Hilde skal jeg.

Og end kvad han:

Jeg skal opdrage
 Djærven Konning,
 Nu er Yngves Frænde
 Til os kommen;
 Vældigst under Solen
 Vorder den Konning,
 Trindt om Lande skal
 Tone hans Rygte.

Sigurd opholdt sig fra den Tid bestandig hos Regin, og denne fortalte ham meget om Fafner, hvorledes han laae paa Gnitehede i Ormeham, og at han var underlig stor af Væxt. Regin gjorde Sigurd et Sværd, som hed Gram; det var saa skarpegget, at han stak det i Floden Rhin, og lod en Uldtot drive ned med Strømmen paa det, og det skar Totten sønder; siden fløvede Sigurd Regins Ambolt med Sværdet. Nu tilskyndte Regin Sigurd, at han skulde dræbe hans Broder Fafner, men Sigurd kvad denne Vise:

Høit ville lee nu
 Hundings Søner,
 De som Eylimes
 Liv forkorted,
 Om det lyster mig
 Meer at søge

Røde Ringe

End Faderhævnen.

Derefter beredte Sigurd sin Færd, og agtede at angribe Hundings Søner. Kong Hjalprek gav ham meget Mandskab og nogle Krigsskibe. Paa dette Tog var Sigurds Broder Hamund med ham, ligesom ogsaa Regin; jeg var ogsaa med, og de kaldte mig da Norna = Gest. Kong Hjalprek havde faaet mig at kjende, da han var i Danmark med Sigmund Volsungson. Sigmund var da gift med Berghild, og de skiltes saaledes, at Berghild dræbte Sigmunds Søn Sinsjotle med Gift. Siden ægtede Sigmund sønder nede i Frakland Hjordi, en Datter af Eylime, hvem Hundings Søner dræbte, saa at Sigurd altsaa havde baade sin Fader og Morfader at hævne. Helge Sigmundson, som kaldtes Hundingsbane, var Broder til Sigurd, som siden fik Navnet Fafnersbane. Helge havde dræbt Kong Hunding og hans tre Søner Eyulf, Herrod og Hjørvard. Lyngve undkom, og to af hans Brødre, Alf og Heming; de vare fortrinlige i alle Manddoms Prober, og Lyngve var den ypperste af Brødrene, ogsaa vare de meget tryllefyndige; de havde underkuet mange Smaakonger, dræbt mange Kæmper, brændt mange Borge, og anrettede med væbnet Haand store Ødelæggelser i Spanieland og Frakland; men da strakte Keiserriget sig endnu ikke hid nordens for Sjeldet¹. Hundings Søner havde underlagt sig det Rige, som Sigurd havde eiet i Frakland, og opholdt sig der med betydeligt Mandskab.

¹) nemlig Mundiafjeld, d. e. Alperne.

Slaget imellem Sigurd og Hundings Søner;
Fafners og Regins Død.

6. Sigurd beredte sig nu til Kamp mod Hundings Søner; han havde faaet meget og vel væbnet Mandskab; det var fornemmelig efter Regins Raad Hæren styredes. Denne havde smedet sig et Sværd, som kaldtes Midil¹; Sigurd bad Regin laane sig Sværdet; han gjorde saa, og bad ham dræbe Fafner, naar han kom tilbage fra dette Tog, hvilket Sigurd lovede ham. Siden seilede vi sydefter langs Landet; da kom der et fremtryllet Stormveir over os, hvilket mange tilskrebe Hundings Søner. I det vi da seilede nærmere op under Landet, saae vi en Mand paa en Bjergpynt, som raakte frem af Havets Klipper; han var klædt i en grøn Kofte og blaae Buxer, og havde Skoe, knappede op over Fodderne, og et Spyd i sin Haand; denne Mand tiltalte os med dette Kvad:

Hvo mon ride her

Næfils Heste²

Paa høie Vølgers

Buldrende Veie;

Eders Seil ere

Søbesprængte,

Ei Bovens Heste³

Binden udholde.

Regin kvad til Svar:

Her er vi med Sigurd,

Paa Søen komne,

Dø til Bane selv

¹) d. e. det som let kan svinges. ²) Vikingeanførerens Heste,
d. e. Skibe. ³) Skibe.

Bør er nu givne,
Den steile Søgang
Over Stænger gaaer,
Kulledyr¹ synke,
Hvo spørger om det?

Kostemanden kvad:

Hnikar² hed jeg
Da jeg Hugin³ glæded,
Unge Volsung!
Og stredet jeg havde;
Nu kan du falde
Gubben paa Bjerget
Feng eller Fjølner⁴,
Fart vil jeg begjere.

Da styrede vi til Land, og Veiret sagtnedes strax; Sigurd bad da Gubben gaae om Bord paa Skibet; han gjorde saa, og Veiret lagde sig pludselig, og det blev den bedste Bør. Gubben satte sig ned for Sigurds Fodder, og var meget oprømt; han spurgte, om Sigurd vilde begjere noget Raad af ham; Sigurd bejaede det, og tilføjede, at han maatte vel kunne give gode Raad, om han vilde gavne Folk; Sigurd kvad til den kosteklædte Mand:

Siig du mig det, Hnikar!
Da du baade veed
Folks og Afsers Dde,
Hvilke er de bedste,

¹) Dyrene, som drives ud af Kullerne eller Bænkstokken, d. e. Skibene. ²) eet af Odins Tilnavne, bemærker den Seirende. ³) een af Odins Navne, som her staaer for Navne i Almindelighed. ⁴) Odins Tilnavne, bemærke den Erhvervende og den Mangeformede.

(Om strides skal)

Segn for Sværdesvingning¹?

Hnifar kvad:

Mange er gode

(Om Mænd dem fjendte)

Segn for Sværdesvingning:

Tro jeg finder være

Følget af den sorte

Ravn for Kampens Fører.

Det er et andet,

Om du est udkommen

Dg til Bortreise rustet:

To du viner

Talende stande

Ærefjære Kæmper.

Det er det tredie

Om du tude hører

Ulv under Væstens Grene;

Seier dig da under

Ødet i Kampen,

Seer du dem foran fare.

Ei skal Manden

Ein Fjende møde,

Naar Maanens Søster²

Silde lyser;

Seier have de,

Der see kunne,

¹) Varsler for Kampen. ²) Solen.

I Sværdsleg at kæmpe,
 Eller Rilen fylke¹.

Det er megen Fare,
 Om din Fod snubler,
 Naar du at kæmpe gaaer;
 Falske Diser² stande
 Dig paa begge Sider,
 Og ville dig saaret see.

Kæmmet og toet
 Skal Kæmpen sig vise,
 Og om Morgenen mættet;
 Thi uvist er,
 Hvor om Aften han kommer,
 Ondt er det for Skjæbnen at falde.

Og efter det seilede vi søndenfor Holseteland og østens for Frisland, og landede der. Strax spurgte Hundings Søner vor Færd, samlede Folk, og fik snart et talrigere Mandskab end vi. Da vi nu stodte sammen, begyndte der en haard Kamp, og Lyngve var den første af Brødrene til at gaae frem, og de trængte dog alle fast frem. Sigurd styrtede saa haardt imod dem, at alt veg for ham; thi Sværdet Gram bed godt, og ei manglede Sigurd Mod; og da han og Lyngve mødte hinanden, skiftede de mange Hug, og kæmpede djærvelig; der blev da en Standsning i Striden, thi Mændene betragtede densne Enekamp; det varede en lang Tid, inden nogen af

¹) d. e. opstille Krigerne i fileformet Slagorden. ²) Diis er et almindeligt Navn paa enhver nordisk Gudinde; dog forstod man ved dette Navn isæt de Gudinder, som havde Menneskene under deres Beskyttelse.

dem kunde tilføie den anden Saar; saa færdige vare de i Fegning. Siden trængte L yngves Brødre haardt frem, og dræbte mange Mænd, og dreve nogle paa Flugt. Da vendte Sigurds Broder Hamund sig imod dem, og jeg med ham, og der blev da nogen Modstand; men saa endtes Sigurds og L yngves Strid, at Sigurd tog ham til Fange, og han blev sat i Jern. Men da Sigurd kom til os, blev der snart en Omstiftning paa L yngene; Hundings Søner faldt med al deres Hær, og nu begyndte det at mørkne ad Nat. Men da det blev lyst om Morgen, var Rostemanden forsvunden, og saaes ei siden; derfor troede Folk, at det har været Odin. Man overlagde nu, hvad Dødsmaade L yngve skulde have; Regin raadede, at der skulde ristes en Blodørn paa hans Ryg; Regin tog da Sværdet af mig, og ristede dermed L yngves Ryg, saa at han skar Ribbenene fra Ryggen, og drog Lungen der ud; saaledes døde L yngve med stort Heltemod; da kvad Regin:

Nu er en blodig Ørn,
 Med bredden Kaarde
 Sigmunds Bane
 Paa Bagen ristet;
 Saa blandt Kæmper
 Sandtes større,
 De, som Jorden rødned,
 Og Navnen glæded.

Der var meget Bytte, hvilket Sigurds Mænd tog alle sammen, eftersom han intet vilde have; det var meget Gods, bestaaende af Klæder og Vaaben. Siden dræbte Sigurd Fafner og tillige Regin, som vilde soige ham; da tog Sigurd Fafners Guld, og red bort med det, og

fra den Tid kaldtes han Fasnersbane. Derefter red han op paa Hindarhede, og fandt der Brynhild, og gif deres Skifte da saa, som der fortælles i Sigurd Fasnersbanes Saga.

Slaget imellem Gandalfs Sønner og Gjukungerne;
Sigurd slaaer Stærkob.

7. Siden ægtede Sigurd Gudrun Gjukesdotter, og han var da en Tid hos Gjukungerne, sine Svogre. Jeg var med Sigurd nord i Danmark; jeg var ogsaa med ham, da Kong Sigurd Ring sendte Gandalfs Sønner, sine Svogre, imod Gjukungerne Gunnar og Høgne, at fordre, at de skulde yde ham Skat eller friste Rams pens Skjæbne, om de vilde værge deres Land. Da haslede¹ Gandalfs Sønner Gjukungerne en Valplads ved Landemærket, og droge derpaa tilbage. Men Gjukungerne bade Sigurd Fasnersbane drage til Kamp med dem; han lovede det. Jeg var endnu den Tid hos Sigurd; vi seilede da nord op til Holseteland, og landede ved Farnemoder; ei langt fra Havnen vare opsatte Hasselskænger, der hvor Slaget skulde staae; vi saae da mange Krigsskibe komme nordfra seilende, hvilke Gandalfs Sønner styrede. Begge Parter droge nu imod hinanden. Sigurd Ring var ikke tilstede, thi han maatte værne om sit Land Sverrig, eftersom Rurer og Kvæner hærjede derpaa. Sigurd var da meget gammel. Hærene stødte nu sammen, og der blev et stort Slag, og mange fulde; Gandalfs Sønner ginge fast frem, thi de vare baade større og stærkere end andre Mænd. I deres Hær saae man

¹) d. e. mærkede eller afpælte med Hasselskænger en Plads til Slaget.

en stor og stærk Mand; denne Mand dræbte Gølf og Heste for Gode, thi han lignede mere en Jætte end et Menneske. Gunnar bad Sigurd drage mod denne frygtelige Mand, og lagde til, at det ellers ikke vilde gaae godt. Sigurd gik nu tilligemed nogle andre imod den store Mand; dog vare de fleste uvillige dertil. Vi traf da snart Kæmpen, og Sigurd spurgte ham om Navn, og hveden han var; han sagde, at han hed Stærkød Storverksøn, og var nordensfra Fenring i Norge. Sigurd sagde, at han havde hørt tale om ham, og oftest til det Onde; „Slige Mænd skal man ei spare at tilføie Meen,” lagde han til. Stærkød sagde: „Hvo er denne Mand, som med sine Ord saa meget søger at nedværdige mig?” Sigurd sagde, hvo han var. Stærkød spurgte: „Er det dig, som bærer Tilnavnet Fafnersbane?” „Saa er det,” sagde Sigurd. Stærkød søgte da at undkomme, men Sigurd ilte efter ham, svang Sværdet Gram i Lusten, og kvæstede ham med Fæstet paa Landgjerdet, saa at to Rindtænder gik ud; det var et ulægeligt Skanuhug. Sigurd bød da Mandhunden trække sig bort derfra, men jeg tog den ene Rindtand til mig; den veier syv Drer, og sidder nu i en Klokkestreg i Lund i Danmark til Skue for nysgjerrige Mennesker. Efter Stærkøds Flugt flyede Gandalfs Sønner, og vi toge meget Bytte, og Sigurd drog derpaa hjem til sit Rige, og sad der stille en Tid.

Gæst fortæller, hvorlunde han fik det Guld, som han havde fremviißt.

8. Kort efter hørte vi fortælle Stærkøds Riddingsværk, at han dræbte Kong Ale i et Bad. En Dag hændte det sig, da Sigurd Fafnersbane red til et Møde, at han

red i en sumpig Grøft, og Hesten Grane løb op saa haardt, at Brystgjorden gik sønder, og Spændet faldt ned; men da jeg saae, hvor det gloede i Dyndet, tog jeg det op, og rakte det til Sigurd, men han gav mig det; det var det samme Guld, som I nu for kort siden have seet. Da sprang Sigurd af Hestens Ryg, men jeg strigede Hesten, og toede Snauset af den, og tog da en Lok af Halen til Legn paa dens Længde." Gest fremviste derpaa Lokken, og den var syv Alen lang. „Gammen tykkes mig det er," sagde Kong Olaf, „at høre paa dine Sagaer." Alle roste nu hans Fortællinger og Raskhed. Kongen ønskede, at han videløstigere fortsatte Fortællingen om hans Frænders Hændelser; Gest fortalte dem da mange videværdige Ting lige til Aften, da Folk gik til Sengs. Men om Morgenens efter lod Kongen Gest falde, og vilde endnu tale mere med ham. Kongen sagde: „Det er mig noget uforklarligt med din Alder; hvad Sandsynlighed det kan have, at du er saa gammel, at du har været tilstede ved disse Begivenheder; thi maa du nu fortælle en anden Saga, for at vi kunne erholde endnu fuldstændigere Kundskab om disse Ting." „Det vidste jeg vel forud," svarede Gest, „at I vilde høre en anden Fortælling af mig, om jeg sagde, hvorlunde det var gaaet med Guldet." „Vist maa du fortælle!" sagde Kongen.

Om Sigurds og Brynhilds Død.

9. „For da at fortsætte min Fortælling, drog jeg nord op til Danmark, og nedsatte mig der i min Fædrenears, thi min Fader døde snart. Kort efter spurgte jeg Sigurds og Gjufungernes Død; og det tykkes mig

en stor Tidende." "Hvorlunde døde Sigurd?" spurgte Kongen. Gest svarede: "Det er de fleste's Sagn, at Guts-
 torm Gjufeson gjennemstak ham med et Sværd, som
 han laae og sov i Gudrun's Seng; tydske Mænd deri-
 mod berette, at Sigurd er bleven dræbt ude i Skoven;
 men Svalerne sagde saa, at Sigurd og Gjufes Søner
 vare vedne til et Thing, hvor de da dræbte ham. Imid-
 lertid ere dog alle enige i, at de anfulde ham liggende og
 uberedt, og søge ham i Trostak." "Hvorlunde reede
 Brynhild sig da?" spurgte en Hoffinde. Gest svarede:
 "Da dræbte Brynhild sine syv Trælle og fem Trælvin-
 der, gjennemstak sig selv med et Sværd, og lod sig kjøre
 med disse Ledsagere til et Baal, og brænde der ved Si-
 den af Sigurd. Og saa blev gjort; der blev eet Baal
 beredt for hende og eet for Sigurd, og han blev først
 brændt. Men Brynhild blev kjort i en Bogu, som var
 tæjdet med kostbare Tæpper og Purpur, og saa forgyldt
 at alt skinnede af Guld, og saaledes blev hun brændt."
 Da spurgte Folk Gest, om Brynhild havde krædet noget
 efter sin Død; han bejaede det; de bade ham kræde det,
 om han kunde; da sagde Gest: "Da Brynhild førtes til
 Baalet, kom hun paa Veien til Hel forbi nogle Klipper;
 der boede en Gygie eller Fættetkvinde; hun stod udenfor
 Hulens Dør, var klædt i en Skindkjortel og sort af Ud-
 seende; hun havde en lang Kjep i Haanden, og sagde:
 "Med denne vil jeg forsøge dit Baal, Brynhild! og var
 det bedre, at du blev levende brændt for dine Ugjernin-
 ger, i det du lodst dræbe saa berømmelig en Mand, som
 Sigurd Fafnersbane; ham tænkte jeg ofte med Kjærlig-
 hed paa; derfor skal jeg nu sjanke om dig saadanne Hæv-
 nens Ord, at du synes affhyeligere for alle, som høre

sligt sagt om dig." Efter dette sunge Brynhild og Jættekvinden imod hinanden; Jættekvinden kvad:

Ikke igjennem
Gange skal du
Min paa Stene
Støttede Bolig;
Bedre dig sømmed
Borden at væve,
End en andens
Mand besøge.

Hvi vil du hid fra
Balland komme,
Ustadige Hoved!
Til Huse mine?
Du haver Ulve,
Som dig gjæsted,
Mange til Maaltid
Mandsblod givet.

Derpaa kvad Brynhild:

Bebreid du ikke mig,
Brud fra Klippen!
At jeg haver
Hærsfærd øvet;
Af os jeg vil
Ypperst rykkes
For dem som mine
Tanker fjende.

Jættekvinden kvad:

Du blev, Brynhild,
Budles Dotter!
I en Mykkes Stund

Til Verden baaren ;

Du haver ødet

Gjukes Affom,

Dg deres gode

Gammen standset.

Brynhild kvad :

Jeg vil sige dig

Sande Taler,

Listige Hoved !

Om dig lyster vide ;

Hvi mig gjorde

Gjukes Søner

Elfkobsløs

Dg Edbryder.

Uf Harme lod den

Hufulde Konning

Atles Søster

Under Eg bygge ;

Vintre tolv jeg var,

Om vide du lyster,

Da ungen Fyrste

Eden for jeg.

Jeg lod den gamle

Gygiens¹ Broder

Hjalmgunnar næst

Helvei² gange ;

Seier gav jeg Udas

Unge Broder,

¹) Sattetvindens. ²) Veien til Hel, Dødens Gudinde.

Da blev mig Odin
Uforsonlig.

Han i Skateland med
Skjolde mig omgav,
Røde og hvide,
Og i Søvn mig dylsed;
Den skulde ene
Sønnen bryde,
Han, som ingenstedes
Ængstes Kunde.

Lod om min Sal han
Imod Sønden
Blusse en høi og
Blinkende Lue;
Der bød han en Ædling
Døer at ride,
Han, som førte mig
Fafners Dyne¹.

God red paa Graue²
Guldets Deler,
Did hør min Foster:
Fader hersked;
Der tyktes ene
Daners Biking
Alle i Hæder at
Obergange.

¹) Guldet, som Fafner laae paa; her menes i Jar den forhen Andvare tilhørende Ring, som Sigurd forærede Brynhild. ²) Sigurds Hest.

Da sov vi med Fryd paa
 Samme Leie,
 Som han min Broder
 Havde været;
 Om den anden
 Arme slynged
 Ingen af os
 Dtte Nætter.

Thi badler mig Gudrun
 Gjufes Dotter,
 At i Sigurds Arm jeg
 Sobet haver;
 Da fik jeg vide
 Det jeg vilde ei,
 At de mig svege
 Ved Giftermaalet.

Til megen Rummer
 Mænd og Kvinder,
 Alt for længe
 Livet gives;
 Tiden vi nu skulle
 Sammen leve,
 Jeg og Sigurd;
 Synk du, Gygje!

Da udstødte Jættekvinden et forfærdeligt Skrig, og løb ind i Bjerget." Nu sagde Kongens Hoffinder: "Gammen er dette, fortæl du mere!" Men Kongen sagde: "Ei behøves det at sige mere om slige Ting." "Bar du hos Lodbroks Sønner," spurgte Kongen fremdeles. "Kort

Lid var jeg hos dem," sagde Gest, „jeg kom til dem, da de hærjede paa Mundiafjeld¹, og ødelagde Bisfils borg; alle frygtede dem da, thi de havde Seier, hvor de fore frem, og de agtede da at drage til Romeborg. En Dag kom en Mand for Kong Bjørn Jernside, og hilste paa ham; Kongen tog vel imod ham, og spurgte, hveden han var kommen; han sagde, at han var kommen sendenfra Romeborg. „Hvor langt er did?" spurgte Kongen. Han svarede: „Her kan du see, Konning! mine Skoe, som jeg har paa Fødderne." Han tog da Jernskoe af sine Fødder; de vare heel tykke foroven, men meget slidte underneden; „saa lang er Veien herfra til Romeborg," vedblev han, „som J nu kunne see paa disse Skoe, hvor haardt de have udholdt det." „Forsærdelig lang Veien er det at fare," sagde Kongen, „og ville vi vende om igjen, og ikke hærje paa Romerrige." Saa gjorde de, men Hæren fandt det underligt, at forandre sit Sind saa hurtig ved en Mand's Ord, da de allerede tilforn havde taget fast Beslutning derom. Fodbroks Sønner droge derpaa igjen hjem til Norden, og hærjede ikke længer der sønder paa." „Indlysende er det," svarede Kongen, „at de hellige Mænd i Romeborg ikke ønskede Voldsomhed did, og er da en Aand sendt af Gud, eftersom de saa hurtig forandrede deres Beslutning, for ikke at udsætte Jesu Kristi helligste Stad Romeborg for deres Plyndringer."

Norna = Gest's Fortællinger om forskellige Kongers Sæder.

10. End spurgte Kongen Gest: „Hos hvilke af de Konger, hvor du er kommen, har det tykkets dig bedst at

¹) Alperne.

være?" Gest svarede; „Mest Glæde fandt jeg hos Sigurd og Gjufungerne, men Lodbroks Sønner vare af de frieste Sæder, saa at man kunde leve der efter eget Lykke; men hos Erik i Upsal var den største Lykke; men af alle fornævnte Konger lagde Harald Haarfager mest Vind paa Hoffæder. Jeg var ogsaa hos Kong Lodver i Saxland, og der blev jeg prinsignet, thi jeg maatte ellers ikke være der, da Kristendommen der blev vel overholdt; og der fandt jeg det i alle Henseender bedst.” Kongen sagde: „Mange Tidender maa du kunne sige, om vi ville spørge.” Kongen spurgte nu om meget; men Gest fortalte det alt, som det var skeet, og omsider tog han til Orde: „Jeg maa dog nu fortælle eder, hvi jeg er kaldt Norna=Gest.” Kongen sagde, at han vilde høre det.

Om Norna=Gests Fødsel, og hvorlunde han fik det Navn Norna=Gest.

11. „Det skete, da jeg blev opfødt hos min Fader paa det Sted, som hedder Grønning. Min Fader var rig paa Penge, og boede godt. — Der fore da om Landet Spaafoner, som kaldtes Vølver eller Balaer, og spaaede Folk deres Alder; derfor hød man dem hjem til sig, anrettede Gilder for dem, og gav dem Gaver ved Skilsmisfen. Min Fader gjorde ligesaa; de kom til ham med stort Følge, og skulde spaae min Skjæbne. Da dette skulde gaae for sig, laae jeg i en Bugge, og to Lys brændte over mig. De vælte da til mig, og sagde, at megen Lykke skulde vorde mig til Deel, langt mere end mine Forældre eller Høvdingsønner der i Landet, og de forstode, at det i alle Henseender skulde gaae mig saa. Der vare tre Vølver; den yngste Norne troede sig tilfidesat af

de to, efterdi de ikke spurgte hende til Raads i slig en Spaa-
ning, som var af saa megen Værd. Der var ogsaa en
Flok urolige Hoveder, som kastede hende af sit Sæde, saa
hun faldt til Jorden. Derved blev hun meget opbragt,
raabte høit og med Brede, bedende hine, at holde op
med saa gode Spaadomme om mig; „thi jeg vil forvolde
ham,” vedblev hun, „at han ei skal leve længer end dette
Lys brænder, som staaer der tændt ved Drengen!” Da
tog den ældste Bolva Lysen, slukte det, og bad min Mor
der gjemme det, og ikke antænde det før paa min sidste Les-
vedag. Derefter droge Spaaqvinderne bort, bandt den
unge Norna, og førte hende saaledes med sig; og min
Fader gav dem gode Gaver ved Skilsmisfen. Da jeg
var fuldvoksen, gav min Moder mig dette Lys at gjem-
me, og jeg har det endnu hos mig.” Kongen spurgte:
„Hvi drog du nu hid til os?” Gest svarede: „Det
faldt mig saa ind, og jeg ventede mig af eder nogen Lykke,
eftersom I har været meget berømmet for mig af gode og
vise Mænd.” Kongen sagde: „Vil du nu tage mod den
hellige Daab?” Gest svarede: „Det vil jeg gjøre efter
eders Raad.” Saa blev nu gjort, og Kongen tog ham
i sin Kjærlighed, og gjorde ham til sin Hirdmand. Gest
var meget gudfrygtig, og fulgte vel Hofsæder; han var
desaarsag ogsaa vennetæl af Mennesker.

Om Norna = Gest's Kerte og hans Dod.

12. En Dag spurgte Kongen Gest: „Hvor længe
vil du nu leve, om du raader?” „Føie Stund fra denne
Tid,” svarede Gest, „om Gud vil det saa.” Kongen
sagde: „Hvorledes vil det nu gaae, om du fremtager dit
Lys.” Gest tog nu Lysen op af sit Harpegjemme. Kon-
gen bød, at det skulde antændes, og da det sterte, brændte

det hurtig. „Hvor gammel er du nu?“ spurgte Kongen. „Nu har jeg fyldt tre hundrede Vintre,“ sagde Gest. „Meget gammel er du,“ sagde Kongen. Gest lagde sig da ned, og bad dem olie sig. Det lod Kongen gjøre, og da det var skeet, var lidet tilbage af Lyset. Man fandt da, at Døden efterhaanden nærmede sig Gest; og i samme Dieblif som Lyset var udbændt, døde ogsaa Gest; alle fandt hans Død mærkelig, og Kongen lagde megen Værd paa hans Sagaer, og holdt det for sandt, hvad han havde fortalt om sin Alder; og her slutter Fortællingen om Norna-Gest.

Fortælling

om

Magnar's Søner.

1870

1871

1872

1873

1874

1875

1876

1877

1878

1879

1880

1881

1882

1883

1884

1885

1886

1887

1888

1889

1890

1891

1892

1893

1894

1895

1896

1897

1898

1899

1900

Her fortælles om Ragnars Sønner,
og hvorledes mange Konger ned-
stamme fra dem.

Efter Kong Rings Død tog hans Søn Ragnar hans Kongedømme over Sverrig og Danmark. Da anfulde mange Konger Rigerne, og underlagde sig dem. Men efterdi han var ung, og syntes dem lidt skicket til Besraadslagninger og Rigets Styrelse; var der en Jarl ved Ravn Herrod i Vester-Gotland; han var Kong Ragnars Jarl, den viseste blandt Mænd, og en stor Kriger. Han havde en Datter, som blev kaldt Thora Borgarhjort, og var den skønneste af alle Kvinder, som Kongen havde faaet Efterretning om. Jarlen, hendes Fader, havde givet hende en liden Drm i Morgengave, hvilken hun først opfodte i sin Kiste; men denne Drm blev omsider saa stor, at den laae i en Kreds om hendes Stue, og bed sig i Halen. Den blev da saa rasende, at ingen torde nærme sig Stuen, undtagen de som gave den Mad eller tjente Jarlens Datter, og den aad en Ox om Dagen. Folket forskrækkedes meget, og indsaae, at den vilde gjøre megen Skade, saa stor og rasende som den var bleven. Jarlen gjorde da det Løfte ved Brages fulde Bæger, at han skulde gifte sin Datter Thora til den Mand allene, som dræbte Drmen, eller torde gaae til Samtale med hende

for Ormen. Da Kong Ragnar spurgte denne Tidende, drog han til Vester-Gotland, og da han kom i Nærheden af Jarlens Gaard, iførte han sig et sammenhængende Klædningsstykke, bestaaende af Buxer, en Kappe med Ermer paa og en Hætte foroven; disse Klæder vare valkede med Sand og Ljære. Han tog et stort Spyd i sin Haand, og var omgjordet med et Sværd, og gif saaledes ene fra sine Mænd til Jarlens Gaard og Thoras adskilte Stue. Saasnart Ormen saae, at der var kommen en ukjendt Mand, reiste den sig op, og blæste Edder imod ham; men han stod Skjoldet imod, gif djærbelig ind paa den, og gjennemstak dens Hjerter med Spydet; siden trak han Sværdet, og hug Hovedet af Ormen, og det gif da, som det fortælles i Kong Ragnars Saga, at han siden ægtede Thora Borgarhjort. Derefter drog han ud paa Krigstog og fredede hele sit Rige. Med Thora havde han to Sønner; den ene hed Erik, den anden Agnar; da de vare nogle Aar gamle, blev Thora syg og døde. Siden fik Ragnar Alslaug, som nogle kalde Mandalin, en Datter af Sigurd Fafnersbane, og Brynhild Budlesdatter. De havde fire Sønner: Ivar Beenløs var den ældste, dernæst Bjørn Jernside, dernæst Hvitserk, og endelig Sigurd, i hvis Døie var et Mærke, at det var som en Orm laae om Diestenen, og deraf var han kaldt Sigurd Orm i Døie.

2. Da nu Ragnars Sønner vare voksne, hærjede de vide om Land; Brødrene Erik og Agnar droge andens steds hen, men den tredie Dei drog Ivar og hans yngre Brødre med ham; han styrede for dem, thi han var en særdeles viis Mand. De underlagde sig Sjælland og Reidgoteland, Evgoteland og Dland og alle Smaalande

i Havet. Ivar tog da med sine yngre Brødre sit Sæde i Leire i Sjælland, hvilket dog skete mod Kong Ragnars Billie. Alle hans Sønner droge ud paa Krigstog; thi de vilde ikke være mindre navnkundige end deres Fader Kong Ragnar. Denne fandt sig ei godt i, at hans Sønner vare imod ham, og bemægtigede sig hans Skatte telande mod hans Billie. Han satte over det Øverste af Sverrig en Konge, som hed Eysteine Bele, og bød ham beskyre dette Rige paa hans Vegne, og værge det for hans Sønner, om de gjorde Fordring paa det. Det hændte sig en Sommer, som Kong Ragnar var dragen med sin Hær i Østervegen, at hans Sønner Erik og Ugnar kom til Sverrig, og holdt med deres Skibe op i Løgen^r. De sendte da Bud til Upsal til Kong Eysteine, at han skulde komme til dem; og da de nu kom sammen, sagde Erik, at han vilde at Kong Eysteine skulde lægge Sverrig under Brødrene, og at han da vilde ægte hans Datter Borgshild, og lagde til, at de da vel kunde holde dette Rige imod Kong Ragnar. Eysteine sagde, at han vilde foredrage denne Sag for Høvdingerne der indenlands, og saaledes skiltes de. Men da nu Kong Eysteine kom frem med dette Andragende, blev hele Landsfolket enigt i at værge Landet mod Ragnars Sønner. Der blev da sammendragen en betydelig Hær, og Kong Eysteine drog mod Ragnars Sønner, og da de mødtes, kom det til et stort Slag. Lodbroks Sønner bleve nu overmandede, og saa mange faldt af Brødrenes Hær, at kun faa stode tilbage; da faldt ogsaa Ugnar, men Erik blev tåget fangen. Kong Eysteine bød Erik Fred og saa meget Gods af Upsa:

^r) d. e. Mælaren.

lavælde, som han selv vilde, i Bøder for sin Broder Agnar, og derhos sin Datter, som han tilforn havde beilet til. Erik vilde ikke tage nogen Pengebøder, heller ikke Kongedatteren, men sagde, at han ikke vilde leve efter den Useir, som han havde faaet; men det, sagde han, vilde han bede om, at han maatte selv faare sig sin Dødsmaade. Og da nu Kong Eysteinn ikke kunde sige Erik til at indgaae noget Forlig, tilfod han ham hans Forlangende. Erik bad, at de skulde opløste ham paa Spydsoddene, og saaledes hæve ham op over hele Valen; saa kvad Erik:

Bud for min Broder jeg ikke
 Tager, ei Mø jeg vil kjøbe,
 Ei høre Eysteinn vorde
 Agnars Bane nævnet;
 Mig ei begræder en Moder,
 Døe jeg skal øverst paa Valen;
 Thi lader Spydestangen
 Staaende tvært mig igjennem!

Og før han blev hævet op paa Spydene, saae han een af Mændene ride meget; da kvad han:

Bud skal I bringe Alslaug,
 (Ostfarterne endtes)
 At min King den smækre
 Kvinde skal nu have;
 Da vil med megen Sorrig,
 Naar min Død der spørges,
 Sine milde Sønner
 Min Stedmoder det fortælle.

Det blev nu saa gjort, at Erik blev løftet op paa Spydsoddene, og han døde saaledes oppe over Valen. Og da

denne Tidende spurgtes til Sjælland til Uslaug, da drog hun strax til sine Sønner, og fortalte dem det; Bjørn og Hvitserk spillede Brætspil, men Sigurd stod foran dem; da kvad Uslaug:

Ei J vilde længe
 Uden Hævn da være,
 Ikke et Halvaar efter,
 Om før dem J døde;
 Det jeg tør ei dølgje,
 Da, hvis Liv end havde
 Erik eller Agnar,
 Om end ei mine Sønner.

Da svarede Sigurd Orm i Die:

Skal om trende Uger,
 Da du sørger, Moder!
 (Langen Bei vi have)
 Leding udrustet være;
 Skal i Upsal ikke,
 Om end Gods han byder,
 Hvis saa Diser hjælpe,
 Konning Eysteinn raade.

Da kvad Bjørn Jernside:

Due vil i den Tapres
 Barm dog Hu og Hjerte,
 Om end Manden mindre
 Mæler om sin Kjæthed;
 Os staaer ei i Dine
 Orm, ei spillende Snoge,
 Mine Brødre mig glæded,
 Mindes jeg dine Sønner.

Da svarede Hvitserk:

Lad os, for vi love,
 Tænke paa Hævnen's Fremgang,
 Ragnars Baar vi lade
 Meget Ondt forsøge;
 Skib paa Volgen vi skyde,
 Hugge Is for Stovnen,
 Snart vi nu maae søge
 Snekkerne at berede.

Da kvad Ivar Beenløs:
 Mod I skulle have,
 Driftighed tillige,
 Det vil da behøves,
 At der meget følger;
 Bære skulle I høit mig
 Beenløse fremfor Folket,
 At jeg til Hævnen mine
 Hænder begge kan nytte.

Derefter sammendroge Ragnars Sønner en overordentlig Hær, og da de vare særdige, droge de med en Flaade til Sverrig, men Dronning Ulslaug drog med femten hundrede Ryttere landveis, og dette Mandskab var særdeles vel udrustet. Selv bar hun Krigsrustning, og var Anfører for denne Hær, og blev kaldt Mandalin. De mødtes i Sverrig, og røvede og brændte, hvor de fore frem. Dette spurgte Kong Eysteinn, og samlede imod dem en Hær af alle de Mænd, som i hans Rige vare duelige til at bære Vaaben; og da de mødtes, kom det til et stort Slag, og Lodbrofs Sønner seirede, men Kong Eysteinn faldt; dette spurgtes vidt og bredt, og blev meget berømmet. Ogsaa Ragnar spurgte dette der, hvor han var paa Krigstog. Han var meget ilde tilfreds med,

at hans Sønner ikke havde opsat Hævnen til hans Hjemkomst. Da han nu kom tilbage til sit Rige, sagde han til Uslaug, at han vilde udøve en ikke mindre berømmelig Daad, end hans Sønner havde udført. „Jeg har nu,” sagde han, „underlagt mig igjen største Deelen af det Rige, som mine Forfædre have eiet, undtagen England, og derfor har jeg nu ladet gjøre to Knorrer i Lide paa Vestfold;” thi hans Rige strakte sig fra Dovres fjeld til Lindesnæs. Uslaug svarede: „Mange Langskibe kunde I have ladet gjøre for det, disse Knorrer have kostet; I vide ogsaa, at det er vanskeligt at lande med Stor skibe paa England formedelst Strøm og Udgrunde, og dette er en uflog Beslutning. Ikke desto mindre drog Kong Ragnar med disse Knorrer vester over til England, hvor de begge gik under, men han selv og hele hans Hær kom uskadt i Land. Han begyndte nu at hærje, hvor han kom frem.

3. I denne Tid herskede over Nordhumberland en Konge, som hed Ella. Da han spurgte, at der var kommen en Hær i hans Rige, samlede han sig mange Tropper, og drog mod den med en betydelig Hær, og det kom til et stort og haardt Slag. Kong Ragnar havde uden paa sine andre Klæder en Silkeskjorte, som Uslaug ved Skilsmisken havde givet ham. Men da Landets Hær var saa stor, at ingen kunde holde sig imod den, faldt næsten alle hans Folk, men selv gik han fire eller vel endog flere Gange gjennem Kong Ellas Fylking, og intet Jern bed paa hans Silkeskjorte. Dog blev han omsider taget fangen, og sat i en Ormegaard, men Ormene vilde ikke nærme sig ham. Kong Ella havde seet, at Jern ikke

¹) et Slags Rishmandsskibe.

bed paa ham om Dagen, da de sloges, og nu vilde Drmene ikke skade ham; derfor lod han trække det Klæde mon, som han havde haft udenpaa om Dagen, af ham, og strax hængte Drmene sig paa alle Sider ved ham, og han lod der sit Liv med megen Mandighed. Og da Kong Ragnars Sønner spurgte denne Lidende, droge de over til England, og sloges med Kong Ella. Men fordi Ivar og hans Folk ikke vilde deeltage i Slaget, og Landets Hær var betydelig stor, finge de Ufeir, flyede til Skibene, og droge, efter saaledes udført Sag, hjem igjen til Danmark; men Ivar blev tilbage i England, drog til Kong Ella, og begjerede af ham Bøder for sin Fader. Og da Kong Ella saae, at Ivar ikke vilde slaaes med sine Brødre imod ham, holdt han for, at han uden Fare kunde indgaae Forlig med ham. Ivar bad Kongen give ham i Bøder for hans Fader saa meget af Landet, som han kunde bedække med den største Oxehud; han lagde til, at det ikke vilde være ham trygt at drage hjem for hans Brødre. Ella fandt det ikke utroligt, og paa disse Vilkaar indgik de Forlig. Ivar tog nu en raa Hud, og lod den udstrække saa meget mueligt; derpaa lod han den skære i en meget smal Snor; ligeledes adskilte han Haarsiden fra Kjødssiden. Denne Snor lod han drage om en Elette, og deruden om lod han mærke en Grundvold, hvorpaa han byggede stærke Borgmure, og den Borg kaldes nu Forvik¹. Han indgik Venfskab med alt Landsfolket og mest med Hovdingerne, og det kom saa vidt, at alle Hovdinger lovede ham og hans Brødre Trofskab. Siden sendte han Bud til sine Brødre, at underrette dem om, at de nu kunde have mere Haab om at

¹) d. e. Verf.

hævne deres Fader, hvis de nu kom med en Hær til England. Da de spurgte det, udbød de en Hær, og styrede til England, og da Ivar blev det vaer, drog han først til Kong Ella, og sagde, at han ei vilde følge ham sig Tidende; og lagde til, at han ei kunde stride mod sine Brødre, men dog vilde drage til dem, og søge om Fred. Kongen modtog dette Tilbud. Ivar kom til sine Brødre, og tilskyndte dem at hævne deres Fader, og drog siden tilbage til Kong Ella, og fortalte ham, at de vare saa rasende og affindige, at de ikke vilde lade sig afholde fra at slaaes. Kongen holdt for, at Ivar havde bevist ham den største Trofskab, og drog nu mod Brødrene med sin Hær. Da de mødte hinanden, vendte mange Hovdinger sig fra Kongen, og droge til Ivar. Kongen blev da overmandet, saa at en stor Deel af hans Hær faldt, men selv blev han fangen. Ivar og Brødre mindedes nu, hvorledes deres Fader var bleven piint; de lode da riste en Ørn paa Ellas Ryg og derpaa med et Sværd skære alle Ribbenene ud af Ryggen, saa at Lungen blev trukken ud der; saa siger Sigvat Skjald i Rhudsdræpe:

Paa Ellas Ryg
Riste lod Ivar,
Norks Behersker,
Ørnens Tegn.

Efter dette Slag blev Ivar Konge over den Deel af England, som hans Brønder havde for eiet. Han havde da to uægte Brødre, den ene hed Yngvar, den anden Husto. De piinte Kong Edmund hin Hellige efter Ivars Befaling, hvorefter denne underlagde sig hans Rige. Lodbroks Sønner gjorde Krigstogte til mange Lande, Eng-

land og Valland, Frakland og lige ud til Lombardiet. Men det fortælles, at saa vidt kom de frem, at de indtog den Borg, som hedder Luna; ja engang agtede de endogsaa at drage til Romborg, og indtage den; og deres Hærfærd var meget navnkundig over alle de nordiske Lande, hvor den danske Tunge tales. Da de kom tilbage til deres Rige i Danmark, skiftede de Landene mellem sig; Bjørn Jernside tog Upsalarige og hele Sverrig og det, som der hører til; men Sigurd Drm i Die havde Sjælland og Skaane og Halland, hele Vigen og Agderne til Lindesnæs og Hoveddelen af Opplandene; men Hvitserk havde Reidgoteland og Vindland¹. Sigurd Drm i Die ægtede Blæja, Kong Ellas Datter; deres Søn var Knud, som var kaldt Hørde: Knud, og tog Regeringen efter sin Fader i Sjælland, Skaane og Halland; men Vigen affaldt da fra ham. Han havde en Søn, som hed Gorm; han var opkaldt efter sin Fostersfader, Knud Fundnes Søn. Han bestyrede hele Ragnars Sønners Rige, medens de vare ude paa Krigstog. Gorm Knudson var en saare stor og stærk Mand, og besad den største Færdighed i alstens Øvelser, men han var dog ikke saa viis, som hans forrige Frænder havde været.

Om Kong Gorm.

4. Gorm tog Kongedømmet efter sin Fader; han ægtede Thyre, som blev kaldt Danmarksbod², en Datter af Klak: Harald, som var Konge i Jylland; men da Harald var død, tog Gorm hele dette Rige under sig. Kong Gorm drog med en Hær over hele Jylland, og til:

¹) Wenden, d. e. Pommern og flere Kystlande ved Østersøen.

²) I Runicindskriften paa Tellingestenen fører hun samme Tilnavn.

intetgjorde alle Næskongerne lige sønder ned til Sles; ogsaa indtog han en stor Deel af Windland. Han holdt mange Slag med Saxerne, og blev en meget mægtig Konge. Han havde to Sønner; den ældste hed Knud og den yngste Harald; Knud var den fagreste Mand, man havde seet; Kongen elskede ham fremfor enhver anden Mand, ligesom ogsaa hele Folket, og han blev kaldt Dana; Ust, det er de Danstes Kjærlighed; Harald slægtede sin Modreneæt paa, og hans Moder elskede ham ikke mindre end Knud. Ivar hin Beenløse var længe Konge i England; han havde ingen Børn, thi hans Natur var saaledes, at han ikke havde nogen Lust til Kvinder eller Elskov, men ei manglede han Wiisdom og Haardsørhed. Han døde af Alderdom i England, og blev der høilagt. Da vare alle Eodbroks Sønner døde. Efter Ivar tog Adelmund, Edmund hin Helliges Brodersøn, Kongedømmet i England, og kristnede vide Landet. Han tog Skat af Nordhumberland, eftersom det var hedensk. Efter ham tog hans Søn Adelbrigt Kongedømmet; han var en god Konge, og blev gammel. I Slutningen af hans Dage kom en Hær af Danske til England under Anførsel af Gorms Sønner Knud og Harald; de underlagde sig et stort Rige i Nordhumberland, det nemlig, som Ivar havde besiddet. Kong Adelbrigt drog imod dem, og de sloges nordensfor Klifland, hvor der faldt mange af de Danske; noget sildigere landede de Danske ved Skardeborg, sloges der, og finge Seier; derpaa droge de sønderpaa til Jorvik, og alt Folket underkastede sig dem, og da troede de sig sikre. Men en Dag, da det var hedt Weir, gif Folkene ud at svømme, og medens Kongesønnerne svømmede mellem Skibene, løb der Folk

til ovenfra Landet, og skøde paa dem. Knud blev da gjennemskudt med en Piiil til Døde; de toge Liget, og bragte det ud paa Skibet. Da nu Indbyggerne hørte dette, samlede de sig sammen, saa at de Danske siden ikke formaaede at gjøre Landgang formedelst de samlede Landsfolk, og derpaa droge igjen hjem til Danmark. Kong Gorm var da i Jylland, og da han spurgte denne Tidende, styrtede han tilbage, og brast af Sorg samme Time Dagen derefter. Da tog hans Søn Harald Kongedømmet over Danmark; han var den første af sine Ætmænd, som antog Troen og Daaben.

Sigurd Hjorts Fald.

5. Sigurd Orm i Die, Bjørn Jernside og Hvitferk havde hærjet vide om Frakland; derpaa vendte Bjørn hjem til sit Rige. Efter dette slogs Keiser Ornulf med Brødrene, og da faldt hundrede tusinde af de Danske og Nordmændene; der faldt da Sigurd Orm i Die og en anden Konge, som hed Gudrød; han var en Søn af Olaf, Rings Søn, Ingjalds Søn, Inges Søn, Rings Søn, efter hvilken Ringerige er opkaldt, som igjen var en Søn af Dag og Thora Drengemoder. De havde ni Sønner, fra hvilke Døglingernes Æt nedstammer. Helge Hvasske hed Gudrøds Broder; han førte med sig bort fra Slaget Sigurd Orm i Dies Fane og hans Sværd og Skjold. Han drog hjem til Danmark med sin Hær, og traf der Sigurds Moder Uslaug, og fortalte hende denne Tidende. Da kvad Uslaug denne Bise:

Rabnen ei sidder, men søger
Spise paa Valens Hvie¹⁾,

¹⁾ d. e. Faldnes Dyrger.

Sorg det er, at den sjeldne
 Sigurds Færd er til Ende;
 Over ham dygtige Mænd i
 Dødningshornet blæse;
 Altsom tidlig lod Odin
 Balmoers Alf¹ gaae i Døden.

Men fordi Horde:Knud var ung, var Helge der tilligemed
 Uslaug længe til Landets Værn. Sigurd og Blæja
 havde en Datter, Tvilling søster til Horde:Knud; Uslaug
 gav hende sit Navn, opdrog og fostrede hende; hende
 ægtede Helge Hvass; deres Søn var Sigurd Hjort;
 han var den skønneste, største og stærkeste af alle de
 Mænd, man havde seet; Gorm Knudson og Sigurd
 Hjort vare lige gamle. Men da Sigurd var tolv Aar
 gammel, dræbte han i Enekamp en Bersærk, som
 hed Hildebrand, tilligemed dennes tolv Stalbrødre. Ef-
 ter dette giftede Klaf:Harald ham sin Datter, som hed In-
 geborg; de havde to Børn Guttorm og Ragnild. Da
 spurgte Sigurd, at hans Farbroder, Kong Frode, var
 død, hvorfor han drog nord op til Norge, og blev Konge
 over sin Fædrearsv Ringerige. Om ham er en lang
 Saga, thi han udførte mange Slags Manddoms:Gjer-
 ninger. Men det er at sige om hans Endeligt, at han
 red ud i øde Skove at jage Dyr, som han pleiede, og
 der kom imod ham Hade: Bersærken² Hake med tre hun-
 drede fuldt væbnede Mænd, og slog sig med ham; der
 faldt Sigurd, dog først efter at have dræbt tolv Mænd,
 og skilt Kong Hake ved sin høire Haand, og desuden til-
 føiet ham tre andre Saar. Efter dette red Kong Hake

¹) den for ham af Valkyrierne ublaarede Krieger. ²) Ber-
 særken fra Hadeland.

med sine Mænd til Stein i Ringerige, som var Sigurds Søde, og borttog hans Datter Ragnild og hans Søn Guttorm og desuden meget Gods, og førte dem hjem med sig til Hadeland; og kort derefter lod han berede til et stort Gilde, og agtede at gjøre sit Bryllup, men der skete Dophold dermed, da hans Saar ikke vilde begynde at læges. Ragnild var da femten, men Guttorm fjorten Aar gammel. Saaledes led Høsten og Vinteren frem til Juul, at Hake laae af Saarene. Da var Kong Halfdan Svarte paa sine Gaarde i Hedemarken; han sendte Harek Gand og med ham hundrede Mand; de droge en Nat over Mjosen til Hadeland, og kom i Dagsbrækningen til Kong Hakes Gaard, bemægtigede sig alle Dorrerne til Skalen, hvori Hoffinderne sove, ginge siden til Kong Hakes Sovestue, og toge Ragnild og hendes Broder Guttorm og alt det Gods, som der var, og førte det bort med sig, brændte Skalen og deri alle Hoffinderne, og droge siden bort. Men Kong Hake stod op, væbnede sig, og gik efter dem en Stund, og da han kom paa Svøns Fjeld, vendte han Sværdfæstet ned, styrtede sig paa Odden, og døde saaledes, og er der hvilaet paa Svøns Bred. Kong Halfdan saae, at de kjørte over Fjelen med en tjældet Bogu, og troede at deres Vrende maatte være blevet udført efter hans Ønske; han lod da sende Bud over hele Bygden, og indbød alle Stormænd i Hedemarken, og beredte samme Dag et stort Gilde, og gjorde Bryllup med Ragnild, og de vare siden sammen lang Tid. Deres Søn var Kong Harald Haarfager, som først var Enevolds-Konge over hele Norge.

Saga-Brudstykke

om

nogle Oldtids Konger

i

Danmark og Sverrig.

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

PHYSICS DEPARTMENT

PHYSICS 310

Saga-Brudstykke om nogle Oldtids Konger i Danmark og Sverrig¹.

... Kongen svarede: „Jeg seer, at det er fornodent ved denne Friersag, at man, saa meget som mueligt, holder den skjult; thi det var for Kongedottres Sædvane, at lade tre eller flere Beilere komme, og ikke just tage den forste; og der ere flere veldannede Konger til end Helge.” „Det er kun for Skins Skyld, at du spørger mig om min Willie i denne Sag!” svarede Uude, „thi jeg veed, at du har forud fast besluttet, at det skal gaae anderledes end efter min Willie; og det er ikke sandsynligt, at du vil unde mig saa godt et Giftermaal, thi andet har du vistnok bestemt mig.” Kongen stod op, og svarede: „Det var et sandt Ord, du der talte; aldrig skal du faae Kong Helge, og det saa meget mindre, jo større Lyst du har til ham.” Han gif derpaa til Kong Helge, og sagde at han havde forestillet denne Sag for sin Datter, og lagde til, at han havde gjort sig al Flid derfor, men hendes Svar forekom ham desto ugunstigere, jo længer de

¹) I Membranfragmentet er ingen Overtskrift, men denne er tagen af Papirsaaffskrifter, som desuden tilføie: Ivar Vidfadme, Rørik, Helge hin Hvasse, Harald Hilbetand tilligemed Braasvalle-Slaget og noget om Sigurd Ring, eftersom det findes frevet paa nogle forrevne Smudsblade. Om Helge hin Hvasse's Frierreise til Uude hin Grundrige, Ivar Vidfadmes Datter i Sverrig, og Ivars Svar. Begyndelsen fattes. Uudes Ord til sin Fader, som med List fremførte Helges Andragende.

talte derom; ja saa stort var endog hendes Overmod, at hun erklærede reent ud, at der var ingen Kongesøn, som hun tyktes fornem nok for hende. Imidlertid vilde han dog endnu engang tale Sagen paa hans Begne, men for dennesinde nyttede det ikke. Helge drog da hjem; og hans Broder Rorik spurgte snart, hvad der var skeet. Ogsaa Rorik blev tilskyndt af sine Venner til at gifte sig, og da han selv fandt Lyst dertil, raadede de ham at beile til Kong Ivars Datter; thi Ivar var den berømteste Konge paa den Tid. Da han nu meente, at han ikke kunde vente at gjøre en saadan Lykke, som hans Broder, der i enhver Henseende var fortrinligere, alt var gaaet glip af; opmuntrede de ham ved at sige, at han ikke vilde naae nogen hei Lykke, om han ei attraaede den, og de soiede til, at det var ham ingen Skam, om han end fik Afslag. Han fremførte da Sagen for sin Broder, og spurgte ham til Raads; denne sagde, at da kunde man sige, han havde Lykken med sig, om han fik hende, og at den kunde prise sig lykkelig, i hvo det end var, der fik hende tilægte. Nu bad da Rorik Helge om at drage hen, og beile til Kvinden for ham; denne lovde at drage, men sagde, at han dog ikke ventede, at det vilde nytte mere end før. Helge drog til Sverrig til Kong Ivar, og blev der vel modtagen ligesom før. Han havde ikke været der lang Tid, før han foredrog Sagen, og beilede til Alde paa sin Broders Begne. Kongen vilde neppe svare derpaa, men sagde, at det var et uforstandigt Andragende, og at man ikke kunde gjøre sig noget Haab derom; „og det undrer jeg mig over,” lagde han til, „at du farer med det Qvende; da hun ikke vilde ægte dig, hvi skulde hun da ville ægte een, der

er langt mindre berømt." Helge sagde, at hans Broder i ingen Henseende var mindre berømt end han, men at Uarsagen til, at han ikke var saa navnkundig, og at der ikke gik saa mange Sagn om ham, var, at han stedse opholdt sig hjemme i Riget; og han bad nu Kongen fremføre Sagen for Ude. Denne yttrede, at han var uvillig dertil, og sagde, at han vidste, at hendes Svar vilde falde slet ud nu som før. Dagen efter kaldte han dog sin Datter til sig til en Enetale, og sagde, at Kong Helge var kommen der, og beilede til hende paa sin Broders Begne, og at han ønskede at vide hendes Svar paa denne Sag. Hun svarede, at hun ikke kunde optage dette Andragende saa vel som det forrige, thi ikke vilde hun i den Grad beskænme Helge, at hun giftede sig med hans Broder Rorik. „Dine Svar ere ikke værde at agte paa," sagde Kongen, „og ikke veed jeg, hvad Beslutning du har i Henseende til Egtekab, da du siger nei til hver Koning, som beiler til dig. Jeg troer, at du bliver os snart ustyrlig, da du ikke vil følge vort Raad." „Det gjøres ei nødvendig denne Gang mere end før," svarede hun, „at tale til mig om Giftermaal, da du jo forud har fast besluttet, med hvem jeg skal giftes, og det kan ogsaa ganske være det samme, hvad enten jeg bliver gift til Rorik eller en anden Mand, da dog et slet Giftermaal vil falde i min Lod, naar du skal bestemme det." Kongen gik nu bort, og traf Helge, som spurgte om, hvad Udfald Sagen havde faaet. Kongen svarede, at han i sine Tanker om sin Datter havde taget ganske feil. „Det Ord gaaer," sagde han, „at min Dotter er den viseste af Kvinder, men var hun end den største Løse, vilde hun ikke have gjort

andet Valg i dette, end at sige nei til saadan en Koning som dig, der forekommer mig langt fortrinligere end Rørik, men det bliver vel dog det retteste, at hun faaer den, hun helst onsker," og de sluttede denne Underhandling saa, at han lovede Rørik sin Datter. Da hun nu var færdig, droge de deres Bei, og da de kom ud af Sverrig, talte de indbyrdes om, hvorledes denne Sag var gaaet, og hvad Kong Ivar havde talt for enhver af dem. De kom nu hjem til Riget til Sjælland. Da Rørik fik det at vide, lod han sende Heste og meget Mandskab imod dem; han lod anrette til et Gilde, og paa dette Gilde ægtede han Ude. Helge opholdt sig hjemme i Sjælland den Vinter; men Sommeren derpaa drog han paa Krigstog, som han pleiede. Rørik havde en Son ved sin Kone; han hed Harald, og havde det Særkjende, at hans Fortænder vare store og guldsarvede; stor og skøn var han af Udseende, og da han var tre Aar gammel, var han saa stor som en ti Aars Dreng.

Helge hin Hvasfes Drab.

2. Det hændte sig en Sommer, at Kong Ivar kom med sin Flaade seilende østfra Sverrig, og agtede sig til Reidgoteland. Han lagde da med hele Hæren ind under Sjælland, og sendte Bud til sin Svigersøn Rørik, at han skulde komme til ham. Dette fortalte Kongen sin Kone Ude; hun spurgte da, om han agtede at drage til sin Svigerfæder, og byde ham op i Land til Gæstebud. Og da Kong Rørik om Aftenen vilde gaae til Sengs havde Ude ladet oprede midt paa Gulvet en ny Seng med nye Klæder, og hun bad Kongen at sove deri, og lægge Mærke til, hvad han drømte, og sige hende det om Morgenen; selv sov hun ene i en

anden Seng. Og om Morgenen kom Alde hen til ham, og spurgte om hans Drøm. „Jeg drømte,” sagde han, „at jeg var stædt nær en Skov, hvorved der laae en jævn og fager Slette; og der saae jeg en Hjort staae paa Sletten. Da løb der en Leopard fra Skoven, og dens Man forekom mig som Guld at see til, og Hjorten stak Hornene under Dyrets Bøv, saa det faldt dødt ned. Dernæst saae jeg en stor flyvende Drage, der fløi derhen, hvor Hjorten laae, greb den strax fat i sine Kløer, og søndersted den. Derefter saae jeg en Bjørninde, og med den fulgte en Unge, som Dragen vilde tage, men Bjørninden værgede den, og da vaagnede jeg.” „Det er en betydningsfuld Drøm,” sagde hun, „og vaer du dig for min Fader Konning Ivar, at han ikke sviger dig, naar du kommer til ham; thi der har du seet Kongers Fylgier¹ at holde Kamp; og jeg vilde ønske, at du ikke selv var den Hjort, som du drømte om, men det synes mig rimeligst. Den samme Dag drog han med mange Mænd til Kong Ivar, og gik om Bord paa Kongeskibet og hen for Lovstingen, og hilste Kong Ivar. Men denne svarede intet, og lod som om han ikke saae ham. Da sagde Rørik, at han havde ladet berede et Gæstebud for ham, og vilde byde ham til sig. Kongen svarede og sagde, at han havde ilde bortgiftet sin Datter, og at det ikke var at undres over, om hun end opførte sig slet imod ham. Han sagde, at han var vel fornøiet med Giftermaalet, og at hun heller ikke var ilde tilfreds dermed; da svarede Kongen med Brede, og sagde, at han ikke var nøie underrettet om, hvorledes Helge og Alde førte sig op imod ham,

¹) Skjtsaander.

naaget det dog var i hver Mands Mund, at Harald var Kong Helges Son, og Drengen lignede ham ogsaa aldeles. Han sagde nu, at han var kommen, for at lade ham vide denne Svig, eftersom han ikke syntes om, at de skulde have hende begge; „og heller vil jeg,” svarede han til, „at du giver hende til din Broder, end at det gaaer saaledes længer, uden at du hæbner det.” Rorik sagde, at han ikke havde hørt det, men at han for ingen Ting vilde miste sin Kone, og han bad derfor Kong Fvar at give ham Raad; men denne sagde, at han ikke kunde give ham andet Raad, end at han skulde dræbe Helge; eftersom det aldrig før vilde blive godt imellem dem; hvis han ikke vilde det, da skulde han overlade Helge Kvinden, og han tilføiede, at det var usømmeligt, at det gik saa. Rorik sagde, at han aldrig vilde miste sin Kone, og heller vilde han tage Hævn. Han red derpaa bort med sine Mænd, men Kongen foer syd til Reidgotesland. Om Høsten da Helge kom hjem, var Rorik saa sorgmodig, at intet Menneske kunde faae et Ord af ham, men Ude lod anrette et kosteligt Gilde for ham; paa dette Gilde anstilledes mange Slags Lege, og det tyktes nu Helge stor Skade, at hans Broder var saa sorgmodig, thi bad han ham at lege med sig; men denne sagde, at han ikke kunde lege, som Sagerne nu stode. Han bad ham da at være munter; „Lad os tage vore Heste,” sagde han, „og ride i Turnering, som vi pleie!” Da sprang Rorik op, gik raus til sine Mænd, tog sine Baaben, Hjelm og Brynie, Sværd og Spyd, og red ud; de andre Mænd rede efter med Turneerstænger. Hans Broder Helge kom nu imod ham med en Turneerstang, men da gennemstak Rorik ham under Armen med Spydet,

saa at han faldt død ned af Hesten. Men rede alle de, som vare nærværende til, og spurgte, hvi han havde bedrevet denne onde Gjerning; han sagde, at han havde tilstrækkelig Grund dertil, da han havde spurgt for vist, at Helge havde bestæmmet hans Kone. Alle benægtede det, og sagde, at det var en stor Løgn. Og da Uude spurgte dette, sagde hun, at hun vidste, at det var hendes Faders Raad, og at alt, hvad han agtede, ikke endnu var udført, men dog snart vilde vise sig. Hun tog da sin Son Harald, og red bort med mange Mænd, men Rorik drog paa Gjæsteri, som han pleiede. Kort Tid derefter kom Kong Ivar tilbage søndenfra; og da Rorik spurgte dette, red han imod ham. Men da Kong Ivar fik at vide, at Helge var dræbt, sagde han, at dette var et stort Riddingsværk, og han bød sit Mandskab hurtig at væbne sig, og hævne hans Ven Helge. Da han nu spurgte, at Rorik agtede at besøge ham, beredte han sit Mandskab til Kamp; de droge derpaa op i Land og ind i en Skov, som laae paa den Bei, ad hvilken man kunde vente, at Rorik vilde fare, naar han drog derned. Da denne nu kom ned til Søen, gif Kong Ivar selv i Land med det Mandskab, som var tilbage ved Skibene, og lod sætte sit Banner op, og gif imod Rorik. Og da de, som vare i Skoven, horte Kong Ivars Lure gjalde, løb de ud af Skoven efter Rorik og hans Hær, og da de kom til dem, sloges de; og der faldt Rorik og hele hans Hær. Da fordrede Kong Ivar, at Riget skulde overgives til hans Bestyrelse, og alle de, som vare nærmest, underkastede sig ham. Kort derefter kom hans Datter Uude hin Dybsindige oppe fra Landet med hele den Hær, som hun havde kunnet faae samlet.

Dg eftersom Kong Ivar ikke havde saa stor en Hær, at han kunde indlade sig i Slag med Landshæren dennesinde, foer han bort til Sverrig. Samme Vinter samlede Uude til sig alt det Guld og de kostbare Sager, som hun kunde faae i det Rige, som Kong Rørik havde eiet, og sendte det til Eygoteland; og saasnart det blev Vaar, begav hun sig paa Reisen, og havde sin Søn Harald med sig. Ogsaa mange Stormænd drog med hende; og hun havde med sig alt det Gods, som hun kunde føre. Hun drog først til Eygoteland og siden øster over til Garderige. Derover herskede til den Tid en Konge, som hed Radbard; han tog vel imod hende og hendes Folk, og bød hende og hele hendes Mandskab, at opholde sig hos ham, og nyde god Behandling i hans Land; dette Tilbud modtog hun. Kong Ivar underlagde sig hele det Rige, som Brodrene havde eiet. Men Kong Radbard beilede til Uude, og eftersom hun var landflygtig fra Sjælland med sin Søn, syntes hun, at hun kunde behøve nogen Støtte, som kunde være hendes Søn til Hjælp, naar han voxte op; og efterdi Radbard var en mægtig Konge, giftede hun sig med ham efter Haralds Raad, men Kong Ivar blev ikke adspurgt derom.

Kong Ivars Endeligt.

3. Dg da Kong Ivar spurgte denne Tidende, at Uude var gift, tyktes det ham, at det var forunderlig dumdriftigt af Kong Radbard, at ægte hende uden hans Forlof. Han samlede derfor en stor Hær over hele sit Rige Sverrig og Danmark, og saa stor en Flaade fik han samlet, at man ikke kunde tælle, hvor mange Skibe han havde. Med denne Flaade styrede han Færden til

Østerrige¹ imod Kong Radbard, og sagde, at han vilde udlægge og brænde hele hans Rige. Kong Ivar var da meget gammel. Og da han kom med Flaaden øster i Karialabotn², og agtede at gaa op fra Skibene med Hæren, der hvor Kong Radbards Rige begyndte, stete det en Nat, da Kongen sov i Løstingen paa sin Drage, at (det syntes ham, som) der langt ude fra Havet kom flyvende en stor Drage, hvis Farve var guul som Guld, og det sunklede af den imod Himlen, som om Gnister fløi fra en Eske, saa at Lys opgik over alle omliggende Lande; og efter den fløi der saa stor en Skare af Fugle, at det forekom ham, som alle nordiske Landes Fugle der vare samlede. Og da saa han paa et andet Sted, at der traf en stor Sky op fra Nordost, med hvilken der fulgte saa megen Regn og hvast Veir, at det forekom ham, som alle Skovene og alt Landet flød i det Vand, som regnede ned. Dermed fulgte ogsaa Torden og Lynild. Og da den store Drage fløi fra Søen i Land, da kom Regnen og Uveiret med saa stort et Mørke imod den, at han dernæst ikke mere kunde see enten Dragen eller Fuglene, men hørte dog stort Gny af Tordenen og Uveiret; og det gik saa sønder og vester over Landet og saa vide, som hans Rige strakte sig. Og da tyktes han see derhen, hvor Skibene vare, og de vare alle blevne til Hvaler, og løb ude i Havet. Og derpaa vaagnede han, og han lod sin Fosterfader Hord kalde, fortalte ham Drømmen og bad ham udlægge den. Hord sagde, at han nu var for gammel til at udlægge Drømme. Han stod da oppe paa en Klippe ovenfor Bryggens Ende, men Kongen laae i

¹) d. e. Østersøens østlige Kystlande. ²) d. e. den fjerde Bugt.

Løstingen, og løsnede Teltstjødene, medens de talte sammen. Kongen var meget tungsindig, og sagde: „Gak her ud paa Skibet og raad min Drøm!“ Hørd sagde, at han ikke vilde gaae derud; „og behøver jeg ikke at raade din Drøm,” lagde han til, „selv kan du vide, hvad den har at betyde; og det kan man snarest vente, at der vil kun gaae kort Tid hen, inden Rigerne Sverrige og Danmark ville undergaae en Forandring; og er der nu kommen dødsvarslende Herkelyst over dig, i det du vil undersøge dig alle Riger. Men du vedst ikke, at det Modsatte vil indtræffe, at du skal døe, og dine Sjender skulle faae Riget.” Kongen sagde: „Gak hid og sig din onde Spaandom!” Hørd svarede¹:

Her vil jeg stande,

Dg heden tale.

Kongen sagde: „Hvo var Halfdan Snilde blandt Aser?”

Hørd svarede:

Han var blandt Aser

Balder, hvem alle

Guder begræd,

Dg dig ulig.

„Vel taler du,” sagde Kongen, „kom hid og forkynd Tidender!” Hørd svarede:

Her vil jeg stande,

Dg heden tale.

Kongen spurgte: „Hvo var Rorik blandt Aser?” Hørd svarede:

¹ Kun noget af det, som her er udtrykt i Vers, er i Originalen Vers, men i det Døvrige gjenkjender man dog Versene paa de tilbageblevne Bogstavrim.

Han var Hæner,
Frygtfomst blandt Aser,
Fjendst dog mod dig.

„Hvo var Helge hin Hvasse blandt Aser?“ spurgte Kongen; Hørd svarede:

Han var Hermod,
Modigst af alle,
Og dig til Skade.

Kongen sagde: „Hvo var Gudrød blandt Aser?“ Hørd svarede:

Heimdal var han,
Hoved dummeft
Af Aser alle,
Ond dog mod dig.

Kongen sagde: „Hvo er jeg blandt Aser?“ Hørd svarede:

Mon du være
Hin værste Slange,
Som Mænd kalde
Midgardsormen.

Kongen svarede meget vred: „Om du siger mig min forestaaende Død, da siger jeg dig, at du skal ikke leve læn-
ger, thi jeg har dig i Sigte, hvor du stander, din op-
blæste Thufse! Saa faer du nu nær Midgardsormen,
og lad os prøve hinanden!“ Da sprang Kongen op fra
Løftingen, og han var saa vred, at han løb ud gennem
Teltfjødene, men Hørd styrtede sig fra Bjerget og ud i
Eøen. Og det saae de Mænd, som holdt Vagt paa
Kongeskibet; og aldrig mere saae de enten Kongen eller
Hørd, thi ingen af dem kom op siden. Efter denne Til-
dragelse, blev Hæren blæst til Landgang at holde Thing.
Denne Tidende spurgtes nu over hele Hæren, at Kongen

var død, og man raadslog nu om, hvad man skulde gjøre med denne store Hær. Det forekom dem, at de ingen Aarsag havde til Strid mod Kong Rabbard, men at de alle, da nu Kong Ivar var død, skulde fare hjem, saasnart de fik god Bør. Den Bestumning blev tagen, at Ledingen skulde være hævet, og enhver skulde seile hjem til sit Land. Men da Kong Rabbard spurgte dette, satte han sin Stedson Harald over Hæren. Harald foer da med Hæren til Sjælland, og der blev han tagen til Konge. Dernæst drog han til Skaane til det Rige, som hans modrene Frænder havde eiet, og han blev der vel imodtagen, og styrket med Mandskab. Derpaa drog han op i Sverrig, og underlagde sig hele Sverrig og Gotland, som hans Morfader Ivar havde eiet. Han indsatte igjen mange Fylkeskonger, hvilke Kong Ivar forhen havde frataget deres Riger. Kong Harald styrede Landet med Virksomhed og Kraft i den første Deel af sine Dage. Formedelt hans Ungdom syntes mange, hvem Rigerne vare fratagne af Kong Ivar eller Kong Ingjald, at det nu var en let Sag, at tage deres Fædrenears tilbage.

Om Harald Hildetand og hans Regjering.

4. Harald var femten Aar gammel, da han blev indvænet til Konge, og eftersom hans Venner vidste, at han formedelt sin Ungdom vilde blive udsat for mange fjendtlige Oversæd, tog man det Raad, at anrette en stor Seid¹, og der blev da seidet for Kong Harald, saa Jern ikke kunde bide paa ham. Og fra den Tid brugte han aldrig Dækningsvaaben i Kampen, og dog fæstede intet Vaaben paa ham. Han blev snart en stor

¹) Saa kaldtes det værste Slags Trolddom.

Kriger, og holdt saa mange Slag, at der var ingen Mand i hans Røi, som har haft saadan Krigsurolighed i sin Regjering som han, og derfor blev han kaldt Harald Hildetand. Han underlagde sig med Kamp og Krigstoge alle de Riger, som Kong Ivar havde eiet; og det udførte han end mere, at der var ingen Konge i Danmark eller Sverrig, som jo betalte ham Skat, og alle bleve hans Mænd. Han underlagde sig ogsaa den Deel af England, som Halfdan Snilbe og siden Kong Ivar havde eiet. Han indsatte Konger og Jarler, og lod dem yde Skat. Han satte saaledes Herward Yfings Søn Kong Hjormund over Øster-Gottland, som hans Fader og Kong Granmar havde eiet.

Om Hildes Riv.

5. I den Tid, da Kong Harald Hildetand kom til Regjeringen i Sverrig og Danmark, var der en Konge i Reidgoteland, som hed Hildebrand, og var en mægtig Konge og stor Kriger; men da han begyndte at ældes, opholdt han sig hjemme i sit Rige. Han havde to Børn, en Søn ved Navn Hilder, og en Datter, som hed Hilde. Hun var den skønneste af alle Møer og meget stormodig. Og da Kongen var meget gammel, faldt han i en dødelig Sygdom, og da det nærmede sig hans Endeligt, kaldte han sin Søn til sig, og gav ham mange gode Raad: for det første, sagde han, skulde han gifte sin Søster langt bort, og for det andet, skulde han ikke tilstaae hende nogen Jordlod i sit Land, og for det tredje, skulde han ikke give hende saadanne Tjenestemænd, ved hvem hun kunde faae nogen Indflydelse. „Skal nu vort Samliv ophøre,” saa vedblev han, „men behold du de samme Venner, som jeg har haft, da du er ung og

behøver Ledere til at styre Riget!" Kongen døde, men Landets Folk stævnede til et talrigt Thing efter Landsloven, og paa Thinget satte de Kongens Søn Hilder i Høisædet, og gavede ham Kongenavn; og de spore ham Lydighed, men gav dem, at holde over Landsloven. Og derefter gjorde han et stort Gilde og Arvesøl efter sin Fader og Høitidsøl for sine Venner; alle sine Venner og Stormænd gav ham samme Navn¹, som de før havde hos den gamle Konge. Og da Riget var ordnet paa denne Maade, gif Kongedatteren Hilde for sin Broder, bukkede sig for ham, og hilste ham med blide Ord og søger Tale, og sagde

6. paa Krigstøge. Og en Høst drog han, at besøge sin Farsbroder Kong Harald, og fandt der god Modtagelse, og blev der en Tid vel behandlet. Og eftersom Kong Harald begyndte at ældes, satte han sin Frænde King over sin Hær, at værne hans Lande; og King opholdt sig hos Harald i lang Tid. Men da Kongen begyndte meget at ældes, da satte han sin Frænde King til Konge over Upsal, og gav ham hele Sverrig og Vester-Gotland at raade over; men han selv havde Styrelsen over hele Danmark og Øster-Gotland. Kong King fik Alfild, en Datter af Kong Alf, som eiede Landet imellem de tvende Elve Goteelv og Raumelv, hvilket ogsaa da kaldtes Alfheim; det var store Skovlande. King havde en Søn ved sin Kone; han hed Ragnar. Kong Harald havde to Sønner ved sin Kone: den ene var Rorik Slyngebauge², den anden Thrand Gamle.

¹) d. e. Titel. ²) d. e. Ringslynger eller den Gamle.

Braavalle-Slaget imellem Kong Harald Hildetand
og Sigurd Ring.

7. Og da Kong Harald Hildetand var bleven saa gammel, at han havde tilbagelagt halvandet hundrede Vintre, da holdt han Sengen, og kunde ikke gaae; og nu gjorde Vikinger med væbnet Magt Anfald vide om i hans Rige. Og da tyktes hans Venner, at det gif Riget ild, eftersom Landets Styrelse begyndte at svækkes; og mange tyktes ogsaa, at han var gammel nok. Nogle Storsmænd toge det Raad, da Kongen var i Karbad, at lægge Brene over, og kaste Stene derpaa, at de kunde drukne ham i Badet. Men da han mærkede, at de vilde dræbe ham, bad han dem føre ham bort af Badet: „Vel veed jeg,” sagde han, „at jeg tykkes eder for gammel, det er ogsaa sandt; men jeg har dog fortjent at døe paa en ordentlig Maade, og ei vilsker jeg at omkomme paa en saadan Maade, at kvæles i et Bad, nei langt kongeligere vil jeg ende mine Dage!” Da kom hans Venner til, og toge ham bort. Og kort derefter sendte han Mænd op til Sverrig til sin Frænde Kong Ring med den Ordsending, at han skulde samle en Hær over hele det Rige, som han værnede, og komme imod ham ved Landegrænsen, og slåes med ham; og tillige lod han ham sige alt, hvad der var foregaaet, hvorledes de Danske havde fundet ham for gammel. Kong Ring samlede da Mandskab over hele Sverrig og Vester-Gotland; ja endogsaa fra Norge fik han meget Mandskab; og der fortælles, at da de Svenske og Nordmændene fore med Hæren over Stokkesund, vare der fem og tyve hundrede Skibe. Men Kong Ring red med sin Huustrop og Vestgoterne oven om Dresund, og rykkede vesterpaa landvejs til Skoven

Kolmark, som adskiller Överrig og Öster-Gotland. Og da Kong Ring kom vester ud af Skoven til det Sted, som hedder Braavig, da mødte hans Skibshær ham, og Kong Ring slog der sine Telte paa Braavalle imellem Skoven og Vigen. Kong Harald sammendrog nu en Hær fra hele Danmark. Ogsaa en stor Hær kom fra Österriget og Rænegaard og Saxland. Og da hans Hær var kommen sammen fra Sjælland til det Sted, som hedder Sögia², funde man gaae over til Skanøre fra Landøre paa eneste Skibe, og hele Søen syntes bedækket med Skibene af hans Flaade. Han sendte nu en Mand, som hed Herleif, og med ham Saxernes Hær, til Kong Ring, at lade haale ham en Valplads, og vælge Kampplads for dem begge, og at erklære ham tillige, at Sikkerhed og Fred nu var endt imellem dem. Kong Harald drog derefter med Hæren i syv Dage, før han kom øster til Braavig, og da beredte begge sig til Slag, og fylkede deres Hær.

Deres Kæmpers Tal.

8. Saa fortælles, at i Kong Haralds Hær var der en Hovding, som hed Brune; han var den viseste af alle de Mænd, som vare med Harald. Kongen lod Brune fylke Hæren og ordne Hovdingerne under Bannerne. Kong Haralds Banner stod i den midterste Fylking, og hans Huustrop var om hans Banner. Disse Kæmper vare med Kong Harald: Svend, Sam, Gnepe hin Gamle, Gard, Brand, Blæng, Leit, Tyrving, Hjalte; de vare Kong Haralds Skjaide og Kæmper. Disse vare hjemme af Kong Haralds Huustrop; Hjort, Borgar, Bele, Barre, Beigad, Lofe; der var Skjold:

¹) Österns östlige Rytlande. ²) eller vel rettere Sögia.

moen Visma, og en anden ved Navn Heide, og begge vare komne med en stor Hær til Kong Harald. Visma bar hans Banner; med hende vare disse Kæmper: Karre og Milva. Vebjörg hed en Skjoldmo, som kom til Kong Harald med en stor Hær søndenfra Gotland; og hende fulgte mange Kæmper; af alle dem vare de største og berømteste: Abbe hin Frisiske, Brat Irske, Orm Engelske, Bue Bramason, Ure Enoie, Geiralf. Med Skjoldmoen Visma fulgte en stor Hær af Vender; de vare lette at kjende paa deres lange Svarde og Buflere, og paa deres usædvanlig korte Skjolde. Og i Kong Haralds ene Sylkingfloer var Skjoldmoen Heide med sit Banner, og hun havde med sig hundrede Kæmper; disse vare hendes Bersærker: Grim, Geir, Holmstein, Eysodul, Hedin Smækre, Dag Lislænder, Harald Olafson; der vare mange Høvdinger med Heide i Floien. I den anden Sylkingfloer var en Høvding, som hed Hake Hoggvinkinne¹, og for ham blev Banneret baaret; med ham vare mange Konger og Kæmper; der vare disse: Alfar og Alfarin, Kong Gandalfs Sønner, som tilforn havde været Kong Haralds Hirdmænd og Huusfolk. Kong Harald var i en Vogt, da han ikke var vaabenfør, saa at han kunde gaae i Slaget. Kongen sendte Brune og Heide at see, hvortledes Ring havde fylket sin Hær, og om han var beredt til Kamp. Brune sagde: „Saa forekommer det mig, som Ring og hans Hær maae være beredte til Strid; han har underligen fylket, thi han har svinfylket sin Hær; og ikke vil det blive let at slaaes med ham.“ Da sagde Kong Harald: „Hvo mon har lært Ring i Rileform at fylke, det jeg tænkte ingen kunde uden jeg og Odin, eller

¹) d. e. med Skramme paa Rinden.

mon Odin vil nu holde op at forunde mig Seier? det har aldrig for været Tilfældet; og end beder jeg ham, at han denne Gang vil tilstaae mig den. Men vil han nu ikke opfylde denne Bøn, og ikke skjenke de Danske Seier, nu som før, da lade han mig falde i Kampen med hele min Hær! og alle de, som falde paa Valen, giver jeg Odin." Saa var det, som Brune havde sagt, at King havde svindlystet hele sin Hær. Magtet Fylkingen forekom saa tyk, i det man saae over den, der hvor Trynen var i Bryttet, var den dog saa lang, at den ene Floi naaede ligetil den Aa, som hed Bataa, men den anden Floi til Braavig. Kong King havde med sig til Kampen mange Konger og Kæmper; den øverste Mand, der var med ham, var en Konge ved Navn Ale hin Frækne, som havde en meget talrig Hær, og mange andre berømmelige Konger og Kæmper med sig. Med ham var ogsaa den Kæmpe, som har været den berømteste i gamle Sagger: Stærkrod hin Gamle, Storværks Søn, som var opfødt i Norge i Hordeland paa Den Fenring, og havde faret vide om Land, og været hos mange Konger. Mange andre Kæmper vare komne fra Norge til dette Slag: Thrand Thronste, Thorer Mørste, Helge hin Hvide, Bjarne, Haf, Finn Firdske¹, Sigurd, Erling Snog fra Jæder, Saga:Erik, Holmstein Hvide, Einar fra Ugde, Hrut Bave², Odd Bidforle, Einar Thrjug, Ivar Skage. Disse vare Kong Kings store Kæmper: Uage, Eyvind, Egil Skjalge, Hilder, Gaut Gudi, Tollus, Stein af Bæner, Styr hin Stærke. Disse havde endnu en Troop for sig: Kane Hildesøn, Evend Uppskere, Lombode og Soknar: Sote, Rokkel Hækia³, Rolf Kvindekjær. Her:

¹) d. e. fra Bjordene. ²) d. e. Tvivlsomme. ³) d. e. Krykkegænger.

til kom disse: Dag hin Tylke, Gerdar Glade, Duf Blind: verske, Glum Vermste vestenfra Elven, Saxe Fletter, Sale fra Gotland. Oppe fra Sverrig vare disse: Nore, Hake, Karl Refkja, Krokur fra Ufer, Sunfast, Glis: mak Gode. Fra Sigtuna vare disse: Sigmund Ros: pangskæmpe, Tolu: Froste, Udils hin Høimodige fra Ups: sal; han gif frem for Banneret og Skjoldene, og var ikke i Fylkingen; Sigvald, som var kommen til Kong Ring med elleve Skibe; Tryggve og Edivivil vare komne med tolv Skibe; Læser havde en Skeid¹, og alle heel besatte med Kæmper. Erik Helsing havde en stor Drage, vel besat med Krigere. Der vare ogsaa komne Mænd til Kong Ring fra Tellemarken; de vare Kæmper, dog vare de mindst anseete, fordi de vare langsomme i at snakke og ikke ret behændige; derfra vare disse: Thorkel Stiofind, Thorleif Gote, Hadd Haarde, Gretter Skjæve, Roald Taa. Endnu var kommen til Kong Ring en Mand, som hed Rognvald Høie eller Radbard Næve, den største af alle Kæmper; han var den forreste i Trynen, og næst ham vare Tryggve og Læser, og ud fra dem Alreks Søn: ner og Yngve; siden kom Thillerne², som alle mindst ons: stede i Nærheden, da de anfaae dem for lidet duelige. Dog vare de store Bueskytter.

Slaget paa Braavalle.

9. Og da denne Hær var heel beredt til Kamp, lode de paa begge Sider blæse i Lurerne, og raabte ders: næst Krigsraab. Da ginge Fylkingerne sammen; og Slaget var saa heftigt og haardnakket, at der i alle gamle Sagaer fortælles, at intet Slag i de nordiske Lande kan

¹) b. e. et Slags langt Skib. ²) b. e. de fra Tellemarken.

opvise saa stort og herligt et Udvalg af vældige Kæmpere. Og da Kampen havde varet en kort Stund, trængte den Kæmpe, som hed Ubbe Friser frem i Kong Haralds Hær, og trængte lige imod Trynen paa Kong Rings Fylking, og havde den første Kamp med Rognvald Raðbard, og deres Skifte var meget haardt, og frygtelige Hug fik man at see paa det Sted i Hæren, hvor disse vældige Helte mødte hinanden. Enhver tilføiede sin Modstander mange og store Hug; men saa stor en Kæmpe var Ubbe, at han ikke holdt op, før deres Enekamp skiltes saa, at Rognvald faldt for Ubbe, som dernæst løb imod Tryggve, og gav ogsaa ham Banesaar. Og da Ulref's Søner saae, hvor frygtelig han foer frem i Hæren, gik de imod ham, og sloges med ham; men saa mandig var han, og saa stor en Kæmpe, at han dræbte dem begge, og derefter dræbte han ogsaa Yngve; og da foer han saagyselig frem i Hæren, at alt veg for ham, og han fældte alle dem, som stode fremmest i Trynen, undtagen dem, som gik imod andre Kæmper. Da nu Kong Ring saae dette, tilskyndte han Hæren, at de ikke maatte lade een Mand overgaae dem alle, da de vare saa udmærkede i Tapperhed. „Men hvor er Kæmpen Stærkod?” sagde han, „hvem Kampens Lykke endnu aldrig har svigtet; vind os nu Seier!” „Nok er her for os at gjøre, Herre!” svarede Stærkod, „men vi skulle see at vinde den Seier, som vi formaae; men mod saadan en Mand, som Ubbe er, kan man komme i en fuld Prøve.” Paa Kongens Tilskyndelse løb han da frem i Hæren imod Ubbe; og en svær Kamp opstod imellem dem, og de gabe hinanden store Hug, da begge vare vældige Kæmper. Saaledes gik det en Tid; Stærkod gav Ubbe et stort Saar, hvorimod

Stærkod igjen fik sex Saar, der alle vare store og dybe, og det tyktes ham, at han ingenstinde havde været i saa farlig en Kamp mod een Mand; men eftersom Fylkingerne vare saa stærke, kom de fra hinanden, og saaledes endtes denne Enekamp. Siden dræbte Ubbe en Kæmpe, som hed Agnar, og ryddede bestandig Veien foran sig, i det han hug til begge Sider, saa han havde Armene blodige til Skuldrene; og derpaa søgte han imod Thillerne, men da de saae ham, sagde de: „Nu behøve vi ikke at søge frem andensteds i Hæren, thi først maae vi en Stund prøve vore Pile paa denne Mand, før han skal seire; og jo mindre Folk agte vor Duelighed, desto mere ville vi nu anstrænge os, og vise os som raske Mænd!“ Da begyndte de tapreste af Thillerne, Hadd Haarde og Roald Laa, at skyde paa ham, og disse vare saa fortrinlige Skytter, at de skødte tvende Tylfter Pile imod ham lige i hans Bryst, thi der hørte meget til at faae Livet af ham. Disse Mænd gave ham saaledes Bane, efterat han forud havde dræbt sex Kæmper, og desuden tilføiet elleve Kæmper store Saar, og dræbt sexten Mand af de Svenske og Goterne, som stode fremmest i Fylkingen. Og i samme Stund søgte Skjoldmøen Vebjorg haardt frem imod de Svenske og Goterne. Hun søgte frem imod den Kæmpe, som hed Sofnar:Gote, og saaledes havde hun vant sig til at føre Hjelme og Brynie og Sværd, at hun var fortrinligst i Ridderskab, som Stærkod hin Gamle siger. Hun gav Kæmpen store Hug, og angreb ham længe, og et Hug gav hun ham over Rinden, saa hun sønderstaaet Næven og afhug Hagen, men han slog sig da Skægget i Munden, og bed i det, og holdt saaledes

Hagen op til sig. Mange store Bedrifter udførte hun saaledes i Striden; men omsider mødte Thorkel Stivs-
 sind, Kong Rings Kæmpe, hende, og de havde en haard
 Strid sammen, og den endtes med, at han dræbte hen-
 de, efterat hun var bleven overvældet af Saar, og havde
 udviist megen Kjæthed. Nu skete der mange store Be-
 givenheder i en kort Stund, og Fylkingerne seirede veks-
 viis; der fik mangan Mand af begge Hære saa meget,
 at han enten aldrig kom hjem mere, eller i det mindste
 blev skamhugget. Nu trængte Stærkod frem imod de
 Danske; han traf der imod den Kæmpe, som hed Hunn,
 og de havde en Kamp sammen, hvilken endte med, at
 Stærkod dræbte ham, og kort efter een, der vilde hævne
 ham, som hed Ella. Og dernæst søgte han imod een,
 som hed Borgar, og de havde en haard Kamp sammen,
 som sluttede med, at han ogsaa dræbte ham. Stærkod
 løb nu igjennem Fylkingerne med draget Sværd, og ned-
 hug den ene efter den anden; og dernæst nedhug han een,
 som hed Hjort. Og da mødte Skjoldmøen Bisma, som
 bar Kong Haralds Banner, ham; Stærkod gjorde et
 haardt Anfald paa hende; hun sagde da til Stærkod:
 „Nu er Dødnings-Naseri kommen over dig, og nu skal du
 Thuse døe!“ „For skal du dog nodes til at sænke Kong
 Haralds Banner,“ svarede han, og han svang da sit
 Sværd saa drabelig, at han afhug hende den venstre
 Haand; og da kom der en Mand, som hed Brae, Sø-
 kalfs Fader, imod ham, for at hævne hende, men Stærkod
 stak ham igjennem med sit Sværd; og vide omkring paa
 Balpladsen saae man nu Dyuger af døde Kroppe. No-
 get derefter kom en stor Kæmpe, ved Navn Gnepia, imod
 Stærkod, og de havde en haard Strid sammen, inden

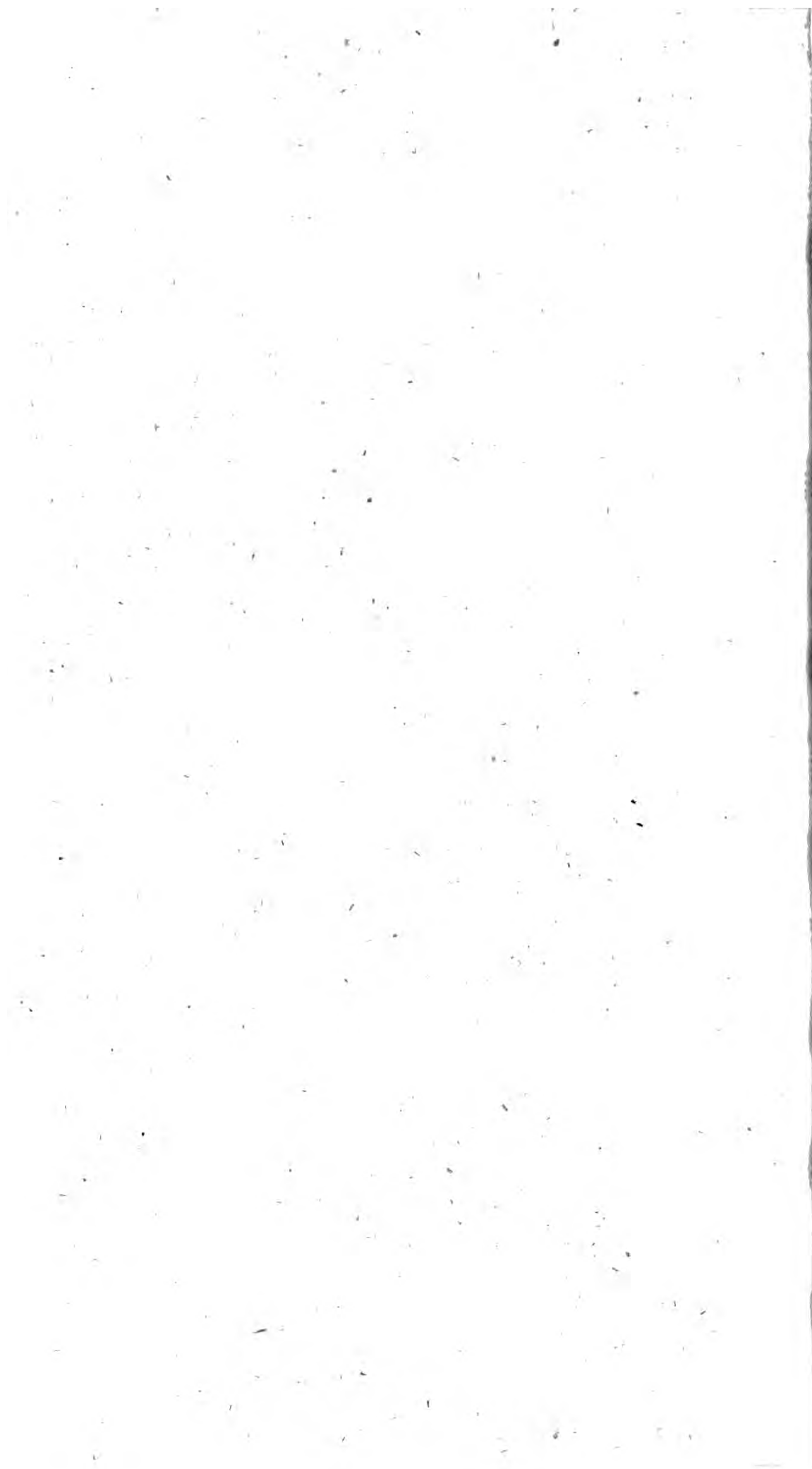
Stærkrod gav ham Banesaar, og dernæst dræbte han en Kæmpe, som hed Hake, og da fik han der mange store Saar i et Dieblif. Han havde faaet et Hug paa Halsen ved Skuldrene, saa at man kunde see ind i Huulheden, og foran paa Brystet havde han et stort Saar, saa at Lungen faldt ud, og han havde mistet en Finger paa den høire Haand. Da nu Kong Harald saae saa stort et Mandefald af sin Huustrop og sine Kæmper, da reiste han sig op paa Knæerne, og tog to Saxe eller korte Sværd, pidskede Hesten, som var for Vognen, haardt frem, og stak med eet Sax i hver Haand, og tilfoiede saaledes mangen Mand Bane med sine Hænder, uagtet han mægtede ikke at gaae eller sidde til Hest. Saa gik nu Kampen en Tid, at Kongen udførte mange store Bedrifter, men da denne Kamp havde varet noget, blev Kong Harald Hildetand slaaet med en Kjolle i Hovedet, saa at Hjerneskalen revnede sønder, og det var hans Banesaar, og det var Brune, som dræbte ham. Da nu Kong Ring saae Kong Haralds Vogn tom, og kunde vide, at Kongen maatte være falden, lod han blæse, og raabte, at man skulde standse Striden. Da de Danske bleve dette vaer, standsede de Slaget, og Kong Ring bød hele Kong Haralds Hær Fred, hvilken de alle modtog. Den følgende Dag om Morgenen lod Kong Ring Balpladsen bese, og sin Frænde Kong Haralds Lig opsoge, og der var falden en stor Mængde Mænd, saa at døde Kroppe laae dyngeviis over det, og det varede til Middag, inden Liget fandtes, og Balpladsen blev ryddet. Da lod Kong Ring tage sin Frænde Kong Haralds Lig, og toe Blodet af det, og berede hæderlig om det efter Fortids Skik; han lod Liget lægge i den Vogn, som Kong Harald havde

fjært paa i Rampen; og dernæst lod han opkaste en stor Hoi, og lod nu Kong Harald fjøre i den samme Bogn og med samme Hest, som han havde i Slaget, og lod ham saa fjøre ind i Høien; og siden blev Hesten dræbt, og Kong Ring lod tage Sadelen, som han selv havde redet i, og gav den til sin Frænde Kong Harald, og bød ham gjøre, hvad han vilde, ride til Valhal eller fjøre did. Han lod dernæst anrette et stort Gilde, og gjøre sin Frænde Kong Haralds Ligfærd. Og før Høien lukkedes, bød Kong Ring alle Stormænd, og alle tilstedeværende Kæmper at gaae til, og kaste i Høien store Ringe og gode Vaaben til Kong Harald Hildetands Hæder; og ders efter blev Høien tilluftet omhyggelig.

Om Sigurd Ring.

10. Sigurd Ring var Konge over Sverrig og Danmark efter Kong Harald Hildetand, og hans Søn Ragnar voxte op ved sin Faders Hof; han var den største og skønneste af alle de Mænd, som nogen havde seet, og han lignede i Udseende sin Moder og hendes Æt, thi det er bekjendt af alle gamle Frasagn, at det Folk, som hedder Alfer, var langt skønnere, end enhver anden Slægt i de nordiske Lande; thi alle hans Moder Alfilds Forfædre og hele Slægten nedstammede fra Alf hin Gamle, hvis Slægt blev kaldt Alfernes Æt. Efter ham opkaldtes de to Hovedaer, som begge siden kaldtes Elve: den ene adskilte hans Rige fra Gotland, den blev derfor kaldt Gotelv; den anden udsprang i det Land, som nu hedder Romerige, og den hedder Romelv. Ragnar lignede i Væxt sin Fader og fædrene Frænder, nemlig Kong Harald Hildetand og Ivar Vidfadme. Da nu Kong Ring begyndte at ældes, og blive tung af Aar, begyndte

ogsaa hans Rige at formindstes, især den Deel af Rige-
 get, som var længst borte. Der var en Konge, som hed
 Adelbrikt, og nedstammede fra Kong Ella, som Haldan
 Ylfing havde dræbt, den Gang han underlagde sig den
 Deel af England, som hedder Nordhumberland; den
 Deel havde Kong Ring og tilforn Kong Harald besiddet.
 Kong Adelbrikt herskede over dette Rige i mange Tider;
 hans Søner hed Uma og Ella, som vare Konger i Nord-
 humberland efter deres Fader. Da Sigurd Ring var
 gammel, stede det en Høst, da han var reden igjennem
 sit Rige Vester-Gotland for at domme Folk efter Lands-
 loven, at hans Svogre Gandalfs Søner kom ham imøde,
 og bade ham at yde dem Hjælp, da de vilde ride imod en
 Konge, som hed Eystein, som herskede over det Rige, som
 da hed Vestmøre, men nu hedder Vestfold. Paa den
 Tid holdtes der Dfringer i Skiringsfal, hvortil Folk
 søgte fra hele Vigen;

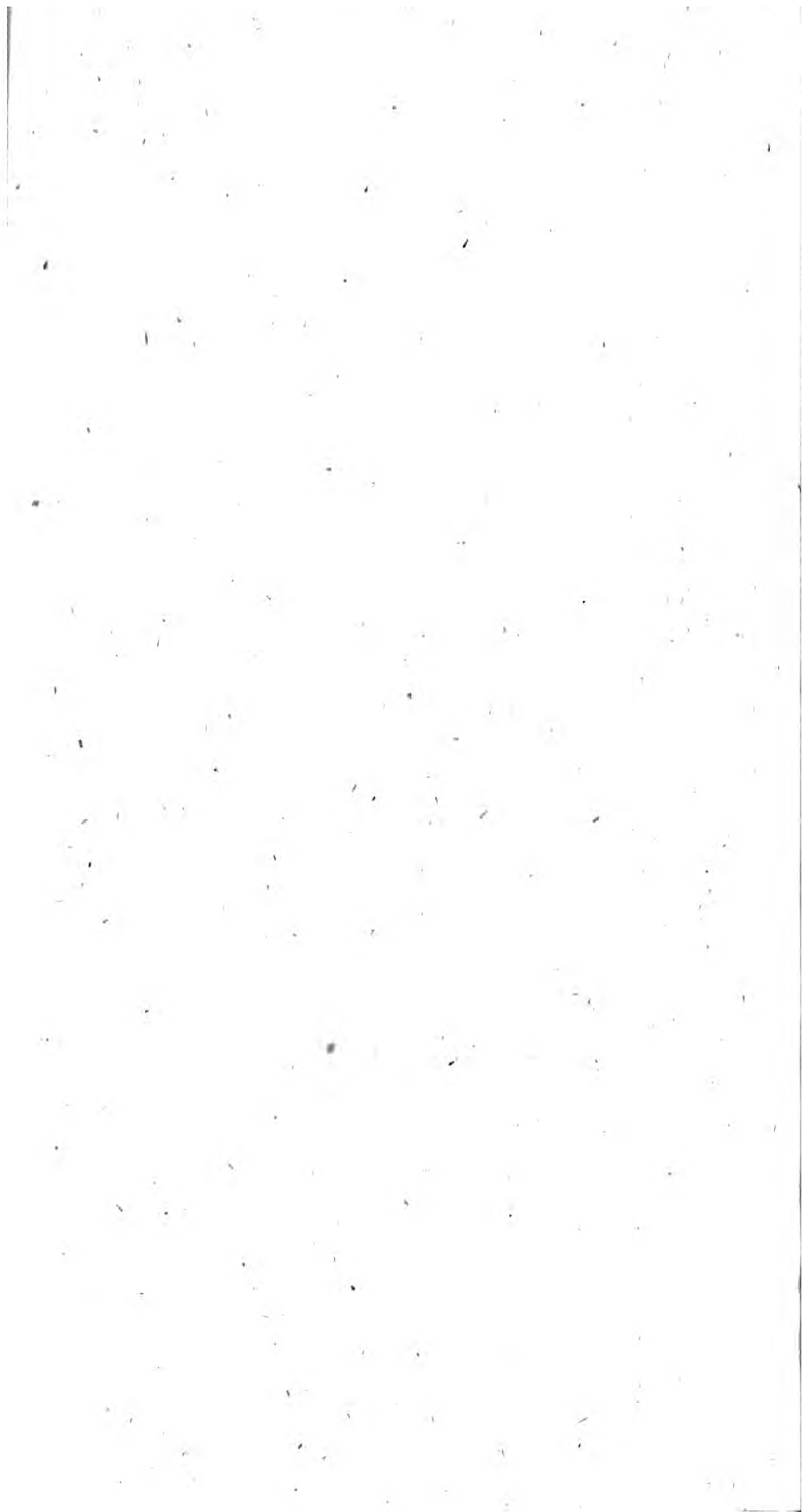

Fortælling om Sørle

eller

Hedins og Høgnæs

Saga.

Her begynder Hedins og Høgenes Saga.

Landet østenfor Banakvißl eller Donfloden i Asien kaldtes Asieland eller Asieheim, Folket, som boede der, Aser, og Hovedborgen Asgaard; der var et stort Offersted. Kongen derover hed Odin; han satte Njord og Frey til Offerguder nærmest sig selv. Njords Datter hed Freya; hun opholdt sig hos Odin, og var hans Frille. I Asien vare til den Tid nogle Mænd, af hvilke een hed Alfrig, den anden Dvalin, den tredie Berling, den fjerde Grev; de boede i Nærheden af Kongens Hal; de vare saa kunsts færdige, at de kunde forarbejde alskens Sager; saadanne Mænd, som de vare, kalder man Dværge. De boede i Klipper, men havde den Gang mere Samfærdsel med Mennesker end nu. Odin elskede Freya høit, og hun var ogsaa den skønneste af Kvinder paa den Tid. Hun havde en Skemme eller adskilt Stue, som baade var smuk og stærk, saa Folk sig, at naar Dørene vare lukkede i Laas, kunde intet Menneske komme ind uden Freyas Tilladelse. Det hændte sig nu en Dag, at Freya gik hen til den Klippe, hvor de ovennævnte Dværge boede. Den var aaben, og Dværgene vare i Færd med at smede et Guldsmykke, som da næsten var færdigt. Freya syntes vel om Smykket, Dværgene syntes ogsaa vel om Freya. Hun spurgte dem, om de vilde sælge Smykket, og bød dem derfor Guld og Sølv og andre gode Kostbarheder. De sagde, at de ikke behøvede Guld, men hver af dem

vilde sælge sin Deel af Smykket, og vilde ikke have andet derfor, end at hun skulde ligge een Nat hos hver af dem; og hvad enten hun nu syntes bedre eller værre om dette, indgik hun dog Betingelsen, og efter fire Nætters Forløb og Vilkaarets Opfyldelse, overgave de Freya Smykket. Hun drog dernæst hjem til sin Bolig, og holdt sig stille, som om intet var foregaaet.

2. Der var en gammel Mand, ved Navn Farbaute, han var gift med en Kone, som hed Laufey; hun var baade smækker og let at omfavne, og blev derfor kaldt Naal. Disse Folk havde en Son, ved Navn Loke; han var ikke stor af Væxt, men af et raskt Udseende; fræk var han i sin Tale, og besad fremfor nogen den Slags Viisdom, som man kalder Suedighed. Allerede i sin unge Alder var han meget listig, og han blev derfor kaldt Loke den Trædste; han drog til Odin i Asgaard, og gav sig i hans Tjeneste. Odin smigrede ham bestandig, i hvad han tog sig for, men ofte paalagde han ham ogsaa besværlige Forretninger, og han udførte dem alle bedre, end man ventede det. Næsten intet, som gik for sig, undgik hans Opmærksomhed, og alt, hvad han vidste, fortalte han til Odin. Det fortælles nu ogsaa, at Loke fik Nys om, at Freya havde faaet Smykket, og ligesaa, hvad hun havde givet derfor; dette fortalte han nu Odin. Da Odin fik dette at vide, sagde han, at Loke skulde hente ham Smykket. Loke sagde, at det neppe var mueligt, fordi ingen kunde komme ind i Stuen uden Freyas Tiljaldelse; men Odin bød, at han skulde drage efter Smykket, og ikke komme tilbage, førend han havde faaet det. Loke gik da skrigende bort, men de fleste vare glade ved, at det gik ham ilde. Han gik nu til Freyas Stue, men

den var tillaaet; han forsøgte at komme ind, men formaede det ikke. Det var koldt ude, og han begyndte at fryse stærkt. Han forvandlede sig da til en Flue, og floi omkring ved alle Laase og langs alle Fældinger, men kunde ingensteds finde saa stor en Aabning, at han kunde komme ind ad den; endelig fandt han dog lige oppe ved Spidsen af Gavlen et lille Hul, som ikke var større, end at man kunde svinge en Naal derigjennem; ad dette Hul skød han sig ind. Da han nu var kommen indenor, havde han Dørene aabne, og lagde Mærke efter, om nogen vaagede, men han saae, at alle sov i Stuen. Han floi nu ind til Freyas Seng, og bemærkede da, at hun havde Smykket om Halsen, og at Spændet vendte ned ad; han forvandlede sig nu til en Loppe, satte sig paa Freyas Kind, og stak saaledes, at hun vaagnede derved og vendte sig, men sov atter ind. Lofe drog nu Loppes hammen af sig, listede derpaa Smykket fra hende, lukkede Dørene op, drog bort, og bragte Odin Smykket. Freya vaagnede om Morgenens, og saae, at Dørene vare aabne, uden dog at være opbrudte, og at det kostbare Smykke var borte. Hun troede nu at vide, hvad List der maatte være foregaaet, og gif, saasnart hun var paa Klædt, ind i Hallen for Kong Odin, og talte til ham om, at han havde ladet udføre en ond Gjerning, i at stjæle hendes kostbare Klenodie fra hende, og bad ham at give hende det tilbage. „Nei,” sagde Odin, „aldrig skal du faae det igjen, saa slet er du kommen til det, med mindre du faaer det udrettet, at saadanne to Konger, som hver have tyve Konger under sig, blive uenige og slaes med hinanden, under saadan Trolddoms Bestemmelse, at de efterhaanden, som de ere faldne, skulle atter staae op og

flaaes, saalænge indtil nogen frissen Mand bliver saa rast, og i den Grad har sin Herres Lykke med sig, at han tør gaae i deres Kamp og dræbe disse Mænd med sine Vaaben; da først skal deres Ufsjæbne endes, hvilken Hovding det saa bliver til Deel, at løse dem fra deres farlige Jdræts Møie og Besværlighed." Dette tilstod Freya, og hun fik nu Smykket tilbage.

3. Den Tid, da 24 Aar vare forløbne fra Fredes fald, herskede over Opplandene i Norge en Konge, som hed Erling. Han havde en Dronning og to Sønner med hende; af hvilke den ældste hed Sørle den Stærke, den yngste Erlend; de vare begge haabefulde Mænd, men Sørle var den stærkeste af dem. Saasnart de havde Alder dertil, droge de ud paa Krigstoge. De sloges i Elfarstjær med Vifingen Sindre, en Søn af Søkongen Hakons Søn Sveiger; der faldt Sindre og hele hans Hær, og i samme Slag faldt ogsaa Erlend Erlingsøn. Derefter styrede Sørle ind i Østersøen, hærjede der, og udførte saa mange store Bedrifter, at det vil blive vidtløftigt, at opskrive dem alle.

4. Kong Halfdan hed en Konge, som herskede over Danmark, og havde sit Sæde i den Stad, som hedder Roeskilde; han var gift med Hvedna den ældre, og havde med hende Sønerne Hagne og Hakon, der vare Mænd, udmærkede i Væxt og Styrke og i alskens Færdigheder. Ogsaa de droge ud paa Krigstoge, saasnart de vare voxne. Nu er det at fortælle om Sørle, at han en Høst styrer til Danmark. Kong Halfdan agtede sig den Gang i et Kongestævne; han var allerede meget til Alders, da dette foregik; han havde et Drageskib saa fortrinligt, at der i Henseende til Styrke og god Jndret:

ning ikke fandtes dets Lige i Norden; det flød for Louget i Havnen, men Kong Halfdan var i Land, for at lade sit Reiseøl brygge. Da nu Sørle saae Dragen, blev han betagen af en saa stor Havesyge, at han for al Ting vilde eie den, og det er ogsaa de fleste's Sagn, at der ikke i de nordiske Lande har været ypperligere Skib med Undtagelse af Dragerne Ellide, Gnod og Ormen hin Lange. Han talte nu til sine Mænd, at de skulde berede sig til Slag: „thi vi ville dræbe Halfdan,” sagde han, „og bemægtige os Dragen.” Paa hans Tale svarede en Mand ved Navn Sævar, som var hans Stavnghjemmer og Staller: „Det er ikke raadeligt, Herre!” sagde han, „thi Halfdan er en stor Høvding og navnkundig Mand; han har ogsaa saadanne to Sønner, at de sikkert ville tage Hævn efter ham, thi de ere meget berømte.” „Lad dem end overgaae Guderne selv!” sagde Sørle, „ligesuldt vil jeg holde Slag mod ham.” De beredte sig da til Strid. Kong Halfdan fik nu Nys derom, han gjorde sig da i Hast færdig, og drog til Skibene med alle sine Mænd, og de beredte sig strax til Slag. Nogle foreskillede da Halfdan, at det, formedelst Forskjellen paa Mandskab, ikke var raadeligt at holde Slag, og at han burde flye; men Kongen sagde, at, før han skulde tage Flugten, før skulde den ene af hans Mænd falde tværs over den anden. De beredte sig nu paa begge Sider, og det kom til et meget haardt Slag, som endtes med, at Kong Halfdan og hele hans Mandskab faldt, hvorpaa Sørle bemægtigede sig Dragen med alt, hvad der paa samme var af nogen Værdi. Siden spurgte Sørle, at Høgne var kommen hjem fra Krigstogene, og laae ved Odinsø; did styrede da Sørle med sine Skibe, og, saasnart han traf Høgne,

fortalte han ham hans Fader Halfdans Fald, og bød ham Forlig og Selvdom og tillige Fostbrødreleg, men Høgne afflog det alt. Siden sloges de, som det fortælles i Sørles Kvad; Hakon gif vel frem, og dræbte Sørles Bannerfører og Stavnghjemmer Sævar; derefter dræbte Sørle Hakon, men Høgne dræbte Sørles Fader Kong Erling. Derpaa sloges Høgne og Sørle, og Sørle faldt for Høgne af Udmattelse og Saar, men Høgne lod ham siden helbrede, hvorpaa de svore sig i Fostbrødreleg, og holdt det vel, saalænge de begge levede; men Sørle levede kortest af dem, og faldt i Østervegen for Vikinger, som det fortælles i Sørles Kvad saaledes:

Varst den Kamplystne

Rjætte Unfører

Faldt i Østervegen

Død paa Valpladsen;

Rjendt for Vikinger

Var ved Miskundhed

Og ved Heltedaa.

Han i Orlogsfærd.

Da Høgne spurgte Sørles Fald, hærjede han i Østervegen samme Sommer, og havde allestedes Seier, og han blev Konge over disse Lande; og man siger da, at der vare tyve Konger statskyldige under ham, og stode under hans Overherredømme. Høgne blev saa navnkundig af sine store Bedrifter og Krigstoge, at hans Navn var ligesaa vel bekjendt nord oppe ved Finernes Boliger, som ude i Paris og allestedes derimellem.

5. Der var en Konge, ved Navn Hjarande, som herskede over Serkland¹; han havde en Dronning, og

¹) Saracenernes Land, d. e. Afrika.

med hende en Søn, som hed Hedin, der udmærkede sig tidlig ved Styrke, Væxt og Færdigheder. Han drog i sin Ungdom ud paa Krigstog, blev Søfonge, og hærjede vidt omkring i Spanien, Grækland og alle nærliggende Riger; han gjorde tyve Konger skatkyldige under sig, saa at alle havde deres Lande i Lehn af ham. Om Vinteren opholdt han sig hjemme i Serkland. Det fortælles, at Hedin engang drog ud i Skoven med sin Huustrop, og, som han var ganske ene paa en aaben Plads, saae han en Kone, stor af Væxt og skøn af Udseende, sidde der paa en Stol; hun hilste høflig paa Hedin; han spurgte hende om Navn, og hun kaldte sig Gondul. De talte dernæst videre sammen; hun spurgte ham om hans store Bedrifter, han fortalte hende alt ligefrem, og spurgte, om hun vidste nogen Konge, som var ham lig i Tapperhed og Manddom, Raskhed og Navnkundighed. Hun sagde, at hun kjendte een, som ikke gav ham noget efter, og under hvem der ligesaavel stode tyve Konger, som under ham, og at han hed Høgne, og boede nord oppe i Danmark. „Vist er det da,” svarede Hedin, „at vi to skulle prøve, hvo af os der er Overmanden.” „Det er nu Tid,” sagde Gondul, „at du gaaer til dine Mænd, de ville lede efter dig;” og derpaa skiltes de; han gik til sine Mænd, men hun blev siddende der tilbage. Strax i Vaarens Begyndelse bereder Hedin sig til Færden; han havde en Drage, og paa den tre hundrede Mand. Han styrede nordpaa i Verden, seilede denne Sommer og den paafølgende Vinter, og kom ved Vaarens Begyndelse til Danmark.

6. Kong Høgne opholdt sig den Gang hjemme,

og da han spurgte, at en berømt Konge var kommen til hans Land, bød han ham hjem til et anseeligt Gjæstebud. Hedin modtog Indbydelsen, og da de sad ved Drikkebordet, spurgte Høgne, hvad Ærende Hedin havde, eftersom han havde faaet Lyst til at drage saa langt nord paa i Verden. Hedin svarede, at hans Ærende did var, at de skulde prøve hinanden i Mod og Tapperhed, Jdrætter og alskens Færdigheder; Høgne sagde, at han var beredt dertil; aarle den paafølgende Dag droge de nu ud at prøve Svømning og Skydefærdighed; de forsøgte ogsaa Turnering og Fægtning og alskens andre Jdrætter, og vare saa lige i dem alle, at ingen kunde see, at nogen af dem overgik den anden. Efterat dette var forsøgt, svore de sig i Fostbrodrelag, og skulde være halvt om alt. Hedin var ung og ugift, men Høgne var noget ældre; han var gift med Herosv, en Datter af Hjørvard, som igjen var en Søn af Heidrek Ulfsen. Høgne havde en Datter, ved Navn Hilde, en saare smuk og forstandig Kvinde; han elskede sin Datter høit, og hun var hans eneste Barn.

7. Det fortælles, at Høgne nogen Tid derefter drog ud paa Krigstog, men Hedin blev tilbage, og skulde passe Riget. Det hændte sig nu en Dag, da det var smukt Veir, at Hedin drog ud i Skoven, at forløbe sig. Han kom ogsaa den Gang bort fra sine Nænder, og traf paa en aaben Plads; der saae han sidde paa en Stol den samme Kone, som han før saae i Serkland, og det forekom ham, som hun nu var meget skjønnere, end forrige Gang han saae hende. Hun hilste ham igjen først, og tiltalte ham med Beulighed; hun holdt paa et Horn med et Laag over; Kongen fattede Kjærlig-

hed til hende; hun bød ham at drikke af Hornet, og da Kongen var bleven varm, og tørstede, tog han mod Hornet, og drak. Men da han havde drukkit, blev det meget underligt for ham, thi han kunde ikke mindes nogen Ting, som forhen var foregaaet; han satte sig da ned, og de talte sammen. Hun spurgte, om han havde faaet nogen Prøve paa Høgenes Jdrætter og Haardsørhed, hvorom hun forhen fortalte ham. „Det er sandt,” sagde han, „thi han stod ikke i nogen Færdighed tilbage for mig, da vi prøvede hinanden, og derfor have vi kaldt hinanden lige.” „Ei ere I dog lige,” sagde hun. „Hvorfor ikke det?” spurgte han. „Derfor,” svarede hun, „fordi Høgne har en Dronning af stor Herkomst, men du har ingen Kone.” „Det gjør ingen Forskjel,” svarede han, „thi Høgne gifter mig snart sin Datter Hilde, som jeg vil beile til, og da er jeg ikke ringere gift end han.” „Førringes vil da din Anseelse,” sagde hun, „om du anholder Høgne om Svogerskab; men snarere skulde du, hvis du ikke fattes Mod og Tapperhed, som du lader til, bortføre Hilde, og dræbe Dronningen paa den Maade, at tage hende og lægge hende ned foran Forstovnen paa Dragen, og lade denne stære hende sønder, naar den bliver fremsat.” Og saaledes var Hedin af det Øl, som han havde drukkit, bleven betagen af Ondskab og Glemsel, at han syntes, at der var ikke andet at gjøre end dette, og han mindedes ikke, at han og Høgne vare Fostbrødre. De skiltes dernæst, og Hedin gik til sine Mænd; dette var ved Sommerens Slutning. Hedin satte nu sine Folk til at gjøre Dragen i Stand, sigende, at han vilde hjem til Serkland. Siden gik han til Fruerstuen, tog Dronningen og Hilde,

hver med sin Haand, og gif ud med dem; hans Mænd toge Hildes Klæder og Rossbarheder; og der var ingen tilstede i Riget, som vovede at sætte sig imod Hedin og hans Mænd, thi han var meget barst. Hilde spurgte Hedin, hvad han agtede, og han sagde hende det. „Gjør ikke saa!“ sagde hun, „thi min Fader vil gifte mig med dig, naar du vil beile til mig.“ „Ikke vil jeg dét gjøre,“ sagde Hedin, „beile til dig.“ „Ja, om det nu end er saa,“ vedblev hun, „at du har bestemt foresat dig at bortføre mig, saa vil du og min Fader dog blive forligte for den Sags Skyld; men hvis du handler saa ilde og umandig, at du ombringer min Moder, da ville J aldrig blive forligte; og saaledes have mine Dromme været, som om J skulle slaaes, og dræbe hinanden, og dog skal en anden end tungere Skjæbne komme over eder, og det vil være mig en stor Sorg, om jeg skal see paa min Fader, at han skal være underkastet Meen og Erolddom, og lige saa lidet kan jeg finde nogen Glæde i, at see dig at lide Trængsel og Besvær.“ Hedin sagde, at han aldrig brød sig om, hvad der vilde ske derefter, men at han ligesuldt vilde udføre sit Forsæt. „Ei kan du nu gjøre derfor,“ sagde Hilde, „thi du raader dig ikke selv.“ Derpaa gif Hedin til Stranden; Dragen blev da fremsat, og han kastede Dronningen ned foran Stavnen, og hun lod der sit Liv, men Hedin gif ud paa Dragen. Da han var ganske færdig til Afreise, fik han Lyst til at gaae ene i Land hen til den Skov, hvori han før var; og da han kom til den aabne Plads, saae han Gondul sidde der paa Stolen. De hilste paa hinanden som Bekjendtere. Hedin fortalte hende nu, hvad han havde foretaget sig, hun yttrede sin Tilfredshed dermed. Hun havde end

det samme Horn som før, og bød ham at drikke deraf. Han tog imod det og drak, og da han havde drukket, overfaldt der ham en Sovn, og han lænede sit Hoved paa hendes Knæ. Da han nu var sovet ind, trak hun sig bort fra hans Hoved, og sagde: „Nu maner jeg dig under alle de Bestemmelser og Vilkaar, som Odin foresagde, og ligesaa maner jeg Høgne og alt eders Mandskab. Dernæst vaagnede Hedin, og saae et Glimt af Gondul, i det hun drog bort, og hun forekom ham nu sort og stor. Nu mindedes han igjen alt, og sandt, at en stor Ulykke havde rammet ham; og han agtede nu at drage etsteds langt bort, at han ikke skulde dagligen høre Besbreidelse for sine onde Gjerninger. Han begav sig da om Bord, lod hurtig løse fra Land, og da Børen var gunstig, seilede han strax bort med Hilde.

8. Høgne kom nu hjem, og fik da at vide, at Hedin var seilet bort med Hilde og den fra Halfdan tagne Drage, og at Dronningen laae der død tilbage. Høgne blev derover meget vred, og bad sine Mænd, at gjøre sig i Hast færdige, og seile efter Hedin. De gjorde nu saa, og havde den ønskeligste Bør; de naaede bestandig om Aftenen til den Havn, hvorfra Hedin Morgenen forud var seilet. Endelig skete det en Dag, da Høgne styrede til Havnen, at Hedins Seil end vare at see ude paa Havet. Høgne styrede da strax efter ham, og det er med Sikkerhed fortalt, at Hedin da fik Modvind, men Høgne beholdt den samme Bør. Hedin lagde da op til den Ø, som kaldes Haa, og lagde sig der til Leie. Høgne fulgte strax efter ham, og da han naaede ham, hilste Hedin ham med Venlighed, og sagde: „Jeg maa nu sige dig, Fostbroder! at der er gaaet en saa stor Ulykke over mig, at in:

gen kan gjøre det godt igjen uden du: jeg har bortført din Datter og din Drage og dræbt din Dronning, men dog ikke bevæget af egen Ondskab, men af onde Spaaedomme og Bestemmelser. Jeg ønsker nu, at du ene afgjør Sagen og dømmer os imellem; ogsaa vil jeg tilbyde dig, at tilbagegive baade Hilde og Dragen, alle Folkene og alt Godset, og drage saa langt ud i Verden, at jeg aldrig skal komme til Norden igjen eller dig for Dine, saa længe som jeg lever." „Jeg vilde have gift dig Hilde," svarede Høgne, „om du havde beilet til hende, og om du end havde bortført hende, saa vilde vi dog være blevne forligte igjen for den Sags Skyld; men nu, da du har bedrevet saa stor en Udaad, at du har skændigen behandlet Dronningen og dræbt hende, nu kan det ikke ventes, at jeg vil tage imod Forlig; men vi skulle nu prøve strax paa Stand, hvo af os der kan hugge størst." „Da er det bedst," svarede Hedin, „om du bestemt vil slaaes, at vi to forsøge hinanden indbyrdes, thi her har du ikke Sag mod nogen, uden mod mig, og det anstaaer ikke, at Uskyldige skulle undgjelde for min Brøde og Udaad." Deres Mænd svarede alle med een Mund, at for skulde den ene falde for Fødderne af den anden, end det skulde tilstædes dem atskifte ene Hug. Da Hedin nu saae, at Høgne bestemt vilde slaaes, bød han sine Mænd at gaae i Land. „Nu vil jeg ikke længer give efter for Høgne," sagde han, „eller undslaae mig for Strid, og hjælpe nu enhver, efter som han har Mod og Mandighed!" De gik da i Land, og sloges; Høgne var meget heftig, men Hedin hug baade med Behændighed og Styrke. Det fortælles med Sandhed, at saa ond en Bestemmelse var forbunden med denne Ufjæbne, at, om de end fløvede

hinanden ned i Skuldrene, stode de dog oppe som tilforn, og sloges. Hilde sad i en Lund, og saae paa denne Kamp. Denne Trængsel og Besvær vedvarede lige fra den Tid, da de begyndte at slaaes, og til den Tid, da Olaf Tryggveson blev Konge i Norge, og man siger, at det varede 143 Aar, inden Skjæbnen bestemte, at denne berømte Mand, Kong Olaf, Hoffinde skulde løse dem fra dette beklagelige Uheld og denne onde Prove.

9. Det fortælles, at Kong Olaf i det første Aar af sin Regjering kom til Den Haa, og lagde sig der til Leie en Aften. Ved denne Tid pleiede forhen Bagtmændene hver Nat at forsvinde, saa at ingen vidste, hvad der blev af dem. Ivar Ljome skulde holde Vagt denne Nat; og da alle vare sovede ind paa Skibet, iførte Ivar sig alle sine Vaabenklæder, tog det Sværd, som Jernskjold havde eiet, og som dennes Søn Thorstein havde givet ham, og gik op paa Den. Da han var kommen derop, saae han en Mand komme gaaende imod sig; han var stor af Væxt, ganske blodig, og saae meget sorgmodig ud. Ivar spurgte denne Mand om Navn; han sagde, at han hed Hedin, og var Hjarandes Søn, og var kommen ude fra Serkland. „Jeg maa sige dig,” saa tiltalte denne Mand ham, „at det, at Bagtmændene ere blevne borte her, maa tilregnes mig og Hagne Haldanson, thi vi og vore Mænd ere blevne underkastede saa ond en Ufjæbne, at vi slaaes baade Nætter og Dage, og dette har varet saa i mange Menneskealdre; Hognes Dotter Hilde sidder og seer derpaa; og dette har Odin lagt paa os, og bestemt det allene til vor Forløsning, at nogen Kristen Mand skal slaaes med os; da skal den, som han dræber, ikke staae op, og da er enhver af os løst fra

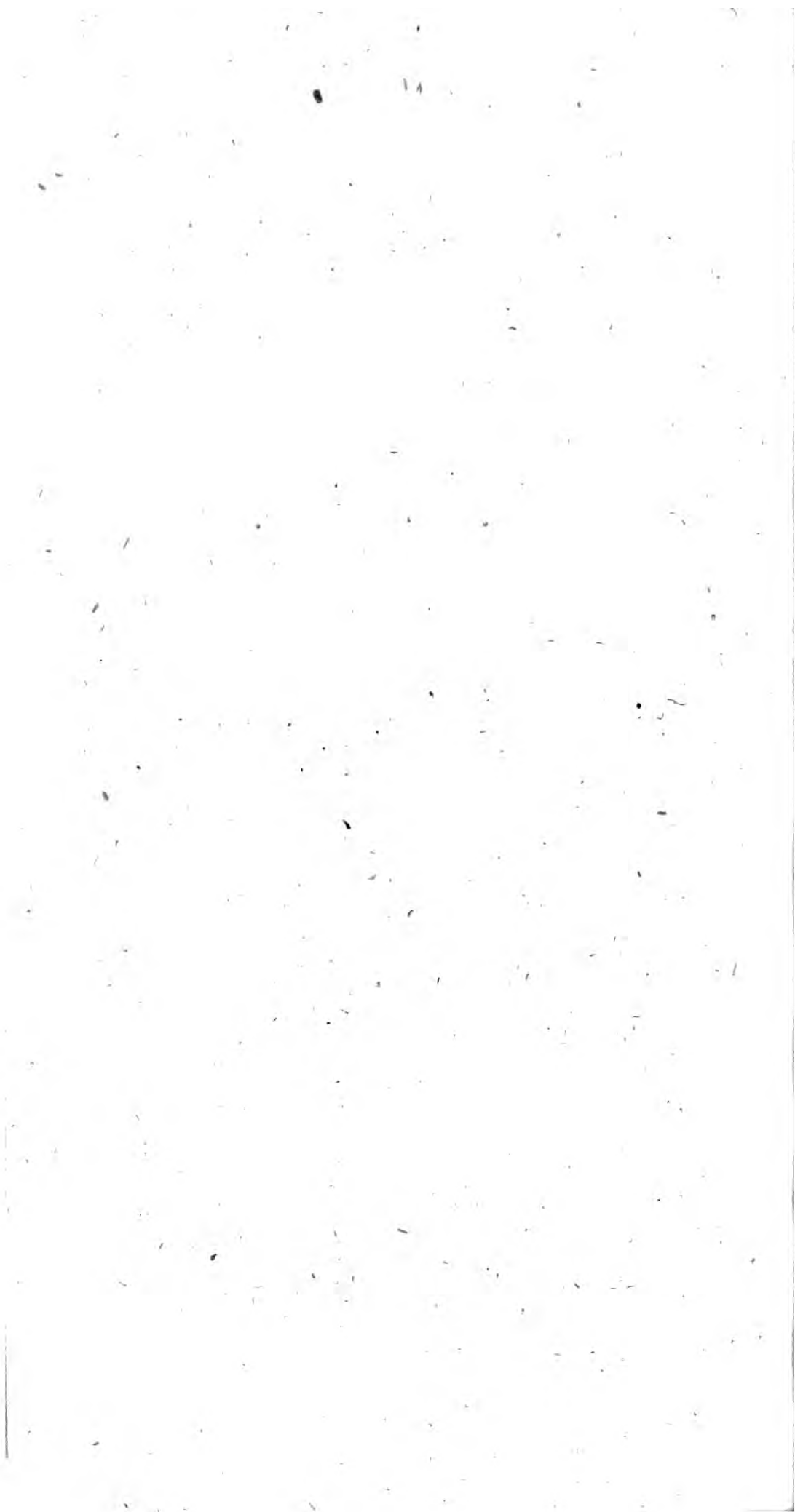
sin Ufjæbne. Nu vil jeg bede dig, at du drager til Kamp med os, thi jeg veed, at du er en god Kristen, og tillige, at den Konge, hvem du tjener, har megen Lykke, og jeg aner, at vi ville af ham og hans Mænd nyde noget Godt." Ivar tilstod at drage med ham. Derved blev Hedin glad, og han sagde nu: „Du skal tage dig i Agt for, ikke at gaae frem mod Høgne, og ligesaa skal du vogte dig for, at dræbe mig for Høgne, thi det staaer ikke i noget Menneskes Magt, at gaae imod Høgne fortil, og dræbe ham, naar jeg forud er død, da han har fortryllende Dine, og staaer ingen; og derfor er det den eneste Raade at faae Bugt med ham paa, at jeg gaaer frem mod ham fortil, og slaes med ham, og du da gaaer bagtil, og giver ham saaledes sit Banesaar, thi det vil være dig en let Sag at dræbe mig, om jeg end lever længst af os alle. De gif dernæst til Slaget, og Ivar saae, at dette var alt sandt, hvad Hedin havde sagt ham. Han gif da bag til Høgne, hug ham i Hovedet, og fløvede ham ned i Skuldrene. Høgne faldt da død paa Stedet, og stod aldrig op mere. Siden dræbte han alle de Mænd, som vare der i Slaget, og tilsidst Hedin, og det var ham en let Sag. Derpaa gif han til Skibene, og da lyste det af Dag. Han gif til Kongen, og fortalte ham alt, som det var foregaaet. Kongen yttrede sin Tilfredshed med hans Gjerning, og sagde, at han havde haft Lykke med sig. Dagen efter gif de i Land, og hen hvor Slaget havde staaet, men de saae intet Spor til de Begivenheder, som der vare foregaaede, men Blod saaes paa Ivars Sværd til Mærke, og aldrig forsvandt Bagtmænd der paa Den siden. Kongen drog efter dette hjem i sit Rige.

Hervors

og

Rong Heidrefs

Saga.

Her begynder Hervørs og Kong Heidreks Saga.

Det berettes i gamle Bøger, at Landene nordpaa ved Gandvig kaldtes Alfheimar, og Landet mod Sønden mellem dem og Halogeland kaldtes Ymisland. Forend Tyrker og Afiens Folk kom til Norden, beboede Niser og Halbriser de nordiske Lande; der skete da megen Sammenblanding af Folkene, i det Niserne toge sig Koner fra Mannheim, og nogle giftede igjen deres Døttre derhen. I Forunheim var en Konge, ved Navn Godmund; hans Gaard hed Grund og Herredet, hvori den laae, Glæfsibval; han var en mægtig Mand, og baade han selv og alle hans Mænd vare saa gamle, at de levede mange Mænds Aldre, og derfor troede Hedningerne, at Udødelighedens Ager maatte ligge i hans Rige; det Sted nemlig er saa sundt et Opholdsted, at Sot og Alderdom bortvige fra enhver, som kommer der, saa at ingen der kan døe. Det berettes, at Folket, efter Godmunds Død, ofrede til ham, og kaldte ham sin Gud. Kong Godmund havde en Søn, der hed Høfund, som baade var forudsæende og viis; han var sat til Dommer over alle de Lande, som laae i Nærheden, og dømte aldrig nogen urigtig Dom; ingen hverken torde eller turde at afvige fra hans Dom. Der var en Mand, ved Navn Arngrim, en Nise og Bjerghoer; han røvede fra Ymisland Uma Ymisdatter, og tog hende tilægte; deres Søn var Herggrim, som blev kaldt Halvtrold; han opholdt sig stundum blandt Bjergriserne, stundum blandt Menneskene;

Han besad Styrke lige med Jætter, var særdeles trylleskyndig og en stor Bersærk. Han røvede fra Jotunheim Dgn Alfasprenge¹, og tog hende tilægte; deres Sønhed Grim. Ved Alafos boede da en Mand, som hed Starkad; han nedstammede fra Thusserne, og lignede dem ogsaa i Styrke og hele sit Væsen; hans Fader hed Storkvid. Dgn Alfasprenge var Starkads Fæstemø, men Hergrim tog hende fra ham, da han engang var dragen nordpaa over Elivoge. Da Starkad kom tilbage, udfordrede han Hergrim til at kæmpe om Møen i Tvekamp. De strede ved den øverste Fos paa Eid; Starkad havde otte Hænder, og hug med fire Sværde paa een Gang; han fik der Seier, og Hergrim faldt. Dgn var tilstede ved deres Tvekamp, og da Hergrim var falden, stak hun sig igjennem med et Sværd, og vilde ikke ægte Starkad. Starkad bemægtigede sig nu alt det Gods, som Hergrim havde eiet, og førte det med sig tilligemed hans Søn Grim, der nu voxte op hos Starkad; Grim blev baade stor og stærk, da han voxte til. Over Landet imellem Gøtelv og Romselv, som da kaldtes Alfheim, herskede den Gang en Konge, ved Navn Alf, som havde en Datter, der hed Alfhild. Hos Kong Alf blev der en Hofst anrettet et stort Disecoffer, og Alfhild tog Deel i Dfringen; hun var den sagereste af alle Kvinder, og hele Folket i Alfheim var skjønnere end alle andre Folk paa de Tider. Men som hun nu om Natten var i Færd med at oversmøre Gudebillederne med Blod, bortrovede Starkad Aladrenge hende, og førte hende hjem med sig. Kong Alf gjorde Løfter til Thor, for at han skulde lede efter Alfhild, hvorpaa Thor dræbte Starkad, og lod Alfhild

¹) d. e. den som nedstammede fra Alferne.

drage hjem til sin Fader, og med hende Hergrims Søn Grim. Da Grim var tolv Aar gammel, drog han ud paa Krigstog, og blev en stor Kriger, og han ægtede Alfs hilds og Starkads Datter Bauggerde. Grim slog sin Bopæl op paa Den Bolm ved Halogeland, og blev siden kaldt Eygrim Bolm. Arngrims og Bauggerdes Søn var Bersærken Arngrim, som boede paa Bolm efter dem; han var en meget berømt Kriger.

2. Medens dette foregik, kom Aftæmænd og Tyr, fer fra Osten, og bosatte sig i de nordiske Lande. Deres Anfører hed Odin; han havde mange Sønner, der alle bleve store og mægtige Mænd. Een af hans Sønner hed Sigurlame; ham gav Odin det Rige, som nu kaldes Garderige; han blev en stor Hovding i dette Rige, og tillige var han den skønneste Mand, man kunde see. Sigurlame ægtede Kong Gylfes Datter Heid; de havde sammen en Søn, der hed Svafurlame. Sigurlame faldt i et Slag, som han holdt med Fættten Thjasse. Da nu Svafurlame spurgte sin Faders Fald, tog han Bestyrelsen af hele det Rige, som hans Fader havde besiddet, og blev en mægtig Mand. Det hændte sig en Gang, at Kong Svafurlame red ud paa Jagt i en Skov, og satte længe efter en Hjort, og naæde den ikke førend næste Dag ved Solens Nedgang; han havde da redet saa langt ind i Skoven, at han ikke vidste, hvor han var. Ved Solens Nedgang saae han en stor Klippe, ved hvilken der stode to Dværge; han forhexede dem med et Maaljern¹ saaledes, at de ikke kunde komme ind i Klippen; han svang dernæst Sværdet over dem. De bade ham om, at de maatte løse deres Liv; Svafurlame spurgte

¹) d. e. et Jern, forsynet med magisk Paaskrift.

dem om Navn; den ene kaldte sig Dyrin, den anden Dvalin. Da Svafurlame vidste, at de vare de kunsts færdigste af alle Dværge, paalagde han dem, at de skulde gjøre ham saa fortrinligt et Sværd, som de mægtede; Fæstet og Haandfanget skulde være af Guld, Skeden og Beltet skulde de ogsaa bestaae med Guld; han forlangte, at dette Sværd aldrig skulde brydes, og aldrig blive rustent, og bide baade Jern og Stene ligesom Klæde, og have Seier i Slag og Enekampe, hvo der end bar det; dermed skulde de løse deres Liv; de tilstode hans Forlangende, og Kongen red hjem. Paa den bestemte Dag kom Svafurlame til Klippen; Dværgerne gæve ham da Sværdet, som var særdeles skönt; men som Dvalin stod i Indgangen til Klippen, sagde han: „Dette Sværd, Svafurlame! skal blive en Mands Bane, hver Gang det bliver trukket, og med dette Sværd skulle tre store Ridingsværker blive udførte; det skal ogsaa blive din Bane.” Da hug Svafurlame efter Dværgerne, saa at begge Sværdets Egge skjultes i Klippen, men Dværgerne løb i det samme ind i den. Svafurlame førte nu dette Sværd, og kaldte det Tyrving, og han bar det i Slag og Enekampe, og havde bestandig Seier. Han fældte i Enekamp sin Faders Banemand Fætten Thjasse, og tog hans Datter Frid, og ægtede hende siden; de havde sammen en Datter, som hed Eyvor, en meget smuk og forstandig Kvinde.

3. Nu maa fortælles, hvorledes Bersærken Urngrim var i Viking, og styrede en stor Hær; han hærjede paa Svafurlames Rige, og holdt et Slag med ham, hvori de kom til at skifte Hug med hinanden. Urngrim havde et stort og udmærket Skjold, besat med store Jern-

plader; Svafurlame hug i Skjoldet, og skar det heelt igjennem, saa at Sværdet stod fast i Jorden; da svang Arngrim Sværdet mod Svafurlames Haand, saa det tog den af, hvorefter Arngrim tog Tyrting, og hug til Svafurlame, og fløvede ham langs igjennem, saa at Sværdet stod fast i Jorden. Siden tog Arngrim der meget Bytte og Svafurlames Datter Eyvør, og førte bort med sig. Arngrim drog derpaa hjem til Bolm, og holdt Bryllup med Eyvør. De havde tolv Søner: Ungantyr var den ældste, den anden Herward, den tredje Seming, den fjerde Hjørvard, den femte Brane, den sjette Brame, den syvende Barre, den ottende Rextner, den niende Tind, den tiende Bue, den ellefte og tolvte to Haddinger; begge disse udførte Arbeide lige med een af hine, thi de vare Tvillinger og de yngste; men Ungantyr udførte to Mandes Gjerning; han var Hovedet høiere end de andre; alle vare de store Bersærker. De fore ud paa Krigstoge strax i deres unge Alder, og hærjede vide om Land, og traf ingen, der havde Styrke eller Dristighed til at staae dem imod; derved bleve de seiersfælle og meget navnkundige; de vare ikke flere sammen paa Skibet end de tolv Brødre, dog havde de ofte flere Skibe i Krigsfærd. Deres Fader havde paa Krigstoge, hvor han havde stredet, bemægtiget sig de berømteste Vaaben: Ungantyr fik Tyrting, Herward Hrotte, Seming Misteltein, dette hentede Thrain siden i hans Høi; de havde alle berømte Holmgangsværde. Det var deres Sædvane, naar de vare ene med deres Mænd, og de fandt, at Bersærkegangen kom over dem, at de ginge op paa Land, og hug i store Stene eller Træer; thi det Uheld var hændet dem, da Bersærkegangen engang kom

over dem, at de havde dræbt deres Mænd og ryddet deres Skibe. Aldrig kom de til nogen Kamp, at de jo havde Seier i den, og derfor var deres Rygte vidt udbredt. Der fandtes ingen Konge, som jo gav dem, hvad de vilde have, for at undgaae deres Anfald. En Tid henhelob saaledes, at de vare paa Krigstog om Sommeren, men opholdt sig om Vinteren hjemme paa Bolm hos deres Fader.

4. Paa Bolms hændte det sig en Juleaften, at man, som Skif og Brug var, begyndte at gjøre Løfter ved Bragebægeret¹. Da gjorde Urngrim's Sønner Løfter: Hjørvard gjorde det Løfte, at han skulde faae en Mø, ved Ravn Ingeborg, en Datter af den svenske Kong Yngve i Upsal, som var den skønneste og forstandigste af alle Kvinder, som talte det danske Tungemaal; ingen anden Kvinde vilde han have, og fik han ikke hende, vilde han falde i Kampen for hende. Om flere af deres Løfter er intet fortalt. Samme Vaar gjorde alle tolv Brødre i Forening en Reise til Upsal, og gik for Kongens Bord; Kongens Datter sad ved hans Side; Hjørvard sagde Kongen sit Løfte og Vrende, og alle de Tilstedeværende horte derpaa; Hjørvard bad Kongen, hurtig at svare ham paa hans Andragende. Kongen tænkte over denne Sag, vel vidende, hvor drabelige disse Brødre vare, og at de vare af berømmelig Herkomst. Hos Kong Yngve vare da de tvende Kæmper og Landværns-mænd, Hjalmar hin Modige og Odd hin Bidtsarne, som ogsaa kaldtes Drvar:Odd. Da Hjalmar hørte, hvad Bersærkerne talte, traadte han frem for Bordet, og sagde

¹) et Bæger, helliget Digtkunstens og Betsalenhedens Gud Brage.

til Kongen: „Kom i Hu, Herre! hvor megen Hæder jeg har skaffet eder, siden jeg kom i dette Land, og hvor mange Slag jeg holdt, for at vinde Lande under eder; jeg har forsøgt eders Rige til det Dobbelte, og holdt Landsbeværn for det; derhos har jeg fra Krigstoge hjemført eder mange Kostbarheder, og været i mange Farer for eders Skyld, og desuden ydet eder min Tjeneste; nu beder jeg eder, at I viser mig Hæder, og giver mig eders Datter, til hvem mit Sind stedse har staaet; og er det tilbørligt, at I heller tilstaaer mig denne Bøn end Berøfkerne, som kun have bedrevet Ugjerninger baade i eders og mange andre Kongers Riger.” Nu grundede Kongen endnu langt mere herpaa, og tyktes, at det var en meget vanskelig Sag, da disse to Høvdinger saa ivrig vare hinandens Medbejlere til hans Datter; Kongen svarede da med disse Ord: „Enhver af eder er saa stor og velbaaren en Mand, at jeg ingen af eder vil nægte Svogerfabet, og beder Møen selv kaare, hvem hun vil have.” Hun svarede, at det var en afgjort Sag, at, om hendes Fader vilde gifte hende bort, da vilde hun have den, som hun kjendte til det Gode, og ikke den anden, som hun allene kjendte af Kygter, der alle vare onde, saadanne som der gik om Urngrim's Sønner. Da Hjørvard horte hendes Ord, udfordrede han Hjalmar til Holmgang¹ sander paa Samsø, og bød ham være hver Mand's Ridning, om han ægtede Møen, forinden denne Enekamp var forsogt. Hjalmar sagde, at han skulde ikke tøve. Holmgang's Tiden blev nu berammet, hvorefter Urngrim's Sønner fore hjem, og fortalte deres Fader Vrendets

¹) d. e. Tvekamp paa en Holm eller asmaalt Plads.

Udfald og om Eneføkampen. Urngrim svarede: „Aldrig har jeg for nu været i Frygt for eders Færd, thi ingens steds kjender jeg Hjalmar's Ege i Mod og Haardsørhed; ham følger ogsaa en Kæmpe, der gaaer ham nærmest i Styrke og Mod.” Mere talte de nu ikke herom.

5. Over Uldeigeborg herskede da en Jarl, som hed Hjartmar; han var meget mægtig og en stor Krieger; han var en god Ven af Urngrim's Sønner, og de havde der steds Tilholdsted. Nu droge Brødrene i Besøg hos Hjartmar Jarl; han anrettede et stort Gilde for dem, paa hvilket Angantyr beilede til Jarlens Datter, som hed Svafa; han fik strax Ja, og Gildet blev da forøget, og deres Bryllup druffet; denne Høitid varede i en halv Maaned, og paa dette Gilde bleve Angantyr og Hjartmar Jarls Datter Svafa førte i een Seng. Da Gildet var forbi, tiltraadte Urngrim's Sønner deres Færd til Samsø; men den sidste Nat, før de fore afsted, drømte Angantyr en Drøm, og fortalte den til Jarlen: „Mig tyktes,” sagde han, „at vi Brødre vare paa Samsø, og fandt der mange Fugle, og dræbte dem alle. Siden forekom det mig, at vi droge til den anden Side af Øen; da fløi imod os tvende Ørne, og det forekom mig, at jeg havde en haard Kamp med den ene; vi satte os til sidst begge ned, og vare da ganske afmægtige; men den anden Ørn stred imod mine elleve Brødre, og tyktes mig, at han var dem alle overlegen.” Jarlen svarede: „Saa dan en Drøm behøver ikke at udtyses, den er Forbud paa mægtige Mænds Fald, og troer jeg, at det nærmest hentyder paa eder Brødre.” De sagde, at de ikke frygtede derfor. „Alle maae fare, naar Døden kalder,” sagde Jarlen, og dermed sluttede de deres Samtale. Efterat

Høitiden var endt, droge Brødrene hjem, men Svafa blev tilbage hos Jarlen. De beredte sig nu til Holmsgangen; deres Fader ledsagede dem til Skibs, og gav dem alle gode Vaaben og Rustninger. „Jeg troer,” sagde han, „at I vilde komme til at behøve gode Vaaben, da I skulle stride mod de tapreste og modigste Kæmper.” De skiltes derpaa, og han ønskede dem Held paa Reisen. Nu seilede de, indtil de kom til Samsø, hvor de toge Havn i Munarvaag. Da Brødrene nu kom op paa Den, kom Bersærkegangen over dem, og de hug i Trærne efter deres Sværdene. Men om Hjalmar berettes det, at han landede med sine Skibe paa den anden Side af Samsø i den Havn, som hedder Unavaag; han havde to Skibe, som begge kaldtes Uffe, og paa hvert hundrede Mand af de raskeste Folk. Da Urngrims Sønner bleve disse Skibe vaer, og havde Formodning om, at det maatte være Hjalmar og Odd hin Vidfarnes, eller, som han ogsaa kaldtes, Drvar-Odds, biottede de Sværdene og bede i Skjolderandene, og Bersærkegangen kom over dem; de vendte sig strax til Skibene, og gik sex ud paa hver Uff. Der begyndte da en heftig Kamp, men der vare raske Folk inden Borde, som alle toge deres Vaaben, og ikke een flyede fra sin Plads, eller talte Angests ord. Bersærkerne gik frem med det ene Bord og tilbage med det andet, og dræbte hvert Menneskes Barn; siden gik de brølende i Land; da sagde Hjarvard: „Den Gang gik vor Fader Urngrim i Barndom, da han sagde os, at Hjalmar og Odd vare de tapreste Kæmper, men nu saae jeg ingen af dem at overgaae de andre.” Angantpr svarede: „Lad os ei beklage os over, at vi ikke have suns

det vore lige; kan ogsaa hændes, at Odd og Hjalmar endnu ikke ere døde." Om Hjalmar og Odd fortælles, at de vare gangne op paa Den, for at faae at vide, om Bersærkerne vare komne, og da de nu kom frem fra Skoven, gif Urngrim's Sønner op paa Land fra deres Skibe med blodige Baaben og blottede Sværde, og da havde Bersærkegangen forladt dem, og i den Mellemtid vare de mindre stærke, ligesom efter noget Slags Sygdom. Odd kvad:

Da første Gang
 Frygt betog mig,
 Da de brølende
 Ginge af Afte,
 Og hylende
 Den bestege,
 Brynieløse de vare,
 Og tolv sammen.

"Det kan du see," sagde Hjalmar, "at vore Mænd ere faldne, og det synes mig rimeligt, at vi ville alle komme til at gjæste i Valhal i Aften;" det var det eneste Angestord, Hjalmar talte. "Ei har jeg nogensinde seet saadanne Djævelle," svarede Odd, "og det er næsten mit Raad, at vi undflye i Skoven; vi to ville ikke mægte at stride mod tolv, som have dræbt de tolv tapreste Mænd i Sverrige." "Nei," sagde Hjalmar, "aldrig ville vi flye for vore Sjender, heller føle deres Baaben, og jeg vil gaae til at strides med Bersærkerne." "Ei skal jeg gjæste hos Odin i Aften," svarede Odd, "og alle disse skulle være døde, inden Aftenen kommer, men vi to skulle leve." At de have talt dette med hinanden, kan sees af de Viser, som Hjalmar kvad:

Typræ Kæmper fore
 Af Krigsflibe,
 Tolv Mænd sammen
 Brynieløse;
 Vi skulle i Aften
 Odin gjæfte,
 To modige,
 Men de tolv leve.

Odd svarede:

Det Ord vil jeg
 Til Svar give:
 De skulle i Aften
 Odin gjæfte,
 Tolv Bersærker,
 Men vi to leve.

Hjalmar og Odd saae da, at Angantyr havde Tyrving i sin Haand, thi det lyste fra det som Solens Straaler. Hjalmar sagde: „Vil du heller stride mod Angantyr ene eller mod hans elleve Brødre?“ „Jeg vil stride mod Angantyr,“ svarede Odd, „han vil give store Hug med Tyrving, men jeg troer bedre min Skjorte end din Brynie til Bedækning.“ Hjalmar sagde: „Hvor kom vi til nogen Kamp, hvori du gif frem foran mig; du vil nu stride mod Angantyr, fordi det synes dig at være en større Heltedaaad; men nu er jeg Hovedmanden i denne Holmgang, og derhos Kongebaaren til Riget; derfor har jeg at raade for os; andet lovede jeg Kongens Dotter i Sverrige, end at lade dig eller nogen anden gaae i denne Enefamp for mig, og jeg vil stride mod Angantyr.“ Odd sagde, at han valgte det, som vilde lede til det fletteste Udfald; men det kom dog til at være, som Hjalmar

vilde; han svang da Sværdet, og gif frem mod Ungantyr, og de viste nu hinanden til Valhal. Ungantyr tog da til Orde: „Det vil jeg,” sagde han, „om nogen af os kommer bort herfra, da skal ingen berøbe den anden hans Baaben, og jeg vil have Tyrving i Høien med mig, om jeg døer, ligesaa skal ogsaa Odd have sin Skjorte, og Hjalmar sine Baaben, og de Dørelvende skulle ikke drage bort, inden de have opkastet en Høi over de Døde.” Hjalmar og Ungantyr gif nu mod hinanden, og kæmpede med den største Hidsighed, og man behøvede ikke at oplyde nogen af dem til Anfald eller Forsvar; de hug baade haardt og tidt, og trene i Jorden indtil Knæerne, og naar Staalene mødtes, saae det ud som et luende Baal; ingen af dem stræbte efter andet end at hugge saa tidt som mueligt; men af deres Kamp skjælvede Jorden, som om den hang i en Traad; de stred saaledes længe, indtil deres Skjolde begyndte at forhugges, og de gabe hinanden mange og store Saar, og ud af deres Næser og Munde stod der en Røg, som af en brændende Døn. Ofte har Odd siden sagt, at aldrig vilde sees mandigere Angreb eller skjønnere Baaben end i denne Enekamp, og det er omtalt vidt omkring i Sagaerne, at der have været saa Mænd til, som have været taprere eller stredet mere mandig. Da Odd og de andre længe havde seet herpaa, gif de hen et andet Sted, og beredte sig til Kamp; Odd sagde til Bersærkerne: „J ville vel følge Krigeres Skif og ikke Trælles, og skal een af eder stride mod mig ad Gangen, og ikke flere, saafremt J ikke mangle Mod.” De tilstode dette. Da gif Hjørvard frem, og Odd vendte sig imod ham; Odd havde saa godt et Sværd, at det bed Staal, som det kunde være

Ræde. De begyndte nu Kampen med store Hug, og det varede ikke længe, inden Hjørvard faldt død til Jorden; da de andre saae det, skiftede de heftig Mine, og bede i Skjolderandene, og Graaden stod dem ud af Mundten. Derpaa stod Herved op, og gik imod Odd, men det gik ligesom før, at han faldt død ned; ved dette Tilfælde hylede Bersærkerne, rakte Tungerne ud, og skare Lænder, brølende ligesom gale Tyre, saa at det gjenlød i Klipperne. Seming styrtede derpaa frem, han var den største af alle de elleve, og gik nærmest Angantyr; han trængte saa heftig ind paa Odd, at denne havde nok med at værge sig for ham; de strede saaledes længe, og man kunde ikke see, hvor der vilde gaae af med Seiren; hele Brynierne huggedes af dem, men Odds Skjorte holdt sig saa godt, at intet skadede ham; da blev Seming saaret, men han gav sig ikke derved, førend næsten alt hans Kjød var hugget af Benene; Odd saae intet Sted paa hans hele Krop, der jo svømmede i Blod, og da alt hans Blod var rundet ud af Aarerne, faldt han med megen Tapperhed, og var strax død. Derpaa stod den ene op efter den anden, men det endtes med, at Odd fældte dem alle; han var da særdeles modig, men ikke saaret. Siden gik han derhen, hvor Angantyr og Hjalmar havde kæmpet; Angantyr var da falden, men Hjalmar sad ved en Tue, og var bleg som et Lig. Odd gik da til ham, og kvad:

Hvad er det, Hjalmar!

Du har Farve skiftet,

Jeg seer dig mattet

Uf mange Bunder;

Din Hjelme er fløvet

Dg Brynien sleden,
 Nu det ude er
 Med dit Liv.

Hjalmar kvad:

Saar har jeg sexten
 Dg sleden Brynie,
 Det fortner mig for Diet,
 Seer jeg ei at gaae;
 Paa Hjertet mig stødte
 Ungantyrks Sværds
 Hvasse Spidse,
 Hærdet i Edder.

Dg end kvad han:

Fem Gaarde sammen,
 Fied jeg i Landet;
 Dog det kjeded mig
 Der at være;
 Nu maa jeg ligge
 Liv berøvet,
 Med Sværdet saaret,
 Paa Samsø.

Huuskarle drikke
 Mjød i Hallen,
 Meget ypperlige,
 Hos min Fader;
 Mangen matter
 Møens Ol,
 Men mig Egges Spor
 Paa Den plager.

Fulgte mig den hvide
 Kongedotter
 Yderst ud paa
 Agnast ;
 Det Ord var sandest,
 Som hun sagde mig,
 At atter komme
 Ikke monne jeg.

Drag du mig hin røde
 Ring af Haanden,
 Bring den til ungen
 Ingeborg!
 Wolde vil det hende
 Vældig Kummer,
 At jeg ei atter
 Til Upsal kommer.

Foer jeg fra Møers
 Fagre Sange
 Billig til Gammen
 Øster med Sote ;
 Færden jeg paastyndte,
 Og foer til Hæren
 Sidste Gang fra
 Hulde Benner.

En Ravn flyver østen
 Fra det høie Træ,
 Og hannem Ornen
 Efter følger ;

Det er den sidste
 Orn jeg mætter;
 Den af mit eget
 Blod skal drikke.

Derefter døde Hjalmar. Odd var der om Natten. Om Morgenen bar han alle Bersærkerne sammen, og begyndte derpaa at opføre en Hoi; Dens Beboere sammensorte efter Odds Anviisning store Træer, og kastede Stene og Sand derover; det var et stort Helteværk og fast gjort; Odd arbejdede derpaa i en halv Maaned; siden lagde han Bersærkerne med deres Vaaben deri, og kastede derpaa Høien til. Dernæst tog Odd Hjalmars døde Legeme, bar det ud paa Skibet, og førte det til Søerrig, fortællende denne Tidende til Kongen og hans Datter. Hun tog sig Hjalmars Død saa nær, at hun sprængtes strax af Sorg, og hun og Hjalmar bleve da lagte i een Hoi, og Urveol blev drukket efter dem. Odd blev der i nogen Tid, men om ham fortælles nu ikke mere i denne Saga.

6. Nu vender Sagaen sig til Hjartmar Jarl; saasnart han spurgte Urngrims Sønners Fald, tyktes det ham en stor Skade. Hans Datter Svafa var da frugtsommelig; hun sørgede meget over sin Mand Ungantyr's Fald, men Jarlen trøstede hende bestandig. Men da Tiden led frem, fødte hun et stort og skjønt Møbarn; mange raadede til, at Barnet skulde tages af Dage, og sagde, at der neppe kunde være Kvindesind i hende, om hun kom til at slægte sine Fædrenesfrænder paa. Hjartmar saae paa Møen, og sagde, at han haabede det vilde være bedre, at hun beholdt Livet, og lagde til: „Det bør mig ogsaa at hjælpe Urngrims Søner efter Evne; det vil

vise sig, om hun kommer til Alderen, at Arngrims Sø-
ner ere ikke aldeles døde; thi jeg troer, at af hende vil
fødes store Vetter og anseelige Mænd;" hun blev siden
overøst med Vand og kaldt Hervor. Hun opfødtes hos
Jarlen, og var stærk som en Dreng; og som hun kom
noget til Kræfter, vænnede hun sig mere til at bruge
Bue, Skjold og Sværd, end til at sye og bordyre; hun
gjorde ogsaa oftere Ondt end Godt; og da Jarlen iret-
tesatte hende derfor, løb hun ud i Skovene, og gjorde
sig der en Skale¹, og dræbte Folk, for at skaffe sig Gods.
Da Jarlen spurgte dette, drog han ud i Skoven med
sin Hær, og tog Hervor fangen; hun dræbte dog mange
Mænd af hans Hær, inden de fik hende fat; han førte
hende nu hjem med sig, og hun opholdt sig derpaa en
Tid hos ham. Det hændte sig engang, at Hervor var
udenfor, hvor der vare nogle Trælle og Arbeidsfolk, og
hun tilføiede dem Ondt ligesom andre. Da sagde en
Træl: „Du, Hervor! vil allene gjøre Ondt, og Ondt
kan man vænte sig af dig, og Jarlen forbyder Folk at
sige dig, hvo der er din Fader, fordi det tykkes ham en
Skam, at du veed det, thi Folk vide meget vel, at en
Svinehyrde laae hos Kongens Datter, og at du er deres
Barn." Hervor blev heftig forbittret over disse Ord,
gik strax for Jarlen, og kvad:

Slægtens Hæder
 At rose ei turde jeg,
 Om hun² har faaet
 Frodmars Vndest;
 En hæderlig Fader
 Troed jeg at have,

¹) en eentlig liggende Bygning. ²) nl. min Moder.

Men nu er sagt mig,
En Svinehyrde.

Farlen kvad :

Livet er for dig
Meget forringet,
Frækn var blandt Kæmper
Din Fader anseet ;
Strøet med Muld
Stander Ungantyr
Sal paa Samsøes
Søndre Kyster.

Hun kvad :

Nu lytter mig,
Fosterfader !
Mine hensarne
Frænder at besøge ;
Eie monne de
Megen Rigdom,
Den skal jeg tage,
Om jeg Livet ei mister.

Nu hurtig skal man
Beredde det fine
Linned, før heden
Bort jeg drager ;
Det er vigtigt,
Da man i Morgen skal
Skære mig baade
Skjorte og Kappe.

Derpaa sagde Hervor til sin Moder, og kvad :

Udstyr mig med alt,
 Som du hurtigst mægter,
 Prude Kone!
 Som en Søn det var;
 Sandt er det, som synes
 I Søvn for mig,
 Fryd for det første
 Saaer jeg her ikke.

7. Da hun var udstyret, drog hun nu eensomt bort, og tog sig Mandsklæder og Vaaben; hun drog til nogle Vifinger, og kaldte sig da Hjørvard; med dem gav hun sig i Følge, og da Hærens Høvding kort efter døde, antog hun Hærens Anførsel. Denne Hjørvard hærjede nu vide om Land, og styrede tilsidst til Samsø, og da Vifingerne havde taget Havn, forlangte Hjørvard af sine Folk, at han vilde gaae op paa Den, og sagde, at man der kunde vente sig Guds i Høien; alle Folkene talte imod, og sagde, at der gif alle Dage saa store onde Bætter, at der var værre om Dagen, end mange andre Steder om Natten. Dog udvirkede han omsider, at der blev kastet Anker, for at ligge der Natten over. Men Hjørvard tog sig en Baad, og roede i Land, og landede i Munarvaag, paa den Tid da Solen var ved at gaae ned. Siden gif han op paa Land; der traf han en Mand, som vogtede en Hjord; han spurgte ham om Tisdender; han svarede: „Du er ubekjendt her paa Den, gik hjem med mig, thi her baader det intet Menneske, at være ude efter Solens Nedgang, og jeg vil strax gaae hjem.“ Hjørvard sagde: „Siig mig, hvor Hjørwards Høie ere.“ Manden svarede: „Du er ilde faren, at du vil spørge om det ved Nattetid, som saa tør spørge efter

midt om Dagen, thi en brændende Ild spiller derover, saasnart Solen gaaer ned." Hjørvard sagde, at han bestemt vilde besøge Høiene. Fæhyrden sagde da: „Jeg seer, at du er en modig Mand, skjønt uforstandig; jeg vil give dig min Halskjæde, for at du skal følge mig hjem." „Nei!" svarede Hjørvard, „om du end giver mig alt, hvad du eier, faaer du mig ikke opholdt." Men da Solen var gaaet ned, hørtes der en stærk Dundren ude paa Den, og Høiildene luede i Veiret; da blev Fæhyrden forfækket, og tog til Beens, og løb ind i Skoven, saa hurtig han mægtede, og saae aldrig tilbage. Om deres Samtale er dette kvædet. Fæhyrden kvad:

Hvad er du for en Mand,
Som til Den er kommen,
Gaf, det er silde,
Til Natteherberge!

Hjørvard kvad:

Ei vil jeg gange
Til Natteherberge,
Thi af Dens Folk
Ingen jeg kjender;
Siig du hurtig,
Før heden du flyer,
Hvilke ere Hjørwards
Høie faldte?

Fæhyrden kvad:

Spørg ei om det,
Klog est du ikke,
Vifingers Ben!
Du est ilde faren;

Fare lad os hurtig,
 Som Fodderne mægte!
 Alt er ude
 Paa natlig Færd.

Hjorvard kvad:

Lad os ei frygte
 Saadan Bragen,
 Om Ild over hele
 Den end brændte!
 Lad ei saa hurtig
 Hedengangne
 Kæmper os skrække!
 Samtale vi ville.

Fæhrden kvad:

Dum tykkes mig
 Den, som heden
 Eensom færdes
 I Rattens Mørke;
 Ild spiller om Een,
 Abnes Høie,
 Brænde Jord og Sump,
 Lad os ile!

Han løb nu hjem til Gaarden, og dermed skiltes de. Hervor saae dernæst, hvor Høildene brændte ude paa Den, og Høibeboerne stode udenfor, og hun gik derhen, og ræddedes ikke, uagtet alle Høiene brændte paa hendes Bei, og hun vadede da frem ligesom i en mørk Taage, indtil hun kom til Bersærkernes Høie; da vendte hun sig til den største Høi, og kvad:

Vaagn du, Angantyr!
 Vækker dig Hervor,

Eneste Dotter af
 Dig og Svafa ;
 Giv mig af Høien
 Det hvasse Sværd, som
 Dværgene smeded
 Til Svafurlame.

Hjørvard! Hervard!
 Kane! Ungantyr!
 Eder alle jeg vækker
 Under Skovens Rodder,
 Rusted med Skjolde
 Og skarpe Sværde,
 Med Hjelm og Brynie
 Og blodig Landse.

I ere blevne,
 Urngrims Søner,
 Mægtige Kæmper!
 Til Muld forvandlede,
 Da ingen ville
 Af Eyvørs Søner
 Med mig mæle
 I Munarvaagen.

Hjørvard! Hervard!
 Kane! Ungantyr!
 Saa gaa det eder
 Alle i Barmen,
 Som om i smulned
 I Myrers Lue;

Om Sværdet I ei giver mig,
 Det som Dvalin smeded,
 Vær ei Drauger¹
 Dyrt Vaaben bære.

Da kvad Angantyr:

Hervor, min Dotter!
 Hvi raaber du saa
 Rædselsfulde Ord?
 Færes du ilde;
 Gal est du vorden
 Og uden Samling,
 Bildt tænkende,
 Bæffer du Døde.

Ei Fader begrov mig
 Eller Frænder andre;
 Tyrping medtog de
 To, som leved,
 Blev det dog ei end
 Een omsider.

Hun kvad:

Sandt du ei siger,
 Saa lade Odin dig
 Ustædt i Høien sidde,
 Som du haver
 Ikke Tyrping,
 Træg est du til
 Arb at yde
 Eneste Barn.

¹) de Dødes Gjenfærd.

Da aabnedes Høien, og det saae ud, som luende Ild
var over hele Høien; da kvad Ungantyr:

Sjunken er Dødsporten,
Høie aabnes,
Hele Økysten
I Ild sig viser;
Og alt er ude,
Om at see sig;
Skynd dig, Mø, om du kan,
Til Skibe dine!

Hun svarede:

Ikke I brænde saa
Baal om Nætter,
At jeg ved eders
Ild ræddes;
Skjelver ei Møens
Modige Hjerter,
Om hun end Draugen seer
I Døren stande.

Da kvad Ungantyr:

Siger jeg dig, Hervør!
Hør til imedens,
Vise Dotter!
Hvad der skal hændes:
Denne Tyrving vil,
Om du troer mig,
Næsten hele din
Æt udlette.
En Son vil du føde,
Der siden skal
Tyrving bære,

Dg troe paa sin Styrke;
 Ham ville Folk
 Heidrek kalde,
 Bældigst under Himlen
 Vil han blive.

Da kvad Hervor:

Jeg tryller eder saa,
 Døde Kæmper!
 At I skulle
 Alle ligge
 Døde med Drauger
 Og i Dybsen raadne;
 Om ei du giver mig, Ungantyr!
 Ud af Høien
 Den for Skjolde farlige
 Hjalmar's Bane¹.

Han kvad:

Unge No! du ligner
 Ikke Mennesker,
 Da du paa Høie
 Banker om Ratten,
 Med udgravet Spyd
 Og med gotist Sværd,
 Med Hjelm og Brynie
 For Hallens Dør.

Hervor kvad:

En Mand jeg tyktes
 Saa fuldt som nogen,
 Inden jeg besøgte

¹) Sværdet, hvormed Hjalmar havde faaet sit Banesaar.

Ebers Sale;
 Kæf dy mig af Høien
 Den som hader Brynier,
 Dværgeſ Arbeid,
 Nytter det ei den at ſkjule.

Da kvad Angantyr:

Under mine Skuldre ligger
 Hjalmarſ Bane,
 Den er ganſke af
 Ild omgiben;
 Ingen Nø jeg kjender
 Oven for Jorden,
 Som dette Sværd tør
 I Hænder tage.

Hun kvad:

Jeg vil gjemme,
 Og i Hænder tage
 Det hvæſe Sværd,
 Om jeg kan faae det;
 Ikke jeg frygter
 Ild brændende,
 Naar Luen ſagtneſ,
 Som jeg ſeer over.

Da kvad Angantyr:

Gal eſt du, Hervør!
 Skjont heltemodig,
 Da du med aabne Dine
 I Ild styrter;
 Heller vil jeg give dig
 Sværdet af Høien,

Mø hin unge!

Kan jeg dig ei nægte.

Sværdet blev da fastet ud i Hervors Haand; da kvad
hun:

Vel gjorde du,

Vifingers Søn;

At du Sværdet

Alf Høien gav mig;

Bedre tykkes mig,

Fyrste! det være,

End om jeg hele

Norrig eied.

Angantyr kvad:

Jkke veed du,

Arme Kvinde!

Ubesindig,

Hvad der glæder dig;

Denne Tyrving vil,

Om du troer mig,

Næsten hele din Æt

Ødelægge.

Hun svarede:

Jeg vil gange til

Svens Heste¹,

Nu er Fyrstens Mø

Bed freidig Hu;

Lidt mig bekymrer,

Fyrstesøn!

Hvad Sønner mine

Siden dele.

¹) Skibene.

Han kvad:

Du skal den eie
 Og ynnde længe,
 Hold du i Balgen
 Hjalmar's Bane!
 Kor ei ved Eggene,
 Edder er i begge;
 Sværdet er værre
 End andet Meen.

Farvel, Dotter!
 Snart jeg giver dig
 Tolv Mænds Liv,
 Om du troe vil,
 Styrke og Raskhed,
 Alt det Gode, som
 Urngrim's Sønner
 Efterlode.

Hun kvad:

Bo I alle,
 (Bort jeg længes)
 Ufsadte i Høien,
 Heden vil jeg ile;
 Snarest jeg tyktes
 I yderste Fare,
 Da Ild brændte
 Trindt omkring mig.

Hervør gik nu ned til Stranden, og da det dagedes, saae hun, at Skibene vare borte; Vikingerne vare nemlig blevne forstrækkede, da de hørte Drønnene, og saae Ildene brænde paa Den. Hun blev nu paa Samsø, indi

til hun kunde komme bort med et andet Skib. Om hendes Færd fortælles intet, førend hun kom til Kong Godmund paa Glæfssval, hvor hun opholdt sig om Vinteren; hun kaldte sig da endnu Herverd, og udgav sig for en Kæmpe; hun blev der særdeles vel imodtagen. Kong Godmund havde mange Mennesker om sig; han var da saa gammel, at det var Folks Sagn, at han intet manglede i hundrede Vintre, dog var han fuldkommen stærk og rask. Hans Søn Hofund havde hele Bestyrelsen over Riget. Da nu Godmund en Dag spillede Skaf, traf det sig saa, at han var uheldig i Spillet, og det gik saa slet for ham, at han blev næsten mat. Kongen spurgte, om nogen kunde understøtte ham med Raad, og hjælpe paa Spillet; da gik Hjerward til, og gav i kort Tid Raad, og han havde ikke styret Spillet længe, inden det stod bedre med Godmunds Sager. Hjerward havde lagt Tyrping i sit Sæde, medens han gik til Spillet; en Mand tog Sværdet op og blottede det; han syntes særdeles vel om det, og det lyste af det, ligesom Solens Straaler. Dette saae Hjerward, og greb Sværdet ud af hans Haand, og dræbte ham, og gik derpaa ud. De andre vilde løbe efter ham, at hævne deres Stalbroder; men da sagde Godmund: „Bærer stille! det er ei saa meget værdt at tage Hævn over Manden, som I troe, thi I vide ikke, hvo han er, og jeg troer, det er en Kvinde; men med det Baaben, som hun har, vil denne Kvinde blive eder dyrt kjøbt, inden I faae Livet af hende.” Der blev da ikke sat efter hende. Hun gav sig nu atter i Følge med Sværfing, og kaldte sig fremdeles Hjerward. Siden var hun paa Krigstog en lang Tid, og var meget seiersfæl; og da hun blev fjed af det, drog hun til sin Morfader

Bjartmar Jarl. Da teede hun sig som andre Møer, og gav sig til at bordsyre og lægge sig efter andre kvindelige Sykler. Nu begyndte hun at blive venfæl, og gav mild paa Penge, og der gif ogsaa et stort Ord af hendes Skjønhed. Dette spurgte Godmunds Søn Hofund, og sagde sig det meget paa Hjerte. Engang kom han at tale med sin Fader, og sagde ham, at han havde i Sinde at gifte sig, og bad ham at give ham Raad, hvor han skulde søge sig en Kone. Kongen sagde: „Det er mit Raad, at du beiler til Hervor hin Væne, Ungantyr's Datter; hun er det bedste Parti, som jeg har spurgt om.” Siden sendte de tolv Mænd til Bjartmar Jarl, at beile til Kvinden; Jarlen optog det vel, og fremsførte denne Sag for Hervor; hun gav ikke noget Afslag, og bad ham raade for hendes Giftermaal. Udfaldet af Sagen blev da, at hun blev fæstet til Hofund; Kong Godmund holdt deres Bryllup hjemme paa Glæstival med megen Pragt; og paa dette Gilde gav han Hofund Kongenavn, Guld og Rige; siden bleve de førte i een Seng; denne Høitid varede en fuld Maaned; og da Gildet var endt, droge Høvdingerne hjem, og fik anseelige Gaver med paa Rejsen. Kong Hofund og Hervor elskede hinanden høit; de havde to Sønner, den ældste hed Ungantyr efter sin Mors fader, den yngste Heidrek; de vare begge store og stærke Mænd, vise og væne. Ungantyr lignede sin Fader i Sindelag, og vilde hver Mand Godt, og baade Kongen og hele Folket elskede ham høit. Men saa meget Godt, han end gjorde, saa gjorde Heidrek endnu mere Ondt; han elskede Hervor høiest. Da han voxte lidt til, sendte Hofund ham til Opfostring hos en Mand, som hed Gissur, og var en viis Mand og stor Kæmpe; hos ham opdroges

Kongesønnen, indtil han var atten Aar gammel, og lærte alskens Idrætter og derhos Ridderskab; han var saa stærk og tapper, at man ingensteds fandt hans Lige; i alle Idrætter var Gissur ham nærmest; Heidrek holdt ved med det samme Sind.

8. Engang holdt Kong Høfund et stort Gilde, og indbød dertil alle Stormænd i hele sit Rige undtagen Heidrek og hans Fosterfader Gissur. Opbragt herover sagde Heidrek, at det var herligt at gjøre noget Afbræk i Gildet i hans Faders Hal. Gissur raadede ham derfra, og sagde, at der var andet, der var bedre, end at drage did til Strid imod hans Fader; han foer alligevel afsted, og sagde, at han vilde gjøre ham noget Ondt. Og da han kom ind i Hallen, hilste han sin Fader og sin Moder; Kongen tog ikke meget kjærlig imod ham, men hans Moder glædede sig meget ved hans Ankomst. Angantyr stod op imod ham, og førte ham til Høisædet, og gav ham Mads ved sin Side; der blev lystelig drukket. Kong Høfund gif tidlig til Sengs om Aftenen, men Gjæsterne bleve siddende at drikke. Heidrek var ikke munter; han sad længe ved Drikningen denne Aften. Da nu Angantyr engang gif bort, steg Heidrek ned fra Høisædet, satte sig paa den lavere Bænk, og talte med de Mænd, som vare ham nærmest, og bragte det ved sin Tale til, at de bleve uenige og gave hinanden onde Ord. Da kom Angantyr tilbage, og bad dem tie, og førte Heidrek til hans Sæde. Da Angantyr en anden Gang var gaaet ud, mindede Heidrek dem om, hvad de havde samtalt; det kom da saavidt, at een af dem slog den anden med den knyttede Næve. Da kom Angantyr til, og bad dem være enige til om Morgenen. Da Angantyr tredie Gang

gif bort, spurgte Heidrek den, som havde faaet Hugget, om han ei torde hævne sig, og sagde, at det ei sømmede sig for en feig Mand at drikke Biin; ved sin Overtalelse bragte han det da til, at den, som var slaaet, sprang op, og dræbte sin Sidekammerat. Heidrek lo derad, og sagde, at Gildet var desto anseeligere, naar den røde Bædske randt over Dugene. I det samme kom Angantyr i Hallen, og harmede sig meget derover; han førte da Heidrek til Sengs. Men da Kongen om Morgenens spurgte, hvad der var skeet, blev han meget opbragt, og sagde: „Ei vil jeg afvige fra den retfærdige Dom, skjønt Heidrek er mig nærpaarørende, og han skal gjøres landsflygtig, ligesom enhver anden, der voldet Manddrab inden Hallen hos os.“ Angantyr og Hervor bade for Heidrek, men det hjalp ikke; de forkyndte nu Heidrek sin Landsflygtighed, men han brød sig kun lidt derom. „Gaaer I for min Fader,” sagde han, „og siger, at jeg beder ham give mig nogle gode Raad.“ De gjorde saa. Da sagde Kong Hofund: „Saa Raad kan jeg give ham, thi jeg troer, at han vil kun slet følge dem, dog fordi I bede mig derom, da vil jeg give ham det første Raad: at han aldrig skal hjælpe den Mand, der har sveget sin retmæssige Herre; det raader jeg ham for det andet; at han aldrig giver den Mand Fred, som har myrdet sin Stalbroder; og det er det tredje Raad: at han ikke tillader sin Kone, ofte at besøge sine Frænder, uagtet hun beder derom; det er det fjerde: at han ikke siger sin Frille alle sine Hemmeligheder; det det femte: at han rider ikke den bedste af sine Heste, om han behøver at skynde sig stærkt; det det sjette: at han aldrig fostrer en anseeligere Mand's Barn, end han er selv; det det syvende: at han aldrig

bryder sit Lofte, naar han har givet nogen Fred; det det ottende: at han fører aldrig mange fangne Trælle med sig; og om han følger alle disse Raad, da troer jeg at kunne haabe, at han vil blive en lykkelig Mand, skjønt han nu maa lide min Dom for hans Overtrædelse af Lovene; men jeg troer det snarere, at han vil ikke holde dette." Derpaa gif Dronningen til sin Søn Heidrek, og sagde ham, hvad Kongen havde raadet ham. Heidrek sagde, at han havde givet Raadene af ond Hu, og at han derfor ikke var skyldig at følge dem. Heidrek beredte sig da til Vortreisen, og gif ud; Dronningen og hans Broder Ungantyr fulgte ham paa Veien. Herver tog da Sværdet Tyrting ud under fra sin Kaabe, og gav Heidrek det, siden hilste han sin Moder Farvel, og bad Ungantyr gaae længere med ham. Denne gjorde saa; han gav da Heidrek en stor Pengepung fuld af Guld; Heidrek takkede for Gaven, og sagde siden: „Stor Forskjel holder jeg for, at der er mellem Kong Hofund og min Moder, og ei veed jeg, naar jeg kan faae gjort saa stor Forskjel paa min Fader og min Moder, som de gjøre i Henseende til mig; min Fader gjorde mig landflygtig, men min Moder gav mig Sværdet Tyrting, som tykkes mig bedre end et stort Rige; jeg skal nu gjøre noget, som han vil synes værst om," sagde han; og han trak da Sværdet, og det lyste meget af det, og funkede som Gnister; han snyste da stærkt, og Bersærlegangen kom over ham; men eftersom Brødrene vare ene sammen, og Tyrting skulde være en Mand's Bane hver Gang det blev trukket, da hug han sin Broder Banehug, og bedrev saaledes det første Nisdingsværk med Sværdet. Da Kong Hofund spurgte denne Tidende, sørgede han meget over sin Søn Ungantyr

tyr; ogsaa mange andre begræd hans Død; Høfund lod ham høisætte efter Datids Skif, og han bød nu, at man skulde sætte efter Heidrek, for at han kunde blive dræbt, men Hervør forhindrede det, saa han undslap i Skovene.

9. Det hændte sig en Dag, da Heidrek gik frem ad en Bei, at der kom nogle Mænd imod ham med en lænkebunden Mand, som var bestemt til Dødsstraf; Heidrek spurgte om, hvad han havde forbrudt sig; de sagde, at han havde svæget sin egen Herre; Heidrek spurgte, om de vilde tage Bøder for ham; de sagde ja dertil; han gav dem en halv Mark Guld; de lode da den Bundne løs; og han tilbød Heidrek sin Tjeneste; denne svarede: „Hvorledes vil du kunne blive mig tro, da du svægede din egen Herre, drag du bort fra mig!“ Kort efter traf Heidrek atter paa nogle Mænd, som førte een bunden med sig; Heidrek spurgte, hvad Dødt denne havde gjort; de sagde, at han havde myrdet sin Stalbroder; han spurgte, om de vilde tage imod Bøder for ham, og bad dem tage derimod, de tilstode hans Bøn; han gav dem en anden halv Mark Guld, og tog imod Manden; denne tilbød ham sin Tjeneste, men han afflog det; dette gjorde han mest for at overtræde sin Faders Raad. Siden traf han nogle Søvikinger, og gav sig i Følge med dem paa Krigstog, og blev en meget grum Sørover, og blev snart vidt berømt af sin Seier og sine Kampe.

10. I denne Tid herskede over Reidgoteland en Konge, som hed Harald; han var da meget gammel, og havde et stort Rige at råde over. Han havde en Datter, der var hans eneste Barn; hun hed Helga, og var en særdeles beleven Kvinde. To Farles hærjede paa Kongens Rige, og han holdt nogle Slag imod dem, men

tabte stedse; de indgik endelig Forlig paa de Vilkaar, at Kongen skulde betale dem Skat hver tolv Maaneder. Heidrek drog nu med sine Skibe til Reidgoteland, og da Kongen spurgte det, indbød han ham til et anseeligt Gilde, og tilbød ham at have der et Tilholdsted. Heidrek tog med Glæde derimod, og gik til Borgen med sin Hær, og opholdt sig der en Tid. Det traf sig nu en Dag, at Kong Harald talte meget Sølv paa Bordet; og da Heidrek saa det, spurgte han: „Hvo skal have Sølvet, Herre! agter I maaskee at kjøbe Kost for det? Jeg skal selv tillægge Betaling for mig og mine Mænd for den Tid, vi opholde os her.“ Kongen sagde, at det hang ganske anderledes sammen: „Disse Penge skulde betales i Skat,” sagde han, „til to Jarler, som have hærjet paa mit Rige, og gjort det megen Skade.“ Heidrek sagde da: „Dette synes mig at være en stor Bannære for en mægtig og vælsdig Konge, at betale Skat til lave og ringe Jarler; flosgere vilde det være, at holde Slag imod dem.“ Kongen sagde, at han havde forsøgt det, men var stedse bleven overvunden; „men maaskee du vover at stride paa mine Vegne, og tager Guld og Sølv i Løn derfor.“ „Om mig veed jeg intet noie,” svarede Heidrek, „men ei havde mine Frænder for mig taget i Betænkning at drage i denne Færd; og vil jeg paa det Vilkaar paatage mig at stride imod Jarlerne, at I vil give mig eders Dotter.“ Kongen tog gunstig derimod, og deres Samtale endtes med, at Jomfruen blev fæstet til Heidrek. Heidrek beredte sig siden til Kamp, og Kongen gav ham en stor og skøn Hær; derpaa drog han imod Jarlerne, og da han kom i deres Rige, begyndte han at hærje og plüandre. Da Jarlerne spurgte dette, droge de imod ham med en stor

Hær, og da de mødtes, kom det til et meget haardt Slag. Heidrek var i Spidsen af Fylkingen, og bar Tyrking i sin høire Haand, og nedhug Jarlernes Mænd som Straa, og hverken Hjelm eller Brynie kunde staae sig for ham; han dræbte alle dem, som vare ham nærmest; han gik nu igjennem Hæren og fældte Folk for Fode, og det endte med, at begge Jarlerne faldt tilligemed den største Deel af deres Folk, men de øvrige flyede; han fik der meget Bytte. Siden drog Heidrek giennem Landet, og gjorde det skat skyldigt under Kong Harald, ligesom det før havde været. Efter saa forrettet Sag drog han igjen tilbage; han havde da faaet en uhyre Mængde Rigdomme, og en stor Seier. Kong Harald tog med særdeles Glæde imod ham, og takkede ham med mange fagre Ord. Der blev da anrettet til Brylluppet, og Heidrek blev gift med Kongens Datter; Kong Harald holdt deres Bryllup med megen Pragt, og han gav Heidrek Kongenavn og Hælften af Riget til Bestyrelse. Han herskede over Reidgoteland længe derefter, og vandt Berømmelse for sin Wiisdom og Seiersælhed. Han havde med sin Kone en Søn, som fik Navnet Ungantyr. Kong Harald avlede ogsaa en Søn i sin Alderdom, han blev kaldt Halfdan; de vare begge meget haabefulde og syntes at overgaae alle andre i Reidgoteland.

11. I den Tid indtraf et stort Uaar i Reidgoteland, saa at det tegnede til, at hele Landet vilde blive øde. Da bleve der foretagne Lodkastninger af vise Mænd, og DfringsSpaadomme fremsagte; men saa lod Gjensvaret, at der aldrig vilde komme godt Uar i Reidgoteland, før end man ofrede den fornemste Dreng der i Landet. Heidrek sagde, at Haralds Søn var den fornemste, men

Kong Harald sagde derimod, at Heidreks Søn var fornemst. Der blev siden stævnet til et Thing; og alle vare da enige i, at Heidreks Søn Angantyr var den fornemste af dem i Henseende til Slægt; men ingen torde fremsføre denne Mening. Man tog da den Beslutning, at lade Kong Hofund paa Glæsisval dømme i Sagen; de fornemste Mænd skulde vælges til denne Færd; men alle undslog sig. Kong Harald og mange andre bade da Kong Heidrek at paatage sig at udføre denne Forretning. Kongen sagde, at det skulde skee, og han lod strax et Skib udruste til Ufreise, og dette besteg mange berømte Mænd med ham. Han seilede derpaa til Nifelund, men da Kong Hofund spurgte hans Ankomst, vilde han strax lade ham dræbe; men Dronning Hervor talte imod, og fik saaledes mæglet imellem dem, at Fader og Søn bleve fuldkommen forligte. Heidrek fremsførte dernæst sit Værende for Kongen, og bad ham dømme i denne Sag. Kong Hofund sagde, at hans Søn var den fornemste i Landet. Kong Heidrek skiftede da Mine, og syntes at hans Sag var i en slet Forsætning, og han bad da sin Fader at give ham et Raad, som kunde hjælpe Drengen til at beholde Livet. Hofund sagde da: „Naar du kommer hjem i Reidgoteland, skal du stævne Folk til Thinge, saavel af dit eget som af Kong Haralds Rige, og sig der min Afgjørelse om din Søn! du skal da spørge, hvormed de ville gjengjælde dig det, om du overgiver dem ham, til at ofre; sig at du er en Udlænding, og at Land og Folk vil gaae fra dig, om det skal gaae i Udførelse; gjør dem da det Forslag, at hveranden af Haralds Mænd, der ere tilstede paa Thinget, skal være i din Magt, paa anden Maade vil du

ikke give Slip paa din Søn; og det skal stadfæstes med Eder, og faaer du det sat igjennem, behøver jeg ikke siden at raade dig, hvad du skal gjøre." Heidrek hilste siden sin Fader og Moder Farvel, og seilede bort fra Niseland.

12. Da nu Heidrek kom tilbage til Reidgoteland, lod han stævne til Thing; Heidrek tog saa til Orde: „Det er min Fader Kong Hofunds Kjendelse, at min Søn er den fornemste her i Landet, og udvalgt til Offer, men derimod vil jeg have i min Magt hveranden af Kong Haralds Mænd, der ere komne til dette Thing, og jeg vil at I skulle stadfæste dette med Ed." Saa stete nu, og da de siden samlede i hans Hær, bade Bønderne, at han skulde overgive dem sin Søn og saaledes forskaffe dem gode Mæringer igjen. Men da Hærene havde skilt sig ad, forlangte Heidrek Trostabs Ed af sine Mænd; de gjorde saa, og svore ham saadan Ed, at de vilde følge ham indenlands og udenlands til at udføre, hvad han fik i Sinde. Da sagde han: „Saa synes mig, at der maa være bødet Odin nok for een Dreng, om Kong Harald og hans Søn og hele hans Hær komme isteden for denne." Han bød da sit Banner at reises, og at anfælde Kong Harald og dræbe ham og hele hans Hær. Derefter lod han blæse i Lurer, og de gik imod Kong Harald og hans Mænd, hvem Kampen snart var uheldig, thi de havde en meget mindre Hær og vare derhos ikke beredte paa Strid; men da de saae, at de ikke kunde undslippe, kæmpede de med megen Tapperhed, og dræbte Kong Heidreks Folk for Fode saa voldsomt, at det syntes uvist, hvo der vilde gaae af med Seiren. Men da Kong Heidrek saae sine Folk saaledes falde hobeviis, styr-

tede han frem med Sværdet Tyrving, og fældte den ene ovenpaa den anden, og det sluttede med, at Faderen faldt med sin Søn og en stor Deel af deres Hær, og Kong Heidrek blev sin Svigerfaders og sin Svogers Vasnemand, og det er regnet for det andet Nidingsværk, som efter Dværgens Bestemmelse skulde udføres med Tyrving. Heidrek lod da Gudealterne bestryge med Kong Haralds og Halfdans Blod, og overgav Odin alle dem, som vare faldne der, istedenfor sin Søn Ungantyr, for at Aaret skulde blive bedre. Men da Dronning Helga spurgte sin Faders Død, tog hun sig det saa nær, at hun hængte sig i Disardalen. Heidrek underlagde sig nu hele Landet, og blev Konge derover; han blev vide navnkundig, og hans Ege fandt man neppe nogensteds paa den Tid.

13. Engang drog Kong Heidrek med sin Hær sydpaa igjennem Huneland, og slog med en Konge, som hed Humle. Han seirede, og Humle flyede; Heidrek bemægtigede sig der meget Gods, og tog tillige Kong Humles Datter, som hed Siffa, og havde hende hjem med sig; han tog hende siden til Frille, og havde hende en Tid hos sig, men næste Sommer sendte han hende tilbage til sin Fader. Hun var da frugtsoommelig, og kort Tid efter fødte hun et Drengbarn; denne Dreng blev kaldt Lodbver, var meget smuk, og syntes allerede i sin unge Alder at overgaae andre; han voxte op i Huneland hos sin Morfader Humle. En Sommer drog Heidrek til Saxland med sin Hær; derover herskede en Konge, som hed Uage; han skikkede Mænd imod Kong Heidrek, anrettede et Gilde for ham, og bad ham tage i hans

Rige, hvad han lystede, og lod sige, at han ønskede at holde Fred med ham. Dette Tilbud modtog Heidrek. Paa Gildet saae han Kongens Datter, som hed Dlaf, og han syntes vel om hende, og beilede til hende; hun blev gift med ham; og Gildet blev da forøget, og deres Bryllup druffet; Kongen gav sin Datter en Medgift i Guld og kostbare Klenodier; Høitiden varede i tyve Dage, hvorefter Kong Heidrek drog hjem med sin Kone Dlaf og en overordentlig Mængde Rigdomme. Heidrek blev da en stor Kriger, og forøgede sit Rige til mange Sider. Dronningen bad ofte om at maatte reise til Saxland, at besøge sine Frænder og Venner, og Kong Heidrek tillod hende det. Drengen Ungantyr var bestandig med hende. Da Kongen nu engang var ude paa Krigstog, reiste Dronningen som sædvanlig til Saxland, at besøge sine Frænder; Kongesønnen reiste med hende. Da Kong Heidrek spurgte dette, styrede han med sine Skibe til Saxland i nogen Afstand fra Kongens Hovedsæde. Der paa gjorde han en Snekke i Stand, seilede til Havnen, og skjulte sig i en Lønvig. Han gik i Land, og een Mand med ham; de kom om Natten til Kongsgaarden, og gik hen til den Skemme eller Udstue, hvori hans Kone pleiede at sove, og Vagtmandene bleve dem ikke vaer. De gik nu ind i Skemmen, og saae, at en Mand laae hos Dronningen; han havde et stort og fagert Haar; Kongen skar en Lok af hans Haar, og tog den med sig. Manden, som var med ham, sagde, at han ellers var vant at hævne ringere Forurettelser. „Ei vil jeg hævne dette dønneshude,” sagde han. Han saae, hvor Ungantyr laae i en anden Seng, og tog ham bort med sig. Siden gik de til Skibs, og Kongen standsede ikke, førend

han kom til sin Hær. Da Dronningen vaagnede om Morgenen, savnede hun Angantyr; hun blev da meget bange og bedrøvet, og fattede nu den Beslutning, at hun klædte en Hund i Ligklæder, og sagde, at Kongesønnen var pludselig død. Om Heidrek er det at fortælle, at han styrede med sine Skibe til Saxernes Konges Havn. Da Kongen blev det vaer, lod han anrette et Gilde, gif selv imod ham og mødte ham med aabne Arme. Heidrek drog til Borgen med hele sin Hær, og satte sig ved Drikkebordet. Da de havde drukket en Tid, gif Dronning Dlof til Drikkebordet, hilste med Glæde paa Kong Heidrek, og flyngede begge Armene om hans Hals. Han tog derimod med Kulde; og saaledes forløb Natten. Om Morgenen spurgte han Dronningen om Drengen Angantyr; hun sagde, at han var pludselig død, og var begravet. Kongen bad, om han maatte see hans Lig; Dronningen sagde, at det kun vilde forøge hans Sorg; han sagde, at han ikke vilde tage sig det saa nær. Heidrek fik da at raade, og man fulgte ham derhen; han lod strax rydde Jorden af Graven; der fandtes da et sammenlagt Klæde og en Hund inden i. Kong Heidrek sagde: „Hvde er min Søn nu bleven forvandet, om han er bleven til en Hund;” han lod derpaa Drengen føre frem, og sagde, at han var skammelig bleven bedraget af Dronningen, og han fortalte nu alt, hvad der var skeet, og bad, at man skulde stævne til Thinge og samle der alle Mænd i Borgen, som mægtede at komme. Da nu den hele Mængde var kommen, talte Kongen saaledes: „Ei er endnu den Guldharede kommen;” da blev der ledt, og der fandtes en Mand i Rokkenet med et Bind om Hovedet; mange undredest over, at den ringe Træl

skulde føres til Thinget. Men da han kom paa Thinget, sagde Heidrek: „Her kunne I see den, som Kongens Datter heller vil have end mig;“ han tog da Loffen frem, og satte den til Haaret, og de passede sammen. Kongen lod ham nu fremsige Sandheden i denne Sag. Kong Aage blev da vred paa sin Datter, og bød Heidrek at affige, hvad Dom han vilde give i denne Sag. Heidrek svarede: „Du, Konning Aage! har steds gjort os Godt, og dit Rige skal derfor være i Fred for os, men din Dotter vil jeg ikke eie længer, og vi skulle være skilte, og jeg tildømmer mig alt det Guds, som hende fulgte hjemmefra; men han, som har ligget hos hende, skal være landsforviist fra begge vore Riger, og bliver han truffen i dem, skal han dræbes.“ Man takkede ham for denne Kjendelse, og syntes at den var retfærdig. Mellem Kongerne holdtes Benskabet vedlige. Derefter skiltes de, og Kong Heidrek drog hjem til sit Rige, og hans Son Angantyr med ham. Han drog da fremdeles ud paa Krigstog, og saaledes gik det en Tid. Engang hærjede han nord paa Finland, og udførte der store Bedrifter. Der tog han en Kv, som ogsaa hed Siffa, saa smuk at ingen tyktes at have seet hendes Lige. Kongen gjorde meget af hende, og førte hende hjem med sig, og hun blev hans Frille.

14. I den Tid herskede over Garderige en Konge, som hed Kollaug; han var mægtig og raadede over mange Lande, derhos var han trofast og en stor Kriger; hans Dronning hed Herborg; de havde to Børn, en Son, som hed Herlaug, og en Datter Hergerde; Drengen var, den Tid disse her i Sagaen fortalte Begivenheder foregik, to Aar gammel, men Datteren var ældre. Kong

Heidrek drog nu til Garderige, og var der til Gilde; han gav megen Afgift paa Kongens Børn, og syntes vel om dem; han fik nu i Sinde at handle tværtimod sin Faders Raad, og bad om Kong Herlaugs Søn til Opfostring. Kongen sagde, at det maatte man ikke vente, at han vilde overgive sin Søn til en Mand, der var bekjendt for mange onde Ting, han som havde sveget sin Svigers fader Kong Harald og andre sine Frænder og Venner. Da sagde Dronningen: „Tal ikke saa, Herre! J har hørt, hvor stor og seiersfæl en Mand han er; det er derfor kloogere, at tage vel imod hans Tilbud, ellers staaer dit Rige i stor Fare.“ „Du vil have en vigtig Stemme i denne Sag,“ svarede Kongen; Udfaldet blev da, at Drengen Herlaug blev overgivet til Opfostring. Heidrek drog da bort fra Garderige og Drengen med ham; han drog nu fremdeles ud paa Krigstog, og Drengen og hans Frille Sifka fulgte ham bestandig, hvor han holdt Strid, og saaledes forløb fem Vintre. En gang styrede Kong Heidrek med sine Skibe til Garderige, og da Kong Rollaug spurgte hans Ankomst, lod han berede et Gilde imod ham, og bød ham hjem med sin Hær. Heidrek tog med Glæde mod Indbydelsen, og han bar sig nu saaledes ad, at han skiftede sin Hær i tre Flokke, den ene lod han passere Skibene, den anden lagde han i Skjul i Skoven, og med den tredie gik han selv til Borgen. Kong Rollaug modtog ham med al Venlighed, og førte ham til Hallen. Der begyndte nu et meget anseeligt Gilde, som varede længe. Mændene morede sig bestandig med at ride ud paa Dyrejagt; og hver Gang Heidrek drog, fulgte Herlaug ham. Da nu Heidrek og Kongesønnet engang redt begge i Skoven, sendte Kongen Drengen til

sin Hær, og bød ham opholde sig der; siden red han hjem efter, og kom silde hjem om Aftenen. Siffa var ube, og hilste ham med Hoviskhed, og da hun kunde see, at han saae forrigfuld ud, lagde hun Armene om hans Hals med megen Bekymring, og sagde siden: „Siig mig, Herre! hvad der volder eder Sorg, og jeg skal snart gjøre det godt, om jeg kan.“ Heidrek svarede: „Dig ene tør jeg siige det, men dog vil jeg, at du intet Menneſke aabensbarer det, thi mit Liv er tabt, om nogen faaer det at vide.“ Hun sagde, at den Kvinde, som agtede at sviige ham, burde brændes paa et Baal. Kongen sagde da: „Jeg var paa Dyrejagt i Dag, og forfulgte en Bildorne, og der hændtes mig da den store Ulykke, at jeg brød mit Spyd, jeg trak da Tyrſing, og dræbte Dyret; og det var udført, før jeg tænkte over, hvad der maatte ſkee, og nu kom Sværdets Egenſkab mig ihu, at det maatte ikke komme i Skeden uden med varmt Menneſkeblod paa sig; der var da intet Menneſke tilſtede uden Herlaug, og jeg var altsaa nødt til at dræbe ham med Sværdet.“ Der næſt gif Heidrek til Hallen, og gif kort efter til Sengs. Siffa gif nu til Dronningen, og lod tydelig mærke, at hun var meget bedrøvet; Dronningen ſpurgte om Aarsagen til hendes Sorg; hun sagde, at hun torde ikke ſiige det. Dronningen bad hende med blide Ord, og ſøgte at overtale hende til at ſiige det. Siffa fortalte nu alt, ligesom Heidrek havde fortalt hende. Dronningen gif nu til Sengs med megen Sorg. Kongen ſpurgte, hvad hun ſørgede over, og hun sagde ham det. Kongen blev da baade bedrøvet og vred, og ſtod op tidlig om Morgen. Han bød nu ſin Huustrop at væbne ſig og dræbe Kong Heidrek og alle hans Mænd; der var da stærk Raaben

brag og Luregang; Heidrek beredte sig til Modværn med det Mandskab, som var hos ham, og det kom til en meget haard Kamp; men da Forskjellen paa Folk var saa stor, faldt Kong Heidreks Mænd som Straa. Kong Heidrek selv værgede sig paa det tapreste, og dræbte med Tyrking saa mange Mænd, at det vilde have været langsomt at tælle dem, og han foer igjennem Hæren ligesom en Løve, naar den kommer i en Gaarestof. Der blev da slaaet en Kreds om ham, men han slog alle dem ihjel, som han kunde naae med Sværdet. Kollaug bød da sine Folk at stænge ham inde imellem Skjolde og Træer; det blev strax gjort, og omsider blev Heidrek tagen fangen. Der gif da to Mænd til, og lagde med stor Voldsomhed Sjæder paa ham; og det sigte de fleste, at det netop vare de to Fanger, som Heidrek forhen befriede fra Døden. Kollaug lod da Kong Heidrek føre til Skoven, og der skulde han brændes paa et Baal, men forend det skete, hørte de Luregang og Vaabenbrag; Kong Heidreks Hær var da kommen, og gjorde et meget heftigt Anfald paa Kollaug og hans Mænd, udfriede Kong Heidrek, og drev hine paa Flugten, og efterat have gjort et stort Bytte, droge de tilbage til deres Skibe. Kong Heidrek seilede derpaa hjem til Reidgoteland, samlede en stor Hær, og styrede med hundrede Skibe til Garderige, hvor han gif i Land med Jld og Sværd, og anrettede store Ødelæggelser. Da Kong Kollaug spurgte dette, rustede han sig til Modværn, og red strax ud af Borgen med sin Hær paa slet Mark imod Kong Heidrek. Han havde da spurgt, at hans Søn Herlaug var i god Behold hos Kongen, og ønskede gjerne, at det kunde komme til Forlig imellem Kong Heidrek og ham; han lod da om Morgenen tidlig

Fredskjoldet hæve i Veiret, og bad Kong Heidrek gaae til Samtale med ham. Heidrek gjorde saa, og begge Hære skulde imedens staae væbnede omkring dem. De gjorde nu omsider vitterligt, at de vare forligte, og Kong Røllaug skulde gifte Heidrek sin Datter Hergerde; derved bleve Folkene glade, og gif dernæst til Hallen; og Hergerde blev nu trolovet med Kong Heidrek. Siden beredes der til et Gilde, og deres Bryllup blev drukket; ingen havde hørt om noget anseeligere Gilde i disse Lande; det varede en Maaned, og da det var endt, fik Høvdingerne Gaver med sig paa Veien. Kong Røllaug gav sin Datter en betydelig Medgift af Guld, Sølv og gode Kostbarheder; ogsaa fik hun Bindland, som ligger nærmest Reidgoteland. Derefter seilede Kong Heidrek hjem med sin Dronning, og de kom til at elske hinanden høit. Han holdt nu aldeles op med at drage paa Krigstog, men gav Love og Landsret. Han udvalgte de tolv visseste Mænd til at dømme i alle de Sager, som angik vigtige Ting i hans Rige, og standsede al Ufred inden Rikets Grændser. Han blev nu en stor og meget vennesæl Høvding. Kong Heidrek lod opføde en Galt, der var saa stor som den største Ox, men saa skøn, at hvert Haar tyktes at være af Guld; Kongen lagde sin ene Haand paa Hovedet af Galten og den anden paa Borssterne, og gjorde det Løfte, at ikke skulde noget Menneske gjøre ham saa meget imod, at han jo skulde erholde en retfærdig Dom af hans retvise Mænd; disse tolv skulde passe Galten; og som det andet Vilkaar, at han skulde fremsætte ham saadanne Gaader, som han ikke kunde udlægge. Paa den Tid døde hans Moder Hervor, og hun blev hæderlig stædt til Jorden efter gammel Skik. Kort

efter fødte Dronning Hergerde et Møbarn, og der blev givet hende Navn, og hun blev kaldt Hervor efter sin Farmoder; hun lærte hurtig alle ridderlige Idrætter allerede i sin unge Alder; Kongen sendte hende til Opfostring hos en Jarl, som hed Ormar; hun var meget smuk.

15. Der var en Mand, som hed Gest, og havde det Tilnavn hin Blinde, han var en mægtig Herse der i Reidgoteland; han var ond, og tilfoiede Folk mange Forurettelser. Han havde tilbageholdt den Skat, Kong Heidrek skulde have, og der var stort Sjendskab imellem dem. Kongen sendte ham Bud, at han skulde komme til ham og underkaste sig hans retvise Mænds Dom; vilde han ikke det, skulde han holde Slag imod ham. Intet af disse Vilkaar syntes Gest godt, og han blev meget bekymret i Sindet, eftersom han vidste sig skyldig i meget Ondt; han tog da den Beslutning, at han osrede til Odin, for at han skulde hjælpe ham; han bad ham overveie hans Sag, og lovede ham en stor Betaling. En Aften silde blev der nu banket paa Døren; Gest hin Blinde gik til Døren, og saae, at en Mand var kommen; han spurgte denne Mand om Navn, og han sagde, at han hed Gest. Siden spurgte de hinanden om de gængse Nyheder; den Fremmede spurgte ham, om der var noget, som han sørgede over; Gest Blinde forklarede ham alt meget nøie; „Jeg vil,” sagde den Fremmede, „drage paa dine Vegne til Kongen, og forsøge, hvad jeg kan udrette; vi ville skifte Udseende og Klæder;” og de gjorde saa. Bonden drog nu bort og skjulte sig, men Gest gik ind og var der om Natten, og alle tyktes at kjende, at det var Gest hin Blinde. Dagen efter gjorde Gest sig færdig til at reise til Kongen; han drog afsted, og standsede ikke, førend

han kom til Narheim; han gik ind i Hallen, og hilste paa Kongen. Kongen taug, og saae vredt til ham. „Herre!“ sagde han, „jeg kom herhid, fordi jeg vilde forliges med eder.“ Da svarede Kongen: „Vil du udstaae mine rets vise Mænds Dom?“ „Ere der ikke flere Raader at løse sig paa?“ spurgte han. Kongen svarede: „Der skulle være flere: du skal fremsætte Gaader, som jeg ei kan raade, og dermed tilkjøbe dig Fred.“ „Dertil er jeg kun lidt duelig“, sagde Gest, „men det vil være haardt at indgaae det andet Vilkaar.“ „Vil du da heller udstaae de Retvises Dom?“ sagde Kongen. „Nei!“ svarede Gest, det foretrækker jeg, at fremsætte nogle Gaader.“ Kongen sagde, at det var godt. Der bleve nu tagne to Stole frem, og de satte sig ned, og Folkene ventede med Glæde, der at skulle høre vise Ord.

Da sagde Gest hin Blinde:

1. Hæve vilde jeg
 Det, jeg i Gaar havde,
 Tænk, hvad det kan være!
 Folkets Mægler!
 Ord det forhindrer,
 Og Ord fremskynder;
 Heidrek Konning,
 Raad du Gaaden!

Heidrek svarede:

2. God er Gaade din,
 Gest hin Blinde!
 Gjettet er den:
 Al standser Brede,
 Vækker Snakksomhed,

Men for andre¹ vikles Tungen om Tænder.

Derpaa sagde Gest:

3. Hjemmefra jeg foer,
Hjemmefra jeg særdeedes,
Saae jeg paa Veien Veie,
Veie var under mig,
Veie var over mig,
Og Veie paa alle Sider;
Heidrek Konning,
Raad du Gaaden!

Heidrek svarede:

4. God er Gaade din,
Gest hin Blinde!
Gjettet er den:
Fuglen derover fløi,
Fisken derunder svam,
Foer du paa en Bro.

Derpaa sagde Gest:

5. Hvad var det for en Drif,
Som jeg drak i Gaar?
Det var ei Vand eller Biin,
Ei Ol eller Mjød
Eller noget Slags Suppe,
Dog gif jeg tørstløs deden;
Heidrek Konning,
Raad du Gaaden!

Heidrek svarede:

6. God er Gaade din,
Gest hin Blinde!

¹) for de Drukne, som berøvet hindres i at snakke.

Gjettet er den:
 Du gif i Solen,
 Skjulte dig i Skygge,
 Der faldt Dug i Dale,
 Da tog du til dig
 Af Natteduggen,
 Roled dermed din Gane.

Derpaa sagde Gest:

7. Hvo er den Svingrende,
 Som gaaer haarde Veie,
 Og haver dem før befaret?
 Noget stærkt han kysser,
 Og haver tvende Munde,
 Ganger paa Guld allene;
 Heidref Konning,
 Raad du Gaaden!

Heidref svarede:

8. God er Gaade din,
 Gest hin Blinde!
 Gjettet er den:
 Paa Naens Blod¹
 Ganger Hammeren,
 Høit den lyder,
 Naar den paa Umbolten kommer.

Derpaa sagde Gest:

9. Hvad er det for et Under,
 Som jeg ude saae
 For Dellings Dørre²?

¹) Guldet. ²) Delling, d. e. Dagens Fader eller Solen; ude for hans Dørre, altsaa: ved Daggryet; eller maaſkee her en Dværg eller Tætte, og da udenfor Klippehuler.

Evende Døde,
Mandeløse,
Saarløg¹ de fogte;
Heidrek Konning,
Raad du Gaaden!

Heidrek svarede:

10. God er Gaade din,
Gest hin Blinde!
Gjettet er den:
Der er ei Land eller Barme
I Smedes Bælge,
De have ei Liv eller Blod,
Dog kan smedes
Sværde for dem
Ved det Pust, de give.

Derpaa sagde Gest:

11. Hvad er det for et Under,
Som jeg ude saae
For Dellings Dørre?
Det har otte Fodder,
Og fire Dine,
Bær høiere Knæer end Bug;
Heidrek Konning,
Raad du Gaaden!

Heidrek svarede:

12. God er Gaade din,
Gest hin Blinde!
Gjettet er den:
Østenfra du gif
Til Husets Dørre,

¹) d. e. Sværde.

Salene at see;
 Du kom der, hvor
 Bævernes Konning¹
 Bæved af Larne Væd.

Derpaa sagde Gest:

13. Hvad er det for et Under,
 Som jeg ude saae
 For Dellings Dørre?
 Sit Hoved det vender
 Mod Høls Bei²,
 Men Fødderne mod Solen;
 Heidref Konning,
 Raad du Gaaden!

Heidref svarede:

14. God er Gaade din,
 Gest hin Blinde!
 Gjettet er den:
 Hovedet paa Løgen
 Vender mod Jordens Skjød,
 Men Bladene mod Himlen.

Derpaa sagde Gest:

15. Hvad er det for et Under,
 Som jeg ude saae
 For Dellings Dørre?
 Haardere end Horn,
 Sortere end Rabnen,
 Blankere end Skjoldet,
 End Skaftet ligere;
 Heidref Konning,
 Raad du Gaaden!

¹) Edderkoppen. ²) Veien til Underverdaen.

Heidrek svarede:

16. God er Gaade din,
Gest hin Blinde!
Gjettet er den:
Du saae paa Veient
Ligge den sorte Agat,
Glindsende mod Solen.

Derpaa sagde Gest:

17. Vare Piger,
Bleghaarede,
Lvende tilsammen,
Søbemad til Stuen;
Den var ei med Hænder æltet,
Ei med Hamre flaaet¹,
Den raske, som det gjorde,
Var ude ved Dørne;
Heidrek Konning,
Raad du Gaaden!

Heidrek svarede:

18. God er Gaade din,
Gest hin Blinde!
Gjettet er den:
En Ham bære Soaner
Med hvide Fjædre,
Nær ved Dør de
Paa Bed² sidde,
Neder de bygged,
Hænder ei de havde,

¹) De forskjellige Maader, som Drik tillavedes paa. ²) Den
tidsvæts af Rødder og Grene byggede Bede.

Eg de lagde
 Ved langhalsket Mage.

Derpaa sagde Gest:

19. Hvilke ere de ranke
 Paa det høie Fjeld?
 Kvinden føder ved Kvinden,
 Møen Affom
 Avler ved Møen,
 Og Mænd ei Vogtersker¹ have;
 Heidrek Konning,
 Raad du Gaaden!

Heidrek svarede:

20. God er Gaade din,
 Gest hin Blinde!
 Gjettet er den:
 Fjeldkvanner² tvende
 Sandt du stande,
 Og den tredie unge;
 Dem imellem.

Derpaa sagde Gest:

21. Fare jeg saae
 Muldet af Jordens Beboer³;
 Og Dgle⁴ sad paa Lig,
 Blind red paa Blind
 Ud Bølgers Veie,
 Da Hesten var liisløs;
 Heidrek Konning,
 Raad du Gaaden!

¹) de som staae paa Høiene ligesom Bagter. ²) b: e. Angelis-
 ker. ³) en dunkel Omfkrivning paa Isen. ⁴) En Drn kan
 ifølge Skalda omnævnes ved en Dgle, da begge føre Navnet ari.

Heidrek svarede:

22. God er Gaade din,
 Gest hin Blinde!
 Gjettet er den;
 En død Hest du fandt,
 Paa et Ißstykke ligge,
 Og en Orn paa Aadstet;
 Det bar paa Isen
 Naens Strøm
 Til Stranden sammen.

Derpaa sagde Gest:

23. Hvad er det for Mænd,
 Som til Thinget ride,
 Enige alle sammen?
 Deres Folk de sende
 Over Landene,
 Boelsteder at bebygge;
 Heidrek Konning,
 Raad du Gaaden!

Heidrek svarede:

24. God er Gaade din,
 Gest hin Blinde!
 Gjettet er den:
 Itrek og Ondot¹
 Gjennem Liders Løb
 Spille glade Skaf,
 Forligt er alt Folket²,
 Som i Posen kommer,
 Men de paa Ruderne vrede.

¹) tvende Tætter. ²) Brifkerne.

Derpaa sagde Gest:

25. Hvad er det for Møer,
Som deres Herre,
Baabenløs, dræbe;
De sorte ham beskytte
Hele Tiden,
Men de fagre ham anfalde;
Heidrek Konning,
Raad du Gaaden!

Heidrek svarede:

26. God er Gaade din,
Gest hin Blinde!
Gjettet er den:
De mørke Brikker hjælpe
I Haandtafl¹,
Men de hvide stride imod.

Derpaa sagde Gest:

27. Hvo er den ene værende,
Som sover i Askedynge,
Gjort han er af Stene,
Har ei Fader eller Moder
Hin Skadelystne,
Der vil han sin Alder dvæle;
Heidrek Konning,
Raad du Gaaden!

Heidrek svarede:

28. God er Gaade din,
Gest hin Blinde!
Gjettet er den:
Askem nærer Ilden,

¹) Det Spil, som Islænderne kalde *kotra*.

Som paa Urnen Njules,
Flintestene den avled.

Derpaa sagde Gest:

29. Hvo er den mørke,
Som over Mulden farer,
Svælger Vand og Ved¹?
For Storm han frygter,
Men for Folk ikke,
Dg er i Riv med Solen;
Heidrek Konning,
Raad du Gaaden!

Heidrek svarede:

30. God er Gaade din,
Gest hin Blinde!
Gjettet er den:
Laagen sig hæver
Fra Gimers Seng²,
Himmelen fordunkler;
Den fuer Solens
Klare Straaler,
Flyer ene Fornjots Søn³.

Derpaa sagde Gest:

31. Hvad er det for et Dyr,
Som dræber Folkets Fæ,
Dg er med Jern
Heel omgivet,
Dtte Horn det haver
Men intet Hoved,

¹) indhyller Skove og Søer. ²) Havet. ³) Hlet, som raa-
dede for Windene.

Dg meget mange det følge;
 Heidrek Konning,
 Raad du Gaaden!

Heidrek svarede: .

32. God er Gaade din,
 Gest hin Blinde!
 Gjettet er den:
 Bjornen det er
 I Haandtaaf,
 Stærk og lumst mod Fæ.

Derpaa sagde Gest:

33. Hvad er det for et Dyr,
 Som Folk beskytter,
 Vær blodig Ryg,
 Dg Saar foran;
 Møder Epyd,
 Sætter sit Liv i Fare,
 Dg sit Legem lægger
 Ved Luven¹⁾ paa Folk?
 Heidrek Konning,
 Raad du Gaaden!

Heidrek svarede:

34. God er Gaade din,
 Gest hin Blinde!
 Gjettet er den:
 Skjolde i Kampen
 Blodiggjøres,
 Bærge dem, som dem bære.

Derpaa sagde Gest:

35. Hvad er det for Hoppere,

¹⁾ Haandens indvendige Muffel.

Som over Lande svæbe,
 Lege meget med Løst?
 Hvidt Skjold de
 Om Vinteren bære,
 Men om Sommeren fort;
 Heidrek Rønning,
 Raad du Gaaden!

Heidrek svarede:

36. God er Gaade din,
 Gest hin Blinde!
 Gjetter er den:
 Ryper falde
 Folkets Sønner
 Sjæderbestjermet Jugl;
 Sjædrene sortnes
 Ved Sommertide,
 Men bleges ved Bjørnens Nat¹⁾.

Derpaa sagde Gest:

37. Hvad er det for Piger,
 Som sorgende gange
 Efter Faders Bestemmelse?
 Mange de have
 Til Meen været,
 Derved de Livet nære;
 Heidrek Rønning,
 Raad du Gaaden!

Heidrek svarede:

38. God er Gaade din,
 Gest hin Blinde!
 Gjetter er den:

¹⁾ b. e. om Vinteren.

Havets Mær,
 Med Edder befængte¹,
 Ddelægge mange.

Derpaa sagde Gest:

39. Hvad er det for Mær,
 Som gange mange sammen
 Efter Faders Bestemmelse?
 Blege Haar de have,
 Hvide Hovedtøi,
 Mænd dem ei kan vogte;
 Heidrek Konning,
 Raad du Gaaden!

Heidrek svarede:

40. God er Gaade din,
 Gest hin Blinde!
 Gjettet er den:
 Ghymer² haver
 Kluge Døttre
 Avlet med Ran,
 Bølger de hedde
 Og Bover,
 Vogte kan dem ingen.

Derpaa sagde Gest:

41. Hvad er det for Kvinder,
 Som alle gange sammen
 Efter Faders Bestemmelse,
 Sjelden ere blide
 Mod Folkets Hær,
 Og maae i Binden vaage?

¹) de med Skum bedækkede Bølger. ²) en Havgub.

Heidrek Konning,
Raad du Gaaden!

Heidrek svarede:

42. God er Gaade din,
Gest hin Blinde!
Gjettet er den:
Det er store Volger,
Egers Døttre,
Voldsomt frem de fare.

Derpaa sagde Gest:

43. Efter Unger den vørne
Næbgaas var meget
Lysten, da hun sammen
Gavntømmer bar;
Hende beskjermed
Halmens Stærekniue,
Dog laae Driffens
Dronnende Knokler¹ under;
Heidrek Konning,
Raad du Gaaden!

Heidrek svarede:

44. God er Gaade din,
Gest hin Blinde!
Gjettet er den:
En And du saae
Paa Eg ligge,
Stedet² var taget
Under en Dres Pande,
Kjæverne danned Gjerbet.

¹) Hornene, som ogsaa brugtes til at blæse i. ²) nemlig til Reden.

Derpaa sagde Gest:

45. Hvo er den store,
Som styrer meget,
Vender Hælften mod Hel?
Folk han hjælper,
Men mod Jordskorpen strider,
Om han har sig en trofast Ven;
Heidrek Konning,
Raad du Gaaden!

Heidrek svarede:

46. God er Gaade din,
Gest hin Blinde!
Gjettet er den:
Ukeret hjælper
Med tykke Louge
Slaadens Folk paa Søen,
Med Spidsen det griber
Med i Jorden,
Vender sig saa mod Hel.

Derpaa sagde Gest:

47. Hvo ere de Brude,
Som paa Brændingsstjær gange,
Og hen ad Fjorden fare?
Haardt Leie have
Hvidkappede¹ Kvinder
Og lege i Havblif lidt;
Heidrek Konning,
Raad du Gaaden!

Heidrek svarede:

48. God er Gaade din,

¹) de som ere smykkede med hvidt Hovedtøi.

Gest hin Blinde!
Gjettet er den:
Bølger og Bøver
Og Sogange alle
Lilstdst paa Skjær sig lægge,
Deres Leie ere
Klipper og Steendys,
I Havblis de enige ere.

Derpaa sagde Gest:

49. Om Somren jeg saae
I Solen ude
En Trop at vaage,
Ei meget-munter,
Drukke Jarler
O! tiende,
Men skrigende
Olfarret stod;
Heidrek Konning,
Naad du Gaaden!

Heidrek svarede:

50. God er Gaade din,
Gest hin Blinde!
Gjettet er den:
Grise tiende
Af Soen drukke,
Men hun af Smerten grynted.

Derpaa sagde Gest:

51. Hvo beboer hvide Fjelde?
Hvo falder i dybe Dale?
Hvo lever aandeløs?
Hvo tier aldrig?

Heidrek Konning,
Raad du Gaaden!

Heidrek svarede:

52. God er Gaade din,
Gest hin Blinde!
Gjettet er den:
Ravnen beboer høie Fjelde,
Dug falder i dybe Dale,
Fisken uden Lande
I Floden lever,
Men den rislende Fos
Aldrig tier.

Derpaa sagde Gest:

53. Møer jeg saae,
Mulden lige,
Stene dem tjente til Leie,
Svart og Sam,
Og Solvidja¹,
Men fagrere de,
Som de fødte af sig;
Heidrek Konning,
Raad du Gaaden!

Heidrek svarede:

54. God er Gaade din,
Gest hin Blinde!
Gjettet er den:
I Asten gjemmes,
Paa Arnen hentæres
De Gloder, som du saae.

Derpaa sagde Gest:

55. Fire gange,

¹) sandsynlig Kul, Aste og Ild.

Fire hænge,
Tvende Veien vise,
To bortholde Hunde,
Een dratter efter
Hele Liden,
Den er stedse smudsig;
Heidrek Konning,
Raad du Gaaden!

Heidrek svarede:

56. God er Gaade din,
Gest hin Blinde!
Gjettet er den:
Koen er det Dyr,
Som du kunde see,
Paa fire Fødder den ganger,
Fire Patte hænge,
Hornene den bestjerme,
Halen hænger paa Bagen.

Derpaa sagde Gest:

57. Paa Seilet sad jeg,
Saae jeg døde Mænd
Bære blodigt Rjød
I Birketræ;
Heidrek Konning,
Raad du Gaaden!

Heidrek svarede:

58. God er Gaade din,
Gest hin Blinde!
Gjettet er den:
Du sad paa Veien,

Der saae du Falken¹ flyve,
 Den en Edderflugt
 I Kloerne² bar.

Derpaa sagde Gest:

59. Hvad er det for et Under,
 Som jeg ude saae
 Foran Døllings Dørre?
 Ti Tunger det haver,
 Og tyve Dine,
 Fyrretyve Fodder,
 Frem skrider den Bætte;
 Heidrek Konning,
 Naad du Gaarden!

Heidrek svarede:

60. Visere tykkes du mig nu,
 End man vente kunde,
 Om du est den, du siger,
 Da du snakker om
 Den So, som ude
 Gik i Gaarden;
 Den blev da slægtet
 Efter Kongens Bud,
 Og gik den med Grise ni.

Derpaa sagde Gest:

61. Hvo ere de to,
 Som til Thinge drage,
 Trende Dine
 Sammen de have,

¹) Falken omnævnes her efter Skjaldebrugen ved dens Ræring, Rædfler, da begge nævnes *valr*. ²) Kloerne lignes ved Birketræets kløstede Grene.

Ti Fodder
Og een Hale begge,
Og svæver saa
Over Landene;
Heidrek Konning,
Naad du Gaaden!

Heidrek svarede:

62. God er Gaade din,
Gest hin Blinde!
Gjettet er den:
Det er Odin,
Da han paa Sleipner rider,
Eet Die har han,
Men Hesten begge,
Med otte Fodder
Hesten traver,
Odin med to,
Hesten ene har Hale.

Derpaa sagde Gest:

63. Siig du mig det ene,
Da du være tykkes
Visere end hver en Konning,
Hvad mælte Odin
I Dret paa Valder,
Før paa Baal han bares.

Heidrek svarede:

64. Under og Ondskab
Og alskens Feighed,
Gaader og Ordspil,
Men ingen disse dine Ord

Uden du selv kan vide,
Dude, elendige Bætte!

65. Kongens Hu nu brændte,
Blotted han Tyrving,
Og agted at hugge Gest,
Men denne sig flux
Til en Falk forvandlede,
Og frelste saa Livet.

66. Gjennem Vinduet flygtes
Falken bort,
Men Kongen hug efter den,
Studsede Stjerten,
Stumpede Fjædrene,
Derfor bær den studsset Hale.

Sværdet traf paa Gumpesjædrene, og tog dem af, og ders for er Falken bestandig siden studsset paa Stjerten. En Hoffinde var tilstede, og han maatte falde for Sværdet. Da sagde Odin: „Fordi du, Kong Heidrek! hug Sværdet efter mig og vilde dræbe mig, og selv overtraadte den Fred, du satte imellem os, da skulle de værste Trælle blive din Bane.” Derpaa fløi Odin bort, og dermed skiltes de.

16. Noget derefter beredte Kongen sig til at drage hjemmefra, og agtede at give sit Rige Love. Han havde bestemt at ville overnatte under de Fjelde, som kaldes Hava: desseldene. Folket syntes, at hans Dagreise var overs ordentlig lang; Kongen bød, at den hurtigste Hest skulde udvælges til ham at ride paa; til at reise med valgte han sig ni Trælle, som vare tagne i Vesterviking i Skot:

land; der bleve givne dem de bedste Rideheste; de rede nu, tilligemed mange andre, med Kongen; Kongen red saa stærkt, at ingen kunde følge ham uden Trællene og saa andre; de naaede nu om Ustenen under Havades fjelde, og reiste der deres Telte. Men da nu Kongen og hans Mænd vare indsovede, stode Trællene op, og dræbte hele Vagten; siden gik de ind i Teltet hen hvor Kongen laae; der toge de Tyrving, trak det ud, og myrdede med det Kong Heidrek og alle dem, som vare der inde; og det er regnet for det tredie Riddersværk, der efter Dværgens Forudsigelse skulde udføres med Tyrving; denne Sværdets Bestemmelse af Skjæbnen var altsaa nu fuldendt. Trællene førte nu Tyrving bort med sig, og tillige alt det af nogen Bærði, der var i Teltet. Om Morgenen efter kom Kong Heidreks Mænd, og fandt ham død; de sendte da Bud hjem, at berette Ungantyr denne Tidende; han lod strax opføre en stor Høi under Havades fjelde paa det Sted, hvor Kongen var dræbt; denne Høi blev opført af Tømmer og bygget meget stærk; deri blev Heidrek lagt tilligemed de Mænd, som vare myrdede med ham. Siden blev stævnet til Thinge, og Ungantyr tagen til Konge over alle de Riger, som Kong Heidrek havde besiddet. Paa dette Thing gjorde han det Løfte, at han aldrig skulde sætte sig i sin Faders Høisæde, førend han havde hævnnet ham. Kort efter drog Ungantyr ene bort, uden at nogen vidste deraf, og drog vidt omkring for at lede efter Trællene, der havde dræbt hans Fader. Engang gik han til Eoen langs den Aa, som hedder Greipaa; der saae han tre Mænd paa en Baad, som sad og fiskede; dernæst saae han, at een af Mændene trak en Gift op, og raabte til en anden, at

han skulde række ham Fiskekniven, at skære Hovedet af Fiskekniven med, men denne sagde, at han ikke kunde undvære den. Hin sagde derpaa: „Tag da Sværdet i Kahytten, og giv mig!“ men denne tog og blottede det, og skar Hovedet af Fiskekniven, og da kvad han denne Vise:

Det undgjalde Gjedden
 Foran Greipaa's Munding,
 At Heidrek blev veiet
 Under Havadesjelde.

Angantyr kjendte strax Tyrving, gik da bort i Skoven, og skjulte sig der. Fiskerne roede siden i Land, og gik til et Telt, som de havde, og lagde sig til at sove. Men strax ved Midnat kom Angantyr der, slog Teltet ind over dem, og dræbte dem alle ni, tog derpaa Tyrving, og havde det til Mærke paa, at han havde hævnnet sin Fader. Angantyr drog dernæst hjem; siden lod han anrette til et stort Gilde i den By i Narheim, som hedder Dampstad, og af nogle kaldes Ernarherred, det var til den Tid Hovedborgen i Reidgoteland; og han drak der Urvesl efter sin Fader. Disse Konger herskede da over Landene:

Man sagde, at Humle
 For Hæren raaded,
 Gissur over Gøter,
 Over Gøter Angantyr,
 Baldar over Daner,
 Over Valler¹ Alfjar,
 Alfref hin Frækne
 Over det engelske Folk.

¹) de Franke.

Kong Heidreks Søn Lodbeg opsødtes hos sin Morfader Humle, som før blev berettet, og var en særdeles deilig og djærv Mand. I den Tid var det en gammel Talebrug at sige, at en Mand var født med Vaaben eller Heste, men Talen var her om de Vaaben, som vare gjorte til ham, da han blev født, ligesom ogsaa Kvæg, Dyr og Heste, om de vare fødte paa samme Tid, og det blev alt sagt, da det ansaaes for en Hæder for fornemme Mænd, ligesom her berettes om Lodbeg Heidreks Søn:

Lodbeg blev da født
 I Huneland,
 Med Sax¹ og Sværd
 Og siden Brynie,
 Med guldsmykket Hjelm
 Og hvas Raarde,
 Med en Hest vel tæmmet
 I den hellige Skov.

Lodbeg spurgte nu sin Faders Død, og tillige at hans Broder Angantyr var tagen til Konge over alle de Riger, som hans Fader havde besiddet. Humle og Lodbeg vilde nu, at han skulde drage, at kræve Arv af sin Broder Angantyr, først med gode Ord, som her berettes:

Lodbeg red fra Osten,
 Heidreks Arving,
 Kom til Gaarden,
 Der hvor Gøter boed,
 Til Narheim,
 Arv at kræve;

¹) d. e. et kort Sværd.

Der drak Angantyr
Arvesøl efter Kong Heidrek.

Nu kom Lodbær til Narheim med en stor Hær, som her fortællæs:

En Mand traf han uden
For høien Sal,
Og ham, som silde var ude,
Siden tiltalte:
Ind gaf du, Kæmpe!
I høien Sal,
Bed Angantyr
Gjensvar mig give!

Denne gif ind for Kongens Bord, hilste Kong Angantyr, og sagde derpaa:

Her er Lodbær kommen,
Heidreks Arvetager,
Broder din,
Som ei længe venter;
Stor er den Mand
Paa Hestens Ryg,
Drotten vil nu
Med dig tale.

Da Kongen hørte dette, kastede han Kniven paa Bordet, og gif bort fra det; kastede en Brynie over sig, og tog et hvidt Skjold i den ene Haand, og Sværdet Tyrting i den anden; da blev der en stor Lummel i Hallen, som her fortællæs:

Støi blev nu i Salen,
Folk sig reiste med Kongen,
Enhver vilde høre,
Hvad Lodbær talte,

Dg det som Angantyr

Gav til Gjensvar.

Da sagde Angantyr: „Velkommen her hos os, gaf ind med os at drikke! Vi ville drikke Mjød efter vor Fader, til Hæder for os alle, og gjøre et Urvesl saa anseeligt, som vi formaae det.” Lødver svarede: „I anden Hensigt droge vi hid, end for at fylde vor Bøm;” da kvad Lødver:

Have vil jeg Hælsten
 Af det, som Heidrek eied,
 Af Skjold og af Sværdet,
 Af Skatten tillige,
 Af Ro og af Kalv,
 Og af den klaprende Kværn;

Af Trælle og Trælkvinder
 Og deres Afkom,
 Af den kostbare Skov,
 Som kaldes Myrkvid,
 Af den hellige Grav,
 Som er paa Folkets Bei;

Af den fagre Steen
 I Dampstad,
 De halve Borge,
 Som Heidrek eied,
 Land og Folk
 Og lyse Ringe.

Angantyr kvad:

Briste skal før, Broder!

Det blegghvide Skjold,
 Og folde Spyd
 Komme mod hinanden,
 Og mangan Kæmpe
 I Græsfet bide,
 Hørend Tyrving
 I to jeg deler,
 Eller dig, Humles Affom!
 Halv Arv jeg giver.

Og fremdeles kvad Angantyr:

Jeg vil byde dig
 Kostbarheder,
 Og en Mængde Skatte,
 Saa mange som jeg kan;
 Tolv hundred Mand jeg giver dig,
 Tolv hundred Heste,
 Tolv hundred Svende,
 Som Skjold bære.

Hver Mand jeg giver
 Gaver i Mængde,
 Andet bedre,
 End han selv kan skaffe,
 Til hver en Mand
 En Mø jeg giver,
 Hver Mø jeg spænder
 Et Smykke om Halsen.

Vil jeg dig fiddende
 Med Solv omgive,

Dg dig gangende
 Med Guld indfatte,
 Saa paa alle Sider
 Dingle Ringe,
 Trediedelen af Gotefolket,
 Det skal du raade over.

17. Kong Heidreks Fosterfader, Gisfur Gertin-
 gers Hjelper, var da hos Kong Angantyr; han var den
 Gang meget gammel; da han horte Angantyr's Tilbud,
 syntes han, at han bød for meget, og sagde:

Dette skal tages
 Af Trælkvindbarnet,
 Trælkvinders Dattersøn,
 Om end avlet af en Konning;
 Slegfredbarnet da
 Paa Høien sad,
 Den Gang Fyrsten
 Urven skifted.

Lodver blev nu meget vred, da han blev kaldt et Træl-
 kvindbarn og et Slegfredbarn, om han modtog sin Bro-
 ders Tilbud. Han drog da bort derfra med alle sine
 Mænd tilbage til Huneland til sin Morfader Kong Humle,
 og sagde, at hans Broder Angantyr havde tilbudt ham
 Trediedelen til hans Part. Kong Humle spurgte nu he-
 le deres Tale, og blev meget vred over, at hans Dat-
 tersøn Lodver blev kaldt en Trælkvindesøn; han sagde:

Sidde vi skulke i Vinter
 Og vel leve,
 Drikke og dømme
 Om dyre Smykker,
 Lære Hunner

Vaaben at gjøre,
Som vi dristigen
Skulle frembære.

Dg fremdeles kvad han:

Vel skal vi, Lodbver!
Hæren ruste
Dg hidfigen
Kampen begynde;
Med tolv Vintres Dreng
Dg to Vintres Foler
Saa skulle Hunners
Hære samles.

Kong Humle og Lodbver sade nu rolige denne Vinter; om Vaaren traf de Hæren sammen, saa at Landet blev ganske blottet for vaabensføre Mænd; alle Mænd maatte affted fra det tolvte og lige til det trefindstyvende Aar. Det var saa stor en Hær, at den maatte regnes i Tusinder, Fylkingerne bestode ei af færre end Tusinder; en Høvding var sat over hvert Tusinde, og et Banner var over hver Fylking, men i hver Fylking vare fem Tusinder, af hvilke hvert indeholdt tretten Hundreder, og hvert Hundrede igjen fire Gange fyrretyve; men disse Fylkingers Antal var tre og tredive. Da denne Hær var samlet, rede de ind igjennem den Skov, som hedder Myrkvid, den adskiller Huneland fra Reidgoteland, men da de kom ud af Skoven, vare der aabne Marker og store Bygder for dem, og paa Sletterne laae en skjøn Borg, hvorover Angantyr og Lodbvers Søster Hervør raadede tilligemed hendes Fosterfader Ormar; de vare der satte til at beskytte Landet imod Hunnerens Hær, og havde meget Mandskab om sig.

18. Som Hervør nu en Morgen ved Solens Dypgang stod oppe paa et Kastel over Borgvorten, blev hun saa stor en Støv af Heste vaer syd paa imod Skoven, at Solen ofte skjultes af den; dernæst saae hun skinne frem gennem Støvet, ligesom det klareste Guld, deilige guldsbestaaede Skjolde, forgyldte Hjelme og hvide Brynier; hun saae da, at det var Hunnernes Hær, og at der var en stor Magt. Hervør gik hurtig ned, og kaldte paa sin Luresvend, og bød ham blæse Hæren sammen. Siden tiltalte hun Folket saaledes: „Lager eders Baaben, og bereder eder til Slag, og rid du, Ormar! imod Hunnerne, og byd dem til Kamp udenfor den søndre Borgport!” Ormar svarede: „Saa stor en Hær have Hunnerne, at vi ville ikke kunne staae imod den; det er derfor mit Raad, at vi skynde os at undsøge til din Broder Angantyr, og berette ham, hvor vidt det er kommet.” „Gjør som jeg sagde!” svarede hun; „og byd dem til Kamp.” Ormar kvad:

Skal jeg vist ride
 Og Skjold bære,
 For med Goters Folk
 Kamp at holde.

Derpaa red Ormar ud af Borgen imod Hunnerne; han raabte da høit, og bød dem ride til Borgen, og udenfor den søndre Borgport. „Sønder paa Sletten byder jeg eder til Kamp!” sagde han, „og hvo, som kommer der først, skal vente de andre.” Ormar red derpaa tilbage til Borgen; Hervør og hele hendes Hær var da ganske færdig til Strid. De rede derpaa med hele deres Hær ud af Borgen imod Hunnerne, der blev nu blæst i Lurerne, og der begyndte da et stort Slag, og Mandefaldet vendte

sig snart paa Hervørs Side, thi Hunnerne havde mange flere Folk. Ormar red frem i Hunnernes Hær, og dræbte saa mange Mænd, at det vilde have været vanskeligt at tælle dem; de, som han naaede med sit Sværd, havde ikke Haab om at beholde Livet, og begge hans Arme vare blodige op til Skuldrene. Da nu Hervør saae, at hendes Hær faldt, blev hun meget forbittret, og nedhug til begge Sider baade Mænd og Heste; hun dræbte bestandig sex Mænd i hvert Hug, og alt veg for hende; hun lignede mere en Løve end et Menneske, og hun mødte ingen, der var saa tapper, at han jo strax maatte omstifte Livet med Døden; men tilsidst kunde hun dog ikke staae imod saadan Overmagt, som der var; der vare da faldne ti tusinde paa hendes Side; hun raabte nu til Lødver og sagde: „Kom du til Enekamp med mig, Lødver! om du har et djærvt Mandshjerte.“ Lødver svarede: „Ei tørster jeg efter dit Liv, Søster!“ Han bød da sine Mænd at tage hende fangen: „hun skal for det første være i vor Bold,” lagde han til. Saasnart Hervør hørte dette, staaede hun intet, men dræbte alt, hvad der kom for hende, og saaledes gif det længe; Hæren trængte nu ind paa hende, men hun dræbte alle dem, som kom hende nærmest, lige til hun faldt død ned af Hesten; Blodet strømmede hende da voldsomt ud af Munden, og alle troede, at hun var sprungen af Udmattelse; ingen tyktes at have hørt at sige om nogen Kvinde, der havde stredet saa tappert. Siden lod Lødver hende hvile sig med megen Pragt. Da Ormar saae Hervørs Fald, flyede han, haardt saaret, ud af Kampen, og ham fulgte alle de, som mægtede noget; Ormar red Dag og Nat, saa stærkt som han kunde, lige til Kong Angantyr i Narheim; men det Folk, som

var tilbage, flyede til Borgen. Da Ormar kom til Angantyr, tog Kongen med Venlighed imod ham, og spurgte ham om Tidender; Orm sagde:

Gøndenfra er jeg kommen
 At sige disse Ulykker:
 Hele Myrkvids Hede
 Er meget søden,
 Hele Goters Folk
 Er blodbestænkt.

Dg fremdeles kvad han:

En Mø jeg saae,
 Heidreks Dotter,
 Søster din,
 Segne til Jorden;
 Hende Hunner
 Have fældet
 Dg mange andre,
 Af eders Folk.

Lettere var hun
 Til paa Marken
 I Kampfærd at gange,
 End til med en Veiler at tale
 • Eller til Bænk at drage
 • I Brudegang.

Da Angantyr hørte dette, skiftede han Mine, og tog seent til Orde, og sagde dog omsider: „Ubroderlig blev du behandlet, herlige Søster!“ Han betragtede da sin Huustrop, og der var ikke meget Mandskab hos ham; da kvad han:

Meget mange vi vare,
 Da Mjød vi drukke,
 Nu ere vi færre,
 Da vi Ære skulde være.

Den jeg ei seer
 I min Hær,
 Om jeg end beder,
 Og med Guld betaler,
 Som vil ride
 Og Skjold bære,
 Og de Hunner
 Til Kamp udæffe.

Gisfur Gamle sagde:

Jeg vil ingen
 Dre^r kræve,
 Og ei det klingrende
 Røde Guld,
 Dog skal jeg ride,
 Og Skjold bære,
 Hunners Folk
 Til Kamp at byde.

Det var Kong Heidreks Lov, naar der kom en fremmed Hær i Landet, at Landets Konge skulde haale en Kampplads og bestemme Stedet til Striden; Vikingerne skulde da ikke hærje, førend Kamp var forsøgt. Gisfur udru: stede sig nu med gode Baaben, og sprang paa sin Hest, som om han var ung. Derpaa sagde han til Kongen:

Hvor skal jeg Hunner
 Til Kamp æffe?

¹⁾ et Slags Mynt.

Kong Angantyr kvad:

Æt dem til Dylgja
Dg til Dunhede
Dg paa alle
Jofursfjelde,
Der ofte Goter
Kampe holdt,
Dg tapre herlig
Seier vunde.

Nu red Gissur bort, og standsede ikke, førend han kom
til Hunnerens Hær; han red ikke nærmere, end at han
kunde tale med dem; da raabte han med høi Røst, og kvad:

Frygtsom er eders Tyrste,
Feig er eders Konning,
Dødsens er eders Høvding,
Bred er eder Ddin.

Dg fremdeles:

Men jeg byder
Eder til Dylgja
Dg til Dunhede,
Til Kamp under
Jofursfjelde;
Ætter paa Liv og Død jeg
Eder til Kampen,
Dg lade saa Ddin
Spydene flyve,
Som jeg forudsiger.

Da Lodber havde hørt Gissurs Ord, kvad han:

Lager I Gissur,
Angantyr's Mand,
Som fra Nárheim er kommen!

Kong Humle sagde:

Ikke vi skulle
Udsendinge,
Som eensom fare,
Odelægge.

Gisfur sagde: „Ei gjøre Hunnerne os forskrækkede, heller ikke eders Hornbuer.“ Gisfur gav derpaa sin Hest af Sporerne, og red til Angantyr, gif for ham, og hilste paa ham. Kongen spurgte, om han havde truffet Hunnernes Hær; Gisfur sagde: „Jeg talte med dem, og stævned dem til Kamppladsen paa Dunhede i Dylgjadale.“ Angantyr spurgte, hvor stor en Hær de havde; Gisfur sagde: „Meget stor er deres Mængde, der ere tre og tredive Fylker, i hvert Fylke ere fem Tusinde, i hvert Tusinde tretten Hundrede Mand, i hvert Hundrede fire Gange fyrretyve. Angantyr lod da Budstikken skære, og sende til alle Sider ud fra sig, og stævned hver Mand til sig, som vilde yde ham Hjælp, og kunde føre Vaaben. Derpaa rykkede han til Dunhede med sin Hær, og havde 50 Tusinde. Hunnernes Hær kom da imod ham, og det siges, at der i Forstningen var saa stor Forskjel paa Mandskab, at der vare syv om hver af Angantyr's Mænd. De reiste nu paa begge Sider deres Telte, og sov om Natten.

19. Den følgende Morgen beredte de sig paa begge Sider til Strid, og ordnede Fylkingerne. Der blev da blæst i Lurerne, saa at det kunde høres tyve Mile bort til alle Kanter, men hele Jorden skjælvede, som den hang i en Traad; Rækkerne trængte nu ind paa hinanden; der blev først skudt med Spyd og Pile, Gaffoker og Flettekæfter, Armbroste og Paalstave¹⁾, og alt fløi

¹⁾ Gaffoker og Paalstave vare forskjellige Slags Rastevaaben; Flettekæfter, et Slags Slynge, og Armbroste, Laasbuer.

igjennem Lufsten, hvad der kunde dræbe Folk; og saaledes gik det længe, men da de ikke havde mere at styde med, blottede de Sværdene, og der begyndte da en heftig Hugstrid, og de strede hele den Dag; om Aftenen droge de til deres Telte, og af Angantyr's Folk var nu Trediedelen falden, men kun faa af Hunnerne. Der strømsmede da Folk til Angantyr fra alle Kanter baade Nat og Dag. Tidlig om Morgenens begyndte de igjen Kampen, og den var ikke mindre hidsig end den forrige Dag; mange Skjolde bleve da brudte, og Brynier slidte, og mangen god Ridder lod der sit Liv; saaledes gik det hele Dagen; og da vendte Mandefaldet sig igjen paa Angantyr's Side, og Natten adskilte de Stridende; den tredie Dag gik det ligesaa, at de strede til Aften, og Hunnerne vare overslegne. Den fjerde Dag blæste de hele Hæren til at rykke frem paa Kamppladsen, og begyndte Slaget med frygtelig Trommebulder og Lurelyd, og Folk faldt nu for Fode af Angantyr's Hær. Dette fik Gissur den Gamle at see, og han syntes meget ilde derom; han red da frem i Hunnernes Hær, som om han var ung, og dræbte saamangen Mand, at det vilde have været vanskeligt at tælle dem; intet Skjold var saa haardt, intet Dækningsvæben saa sikkert, at det kunde holde mod hans Hug. Ormar stred ogsaa fortrinlig i Goterne's Hær, skjønt de Saar, som han fik i forrige Træfning, endnu kun vare lidet lægte. Men hvor Angantyr foer frem i Kampen, der veg alt for ham, og de, som han naaede til med Tyrking, kunde ikke vente at beholde Livet; der var nu saa meget Blod paa Kamppladsen, at det gik op til Bæltstedet. Da Dagen var forbi, rykkede de tilbage til deres Telte, og forbandt de Saarede. Goterne vare da ilde stemte,

thi det gif stedse Hunnerne bedre. De rykkede dog atter til Kampen den femte Dag, og værgede sig mandig, thi Angantyr udviste bestandig en udmærket Tapperhed. Hens imod Aften hørte de Lurelyd og Trommebulder; Herlaug var da kommen Angantyr til Hjælp med tressindstyve Tusinde Mand. Angantyr bød ham være velkommen og sagde, at han havde hans Hjælp nødvendig; de reiste derpaa deres Telte. Hele Hæren udhvilte sig nu om Natten. Og da det var blevet lyst om Morgenen, begyndte de igjen Striden, og der faldt saa mange den Dag, at ingen vidste Tallet paa dem, og Hestene vadede i Blod lige til Brystgjordene; der kunde da ikke strides længer paa Kamppladsen for døde Kroppe, og det begyndte nu at gaae uheldig for Hunnerne. Den niende Dag sendte Lodbær Bud til Angantyr, og bad at de maatte hvile sig den Dag, for at skæfte Spyd, og sætte Skjoldene i Stand; dette tilstod Angantyr. Alle Hovdingerne vare endnu i Behold. Angantyr havde nu ikke mindre Mandskab end i Begyndelsen af Slaget, nemlig halvtredssindstyve Tusinde, thi der havde bestandig strømnet Folk til ham baade Nat og Dag; men Lodbær havde da ikke mere tilbage af hele sin Hær end fyrretyve Tusinde, og af hans Hær vare faldne tre Gange hundrede Tusinde, tredive Tusinde og vel otte Hundrede; men det omtales ikke, hvor mange Angantyr havde mistet, og Fortids Beretninger nævne dette Slag som det største, der nogensinde har været holdt nordenfor Middelhavet. Men da nu den tiende Dag kom, skulde de prøve det Yderste, saa at een af dem skulde gaae af med Seiren om Aftenen. Lodbær ophidsede nu Hunnerne af alle Kræfter, og sagde, at det vilde være haardt, at bede Goterne om

Fred: „Jeg ønsker,” lagde han til, „at træffe Gissur den Gamle, inden dette Slag endes, thi vi have noget at tales ved om.” Ogsaa Ungantyr opmuntrede sine Mænd, og tiltalte dem saaledes: „Lad os gaae mandigen frem, og forsvare vor Frihed og vort Fædreland.” Herlaug sagde, at han gjerne vilde følge ham, og at han burde hævne sin Søsterdatter paa Hunnerne. Derpaa lode de paa begge Sider Lurerne gjalde, og blæste til Etrid, saa at Fjeldene gave Gjenlyd, og da de rede til Kampen, kunde det høres vel tyve Mile bort. De traf nu Sværdene, og begyndte Striden, og man behøvede da ikke at opmuntre nogen til at vise Mod. Lødver red nu frem i Spidsen af sine Mænd, og fældte Folk til begge Sider som den vildeste Løve, og hvor han traf paa en tæt Fylking, hug han tolv ihjel i Hugget; der vare nu mange, som begyndte at blive ængstelige, og sagde at ingen i Hæren var hans Lige; han bar begge sine Arme blodige op til Skuldrene, og vedblev med dette voldsomme Anfald, ligetil det nærmede sig til Middag. Næst efter Lødver gif Kong Humle bedst frem i Hunnernes Hær, og de, som han naaede til med sit Sværd, kunde ikke vente at beholde Livet. I Goternes Hær udviste Kong Ungantyr, Herlaug og Gissur den Gamle den største Tapperhed. Ungantyr fældte bestandig tolv i Hugget, naar han traf dem saaledes sammen; Brødrene saae hinanden længe, men rede andensteds i Kampen, saa at ingen af dem red mod den anden. Mangen tyf Hjelm var nu fløvet, og mangen stærk Brynie sonderlidt; og man kunde der see mangen Ridder gjennemboret og mangen Hest at løbe løs med Sadel paa. Pile og Spyd fløi saa tykt, at man ikke kunde see Solen for dem, og Vaabenbraget var

saa stort, at ingen kunde høre, hvad den anden talte; der skete da mange mærkelige Begivenheder i en Haandevending, skjønt her ere kun saa omtalte. Kong Humle og Ormar mødtes nu i Kampen, og havde et haardt Baasbenskifte sammen, som endtes med, at Ormar faldt død til Jorden. Dette fik Gissur den Gamle at see, og han hug da igjen til Kong Humle; Sværdet traf ham over Skulderen, og skar Armen af fra Siden; Kongen faldt da død af Hesten. Dette saae Lodbær, og han red da mod Gissur, og hug til ham af alle Kræfter i Hjelmen, og kløvede Hovedet, Brynien og Bugen, Sadelen og Hesten midt igjennem, saa at Sværdet gik ned i Jorden. Herlaug var nær derved, og han red mod Lodbær, og sagde: „Jeg maa vove at dræbe denne Trolde, eller faae af ham et Hug, ligesom det Gissur fik;“ han hug da af alle Kræfter til Lodbær; Sværdet traf i Hjelmen, og skar af, hvad det traf paa; Sværdet sprang da ud paa Skulderen, saa at Brynien beskadigedes, og Lodbær blev lidt saaret; han hug nu igjen til Herlaug, men han trak sig tilbage, Sværdspidsen traf dog i Brystet, og ristede Brynien og Naven. Angantyr blev nu dette vaer, red frem imellem dem, og hug til Lodbær med Tyrving, men han holdt sit Sværd imod, og Tyrving skar det sønder i Midten; deraf opstod et stort Gny; de sloges saaledes længe, uden at Angantyr kunde tilføie ham noget Hug eller Stik; Angantyr hug dog med Tyrving begge Dækkepladerne af Fæstet paa Lodbærs Sværd, uden at Tyrving derved blev fløv. Nu hug Lodbær til Angantyr i Hjelmen, som dog var saa haard, at den ingen Skade fik af Hugget, men Sværdet sprang itu paa det Sted, hvor Tyrving forud havde truffet paa det. Angantyr hug atter til Lodbær;

men han holdt det tilbageværende Stykke af Sværdet imod; Tyrving traf i Skulderen tæt ved Bryttet, og Spidsen gik dybt ind; derved lod Angantyr det beroe, og de skiltes nu, og Kampen standsedes strax. Af Hunnernes Hær vare da saa mange faldne, at der ikke levede flere end tre Hundrede Mand af hele den store Mængde, og disse saa vare dog alle saarede og mødige; men af Angantyr's og Herlaugs Folk vare der endnu femten Tusinde. Angantyr bød nu Hunnerne Fred, og de modtog den gjerne. Angantyr drog derpaa, at søge efter Herlaug, og fandt ham omsider; han var redet langt bort fra Kamppladsen til Teltene, og laae nær ved Kongens Telt, han havde svøbt Klæder om Livet, men han kunde ikke tale. Kongen førte ham hjem i sit Telt, og syede Maven sammen med en Silketraad, og lagde ham derpaa i en Silkeseng; det var da blevet mørk Nat; Folk lagde sig nu til Hvile, og sov om Natten.

20. Den følgende Morgen lod Angantyr Valpladsen eftersee, og der fandtes ingen levende Mand, thi de, som ikke mægtede at komme bort fra Kamppladsen, vare alle druknede i Blødet. Kongen drog da omkring, at lede efter Løvver, og fandt ham død paa en hoi Bakke, da kvad han dette:

Bød jeg dig, Broder!
 Svende Dnsker,
 Gods og Folk i Mængde,
 Saa meget som jeg kunde,
 Du har du ikke
 Til Løn for Kampen,

Lysse Ringe

Og Land ei heller.

Og fremdeles kvad han:

Ondt har rammet os, Broder!

Jeg din Bane er vorden,

Det vil længe omtales;

Norners Dom er grusom.

Angantyr lod ham siden hvile sig i den samme Bani, hvorpaa han var falden, og i samme lod han tilligemed ham lægge de tre andre fornemste, som forhen ere nævnte. Men hele Mængden blev fort sammen i store Bunker, og der blev da kastet Jord over dem. Denne Balsplads var otte Mil i Omkreds, saa vidt laae der Galdne, og man seer endnu den Dag i Dag Mærke til Hviene. Det berettes, at Reidgoteland og Huneland nu kaldes Tydskland. Tydskland er regnet for tolv saadanne Kongeriger som Norge. Det omtales ei, om Angantyr har underlagt sig Huneland eller ikke. Men da Herlaug var helbredet af sine Saar, drog han til Garderige, og ansaaes for en rask Mand; om ham have vi dog ikke hørt videre fortælle. Angantyr regjerede Reidgoteland til sin Dødsdag, og blev meget lig sin Bedstefader Hofund; hans Søn var Heidrek Ulveham, som kom til Regjeringen efter sin Fader, og styrede Riget i lang Tid; han havde en Datter, som hed Hilde, hun var Moder til Haldan hin Snilde, Ivar Vidtsadmes Fader; Ivar hin Vidtsadme kom med sin Hær til Sverrig, som fortælles i Kongesagaerne; men Kong Ingjald hin Ildraade blev bange for hans Hær, og brændte sig selv med hele sin Huestrop paa den Gaard, som kaldes Ræning. Ivar hin Vidtsadme underlagde sig da hele Sverrig; han erobrede ogsaa Danmark, Kur:

land, Saxland og Estland og alle østlige Riger lige til Garberige; han herskede ogsaa over Vester-Saxland og vandt ogsaa den Deel af England, som kaldes Nordhumberland. Han satte da Valdar til Konge over Danmark, og giftede ham med sin Datter Alfshilde; deres Sønner vare Harald Hildetand og Randver, som siden faldt i England, men Valdar døde i Danmark, da tog Randver Daneriget, og blev Konge derover. Men Harald Hildetand lod sig give Kongenavn i Gotland, og siden underlagde han sig alle ovennævnte Riger, som Kong Ivar hin Vidtsadme havde besiddet. Kong Randver fik Ufa, en Datter af Kong Harald Gotraud nord oppe i Norge; deres Søn var Sigurd Ring. Kong Randver døde en pludselig Død; men Sigurd Ring antog Regjeringen i Danmark. Han stred med Kong Harald Hildetand paa Braavalle i Øster-Gotland, og der faldt Kong Harald og en stor Deel af hans Hær. Dette Slag har været mest omtalt i gamle Sagaer, som det, i hvilket der skete det største Mandefald, ligesom ogsaa det Slag, som Angantyr og hans Broder Eodver holdt paa Dunhede. Kong Sigurd Ring herskede over Danmark til sin Dødsdag, men efter ham hans Søn Kong Ragnar Eodbrok. Harald Hildetands Søn hed Eysteinn Ildraade; han antog Regjeringen over Sverrig efter sin Fader, og herskede derover, indtil Kong Ragnars Sønner fældte ham, ligesom det fortælles i hans Saga. Kong Ragnars Sønner underlagde sig da Sverrig. Men efter Kong Ragnars Død tog hans Søn Bjørn Jernside Sverrig, Sigurd Danmark, Hvidserk Østerrige¹, Ivar

¹) Nystlandene ved Østersøen

Beenløs England. Bjørn Jernsides Sønner vare Erik og Kefil, denne var Krigskonge og Søkonger, men Kong Erik herskede over Sverrig efter sin Fader, men levede kun en kort Tid; da kom Kefils Søn Erik til Regjeringen; han var en stor Krieger og meget mægtig Konge. Bjørns Sønner vare Erik Upsale og Kong Bjørn; da kom Sverrig atter i Brødreliste, de toge Riget efter Erik Kefilsson. Kong Bjørn befæstede det Sted, som kaldes Haug, han blev kaldt Bjørn paa Haug; hos ham var Skjalden Brage. Kong Eriks Søn hed Dnund, han kom til Regjeringen over Riget i Upsal efter sin Fader; han var en mægtig Konge. I hans Dage kom Harald hin Haarfagre til Regjeringen i Norge, og var den første Enevoldskonge i Norge af sine Tidsmænd. Kong Dnunds Søn hed Bjørn; han tog Regjeringen efter sin Fader, og regjerede længe. Bjørns Sønner vare Erik hin Seiersfælle og Olaf; de toge Rige og Kongedømme efter deres Fader; Olaf var Fader til Styrbjørn hin Stærke; i deres Dage døde Kong Harald hin Haarfagre. Styrbjørn slog med sin Farbroder Kong Erik paa Fyrisdal¹; der faldt Styrbjørn. Siden herskede Erik over Sverrig til sin Dødsdag; han var gift med Sigrid hin Storsraade; deres Søn hed Olaf, som blev tagen til Konge i Sverrig efter Kong Erik; han var den Gang et Barn, og de Svenske bære ham med sig, derfor kaldte de ham Skøtkonning, men siden Olaf Svenske; han var en mægtig Konge og regjerede længe; han var den første af de svenske Konger, der antog Kristendommen, og i hans Dage kaldtes Sverrig Kristent. Kong Olaf Svenskes Søn hed Dnund; han tog Kongedømmet efter ham,

¹) en Slette nær Upsal.

og døde af Sygdom; i hans Dage faldt Kong Olaf den Hellige paa Stiklestad. Olaf Svenskes anden Søn hed Eymund; i hans Dage overholdt de Svenske slet Kristendommen. Eymund var kun en kort Tid Konge. Der var da en rig og høibyrdig Mand i Sverrig, som hed Stenkil, hans Moder hed Astrid og var en Datter af Niels, som igjen var en Søn af Finn hin Skjalge eller Skjæve i Halogeland, men hans Fader var Rognvald hin Gamle. Stenkil var først Jarl i Sverrig, men efter Kong Eymunds Død toge de Svenske ham til Konge; da gif Kongedommen i Sverrig bort fra de gamle Kongers Et, som længe havde været i Besiddelse af den. Stenkil var en stor Høvding; han ægtede Kong Onunds Datter; han døde af Sygdom i Sverrig omtrent ved samme Tid, da Kong Harald faldt i England. Stenkil's Søn hed Inge, ham toge de Svenske til Konge næst efter Stenkil; Inge var længe Konge, han var vennetsæl og en god Kristen; han søgte at standske Afgudsosringerne i Sverrig, og bød alt Folket der at lade sig kristne, men de Svenske havde altfor stor Tro paa de hedenske Guder, og holdt fast ved den gamle Religion. Kong Inge ægtede en Kvinde, som hed Mær; hendes Broder hed Svend; Kong Inge gjorde ikke af nogen saa meget som af ham, og derfor blev Svend den mægtigste Mand i Sverrig. De Svenske syntes, at Kong Inge brød deres gamle Love, fordi han forandrede mange Ting, som Stenkil havde ladet staae ved Magt. Paa et Thing, som de Svenske holdt med Kong Inge, gjorde de ham to Vilkaar, om han enten vilde lade de gamle Love staae ved Magt, eller opgive Regjeringen. Da sagde Kong Inge, at han ei vilde aflægge den Tro, som var tettest,

hvorpaa de Svenske strege, sloge ham med Stene, og dreve ham bort fra Thinget. Kongens Svoger Svend blev tilbage paa Thinget; han tilbød de Svenske, at han vilde anrette Dsring for dem, om de vilde give ham Regjeringen; dette tilstode de alle, og Svend blev tagen til Konge over hele Sverrig; en Hest blev da fremledt paa Thinget og hugget i Stykker til at spises, og med Blodet farvede de Offertræet. Alle de Svenske afkastede da Kristendommen, og toge igjen til Afgudsdyrkelsen, men Kong Inge drev de bort, og han drog til Vester; Gotland. Blot/Svend var tre Aar Konge over de Svenske. Kong Inge drog da med sin Hird og en lille Trop Folk, men havde en liden Hær; han red øster over Smaaland, og ind i Øster; Gotland, derpaa ind i Sverrig, red baade Dag og Nat, og kom usforvarende over Kong Svend tidlig om Morgenen. De omringede Huset, stak Ild i det, og brændte det Folk, der var derinde. Iblandt dem, som der bleve indebrændte var en Lehnsmænd, som hed Thjof; han havde forhen fulgt Blot/Svend; Svend gif ud og blev strax dræbt. Kong Inge tog da paa ny Regjeringen over de Svenske, og ophjalp igjen Kristendommen, og raadede Riget til sin Dødsdag; han døde af Sygdom. Kong Stenkels Søn hed Halstein, han var Konge tilligemed sin Broder Inge; Halsteins Sønner vare Philippus og Inge, som kom til Regjeringen i Sverrig efter Kong Inge hin Gamle. Philippus var gift med Ingerd, en Datter af Kong Harald Sigurdson; han var kun en kort Tid Konge.

Rettelser. — S. 4, R. 18: ubi l. ube. 80, 31: have l. har. 103, 7: Tid l. Til. 104, 24: puren l. purt. 164, 4: lil l. til.

